Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ
Κυριακή 19 Ιουνίου 2011

www.kathimerini.com.cy

Έτος 30 ▪ *Αρ. φύλλου 139*

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

€ 2,00 (ΒΑΣΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ) - € 3,90 (ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ)

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ Αθλητισμός, σελ. 11

ΚΑΡΙΕΡΑ Οικονομική, σελ. 8

ΣΗΜΕΡΑ

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Σε δεύτερο πλάνο τα εθνικά θέματα λόγω της κρίσης

Η περίοδος παρατεταμένης κρίσης που διέρχεται η ελληνική κυβέρνηση θέτει εν αμφιβόλω κινήσεις ουσίας στην εξωτερική πολιτική της Αθήνας. Η δραματική αλλαγή σκηνικού περιόρισε σημαντικά τις δυνατότητες της Αθήνας στην προώθηση των εθνικών θεμάτων, παρά τις προσδοκίες που προκάλεσε διεθνώς η εκλογή του Γ. Παπανδρέου στην πρωθυπουργία προ εικοσαμήνου. **Σελ. 9**

ΤΟΥΡΚΙΑ

Σταθερός αλλά δύσκολος ο βηματισμός Ερντογάν

Πολιτικά ενισχυμένος με ξεκάθαρη λαϊκή εντολή, ο Τούρκος πρωθυπουργός καλείται τώρα να προχωρήσει σε αναθεώρηση του Συντάγματος και στην επίλυση του Κουρδικού. Η εισροή χιλιάδων Σύρων προσφύγων στην Τουρκία έχει προκαλέσει πονοκεφάλους στην Άγκυρα. Η Αθήνα εκτιμά ότι ο Ταγίπ Ερντογάν δεν αποκλείεται να προχωρήσει σε κινήσεις στα ελληνοτουρκικά. **Σελ. 9, 10**

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Βαφές μαλλιών ανθυγιεινές

Οι εταιρείες καλλυντικών στρέφονται τώρα σε «πράσινες» βαφές που μειώνουν τις επιπτώσεις στην υγεία. Οι δέκα πιο επικίνδυνες ουσίες. **Τέχνες, σελ. 6**

«ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ»

ΟΜΟΝΟΙΑ

Το νέο... παλιό ρόστερ της ομάδας

Τα καινούργια συμβόλαια κτίζουν μακροχρόνιο ρόστερ με κέρδη αλλά και ρίσκο. Οι τρεις απαντήσεις στο μυστήριο Αλωνεύτη και γερμανική ανάλυση του Γιόζιπ Τάντιτς.

ΑΠΟΕΛ

Τα προβλήματα κάτω απ' το χαλί

Ο ΑΠΟΕΛ εξέρχεται της διοικητικής κρίσης χωρίς να έχει κλείσει τα ανοικτά κεφάλαια. Οι πιθανοί αντίπαλοι στον β΄ προκριματικό του Τσάμπιονς Λιγκ που κληρώνει αύριο.

Το τελευταίο χαρτί Παπανδρέου σε δύσβατο διεθνές περιβάλλον

Αγγίζει και την Κύπρο η πολιτική και οικονομική χιονοστιβάδα στην Ελλάδα

Ύστατη, ίσως, ευκαιρία για την ανάταξη του πολιτικού κλίματος, αλλά και για την προώθηση των μεταρρυθμίσεων που απαιτούνται για τη νέα παροχή βοήθειας προς την Ελλάδα, αποτελεί για τον πρωθυπουργό ο προχθεσινός ανασχηματισμός, που σφραγίστηκε από τον «ιστορικό συμβιβασμό» του κ. Γιώργου Παπανδρέου με τον κ. Ευάγγελο Βενιζέλο. Ο κ. Παπανδρέου εκτιμά πως η κατάσταση στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ έχει εκτονωθεί σε βαθμό που θα επιτρέψει την παροχή ψήφου εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση την Τρίτη. Όμως, ο δρόμος παραμένει ανηφορικός: πολλοί βουλευτές διατηρούν ακέραιες τις επιφυλάξεις τους για την οικονομική πολιτική, ενώ διάχυτη παραμένει η ένταση στο κοινωνικό πεδίο. Παράλληλα, ιδιαίτερα δύσβατο είναι το διεθνές περιβάλλον εντός του οποίου θα κινηθούν οι κ. Παπανδρέου και Βενιζέλος. Η εκταμίευση της 5ης δόσης και το νέο πακέτο χρηματοδότησης της Ελλάδας συνιστούν μείζονα πρόκληση για τον νέο υπουργό Οικονομικών. Σήμερα και αύριο, οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης θα δώσουν το «πράσινο φως» για την εκταμίευση της επόμενης δόσης και θα συνεχίσουν τις δύσκολες διαπραγματεύσεις για τη νέα χρηματοδότηση, εν όψει της Συνόδου Κορυφής στις 23 Ιουνίου. **Σελ. 16-19**

ΑΠΕ

Ιδιαίτερα τραχύ είναι το διεθνές περιβάλλον εντός του οποίου θα κινηθούν οι κύριοι Παπανδρέου και Βενιζέλος. Η εκταμίευση της 5ης δόσης και το νέο πακέτο χρηματοδότησης της Ελλάδας συνιστούν μείζονα πρόκληση για το δίδυμο του «ιστορικού συμβιβασμού» που προέκυψε από τον ανασχηματισμό.

Δυσκολεύεται να δανειστεί το κράτος

Οι «τιμές ευκαιρίας» στις οποίες πωλείται το κυπριακό ομόλογο στις διεθνείς αγορές, μεταφράζεται σε υψηλά επιτόκια, που έφτασαν στο 7,95%. Η Κύπρος χρειάζεται να δανειστεί περίπου 2 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του έτους, κάτι που φαντάζει όλο και πιο δύσκολο. **Οικονομία, σελ. 3**

ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Προς διαρθρωτικές αλλαγές για να σταλεί και μήνυμα στις διεθνείς αγορές. **Σελ. 4**

ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

«Στην οικονομία η χώρα έχει υπεύθυνη αντιπολίτευση. Ζητείται ανάλογα υπεύθυνη κυβέρνηση». **Σελ. 6**

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

«Οι συνέπειες της κρίσης να επιμερίζονται σε όλους και όχι μόνο στους εργαζόμενους». **Σελ. 7**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Το δικό μας μνημόνιο

Τα προβλήματα της κυπριακής οικονομίας δεν είναι πλέον θεωρητικά. Ήδη, οι διεθνείς επενδυτές πωλούν όσο-όσο τα κυπριακά ομόλογα που κρατούν, εκτοξεύοντας το επιτόκιο σε αστρονομικά επίπεδα. Η Κύπρος, που χρειάζεται να δανειστεί 2 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του έτους, δυσκολεύεται να κεντρίσει το ενδιαφέρον των δανειοδοτών. Οι επόμενες δύο εβδομάδες αποτελούν στενό παράθυρο ευκαιρίας για λήψη διαρθρωτικών μέτρων που να διαμηνύουν πως στην κυβέρνηση υπάρχει θέληση για εξυγίανση της οικονομίας. Οι επενδυτές, για να μας δανείσουν, θέλουν να πεισθούν ότι θα είμαστε κράτος υγιές σε βάθος χρόνων, ώστε, όταν έρθει η ώρα, να πάρουν πίσω τα λεφτά τους. Αυτός πρέπει να είναι ο στόχος των μέτρων. Μέχρι τώρα, είδαμε κινήσεις ταμειακού χαρακτήρα ή ανακοινώσεις χωρίς ουσία. Εάν, όμως, δεν αλλάξει ρητά η πορεία αυτή, τότε το ενδεχόμενο να μη μας δανείζουν οι αγορές θα γίνει πραγματικότητα, όπως και η ένταξη της Κύπρου στον Μηχανισμό Στήριξης. Ούτε και αποτελεί καταφύγιο το να αναμένουμε τους «κακούς» ξένους να βγάλουν το φίδι από την τρύπα.

Οι λύσεις που απαιτούνται είναι γνωστές. Τώρα χρειάζεται πραγματική ηγεσία.

Σκληρή γραμμή από Καρογιάν

Κινήσεις τακτικής

Ραντεβού με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αναμένει ο Μάριος Καρογιάν, με τους συνεργάτες του να διαρρέουν ότι θα θέσει όρους για συνέχιση της συνεργασίας. Στο ΔΗΚΟ κάνουν λόγο ακόμη και για αποχώρηση από την κυβέρνηση σε περίπτωση που εισπράξουν αρνητική απάντηση, τακτική η οποία περισσότερο προσβλέπει στην επαναπροσέγγιση με τη σκληρή ομάδα στο κόμμα. **Σελ. 4**

Η δικτύωση φέρνει νεύρα

Ψηφιακές παρενέργειες

Οι ειδικοί διαπίστωσαν ότι οι ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης προκαλούν σε πολλούς ανθρώπους άγχος και εκνευρισμό. Το πρόβλημα είναι χαρακτηριστικό της ψηφιακής εποχής στην οποία ζούμε. Οι γνώστες το ονομάζουν FOMO, από τα αρχικά της φράσης fear of missing out, ο φόβος της μη συμμετοχής σε κάτι που συμβαίνει. **Σελ. 23**

Στη Γενεύη με σαφές πλάνο ο γ.γ. των Η.Ε.

Όσα θα υποδείξει στους ηγέτες ο κ. Μπαν και οι πρωτοβουλίες Χριστόφια

Η τριμερής της Γενεύης σηματοδοτεί την τελική ευθεία της διαδικασίας των συνομιλιών και τα Η.Ε. ήδη έστειλαν μήνυμα προς τους δύο ηγέτες ότι θα πρέπει να προσέλθουν στις 7 Ιουλίου «προετοιμασμένοι και συγκεκριμένοι». Ο γ.γ. του ΟΗΕ θα προβεί σε υποδείξεις προς τους δύο ηγέτες, ενώπιον των οποίων θα θέσει συγκεκριμένο πλάνο σχετικά με την εξέλιξη της διαδικασίας. Πάντως, ο Πρόεδρος Χριστόφιας προετοιμάζεται για τη Γενεύη με προτάσεις και πρωτοβουλίες. Σε μια άλλη εξέλιξη, ο Νίκος Αναστασιάδης, στη συνέντευξή του σήμερα στην «Κ», ανακοινώνει ότι από τον Σεπτέμβριο αρχίζει διάλογο με όλες τις πολιτικές δυνάμεις και την Εκκλησία για την ετοιμασία πλαισίου λύσης. **Σελ. 3, 4, 6**

Κάτι μεταξύ... ταξί και λεωφορείου

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Νέο μέσο μεταφοράς στη μείζονα Λευκωσία

Μετά από μελέτη της Μονάδας Ενίσχυσης Δημοσίων Μεταφορών, καταδεικνύεται η ανάγκη δημιουργίας ενός νέου μέσου μεταφοράς, το οποίο να εξυπηρετεί κυρίως τους μαθητές για τις απογευματινές τους δραστηριότητες, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με κινητικές αναπηρίες. Η υπηρεσία θα παραλαμβάνει τους επιβάτες από οπουδήποτε εντός της πόλης και θα τους μεταφέρει μαζί με άλλους επιβάτες, αφού θα επιτρέπεται η πολυμίσθωση, στον προορισμό τους. Σύσκεψη αυτή τη βδομάδα για λήψη αποφάσεων. **Σελ. 11**

Ρέει το αίμα στη Συρία

Χωρίς βενζίνη ο Καντάφι

Τον τέταρτο μήνα διανύει η εξέγερση στη Συρία, με το καθεστώς Άσαντ να εξαπολύει μετωπική επίθεση από τον στρατό κατά των διαδηλωτών. Η βία του μηχανισμού καταστολής αυξάνει και το ρίσκο για τον Σύρο ηγέτη. Στη Λιβύη, οι στρατιωτικές δυνάμεις που παραμένουν πιστές στο καθεστώς Καντάφι ξεμένουν από καύσιμα. **Σελ. 22**

Φωνές μιας άλλης άνοιξης

Ο Κ. Χατζηχριστοδούλου μιλά στην «Κ»

Αντίδραση στη μιζέρια της εποχής και ποιητικό αέρα στο ελληνικό τραγούδι της παρέας θεωρεί τη νέα δισκογραφική πρότασή του ο Κώστας Χατζηχριστοδούλου. Με αφορμή την κυκλοφορία του δίσκου του σε Ελλάδα και Κύπρο, μιλάει για την καριέρα του, τη φιλία του με τον Τόκα και την υποστήριξη από φίλους και οικογένεια. **Τέχνες, σελ. 1**

ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ

Γράφει ο **ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ**

Το φιλότιμο του Πανάγου

Παράξενα που λειτουργεί το μυαλό. Καθώς παρακολουθούσα την περασμένη Τετάρτη τις δραματικές πολιτικές εξελίξεις στην Ελλάδα, με τους ηγέτες των κομμάτων να αλληλοσπαράζονται πάνω από τον μεγάλο ασθενή, ήρθε στον νου μου ο Πανάγος! Ένας άνθρωπος μεροκαματιάρης, που έβγαζε το ψωμί της πολυμελούς οικογένειάς του δουλεύοντας στις οικοδομές. Ο Πανάγος στα πρώτα χρόνια της νιότης του έκανε και τον παλαιστή, γιατί ήταν σωματώδης και δασύτριχος και η θέα του προκαλούσε δέος. Από το πάρεργο του παλαιστή ο Πανάγος κονομούσε στις αρχές καλό μεροκάματο. Στη συνέχεια όμως κι επειδή «η πάλη» των καιρών εκείνων μεταφέρθηκε από τα λαϊκά πανηγύρια σε γήπεδα και γινόταν με κόλπα στημένα, ο Πανάγος, τίμιος γαρ, την εγκατέλειψε. Την εγκατέλειψε και για έναν άλλο λόγο. Παντρεύτηκε κι ήθελε τα παιδιά του να μπορούν να λένε, όταν τα ρωτούσαν, ότι «ο πατέρας είναι οικοδόμος», επάγγελμα τίμιο και παστρικό. Το 1999 ο Πανάγος ήταν 56 χρονών και ζούσε με τη γυναίκα και τα τέσσερα παιδιά του σ' ένα νοικιασμένο διαμέρισμα μιας παλιάς πολυκατοικίας, νομίζω στη Νέα Φιλαδέλφεια.

Όταν έγινε ο μεγάλος σεισμός τον Σεπτέμβρη, η παλιά πολυκατοικία τσάκισε... Ο Πανάγος έβαλε σαν υποστύλωμα της οροφής του σαλονιού το πελώριο σώμα του και την κράτησε μέχρι να κατορθώσουν να βγουν έξω τα παιδιά και η γυναίκα του. Ο ίδιος δεν πρόλαβε. Τον βρήκαν νεκρό μερικές ώρες μετά μέσα στον σωρό από τα συντρίμμια που άφησε η γέρικη πολυκατοικία.

Ο Πανάγος, με τα κολλυβογράμματα του δημοτικού σχολείου, που έγινε εκείνες τις μέρες μια -εξαίρετη είν' αλήθεια- δημοσιογραφική ιστορία, είναι ένας ήρωας που -είμαι σίγουρος- δεν του έχει στηθεί προτομή, ούτε έχει δοθεί σε κάποιο δρόμο το όνομά του. Όμως στη δική μου συνείδηση έχει καταγραφεί ως το απόλυτο παράδειγμα αυταπάρνησης, αφοσίωσης και αρετής.

Βλέποντας, λοιπόν, την Τετάρτη, τις κοκορομαχίες των πολιτικών αρχηγών στην Αθήνα σε απευθείας μετάδοση, διερωτήθηκα γιατί η πολιτική να μη βγάζει έστω κι έναν Πανάγο κάθε πενήντα χρόνια. Την ώρα που η βαθιά πληγωμένη πατρίδα ανέμενε από τους ηγέτες της να μπουν σε ένα δωμάτιο, με τη συνείδηση ότι όλη η χώρα περιμένει από εκείνους να της δώσουν μια ανάσα σωτηρίας, εκείνοι αποδεικνύονταν πολύ κατώτεροι των περιστάσεων. Αντί να βάλουν κάτω πρώτα την αγάπη τους στον τόπο και μετά τη συλλογική τους σκέψη και προσπάθεια για να βγουν όλοι μαζί στη συνέχεια και να αντικρίσουν τις χιλιάδες του κόσμου στο Σύνταγμα, λέγοντάς τους ότι θα βάλουμε όλοι πλάτη για να σωθεί η Ελλάδα, όχι μόνο δεν συναντήθηκαν, αλλά ο καθένας έτρεχε να σώσει το δικό του πολιτικό τομάρι. Χωρίς καν να τους ενδιαφέρει πως, αν η πολυκατοικία πέσει, θύματα θα ήταν πρώτα και κύρια τα παιδιά τους. Διότι, για έναν σωστό ηγέτη, ο λαός είναι η οικογένειά του. Ουδείς απαίτησε από αυτούς να δώσουν -όπως ο Πανάγος- τη ζωή τους για να σωθεί η πατρίδα. Απλά το ζητούμενο του κόσμου ήταν να κάνουν τη δουλειά που τους ανέθεσαν οι ψηφοφόροι και από κοινού να βρουν διέξοδο ή έστω να εμφανιστούν από κοινού ενώπιον της διεθνούς κοινής γνώμης ότι αντιλαμβάνονται την κρισιμότητα των στιγμών και είναι αποφασισμένοι να κρατήσουν το οικοδόμημα της Ελλάδας με οποιοδήποτε κόστος. Στην προκειμένη δε περίπτωση, που ήταν και φανερό ότι η ίδια η Ε.Ε. φοβόταν εξίσου μην πέσει η Ελλάδα, διότι το ντόμινο των πτώσεων θα το πλήρωναν όλοι και μάλιστα πολύ πιο ακριβά από ό,τι θα πλήρωνε η Ελλάδα, η μικροπολιτική στάση που επέδειξαν όλοι οι αντιπολιτευόμενοι είναι έως και ανεξήγητη.

Τώρα, αν η Ελλάδα κατορθώσει να λάβει το δάνειο μαμούθ που αναμένει, θα αναπνεύσει έχοντας πάρει μια σημαντική ευκαιρία αναζωογόνησης. Κάτι σαν μεταμόσχευση πνευμόνων σε έναν καπνιστή που βρισκόταν στον αναπνευστήρα. Αν αρχίσει και πάλι να καπνίζει, τότε πάει να πει ότι δεν άξιζε τη δεύτερη ευκαιρία.

Κάπου λίγο πριν τον αναπνευστήρα, φαίνεται να βρίσκεται όμως και η Κύπρος. Το να υπενθυμίσουμε ότι η κυβέρνηση το 2008 μας έλεγε να μην ανησυχούμε, διότι η οικονομία μας είναι ισχυρή και θα αντέξει στην κρίση, είναι σήμερα μάταιο. Όμως είναι δυνατόν να σταματήσουμε το κάπνισμα για να μην ψάχνουμε για νέους πνεύμονες. Και προσδοκούμε ότι η ηγεσία μας, με πρώτη την κυβέρνηση, θα έχει ένα ψήγμα από το φιλότιμο, το ψυχικό σθένος και τη φιλοπατρία του Πανάγου.

paraschosa@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΑΝΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ο κερδισμένος και ο χαμένος

Η φωτογραφία του Βαγγέλη Βενιζέλου βρισκόταν τις τελευταίες δύο μέρες στην κορυφή όλων των μεγάλων ειδησεογραφικών ιστοσελίδων του κόσμου. Τα μέσα ενημέρωσης του εξωτερικού φιλοξενούσαν εκτενή ρεπορτάζ για τον ανασχηματισμό της ελληνικής κυβέρνησης, αλλά και στοιχεία από το βιογραφικό του ανθρώπου που, σύμφωνα με τη Wall Street Journal, ανέλαβε «τη χειρότερη δουλειά του κόσμου».

Ο Βαγγέλης Βενιζέλος ανέλαβε «τη χειρότερη δουλειά του κόσμου» ενώ ο Γιώργος Παπακωνσταντίνου θυσιάστηκε στο βωμό των μέτρων λιτότητας

«Ο λαϊκιστής πολιτικός από τη Βόρεια Ελλάδα», σημειώνουν οι Financial Times, «έχει ελάχιστο χρόνο μπροστά του για να μάθει οικονομικά, αφού η επόμενη συνάντηση του Eurogroup είναι την Κυριακή». «Μπροστά του», συμπληρώνει το έγκυρο έντυπο, «έχει δύσκολες αποφάσεις, καθώς θα κληθεί να φέρει εις πέρας διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και να κλείσει ή να συγχωνεύσει περίπου 300 δημόσιους οργανισμούς και φορείς».

Προσόν τα Γαλλικά

«Ο Ευάγγελος Βενιζέλος αντιπροσωπεύει την παλιά φρουρά του κυβερνώντος κόμματος», γράφει ο ανταποκριτής του BBC στην Αθήνα και προσθέτει: «Ο καθηγητής της Νομικής μιλάει άριστα γαλλικά και θα μπορέσει να επικοινωνήσει άνετα τις ελληνικές θέσεις στον Νικολά Σαρκοζί και στους γαλλόφωνους ευρωκράτες των Βρυξελλών». Από την πλευρά τους, οι αμερικανικοί New York Times αναφέρονται στην εσωκομματική διαμάχη μεταξύ του Γιώργου Παπανδρέου και του κ. Βενιζέλου, αλλά οι ανταποκριτές του εκτιμούν ότι μετά το πέρας της «ο πρωθυπουργός βασίστηκε πολύ στις ικανότητες του βετεράνου πολιτικού». Το σχετικό δημοσίευμα της έγκριτης εφημερίδας υπογραμμίζει επίσης ότι ο Γιώργος Παπακωνσταντίνου υποβαθμίστηκε στη νέα κυβέρνηση, τοποθετούμενος στο υπουργείο Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής.

ΑΠΕ

Η αναβάθμιση του Βαγγέλη Βενιζέλου στο νευραλγικό υπουργείο Οικονομικών και στη θέση του αντιπροέδρου της κυβέρνησης, συνιστά κίνηση τακτικής του Γιώργου Παπανδρέου για διατήρηση των λεπτών ισορροπιών εντός του ΠΑΣΟΚ. Ο τέως υπουργός Οικονομικών Γιώργος Παπακωνσταντίνου παραμένει στο κυβερνητικό σχήμα αλλά έχει σαφώς υποβαθμιστεί.

Αντιθέτως, η Wall Street Journal ερμηνεύει τη μετακίνηση του κ. Παπακωνσταντίνου ως προσπάθεια να προωθηθεί η απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας και η ιδιωτικοποίηση της ΔΕΗ. Σε άλλο άρθρο της, η ίδια εφημερίδα σημειώνει ότι «οι Έλληνες έχουν βαρεθεί και κουραστεί από τα αλλεπάλληλα πακέτα λιτότητας και βλέπουν με όλο και πιο ευνοϊκή διάθεση την περίπτωση της Αργεντινής, η οποία κήρυξε χρεοστάσιο και μέσα σε τρία χρόνια η οικονομία της ανέκαμψε πλήρως». Ο συντάκτης του κειμένου υπογραμμίζει ότι μια τέτοια προοπτική φοβίζει τις Βρυξέλλες, καθώς θέτει σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της Ευρωζώνης. «Μπορεί οι Γερμανοί, οι Ολλανδοί και οι Φινλανδοί πολιτικοί να ανησυχούν για τις αντιδράσεις των ψηφοφόρων τους στους κουβάδες χρημάτων που ρίχνουν στην Ελλάδα, αλλά η εναλλακτική είναι πολύ χειρότερη», συμπληρώνει.

Στο δεύτερο τη τάξει στέλεχος του ΠΑΣΟΚ ανέθεσε ο Έλληνας πρωθυπουργός το υπουργείο Οικονομικών, επισημαίνει στο πρώτο της θέμα η γερμανική εφημερίδα Frakfurter Allgemeine Zeitung. Ο Γιώργος Παπανδρέου κολυμπάει σε βαθιά νερά και πολλοί πιστεύουν ότι «σύντομα έρχεται το πολιτικό του ναυάγιο», γράφει από την πλευρά της η εφημερίδα Bild.

«Θυσίασε συνεργάτη»

«Μετά τις μαζικές διαδηλώσεις των περασμένων ημερών, ο Έλληνας πρωθυπουργός θυσίασε έναν από τους πολυτιμότερους, πλην αντιδημοφιλέστερο, συνεργάτη του», τον Γιώργο Παπακωνσταντίνου, ανέφερε μεταξύ άλλων η Sueddeutsche Zeitung.

Ο Ευάγγελος Βενιζέλος καλείται να αναλάβει τη δυσκολότερη δουλειά στην Ελλάδα, σχολιάζει στην ιστοσελίδα του το περιοδικό Spiegel. «Πρέπει να τολμήσουμε περαιτέρω ενοποίηση, ειδικά εν μέσω κρίσης», προτείνει η αρθρογράφος της Zeit, Αλεξάντρα Εντρες, η οποία καλεί τους Ευρωπαίους πολιτικούς να σταματήσουν τις διενέξεις και να επιδείξουν μεγαλύτερη αλληλεγγύη προς την Ελλάδα. Στο πρόσωπο του νέου υπουργού Οικονομικών εστιάζει το ενδιαφέρον του ο γαλλικός Τύπος, με τη Figaro να καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο ανασχηματισμός αποτελεί συμβιβαστική κίνηση με στόχο να αντιμετωπιστούν οι πιέσεις των ξένων πιστωτών, με εκείνες του «δρόμου». Η εφημερίδα εκτιμά ότι ο Παπανδρέου «παίζει το τελευταίο του χαρτί», με τη «θυσία Παπακωνσταντίνου».

«Βαλβίδα εκτόνωσης»

Αναμενόμενη χαρακτηρίζει την αλλαγή στο υπουργείο Οικονομίας η εφημερίδα Le Parisien, που υπενθυμίζει την καλή φήμη που απολάμβανε ο πρώην υπουργός Οικονομικών στο εξωτερικό, ενώ η France Soir παρομοιάζει την απομάκρυνση του κ. Παπακωνσταντίνου με «βαλβίδα εκτόνωσης», που λειτούργησε κατευναστικά απέναντι στην απειλούμενη «λαϊκή εξέγερση».

Ο ΦΙΛΙΣΤΩΡ

Επιλογή: **ΜΙΧΑΛΗΣ Ν. ΚΑΤΣΙΓΕΡΑΣ**

49 χρόνια πρίν στην «Κ» *19.VI.1962*

ΣΕΦΕΡΗΣ ΚΑΙ ΕΛΓΙΝΕΙΑ: Λονδίνον, 18.– Σήμερον το απόγευμα εις το Βρεταννικόν Μουσείον εγένοντο τα εγκαίνια δύο νέων αιθουσών εις τας οποίας ετοποθετήθησαν τα Ελγίνεια μάρμαρα. Εις την τελετήν ωμίλησαν ο διευθυντής του Βρεταννικού Μουσείου και ο αρχιεπίσκοπος του Καντέρμπουρυ, παρέστη δε ο Ελλην πρεσβευτής κ. Σεφεριάδης.

ΟΑΣ – ΑΛΓΕΡΙΑ: Παρίσιοι, 18.- Η ηγεσία του ΟΑΣ διεσπάσθη οριστικώς όταν οι εκπρόσωποι της τρομοκρατικής ταύτης (γαλλικής στρατιωτικής) οργανώσεως εις την Δυτικήν και την Ανατολικήν Αλγερίαν απεκήρυξαν απόψε την συμφωνίαν που συνήφθη προχθές την εσπέραν μεταξύ του ΟΑΣ της περιοχής Αλγερίου και των Αλγερινών εθνικιστών διά την οριστικήν ειρήνευσιν της αιματοβαφούς και πολυπαθούς χώρας. Ούτω το πρόβλημα της Αλγερίας, που εφαίνετο τερματισθέν, περιεπλάκη εκ νέου με απροβλέπτους μέχρι στιγμής συνεπείας. Οπωσδήποτε όμως είναι φανερόν ότι μετά την διάσπασιν των ηγετών του ΟΑΣ, η ισχύς της εξτρεμιστικής αυτής οργανώσεως εξησθένησεν ήδη σημαντικώς και οι οπαδοί της ευρίσκονται ήδη εις λίαν δυσχερή θέσιν περί του πρακτέου. Οι αδιάλλακτοι του ΟΑΣ, κυρίως στρατιωτικοί, σκέπτονται να μεταφέρουν τον αγώνα εις την Γαλλίαν.

ΕΛΛΑΣ – ΔΥΤΙΚΗ ΓΕΡΜΑΝΙΑ: Φρανκφούρτη, 18.- Ο αντικαγκελλάριος και υπουργός Οικονομικών καθηγητής Ερχαρτ, επιστρέψας σήμερον ενταύθα εκ ταξιδίου του εις Ρόδον και Αθήνας, εδήλωσεν ότι η Δυτική Γερμανία «οπωσδήποτε θα πράξη κάτι διά την Ελλάδα». Προσέθεσεν ότι δεν δύναται εισέτι να αναφέρη τι ποσά θα παράσχη η Δυτική Γερμανία προς την Ελλάδα ως οικονομικήν βοήθειαν.

Δίκαιη Κοινωνία

Με άριστα το 10

Γράφει **Ο ΣΠΟΝΔΟΦΟΡΟΣ**

1 Στον Α. Σαμαρά. Για ακόμη μία φορά φάνηκε γεμάτος εμμονές και χωρίς την απαραίτητη ευελιξία που απαιτεί η ευθύνη για το μέλλον της πατρίδας. Όταν ο πρωθυπουργός σου λέει πως αποχωρεί για το καλό της χώρας και ΕΣΥ προφασίζεσαι λόγους για να μην του δώσεις σανίδα σωτηρίας, δείχνεις προς τους ξένους το λόγο που η χώρα έχει αυτά τα χάλια. Κατώτερος των περιστάσεων.

2 Στον Γιωργάκη. Επρεπε να καταρρεύσει το σύμπαν και να σκάσει μπροστά του για να καταλάβει πως δεν γίνεται δουλεία με τους κολλητούς «κηπουρούς» στα κρίσιμα πόστα της κυβέρνησης. Ίσως πλέον να είναι αργά και για αυτόν και για την Ελλάδα.

3 Στο Σαμαρικό Blog. Άστραψαν και βρόντηξαν «Σ» και «Φ» υπέρ του φιλοπάτριδος Αντώνη. Δυστυχώς για τους «Μακεδονομάχους» της Κύπρου αυτή τη φορά θέλουν οι Αθηναίοι να κάνουν ένωση μαζί μας και δεν θέλουμε εμείς. Εκτός και αν την κάνουμε μέσω ΔΝΤ. Θα τα καταφέρεις Χαρίλαε;

4 Στον Χαρίλαο. Καλά βρε Χαρίλαε, δεν βαρέθηκες να εξαγγέλλεις, τα ίδια «μέτρα» ξανά και ξανά χωρίς να κάνεις κάτι, και να τα ξανά εξαγγέλλεις πάλι από την αρχή; Πολιτική ανακύκλωσης μέχρι που να ανακυκλωθεί και ο ίδιος.

5 Στην Κυβέρνηση. Η κυβερνητική Μνημονίου που ακολουθεί είναι πλέον τόσο ξεκάθαρη όσο και η ΑΚΕΛική τους γνώση για τα οικονομικά. Είμαστε η πρώτη χώρα που η κυβέρνησή της παρακαλεί να μπει στον μηχανισμό στήριξης γιατί φοβάται μια συντεχνία. Σου λέει, θα θέλουμε 2 δισ. για να βγάλουμε τη χρονιά, γιατί να κάνω εγώ τις απολύσεις και να τσακωθώ με τον Χατζηπέτρου; Καλύτερα να μπούμε σε μηχανισμό στήριξης για να φταίνε οι "Κακοί Ευρωπαίοι"; Όσοι το θεωρούν τραβηγμένο θα καταπιούν τη γλώσσα τους οσονούπω.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Χριστόφιας: Σόρρυ βρε παιδιά, μπήκαμε στον μηχανισμό στήριξης και πρέπει να τα βρείτε με τον κύριο Γιούνγκερ (χοχοχοχοχο).

6 Στον ΔΗΣΥ. Τελικά βαθύ κόμμα δεν έχει μόνον το ΑΚΕΛ, αλλά και ο ΔΗΣΥ. Έκοψαν τους πρώην «αριστίνδην», Στέλλα Κυριακίδου και Χρήστο Στυλιανίδη από τις θέσεις του προέδρου της Επιτροπής Υγείας της Βουλής και του Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπου αντίστοιχα, για να βάλουν τα «δικά τους παιδιά». Αν είναι έτσι που θα κυβερνήσει ο Healthy την Κύπρο, χαίρω πολύ. Βαθύ λαρύγγι που θα μας πάρει όλους.

Δημήτρης Χριστόφιας

ΕΙΠΕ

Βάζουμε οροφή στις δημόσιες δαπάνες κάθε υπουργείου.

ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΠΕΙ

Μάρκο ξέχασε το lear jet. Economy class με τις Κυπριακές πλέον.

7 Στους τριακόσιους. Όχι του Λεωνίδα, αλλά τους κάθε τριακόσιους που έχει η κάθε μεγάλη κυπριακή ομάδα, οι οποίοι τριακόσιοι είναι ο λόγος που κάποιοι στις διοικήσεις νιώθουν δύναμη, εξουσία και αναγνωρισιμότητα. Η χθεσινή γιορτή σου, αυριανή δική μου.

8 Στο English School. Το πάλαι ποτέ «Eton της Κύπρου», παραπατάει μεταξύ φθοράς και αφθαρσίας, μεταξύ κομματικών power games και πρόφασης για επαναπροσέγγιση. Γιατί μας ενδιαφέρει όλους αυτό; Μα γιατί το πληρώνουμε όλοι από τους φόρους μας.

9 Στους Αγανακτισμένους. Αν μπορούσε μια εταιρεία να κάνει έρευνα στη Πλατεία Συντάγματος και να ρωτούσε πόσοι από τους Έλληνες αγανακτισμένους «κλέβουν» το κράτος χωρίς να πληρώνουν φόρους, τα ποσοστά των απαντήσεων θα έδειχναν και που είναι το πρόβλημα της χώρας. Μαζί τα φάγατε.

10 Στη μαμά του Ομήρου. Για τον λεβέντη γιο που έκανε.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας «Η Καθημερινή» Α.Ε. - Έκδοση Εντύπων - Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης»

Πρόεδρος Δ.Σ.: Κωστας Ιορδανιδης ■ Γενικός Διευθυντής: Χριστης Λοττιδης ■ Διευθυντής: Ανδρεας Παρασχος ■ Αρχισυντάκτης: Γιαννης Αντωνιου
Υπεύθυνος Οικονομικού: Μιχαλης Περσιανης ■ Υπεύθυνος Αθλητικού: Μικαελο Παπαδακης ■ Υπεύθυνος Καλλιτεχνικού: Κωστας Σωτηροπουλος ■ Υπεύθυνος Ατελιέ: Παντελης Δαμιανου

Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντής: Αλεξης Παπαχελας ■ Διεύθυνση συντάξεως: Νικος Κωνστανταρας - Κωστης Φαφουτης

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Ο γ.γ. θέλει τους δύο ηγέτες συγκεκριμένους

Δεν θα ανεχθεί ευχολόγια ο Μπαν Κι Μουν. Επιθυμεί να ακούσει το πλάνο των Χριστόφια-Έρογλου για το πώς προχωράει η διαδικασία

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Αφετηρία της τελικής ευθείας της διαδικασίας των συνομιλιών για το Κυπριακό θεωρείται από πλευράς Ηνωμένων Εθνών η τριμερής συνάντηση της Γενεύης. Οι αξιωματούχοι του Οργανισμού έχουν ήδη καταρτίσει συγκεκριμένο πλάνο για το πώς προχωράει η διαδικασία, το οποίο ωστόσο δεν πρόκειται να το ανακοινώσουν πριν από την τριμερή της 7ης Ιουλίου.

Ο γ.γ. του ΟΗΕ στη συνάντηση της Γενεύης θα περιμένει από τους δύο ηγέτες να ακούσει «συγκεκριμένες εισηγήσεις και προτάσεις για το πώς θα ήθελαν να προχωρήσουν οι συνομιλίες», λέχθηκε στην «Κ» από διπλωματική πηγή, και αυτό έχει ήδη διαβιβαστεί προς τις δύο πλευρές. «Το ίδιο και περισσότερο συγκεκριμένος ως προς το μέλλον της διαδικασίας θα είναι και ο ίδιος ο γ.γ.», πρόσθεσε η ίδια πηγή, παραπέμποντας παράλληλα στις κατά καιρούς δημόσιες τοποθετήσεις του Αλεξάντερ Ντάουνερ επί του συγκεκριμένου.

Ωστόσο ο γ.γ. του ΟΗΕ δεν προτίθεται να ανοίξει τα δικά του χαρτιά προτού ακούσει από τους δύο ηγέτες τις δικές τους ιδέες και εισηγήσεις, οι οποίες θα πρέπει να είναι επί της ουσίας και χωρίς «ευχολόγια». Στα Ηνωμένα Έθνη ευελπιστούν ότι τα «πλάνα» των δύο ηγετών για την πορεία των συνομιλιών θα «συμπίπτουν» με το πλάνο του γ.γ. του ΟΗΕ, το οποίο προτίθεται να τους παρουσιάσει.

Ορόσημα η ανάληψη της προεδρίας της Ε.Ε. από την Κυπριακή Δημοκρατία και οι προεδρικές του 2013

Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις ίδιες πηγές που παρακολουθούν τις διεργασίες από πολύ κοντά, τα Ηνωμένα Έθνη θεωρούν ως βέβαιο ότι και οι δύο πλευρές θα αναγνωρίσουν τη «στενότητα χρόνου» που υπάρχει για τη διαδικασία. Στο εγγύς μέλλον οι δύο ηγέτες θα βρουν μπροστά τους δύο τουλάχιστον χρονικά ορόσημα, τα οποία είναι αμφίβολο κατά πόσο θα τους επιτρέψουν την επικέντρωσή τους στις συνομιλίες:

• **Πρώτον,** είναι η ανάληψη της Προεδρίας της Ε.Ε. από την Κύπρο, το δεύτερο εξάμηνο του 2012. Αυτό απαιτεί ανάλωση χρόνου από πλευράς της Κύπρου, τόσο κατά την περίοδο που η Κύπρος θα προεδρεύει όσο και τρεις περίπου μήνες πριν από την ανάληψη της Προεδρίας, λόγω προετοιμασιών. Οπότε αυτό παραπέμπει στον Μάρτιο με Απρίλιο του 2012.

• **Δεύτερον,** είναι οι προεδρικές εκλογές στην Κύπρο το Φεβρουάριο του 2013 και οι οποίες ακολουθούν αμέσως μετά την Προεδρία της Ε.Ε.

Εκ των πραγμάτων τα Ηνωμένα Έθνη εκτιμούν πως ο μέγιστος και συνολικός αξιοποιήσιμος χρόνος που απομένει στους δύο ηγέτες δεν υπερβαίνει τους εννέα ή τους 12 μήνες. Παράλληλα, ο ωφέλιμος χρόνος για συνομιλίες εκτιμάται πως είναι μόνο έξι μήνες, μέχρι το τέλος δηλαδή του 2011, αφού αν προκύψει συμφωνία για λύση, αυτή θα πρέπει να τεθεί σε χωριστά δημοψηφίσματα, τα οποία θα πρέπει να ολοκληρωθούν έως τον Φεβρουάριο ή Μάρτιο του 2012, έτσι ώστε να μπορέσει να εφαρμοστεί η λύση και η «Ενωμένη Κύπρος» να είναι σε θέση να ασκήσει τα καθήκοντα της Προεδρίας της Ε.Ε. το δεύτερο εξάμηνο του 2012.

Τι θα υποδείξει ο ΟΗΕ

Ο ΟΗΕ αναμένει ότι τα πιο πάνω θα αναγνωριστούν από τους δύο ηγέτες ως «αντικειμενικές δυσκολίες» της διαδικασίας των συνομιλιών και θεωρεί ότι και οι δυο πλευρές θα εισηγηθούν συγκεκριμένα πλάνα για την πορεία των συνομιλιών, στα οποία θα λαμβάνονται υπόψη τα δύο ανωτέρω ορόσημα. Στην περίπτωση δε, που κάποια πλευρά ή και οι δύο πλευρές τα «αγνοήσουν», και τοποθετηθούν ή καταθέσουν εισηγήσεις για τη μελλοντική πορεία των συνομιλιών, «προσπερνώντας» τα δύο ορόσημα, τότε ο γ.γ. του ΟΗΕ αναμένεται ότι θα τα υποδείξει ο ίδιος στους δύο ηγέτες και θα αναμένει να ακούσει με πιο τρόπο η κάθε πλευρά σκέφτεται να «ξεπεράσει» τα δύο ορόσημα και παράλληλα η διαδικασία των συνομιλιών να διατηρηθεί εν ζωή.

Ακόμη, σύμφωνα με την ίδια διπλωματική πηγή, οι αξιωματούχοι του ΟΗΕ είναι πεπεισμένοι ότι στην περίπτωση που δεν επιτευχθεί συμφωνία λύσης πριν από αυτά τα δύο ορόσημα, τότε η διαδικασία πρέπει να διακοπεί ή να τερματιστεί. Η διακοπή της διαδικασίας ωστόσο ευνοείται και προωθείται από τους αξιωματούχους του ΟΗΕ μόνο στην περίπτωση που οι δύο ηγέτες θα καλύψουν τόσο έδαφος στις συνομιλίες και θα είναι διατεθειμένοι να υπογράψουν και να δεσμευτούν σε μια «ενδιάμεση συμφωνία λύσης», η οποία θα οριστικοποιηθεί και θα τεθεί σε δημοψηφίσματα μετά τις προεδρικές του 2013. Στην αντίθετη περίπτωση, θεωρούν, ότι η διαδικασία θα πρέπει να τερματιστεί και να κηρυχθεί αδιέξοδο. Τα πιο πάνω αναμένεται ότι θα τεθούν υπόψη των δύο ηγετών, «με τρόπο ξεκάθαρο και συγκεκριμένο» από τον γ.γ. του ΟΗΕ κατά την τριμερή της 7ης Ιουλίου, όπως χαρακτηριστικά λέχθηκε στην «Κ».

Στην περίπτωση που δεν υπάρξει σημαντική πρόοδος που να οδηγεί σε λύση έως την ανάληψη της Προεδρίας της Ε.Ε. σ' ένα χρόνο, τα Η.Ε. θα εισηγηθούν τη διακοπή των συνομιλιών μόνο αν οι δύο ηγέτες δεσμευτούν με ενδιάμεση συμφωνία, αλλιώς θα κηρυχθεί αδιέξοδο.

Προβληματισμός για τη μεθοδολογία

Αυτό που προβληματίζει τα Ηνωμένα Έθνη είναι κατά πόσο οι υποδείξεις του γ.γ. θα πρέπει να δημοσιοποιηθούν με τον ίδιο ξεκάθαρο τρόπο όπως θα γίνει και εντός της αίθουσας. Στους κύκλους των Η.Ε. υπάρχει από τη μία η άποψη ότι θα ήταν εξαιρετικά υποβοηθητικό για τη διαδικασία των συνομιλιών αν πλέον οι προθέσεις και οι αξιώσεις του ΟΗΕ είναι «ανοικτά χαρτιά» και προς τους πολίτες και την κοινή γνώμη έτσι ώστε όλοι να είναι ενήμεροι για το τι έχει κατά νου ο Οργανισμός. Παράλληλα, αν ξεκαθαρίσει και δημοσίως ο ΟΗΕ τις προθέσεις του αυτό θα δεσμεύει και τους ηγέτες έναντι του λαού ότι γνώριζαν από νωρίς τις προθέσεις του Οργανισμού οπότε αν δεν καταλήξουν στις συνομιλίες θα πρέπει να αναλάβουν και τις ευθύνες τους έναντι των πολιτών.

Από την άλλη υπάρχει η άποψη πως θα ήταν καλύτερα αυτές οι προθέσεις να εκφραστούν και να δημοσιοποιηθούν με ένα όχι και τόσο ξεκάθαρο τρόπο για να μη βρεθούν τα Η.Ε. στο εδώλιο του κατηγορουμένου ότι «ασκούν πιέσεις» και «θέτουν τελεσίγραφα».

Ό,τι και να αποφασιστεί αυτό θα γίνει με το πέρας της τριμερούς, είτε μέσω της δήλωσης του γ.γ. του ΟΗΕ είτε σε συνέντευξη Τύπου, όπου ο Αλεξάντερ Ντάουνερ θα απαντήσει και σε ερωτήσεις δημοσιογράφων. Ωστόσο μέχρι στιγμής τα Ηνωμένα Έθνη δεν έχουν αποφασίσει οριστικά κατά πόσο θα πραγματοποιηθεί συνέντευξη Τύπου και αν γίνει, κατά πόσο σε αυτή θα συμμετάσχει ο ίδιος ο γ.γ. του ΟΗΕ, κάτι όμως, όπως λέχθηκε στην «Κ», που θεωρείται μάλλον απίθανο. Ως προς τα διαδικαστικά της τριμερούς, θεωρείται βέβαιο ότι θα διαρκέσει μισή μέρα και μάλλον θα ακολουθηθεί το πλάνο το οποίο περιλαμβάνει ένα ενδιάμεσο γεύμα εργασίας. Θεωρείται απομακρυσμένο το ενδεχόμενο η συνάντηση να παραταθεί, είτε για ολόκληρη την ημέρα είτε και την επόμενη, αφού το πρόγραμμα του γ.γ. του ΟΗΕ είναι αρκετά βαρυφορτωμένο.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Καθοριστική αναμένεται να είναι η συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας με τις ηγεσίες των συνδικαλιστικών και εργοδοτικών οργανώσεων και των υπόλοιπων κοινωνικών εταίρων για την προώθηση μέτρων θωράκισης της κυπριακής οικονομίας. Ο χρόνος πιέζει ασφυκτικά και τα περιθώρια άλλης καθυστέρησης εξαντλούνται επικίνδυνα.

Πρόεδρος ενώπιον αποφάσεων

Καλείται να προωθήσει μέτρα για την οικονομία και πρωτοβουλίες στο Κυπριακό στις επόμενες 25 μέρες

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Η οικονομία και το Κυπριακό, συμπιεσμένα σε ένα πλαίσιο κατεπείγοντος που θέλει την προσπάθεια για την οικονομία να προλαβαίνει το κλείσιμο της Βουλής στις 15 Ιουλίου και μία ανανεωμένη τακτική στο Κυπριακό να διαμορφώνεται πριν την 7η Ιουλίου, είναι το διπλό και εξαιρετικά σύνθετο στοίχημα που έχει ενώπιον του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τις επόμενες 25 ημέρες. Πάντως στο πίσω μέρος του μυαλού, τόσο της κυβέρνησης όσο και της υπόλοιπης πολιτικής ηγεσίας στη Λευκωσία, είναι η πολύ κρίσιμη κατάσταση της Ελλάδας που επηρεάζει άμεσα ή και έμμεσα την Κύπρο, τόσο στην οικονομία όσο και στο Κυπριακό.

Μήνυμα αντιπολίτευσης, ότι θα στηρίξει τα μέτρα στην οικονομία «ακόμα κι αν είναι σκληρά» φτάνει να δίνουν λύσεις

Την περασμένη Πέμπτη ο Γιώργος Παπανδρέου, μιλώντας στην κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ, αναφέρθηκε στις «φουρτούνες της Ελλάδας», από τις οποίες «σίγουρα επηρεάζεται και η Κύπρος», είπε την ίδια μέρα ο Χαρίλαος Σταυράκης. Η αίσθηση του κατεπείγοντος που, με τις τελευταίες εξελίξεις στην Ελλάδα, είναι διάχυτη στην κυπριακή κοινή γνώμη, είναι εμφανέστατη και στον πολιτικό κόσμο της Κύπρου, αλλά και στην ίδια την κυβέρνηση που όχι μόνο αντιλαμβάνεται ότι θα πρέπει να λάβει μέτρα, αλλά ξέρει ότι θα πρέπει να το πράξει άμεσα. Όπως είπε στην «Κ» υψηλά ιστάμενη κυβερνητική πηγή υπάρχει ήδη διαμορφωμένο πακέτο προτάσεων με το οποίο η κυβέρνηση πάει στα ραντεβού με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις στις 21 Ιουνίου και με τις εργοδοτικές οργανώσεις την επόμενη μέρα. Στόχος του Προέδρου της Δημοκρατίας, όπως μας ελέχθη, «είναι να γίνουν οι διαρθρωτικές αλλαγές προς όφελος της οικονομίας της Κύπρου, προς ικανοποίηση της σχετικής απαίτησης της Ε.Ε., και για να σταλεί και σαφές μήνυμα στις διεθνείς αγορές». Προς επίτευξη αυτού του στόχου φαίνεται να συμφωνούν και οι άλλες πολιτικές δυνάμεις του τόπου. Μάλιστα, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ» από την Πινδάρου, διαβιβάστηκε ήδη μήνυμα προς το Προεδρικό, ότι θα στηρίξει τα μέτρα «ακόμα κι αν είναι σκληρά» φτάνει να δίνουν λύσεις για διαρθρωτικές αλλαγές. Ο ΔΗΣΥ μάλιστα υποδεικνύει ότι τα μέτρα θα πρέπει να πάνε ενώπιον της Βουλής πριν από τη θερινή ανάπαυλα, στις 15 Ιουλίου.

Οι κυβερνητικές κινήσεις

Λαμβάνοντας υπόψη τις συναντήσεις που προηγήθηκαν με κόμματα, συνδικαλιστές και εργοδοτικές οργανώσεις, το οικονομικό επιτελείο της κυβέρνησης έχει διαμορφώσει τις προτάσεις με τις οποίες θα πάει στα ραντεβού στις 21 και 22 Ιουνίου. Σύμφωνα με την ίδια κυβερνητική πηγή, για την αντιμετώπιση του συνταξιοδοτικού προβλήματος, «η συνεισφορά των δημοσίων υπαλλήλων για τα έτη 2011-2012, υπολογίζεται να είναι γύρω στα 70 εκατ. ευρώ. Η κυβερνητική πρόταση προβλέπει ότι η εισφορά του κάθε υπαλλήλου θα είναι στη βάση μιας κλιμακωτής φόρμουλας, δηλαδή ο καθένας εισφέρει ανάλογα με τη μισθολογική του κλίμακα. Δηλαδή, η συνεισφορά κατ' άτομο θα είναι πολύ μικρή», όπως χαρακτηριστικά μας ελέχθη. Το δεύτερο στοιχείο που άπτεται άμεσα του συνταξιοδοτικού είναι, σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η αναθεώρηση του τρόπου με τον οποίο υπολογίζονται οι συντάξεις, οι οποίες θα βασίζονται στα εισοδήματα των τελευταίων 30 μηνών, αντί του τελευταίου ενός μήνα. Σε ό,τι αφορά το ζήτημα, η κυβέρνηση θα αναμένει να ακούσει πρώτα τις προτάσεις των συνδικαλιστικών οργανώσεων, πριν βάλει στο τραπέζι τη δική πρόταση, όπως είπε στην «Κ» ίδια πηγή. Διαβεβαίωσε, ωστόσο, για την αποφασιστικότητα του Προέδρου Χριστόφια να «κλείσει το θέμα όπως περιμένει και η Ε.Ε. για να σταλούν και τα ανάλογα μηνύματα στις αγορές».

Η κυβέρνηση, στο πλαίσιο της λογικής ότι ο καθένας πρέπει πλέον να τεθεί ενώπιον των ευθυνών του, θα επαναφέρει την πρόταση για φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας – που είχε απορρίψει τον περασμένο Απρίλη η Βουλή. Όπως, από την ίδια πηγή μας ελέχθη, «η κυβέρνηση, αυτή τη φορά αναμένει από τις εργοδοτικές οργανώσεις να εκφράσουν στήριξη στη συνεισφορά του πλούτου στη μεγάλη προσπάθεια που κάνει για την οικονομία. Θεωρούμε ότι ωρίμασε ο χρόνος, ο καθένας να αναλάβει το μερίδιο της ευθύνης που του αναλογεί, για να μη φτάσουμε στο σημείο να μας επιβληθούν έξωθεν μέτρα που θα είναι και σκληρά και επώδυνα». Σύμφωνα με πηγές της «Κ», οι εργοδοτικές οργανώσεις προτίθενται να συναινέσουν στη φορολόγηση της μεγάλης ακίνητης περιουσίας.

Μουχάνα: Δεν είναι αρκετά

Ο Ιμπραχίμ Μουχάνα, μιλώντας την Πέμπτη σε συνέδριο στη Λευκωσία, είπε χαρακτηριστικά ότι «δεν είναι αρκετή η επίλυση του συνταξιοδοτικού προβλήματος αφού πρέπει να επιλυθούν και άλλα προβλήματα της οικονομίας», όπερ μεθερμηνευόμενον, προκύπτει ότι για να έχουν αντίκρισμα τέτοια μέτρα, θα πρέπει η κυβέρνηση να μειώσει και τις δαπάνες της για την ΑΤΑ, τις προσαυξήσεις και τις γενικές αυξήσεις, ενώ θα πρέπει επίσης να μειωθεί και ο συνολικός αριθμός δημοσίων υπαλλήλων. Σε αναφορά της «Κ» πως κάτι τέτοιο είναι αρκετά αισιόδοξη προσδοκία, ο Χαρίλαος Σταυράκης, απάντησε πως τέτοιες μειώσεις δεν θεωρούνται πλέον κάτι το ιδιαίτερο, αφού όλοι αντιλαμβάνονται πόσο απαραίτητες είναι. «Καμία κυβέρνηση δεν θα μπορεί να αντέξει τέτοιες δαπάνες. Ακόμα κι αν το θέλουν δεν θα μπορούν να παραχωρούν τις συνεχείς αυξήσεις που δίνονταν μέχρι σήμερα».

Δεν βιάζεται η ΠΑΣΥΔΥ

Αποφεύγει την όποια τοποθέτηση, ο ηγέτης της ΠΑΣΥΔΥ, πριν ακούσει τις συγκεκριμένες προτάσεις του υπουργού Οικονομικών την προσεχή Τρίτη. Ο Γλαύκος Χατζηπέτρου, πιστεύει πως οι όποιες δημόσιες τοποθετήσεις πιθανόν να τινάξουν στον αέρα το κλίμα καλής θέλησης που επέδειξαν μέχρι στιγμής όλες οι πλευρές: «Συμπεριφερόμαστε υπεύθυνα. Δεν θέλουμε να τσακωθούμε πριν εισέλθουμε στο διάλογο. Περιμένουμε να ακούσουμε τι ακριβώς θέλουν να κάνουν και μετά θα λάβουμε συλλογικά ως οργάνωση τις αποφάσεις μας», δήλωσε στην «Κ» ο γ.γ. της ΠΑΣΥΔΥ. Εμμέσως, δε, στέλνει το μήνυμα, ότι τα μέτρα που θα αποφασιστούν, εάν βεβαίως ο διάλογος έχει αίσια κατάληξη, δεν θα πρέπει να αναμένεται ότι θα προωθηθούν τόσο άμεσα όσο υπολογίζει η Κυβέρνηση, εντός των επόμενων δυο-τριών εβδομάδων δηλαδή, διότι θα πρέπει να περάσουν από τα συλλογικά όργανα, όχι μόνο της ΠΑΣΥΔΥ, αλλά και των υπολοίπων κοινωνικών εταίρων.

Σχεδιασμοί ενόψει της Γενεύης

Το θερινό στοίχημα Χριστόφια καθίσταται ακόμα δυσκολότερο, αν ληφθεί υπόψη ότι παράλληλα με το οικονομικό θα πρέπει να διαχειριστεί και το Κυπριακό ενόψει της συνάντησης που θα έχει με τον Ντερβίς Έρογλου, παρουσία του γ.γ. του ΟΗΕ στις 7 Ιουλίου, στη Γενεύη. Ενόψει της συνάντησης θα πραγματοποιηθεί σύνοδος του Εθνικού Συμβουλίου στις 28 Ιουνίου. Σύμφωνα με πηγή του Προεδρικού, η ομάδα Κυπριακού προβαίνει σε αξιολόγηση της διαπραγματευτικής διαδικασίας και στη βάση της εκτίμησης, ότι δεν υπάρχει ικανοποιητική δυναμική στις συνομιλίες, αλλά και της ανάλυσης των νέων δεδομένων που διαμορφώνονται στην Τουρκία μετά τις εκλογές της 12 Ιουνίου, καθώς και των διπλωματικών επαφών που γίνονται, θα διαμορφώσει τους σχεδιασμούς ενόψει της Γενεύης. Παράλληλα υπάρχει και σκεπτικισμός καθότι η Αθήνα βρίσκεται σήμερα σε μία εξαιρετικά δύσκολη θέση και εκ των πραγμάτων το Κυπριακό δεν μπορεί να είναι γι' αυτήν κορυφαία προτεραιότητα. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», η στάση της ελληνοκυπριακής πλευράς θα είναι σαφής και ξεκάθαρη στη Γενεύη, ενώ φέρεται να είναι «έτοιμη να αναλάβει νέες πρωτοβουλίες, καταθέτοντας δημιουργικές προτάσεις ώστε να υπάρξει πραγματική ώθηση στις συνομιλίες. Στόχος είναι να τεθεί η Τουρκία ουσιαστικά ενώπιον του Κυπριακού, ώστε να υπάρξει απτή πρόοδος». Ταυτόχρονα η Λευκωσία έχει στείλει σαφή μηνύματα σε διεθνείς παράγοντες και σε κύκλους των Η.Ε., (η «Κ» αντιλαμβάνεται ότι πρόκειται κυρίως για τη Γραμματεία στη Νέα Υόρκη και τον κ. Ντάουνερ) ότι «δεν πρόκειται να δεχθεί παρεκκλίσεις από τη διαδικασία, αλλά και από τον κύριο στόχο που είναι λύση στη βάση μιας Δικοινοτικής Διζωνικής Ομοσπονδίας».

Ραντεβού από Χριστόφια αναμένει ο Καρογιάν

Της **ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ**

Την καυτή ατζέντα της συνάντησής του με τον Δημήτρη Χριστόφια, που πιστεύει ότι θα έχει οριστεί μέχρι τα τέλη αυτής της εβδομάδας, θέλει να διαμορφώσει ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ Μάριος Καρογιάν. Τις τελευταίες μέρες ο κ. Καρογιάν και οι σύμβουλοί του εργάζονται εντατικά επί της πρότασης που θα υποβληθεί ενώπιον του Προέδρου της Δημοκρατίας και θεωρούν ότι θα πρόκειται για ένα ισορροπημένο πακέτο που θα αφήσει ικανοποιημένους όλους τους εταίρους.

Στο ΔΗΚΟ είναι κάθετοι ότι εάν το πακέτο δεν συμπεριληφθεί στο πρόγραμμα διακυβέρνησης με σαφή χρονοδιαγράμματα, αυτό θα σημάνει και το τέλος της συμμετοχής του κόμματος στο κυβερνητικό σχήμα. «Να είμαστε εκεί, αλλά να έχουμε κι έναν ρόλο να διαδραματίσουμε», μας ανέφερε στέλεχος.

Οι ίδιες πάντως πληροφορίες που διαρρέουν από το ΔΗΚΟ, υποστηρίζουν ότι το ΑΚΕΛ δεν έχει επιλογή να μην αποδεχτεί το περίγραμμα της πρότασης, και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης το οποίο θα αξιώσει το Δημοκρατικό Κόμμα, λόγω της απομόνωσης στην οποία αναγκαστικά θα βρεθεί το κόμμα της Αριστεράς.

Ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ έχει έτοιμους τους όρους για συνέχιση της συνεργασίας, αλλά ο Πρόεδρος ακόμη δεν τον κάλεσε

Το ΔΗΚΟ, που επενδύει στο ρυθμιστικό ρόλο τον οποίο πιστεύει ότι εξακολουθεί να διαδραματίζει ακόμα και μετά τα γεγονότα που ακολούθησαν τις βουλευτικές, είναι σχεδόν βέβαιο ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα καλέσει τον Μάριο Καρογιάν στο γραφείο του περί το τέλος της εβδομάδας για να αναζητήσει συγκλίσεις στο Κυπριακό και την οικονομία. Αυτό αναμένουν ότι θα γίνει, μετά τις συναντήσεις του Δημήτρη Χριστόφια με τους κοινωνικούς εταίρους για τα μέτρα της οικονομίας και πριν από τη συνεδρία του Εθνικού Συμβουλίου, την Τρίτη 28 Ιουνίου. Από την άλλη, κύκλοι προσκείμενοι στον Δημήτρη Χριστόφια, αφήνουν να εννοηθεί ότι ο Πρόεδρος αδυνατεί να αντιληφθεί τους λόγους για τους οποίους θα πρέπει να καλέσει ο ίδιος τον κ. Καρογιάν στο γραφείο του. Η συνάντηση, αναφέρει η ίδια πηγή, θα πραγματοποιηθεί όταν κι εφόσον τη ζητήσει το ΔΗΚΟ. «Είμαστε ανοικτοί σε διάλογο και σε προτάσεις» σημείωσε πηγή προσκείμενη στον Πρόεδρο, ξεκαθαρίζοντας ωστόσο ότι δεν έχει πολιτικό υπόβαθρο η αξίωση του ΔΗΚΟ για συζήτηση πρότασης διακυβέρνησης. «Το πρόγραμμα διακυβέρνησης υπάρχει, είναι αυτό με το οποίο εξελέγη ο Πρόεδρος Χριστόφιας» σημείωσε η ίδια πηγή, επαναλαμβάνοντας, ωστόσο, ότι από εκεί και πέρα και διάλογος μπορεί να γίνει, και αναζήτηση συγκλίσεων μπορεί να επιδιωχθεί στο πλαίσιο μιας πολιτικής συνεργασίας.

Οι όροι και η στόχευση

Το περιεχόμενο της πρότασης Καρογιάν δεν περιορίζεται πάντως στην αναζήτηση συγκλίσεων για συνέχιση της συνεργασίας, αλλά απευθύνεται και στους διαφωνούντες με την πολιτική του εντός του ΔΗΚΟ σε μία προσπάθεια επαναπροσέγγισης. Συγκεκριμένα, τα τρία κύρια ζητήματα που θα τεθούν ενώπιον Χριστόφια είναι η οικονομία, το Κυπριακό και η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση. Όσον αφορά στην οικονομία θα ζητηθεί δέσμευση και άμεση υλοποίηση μέτρου για αναδιάρθρωση του θεσμού της ΑΤΑ. Εάν η ΑΤΑ, σημειώνουν στο ΔΗΚΟ, εφαρμόστηκε για να στηρίξει τις χαμηλές εισοδηματικές τάξεις, τότε θα πρέπει να μπει ένα όριο στον νόμο που να καθορίζει το μέγιστο της μισθοδοσίας στο οποίο θα δικαιούται κάποιος ΑΤΑ. Σε ό,τι αφορά στο Κυπριακό, θεωρούν ότι σαφώς και δεν μπορεί να ζητηθεί απόσυρση της εκ περιτροπής, αλλά θα ζητηθούν δεσμεύσεις ότι δεν θα προωθηθεί διεθνής διάσκεψη. Σε ό,τι αφορά στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση το ΔΗΚΟ πιστεύει ότι δεν υπάρχουν διαφωνίες εφόσον το θέμα των αλλαγών στα βιβλία της ιστορίας έμεινε στα συρτάρια. Το ζήτημα για το ΔΗΚΟ είναι να τεθεί σε τροχιά υλοποίησης και ολοκλήρωσης η μεταρρύθμιση. «Αν γίνουν όλα αυτά», επεσήμανε το στέλεχος του ΔΗΚΟ, «δεν θα έχουμε λόγο να φύγουμε από την κυβέρνηση. «Αν δεν βρεθεί λύση, ο Μάριος το έχει πει ότι όλα τα ενδεχόμενα είναι ανοικτά».

Η αθηναϊκή χιονοστιβάδα ανησυχεί τη Λευκωσία

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Η έκφραση «κρυολόγησε η Ελλάδα, φταρνίζεται η Κύπρος» είναι ίσως αυτή που αποτυπώνει με παραστατικό τρόπο το κλίμα που επικρατεί στη Λευκωσία σε επίπεδο κυβέρνησης και ευρύτερα της πολιτικής ηγεσίας, η οποία παρακολουθεί με ανησυχία τις δραματικές εξελίξεις που σημειώνονται στην Ελλάδα. Το ασταθές πολιτικό περιβάλλον και το αρνητικό οικονομικό κλίμα που επικρατούν στην Ελλάδα, έχει άμεσες επιπτώσεις και στα δύο μείζονα θέματα της Κύπρου, το πολιτικό πρόβλημα και την οικονομία.

Λίγες μέρες πριν από τη σημαντική συνάντηση του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον Τ/κ ηγέτη στη Γενεύη παρουσία του γ.γ. του ΟΗΕ, το εύθραυστο πολιτικό σκηνικό που επικρατεί στην Ελλάδα δημιουργεί εκ των πραγμάτων πονοκεφάλους στη Λευκωσία, για ένα πολύ απλό λόγο: Η πολυμέτωπη μάχη που έχει να δώσει η ελληνική κυβέρνηση για τη διάσωση της οικονομίας της χώρας, με την ελληνική κοινωνία να μοιάζει με καζάνι που κοχλάζει, εκ των πραγμάτων θέτει το Κυπριακό εκτός των άμεσων προτεραιοτήτων της Αθήνας. Πέραν τούτου, η δεινή κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει η Ελλάδα, αποδυναμώνει την επιρροή που μπορεί να ασκήσει στο διεθνές πεδίο για στήριξη της Κύπρου. Την ίδια ώρα, η πολιτική ενδυνάμωση του Ταγίπ Ερντογάν μετά και τη σαρωτική επικράτησή του στις εκλογές της περασμένης Κυριακής και η αυτονόητη διεθνής ενίσχυσή του ως ηγέτη μιας χώρας με ζηλευτές οικονομικές επιδόσεις, δημιουργούν μία αρνητική εικόνα ενόψει των όποιων εξελίξεων στο Κυπριακό. «Η Ελλάδα παραμένει το κύριο στήριγμά μας και ασφαλώς παρακολουθούμε τις εξελίξεις με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και αρκετό προβληματισμό» δηλώνει στην «Κ» ο διευθυντής του γραφείου του Προέδρου της Δημοκρατίας και αναπληρωτής κυβερνητικός εκπρόσωπος, Χρίστος Χριστοφίδης, ο οποίος υποδεικνύει ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σ' αυτήν ακριβώς τη χρονική συγκυρία τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Ελλάδα εκ των πραγμάτων συνιστούν μία αρνητική εξέλιξη. Εξαιτίας ακριβώς αυτών των δεδομένων ο κ. Χριστοφίδης υπογραμμίζει πόσο πολύτιμη αποδεικνύεται και σ' αυτή τη φάση η στήριξη που παρέχουν στην Κυπριακή Δημοκρατία αρκετά φιλικά κράτη, κατονομάζοντας τη Ρωσία, την Κίνα και τη Γαλλία. Σχολιάζοντας την επικράτηση Ερντογάν και τι αυτό μπορεί να σημαίνει για το Κυπριακό, ο κ. Χριστοφίδης σημείωσε ότι η υλοποίηση των μακροπρόθεσμων στόχων της τουρκικής πολιτικής περνά μέσα από την ευρωπαϊκή πορεία της Άγκυρας και ως εκ τούτου δεν μπορεί να παραβλέπει την κατάσταση στην Κύπρο.

Κυπριακό και οικονομία επηρεάζονται δυσμενώς από την πολιτική περιδίνηση και την οικονομική κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα

«Το Κυπριακό αυτή τη στιγμή δεν είναι στις προτεραιότητες της Τουρκίας» σημειώνει από την πλευρά του ο βουλευτής του ΔΗΣΥ, κ. Χρίστος Στυλιανίδης, ο οποίος εκτιμά ότι η κατάσταση που διαμορφώνεται στην Ελλάδα σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να αφήσει τη Λευκωσία σε στάση αναμονής ή να την εγκλωβίσει στη λογική της αδράνειας. «Εάν εφησυχάσουμε ότι είμαστε μέλος της Ε.Ε. και ότι η στήριξή μας από τη Μόσχα και το Πεκίνο μάς διασφαλίζουν πλεονέκτημα, κάνουμε λάθος» υποστήριξε. Ο κ. Στυλιανίδης εκτιμά ότι μετά την πλήρη επικράτησή του ο Ταγίπ Ερντογάν θα επιδιώξει κινήσεις στα Ελληνοτουρκικά περιλαμβανομένου και του Κυπριακού. «Το ζήτημα είναι ότι αυτή τη στιγμή η Τουρκία δεν έχει κίνητρο να κάνει κινήσεις στο Κυπριακό, διότι απλούστατα δεν αισθάνεται πίεση για να το κάνει» σύμφωνα με τον βουλευτή του ΔΗΣΥ, ο οποίος βάζει στη συζήτηση και το ενεργειακό, το οποίο, όπως εκτιμά, μπορεί να αποβεί καταλυτικό στα δεδομένα που θα καθορίσουν την εικόνα για τις επόμενες δεκαετίες. «Εάν χειριστούμε το ζήτημα του φυσικού αερίου με μεθοδικό τρόπο στη βάση μιας στρατηγικής συνεργιών και αξιοποίησης αμοιβαίων συμφερόντων για τους κυρίαρχους παίκτες, όπως είναι η Τουρκία, η ΗΠΑ, το Ισραήλ, η Ρωσία και η Ευρώπη, τότε και εμείς και η Ελλάδα μπορούμε να κερδίσουμε πολλά» σημείωσε. Πρόσθεσε δε ότι αυτή τη στιγμή «μπορούμε να στηρίξουμε την Ελλάδα, αξιοποιώντας ακριβώς το ενεργειακό κλειδί που έχουμε στα χέρια μας» και διαφώνησε με όσους υποστηρίζουν ότι δεν θα πρέπει να αναλάβουμε πρωτοβουλίες αυτή την περίοδο, λόγω ακριβώς των προβλημάτων που μαστίζουν την Ελλάδα. «Εάν περιμένουμε να ενδυναμωθεί η Ελλάδα για να κάνουμε κινήσεις σίγουρα θα χάσουμε» κατέληξε.

Εκτός εικόνας ο ανασχηματισμός

Πέραν του Κυπριακού, η προσοχή για τις επιπτώσεις που ούτως ή άλλως έχει στην Κύπρο η ελληνική κρίση, στρέφεται στην οικονομία, με το κυβερνητικό επιτελείο να συνειδητοποιεί ότι τα χρονικά περιθώρια έχουν εξαντληθεί και το αμέσως επόμενο διάστημα θα πρέπει να υπάρξουν συγκεκριμένες αποφάσεις, με τη μεγαλύτερη δυνατή συναίνεση για να αποφευχθούν τα χειρότερα. Είναι γι' αυτό το λόγο που κάθε άλλη πολιτική κίνηση, όπως ο ανασχηματισμός, βρίσκεται σε δεύτερο πλάνο στους κυβερνητικούς σχεδιασμούς σ' αυτό το χρονικό διάστημα, οπότε θα καταβληθεί προσπάθεια να αξιοποιηθεί προκειμένου να βρεθούν λύσεις στα ζητήματα της οικονομίας, αν είναι δυνατόν, προτού κλείσει η Βουλή για τις καλοκαιρινές διακοπές. Από πλευράς κυβέρνησης οι πληροφορίες αναφέρουν ότι δεν έχει οριστεί συνάντηση με τον πρόεδρο του ΔΗΚΟ, εκ των πραγμάτων όμως κάτι τέτοιο θα γίνει ούτως ή άλλως στο πλαίσιο του διαλόγου για την οικονομία. Θέμα ανασχηματισμού δεν αναμένεται να απασχολήσει τη συνάντηση, αλλά δεν αποκλείεται να θιγεί.

gnomi

είναι το δικό σου;

ΕΝΑ ΜΠΟΥΚΑΛΙ ΑΙΜΑ ΜΕ ΚΡΑΤΑ ΣΤΗ ΖΩΗ

Χρίστος, 40 ετών. Θαλασσαιμικός.

Επικοινώνησε με το αιμοδοτικό κέντρο της επαρχίας σου.

ΚΕΝΤΡΟ ΑΙΜΑΤΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

Γενικές Ασφάλειες Κύπρου
ΚΟΙΝΟ ΚΥΠΡΙΩΝ

Ο ΝΙΚΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Πλαίσιο λύσης θα ετοιμάσει ο ΔΗΣΥ

■ *Αναλαμβάνει πρωτοβουλία τον Σεπτέμβριο για διάλογο με όλες τις πολιτικές δυνάμεις και την Εκκλησία* ■ *Κοινό πλαίσιο προτάσεων με τη βοήθεια οικονομολόγων, συνταγματολόγων, εμπειρογνωμόνων στις διάφορες πτυχές του Κυπριακού*

Συνέντευξη στον
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

Ο Πρόεδρος του ΔΗΣΥ αποκαλύπτει στην «Κ» ότι από τον Σεπτέμβριο αναλαμβάνει πρωτοβουλία για δημιουργία ενός πλαισίου προτάσεων για λύση του Κυπριακού, στο οποίο θα περιλαμβάνονται εισηγήσεις για κάθε βασική πτυχή του εθνικού προβλήματος. Θα προσκαλέσει σε διάλογο όλες τις πολιτικές δυνάμεις, τα οργανωμένα κοινωνικά σύνολα, αλλά και την Εκκλησία για συνδιαμόρφωση των προτάσεων του πλαισίου, το οποίο θα συνταχθεί με τη βοήθεια συνταγματολόγων και εμπειρογνωμόνων. Αναφορικά με το μέλλον των συνομιλιών δηλώνει ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά αργά ή γρήγορα με τον τρόπο που διαχειρίζεται το θέμα θα βρεθεί ενώπιον σοβαρών διλημμάτων. Ακόμη ο Νίκος Αναστασιάδης επιβεβαιώνει δημοσίευμα της ηλεκτρονικής έκδοσης της «Κ», ότι την Τρίτη 24 Μαΐου 2011 έγινε πρόταση προς τον Μ. Καρογιάν για την προεδρία της Βουλής με προϋπόθεση την αποχώρηση του ΔΗΚΟ από την κυβέρνη-

> *Στην οικονομία η χώρα έχει υπεύθυνη αντιπολίτευση. Ζητείται ανάλογα υπεύθυνη κυβέρνηση. Είμαστε στο παρά πέντε και απαιτείται επιτέλους να τολμήσουν να πάρουν μέτρα*

ση, αλλά χωρίς χρονοδιάγραμμα. Ο ηγέτης της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης σημειώνει ακόμη πως το κόμμα του είναι πανέτοιμο να στηρίξει την κυβέρνηση στο θέμα των μέτρων για την οικονομία υπό τον όρο ότι θα προηγηθεί διαβούλευση και προειδοποιεί πως αν δεν ληφθούν τα μέτρα έγκαιρα, ενδεχομένως αντί για μείωση στις αυξήσεις να πρέπει να γίνουν περικοπές μισθών στο Δημόσιο.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΕΤΟΔΟΥΛΟΥ

«Τα διλήμματα στο Κυπριακό, που θα κληθούμε να απαντήσουμε τον Ιούλιο, είτε το αργότερο μέχρι το τέλος του χρόνου θα είναι είτε ενεργότερη ανάμειξη του ΟΗΕ είτε διεθνής διάσκεψη είτε ο γ.γ. να καταθέσει την εντολή του», προβλέπει ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ κ. Νίκος Αναστασιάδης.

–Κύριε Αναστασιάδη ποια είναι η αποτίμηση της πορείας των βουλευτικών εκλογών και οι εκτιμήσεις σας για τα αποτελέσματα;

–Ο στόχος ήταν να σταλούν ισχυρά μηνύματα προς την κυβέρνηση. Αυτός ο στόχος έχει επιτευχθεί απόλυτα με μία καθαρή νίκη του ΔΗΣΥ, με μία ενίσχυση του πρωταγωνιστικού του ρόλου και των άλλων δυνάμεων της αντιπολίτευσης, όπως διαφάνηκε και κατά την εκλογή προέδρου της Βουλής.

–Βεβαίως μπορεί να είναι κάπως νωρίς, τρεις εβδομάδες μετά, για να διαφανεί κατά πόσο, όντως η κυβέρνηση έλαβε τα μηνύματα…

Μέχρι στιγμής οφείλω να πω ότι δεν έχουμε αντιληφθεί κάτι τέτοιο. Το πιο κρίσιμο αυτήν την ώρα και τις επόμενες εβδομάδες είναι τα μέτρα που απαραίτητα πρέπει να ληφθούν για τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας…

–Επιτρέψτε μου να σας διακόψω και πριν μπούμε στα της οικονομίας, να μείνουμε λίγο στις βουλευτικές, όπου ο ΔΗΣΥ μπορεί μεν να οικοδόμησε κάποιου είδους γέφυρες με την ΕΔΕΚ και με άλλες πολιτικές δυνάμεις, αλλά την ίδια ώρα έκλεισε τις γέφυρες με το ΔΗΚΟ;

–Δεν έκλεισε καμία γέφυρα με κανένα κόμμα. Αντίθετα από την αρχή προσπαθήσαμε να δούμε πως ήταν δυνατό να συνενώσουμε δυνάμεις, με τις πολιτικές δυνάμεις που έχουμε σύμπτωση θέσεων, είτε στα οικονομικά είτε στη συμμετοχή μας σε πυλώνες της Ε.Ε. είτε σε σωρεία θεμάτων εσωτερικής διακυβέρνησης, χωρίς να αποκλείουμε την ανάγκη συνεννόησης στο μέγιστο των θεμάτων, που είναι το εθνικό πρόβλημα. Μπορεί να υπάρχουν –και υπάρχουν– διαφορές, αλλά οφείλουμε όλοι να επικεντρώσουμε την προσοχή μας, με πατριωτικό ρεαλισμό, στο πώς είναι δυνατό να δημιουργήσουμε συνθήκες ώστε να ξεπεραστούν οι κίνδυνοι ενός νέου τέλματος, μιας νέας μη αναστρέψιμης κατάστασης που έχουμε μπροστά μας.

–Υπήρξαν πληροφορίες που είδαν και το φως της δημοσιότητας, ότι η Πινδάρου απηύθυνε μία πρόταση την Τρίτη το πρωί, 24 του μηνός, προς τον κ. Καρογιάν για την προεδρία της Βουλής, η οποία έθετε μεν ως προϋπόθεση την αποχώρηση του ΔΗΚΟ από την κυβέρνηση, αλλά συνάμα δεν αποτελούσε προϋπόθεση ο χρόνος αποχώρησης. Ηταν όντως έτσι τα πράγματα;

–Την Τρίτη το πρωί –προ της εξαγγελίας της υποψηφιότητας του κ. Ομήρου– αποταθήκαμε προς το ΔΗΚΟ. Κάναμε ξεκάθαρη τη θέση μας, ότι: «Είμαστε έτοιμοι για συνεργασία, εάν δεν πλήξετε την αξιοπιστία μας. Και η αξιοπιστία μας θα πληγεί εάν από τη μία ασκούμε κριτική στο ένα σκέλος της κυβέρνησης και από την άλλη επιδοκιμάζουμε αυτούς που συμμετέχουν στην κυβέρνηση, δηλαδή υποστηρίζουμε το άλλο σκέλος». Συνεπώς η αποχώρηση του ΔΗΚΟ από την κυβέρνηση ήταν μία βασική προϋπόθεση. Κι αυτό όχι για να δημιουργήσουμε προβλήματα στην κυβέρνηση. Στόχος μας ήταν και παραμένει, ενώνοντας δυνάμεις, πραγματικά να αποτελέσουμε το μοχλό πίεσης πάνω στην κυβέρνηση για να διαφοροποιήσει πολιτικές επιλογές με τις οποίες η πλειοψηφία των κομμάτων ή το σύνολο των κομμάτων, πλην του ΑΚΕΛ, διαφωνούμε. Αλλά, σωστά είπατε, δεν ετέθησαν χρονοδιαγράμματα. Η απάντηση από πλευράς ΔΗΚΟ ήταν ότι δεν αποδέχονται κάτι ανάλογο. Ήταν δική τους η επιλογή και φυσικότατα αυτό ήταν δικαίωμά τους. Όπως δικαίωμα μας ήταν να κάνουμε επιλογές με βάση και την πολιτική μας πρόταση. Δηλαδή, συνενώνουμε δυνάμεις για να ισχυροποιήσουμε το μέτωπο αντίστασης και να ισχυροποιήσουμε τα μηνύματα προς την κυβέρνηση ώστε να υποχρεωθεί να αλλάξει πολιτικές.

–Χαρακτηρίσατε το θέμα των μέτρων για την οικονομία ως το κρισιμότερο θέμα των επόμενων εβδομάδων…

–Ναι. Το πιο κρίσιμο αυτήν την ώρα και τις επόμενες εβδομάδες είναι τα μέτρα που απαραίτητα θα πρέπει να ληφθούν για τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας και γενικότερα η δέσμη μέτρων που πρέπει άμεσα να ληφθεί, το επαναλαμβάνω με γνώση της σημασίας κάθε λέξεως που προφέρω: Είμαστε στο παρά πέντε και στην οικονομία. Συνεπώς, απαιτείται επιτέλους να τολμήσουν να πάρουν μέτρα. Το μήνυμα που θέλουμε να στείλουμε είναι ότι εφόσον η δέσμη μέτρων θα είναι η κατάλληλη για να αντιμετωπίσουμε την οικονομική κρίση, θα είμαστε αρκούντως υπεύθυνοι, θα είμαστε έτοιμοι να επωμιστούμε το βάρος που μας αναλογεί. Το μήνυμα που θέλω να στείλω και προς τα έσω και προς τα έξω είναι ότι σε αυτή τη χώρα υπάρχει υπεύθυνη αντιπολίτευση. Αυτό που ζητείται είναι ανάλογα υπεύθυνη κυβέρνηση.

–Είπατε ότι θα επιδείξετε υπευθυνότητα στο θέμα των μέτρων. Γι' αυτά τα μέτρα θα πρέπει να γίνει διαβούλευση, να υπάρχει μία κοινή προσπάθεια ή θα στηρίξετε αυτά που θα σας παρουσιάσει η κυβέρνηση;

–Εάν επικρατήσουν ψευδαισθήσεις ότι εμείς αποφασίζουμε και εσείς ακολουθείτε αυτό θα είναι οπωσδήποτε έξω από κάθε λογική ή ακόμα και πέραν της δεοντολογίας. Θα είναι μία πρόκληση, αν θέλετε, για την αντιπολίτευση, αλλά και μία απόδειξη της αδυναμίας να συνειδητοποιήσουν πόσο αναγκαία είναι η ενότητα, όταν έχεις να αντιμετωπίσεις κρίσιμα προβλήματα. Δεν πρόκειται να δεχθούμε επιβολή μέτρων. Θέλουμε να διαβουλευθούμε, να συνεννοηθούμε για να πάρουμε τα σωστά μέτρα προς τη σωστή κατεύθυνση. Δεν έχουμε μπροστά μας εκλογές και συνεπώς ο λαϊκισμός δεν επιτρέπεται από κανένα…

–Και πότε πρέπει να παρθούν τα μέτρα;

–Εάν πάρουμε τώρα τα μέτρα, θα είναι λιγότερο επώδυνα. Εάν περιμένουμε να μας τα επιβάλουν άλλοι –εκτός αν αυτό επιδιώκουν– τότε τα μέτρα θα είναι οδυνηρότατα και δε θα μιλούμε για πάγωμα μισθών, αλλά για περικοπές. Θα μιλούμε για οδυνηρότατα μέτρα τα οποία από καιρό προσπαθούμε, μέσα από τις προειδοποιήσεις μας, να δημιουργήσουμε τουλάχιστον το αίσθημα ευθύνης σ' αυτούς που έχουν εντολή να κυβερνήσουν τον τόπο. Και η δέσμη μέτρων που πρέπει να καταθέσει η κυβέρνηση αμέσως ώστε να υπάρξει αντικείμενο διαλόγου, είναι καθαρά θέμα δικό τους και λυπούμαι να πω ότι κινούνται με βραδύτητα. Η Βουλή πάει σε διακοπές στις 15 Ιουλίου και με τους ρυθμούς που κινείται η κυβέρνηση φαίνεται ότι ενδεχόμενα θα μετατεθεί η όποια νομοθετική ρύθμιση τον Σεπτέμβριο. Εύχομαι να μην είναι πολύ αργά μέχρι τότε.

> *Δεν πρόκειται να δεχθούμε επιβολή μέτρων. Θέλουμε να συνδιαλεχθούμε για να πάρουμε τα σωστά μέτρα προ τη σωστή κατεύθυνση*

Εκλογές στον ΔΗΣΥ ή παράταση;

–Εσωκομματικές εκλογές πότε θα υπάρξουν στο Δημοκρατικό Συναγερμό;

–Έξι μήνες προ της όποιας εκλογικής αναμέτρησης δεν διεξάγονται εκλογές και πιστεύω ότι ήταν πάρα πολύ σοφή η διάταξη, διότι δεν μπαίνεις σε ένα κύκλο εσωστρέφειας προ εκλογών. Κανονικά το συνέδριο θα πρέπει να γίνει γύρω στον Φεβρουάριο του 2012, μετά από τις εκλογές της τοπικής αυτοδιοίκησης, θα λάβουν χώρα οι ενδοκομματικές εκλογικές διαδικασίες. Βεβαίως, στο συνέδριο εναπόκειται, ενόψει των προεδρικών εκλογών, τι θα αποφασίσει.

–Εννοείτε αν θα αποφασίσει μία παράταση ενός…

–Όπως ξέρετε, με τις νέες καταστατικές διατάξεις η θητεία πλέον των αξιωματούχων της παράταξης είναι πενταετής. Υπήρξε μία εισήγηση από πλευράς του κ. Κασουλίδη ότι καλό θα ήταν οι εκάστοτε εκλογές στην παράταξη να γίνονται μετά τις προεδρικές. Και αυτό θεωρώ ότι είναι πάρα πολύ σωστή εισήγηση πλην όμως το συνέδριο αποφασίζει, τα συλλογικά όργανα της παράταξης και όχι ο όποιος αξιωματούχος, είτε λέγεται πρόεδρος είτε οτιδήποτε άλλο.

Διλήμματα μετά τη συνάντηση της Γενεύης

–Με το Κυπριακό τι γίνεται;

–Αυτό που μας απασχολεί είναι η κατά τους τελευταίους μήνες πλήρης απουσία ενημέρωσης, ενώ καταγράφεται μία σειρά εξελίξεων που με τη συνάντηση της 7ης Ιουλίου θα σηματοδοτηθεί μία ακόμα πιο έντονη εμπλοκή των Ηνωμένων Εθνών, είτε υπό τη μια είτε υπό την άλλη μορφή. Πιστεύω πως θα έπρεπε να είχαμε πάρει τέτοιες πρωτοβουλίες ώστε να αποτρέψουμε διλήμματα που θα υποχρεωθούμε να αντιμετωπίσουμε και που θα είναι δύσκολο, χωρίς κόστος για τη δική μας πλευρά, να θεωρούμε πως θα είναι εύκολες οι απαντήσεις με τις προβαλλόμενες σήμερα αρνήσεις.

–Και ποια είναι αυτά τα διλήμματα;

–Τα διλήμματα, κατά την άποψή μου, που θα κληθούμε να απαντήσουμε, είτε τον Ιούλιο είτε το αργότερο μέχρι το τέλος του χρόνου, θα είναι ή ενεργότερος ρόλος των Ηνωμένων Εθνών, με γεφυρωτικές προτάσεις, ή διεθνής διάσκεψη (στην οποία άλλοι θα έχουν το λόγο και βεβαίως μία διεθνής διάσκεψη θα έχει καθορισμένο χρονικό ορίζοντα και όχι όπως ζητάει η δική μας εισήγηση για διεύρυνση των συνομιλιών), ή και η απειλή ότι εάν εντός τακτού χρονικού διαστήματος –έτσι μπαίνουμε πια στα χρονοδιαγράμματα– δεν επιτευχθεί το ζητούμενο, δηλαδή η λύση του Κυπριακού, το ενδεχόμενο ο γενικός γραμματέας να πει ότι καταθέτει την εντολή.

–Αργά ή γρήγορα δηλαδή θα υπεισέλθουμε σε αυτά τα διλήμματα;

–Δεν υπάρχει αμφιβολία. Μα στέλνονται σαφέστατα τα μηνύματα ότι η 7η Ιουλίου είναι καθοριστική για την παραπέρα πορεία του Κυπριακού. Ότι δεν μπορεί να θεωρείται ότι θα πρέπει να πάει χαμένη η όση δουλειά ενδεχομένως έγινε, και μάλιστα καθορίζεται και χρονοδιάγραμμα από πλευράς των Ηνωμένων Εθνών με ξεκάθαρο τρόπο. Έχει λεχθεί, κατ' επανάληψη, ότι θα πρέπει να υπάρξει αποτέλεσμα τουλάχιστον μέχρι το τέλος Ιουνίου του 2012 προ της αναλήψεως της προεδρίας της Ε.Ε. από την Κύπρο.

–Η πρότασή σας για διεύρυνση των συνομιλιών παραμένει στο τραπέζι;

–Βεβαιότατα και ναι.

–Και πιστεύετε ότι είναι και μια διέξοδος για να αποφύγουμε τα…

–Βεβαιότατα. Αν αναλαμβάναμε την πρωτοβουλία των κινήσεων εμείς, τότε θα ήταν πολύ δύσκολο στην Τουρκία να επιμένει για τη μορφή της διάσκεψης που εκείνη προσβλέπει και που, επαναλαμβάνω, θα έχει στενά χρονικά πλαίσια και θα βρεθούμε στην ίδια δυσάρεστη θέση που βρεθήκαμε στο Μπούργκενστοκ.

–Κατόπιν τούτων πιστεύετε ότι οι συνομιλίες, κύριε πρόεδρε, εξελίσσονται με τον τρόπο που θα θέλαμε και ότι θα υπάρχουν πιθανότητες επιτυχίας; Δηλαδή ακόμη και αν φτάσουμε σε μία κατάσταση λύσης, προ της λύσης, υπάρχουν…

–Μα πώς θα φτάσουμε σε μία κατάσταση προ της λύσης, που να πλησιάζει προς τη λύση, όταν ακόμα συζητούμε τα θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης; Δεν έχει καν συζητηθεί το κεφάλαιο των περιουσιών. Δεν έχει καν συζητηθεί το κεφάλαιο εδαφικών αναπροσαρμογών. Τα σημαντικά θέματα που αφορούν, είτε τους εποίκους είτε σωρεία άλλων θεμάτων, της αποχώρησης των κατοχικών στρατευμάτων κοκ. Δεν υπήρξε, δυστυχώς, από την αρχή η παράλληλη διαπραγμάτευση. Χάσαμε πολυτιμότατο χρόνο, όταν ακόμα ηγέτης της τουρκοκυπριακής κοινότητας ήταν ο κ. Ταλάτ, αφιερώνοντας δεκαοκτώ ή τόσους μήνες αποκλειστικά στα θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης. Δε νομίζω να είναι ο ορθόδοξος τρόπος διαπραγμάτευσης αυτός που ακολουθήσαμε γι' αυτό και είμαστε σήμερα μπροστά σε σκληρές πραγματικότητες και σε ενδεχόμενα αδιέξοδα.

> *Ενεργότερος ρόλος των Ηνωμένων Εθνών με γεφυρωτικές προτάσεις, διεθνής διάσκεψη και απειλή χρονοδιαγράμματος*

–Είπατε πριν ότι δεν είχατε ενημέρωση. Ο Πρόεδρος όμως ανακοίνωσε στις 28 Ιουνίου Εθνικό Συμβούλιο.

–Ύστερα από πέντε ή έξι μήνες.

–Πέραν τούτου δεν είχατε καμία ενημέρωση για το τι γίνεται;

–Καμία απολύτως.

–Ούτε και κάποια ενημέρωση για το τι γίνεται στις συνομιλίες;

–Ό,τι βλέπετε…

–Ούτε τηλεφωνικά, κύριε πρόεδρε;

–Καμία απολύτως.

Η Εκκλησία να δημιουργεί συνθήκες ενότητας, όχι διχασμού

–Ο Αρχιεπίσκοπος δηλώνει ότι αν η επιλογή του στις προεδρικές θα είναι μεταξύ εσάς και του κ. Χρυστόφια θα πρόκειται για μία πολύ οδυνηρή επιλογή…

–Θέλω να επαναλάβω αυτό που πολλές φορές έχω πει: Είμαστε ένα ευρωπαϊκό κράτος, κοσμικό κράτος και συνεπώς, συνειδητοποιώντας ακριβώς αυτές τις πραγματικότητες, αναλόγως προσεκτικοί θα πρέπει να είναι όσοι θέλουν εμπλοκή στην πολιτική. Πολύ περισσότερο μιλώ για την Εκκλησία, της οποίας ο ρόλος είναι, όχι η εμπλοκή στα καθημερινά πολιτικά δρώμενα, αλλά στο να δημιουργεί συνθήκες ενότητας και όχι διχασμού.

Η εμπλοκή του όποιου ιεράρχη στα κομματικά δρώμενα είναι η χείριστη των επιλογών και οδηγεί σε οπισθοδρόμηση. Αυτά δεν σημαίνουν ότι μπορώ να παραγνωρίσω το δικαίωμα της Εκκλησίας να έχει άποψη στο εθνικό μας πρόβλημα. Όμως έτερον εκάτερον. Εξίσου πατριώτες είναι και οι πολιτικές δυνάμεις και η Εκκλησία. Συνεπώς θέλω να πιστεύω ότι κάποια στιγμή πέρα από τις εύηχες διακηρύξεις θα συνειδητοποιήσουμε ότι όσο ο χρόνος περνά το βόρειο τμήμα καθίσταται στην ουσία τουρκική επαρχία και έτσι, επιδιώκοντας το ανέφικτο, το μόνο που τσιμεντώνουμε είναι τον κίνδυνο της οριστικής διχοτόμησης της πατρίδας μας. Υπάρχουν οι συνταγές για να μην είναι κανένας δυστυχής…

–Ποιες είναι αυτές;

–Οι συνταγές είναι εάν μέσα από τη συλλογική σοφία επιτέλους αποφασίσουμε να ξεπεράσουμε τα συμπλέγματα, ότι κάποια πρόταση προέρχεται από το ένα ή το άλλο κόμμα, και να δούμε πώς είναι δυνατό να υπηρετήσουμε κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο την πατρίδα μας. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από ένα συνολικό πλαίσιο προτάσεων για λύση, όπως το είχαμε προτείνει, με τη βοήθεια οικονομολόγων, συνταγματολόγων, εμπειρογνωμόνων στα διάφορα θέματα. Θα μας φέρει ένα βήμα πιο μπροστά. Το έχουμε εισηγηθεί εδώ και ενάμισι, δύο χρόνια. Από τον Απρίλη του 2009. Μέχρι σήμερα δεν έγινε κατορθωτό, γιατί απλούστατα δεν τολμά η κυβέρνηση. Δεν τολμά ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ή δεν επέτρεψε να δημιουργηθεί κάτι ανάλογο. Επιτέλους, είναι ώρα και οι πολιτικές δυνάμεις να συμβάλουν προς αυτή την κατεύθυνση έτσι ώστε μέσα από αυτό το συνολικό πλαίσιο προτάσεων από τη μία να δίδουμε υπαλλακτικές προτάσεις και από την άλλη να αναλάβουμε πρωτοβουλίες.

> *«Μέσα από τη συλλογική σοφία επιτέλους να ξεπεράσουμε τα συμπλέγματα ότι κάποια πρόταση προέρχεται από το ένα ή το άλλο κόμμα»*

–Εσείς, ως αξιωματική αντιπολίτευση το προτείνατε, αλλά η κυβέρνηση δεν εισάκουσε αυτή την εισήγησή σας. Γιατί δεν αναλαμβάνετε εσείς πρωτοβουλία ως προς τούτο;

–Θα σας αποκαλύψω ότι από τον Σεπτέμβριο ο ΔΗΣΥ αναλαμβάνει πρωτοβουλία προς αυτή την κατεύθυνση. Δηλαδή να διαβουλευθεί με όλες τις δυνάμεις, με τους πάντες, έτσι ώστε να υλοποιηθεί αυτή η εισήγηση.

Να ετοιμαστεί ένα συνολικό πλαίσιο προτάσεων για λύση του Κυπριακού. Από αυτήν την προσπάθεια δεν θα μείνει κανένας εκτός, τουλάχιστον εμείς ως ΔΗΣΥ θα προσκαλέσουμε τους πάντες να συμβάλουν σε αυτή την προσπάθεια, έτσι ώστε να διαμορφωθεί ένα κοινό πλαίσιο προτάσεων και το οποίο θα ετοιμαστεί με τη βοήθεια οικονομολόγων, συνταγματολόγων, εμπειρογνωμόνων στα διάφορα θέματα και πτυχές του κυπριακού.

Ο ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΣΤΗΝ «Κ»

Όχι σε απόσυρση προτάσεων

■ *Εάν δεν υπάρξει κατάληξη στην παρούσα διαδικασία, είναι υπαρκτό το ενδεχόμενο ακόμη και της διχοτόμησης*

■ *Στόχος μας στη Γενεύη θα πρέπει να είναι η άρση του αδιεξόδου*

Συνέντευξη στον **ΑΝΤΩΝΗ ΠΟΛΥΔΩΡΟΥ**

Την πεποίθηση ότι η στρατηγική που ακολουθείται από τον Πρόεδρο Χριστόφια στο Κυπριακό είναι η σωστή, εκφράζει ο γ.γ. του ΑΚΕΛ, Άντρος Κυπριανού, σε συνέντευξή του στην «Κ». Παρ' όλο που παραδέχεται ότι ενδεχόμενη αποτυχία της παρούσας διαδικασίας είναι δυνατόν να οδηγήσει σε κήρυξη αδιεξόδου και διχοτόμηση, σημειώνει ότι αλλαγή της, είτε με απόσυρση προτάσεων είτε οδηγούμενοι σε μια διεθνή διάσκεψη, θα έχει καταστροφικές συνέπειες για την πλευρά μας. Εξηγεί γιατί το ΑΚΕΛ έσπευσε να στηρίξει την υποψηφιότητα Καρογιάν προτού ο ίδιος δηλώσει ότι θα ήταν υποψήφιος, ενώ απορρίπτει την κατηγορία ότι το κόμμα του απέτυχε να ισορροπήσει μεταξύ της ιδεολογίας του και της ανάγκης να κυβερνήσει.

-Τα Η.Ε., μέσω του Αλεξάντερ Ντάουνερ, αφήνουν να εννοηθεί ότι η επικείμενη συνάντηση στη Γενεύη δεν θα είναι όπως τις προηγούμενες. Ο ειδικός σύμβουλος του γ.γ. τόνισε ότι αναμένει από τη συνάντηση αυτή να «βοηθήσει να εμφυσηθεί πολλή ζωή σε αυτή τη διαπραγμάτευση». Με ποιους στόχους πάει στη συνάντηση η πλευρά μας;

-Και δική μας επιθυμία είναι όπως η συνάντηση δώσει πραγματική ώθηση στις προσπάθειες λύσης του Κυπριακού. Ενδεχομένως όμως να έχουμε άλλη αντίληψη από αυτήν του κ. Ντάουνερ ως προς το πώς μπορεί να γίνει αυτό. Θέση δική μας είναι ότι για να δοθεί ώθηση στη διαδικασία θα πρέπει οι δύο πλευρές να καταθέτουν προτάσεις οι οποίες να εντάσσονται μέσα στο συμφωνημένο πλαίσιο…

> *Αν επιδιώξουμε αλλαγή της διαδικασίας, αυτή θα αλλάξει με τρόπο που θα ικανοποιεί τις τουρκικές θέσεις και όχι τις δικές μας*

-Η τουρκική πλευρά βέβαια ισχυρίζεται ότι αυτό πράττει, κάτι που δεν αμφισβητείται από τα Η.Ε.

-Λυπούμαι να παρατηρήσω ότι η τουρκική πλευρά κάθε άλλο παρά αυτό πράττει. Τόσο έγγραφα που κατατίθενται όσο και δηλώσεις που γίνονται από τον κ. Έρογλου και αξιωματούχους της Τουρκίας κινούνται εκτός του πλαισίου που έχει συμφωνηθεί. Τα Η.Ε. διαχρονικά έχουν ακολουθήσει μια συγκεκριμένη τακτική: ότι, ενόσω βρίσκονται σε εξέλιξη οι συνομιλίες, δεν επιρρίπτουν ευθύνες. Εμείς όμως έχουμε κάθε δικαίωμα να ισχυριζόμαστε ότι οι προτάσεις που καταθέτει η τουρκική πλευρά είναι εκτός του συμφωνημένου πλαισίου. Η έκκληση και παράκλησή μας λοιπόν προς τα Η.Ε. είναι, αν πραγματικά επιθυμούν να δοθεί ώθηση στη διαδικασία, να πιέσουν την τουρκική πλευρά.

-Τι θα θεωρηθεί ως θετικό αποτέλεσμα για την πλευρά μας στη Γενεύη;

-Να υπάρξει άρση του αδιεξόδου.

-Με ποιο τρόπο θα γίνει αυτό;

-Αυτά θα τα συζητήσουμε, αντιλαμβάνεστε, στις 28 του Ιούνη στο Εθνικό Συμβούλιο.

-Το λέω αυτό διότι, παρά το γεγονός ότι οι διαπραγματεύσεις δεν προχωρούν, κυβέρνηση και ΑΚΕΛ απορρίπτουν οποιαδήποτε αλλαγή στη διαδικασία. Πώς βλέπετε να αίρεται το αδιέξοδο, έχοντας πάντα και ως δεδομένο ότι διαιώνιση της στασιμότητας δεν ευνοεί την πλευρά μας;

-Τι επιλογές έχουμε; Διατυπώνεται από κάποιους η άποψη ότι θα πρέπει να αλλάξουμε τη διαδικασία που ακολουθήθηκε μέχρι στιγμής, να αποσύρουμε προτάσεις. Αυτή τη στιγμή, όλοι λέμε ότι η τουρκική πλευρά επιδιώκει αλλαγή της διαδικασίας με το επιχείρημα ότι Ε/κ και Τ/κ δεν μπορούν να συνεννοηθούν. Ενδεχόμενη απόσυρση από μέρους μας των προτάσεων που έχουν ήδη κατατεθεί δεν ενισχύει την τουρκική επιχειρηματολογία; Από άλλους, όπως ο ΔΗΣΥ, προτείνεται να πάμε σε μια διαπραγμάτευση με διευρυμένη συμμετοχή, με την παρουσία της Τουρκίας και της Ελλάδας. Εμείς θεωρούμε ότι αν πάμε σε μια τέτοια διαπραγμάτευση, μια τετραμερή ή πενταμερή, που είναι και επιθυμία της Τουρκίας, εκτός του ότι αυτή θα υποσκάπτει την οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, θα έχει χρονικά όρια, εντός των οποίων, αν δεν υπάρξει κατάληξη, θα οδηγηθούμε είτε σε επιδιαιτησία είτε σε κήρυξη αποτυχίας των διαπραγματεύσεων, με καταστροφικές για εμάς συνέπειες.

-Πώς γίνεται να απορρίπτουμε διεύρυνση της διαδικασίας με τη συμμετοχή και της Τουρκίας, ώστε, αν μη τι άλλο, να διαφανούν οι προθέσεις όλων των εμπλεκομένων, και την ίδια στιγμή να λέμε ότι η Τουρκία αποφασίζει και να ζητούμε συνάντηση με τον κ. Ερντογάν για να συζητήσουμε το Κυπριακό και να του εκθέσουμε τις θέσεις μας; Δεν είναι κάπως αντιφατικό αυτό;

-Μα δεν είναι ότι δεν ξέρουμε τις θέσεις της τουρκικής πλευράς και θα πάμε σε διάσκεψη με διευρυμένη συμμετοχή για να τις μάθουμε. Δηλαδή, υπάρχει αμφιβολία ότι οι θέσεις που κατατίθενται από τον κ. Έρογλου είναι οι θέσεις της τουρκικής πλευράς;

-Με το ίδιο σκεπτικό, κάποιος θα σας πει, δεν είναι γνωστές οι θέσεις μας στην Τουρκία; Γιατί ζητούμε συνάντηση με τον κ. Ερντογάν;

-Ώστε να βελτιώσουμε την ατμόσφαιρα. Αυτή τη στιγμή υπάρχει και από τις δύο πλευρές μεγάλη έλλειψη εμπιστοσύνης. Είναι αναγκαία μια συνάντηση ώστε να υπάρξει αμοιβαία διαβεβαίωση ότι πραγματικά το εννοούμε όταν λέμε ότι θέλουμε λύση.

-Μα θεωρείτε εφικτό, κ. Κυπριανού, να καθίσει ο κ. Ερντογάν στο ίδιο τραπέζι με τον κ. Χριστόφια, εκτός και αν αυτό γίνει στο πλαίσιο μιας διάσκεψης; Αφού δεν μας αναγνωρίζουν.

-Δεν θεωρώ ότι είναι εφικτό. Αλλά εσείς θεωρείτε ότι το αντίβαρο σε αυτό είναι να προχωρήσουμε σε μια διαπραγμάτευση με διευρυμένη συμμετοχή, κατά την οποία θα επιβληθούν χρονοδιαγράμματα και επιδιαιτησία;

> *Δεν συζητούμε αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης και μείωση της κλίμακας των νεοεισερχομένων*

-Έχετε πει ότι αλλαγή της διαδικασίας, είτε με απόσυρση προτάσεων είτε με μια διεθνή διάσκεψη, μπορεί να οδηγήσει σε κήρυξη αποτυχίας των συνομιλιών, με καταστροφικές για εμάς συνέπειες. Κάποιος θα σας πει ότι και η διαιώνιση του status quo δυνατόν να έχει το ίδιο αποτέλεσμα. Έχουμε μια διαδικασία η οποία, ιδιαίτερα με τον κ. Έρογλου, είναι φανερό ότι δεν προχωρά και διαιωνίζει τη στασιμότητα, επιμένουμε όμως σε συνέχισή της. Με την ακολουθούμενη στρατηγική δεν φέρνουμε τη διχοτόμηση πιο κοντά;

-Αν επιδιώξουμε αλλαγή της διαδικασίας, αυτή θα αλλάξει με τρόπο που θα ικανοποιεί τις τουρκικές απαιτήσεις και όχι τις δικές μας. Θα επιβληθούν χρονοδιαγράμματα και επιδιαιτησία και σε μια τέτοια περίπτωση θεωρώ ότι δεν θα είναι εφικτό να καταλήξουμε σε συμφωνημένη λύση. Αν υποχρεωθούμε να πούμε για ακόμα μια φορά «όχι» σ' ένα ενδεχόμενο νέο σχέδιο, τότε οι περισσότερες πιθανότητες είναι να πάμε σε διχοτόμηση. Όντως υπάρχει το ενδεχόμενο η παρούσα διαδικασία να μην καταλήξει σε συμφωνία και τότε τα προβλήματα θα είναι πολλά, μη αποκλειομένης και της διχοτόμησης, το δέχομαι. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει εμείς να σπεύσουμε να ακολουθήσουμε μια άλλη πορεία που με μαθηματική ακρίβεια θα μας οδηγήσει σ' ένα αδιέξοδο και μια ενδεχόμενη διχοτόμηση, γιατί υπάρχει ο κίνδυνος με την ακολουθούμενη διαδικασία να πάμε προς τα εκεί.

ΦΩΤΗΣΗΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Όντως υπάρχει το ενδεχόμενο να μην καταλήξουμε και τότε τα προβλήματα θα είναι πολλά, μη αποκλειομένης και της διχοτόμησης, το δέχομαι. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι θα πρέπει εμείς να σπεύσουμε να ακολουθήσουμε μια άλλη πορεία που με μαθηματική ακρίβεια θα μας οδηγήσει εκεί, δηλώνει στην «Κ» ο γ.γ. του ΑΚΕΛ, κ. Άντρος Κυπριανού.

Ποτέ δεν κρύψαμε τα προβλήματα με το ΔΗΚΟ

-Στην προηγούμενη συνέντευξή σας στην «Κ», ερωτηθείς κατά πόσον θα στηρίζατε εκ νέου τον Μ. Καρογιάν για την προεδρία της Βουλής, είχατε πει ότι αυτό θα εξαρτάτο από την πολιτική στάση που θα τηρούσε το ΔΗΚΟ. Δέκα μέρες αργότερα, σπεύσατε να στηρίξετε τον κ. Καρογιάν, πριν ακόμα ο ίδιος εκδηλώσει ενδιαφέρον. Τι άλλαξε; Ξεπεράστηκαν τα προβλήματα;

-Αποφασίσαμε στη βάση των δεδομένων, όπως αυτά είχαν διαμορφωθεί μετά τις βουλευτικές εκλογές. Ποτέ δεν κρύψαμε τα προβλήματα που είχαμε στη συνεργασία μας με το ΔΗΚΟ. Η στάση όμως που τήρησε ο ίδιος ο πρόεδρος του ΔΗΚΟ, τις τελευταίες κυρίως βδομάδες πριν τις εκλογές, που ήταν κατά τη δική μας εκτίμηση προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά και η κατ' ιδίαν συνάντηση που είχαμε μαζί του μετά τις εκλογές, κατά την οποία συζητήθηκαν θέματα που μας ενδιέφεραν ιδιαίτερα και καθορίστηκε μια διαδικασία συνεννόησης, μας οδήγησαν στο να πάρουμε την απόφαση που πήραμε.

-Έχετε επανειλημμένα πει ότι σας ενώνουν πάρα πολλά με την ΕΔΕΚ και ότι πρόθεση του κόμματός σας είναι να συνεργαστείτε ξανά στο μέλλον. Υπήρχε στο τραπέζι η υποψηφιότητα του Γ. Ομήρου – μάλιστα σε εκείνο το χρονικό σημείο ήταν και η μοναδική. Εσείς επιλέξατε να στηρίξετε μια υποψηφιότητα που μέχρι εκείνη τη στιγμή δεν ήταν καν στο τραπέζι. Γιατί;

> *Η στάση που τήρησε ο ίδιος ο Μ. Καρογιάν πριν τις εκλογές και η κατ' ιδίαν συνάντηση που είχαμε, μας οδήγησε στο να υποστηρίξουμε την υποψηφιότητά του*

-Το ΑΚΕΛ είναι κόμμα διαλεκτικό. Αναλύει τα δεδομένα τα οποία υπάρχουν μπροστά του τη στιγμή που καλείται να αποφασίσει και αναλόγως πράττει. Τα δεδομένα που είχαμε λοιπόν μπροστά μας ήταν ότι ΑΚΕΛ και ΔΗΚΟ, με όλες τις μεταξύ τους διαφωνίες, συνεργάζονται στηρίζοντας την κυβέρνηση Χριστόφια, σε αντίθεση με την ΕΔΕΚ, η οποία βρίσκεται στην αντιπολίτευση. Όταν εξήγησα τους λόγους της απόφασης του ΑΚΕΛ στον Γ. Ομήρου, ο ίδιος τους βρήκε απολύτως λογικούς και δικαιολογημένους. Εάν κάποιους άλλους ενόχλησε η απόφαση αυτή, είναι πρόβλημα δικό τους.

-Ένα από τα κύρια επιχειρήματα που χρησιμοποιήσατε κατά την προεκλογική περίοδο εναντίον του ΔΗΣΥ ήταν ότι εργάζεται με στόχο τις προεδρικές. Γιατί είναι επιλήψιμο αυτό; Μήπως και το ΑΚΕΛ δεν έκανε το ίδιο; Και αν όχι, γιατί τόση έγνοια για το κατά πόσον τα ποσοστά και οι έδρες του ΔΗΚΟ θα επιτρέψουν συνέχιση της συνεργασίας;

-Σε καμιά περίπτωση δεν είπαμε ότι είναι κακό κάποιος να στοχεύει στις βουλευτικές σκεπτόμενος τις προεδρικές. Εκείνο το οποίο επικρίναμε είναι την υποκρισία του ΔΗΣΥ, που, ενώ ενεργούσε προς αυτή την κατεύθυνση, επικαλείτο το εθνικό συμφέρον. Δεν υπάρχει αμφιβολία ότι έχουν συνάφεια οι εκλογικές αναμετρήσεις μεταξύ τους αλλά και το ότι εξυπηρετούν κάποιους γενικότερους στόχους. Το θέμα είναι ποια βαρύτητα δίνεις σε αυτούς τους στόχους. Για το ΑΚΕΛ βαρύτητα είχαν οι βουλευτικές. Χωρίς να παραγνωρίζουμε βέβαια ότι το αποτέλεσμά τους θα διαμόρφωνε σε κάποιο βαθμό και το σκηνικό ενόψει των προεδρικών.

-Ο κ. Καρογιάν σε δηλώσεις του σημείωσε ότι στη συνάντηση που θα έχει με τον Πρόεδρο θα θέσει αριθμό προϋποθέσεων για συνέχιση της συνεργασίας, μεταξύ των οποίων θέμα καλύτερης διαβούλευσης, ζητήματα οικονομίας, αλλά και απαίτηση για απόσυρση των προτάσεων που έχει καταθέσει ο Πρόεδρος. Είναι διατεθειμένοι κυβέρνηση - ΑΚΕΛ να ικανοποιήσουν τον κ. Καρογιάν;

-Εγώ μπορώ να απαντήσω μόνο όσον αφορά το ΑΚΕΛ. Είναι και δική μας διαπίστωση ότι χρειάζεται να υπάρξει καλύτερος συντονισμός μεταξύ των συγκυβερνώντων κομμάτων αλλά και μεταξύ των κομμάτων και της κυβέρνησης. Και θεωρώ ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια βελτίωσης της μεταξύ μας συνεννόησης. Από εκεί και πέρα, ο κ. Καρογιάν σε μένα δεν έχει θέσει τίποτε. Όταν τεθούν ενώπιόν μας προτάσεις, να είστε βέβαιος ότι θα τις σχολιάσουμε, αν χρειαστεί και δημόσια.

-Το ΑΚΕΛ θα συναινούσε σε απόσυρση των προτάσεων που κατέθεσε ο Πρόεδρος;

-Ως ΑΚΕΛ έχουμε ξεκαθαρίσει ότι είμαστε ενάντια σε κάτι τέτοιο. Διότι, όπως έχω πει, ενδεχόμενη απόσυρση από μέρους μας των προτάσεων που έχουν ήδη κατατεθεί, ενισχύει την τουρκική επιχειρηματολογία. Στόχος μας είναι να αποδυναμώσουμε την τουρκική επιχειρηματολογία και όχι να την ενδυναμώνουμε.

Μέτρα ακόμη και έναντι πολιτικού κόστους

Να αντιμετωπιστούν τα οικονομικά προβλήματα του τόπου, όχι όμως με τους τρόπους που κάποιοι προτείνουν

-Σε συνέντευξή σας στις 17 Απριλίου στον «Πολίτη», είχατε πει ότι «το ΑΚΕΛ δεν πρόκειται να κάνει το χατίρι σε κάποιους να πάρει μέτρα ενάντια στους εργαζομένους, που θα το φέρουν σε πορεία σύγκρουσης μαζί τους και θα το αποδυναμώσουν». Πολλοί λένε ότι κυβέρνηση και ΑΚΕΛ δυσκολεύονται να ισορροπήσουν ανάμεσα στην ιδεολογία και στις πραγματικότητες που πηγάζουν από την ανάγκη να κυβερνήσουν, με αποτέλεσμα τα σημερινά αρνητικά δεδομένα στην οικονομία.

-Κατ' αρχήν θα πρέπει να ξεκαθαρίσω ότι είναι ένα πράγμα η κυβέρνηση και άλλο το ΑΚΕΛ. Το ΑΚΕΛ έχει θέσεις και προτάσεις, τις οποίες θα δώσει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να τις λάβει υπόψη όταν διαμορφώνει τις δικές του απόψεις. Απ' εκεί και πέρα, εμείς δεν δεχόμαστε ότι υπάρχει μόνο ένας τρόπος για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα της οικονομίας και ότι είναι αυτός που ακολουθούν οι διάφορες συντηρητικές κυβερνήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο και τον οποίο προτείνει ο ΔΗΣΥ. Δεν είναι μονόδρομος η επιβολή μέτρων σε βάρος των εργαζομένων. Υπάρχουν κι άλλοι τρόποι. Είμαστε έτοιμοι να αναλάβουμε το όποιο κόστος απαιτείται ώστε να αντιμετωπιστούν τα οικονομικά προβλήματα του τόπου, όχι όμως με τους τρόπους που κάποιοι προτείνουν.

-Κάποιος όμως θα σας πει ότι, ως αποτέλεσμα της λογικής αυτής, πολύ λίγα έχουν γίνει όσον αφορά τις διαρθρωτικές αλλαγές, θέμα στο οποίο αναφέρεται για μια ακόμα φορά η Κομισιόν και ένας από τους κυριότερους λόγους που δεχόμαστε συνεχείς υποβαθμίσεις από τους οίκους αξιολόγησης, με αποτέλεσμα να γίνεται πολύ πιο δύσκολος ο δανεισμός.

-Εξαρτάται βέβαια πώς αντιλαμβάνεστε τις διαρθρωτικές αλλαγές.

-Μείωση αριθμού δημοσίων υπαλλήλων, μισθολογίου, λειτουργικών δαπανών…

-Η μείωση των λειτουργικών δαπανών έγινε σε πάρα πολύ μεγάλο βαθμό. Το συνταξιοδοτικό συζητιέται και θα επιλυθεί. Απ' εκεί και πέρα, θα επαναλάβω ότι κατά τη δική μας άποψη υπάρχουν και άλλοι δρόμοι που οδηγούν στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της οικονομίας. Επιμένουμε σε μια καθολική προσέγγιση, η οποία λέει ότι οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης επιμερίζονται σε όλους και όχι μόνο στους εργαζόμενους.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Την ανάγκη καλύτερου συντονισμού μεταξύ των συγκυβερνώντων κομμάτων αλλά και μεταξύ των κομμάτων και της κυβέρνησης υποδεικνύει ο γ.γ. του ΑΚΕΛ.

-Έχετε αναφερθεί στο συνταξιοδοτικό. Η αναλογιστική μελέτη Muhanna στην ουσία καταγράφει ως απαραίτητη την αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης, την αύξηση των εισφορών των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά και τη μείωση της κλίμακας των νεοεισερχομένων.

-Θέτει διάφορα σενάρια.

-Καταγράφεται ως απαραίτητο στοιχείο, ίσως και χωρίς να είναι αρκετό, το να ληφθούν τα πιο πάνω μέτρα. Επί της αρχής το ΑΚΕΛ απέρριπτε μέχρι σήμερα τόσο την αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης όσο και τη μείωση της κλίμακας των νεοεισερχομένων. Έχει αλλάξει κάτι; Είναι έτοιμο να συζητήσει τα πιο πάνω θέματα;

-Όχι. Δεν τα συζητούμε.

-Τι εισηγείστε τότε για αντιμετώπιση του προβλήματος του συνταξιοδοτικού;

-Μου ζητάτε να απαντήσω μ' έναν τρόπο με τον οποίο δεν έμαθα ποτέ να λειτουργώ. Δηλαδή μ' έναν τρόπο απόλυτο και μονοκόμματο. Δεν πρόκειται να το πράξω. Το ΑΚΕΛ θα μελετήσει σοβαρά και υπεύθυνα την έκθεση και στη βάση των ευρημάτων θα τοποθετηθεί.

Παίδες, τα κεφάλια μέσα, πάμε για μηχανισμό στήριξης

ΚΥΠΕ

Μακαριότατε, εισηγούμαι να μεταβείτε άμεσα στην Αθήνα για να συνδράμετε τους αδελφούς μας στην αντιμετώπιση της κρίσης. Οι ικανότητές σας στην αντιμετώπιση της κρίσης στην ΚΕΟ αποδείχθηκαν πολύ αποτελεσματικές. Ιδιαίτερα ο ελιγμός σας με την αναγκαστική προσγείωση ήταν αριστοτεχνικός και έγραψε ιστορία στα εργασιακά θέσμια.

Σύγκρυα και πυρετοί

Ο φόβος έφερε κόλαση, κατά πως λέει η λαϊκή ρήση και η δραματική κατάσταση -ιδιαίτερα των τελευταίων ημερών- στην Ελλάδα, έφερε σύγκρυα στους ηγέτες των κρατών της Ε.Ε. μερικοί από τους οποίους, όπως Μέρκελ και Σαρκοζί, βγήκαν με δραματικές δηλώσεις να στηρίξουν εμμέσως τον Γιώργο Παπανδρέου. Από την άλλη στην Κύπρο, την αρκετά εκτεθειμένη στην ελληνική κρίση -για διάφορους λόγους- έσφιξαν οι πωποί, εκδηλώθηκαν σύγκρυα και πυρετοί, με αποτέλεσμα όλοι να σπεύδουν με τόνους δραματικούς να τοποθετούνται υπέρ της άμεσης λήψης μέτρων για να αποφύγουμε τα χειρότερα. Με λίγα λόγια την ίδια στιγμή που όλη η Ευρώπη κρατάει την αναπνοή της και προσπαθεί να μετρήσει τις συνέπειες μιας ελληνικής στάσης πληρωμών εμείς δηλώνουμε έτοιμοι να συζητήσουμε τα μέτρα για την οικονομία που θα φέρει η κυβέρνηση στο τραπέζι. Η κυβέρνηση την ίδια στιγμή πάει την Τρίτη και την Τετάρτη με τις προτάσεις της σε συναντήσεις με τους κοινωνικούς εταίρους ώστε να ληφθούν άμεσα αποφάσεις, διότι θέλει να στείλει μήνυμα στις διεθνείς αγορές ότι δεν είμαστε ένα βήμα πριν από τον μηχανισμό στήριξης γι' αυτό εμπιστευτείτε μας και όταν θα θέλουμε τον προσεχή Δεκέμβριο να δανειστούμε δύο δισεκατομμύρια από το παζάρι, να μας τα δώσουν, πρώτα ο Θεός. Πρωθύστεροι και λαχανιασμένοι πάντα περιμένουμε να φτάσει ο κόμπος στο χτένι.

Mea culpa σύντροφοι

Με τον κόμπο και το χτένι διαφωνεί κυβερνητική πηγή που μίλησε στη στήλη και είπε ότι δεν είναι αργά και ότι θεωρεί πως η κυβέρνηση θα τα καταφέρει τελικά να χειραγωγήσει το τέρας του δημόσιου χρέους κοκ. Εμείς απλά θυμίζουμε στην κυβέρνηση ότι το 2008, όταν κάποιοι έλεγαν ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για εξυγίανση της οικονομίας πριν μας πλακώσει η κρίση, το οικονομικό της επιτελείο,αλλά και ο ίδιος ο Πρόεδρος Χριστόφιας, με έπαρση Άνταμ Σμιθ ή έστω Καρλ Μαρξ, απαντούσαν ότι είμαστε μια μικρή και δυνατή οικονομία και δεν πρόκειται να μας αγγίξει η κρίση. Τώρα τρέχουν και δεν φτάνουν κι εμείς βλέπουμε και τρέμουμε. Η άποψη της στήλης είναι, πριν αρχίσει τις επίσημες επαφές η κυβέρνηση την Τρίτη, ότι ο Πρόεδρος θα πρέπει να βγει με ένα διάγγελμα και να εξηγήσει στον λαό πόσο δύσκολη είναι η κατάσταση, γιατί πρέπει να υπάρξει μία περίοδος σκληρή για όλους και να ζητήσει και συγγνώμη για την αστοχία στις εκτιμήσεις. Οι δύσκολοι καιροί χρειάζονται και πέτσινους κώλους και τα μεγάλα προβλήματα χρειάζονται και μεγάλους ηγέτες.

Αναταράξεις ενόψει

Γλαφυρό είναι το περιεχόμενο του ηλεκτρονικού μηνύματος, που μας έστειλε καθόλα έγκυρη -ιδιαίτερα σε ζητήματα οικονομίας- πηγή της στήλης, στο οποίο αναφέρονται κατά λέξη τα παρακάτω: «Αγαπητοί μου, καιρός να πείτε στον κόσμο ότι ο χρόνος για ουσιαστικές παρεμβάσεις στην οικονομία έχει παρέλθει. Η ελληνική βόμβα έχει απασφαλιστεί -ευχόμαστε να μην εκραγεί, αλλά να δοθεί στην Αθήνα το δάνειο μαμούθ για να αναπνεύσει- διότι μετά όλοι θα μετρούμε ανάποδα για τις συνέπειες που η έκρηξη θα επιφέρει στην ευρωπαϊκή οικονομία. Ως Κύπρος θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι έφτασε η ώρα που θα πληρώσουμε τις επιλογές μας των προηγούμενων χρόνων. Και αυτές δεν ήταν άλλες από το να δέσουμε χειροπόδαρα την κυπριακή οικονομία στο ελληνικό άρμα. Όσα λέγονται σήμερα για να χρυσώσουν το χάπι να τα ακούτε βερεσέ. Άρχισαν οι αναταράξεις, πέφτουμε σε κενό αέρος, συστήνουμε να προσδεθείτε άμεσα, διότι πολύ πιθανόν ο κυβερνήτης να μην σας το πει...»

Μας πήραν πρέφα κι αλλού

Κάτι πρέπει να γίνει, διότι η κατάσταση δεν πάει άλλο», έλεγε δυσαρεστημένος οικονομικός παράγοντας, ο οποίος μέχρι πρότινος δήλωνε υποστηρικτής των απόψεων Αθανάσιου Ορφανίδη σε ό,τι αφορά τη διαχείριση της κυπριακής οικονομίας και τώρα άρχισε να βλέπει με άλλο μάτι και τον κεντρικό τραπεζίτη. Δεν γίνεται να έχει λάθος μόνο η μια πλευρά, μας είπε χαρακτηριστικά. «Από τη μια βλέπεις να μεγαλώνει διαρκώς η δυσαρέσκεια της κυβέρνησης έναντι του διοικητήκαι από την άλλη ο ίδιος δεν χάνει ευκαιρία να πυροβολεί τον υπουργό Οικονομικών και τώρα και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Η κατάσταση έχει βγει εκτός συνόρων» μας είπε υποδεικνύοντας ότι αυτό κάνει τεράστια ζημιά στην Κύπρο.

Τους «κακολογεί»

Τα πιο πάνω «επικυρώνονται» και από κυβερνητικής πλευράς, προβάλλοντας μάλιστα και παραδείγματα, όπως «όταν η κυβέρνηση πήγε στη Βουλή και ζήτησε την εισφορά των 60 εκ. από τις τράπεζες ώστε τα 35 να πάνε στον κρατικό κορβανά και τα 25 για ενίσχυση των τραπεζών ως ασφαλιστικό μαξιλάρι, ο Ορφανίδης είχε έντονες διαφωνίες και τις διατύπωσε και στη Βουλή. Πριν όμως περάσουν μερικά 24ωρα η κυβέρνηση έλαβε επιστολή από τον Τρισέ να μην προχωρήσει και να θέσει το σχετικό τέλος στις τράπεζες. Στην επιστολή εκείνη ο Τρισέ διατύπωνε επακριβώς τις θέσεις που είχε εκφράσει στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής ο κ. Ορφανίδης». Μάλιστα, στα αυτιά της Κυβέρνησης έφτασε ακόμα ότι ο κεντρικός τραπεζίτης «κακολογούσε» ενώπιον εκπροσώπων διεθνούς οργανισμού «τον κομμουνιστή Χριστόφια». Σας δίνεται κι εσάς η εντύπωση ότι «τα παιδία παίζει» με την οικονομία ή μόνο εγώ σελληνιάζομαι;

Ανησυχία για την Ελλάδα

Διάχυτη είναι η ανησυχία της επίσημης Λευκωσίας, αλλά και των πολιτικών αρχηγών στην Κύπρο, για την κατάσταση στην Ελλάδα και για ένα ακόμη - επιπλέον της οικονομικής κρίσης- λόγο. Για το Κυπριακό και συγκεκριμένα για το ότι στη δεινή θέση που βρίσκεται σήμερα η Αθήνα, το τελευταίο που μπορεί να σκεφτεί είναι ότι θα πρέπει να πάρει, εφόσον χρειαστεί, θέση επί των εξελίξεων. Την ώρα που, σύμφωνα με πληροφορίες από πλευράς κυβέρνησης, ο Πρόεδρος Χριστόφιας θέλει να δώσει ώθηση στη διαδικασία και είναι προδιατεθειμένος, στη Γενεύη, να καταθέσει και νέες δημιουργικές προτάσεις για να εξαναγκάσει την Άγκυρα να τοποθετηθεί, ένας προβληματισμός για την αδυναμία της Αθήνας είναι και λογικός. Μάλιστα αξιωματούχος κόμματος -όχι του ΑΚΕΛ- έθεσε στη στήλη το ερώτημα, «τι θα γίνει σε περίπτωση που η Άγκυρα, θα καταθέσει στις συνομιλίες κάτι σοβαρό, με την Αθήνα πισθάγκωνα δεμένη στον οικονομικό εγκέλαδο;».

Η Τουρκία δεν θέλει Ε.Ε.

«Η Άγκυρα έχει πλέον πλήρως αποσυνδέσει την ευρωπαϊκή προοπτική της από το Κυπριακό, μάλιστα με τη «σύμφωνη γνώμη» της τεράστιας πλειοψηφίας της χώρας». Αυτήν την εκτίμηση διατύπωσε στη διάρκεια τηλεφωνικής μας συνομιλίας, Τούρκος συνάδελφος, αρχισυντάκτης μιας εκ των πλέον έγκυρων εφημερίδων της χώρας. Εξήγησε, δε, ότι ο κόσμος στην Τουρκία βλέποντας τα χάλια της Ε.Ε. σήμερα και ειδικότερα τη δραματική κατάσταση στην Ελλάδα, δεν θέλει να γίνει μέλος η Τουρκία στην Ε.Ε. Ακόμα και για την ειδική σχέση υπάρχει σκεπτικισμός. Γι' αυτό σήμερα είναι πολύ πιο εύκολα για τον Ερντογάν τα πράγματα, από ό,τι ήταν τα προηγούμενα χρόνια σε σχέση με τις ευρωπαϊκές πιέσεις που του ασκούνταν, όσο του ασκούνταν, για το Πρωτόκολλο 10 και για το Κυπριακό.

Σύντροφος κατά ΚΚΕ

Πηγή της στήλης μας μετέφερε ότι ενώ έπινε καφέ με «σύντροφο» πρώτης γραμμής στο εδώ κυβερνών στρατόπεδο και παρακολουθούσαν και τις εξελίξεις στην Ελλάδα, ο άνθρωπος εξοργίστηκε όταν άκουσε την τοποθέτηση του ΚΚΕ και του Συνασπισμού. Θυμίζω ότι την Παρασκευή το ΚΚΕ έκανε λόγο για επικίνδυνη κυβέρνηση, η οποία θα ψηφίσει νέα βάρβαρα μέτρα για τον λαό και καλούσε σε λαϊκή - πολιτική αφύπνιση και δράση και ζητούσε τη διεξαγωγή εκλογών. Ο Συνασπισμός διακήρυσσε ότι συνεχίζεται η ιλαροτραγωδία των τελευταίων ημερών και πως τίποτε δεν φαίνεται ικανό να ανακόψει την πορεία προς την πλήρη κατάρρευση της κυβέρνησης. Και ο σύντροφος «δήλωσε» ότι η Αριστερά χάνει τη μεγαλύτερη ίσως ευκαιρία που είχε εδώ και δεκαετίες να δείξει ότι μπορεί να είναι αξιόπιστη πολιτική δύναμη και εναλλακτική πρόταση εξουσίας. «Τώρα, προσέχουν να μην κάνουν αμαρτίες με την ελπίδα ότι στην άλλη ζωή ίσως πάνε στον παράδεισο», κατέληξε πολύ εύστοχα ο «σύντροφος».

Δώσαμε παράταση

Ελλείψει κονδυλίων για νέα εξοπλιστικά προγράμματα ο υπουργός Άμυνας δήλωσε ότι οι προτεραιότητες του Υπουργείου είναι νομοθετικές, συνδικαλιστικές θα λέγαμε καλύτερα. Εκκρεμεί, είπε, ενώπιον της Νομικής Υπηρεσίας ο νόμος περί στρατού που ρυθμίζει τις προαγωγές των μόνιμων στελεχών της Ε.Φ., τις προσλήψεις και τις αφυπηρετήσεις. Κατά τα άλλα στην πρώτη συνεδρίαση της Επιτροπής Άμυνας ακούσαμε τους βουλευτές να λένε ότι τα εξοπλιστικά προγράμματα θα πρέπει να μείνουν εκτός λιτότητας. Όπως λέμε ότι η αποκατάσταση της δικαιοσύνης για τους εκ μητρογονίας πρόσφυγες δεν μπορεί να εξεταστεί με όρους οικονομικής κρίσης. Την ίδια στιγμή που ακούμε αυτά από τους βουλευτές μας τα κόμματα ζητούν μέτρα για την οικονομία για να μη βρεθούμε στη δύσκολη κατάσταση που βρίσκεται η Ελλάδα. Τελικά ό,τι πάθουμε από αυτή την κρίση μας αξίζει, αφού και εμείς με την ψήφο μας δώσαμε παράταση στο θέατρο του παραλόγου, που ανεβαίνει στην κεντρική πολιτική σκηνή για ακόμη μια κοινοβουλευτική σεζόν.

Γράφει **Ο ΙΑΝΟΣ**

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Γιώργος Παπανδρέου

Πέρασε μέσα από την τρύπα του βελονιού και πάει για δάνειο μαμούθ. Αν το πάρει και αναπνεύσει η Ελλάδα, τότε θα έχει πάρει και το πολιτικό παιγνίδι, παίζοντας τα ρέστα του με το τελευταίο του χαρτί.

ΜΙΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ
ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ

«18 ΛΙΑΝΟΤΡΑΓΟΥΔΑ ΤΗΣ ΠΙΚΡΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ»

Δεκαοκτώ τετράστιχα του Γιάννη Ρίτσου, που συνθέτουν ένα ενιαίο ποίημα, μελοποιημένα από τον Μίκη Θεοδωράκη και ηχογραφημένα από τον Γιώργο Νταλάρα το 1973.

Αντικειμενικά αξιόπιστη

EMI

οπαπ ΚΥΠΡΟΥ

Το 12ο έργο της σειράς «18 ΛΙΑΝΟΤΡΑΓΟΥΔΑ ΤΗΣ ΠΙΚΡΗΣ ΠΑΤΡΙΔΑΣ», την επόμενη Κυριακή 26 Ιουνίου.

ΒΟΛΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΟΥΛΗ

Οι δρόμοι του μαρτυρίου της Λευκωσίας

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΚΑΠΑΡΗ**

Δρόμοι του μαρτυρίου κατάντησαν οι δρόμοι της Λευκωσίας. Οι αγανακτισμένοι οδηγοί βρίζουν και οργίζονται για το χάος που επικρατεί. Κανένας δεν μπορεί να καταλάβει τη λογική των αρμοδίων, οι οποίοι το μόνο που ξέρουν να κάνουν είναι να τοποθετούν φώτα τροχαίας και τραβούν κάθετες και οριζόντιες κίτρινες γραμμές. Η υπουργός Συγκοινωνιών, Ερατώ Κοζάκου Μαρκουλλή, στην πρώτη της συνάντηση με την αρμόδια Επιτροπή της Βουλής, ανακοίνωσε πράγματα και θαύματα, τα οποία θα κάνουν το θαύμα στη διακίνηση στη Λευκωσία. Μίλησε για μονοδρομήσεις δρόμων, για δημιουργία λεωφορειολωρίδων, για ποδηλατοδρόμους και για άλλα πολλά και σπουδαία όπως τα τραμ. Διαβεβαίωσε ότι σύντομα αυτά θα γίνουν πράξη, κάνοντας τους βουλευτές και τους δημοσιογράφους και κατ' επέκταση τους πολίτες να χαρούν και να ελπίσουν ότι κάτι επιτέλους θα γίνει. Βεβαίως όλοι στο πίσω μέρος του μυαλού τους, έχουν τον φόβο μήπως οι σχεδιασμοί μείνουν στα χαρτιά, όπως και στο παρελθόν.

Το πιο απλό και το πιο αποτελεσματικό μέτρο, είναι οι μονοδρομήσεις βασικών αξόνων της πόλης, όπως λένε και κατ' ιδίαν και συχνά πυκνά και δημοσίως όλοι οι αρμόδιοι. Ωστόσο, εδώ και δεκαετίες, δεν γίνεται τίποτα, γιατί κάποιοι γνωστοί-άγνωστοι, φωνάζουν γιατί τάχα θα χάσουν δουλειές. Το πιο τρελό παράδειγμα αποτελεί η λεωφόρος Μακαρίου. Λειτουργεί με το σύστημα του ποταμού με τους παραποτάμους, δηλαδή μία σειρά από πάροδοι καταλήγουν στη λεωφόρο, η οποία είναι μιας λωρίδας. Αποτέλεσμα είναι για να περάσεις, χρειάζεσαι υπομονή γαϊδάρου. Οι πονηροί λένε ότι η πρακτική αυτή, εξυπηρετεί τα καταστήματα τα οποία έχουν καθημερινώς χιλιάδες άτομα που αναγκαστικά κοιτάζουν τις ταμπέλες. Στην Ελλάδα, η πρακτική λέει ότι τα καταστήματα, από τα οποία περνούν λεωφορεία, έχουν πάντα δουλειά, αφού οι επιβάτες χαζεύουν τις ταμπέλες. Αν αλλάξει το δρομολόγιο, κλείνουν και τα καταστήματα. Το χειρότερο παράδειγμα αποτελεί η θανατηφόρος Κυριάκου Μάτση, η οποία για δεκαετίες λέγεται ότι θα μονοδρομηθεί και όμως τίποτα δεν γίνεται.

Εδώ και πολλά χρόνια πολυδιαφημίζεται το σύστημα «park and drive» δηλαδή στάθμευση και μεταβίβαση. Πιο απλά θα δημιουργηθούν δύο μεγάλοι χώροι στάθμευσης στο νέο ΓΣΠ και στο Μακάρειο Στάδιο και οι εργαζόμενοι, που προέρχονται κυρίως από άλλες πόλεις, να μεταβαίνουν με λεωφορεία στον προορισμό τους. Πολλές χιλιάδες δημόσιοι υπάλληλοι εργάζονται στο κέντρο της Λευκωσίας και αναγκάζονται σήμερα να μεταβαίνουν με το αυτοκίνητο τους στη δουλειά τους. Αν υπήρχαν κάθε δέκα λεπτά λεωφορεία, τα οποία θα κινούνταν πιο γρήγορα από τα αυτοκίνητα, τότε θα υπήρχαν πραγματικά κίνητρα για τους δημοσίους υπαλλήλους να χρησιμοποιούν το αυτοκίνητο τους. Και η πονηρή σκέψη ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι θέλουν να φεύγουν από τη δουλειά τους για να κάνουν τις δουλειές τους, αποτελούν μάλλον προφάσεις εν αμαρτίαις. Ο θεσμός με τα λεωφορεία

προς το αεροδρόμιο, πέτυχε γιατί απλά υπάρχει χώρος στάθμευσης για τα αυτοκίνητα και τα λεωφορεία είναι τακτικά και αξιόπιστα.

Ο θεσμός με τους ποδηλατοδρόμους, φαίνεται ότι δεν μελετήθηκε επαρκώς και αυτό αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι κανένας δεν χρησιμοποιεί το ποδήλατο για να πηγαίνει στη δουλειά του. Ο λόγος είναι απλός και έχει σχέση με τις καιρικές συνθήκες. Και η πιο μικρή διαδρομή σημαίνει ιδρώτα και ανάλογη μυρωδιά. Στις βόρειες χώρες η οδήγηση ποδηλάτου αποτελεί από μόνη της μια απόλαυση. Ακόμη και όταν βρέχει οι σταγόνες στο αδιάβροχο, δημιουργούν ένα καταπληκτικό ήχο. Είναι καιρός να μελετηθεί το ενδεχόμενο να χρησιμοποιούνται οι ποδηλατοδρόμοι από μικρές μοτοσικλέτες κάτω από 50 κ.ε. Πριν από μερικά χρόνια ήταν γεμάτες οι πόλεις από «μηχανάκια», ενώ σήμερα σχεδόν κανένας δεν τολμά να πάρει μικρή μοτοσικλέτα, αφού ο κίνδυνος δυστυχημάτων είναι τεράστιος. Κανένας φυσικά δεν διανοείται να διακινηθεί με ποδήλατο, εκτός από τους ξένους, σε δρόμους της Λευκωσίας, αφού οι ποδηλατιστές αποτελούν κινούμενο στόχο.

Οι επιχειρήσεις εμπορίας αυτοκινήτων, συντηρήσεων και επιδιορθώσεων οχημάτων, καθώς και οι εταιρίες πετρελαιοειδών έχουν τεράστια κέρδη από το μπάχαλο που επικρατεί. Ωστόσο, οι καιροί είναι χαλεποί, η οικονομική κρίση είναι φοβερή -για όσους το ξεχνούν- και είναι καλό η κρίση να μετατραπεί σε ευκαιρία για τομές και αλλαγές, που θα σώσουν και το βαλάντιο των φτωχών και την οικονομία του τόπου, αλλά και το περιβάλλον.

Σε δεύτερο πλάνο τα Εθνικά θέματα

Η οικονομική και πολιτική κρίση δεν επιτρέπει στην Αθήνα να προχωρήσει σε κινήσεις ουσίας

ΑΘΗΝΑ
Της **ΔΩΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Το εκλογικό αποτέλεσμα της περασμένης Κυριακής στην Τουρκία και η συντριπτική επικράτηση του Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν θα μπορούσε, υπό συνθήκες, να οδηγήσει σε εξελίξεις στα ελληνοτουρκικά. Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εξωτερικών έχει διαμηνύσει ότι μετά τις εκλογές αναμένει από τον Τούρκο πρωθυπουργό να απαντήσει εάν Αθήνα και Αγκυρα μπορούν να φθάσουν σε κάποιας μορφής συμφωνία ή –σε διαφορετική περίπτωση– θα προσφύγουν στη Χάγη. Χωρίς ποτέ να ειπωθεί ευθέως, με τον τρόπο που η ελληνική πλευρά έθεσε το χρονοδιάγραμμα των τουρκικών εκλογών ως ορόσημο στη διαδικασία, άφηνε να εννοηθεί ότι έχει λάβει κάποιας μορφής σχετική δέσμευση από τον κ. Ερντογάν, ότι, δηλαδή, έχει υπάρξει μία καταρχήν συμφωνία πως οι διερευνητικές δεν μπορεί να διαρκέσουν για πάντα και ότι κάποια στιγμή θα πρέπει οι δυο πλευρές να περάσουν στο επόμενο στάδιο.

Πληροφορίες αναφέρουν ότι σχετική συζήτηση έχει γίνει ανάμεσα στον πρωθυπουργό κ. Γιώργο Παπανδρέου και τον Τούρκο ομόλογό του, ο οποίος είχε παρουσιάσει την εκλογική αναμέτρηση

Προσεχώς οι συνεννοήσεις για την επίσκεψη του Γιώργου Παπανδρέου στην Τουρκία

ΑΠΕ

Ο πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου με τον νέο επικεφαλής της εξωτερικής πολιτικής της Ελλάδας κ. Σταύρο Λαμπρινίδη, ο οποίος διαδέχθηκε τον κ. Δημήτρη Δρούτσα. Η αλλαγή σκυτάλης στο Υπουργείο Εξωτερικών δεν αναμένεται να αλλάξει τις κατευθύνσεις της εξωτερικής πολιτικής της Αθήνας.

που είχε μπροστά του ως παράγοντα που δεν μπορούσε να αγνοηθεί στην εξέλιξη των διαπραγματεύσεων.

Ενώ, όμως, στην Άγκυρα ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν βγήκε από την εκλογική διαδικασία με ξεκάθαρη την εμπιστοσύνη του εκλογικού σώματος, στην Αθήνα η κυβέρνηση διέρχεται περίοδο παρατεταμένης κρίσης, η οποία θέτει εν αμφιβόλω κινήσεις ουσίας στην εξωτερική πολιτική.

Στελέχη του Υπουργείου Εξωτερικών επιμένουν ότι εάν υπάρξει σημαντική πρόοδος στις διαπραγματεύσεις και οριστικοποιηθεί συμφωνία επί συγκεκριμένων θεμάτων και όχι επί γενικών προθέσεων, ο πρωθυπουργός, κ. Γιώργος Παπανδρέου, δεν θα δίσταζε να προχωρήσει. Υπενθυμίζουν, δε, ότι είναι ένα θέμα που ο κ. Παπανδρέου επιθυμεί πάρα πολύ να κλείσει, ένα θέμα για το οποίο ο ίδιος έχει εργαστεί προσωπικά επί σειρά ετών. Μένει να φανεί, όμως, εάν η κρίση που διέρχεται η κυβέρνηση αφήνει περιθώρια για τέτοιου είδους χειρισμούς.

Οι πρώτες δηλώσεις του κ. Ερντογάν αναφορικά με τις προτεραιότητες της εξωτερικής πολιτικής της κυβέρνησής του αποτιμήθηκαν από το Υπουργείο Εξωτερικών, όπως αναφέρει διπλωματική πηγή, ως σαφής ένδειξη προσανατολισμού προς την Ανατολή, τον μουσουλμανικό κόσμο. Η κρίση στις χώρες της Μέσης Ανατολής και της βορείου Αφρικής εξηγούν, εν μέρει, αυτό τον προσανατολισμό, ωστόσο, έμπειρος διπλωμάτης αναφέρει ότι ο κ. Ερντογάν κατέδειξε με τις αναφορές του ότι η Τουρκία θα συνεχίσει την προσπάθεια να εμφανίζεται ως εκπρόσωπος του μουσουλμανικού κόσμου στην ευρύτερη περιοχή, ως ο ενδιάμεσος με τη Δύση.

Την ίδια στιγμή, η ελληνική πλευρά αναμένει τις κινήσεις της τουρκικής κυβέρνησης σε σχέση με την Ε.Ε. Η ανακοίνωση από τον Τούρκο πρωθυπουργό της πρόθεσής του να θεσπίσει υπουργείο αρμόδιο για θέματα Ε.Ε., ενδεχομένως αποτελεί δείγμα για αναβάθμιση των σχέσεων με την Ευρώπη. Για την ελληνική διπλωματία το ΑΚΡ θεωρείται ότι είχε καλλιεργήσει μία τάση αντιευρωπαϊσμού στην τουρκική κοινή γνώμη.

Τα ελληνοτουρκικά εκτιμάται ότι θα παραμείνουν στην ατζέντα του κ. Ερντογάν αρκετά αναβαθμισμένα, διότι είναι ένα θέμα που «πουλάει» στην τουρκική κοινή γνώμη. Μάλιστα, ο Τούρκος πρωθυπουργός προβάλλει το καλό κλίμα στις διμερείς σχέσεις. Μετά τον σχηματισμό της νέας τουρκικής κυβέρνησης, που αναμένεται αύριο, πρόκειται να αρχίσουν και οι συνεννοήσεις για την επίσκεψη του πρωθυπουργού, κ. Γιώργου Παπανδρέου, στην Τουρκία, επικεφαλής υπουργικού κλιμάκιου, στο πλαίσιο του Ανωτάτου Συμβουλίου Συνεργασίας. Η επίσκεψη προσδιοριζόταν για τις αρχές Ιουλίου. Και εδώ, ωστόσο, τη δεδομένη χρονική στιγμή υπεισέρχεται ο παράγων πολιτική κατάσταση στην Ελλάδα, καθώς η ρευστότητα στη δεδομένη χρονική συγκυρία μπορεί να σημαίνει ανατροπή οποιουδήποτε προγραμματισμού, ακόμη και σε χρονικό ορίζοντα μερικών εβδομάδων.

ΑΠΕ

Η οικονομική σταθερότητα τίθεται ψηλά στην προτεραιότητα του νέου κυβερνητικού σχήματος.

Η δραματική αλλαγή σκηνικού διέψευσε τις προσδοκίες

ΑΘΗΝΑ
Του **ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΕΛΛΙΣ**

Πεπεισμένη για τις ειλικρινείς προθέσεις του Γιώργου Παπανδρέου και εντυπωσιασμένη από τα δείγματα γραφής κατά τη θητεία του ως υπουργού Εξωτερικών, η διεθνής κοινότητα υποδέχθηκε με ικανοποίηση την εκλογή του στο αξίωμα του πρωθυπουργού πριν 20 μήνες, εκτιμώντας ότι θα συνέβαλλε στη δρομολόγηση λύσεων στις Ελληνοτουρκικές σχέσεις και το Κυπριακό, όπως και στο ζήτημα της ονομασίας των Σκοπίων.

Όμως, στην πορεία η δραματική αλλαγή σκηνικού λόγω της βαθιάς κρίσης της ελληνικής οικονομίας, περιόρισε σημαντικά τις δυνατότητες της Αθήνας, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις η «άλλη πλευρά» ερμήνευσε τη διαμορφωθείσα κατάσταση ως ευκαιρία για να σκληρύνει τις θέσεις της. Υπό άλλες συνθήκες η επανεκλογή του Ταγίπ Ερντογάν, σε συνδυασμό με την ισχυρή κοινοβουλευτική αυτοδυναμία του κ. Παπανδρέου, θα δημιουργούσε στη διεθνή κοινότητα προσδοκίες. Αμερικανοί και Ευρωπαίοι αξιωματούχοι θεωρούν ότι, συγκρινόμενος με προκατόχους του ο κ. Ερντογάν, εμφανίζεται περισσότερο πρόθυμος να προχωρήσει στην ομαλοποίηση των ελληνοτουρκικών σχέσεων, αλλά αμφιβάλλουν κατά πόσον θα ανοίξει τα «μέτωπα» του Αιγαίου και της Κύπρου τη στιγμή που έχει βεβαρυμμένη ατζέντα στο εσωτερικό, τόσο με το Κουρδικό όσο και με τη σύνταξη νέου Συντάγματος, και τον διακαή του πόθο να μεταπηδήσει στην προεδρία, και ενώ καλείται επίσης να διαχειρισθεί τις καταιγιστικές εξελίξεις στον αραβικό κόσμο που κορυφώνονται στη γειτονική Συρία. Σε ό,τι αφορά το Κυπριακό, Αμερικανοί, Ευρωπαίοι και τα Ηνωμένα Έθνη προβάλλουν ως νέο άτυπο χρονοδιάγραμμα για λύση το επόμενο δωδεκάμηνο με το επιχείρημα ότι η διεθνής κοινότητα δεν θα ήθελε να ασκήσει την προεδρία της Ε.Ε. η Κύπρος (αναλαμβάνει τον Ιούλιο του 2012) με τη σημερινή διαιρεμένη μορφή της. Αλλά παρά τις υπερβολικές παραχωρήσεις του Προέδρου Χριστόφια, η αδιαλλαξία του Ντερβίς Έρογλου δεν επιτρέπει ιδιαίτερη αισιοδοξία.

Και στο θέμα της ονομασίας της ΠΓΔΜ, Αμερικανοί και Ευρωπαίοι επένδυαν πολλά στον Γιώργο Παπανδρέου, αλλά εδώ είναι σαφές ότι δεν υπήρξε ανταπόκριση από τον Νίκολα Γκρούεφσκι ο οποίος εμμένει στη σκληρή γραμμή που λαμβάνει και χαρακτηριστικά εθνικού παροξυσμού, όπως καταδεικνύει η έγερση ενός τεράστιου αγάλματος του Μεγάλου Αλεξάνδρου στο κέντρο των Σκοπίων.

ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΕΝΑ VOLVO ΚΑΤΑΛΑΒΑΙΝΕΙΣ ΟΤΙ Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΛΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ.
ΕΙΝΑΙ Η ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΥΠΕΡΟΧΗ ΠΟΥ ΣΟΥ ΠΡΟΣΦΕΡΕΙ Ο ΕΞΕΛΙΓΜΕΝΟΣ ΚΙΝΗΤΗΡΑΣ 1.6 TURBO 180 ΙΠΠΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ CITY SAFETY ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΤΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟ. ΓΙ' ΑΥΤΟ ΟΔΗΓΕΙΣ ΤΟ ΝΕΟ VOLVO S60.

Για να δείτε το βίντεο του Volvo S60, εγκαταστήστε δωρεάν στο κινητό σας την εφαρμογή από το http://www.gettag.mobi Στη συνέχεια, μέσω της εφαρμογής, σαρώστε το εικονίδιο στα αριστερά με το κινητό σας τηλέφωνο.

DRIVe

VOLVO S60 ΜΕ €25.800. ΤΩΡΑ ΚΑΙ ΜΕ ΝΕΟ ΚΙΝΗΤΗΡΑ 1.6 TURBO DIESEL.
Με κατανάλωση μόλις 4,3lt/100km και standard το σύστημα αποφυγής σύγκρουσης City Safety.
S60 1.6D DRIVe 115hp Start/Stop Man 6spd: Εκπομπή CO_2 g/km: 114, κατανάλωση καυσίμου lt/100km: μικτός κύκλος 4,3

www.volvocars.com.cy

Volvo. for life

VOLVO

SHACOLAS GROUP
CTCAUTOMOTIVELTD
ΕΚΘΕΣΙΑΚΟΙ ΧΩΡΟΙ VOLVO: ΛΕΥΚΩΣΙΑ: ΤΗΛ. 22 740522 - ΛΕΜΕΣΟΣ: ΤΗΛ. 25 388222 - ΛΑΡΝΑΚΑ: ΤΗΛ. 24 828518 - ΠΑΦΟΣ: ΤΗΛ. 26 818313

Πρόσω ολοταχώς για αλλαγές στην Τουρκία

Το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης προσβλέπει στη συγκατάθεση της αντιπολίτευσης για το νέο Σύνταγμα

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Την προηγούμενη Κυριακή, γύρω στις 19.00, τα κεντρικά γραφεία της τοπικής οργάνωσης του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) στην Κωνσταντινούπολη έβριθαν από χαμογελαστά πρόσωπα. Οι υποστηρικτές του κόμματος πανηγύριζαν τη μεγάλη νίκη τους στις βουλευτικές εκλογές. Τη στιγμή που είχε αρχίσει να δύει ο ήλιος στον Βόσπορο, υποστηρικτές και μέλη του ΑΚΡ έκαναν λόγο για ποσοστά της τάξεως έως και 54%. Κατά την άποψή τους, στη νέα Βουλή το ΑΚΡ θα κατείχε περισσότερες από 340 έδρες και θα είχε τη δυνατότητα να οδηγήσει ανενόχλητο τη χώρα σε ένα νέο δημοψήφισμα για τη δημιουργία του νέου, πολυπόθητου Συντάγματος. Δυο ώρες μετά από τους πρώτους πανηγυρισμούς, τα ποσοστά των κομμάτων άλλαξαν. Στις 9 το βράδυ φάνηκε ότι η εκλογική δύναμη του ΑΚΡ θα κατέληγε στο 50% και ότι στη νέα Βουλή το κυβερνών κόμμα δεν θα εξασφάλιζε 330 έδρες για να μπορέσει να οδηγήσει τη χώρα σε δημοψήφισμα για το νέο Σύνταγμα. Η συγκεκριμένη εξέλιξη δεν επισκίασε τους πανηγυρισμούς στα κεντρικά γραφεία του ΑΚΡ. Παρόλα αυτά, έμπειροι αναλυτές, οι οποίοι γειτνιάζουν ιδεολογικά με το κυβερνών κόμμα, επεσήμαναν ότι στη νέα περίοδο το ΑΚΡ θα είναι αναγκασμένο να αναζητήσει τη συγκατάθεση της αντιπολίτευσης για τη μετάβαση από το Σύνταγμα του 1982, το οποίο δημιούργησε η στρατιωτική χούντα, στο νέο, φιλελεύθερο και δημοκρατικό σύνταγμα του 21ου αιώνα. Το βράδυ της Κυριακής λοιπόν, ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν στην ομιλία του από το κεντρικό γραφείο του ΑΚΡ παραμέρισε το προεκλογικό πολεμικό κλίμα και έστειλε μήνυμα συνεργασίας προς την αντιπολίτευση.

Σε κρίσιμη φάση οι σχέσεις των Κούρδων με το τουρκικό κράτος

Με τον απόηχο των αποτελεσμάτων των βουλευτικών εκλογών και της εντυπωσιακής νίκης του ΑΚΡ να βουίζει στα αυτιά της, η τουρκική κοινωνία είδε έκπληκτη τον κ. Έρντογαν να επιδίδεται σε μετεκλογικές μανούβρες, τροφοδοτώντας τα σενάρια που θέλουν το ΑΚΡ να συνεργάζεται με την αντιπολίτευση. Τόσο τα φιλοκυβερνητικά όσο και τα μεγάλα μέσα ενημέρωσης της χώρας, τάχθηκαν υπέρ του διαλόγου της κυβέρνησης με το κόμμα της αξιωματικής αντιπολίτευσης, το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα (CHP). Απ' ό,τι φαίνεται, ο ηγέτης της αξιωματικής αντιπολίτευσης, Κεμάλ Κιλιτσντάρογλου, ο οποίος έχει βρεθεί σε κατάσταση της σύγκρουσης με την εσωκομματική αντιπολίτευση εξαιτίας των χαμηλών ποσοστών του κόμματός του, δεν είναι αντίθετος σε μία προοπτική συνεργασίας με το ΑΚΡ για τη δημιουργία του νέου Συντάγματος. Χαρακτηριστικά, στα μέσα της προηγούμενης εβδομάδας, δήλωσε ότι είναι έτοιμος για διάλογο με τον κ. Ερντογάν. Την ίδια στιγμή, φρόντισε να ξεκαθαρίσει τις δυο βασικές προϋποθέσεις που θέτει το κόμμα του για να προσέλθει σε διάλογο: Τη διατήρηση στο νέο Σύνταγμα των πρώτων τριών άρθρων του εν ισχύ Συντάγματος, τα οποία καθορίζουν τον εθνικό και κοσμικό χαρακτήρα του τουρκικού κράτους και την υπόσχεση ότι δεν θα υιοθετηθεί το προεδρικό σύστημα.

Θα μπορέσει να επιλυθεί το Κουρδικό Ζήτημα σε περίπτωση που το νέο Σύνταγμα θα βασιστεί στη συμφωνία του ΑΚΡ με το CHP; Έμπειροι Τούρκοι αναλυτές τονίζουν ότι ο διάλογος της τουρκικής κυβέρνησης με το Κόμμα Ειρήνης και Δημοκρατίας (BDP), το οποίο διατηρεί στενές σχέσεις με το PKK, είναι απαραίτητος για τη διατήρηση της τάξης και της ασφάλειας στο εσωτερικό της Τουρκίας. Μέχρι στιγμής, το BDP επιμένει στο αίτημα της αυτονόμησης των Κούρδων και ο κύκλος του Τούρκου πρωθυπουργού έχει δηλώσει προ πολλού την πλήρη αντίθεσή του με το συγκεκριμένο αίτημα. Διάφορα μέσα ενημέρωσης της Τουρκίας θεωρούν σίγουρο το γεγονός ότι μετά την έναρξη των εργασιών στη νέα Βουλή, θα ξεκινήσουν εντατικές διαπραγματεύσεις ανάμεσα στο ΑΚΡ και στους κύκλους του PKK.

ΕΡΑ

Το αποτέλεσμα των εκλογών επιβεβαιώνει την πλήρη επικράτηση του Ταγίπ Ερντογάν και του κόμματός του στην πολιτική σκηνή της Τουρκίας την τελευταία δεκαετία.

Η πρώτη μεγάλη δοκιμασία του Ερντογάν

Η κρίση στη Συρία θέτει εν αμφιβόλω την εξωτερική πολιτική γραμμή του ΑΚΡ

Αμέσως μετά τις εκλογές της προηγούμενης Κυριακής, η Άγκυρα επικέντρωσε την προσοχή της στις ραγδαίες εξελίξεις στη γειτονική Συρία. Στην τουρκική πρωτεύουσα οι κυβερνητικοί κύκλοι δεν κρύβουν πλέον τον έντονο προβληματισμό τους για το μέλλον του καθεστώς Μπάαθ στη Δαμασκό. Την ίδια στιγμή, στην Τουρκία συζητούνται εναλλακτικά σενάρια για το μέλλον της Συρίας. Οι Τούρκοι αναλυτές τονίζουν ότι η κρίση της Συρίας είναι η μεγαλύτερη δοκιμασία του κυβερνώντος Κόμματος Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ), μετά τη νίκη του στις εκλογές.

Παράλληλα με τις συζητήσεις γύρω από τα αποτελέσματα των τουρκικών εκλογών, την προηγούμενη εβδομάδα τα τουρκικά Μέσα Ενημέρωσης έδωσαν ιδιαίτερη έμφαση στην κρίση της Συρίας και συμφώνησαν ότι η Τουρκία πρέπει να λάβει όλες τις πρωτοβουλίες για να αποφευχθεί η επέμβαση των δυτικών δυνάμεων στη Συρία. Όπως, υπογράμμισε ο αρθρογράφος της φιλοκυβερνητικής «Γιενί Σαφάκ», Ιμπραχίμ Καράγκιουλ, με σκοπό τη συνέχεια της προώθησης της νέας εξωτερικής πολιτικής γραμμής, η Τουρκία πρέπει να κρατήσει τη Δύση όσο το δυνατόν πιο μακριά από τα παράλια της Συρίας. Σύμφωνα με το φιλοκυβερνητικό think tank «TASAM», η δυτική επέμβαση στη Συρία θα ήταν ένα ισχυρό πλήγμα στην τουρκική εξωτερική πολιτική. Το κύμα προσφύγων από τη Συρία προκάλεσε πονοκέφαλο στην Άγκυρα. Η τουρκική κυβέρνηση αποφάσισε τη δημιουργία προσωρινών καταφυγίων για τους πρόσφυγες στην επαρχία της Αντιόχειας και στα περίχωρά της. Η τουρκική Ερυθρά Ημισέληνος έχει κινητοποιηθεί και μοιράζει διάφορα είδη πρώτης ανάγκης στους πρόσφυγες και στις οικογένειές τους. Σε επιφυλακή έχουν τεθεί και οι μονάδες του τουρκικού στρατού, οι οποίες παρακολουθούν τις δραματικές εξελίξεις στη γειτονική χώρα, λίγα χιλιόμετρα πιο πέρα από τα σύνορα Συρίας – Τουρκίας. Στην Άγκυρα, στα κεντρικά γραφεία των τουρκικών μυστικών υπηρεσιών (MIT), καθώς και στο τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών έχουν δημιουργηθεί ειδικές ομάδες εμπειρογνωμόνων, οι οποίες παρακολουθούν σε εικοσιτετράωρη βάση τις εξελίξεις στη Συρία. MIT και τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών διατηρούν διόδους επικοινωνίας με την πολιτική ηγεσία και την αντιπολίτευση της Συρίας, καθώς και με τις διάφορες υπηρεσίες και υπουργεία των ΗΠΑ. Οι Τούρκοι αξιωματούχοι δεν κρύβουν τον προβληματισμό τους απέναντι στο ενδεχόμενο μαζικής εισροής Κούρδων προσφύγων. Κατά την άποψή τους, η αυξημένη παρουσία Κούρδων προσφύγων στη χώρα τους ενδέχεται να δώσει νέες διαστάσεις στο Κουρδικό Ζήτημα της Τουρκίας. Άλλωστε, η Άγκυρα έχει λάβει σοβαρά υπόψη της το γεγονός ότι τη «σκληροπυρηνική πτέρυγα» του PKK, την αποτελούν Κούρδοι της Συρίας. Το συγκεκριμένο σημείο επισήμανε στην «Κ» τουρκική φιλοκυβερνητική πηγή.

AP

Αυξημένα είναι τα μέτρα ελέγχου στα σύνορα της Τουρκίας με τη Συρία για αποτροπή εισόδου μεγάλου αριθμού προσφύγων, ιδιαίτερα κουρδικής καταγωγής.

Ανησυχία για το κύμα προσφύγων, ιδιαίτερα Κούρδων

Οι σχέσεις με Ιράν

Παρά το γεγονός ότι την τελευταία περίοδο οι σχέσεις της Τουρκίας με το Ιράν γνωρίζουν άνθηση, η κρίση στη Συρία έφερε στο προσκήνιο σοβαρές προστριβές στις σχέσεις των δυο χωρών. Τα τελευταία εικοσιτετράωρα, η Τεχεράνη κατηγορεί την Άγκυρα ότι έχει ευθυγραμμιστεί πλήρως με τις θέσεις της Ουάσινγκτον και ότι επιδιώκει την ανατροπή του καθεστώτος Μπάαθ στη Συρία. Την προηγούμενη εβδομάδα, το κρατικό ειδησεογραφικό κανάλι της Ισλαμικής Δημοκρατίας του Ιράν, «Press TV», μετέδωσε την είδηση ότι αντάρτες από τη Συρία, οι οποίοι δίνουν μάχες σώμα με σώμα με τις δυνάμεις της ασφαλείας της Συρίας, βρίσκουν καταφύγιο στην Τουρκία. Λίγα εικοσιτετράωρα πριν, το συγκεκριμένο κανάλι, μετέδωσε την πληροφορία ότι οι εξεγερθέντες στη Συρία προμηθεύονται όπλα και πυρομαχικά από την Τουρκία. Απέναντι στις κατηγορίες του Ιράν, η Άγκυρα προτίμησε να διατηρήσει τη σιωπή της. Την ίδια στιγμή, εντατικοποίησε τις επαφές της με τους κουρδικούς και αραβικούς αντιπολιτευόμενους κύκλους της Συρίας.

ΑΡΘΡΟ

Του **ΜΕΧΜΕΤ ΧΑΣΓΚΙΟΥΛΕΡ**

Ο αντίκτυπος στο Κυπριακό

Στις βουλευτικές εκλογές της 12 Ιουνίου ο ηγέτης του ΑΚΡ Ερντογάν, εξασφαλίζοντας την ψήφο των 21 εκατομμυρίων Τούρκων πολιτών, σημείωσε μια μεγάλη ιστορική νίκη. Μια τόσο μεγάλη νίκη θα ήταν μια πολύ δύσκολη υπόθεση για έναν πρωθυπουργό της Ε.Ε. Οι εκλογές του 2011 έχουν δυο νικητές: Τον Ερντογάν και το κόμμα του το ΑΚΡ και τους Κούρδους πολιτικούς. Πλέον, και οι δυο νικητές φέρουν τεράστιες ευθύνες.

Το κυβερνητικό έργο του Ερντογάν στηρίζεται στον εκδημοκρατισμό, στην οικονομική ανάπτυξη και στη σταθερότητα. Η κοινωνία εξέφρασε την ευχαρίστησή της για αυτά τα τρία σημεία και έστειλε τον Ερντογάν στη νέα Βουλή με μια μεγάλη ιστορική νίκη.

Η νέα τουρκική κυβέρνηση είναι υποχρεωμένη να έρθει σε συνεννόηση με τις ΗΠΑ και την Ε.Ε. και να εμποδίσει την κατάρρευση της Συρίας. Η Τουρκία, οι ΗΠΑ και η Ε.Ε. πρέπει να δείξουν αποφασιστικότητα για τη διατήρηση της σταθερότητας στη Συρία. Παρά την έλλειψη πνεύματος συνεργασίας εκ μέρους του καθεστώτος του Μπασάρ Ασάντ, πρώτα από όλα, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί η επιθετική στάση και η σκληρή στάση του καθεστώτος της Συρίας.

Σε ό,τι αφορά τις σχέσεις της Τουρκίας – Ε.Ε. θα πρέπει να ληφθούν πρωτοβουλίες για να ξεπεραστεί η στασιμότητα, η οποία δεν συμφέρει σε καμία πλευρά. Στο Κυπριακό Ζήτημα, τα θετικά βήματα του Ερντογάν δεν είναι από μόνα τους αρκετά για να φέρουν θετικά αποτελέσματα. Υπό την καθοδήγηση της Ε.Ε., η Ελλάδα και η Κύπρος θα πρέπει να εναρμονίσουν τα βήματά τους και να λάβουν νέες πρωτοβουλίες, οι οποίες θα συμβαδίζουν με τις κινήσεις της Τουρκίας.

Η οικονομική κρίση δυσχεραίνει τη θέση της Ελλάδας για κάνει νέα βήματα στο Κυπριακό. Παρόλα αυτά, υπό το πρίσμα πάντα των αποτελεσμάτων της συνάντησης του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ με τους δυο ηγέτες στις 7-8 Ιουλίου, η Τουρκία ενδέχεται να λάβει νέες πρωτοβουλίες στο Κυπριακό. Ανεξάρτητα από τον βαθμό επιτυχίας αυτών των πρωτοβουλιών, στη νέα περίοδο το αναμένεται να δημιουργηθεί μια νέα δυναμική στις σχέσεις Τουρκίας – Ε.Ε., η οποία θα διευκολύνει την επίλυση του Κυπριακού. Παράλληλα, οι Κύπριοι πολιτικοί θα κληθούν να προχωρήσουν σε ριψοκίνδυνες πολιτικές πρωτοβουλίες. Το Κυπριακό δεν πρόκειται να λυθεί με πολιτική που θα βασίζεται σε εκλογικούς υπολογισμούς. Τι και αν ο πρώην Πρόεδρος, Γλαύκος Κληρίδης, «ομολόγησε» ότι διδάχθηκε από τα λάθη του; Το ζητούμενο είναι να μη είχαν γίνει αυτά τα λάθη...

Ο κ. Μεχμέτ Χάσγκιουλερ είναι Τουρκοκύπριος καθηγητής διεθνών σχέσεων.

ΕΡΑ

Ο βουλευτής Ερόλ Ντόρα.

Οι Χριστιανοί επιστρέφουν στα βουλευτικά έδρανα

Του **ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ**

Ύστερα από δεκαετίες απουσίας, οι χριστιανοί της Τουρκίας επιστρέφουν στη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας. Στη νέα τουρκική Βουλή, τους χριστιανούς πολίτες της Τουρκικής Δημοκρατίας θα τους εκπροσωπεί ο ασσυριακής καταγωγής δικηγόρος, Ερόλ Ντόρα.

Η εκλογή του στην Τουρκική Εθνοσυνέλευση είναι προϊόν της στρατηγικής συμμαχίας των Κούρδων με τις διάφορες εθνικές και θρησκευτικές ομάδες, καθώς και τους σοσιαλιστές της Τουρκίας. Τα τελευταία χρόνια στην Τουρκία, οι κύκλοι του Εργατικού Κόμματος του Κουρδιστάν (PKK) συζητούν το άνοιγμα προς τους θρησκευόμενους Κούρδους, τις διάφορες εθνικές και θρησκευτικές ομάδες της ανατολικής Τουρκίας. Στην πραγματικότητα, το PKK, το οποίο ξεκίνησε την πολιτική του δράση ως ένα μαρξιστικό-λενινιστικό κόμμα, επιχειρεί να προσαρμόσει την κοσμοθεωρία του στις νέες κοινωνικές και πολιτικές πραγματικότητες του 21ου αιώνα. Εντός των δεδομένων ορίων, στη νέα περίοδο το PKK αναγνωρίζει τον ρόλο της θρησκευτικής και πολιτισμικής ταυτότητας και καταβάλλει προσπάθειες για να ευθυγραμμίσει το πολιτικό του πρόγραμμα στις νέες συνθήκες. Στο πλαίσιο της παραπάνω προσπάθειας, κατά την προεκλογική περίοδο δρομολογήθηκε η συνεργασία του Κόμματος Ειρήνης και Δημοκρατίας (BDP) με τον ασσυριακής καταγωγής Ερόλ Ντόρα. Το BDP, το οποίο συμμετείχε στις τουρκικές βουλευτικές εκλογές με ανεξάρτητους υποψήφιους, υποστήριξε την υποψηφιότητα του κ. Ντόρα στην επαρχία Μάρντιν. Την προηγούμενη Κυριακή, ο κ. Ντόρα εκλέχθηκε στη Βουλή εξασφαλίζοντας 52.000 ψήφους και εκτοπίζοντας από την πρωτοκαθεδρία το κυβερνών Κόμμα Δικαιοσύνης Ανάπτυξης (ΑΚΡ) στην επαρχία Μάρντιν.

Σήμερα, στην επαρχία Μάρντιν της Τουρκίας ζουν μερικές χιλιάδες ασσυριακής καταγωγής Τούρκοι πολίτες. Από θρησκευτικής άποψης, κάποιοι από αυτούς είναι ορθόδοξοι χριστιανοί και κάποιοι καθολικοί. Ο κ. Ντόρα ανήκει στην ασσυριακή καθολική κοινότητα της Τουρκίας.

Πριν από την εκλογή του στο τουρκικό Κοινοβούλιο, ο κ. Ντόρα εξασκούσε τη δικηγορία ενώ εκπροσώπησε μειονοτικά βακούφια της περιοχής του. Συγκεκριμένα, ο ίδιος εκπροσωπούσε το Καθολικό Βακούφι των ασσυριακής καταγωγής Τούρκων πολιτών, το οποίο έχει ως έδρα την επαρχία Μάρντιν.

Ένας ασσυριακής καταγωγής δικηγόρος κάνει τη διαφορά στη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας

Στο πλαίσιο των προεκλογικών τοποθετήσεων του, ο κ. Ντόρα πραγματοποίησε μια σειρά απ ενδιαφέρουσες τοποθετήσεις. Υπογραμμίζοντας τη δραματική μείωση του πληθυσμού της κοινότητας των ασσυριακής καταγωγής Τούρκων πολιτών, ο κ. Ντόρα υπογράμμισε τη σημασία της ένταξης της χώρας του στην Ε.Ε. με σκοπό τη διατήρηση της πολιτισμικής κληρονομιάς της Ανατολής. «Η Τουρκία πρέπει να προωθήσει τις μεταρρυθμίσεις, όχι επειδή αυτές επιβάλλονται από την Ε.Ε., αλλά επειδή ο μοναδικός της στόχος είναι η ένταξη της χώρας στην Ε.Ε. Η Τουρκία πρέπει να ενταχθεί στην Ε.Ε. διατηρώντας την πολιτισμική της κληρονομιά». Αυτά υπήρξαν τα χαρακτηριστικά λόγια του νέου μέλους της Τουρκικής Εθνοσυνέλευσης κατά την προεκλογική περίοδο.

Αμέσως μετά την εκλογή του στη νέα Βουλή, ο κ. Ντόρα υπογράμμισε ότι θα εκπροσωπεί ολόκληρη την Τουρκία και όχι μια συγκεκριμένη θρησκευτική κοινότητα της χώρας του. Αναφερόμενος στο φλέγον Κουρδικό Ζήτημα, ο κ. Ντόρα δήλωσε ότι αισθάνεται μεγάλη θλίψη για τον θάνατο κάθε Τούρκου στρατιώτη και κάθε Κούρδου αντάρτη. Κατά την άποψη του ίδιου, η μοναδική διέξοδος στο Κουρδικό πρόβλημα είναι η δημιουργία ενός νέου δημοκρατικού και φιλελεύθερου Συντάγματος. Σύμφωνα με τον κ. Ντόρα, το νέο σύνταγμα θα πρέπει να κατοχυρώνει το δικαίωμα της εκπαίδευσης στη μητρική γλώσσα και θα πρέπει να είναι εναρμονισμένο με τις ευρωπαϊκές αξίες. Ο κ. Ντόρα τόνισε ότι η εκλογή του στην τουρκική Βουλή αποτελεί το καλύτερο μήνυμα της Τουρκίας προς την Ε.Ε.

Ας σημειωθεί ότι η εκπροσώπηση των διαφόρων θρησκευτικών ομάδων της Τουρκίας στην τουρκική Βουλή δεν είναι μια νέα υπόθεση. Στα χρόνια των μεγάλων μεταρρυθμίσεων, στην Οθωμανική Αυτοκρατορία λειτούργησαν τοπικές βουλές και Βουλή στην Κωνσταντινούπολη, στις οποίες εκπροσωπήθηκαν οι διάφορες χριστιανικές ομάδες (Ελληνορθόδοξοι, Αρμένιοι κ.ο.κ.) και οι Εβραίοι της Αυτοκρατορίας. Μετά την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας, οι χριστιανοί και οι εβραίοι πολίτες της νέας Δημοκρατίας έπρεπε να περιμένουν τα μέσα της δεκαετίας του '30 για την είσοδό τους στη Μεγάλη Εθνοσυνέλευση της Τουρκίας. Το 1935, με προσωπική πρωτοβουλία του Προέδρου της Δημοκρατίας, Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, το Ρεπουμπλικανικό Λαϊκό Κόμμα άνοιξε τον δρόμο για την είσοδο στην Εθνοσυνέλευση των μη μουσουλμάνων. Τις επόμενες δεκαετίες, κατά διαστήματα στην τουρκική Βουλή εισήλθαν μη μουσουλμάνοι.

ΜΑΡΙΑ ΧΡΕΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Αμέτρητες είναι οι ώρες που περνά ο μέσος Κύπριος στον δρόμο για να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις του, ιδιαίτερα οι γονείς για τη μεταφορά των παιδιών τους.

Κάτι μεταξύ... ταξί και λεωφορείου

Ένα νέο μέσο μαζικής μεταφοράς, το οποίο στοχεύει σε ειδικές ομάδες πληθυσμού, προωθεί το Υπουργείο Συγκοινωνιών

Της **ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ**

Τις συνθήκες που επιβάλλουν τη δημιουργία ενός καινούργιου συστήματος μεταφοράς, το οποίο να καλύπτει τις ανάγκες διακίνησης συγκεκριμένων ομάδων του πληθυσμού, όπως για τις απογευματινές δραστηριότητες των μαθητών ή για τη μεταφορά ηλικιωμένων και ατόμων με κινητικά προβλήματα, καταγράφει μελέτη η οποία διενεργήθηκε από τη Μονάδα Ενίσχυσης Δημοσίων Μεταφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών τον Ιανουάριο. Εξ όσων είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, η μελέτη, η οποία εάν υλοποιηθεί θα αφορά σε πρώτο στάδιο τη Λευκωσία, αποτελεί το πρώτο θέμα συζήτησης στη συνάντηση της υπουργού Συγκοινωνιών, Ερατώς Κοζάκου Μαρκουλλή, με τους λειτουργούς της Μονάδας αυτή την εβδομάδα.

Πόσες φορές δεν ακούσαμε έναν γονιό να παραπονιέται ότι έγινε… ταξιτζής, εξιστορώντας τον καθημερινό απογευματινό Γολγοθά τού πήγαινε-φέρε τα παιδιά στο φροντιστήριο. Πόσοι ηλικιωμένοι και άτομα με κινητικές αναπηρίες (ΑμεΑ) μένουν κλειδωμένα στο σπίτι ή αναγκάζονται να στηριχθούν στην καλή διάθεση τρίτων, επειδή δεν υπάρχει ένα φθηνό και άνετο μέσο μεταφοράς το οποίο να τους παραλαμβάνει από το σπίτι τους και να τους μεταφέρει χωρίς ταλαιπωρία στο νοσοκομείο, για παράδειγμα, ή τέλος πάντων εκεί όπου θέλουν να πάνε!

Οι μετακινήσεις αυτές γίνονται, όπως αποδεικνύει η έρευνα που παρουσιάζουμε, ως επί το πλείστον με ιδιωτικό όχημα και, εκτός της περίπτωσης των γονέων, που θεωρούν, τουλάχιστον στην κυπριακή κοινωνία, υποχρέωσή τους να μεταφέρουν τα παιδιά τους στον προορισμό τους, όση ταλαιπωρία κι αν υφίστανται οι ίδιοι, οι ηλικιωμένοι και τα ΑμεΑ τις πλείστες φορές νιώθουν μέσα από αυτή τη διαδικασία εξαρτημένοι. Οι μετακινήσεις τους, όπως φαίνεται κι από την έρευνα, είναι πολύ πιο μειωμένες. Εάν οι γονείς μεταφέρουν τα παιδιά τους οκτώ φορές τη βδομάδα σε απογευματινές δραστηριότητες, τα ΑμεΑ μετακινούνται μόλις έξι φορές τη βδομάδα και τα άτομα πάνω από 65 σχεδόν τρεις.

Φθηνά και γρήγορα

Η Μονάδα Ενίσχυσης Δημοσίων Μεταφορών του Υπουργείου Συγκοινωνιών, με γνώμονα τη μείωση της τροχαίας κίνησης προς όφελος του λεωφορείου, προτείνει μία λύση, η οποία εφαρμόστηκε στο εξωτερικό με επιτυχία: τη δημιουργία ενός καινούργιου συστήματος μεταφοράς, ενός ταξί –ή μίνι-μπας εάν υπάρχει μεγαλύτερη ζήτηση– το οποίο θα παραλαμβάνει τους επιβάτες από τον χώρο όπου βρίσκονται, για παράδειγμα από το σπίτι τους, και θα τους μεταφέρει στον προορισμό τους, για παράδειγμα στα φροντιστήρια.

Τα νέα μέσα θα δρομολογούνται με βάση τις ατομικές χωρικές και χρονικές ανάγκες των επιβατών.

Το προτεινόμενο σύστημα είναι γνωστό στους συγκοινωνιολόγους σε άλλες ευρωπαϊκές πόλεις και ονομάζεται «Σύστημα Μεταφορών που ανταποκρίνεται στη ζήτηση» (DRT). Όπου το DRT τέθηκε σε εφαρμογή, φαίνεται να ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματικό, οικονομικά και λειτουργικά, στα προάστια, στις αγροτικές και ορεινές περιοχές, αλλά και στη μεταφορά ειδικών ομάδων του πληθυσμού, όπως μαθητών, ηλικιωμένων και ΑμεΑ.

Μοιάζει με το μονοπωλιακό σύστημα της εταιρείας ταξί Travel Express, η οποία διασυνδέει εδώ και χρόνια τις πόλεις της Κύπρου. Η εν λόγω εταιρεία παραλαμβάνει τον επιβάτη από συγκεκριμένη διεύθυνση και τον μεταφέρει

Ενδιαφέροντα τα ευρήματα μελέτης που διενεργήθηκε από τη Μονάδα Ενίσχυσης Δημοσίων Μεταφορών

στον ακριβή προορισμό του. Η διαφορά με την υπηρεσία αστικών ή αγροτικών ταξί είναι η πολυμίσθωση, κάτι το οποίο θα καθιστά το μέσο πολύ φθηνότερο. Εάν σήμερα μία κούρσα με ταξί για μία μέτρια διαδρομή εντός της πόλης κοστίζει 12 ευρώ, με την πολυμίσθωση και εφόσον το ταξί θα το μοιραστούν πέντε άτομα, θα κοστίζει λιγότερο από 2,5 ευρώ.

Δουλειά στα ταξί

Η μελέτη καταλήγει ότι από τις απαντήσεις που δόθηκαν από το δείγμα της έρευνας, η εκδήλωση ενδιαφέροντος για χρήση του καινούργιου μέσου μαζικής μεταφοράς, πρέπει να θεωρείται δεδομένη. Εισηγείται ταυτόχρονα τη σε βάθος μελέτη για την πρακτική εφαρμογή του μέτρου, όπως είναι οι αποστάσεις που θα καλύπτει, το κόστος, οι διαδρομές και οι ώρες λειτουργίας.

Είναι επίσης προφανές, από συνεντεύξεις που έγιναν από τους επαγγελματίες του τομέα, ότι για το καινούργιο αυτό σύστημα υπάρχει έκδηλο ενδιαφέρον για ανάληψη της ευθύνης λειτουργίας από όλους τους φορείς οι οποίοι ασχολούνται με τις μεταφορές, δηλαδή τα γραφεία ταξί και τον οργανισμό αστικών λεωφορείων Λευκωσίας (ΟΣΕΛ).

Φαινομενικά, σημειώνεται στις εισηγήσεις, ο ΟΣΕΛ είναι σε καλύτερη θέση να αναλάβει ένα τέτοιο έργο, αφού διαθέτει τεχνογνωσία και υποδομή. Επίσης, ο ΟΣΕΛ παρουσιάζεται πρόθυμος να καταθέσει προς το Υπουργείο Συγκοινωνιών συγκεκριμένες επιχειρηματικές προτάσεις για πιθανή συνεργασία με το Υπουργείο για ένα τέτοιο έργο. Όμως, τονίζουν οι μελετητές, θα μπορούσαν και οι εταιρείες ταξί, οι οποίες δεν είναι πολλές –πέντε με έξι στον αριθμό–, να συγχωνευτούν για την ανάληψη ενός τέτοιου έργου. Άλλωστε, με τα διάφορα μέτρα που έχουν ληφθεί, σημειώνεται, την ενίσχυση των λεωφορείων δηλαδή, τους έχει αφαιρεθεί εργασία και θα ήταν δίκαιο να πάρουν κομμάτι από τη διαμορφούμενη πίτα των συγκοινωνιών.

Μπορεί κανείς να αντιληφθεί ότι, όπως θα συμβεί και με τις μονοδρομήσεις των κεντρικών αρτηριών της πρωτεύουσας, τα οφέλη από την εφαρμογή του προτεινόμενου συστήματος δεν περιορίζονται μόνο στην προώθηση των μέσων μαζικής μεταφοράς και στη μείωση της τροχαίας κίνησης ώστε να ανατραπεί η πρόβλεψη η οποία κάνει λόγο για αύξηση των μετακινήσεων με Ι.Χ. σε ποσοστό 40% μέχρι το 2020. Εκτείνονται και στη διευκόλυνση μεγάλου μέρους του πληθυσμού, το οποίο ταλαιπωρείται με τις μετακινήσεις Ι.Χ. Το DRT είναι εμφανές ότι θα δώσει εργασία και στους ταξιτζήδες, οι οποίοι διαμαρτύρονται για τον μαρασμό του κλάδου τους.

Το 98% μετακινείται με αυτοκίνητο

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε με τηλεφωνικές συνεντεύξεις μεταξύ 1.345 γονέων με παιδιά 6-18 ετών οι οποίοι τα οδηγούν στις απογευματινές τους δραστηριότητες, 2.285 ατόμων άνω των 65 ετών και 3.120 ΑμεΑ. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα:

Το **81%** των παιδιών μεταφέρεται στα φροντιστήρια με Ι.Χ., το **12%** με λεωφορείο, το **3%** με ταξί, το **3%** με μοτοσικλέτα και το **1%** με ποδήλατο.

Το **70%** των ΑμεΑ μεταφέρεται με Ι.Χ. και το **17%** με λεωφορείο.

Το **69%** των ηλικιωμένων μετακινείται με Ι.Χ., το **20%** με λεωφορείο και το **9%** με ταξί.

Ωστόσο, το **98%** του συνόλου των τριών ομάδων που διερευνήθηκαν το τελευταίο τρίμηνο είχε ως βασικό μέσο διακίνησης το ιδιωτικό αυτοκίνητο. Θεωρούν άλλωστε σε ποσοστό **75%** ότι το πιο βολικό μέσο είναι το ιδιωτικό αυτοκίνητο.

9 στους **10** γονείς δηλώνουν ότι τα παιδιά τους εξαρτώνται εξ ολοκλήρου από αυτούς για τη μεταφορά τους στις απογευματινές τους δραστηριότητες.

Το **24%** των γονέων που μεταφέρουν τα παιδιά τους στις απογευματινές δραστηριότητες, τα περιμένουν μέχρι να τελειώσουν το μάθημα για να τα παραλάβουν.

Κατά μέσο όρο οι γονείς μεταφέρουν τα παιδιά τους σε απογευματινές δραστηριότητες **8** φορές την εβδομάδα. Με αυτό συμπεραίνεται ότι γίνονται **16** ταξίδια (πήγαινε-έλα) την εβδομάδα.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΧΡΗΣΤΟΥ

Έρευνα καταδεικνύει ότι υπάρχει ενδιαφέρον για χρήση του νέου μέσου, το οποίο θα παραλαμβάνει τους επιβάτες από συγκεκριμένη διεύθυνση και θα τους μεταφέρει φθηνά και γρήγορα στον ακριβή προορισμό τους εντός της πόλης.

Δήλωση ενδιαφέροντος

Η έρευνα καταγράφει και την άποψη των ερωτηθέντων αναφορικά με την ανάγκη και χρήση ενός νέου μέσου:

Το **60%** των γονέων θεωρεί μεγάλη ταλαιπωρία τη μεταφορά των παιδιών στις απογευματινές δραστηριότητες.

Το **86%** των γονέων θεωρεί ότι υπάρχει μεγάλη ανάγκη για το νέο μέσο μαζικής μεταφοράς. Αυτό πιστεύει και το **62%** των ηλικιωμένων και των ΑμεΑ.

Το **56%** των γονέων δηλώνει ότι θα χρησιμοποιεί το νέο μέσο, ενώ στις άλλες δύο ομάδες το ποσοστό δήλωσης χρήσης πέφτει στο **52%**.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Πέντε, πέντε, πέντε...

10 τυχεροί κερδίζουν από €5.000.

Με τις κάρτες της Τράπεζας Κύπρου απολαμβάνετε μοναδικά οφέλη και προνόμια, κάνοντας απλώς τις καθημερινές σας αγορές οπουδήποτε (π.χ. εστιατόριο, υπεραγορά, βενζινάδικο, κ.ά).

Με μόνο 5 κινήσεις τον μήνα (συνολικά 15 κινήσεις το τρίμηνο), από τις 15 Ιουνίου μέχρι και τις 15 Σεπτεμβρίου, 10 τυχεροί θα κερδίσουν από €5.000.

Επιπλέον με τις κάρτες σας έχετε δωρεάν ψώνια σε υπεραγορά, εισιτήρια για ταξίδια στο εξωτερικό, εκπτώσεις σε καταστήματα, εστιατόρια, ξενοδοχεία και απίστευτα δώρα.

Εσείς μπορείτε να τα απολαύσετε όλα.

Ωφελήματα/προνόμια που προσφέρονται στον Κάτοχο Κάρτας από τρίτο πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) συνεργάτη της Τράπεζας, δυνατό να τροποποιηθούν από καιρού εις καιρό και να αποσυρθούν.

Για επιπρόσθετες πληροφορίες και για τους όρους που σήμερα ισχύουν για τη χρήση των καρτών, καλέστε στο **800 00 800**, επισκεφτείτε την ιστοσελίδα **www.bankofcyprus.com.cy** ή απευθυνθείτε στα καταστήματα της Τράπεζας Κύπρου.

VISA MasterCard AMERICAN EXPRESS

Τράπεζα Κύπρου ΚΟΙΝΟ ΚΥΠΡΙΩΝ

Η Διοίκηση

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Α. ΛΑΜΠΙΤΣΗ**

Ο τίτλος του σημερινού κειμένου είναι αντιγραφή, όπως σχεδόν και όλο το κείμενο, από το δίτομο έργο του καθηγητή Γιώργου Δερτιλή «Ιστορία του Ελληνικού Κράτους 1830-1920». Τα αντιγράφω, λόγω του άμεσου συσχετισμού με το σήμερα:

«Τα συμπτώματα της ελαττωματικής και ελλειμματικής κρατικής οργάνωσης, όσα αναφέρονται στις πηγές και τις μαρτυρίες της εποχής, είναι αναρίθμητα. Η απαρίθμηση που ακολουθεί είναι απλώς και μόνο μια χαρακτηριστική δειγματοληψία.

Από την σύσταση του ελληνικού κράτους έως το 1933, δηλαδή επί έναν ολόκληρο αιώνα, κανένας Απολογισμός δεν πέρασε από τη συνταγματικώς επιβεβλημένη διαδικασία της ψήφισής του από την Βουλή. Έτσι συνέβη το εξής νομικό παράδοξο: μεταξύ 1929 και 1933, η Βουλή ενέκρινε αναδρομικώς όλους μαζί τους Απολογισμούς της προηγούμενης εκατονταετίας. Σε μικρότερη κλίμακα, το ίδιο περίπου συνέβαινε και με τους Προϋπολογισμούς. Οι συνταγματικές διατάξεις τηρήθηκαν μόνο για 17 από τους 125 Προϋπολογισμούς της περιόδου 1830-1954. Αυτό συνιστούσε παράλειψη θεμελιωδών διατάξεων του Συντάγματος ειδικώς για τη φορολογία.

Υπό αυτές τις συνθήκες, δεν ήταν εκκεντρική η αντίδραση ενός φαρμακοποιού που, το 1874, αρνήθηκε να πληρώσει τους φόρους του με το σωστό νομικό επιχείρημα ότι δεν υπήρχε Προϋπολογισμός. Την ίδια εποχή, άλλωστε, για 17 ολόκληρα χρόνια, από το 1861 έως το 1878, οι Απολογισμοί του κράτους δεν δημοσιεύονταν και, επομένως, παρέμειναν ανεξέλεγκτοι. Τα αποτελέσματα της διαχείρισης της περιόδου 1861-1878 παρουσιάστηκαν για πρώτη φορά στη Βουλή το 1879, με αγόρευση του Θ. Δηλιγιάννη και μόνο τότε, για πρώτη φορά, η Βουλή που είχε στο μεταξύ ψηφίσει 18 Προϋπολογισμούς –άλλους με περίσσευμα, άλλους με έλλειμμα– έμαθε επισήμως ότι όλοι σχεδόν είχαν κλείσει με ελλείμματα. Το άθροισμα των 18 ελλειμμάτων έφθανε μάλιστα, σύμφωνα με μαρτυρία της εποχής, τα 78.000.000 δραχμές, ένα ποσό που, για να καλυφθεί, θα χρειάζονταν όλα τα έσοδα δύο σχεδόν ετών.

Με τέτοιο προηγούμενο, δεν είναι περίεργη η εμπειρία που είχε ο Παύλος Καλλιγάς όταν ανέλαβε το Υπουργείο Οικονομικών στην κυβέρνηση Τρικούπη του 1882:

[...] κανένας στο υπουργείο δεν ήταν σε θέση να του δώσει πληροφορίες για την οικονομική κατάσταση του κράτους. Επειδή δεν υπήρχε [σύστημα] γενικής λογιστικής, [...ο νέος υπουργός] δεν μπορούσε να ανακαλύψει τι είχε απογίνει με τα μεγάλα δάνεια που είχαν συνάψει οι προκάτοχοί του. Μόνο ιχνηλατώντας κάθε στοιχείο και ανατρέχοντας στα βιβλία διαφόρων τραπεζών μπόρεσε να μάθει, σε κάποιον βαθμό, τι χρωστούσε ή τι είχε λαμβάνειν η κυβέρνηση.

[...] Αρκετό καιρό μετά τον διορισμό του ως υπουργού, κάποιος ξένος τραπεζίτης τον πληροφόρησε ότι στην τράπεζα του αναπαύονταν 3.200.000 φράγκα του Ελληνικού Δημοσίου. Ωστόσο, ούτε ένας υπάλληλος του υπουργείου ή του κεντρικού ταμείου του κράτους δεν μπορούσε να δώσει έστω και μία πληροφορία για την προέλευση αυτής της κατάθεσης. Τέσσερις μήνες πάλι μετά την ανάληψη της εξουσίας από την κυβέρνηση, ένας τραπεζίτης τον πληροφόρησε ότι περίπου 700.000 φράγκα παρέμεναν άτοκα στην Αμερική, σε πίστωση του Ελληνικού Δημοσίου. [...] Η πίστωση αυτή είχε ανοιχθεί στην Αμερική το 1881, αλλά κανένας υπάλληλος του υπουργείου δεν είχε ιδέα.

Φαίνεται, ωστόσο, ότι η κακή οργάνωση και λειτουργία της δημόσιας διοίκησης δεν οφείλονταν σε ανεντιμότητα του πολιτικού κόσμου της εποχής. Οι πολιτικοί δεν κατηγορούνταν ότι χρηματίζονταν για να διορίζουν τους οπαδούς τους. Κατηγορούνταν για μια συναλλαγή, της οποίας το νόμισμα ήταν η ψήφος. Αυτό όμως δείχνει και ένα από τα κυριότερα αίτια της κακής οργάνωσης του Δημοσίου. Η ανταλλαγή των διορισμών με ψήφους διαιώνιζε την ακαταλληλότητα των στελεχών».

Αφού στη συνέχεια αναφέρεται η σχέση της δωρεάν εκπαίδευσης με τα κακά του δημοσίου, καταγράφεται και το εξής φαιδρό παράδειγμα, το οποίο «εντοπίζει και περιγράφει, με γαλατική ειρωνεία, ο πρέσβης στην Αθήνα και αργότερα πρωθυπουργός της Γαλλίας Jules Ferry: [...] Ο κ. Χρηστίδης, υπουργός των Οικονομικών, μεταξύ των άλλων εκλογικών αμαρτιδίων του, είχε και την ευφάνταστη ιδέα, προκειμένου να προωθήσει την εκλογή του, να διορίσει έναν ουλαμό δασοφυλάκων στη Σάμο – όπου δεν υπάρχει ούτε ένα δένδρο».

Αγαπητέ αναγνώστη, δεν έχει σημασία αν όσα φαιδρά αναφέρονται αφορούν κυρίως την Ελλάδα του 19ου αιώνα. Οι νοοτροπίες δεν άλλαξαν. Λίγο πριν διαλυθεί η Ολυμπιακή, διαπιστώθηκε πως εργάζονταν σ' αυτήν δύο χιλιάδες υπεράριθμοι οδηγοί, ενώ τα όσα είδαν πρόσφατα το φως της δημοσιότητας για την ανικανότητα του ελληνικού Δημοσίου να γνωρίζει ακόμα και τον αριθμό των δημοσίων υπαλλήλων, μόνο φαιδρά δεν είναι. Είναι τραγικά και έχουν οδηγήσει τη χώρα σ' αυτήν την τραγική κατάσταση. Το τραγικότερο, βέβαια, είναι η απουσία πολιτικών ηγετών, ικανών να βγάλουν την Ελλάδα από το αδιέξοδο.

Φιλόλογος-Διοίκηση Επιχειρήσεων (MBA)
lampitsis.p@cytanet.com.cy

Ο δρόμος για την προεδρία της Τουρκίας περνάει από την Κύπρο

Του **ΠΕΤΡΟΥ ΖΑΡΟΥΝΑ**

Μετά την τρίτη κατά σειρά νίκη του ο Ερντογάν ετοιμάζεται να κάνει τα δύο εκείνα βήματα που θα καταστήσουν τον ίδιο κυρίαρχο του παιγνιδιού στη Τουρκία και το ΑΚΡ ένα κόμμα εξουσίας που εκπροσωπεί την επιχειρηματική τάξη και τις μάζες της Ανατολίας μέσα στο σύστημα εξουσίας της Τουρκίας. Η ετοιμασία και έγκριση ενός νέου Συντάγματος αποτελεί δεδηλωμένη του προτεραιότητα. Με αυτό θα αφαιρέσει από τους στρατιωτικούς τα τελευταία τους πολιτικά προνόμια και θα τους στείλει πίσω στους στρατώνες. Για να πετύχει αυτόν του το στόχο ο Ερντογάν θα επιχειρήσει να εξασφαλίσει την πολιτική στήριξη ενός τουλάχιστον από τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Προς το σκοπό αυτό προχωράει σε επαφές και είναι διατεθειμένος να κάνει, και θα κάνει, κάποιους συμβιβασμούς. Όμως, παράλληλα, όπως και κατά την τροποποίηση του Συντάγματος πέρυσι τον Σεπτέμβρη θα κινηθεί και προς τα οργανωμένα κοινωνικά σύνολα έτσι ώστε να εξασφαλίσει τη μεγαλύτερη δυνατή αποδοχή. Η πρακτική δυνατότητα της αντιπολίτευσης να εναντιωθεί στον Ερντογάν είναι περιορισμένη εξ αιτίας και του 50% των ψήφων που εξασφάλισε το ΑΚΡ στις εκλογές. Κανείς δεν μπορεί να αντέξει το ενδεχόμενο νέων πρόωρων εκλογών, αρνούμενος ένα Σύνταγμα που θα ετοιμαστεί από το ΑΚΡ και που θα ενσωματώνει τα επιμέρους αιτήματα κομμάτων και οργανώσεων. Η διαδικασία ετοιμασίας και έγκρισης του Συντάγματος αναμένεται να πάρει τουλάχιστον έναν χρόνο. Στη διάρκειά τους ο Ερντογάν έχει ανάγκη την ύπαρξη και την πρόοδο των ενταξιακών διαπραγματεύσεων της Τουρκίας με την Ε.Ε. Εδώ και ένα χρόνο επικρατεί στασιμότητα και κανένα νέο κεφάλαιο δεν έχει ανοίξει. Τα περισσότερα από τα εναπομείναντα (20+2) έχουν παγώσει με βάση την απόφαση του 2006 (τα 8), το άτυπο γαλλικό βέτο του 2007 (τα 3+1) και τη μονομερή δήλωση της Κύπρου (τα 6). Τα υπόλοιπα τρία (ανταγωνισμός, κοινωνική πολιτική και απασχόληση, δημόσιες προσφορές) είναι από εκείνα που θίγουν τεράστια συμφέροντα και υπάρχουν σοβαρές αντιστάσεις στο εσωτερικό της Τουρκίας. Έτσι ο μόνος φαινομενικά εύκολος δρόμος για τον Ερντογάν για να κρατήσει τη διαδικασία ζωντανή είναι να υλοποιήσει το πρόσθετο πρωτόκολλο ώστε να επιτύχει το ξεπάγωμα των 8 κεφαλαίων που πάγωσαν το 2006. Αυτό του εισηγούνται και οι πολιτικοί φίλοι της Τουρκίας ή και δεξαμενές σκέψης όπως το International Crisis Group. Όπως είναι αναμενόμενο η Τουρκία, όπως και στο παρελθόν, θα επιχειρήσει να εξασφαλίσει ανταλλάγματα. Αυτά θα είναι παρόμοια με εκείνα που εμπεριέχονται στο περίφημο πακέτο Γκιουλ του 2006 ή μέρος τους. Θα είναι δυνατόν να ξαναγίνει λόγος για τον κανονισμό του απευθείας εμπορίου είτε εναλλακτικά για το άνοιγμα του αεροδρομίου της Τύμπου. Αλλά και αν όλα αυτά η Τουρκία θα είναι δυνατόν να θυμηθεί την ιδέα για άνοιγμα μόνο ενός λιμανιού και αυτού με χίλιους περιορισμούς, όπως είχε προτείνει παρασκηνιακά στην τότε Φιλανδική Προεδρία. Γενικά, θα προσπαθήσει να δώσει τα λιγότερα και να πάρει τα περισσότερα. Να σημειώσω πως η Τουρκία δεν έχει πρόβλημα να ανοίξει ακόμα και όλα τα λιμάνια της στα κυπριακά πλοία. Το έπραττε για χρόνια μέχρι και το 1988.

Από τη δική μας πλευρά, ως Κυπριακή Δημοκρατία, θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε στους εταίρους μας στην Ε.Ε. ότι η πλήρης εφαρμογή του πρόσθετου πρωτόκολλου δεν είναι αρκετή για το ξεπάγωμα των 8 κεφαλαίων. Είναι απαραίτητο η Τουρκία να υλοποιήσει και όλα όσα εμπεριέχονται στην αντιδήλωση της 21ης Σεπτεμβρίου του 2005, η οποία αντιδήλωση εμπεριέχεται στα συμπεράσματα του ευρωπαϊκού συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2006, καθώς και στα συμπεράσματα των συμβουλίων που ακολούθησαν. Η αντιδήλωση μιλάει για την ανάγκη ομαλοποίησης των σχέσεων μεταξύ Τουρκίας και Κυπριακής Δημοκρατίας, περιλαμβανόμενης και της αναγνώρισής της από τη Τουρκία. Όλα αυτά καθίστανται πλέον άκρως απαραίτητα, ακόμα και για την ίδια την Τουρκία, ενόψει και της Κυπριακής Προεδρίας που αρχίζει σε ένα χρόνο. Η επιλογή της αλά κάρτ εφαρμογής των τουρκικών υποχρεώσεων ή της μερικής εφαρμογής με αντάλλαγμα το ξεπάγωμα αριθμού κεφαλαίων υπηρετεί μόνο τα τουρκικά σχέδια. Αν η Τουρκία θέλει να αποφύγει το τέλμα οφείλει να βοηθήσει τον εαυτό της. Η αναγνώριση της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι το πρώτο βήμα που θα πρέπει άμεσα να κάνει. Σε ό,τι αφορά την ουσία του Κυπριακού δεν έχουμε ψευδαισθήσεις. Ο Ερντογάν και το ΑΚΡ δεν πρόκειται να κάνουν βήματα μακριά από τις συνομοσπονδιακού χαρακτήρα προτάσεις τους ώστε να επιτευχθεί μία ομοσπονδιακή λύση. Δεν έχουν κανένα κίνητρο να το πράξουν. Γνωρίζουν ότι η Ε.Ε. δεν είναι σήμερα έτοιμη ούτε και ομόθυμη στο να τους προσφέρει την πλήρη ένταξη. Θεωρούν ότι είτε για ένταξη μιλάμε είτε για ειδική σχέση αυτή θα τη διαπραγματευτούν κατά κύριο λόγο με τους μεγάλους της Ε.Ε. και όχι με την Κυπριακή Δημοκρατία. Εξ άλλου αυτή τη στιγμή η προτεραιότητά τους είναι η διαχείριση της κρίσης στη Συρία. Η κρίση αυτή σε συνδυασμό με το Κουρδικό πρόβλημα απειλούν την ασφάλεια, τη σταθερότητα και την εδαφική ακεραιότητα της Τουρκίας. Η κατάληξή της αναμένεται να έχει σημαντικές επιπτώσεις στη νέα κατάσταση πραγμάτων που διαμορφώνεται στη Μ. Ανατολή καθώς και στο ρόλο της Τουρκίας στη περιοχή.

Ο κ. Πέτρος Ζαρούνας είναι διεθνολόγος

Σοσιαλδημοκρατία, «Κέντρο» και «Αριστερά» (1)

Του **ΝΙΚΟΥ ΧΡ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ**

Πριν από μερικές δεκαετίες, κατά την ψυχροπολεμική περίοδο, όταν η διάκριση μεταξύ Δεξιάς και Αριστεράς ήταν ευδιάκριτη, πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα και την Κύπρο προσπάθησαν να παρουσιαστούν ως αντιπρόσωποι του ενδιάμεσου μεταξύ των δυο άκρων χώρου και να προσδώσουν σ' αυτόν το ιδεολογικό στίγμα του «Κέντρου», ό,τι και αν σημαίνει αυτός ο όρος. Στην Κύπρο τα δυο κόμματα που διεκδικούν αυτόν τον χώρο είναι το Δημοκρατικό Κόμμα (ΔΗΚΟ) και η Ενιαία Δημοκρατική Ένωση Κέντρου (ΕΔΕΚ). Ταυτόχρονα, αυτοπροσδιορίζονται ως «σοσιαλιστικά» ή «σοσιαλδημοκρατικά» κόμματα.

Το ΔΗΚΟ, ιδρύθηκε αρχικά ως Δημοκρατική Παράταξη (ΔΗΠΑ) το 1976, με προτροπή του Μακαρίου, με επικεφαλής τον Σπύρο Κυπριανού. Κατά τον Αρχιεπίσκοπο, στην ίδρυση της ΔΗΠΑ αναμίχθηκαν ενεργά ο προκάτοχός του, τότε Μητροπολίτης Πάφου, ο ίδιος, τότε Ηγούμενος Αγίου Νεοφύτου, και ο Αλέκος Μιχαηλίδης, τότε διευθυντικό στέλεχος των εκκλησιαστικών ξενοδοχειακών επιχειρήσεων. Αποτελούσε έναν συνασπισμό παραγόντων με σημείο αναφοράς τον Μακάριο. Οι πολιτικές θέσεις του ΔΗΚΟ διακηρύχθηκαν ως «κεντρώες». Στην πραγματικότητα, δεν υπήρχε και δεν υπάρχει ιδεολογική ταυτότητα. Θα βρούμε, εδώ, αλλοπρόσαλλους ιδεολογικούς προσανατολισμούς. Τριάντα τρία χρόνια μετά την ίδρυσή του, το ΔΗΚΟ ανακάλυψε ότι είναι ένα σοσιαλιστικό ή σοσιαλδημοκρατικό κόμμα και επεχείρησε να ενταχθεί στο Ευρωπαϊκό Σοσιαλιστικό Κόμμα. Αλλά, όταν εισήλθε στην Ευρωβουλή το 2004, προτίμησε την Ομάδα των Φιλελευθέρων, «με βαριά καρδιά», σύμφωνα με τον κ. Καρογιάν

Η ΕΔΕΚ, με ιδρυτή τον Βάσο Λυσσαρίδη ιδρύθηκε με σοσιαλιστικούς προσανατολισμούς τους οποίους, όμως, δεν επεδίωξε να προωθήσει με σχέσεις της με τα σοσιαλιστικά κόμματα της Ευρώπης, όπως το Εργατικό Κόμμα της Αγγλίας, τα Σοσιαλιστικά Κόμματα της Γαλλίας και της Δυτικής Γερμανίας. Προτίμησε διασυνδέσεις με τυραννικά ολοκληρωτικά καθεστώτα, όπως εκείνα του Καντάφι της Λιβύης, του Άσσαντ της Συρίας και του Κιμ Ιλ-Σουνγκ της Βόρειας Κορέας. Στα πρώτα στελέχη της ΕΔΕΚ περιλαμβάνονταν και αρκετά πρώην μέλη του ΑΚΕΛ. Η ΕΔΕΚ αυτοπροσδιορίζεται ως «σοσιαλιστικό» κόμμα και ανήκει στις τάξεις του Ευρωπαϊκού Σοσιαλιστικού Κόμματος. Το ερώτημα είναι αν νομιμοποιείται και ως κόμμα του Κέντρου, με ό,τι, επαναλαμβάνω, ο όρος αυτός σημαίνει.

ΑΡΧΕΙΟ

Σπύρος Κυπριανού και Αλέκος Μιχαηλίδης, εκ των ιδρυτών της Δημοκρατικής Παράταξης η οποία εμφανίστηκε στην πολιτική σκηνή το 1976 και αργότερα μετεξελίχθηκε σε Δημοκρατικό Κόμμα.

Σοσιαλδημοκρατία και κομμουνισμός ήταν τα δυο κυριότερα ρεύματα της Αριστεράς. Παρά τις αντιθέσεις τους και παρά τη σκληρή πολεμική που διεξήγαγε η Γ΄ Διεθνής ενάντια στους σοσιαλδημοκράτες (επί Στάλιν τους κατηγορούσε ότι είναι «σοσιαλφασίστες» ή «σοσιαλπροδότες»), και οι δύο πτέρυγες της Αριστεράς αρχικά συνέκλιναν στους ίδιους θεμελιώδεις και μακροπρόθεσμους στόχους. Και η ιστορική σοσιαλδημοκρατία είχε στο πρόγραμμά της τον στόχο της κατάργησης του καπιταλισμού και της ταξικής κοινωνίας. Απέβλεπε και αυτή στην εξάλειψη της ατομικής ιδιοκτησίας και την αντικατάστασή της με τη δημόσια ή κοινωνική ιδιοκτησία των μέσων παραγωγής. Αυτό που διαφοροποιούσε, από την αρχή, τους σοσιαλδημοκράτες από τους κομμουνιστές δεν ήταν τόσο ο σκοπός όσο τα μέσα που έπρεπε να υιοθετηθούν για την επίτευξή του. Οι σοσιαλδημοκράτες υποστήριζαν ότι η μετάβαση στο σοσιαλισμό έπρεπε να γίνει με δημοκρατικές και ειρηνικές μεθόδους και απέρριπταν τη λενινιστική ιδέα της σοσιαλιστικής επανάστασης που πραγματοποιείται ακόμη και με τη βίαιη δράση μιας μειοψηφίας.

Σχετικά με τα ερώτημα για τη συμβατότητα του κλασικού σοσιαλισμού με τη δημοκρατία, ένας από τους σημαίοντες αναλυτές του Μαρξισμού, ο Νίκος Πουλαντζάς, είχε την τόλμη και την παρρησία να γράψει τα ακόλουθα: «...απόκριση σε τούτα τα ερωτήματα δεν υπάρχει, ακόμη. Δεν υπάρχει καν σαν θεωρητικό μοντέλο... Κι η ιστορία δεν μας έδωσε μέχρι σήμερα μια πετυχημένη εμπειρία του δημοκρατικού δρόμου προς το σοσιαλισμό: αντίθετα, μας έδωσε αρνητικά παραδείγματα προς αποφυγή και σφάλματα για προβληματισμό, πράγμα που δεν είναι αμελητέο. .... Ένα πάντως είναι σίγουρο: ο σοσιαλισμός θα είναι δημοκρατικός ή δεν θα είναι σοσιαλισμός....». (Νίκος Πουλαντζάς, Κράτος, Εξουσία και Σοσιαλισμός, Εκδόσεις Θεμέλιο).

Στη μεταπολεμική περίοδο η σοσιαλδημοκρατία αναθεώρησε σταδιακά τις ιδέες και τα προγράμματά της. Εγκατέλειψε τον στόχο της κατάργησης της ατομικής ιδιοκτησίας και της γενικής κοινωνικοποίησης των μέσων παραγωγής. Απομακρύνθηκε από τον μαρξισμό και υιοθέτησε απόψεις εμπνεόμενες από τον «κεϊνσιανισμό». Αποδέχθηκε, με άλλα λόγια, το πλαίσιο της οικονομίας της αγοράς, χωρίς, ωστόσο, να απαρνηθεί τον παρεμβατικό και ρυθμιστικό ρόλο του κράτους. Η σοσιαλδημοκρατική πολιτική προσπάθησε να θεμελιώσει έναν ιστορικό συμβιβασμό ανάμεσα σε κράτος και αγορά, ανάμεσα σε καπιταλισμό και εργατικό κίνημα, ανάμεσα σε οικονομικό ανταγωνισμό και κοινωνική αλληλεγγύη. Μια δέσμη από σοσιαλιστικές και σοσιαλδημοκρατικές αρχές στον κοινωνικό τομέα υιοθετήθηκαν. Επιδιώχθηκε και επιτεύχθηκε το κοινωνικό κράτος που είχε ως αποτέλεσμα να αλλοιωθεί το αυθεντικό καπιταλιστικό σύστημα. Αυτός ο σοσιαλδημοκρατικός συμβιβασμός συρρικνώθηκε και σε μερικές χώρες ανατράπηκε ήδη από τις δεκαετίες του '70 και του '80, με την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας.

Σήμερα, οι σοσιαλδημοκράτες, παρά το ότι είναι η δεύτερη μεγαλύτερη πολιτική δύναμη στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, περνούν μια σχεδόν υπαρξιακή κρίση ταυτότητας και οράματος. Μπροστά τους τίθενται για απάντηση τα αμείλικτα ερωτήματα: Είναι νοητή η ιδέα του σοσιαλισμού στο σημερινό κόσμο και, πιο ειδικά, στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Μπορούμε σήμερα να μιλούμε για σοσιαλιστική ιδεολογία, με το καθεστώς της παγκοσμιοποίησης και της ελεύθερης αγοράς; Στα ερωτήματα αυτά θα επιχειρήσω να απαντήσω στο επόμενό μου άρθρο.

Ο κ. Νίκος Χρ. Χαραλάμπους
είναι πρώην Επίτροπος Διοικήσεως και πρώην Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας.
www.nicoscharalambous.org

Ζητείται φιλότιμο...

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΗΛΙΑΔΗ**

Είπε ο Πρόεδρος Χριστόφιας, αναφερόμενος στον Αρχιεπίσκοπο, επειδή εκφράζει απόψεις για το εθνικό θέμα: «Τα ράσα δεν κάνουν τον παπά»! Η ρήση είναι σωστή, αλλά και γενική. Δεν αφορά μόνο ιερωμένους, αλλά και γιατρούς, δικηγόρους, οικοδόμους, ακόμα και προέδρους! Ναι, Προέδρους! Παραδείγματος χάριν...

Το learjet δεν κάνει τον Πρόεδρο...

Ούτε η θωρακισμένη Mercedes των 500.000 ευρώ...

Ούτε το επίδομα εξωτερικού, συν τα έξοδα παραστάσεως, συν ο προεδρικός μισθός κάνουν τον Πρόεδρο... (Παρεμπιπτόντως, μπορεί να μας πει το Γενικό Λογιστήριο πόσα θα πάρει ο Αριστερός Πρόεδρος, επιπλέον του μισθού του, ως επίδομα εξωτερικού και ως έξοδα παραστάσεως για τις πρόσφατες 15 μέρες στην Αυστραλία;...)

Διαβάζουμε ότι πληρώθηκαν στον υπουργό Εξωτερικών 72.800 ευρώ για επιδόματα εξωτερικού. Συν οδοιπορικά έξοδα, VIP υπηρεσίες σε αεροδρόμια, αεροπορικά εισιτήρια και κόστος 6.000 ευρώ ανά ώρα πτήσης με το προεδρικό jet – κατά τα «ελλιπή στοιχεία» που κατατέθηκαν στην Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής. Από την άλλη διαβάζεις, ότι υπάρχουν 30.000 άνεργοι και ότι κάθε μέρα απολύεται και χάνει τη δουλειά του κοσμάκης, κατά την προσφιλή προεδρική ορολογία. Μα δεν έχουμε φιλότιμο πια; Κοινώς «τσίπα»;...

Θα επιστρέψω στον υπουργό Εξωτερικών. Γιατί πήγε στο Λίβανο, αφού γνώριζε ότι απουσίαζε ο Λιβάνιος ομόλογός του; Για να συναντήσει τον γενικό διευθυντή του ΥΠΕΞ Λιβάνου; Αυτό δεν μπορούσε να το κάνει ο πρέσβης ανέξοδα; Ή μήπως δεν εμπιστεύεται τον πρέσβη, που ο ίδιος έστειλε;

Σε τι αποσκοπούσε το τελευταίο ταξίδι του Μάρκου Κυπριανού στην Αίγυπτο, όταν δεν μπορούσε να έχει συνεννόηση ή επαφές αποτελεσματικές, αφού η Αίγυπτος είχε υπηρεσιακή κυβέρνηση;

Τι πήγε να κάμει στη Βραζιλία 7 μέρες ο κ. Κυπριανού, όταν ο υπουργός Εξωτερικών της Βραζιλίας βρισκόταν σε περιοδεία στη Μέση Ανατολή, δηλαδή στη γειτονιά μας;

Γιατί χρειάστηκε 7 μέρες στη Νέα Υόρκη, αφού είχε μόνο μία εικοσάλεπτη συνάντηση με τον Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών;

Είναι δουλειά του υπουργού Εξωτερικών να παρευρίσκεται σε τελετές αδελφοποίησης πόλεων και χωρίων, όπως π.χ. το ταξίδι που έκανε στη Βενετία;

Μπορεί η Επιτροπή Ελέγχου της Βουλής να μας δώσει τα στοιχεία που αφορούν τα επιδόματα και τις πρόσθετες οικονομικές ενισχύσεις του Προεδρικού; Να δούμε πόσο επιβαρύνθηκε ο φορολογούμενος. Θα μου πείτε, τι τη νοιάζει την κυβέρνηση πόσο επιβαρύνθηκε ο φορολογούμενος. Εδώ υπάρχουν 30.000 άνεργοι που προσπαθούν να επιβιώσουν με το ανεργιακό επίδομα και πήρε 30 εκατομμύρια ευρώ, δήθεν για τη Eurocypria, και ανερυθρίαστα τα έδωσε στις τράπεζες – αφήνοντας και την εταιρεία στην πορεία πτώχευσης...

Ερωτώ: Είναι δίκαιη κοινωνία αυτή; Να υπάρχουν συντάξεις των 500 ευρώ και ο Αριστερός Πρόεδρος με τους υπουργούς του να απολαμβάνουν, επιπλέον του μισθού τους, το πολλαπλάσιο ως επίδομα;

Μερικές απλές ερωτήσεις που επιδέχονται μόνο απλές απαντήσεις: Τα «δωρεάν κουτσοδούλια», στην τριώροφη κατοικία στη Μακεδονίτισσα και τα «δωρεάν κουτσοδούλια» στο Κελλάκι (εργατικά και υλικά), αν πληρωνόντουσαν, πόσο θα κόστιζαν;

Αν ανταλλάξουμε ένα σπίτι 100 τ.μ. σε μισό οικόπεδο, μ' ένα σπίτι των 600 τ.μ. σε τρεις σκάλες γης, σε προνομιακή περιοχή, αυτό λέγεται δίκαιη ανταλλαγή ή εξαγορά;

Βασικό χαρακτηριστικό της ασκούμενης από το κόμμα που μας κυβερνά πολιτικής, που οδηγεί στην παρακμή, είναι η δραστική διάζευξή της από την ηθική, η αδιαφορία έναντι των κανόνων που επιβάλλει η ηθική ευαισθησία και η τήρηση αρχών συνδεομένων με τα χρηστά ήθη.

Ξέρω ότι η αλήθεια προκαλεί κυβερνητική αναφυλαξία, αλλά να σιωπήσω; Όταν ο κόσμος όλο και περισσότερο πιστεύει ότι αυτή η κυβέρνηση είναι ένα σύνολο, κατά κανόνα αγράμματων και αμοραλιστών, που ασκούν εξουσία όχι για να την ασκήσουν, αλλά για να την απολαύσουν.

Θα μου πείτε, βέβαια, το «κυπριακό φιλότιμο» πού πήγε, αγνοείται; Η απάντηση στα λόγια του Βολτέρου: «Το φιλότιμο είναι ένα φουσκωμένο μπαλόνι γεμάτο αέρα, που μπορεί να υποστεί έκρηξη από το τρύπημα μιας καρφίτσας»!

geeliades@gmail.com

AP

ΑΡΑΔΕΣ

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ**

Η ώρα του λογαριασμού

Την ιστορία που ακολουθεί μας τη διηγήθηκε σ' ένα ξέσπασμα ειλικρίνειας ένας πολιτικός της πρώτης γραμμής: Σ' ένα δήμο είχαν προκηρυχθεί δύο προαγωγές υπαλλήλων. Το Δημοτικό Συμβούλιο βρισκόταν σε δίλημμα, γιατί οι υποψήφιοι ήσαν πέντε, ένας από κάθε κόμμα. Για να λύσουν το πρόβλημα οι δημοτικοί άρχοντες αποφάσισαν την προαγωγή και των πέντε. Τόσο απλά.

Η σύντομη αυτή ιστορία, που είμαστε βέβαιοι ότι όμοιές της υπάρχουν πολλές, αντικατοπτρίζει την κατάσταση που επικρατεί σε αρκετούς δήμους, όπου η έλλειψη αξιοκρατίας και η ανυπαρξία ελέγχου έχουν εκθρέψει την ασυδοσία. Επιπλέον, όμως, η ιστορία που μας αποκάλυψε ο συνομιλητής μας, ρίχνει φως στη γενεσιουργό αιτία όλου αυτού του νοσηρού πάρε-δώσε που έγινε ίδιον του πολιτικού μας συστήματος από καταβολής Κυπριακής Δημοκρατίας.

Ο τόπος χρειάζεται πολιτικούς που να είναι ωφέλιμοι και όχι ευχάριστοι

Παρόμοια κατάσταση επικρατεί σε μεγάλο βαθμό στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Οι ετήσιες εκθέσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας καταδεικνύουν το μέγεθος της απύθμενης σπατάλης, συνιστούν δείκτη πολιτικής και διοικητικής ανεπάρκειας και επιπλέον, είναι το αδιάσειστο τεκμήριο αυτού που έγινε πεποίθηση ακόμη και για τον πλέον ανυποψίαστο πολίτη: Ότι στο τέλος αυτός είναι που ξεπληρώνει τα τιμολόγια της συναλλαγής και με τον ιδρώτα του ψύχει την τεράστια μηχανή ενός υδροκέφαλου κράτους, το οποίο καταρρέει υπό το βάρος των χρεών.

Εάν τα κόμματα διεκδικούν τον χαρακτηρισμό «κύτταρα της Δημοκρατίας» τότε το περιστατικό που καταγράψαμε είναι η διάγνωση της επερχόμενης μετάστασης ενός πολιτικού και κοινωνικού καρκινώματος, το οποίο αργά ή γρήγορα θα οδηγήσει στην αποσάθρωση και των τελευταίων ιστών. Μοναδική ελπίδα αποτροπής αυτής της απευκταίας εξέλιξης είναι να βρεθεί τολμηρή ηγεσία που θα κτυπήσει το χέρι στο γραφείο και θα φωνάξει «μέχρι εδώ». Σπανίζουν όμως οι πολιτικοί που αδιαφορούν για το πολιτικό κόστος και έχουν το θάρρος να είναι ωφέλιμοι και όχι ευχάριστοι.

Η νοοτροπία του «δεν βαριέσαι αδελφέ» αποδείχθηκε καταστροφική για την Ελλάδα και το τραγικό πάθημά της είναι το καλύτερο μάθημα που μπορούμε να διδαχθούμε. Εκεί όλοι έβλεπαν τα συμπτώματα, γνώριζαν και τη θεραπεία αλλά δεν τολμούσαν. Μέχρι που η ασθένεια έφθασε στο απροχώρητο, με αποτέλεσμα μια ολόκληρη χώρα, ένα έθνος καλύτερα, να βρίσκεται στον αναπνευστήρα. Τώρα που έσβησαν τα φώτα του μεθυστικού πάρτι και ήρθε η ώρα του λογαριασμού, ζητούνται πολιτικοί που να είναι μπροστάρηδες του λαού και όχι ουραγοί του λαϊκισμού. Ηγέτες έντιμοι, ειλικρινείς και αξιόπιστοι, που θα μπορέσουν να εμπνεύσουν και να δώσουν λύσεις, όραμα και προοπτική, θέτοντας το συμφέρον του συνόλου πάνω από κάθε άλλη έγνοια. Αυτούς τους ηγέτες έχει ανάγκη και η Κύπρος. Η πολιτική μας ηγεσία, στο σύνολό της, έχει μια καλή ευκαιρία να επιδείξει τόλμη και έστω και την υστάτη να διαψεύσει ότι σύρεται από τα γεγονότα. Το πάρτι τελειώνει, ο λογαριασμός έρχεται και κάποια στιγμή θα πρέπει να τον πληρώσουμε. Αποθέματα δεν υπάρχουν και τα δανεικά εξαντλούνται.

antoniouy@kathimerini.com.cy

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Το μεγάλο λάθος

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ**

Όλη η γελοιότητα που επικράτησε στην Αθήνα τις τελευταίες μέρες, όσο και αν ακούγεται παράξενο, μπορεί να εξελιχθεί και σε καλό. Ο σχηματισμός μιας κυβέρνησης εθνικής ενότητας που σε βάθος χρόνου θα μπορούσε να κάνει όλα όσα μια μονοκομματική κυβέρνηση φοβάται, θα ήταν χωρίς καμία αμφιβολία το βέλτιστο. Από την ώρα που δεν έγινε, προέκυψε μια σειρά αξιοσημείωτων γεγονότων.

Το πρώτο αφορά την ίδια την Ελλάδα, όπου υπάρχει σήμερα μια κυβέρνηση πολύ πιο «πολιτική» από την προηγούμενη. Τα πολιτικά προβλήματα χρειάζονται πολιτικές λύσεις. Και η οικονομία είναι ένα αμιγώς πολιτικό ζήτημα, όσο και αν αυτό ακούγεται σε κάποιους παράδοξο.

Το δεύτερο αφορά την Ευρωζώνη. Χρειάστηκαν 20 μήνες κρίσης του ελληνικού χρέους για να παραδεχθούν επιτέλους οι πάντες, της γερμανικής κυβέρνησης και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου συμπεριλαμβανομένων, ότι δεν μπορούν να συνεχίσουν να παίζουν με την πορεία του ευρώ. Όλοι συμφωνούμε ότι η οικονομική πολιτική των ελληνικών κυβερνήσεων ήταν άθλια και καταστροφική. Αυτή η πραγματικότητα όμως δεν μπορεί να αλλάξει με λογικές εκβιασμών. Γι' αυτό και τη στιγμή που έδειχναν να καταρρέουν τα πάντα, ακόμη και το ίδιο το πολιτικό σύστημα, έτρεχαν όλοι να προσφέρουν «αβλεπί» την οικονομική βοήθεια στην Ελλάδα.

Το τρίτο αφορά τη δύναμη των πολιτών, όταν αυτή χρησιμοποιείται μέσα στα πλαίσια της λογικής. Είναι προφανές ότι οι διαμαρτυρίες των Ελλήνων πολιτών στην πλατεία Συντάγματος προκάλεσαν εξελίξεις. Και στο εσωτερικό με τον ανασχηματισμό, αλλά και διεθνώς. Για πρώτη φορά αναγκάστηκαν Μέρκελ και Σαρκοζί να μιλήσουν για τους Έλληνες πολίτες και την ανάγκη να τους δοθεί περιθώριο «αναπνοής».

Θεωρώ το κίνημα των αγανακτισμένων την πιο αξιοθαύμαστη διαμαρτυρία που έγινε στη μεταπολιτευτική Ελλάδα. Ακριβώς για τον λόγο ότι προτάσσεται ως «μη σοβαρή», όντας χωρίς συγκεκριμένη πολιτική απαίτηση. Άνθρωποι από όλες τις τάξεις διαμαρτύρονται ειρηνικά για την αδυναμία του πολιτικού συστήματος να βρει λύσεις. Δεν προτείνουν λύσεις που θα καταστρέψουν τη χώρα, όπως παραδοσιακά γινόταν σε τέτοιες εκδηλώσεις. Δεν καταστρέφουν περιουσίες. Αντιθέτως, απαιτούν από το πολιτικό σύστημα να δώσει το ίδιο τις απαντήσεις και πιέζουν τις εξελίξεις με σύγχρονο –έστω «ανάλαφρο» πολλές φορές– τρόπο. Αποτελούν μάλιστα τους μόνους οι οποίοι όρθωσαν το ανάστημά τους απέναντι στους «κουκουλοφόρους».

Το τέταρτο και κυριότερο σημείο είναι ο ίδιος ο μηχανισμός στήριξης, ο οποίος κάθε άλλο παρά φιλελεύθερος ήταν. Μάλλον αριστερίζων συντηρητικός απεδείχθη. Ήθελε να λύσει τα αδιέξοδα του κράτους μέσα από το ίδιο το κράτος, έστω και στην ευρωπαϊκή του υπόσταση.

Ναι, κάθε κράτος οφείλει να εξορθολογιστεί και να περιοριστεί. Δεν μπορεί να κατατρώει τις παραγωγικές δυνάμεις της κάθε χώρας. Ούτε και είναι δίκαιο να ζουν οι ευνοούμενοι του χρεοκοπημένου συστήματος εις βάρος όλων των υπολοίπων. Κυρίως, δεν μπορεί σε μια χώρα να είναι ο καλύτερος πελάτης για κάθε επιχείρηση το κράτος, όπως ήταν στην Ελλάδα. Το μόνο αποτέλεσμα είναι να μην υπάρχει πραγματική οικονομία που να παράγει. Να μη δημιουργείται πλούτος και να ζουν όλοι με δανεικά.

Εξυγίανση όμως δεν μπορεί να υπάρχει πουθενά χωρίς ανάπτυξη. Την οποία ανάπτυξη και τον πλούτο τους δημιουργεί μόνο η αγορά μέσω των συναλλαγών που αυξάνουν το πλεόνασμα του παραγωγού και του καταναλωτή, του πωλητή και του αγοραστή. Αυτό το πλεόνασμα, που το δημιουργεί ο μηχανισμός της αποτελεσματικής κατανομής των πόρων, αυξάνει τον συνολικό πλούτο της κοινωνίας. Έπειτα το κράτος μπορεί, μέσω της αναδιανεμητικής πολιτικής του, να μοιράσει μέρος αυτού του πλούτου, ο οποίος όμως θα πρέπει πρώτα να δημιουργηθεί. Όσες περισσότερες συναλλαγές λαμβάνουν χώρα σε μια κοινωνία, τόσο πιο πλούσια είναι αυτή, με περισσότερες δυνατότητες για κοινωνική πολιτική.

Δουλειά του κράτους είναι να δημιουργεί σύγχρονο πλαίσιο, να δίνει κίνητρα, να ελέγχει και να βοηθά για να μπορεί να στηρίζεται, να αναπτύσσεται και να λειτουργεί πιο εύκολα, πιο γρήγορα και με μίνιμουμ κόστος η επιχειρηματικότητα. Αλλιώς, όσα έξοδα και αν κοπούν, οι προϋπολογισμοί δεν καλύπτονται. Αυτό το λάθος , έστω και καθυστερημένα, μάλλον το αντιλήφθηκαν στην Ελλάδα και την Ευρώπη. Εδώ;

www.michalis.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Νήσος Αγίων, μικρών και δημοσίων

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Όπως και στα πολιτικά δρώμενα, όπου πολλές φορές οι μικροί καθορίζουν πολιτικές, ρυμουλκώντας τα μεγάλα κόμματα, παρασύροντάς τα ακόμη και σε ανορθόδοξες και μη λογικές πολιτικές, έτσι κινείται και η Κύπρος και σε άλλους τομείς. Ευρύτερα. Όπως για παράδειγμα στην οικονομία. Η οικονομική πολιτική αυτής της, ομολογουμένως, άκρως ενδιαφέρουσας Νήσου δεν καθορίζεται ούτε από την κυβέρνηση ούτε από το Υπουργείο Οικονομικών ούτε και από τα κόμματα και τη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Στη Νήσο των Αγίων, η οικονομική πολιτική που αφορά για παράδειγμα τους μισθούς και τα ωφελήματα των Δημοσίων Υπαλλήλων καθορίζεται από τους ίδιους τους Δημόσιους Υπαλλήλους και τον εκπρόσωπό τους τον κ. Γλαύκο Χατζηπέτρου. Αλί και τρισαλί αν πει ο κ. Χατζηπέτρου ότι δεν πρέπει να γίνει το άλφα και η κυβέρνηση ή τα κόμματα τολμήσουν να το κάνουν. Ουαί και αλίμονό τους.

Και η κυβέρνηση, αλλά και τα κόμματα αυτής της Νήσου, η οποία παρεμπιπτόντως αναδείχθηκε προχθές από την Ε.Ε. ως «Star Performer» (Αστέρι στην Επίδοση, το μετάφρασαν επισήμως) για την ποιότητα των νερών της, ακολουθούν τις «οδηγίες» της ΠΑΣΥΔΥ, του Γλαύκου Χατζηπέτρου και των Δημοσίων Υπαλλήλων.

Ας πάρουμε ένα παράδειγμα. Από πότε λέμε για μέτρα; Εδώ και δυόμισι χρόνια; Να δεχτούμε όμως ότι η ανάγκη για λήψη μέτρων αναγνωρίστηκε και επισήμως από την εκτελεστική εξουσία εδώ και δύο ή έστω ενάμισι χρόνο.

Ωραία. Τι έγινε εδώ και ενάμισι χρόνο; Είδαμε μέτρα; Παρουσιάστηκαν μέτρα που να αγγίζουν το κύριο πρόβλημα της κυπριακής οικονομίας, το οποίο δεν είναι άλλο από το συνταξιοδοτικό και το κρατικό μισθολόγιο;

Διαβούλευση, λέει, με τους κοινωνικούς εταίρους. Πολύ ορθά. Αλλά πόσος καιρός απαιτείται για να οργανωθεί, να πραγματοποιηθεί και να ολοκληρωθεί αυτή η διαβούλευση; Θα γίνει… όπως και πολλά άλλα, βεβαίως, «θα»…

Φτάσαμε όμως στο παρά ένα. Όχι στο παρά πέντε. Οπότε κάποτε θα γίνει και η διαβούλευση με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις που εμπλέκονται στο κρατικό μισθολόγιο. Τι νομίζετε όμως ότι θα γίνει; Πώς θα εξοικονομηθούν τα 35 εκατομμύρια ευρώ; Με την παγοποίηση των αυξήσεων και μόνο; Δεν αρκούν.

Και για να τίθενται τα πράγματα στη σωστή τους διάσταση, οι Δημόσιοι Υπάλληλοι, κάθε χρόνο απολαμβάνουν συνολικές μισθολογικές αυξήσεις της τάξεως περίπου του 10 και πλέον τοις εκατό, διαχωρισμένες σε ετήσια προσαύξηση, αύξηση και ΑΤΑ.

Αν παγοποιηθεί, λοιπόν, μόνο η αύξηση (και όχι η ετήσια προσαύξηση) των κυβερνητικών τα 35 εκατομμύρια δεν μαζεύονται. Και τι θα γίνει; Θα αποδεχτεί η ΠΑΣΥΔΥ και ο κ. Χατζηπέτρου επιπλέον παγοποιήσεις; Δεν νομίζω και μακάρι να μας διαψεύσουν. Αντιθέτως η κυβέρνηση και τα πολιτικά κόμματα θα βάλουν την ουρά στα σκέλια τους, ως συνήθως, όταν έχουν ανοικτά θέματα με την ΠΑΣΥΔΥ, και θα προσπαθήσουν να τα εξοικονομήσουν από κάπου αλλού. Βεβαίως θα υπάρξουν και πάλι μερικοί «τρελοί» βουλευτές που θα φωνάζουν, όπως φωνάζουν εδώ και δύο χρόνια (Αβέρωφ Νεοφύτου και Νικόλας Παπαδόπουλος), αλλά δεν βαριέσαι. Ποιος τολμά να τα βάλει με την ΠΑΣΥΔΥ, έστω και αν όλοι αναγνωρίζουν πως επί της ουσίας οι δύο ή τρεις, πέντε βουλευτές έχουν δίκαιο;

Πίσω όμως στο «Αστέρι της Επίδοσης». Στη Νήσο των Αγίων, των μικρών και των δημοσίων. Στο νησί αυτό, διερωτώνται οι πολιτικοί, γιατί να υπάρχει απαξίωσή τους από τους πολίτες. Έλα ντε! Θέλουν κι' άλλη απάντηση; Όταν για δύο χρόνια δεν τολμούν να τα βάλουν με ένα συνδικάτο και με τα κακώς έχοντα της κρατικής μηχανής και την ώρα που χιλιάδες χάνουν τις δουλειές τους και δέχονται μειώσεις των μισθών αυτοί επιβραβεύουν κιόλας τους υπαλλήλους τους με αυξήσεις της τάξεως πέραν του 10% θέλουν και παπά να τους δώσει την απάντηση, για ποιο λόγο οι πολίτες απαξιώνουν τους πολιτικούς;

Σε αυτή την περίεργη Νήσο, ο χρόνος σταμάτησε. Μπαίνεις στο Δημόσιο. Αναπαύεσαι. Δουλεύεις, δεν δουλεύεις η αύξηση θα πέσει. Αποδίδεις, δεν αποδίδεις κανείς δεν μπορεί να σε παύσει, και άσε που έχεις και προτεραιότητα στις προαγωγές, αν είσαι αρχαιότερος. Όλα αυτά δεν είναι φυσιολογικά. Πρόκειται για στρέβλωση, η οποία λειτουργεί εις βάρος πρώτα και κύρια των ευσυνείδητων και καλών υπαλλήλων του Δημοσίου, εις βάρος της κοινωνίας και το πιο σημαντικό εις βάρος της παιδείας. Όπου μεγαλώνουμε τα παιδιά μας με ένα όραμα. Να γίνουν Δημόσιοι Υπάλληλοι.

tsangarisp@kathimerini.com.cy

Η εβδομάδα που η μπάλα χάθηκε και ξαναβρέθηκε (;)

Του **ΕΥΤΥΧΗ ΒΑΡΔΟΥΛΑΚΗ**

Τι εβδομάδα κι αυτή στην Αθήνα! Από τη γενικευμένη αμφισβήτηση στην απόπειρα συναίνεσης και από την ολιγόωρη παρ' ολίγον... συγκυβέρνηση στον ανασχηματισμό. Και όλο αυτό μέσα σε ένα περιβάλλον που μυρίζει μπαρούτι, εν μέσω γενικευμένης κοινωνικής αγανάκτησης, που δημιουργεί εικόνα «μη-κυβερνώμενης» χώρας.

Χωρίς καμία διάθεση να υποδείξουμε τι πρέπει να κάνει το κάθε πολιτικό κόμμα, ας επιχειρήσουμε να δούμε πού βρίσκεται σήμερα το καθένα και τα βασικά ερωτήματα που πρέπει να απαντήσει.

Ο κ. Παπανδρέου με τον ανασχηματισμό που έκανε επιχειρεί μία «επανεκκίνηση» της κυβέρνησής του. Όπως κάθε κυβέρνηση, θα κριθεί από την αποτελεσματικότητά της. Σε επίπεδο αρχικών συμβολισμών, κάποια πρώτα συμπεράσματα είναι ορατά. Η αλλαγή του οικονομικού επιτελείου συνιστά έμμεση αυτοκριτική, αλλά και διάθεση προσαρμογής σε ένα καθολικό αίτημα. Η τοποθέτηση στο Υπουργείο Οικονομικών του αναβαθμιζόμενου σε αντιπρόεδρο κ. Βενιζέλου, ενός στελέχους με μεγάλο πολιτικό βάρος και ισχυρό εσωκομματικό ρόλο, εξασφαλίζει αν μη τι άλλο εσωκομματική ηνεμία και λειτουργεί ως ένδειξη πολιτικής «ανωτερότητας» του κ. Παπανδρέου, ως αδιαμφισβήτητη βούληση υπέρβασης παραδοσιακών (εσωκομματικών) διαχωριστικών γραμμών.

Ωστόσο, το ερώτημα που παραμένει είναι: «γιατί με τόση καθυστέρηση;». Από την προηγούμενη διαβούλευση των πολιτικών αρχηγών έως το «δράμα» αυτής της εβδομάδας, με αποκορύφωμα την οικειοθελή «αποχώρηση» και «ξε-αποχώρηση» του πρωθυπουργού, επί της ουσίας δεν είχε αλλάξει απολύτως τίποτα. Τα δεδομένα και η στρατηγική επιλογή των κομμάτων παρέμειναν ίδια. Ο κ. Παπανδρέου κατέληξε σε αυτό που εξαρχής φαινόταν μονόδρομος, έχοντας όμως στο ενδιάμεσο πλήξει, μέσα από αυτές τις παλινωδίες, την προσωπική του εικόνα και έχοντας αφήσει να δημιουργηθεί διεθνώς μία εικόνα κυβερνητικής αστάθειας, η οποία έπληξε περαιτέρω την οικονομία μας (βλ. Spreads και Χρηματιστήριο Αθηνών).

Η ΝΔ έχει λόγους να χαίρεται αλλά και να προβληματίζεται. Η αποτυχία εκπλήρωσης κυβερνητικών στόχων –η οποία πλέον αποτελεί κοινό τόπο– ασφαλώς συνιστά (μερική, έστω) επιβεβαίωση της κριτικής της. Επίσης, ορισμένες από τις αλλαγές που συζητιούνται, είναι στην κατεύθυνση που εκείνη έχει προτείνει. Η συνεχιζόμενη άρνησή της, ωστόσο, να συναινέσει με κάποιο δεσμευτικό και διεθνώς ορατό τρόπο σε κάποια μέτρα πολιτικής, από μία σημαντική μερίδα πολιτών (πολλοί εκ των οποίων έχουν κεντροδεξιά – συντηρητικά χαρακτηριστικά) αντιμετωπίζεται αρνητικά. Η ΝΔ προσπαθεί να μην «καεί» μέσω της «συναίνεσης», ώστε να αποτελέσει την εναλλακτική επιλογή του πολιτικού συστήματος, αλλά κινδυνεύει να χρεωθεί αυτοαναφορικές εμμονές, αλλά και τη μομφή ότι «όταν το σπίτι καιγόταν, εκείνη δεν έπιασε το λάστιχο». Όταν, δε, αυτή η ίδια κριτική ασκείται και από διεθνείς παράγοντες, γίνεται δυσκολότερο να απαντηθεί με όρους εσωτερικού πολιτικού διαλόγου.

Τα κόμματα της Αριστεράς και της Κεντροαριστεράς (ΚΚΕ, ΣΥΡΙΖΑ, ΔΗΜ.ΑΡ, Οικολόγοι, «Άρμα Πολιτών», κλπ), θεωρητικώς λειτουργούν σε ένα ευνοϊκό γι' αυτά εκλογικό περιβάλλον, καθώς ο πολιτικός τους λόγος κερδίζει έδαφος σε ευρύτερα ακροατήρια. Ωστόσο, ο «αντισυστημικός» χαρακτήρας της «αγανάκτησης», καθώς και η πολυδιάσπαση αυτού του χώρου (με εξαίρεση το ΚΚΕ που έχει διακριτό στίγμα και οργανωτική δομή) δυσκολεύει την άμεση πολιτική κεφαλαιοποίηση αυτής της κοινωνικής αντίδρασης για καθένα από αυτά. Τα κόμματα της ευρύτερης κεντροδεξιάς (ΛΑΟΣ, ΔΗΜ.ΣΥΜ), παρά τις όποιες ιδιαιτερότητες του καθενός, έχουν ως σύμμαχο την ενισχυόμενη απαίτηση για ευρύτερες συναινέσεις, καθώς και το γεγονός ότι κάποιες πολιτικές θέσεις τους (μείωση κράτους, αποκρατικοποιήσεις, κλπ) κερδίζουν έδαφος. Έχουν όμως να αντιμετωπίσουν και ένα βασικότατο πρόβλημα. Αν οι προτροπές τους προς την κυβέρνηση εισακουστούν και αποδώσουν, το πιθανότερο είναι ότι το όποιο όφελος θα το καρπωθεί η ίδια η κυβέρνηση. Αν αποτύχουν ή συναντήσουν τεράστιες κοινωνικές αντιδράσεις, μπορεί να «καούν» μαζί με εκείνον που τα εφάρμοσε, έστω και ανεπιτυχώς.

Όλα αυτά βέβαια, έχουν ελάχιστη σημασία, καθώς το βασικό πρόβλημα της χώρας είναι οικονομική διάσωση και όχι το πολιτικό μέλλον οποιουδήποτε κόμματος. Όμως, οι (μικρο)πολιτικοί υπολογισμοί παραμένουν αναπόσπαστο μέρος της πολιτικής διαδικασίας και αγαπημένη τροφή των ΜΜΕ. Συνεπώς, όσο φτηνό και αν ακούγεται, πολιτική ανάλυση χωρίς αυτές τις παραμέτρους, είναι ελλιπής.

ΥΓ: Ενδιαφέρον έχει και η στάση των εταίρων μας στην Ε.Ε., οι οποίοι μοιάζουν να «τα έχουν δει όλα»! Οι διαβεβαιώσεις και οι εκκλήσεις τους δεν μπορούν να κρύψουν την αμηχανία τους απέναντι σε μία πρωτοφανή (για τα δεδομένα της Ε.Ε.) κρίση, η οποία αναδεικνύει πολλές από τις εγγενείς αδυναμίες της ίδιας της Ε.Ε. και τα κενά πολιτικής που τη χαρακτηρίζουν. Αλλά αυτό είναι μία ειδική ανάλυση για τα προσεχώς.

Σύμβουλος στρατηγικής και επικοινωνίας
vardoulakis@stratego.gr

Σημάδια ωριμότητας

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Μερικές σκηνές από την περασμένη εβδομάδα πέρασαν απαρατήρητες μέσα στον καταιγισμό των πολιτικών εξελίξεων. Ενας φίλος μού περιέγραψε έναν άνθρωπο που συμμετείχε επί μέρες στις συγκεντρώσεις των «Αγανακτισμένων», ο οποίος έκλαιγε και φώναζε «τόσον καιρό είμαστε εδώ και δεν άνοιξε μύτη, και τώρα ήρθαν τα παλιόπαιδα και τα έκαναν λαμπόγυαλο όλα». Είναι πράγματι εντυπωσιακό ότι για πρώτη φορά στα χρονικά της μεταπολίτευσης Ελληνες πολίτες διαδηλώνουν ειρηνικά, εκφράζονται με δυναμικό τρόπο, αλλά απομονώνουν τους επαγγελματίες της βίας. Παρά το γεγονός πως η κοινωνία βράζει, οι χούλιγκαν και τα περίφημα «τάγματα εφόδου» δεν έχουν

Μαθαίνουμε επιτέλους ότι υπάρχουν τρόποι δυναμικής διαμαρτυρίας που φέρνουν αποτελέσματα, αλλά που στέκονται μακριά από τη βία

καταφέρει να καπελώσουν ή να μπολιάσουν το ευρύτερο κίνημα διαμαρτυρίας. Ούτε, άλλωστε, μπορούμε να θυμηθούμε άλλες σκηνές όπου πολίτες απωθούν με τη βία τους μπαχαλάκηδες.

Υπάρχει όμως και κάτι άλλο που έκανε εντύπωση. Η αστυνομία τοποθέτησε έναν σιδερένιο φράκτη έξω από τη Βουλή. Τον είχε διαθέσιμο χρόνια, αλλά φοβόταν μην την κατηγορήσουν για χουντικές μεθόδους. Μόλις, άλλωστε, τοποθετήθηκε, βγήκαν στην επιφάνεια όλα τα μεταπολιτευτικά ρεφλέξ του τύπου «πάγωσε ο κόσμος μόλις είδε τον φράχτη της ντροπής» κ. λπ. κ. λπ. Βεβαίως κανείς δεν εξήγησε ότι ο εν λόγω φράκτης εμποδίζει την άμεση επαφή ΜΑΤ - διαδηλωτών, μηδενίζει τον κίνδυνο σοβαρού τραυματισμού εκατέρωθεν και προστατεύει αποτελεσματικά το Κοινοβούλιο. Υποθέτω πως οι δυνάμεις της προόδου δεν θέλουν να χάσουν τη μεγάλη προπαγανδιστική αξία που έχει η σκηνή όπου αστυνομικοί απαντούν με χημικά και κλομπ όταν τους δέρνουν με καδρόνια. Ομως, η δημοκρατία μας ωριμάζει και η κοινωνία καταλαβαίνει ότι οι αστυνομικοί δεν μπορούν να είναι σάκοι του μποξ για κάθε φανατισμένο. Να το πούμε και διαφορετικά; Η αστυνομία έκανε εξαιρετικά τη δουλειά της την περασμένη Τετάρτη, γιατί το Κοινοβούλιο και η δημοκρατία δεν καταλύθηκαν.

Ξέρω πόση φρίκη προκαλεί σε μερικά κολλημένα μυαλά το να λες έναν καλό λόγο για την αστυνομία ή το κράτος. Ξέρω όμως πως η συντριπτική πλειοψηφία των Ελλήνων πολιτών δεν θέλει το χάος, την ανεξέλεγκτη παραβατικότητα των λαθρομεταναστών και εξοργίζεται όταν οι μπαχαλάκηδες καίνε τη δημόσια και την ιδιωτική περιουσία του ελληνικού λαού. Καιρός να ξεπεράσουμε τα κόμπλεξ και τις ιδεοληψίες που επέτρεψαν σε αποφασισμένες μειοψηφίες να κρατούν σε ομηρία μια ολόκληρη κοινωνία.

Μαθαίνουμε επιτέλους ότι υπάρχουν τρόποι δυναμικής διαμαρτυρίας που φέρνουν αποτελέσματα, αλλά που στέκονται μακριά από τη βία, τις μολότοφ και τους προπηλακισμούς. Παράλληλα μαθαίνουμε ότι ναι, χρειάζονται κράτος και αστυνομία που εφαρμόζουν τους νόμους της Ελληνικής Δημοκρατίας. Εκείνη η σχιζοφρενής στάση να θέλουμε ισχυρή αστυνομία που να τρώει αδιαμαρτύρητα ξύλο τελειώνει μαζί με τη μεταπολίτευση.

Η ελληνική κοινωνία δείχνει πολλά σημάδια ωριμότητας μέσα σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες. Οι πολιτικοί της δεν το καταλαβαίνουν και φοβούνται να μιλήσουν καθαρά σε έναν κόσμο που τρομάζει όταν συνειδητοποιεί πόσο «λίγοι» είναι. Πέρα από τον πόνο της ανεργίας και των περικοπών, αυτό που φοβίζει είναι ότι κανείς δεν μιλάει καθαρά και δεν παίρνει γενναίες αποφάσεις, αλλά σύρονται από τις εξελίξεις και τις αγορές. Φαντάζομαι πως ο άνθρωπος που έκλαιγε στην πλατεία την περασμένη Τετάρτη ένιωθε απελπισία, στριμωγμένος ανάμεσα στην ανικανότητα που στεγάζει το Κοινοβούλιο και στην καταστροφική μανία της άρρωστης και άγριας οπισθοφυλακής του μεταπολιτευτικού λαϊκισμού.

Ιστορικές ευθύνες

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ**

Κατέστη η ελληνική πολιτική συνώνυμη της ασυναρτησίας, χάρη σε ενέργειες καινοφανείς του κ. Γιώργου Παπανδρέου. Για λίγες ώρες την Τετάρτη, φάνηκε να εκτυλίσσεται μία «επιχείρηση» για τη διάσωση της χώρας, στη βάση αναζητήσεως μιας συναινέσεως με τον πρόεδρο της Ν.Δ. κ. Αντ. Σαμαρά. Την επομένη, μία δεύτερη «επιχείρηση» είχε ως στόχο αποκλειστικό τη διάσωση του πρωθυπουργού από την οργή των βουλευτών του κόμματός του.

Ανάσανε το σύστημα ΠΑΣΟΚ για την προσωρινή αποκατάσταση της τάξεως, αλλά περιδεής η

Το πρόβλημα του κ. Παπανδρέου είναι ότι για πρώτη φορά βρίσκεται αντιμέτωπος με την πραγματικότητα, από την οποία δεν μπορεί να υπεκφύγει

κοινωνία διαπιστώνει ότι το αδιέξοδο εντείνεται και ότι πλησίστια η χώρα σύρεται σε περιπέτεια.

Σε περιόδους αδιεξόδου ή ατονίας μιας όποιας κυβερνήσεως, ο εκάστοτε πρωθυπουργός βρίσκει διέξοδο στον ανασχηματισμό του υπουργικού του συμβουλίου. Η λύση αυτή ενδέχεται να λειτουργήσει, καθώς με την αναβάθμιση του κ. Ευάγγελου Βενιζέλου ο κ. Παπανδρέου συνένωσε το παραδοσιακό ΠΑΣΟΚ. Στη σημερινή μάλιστα συγκυρία, διερωτάται κάποιος ποία η δυνατότητα ανατροπής του κλίματος, όταν το νέο «οικονομικό επιτελείο» θα αναλάβει απλώς να εφαρμόσει την πολιτική των δύο Μνημονίων, που η τρόικα επέδωσε στον κ. Γιώργο Παπακωνσταντίνου. Ατομα συγκροτούν το «οικονομικό επιτελείο» της νέας κυβερνήσεως και όχι θαυματοποιοί.

Το πρόβλημα του κ. Παπανδρέου και των κυβερνήσεών του είναι ότι για πρώτη φορά βρίσκεται αντιμέτωπος με την πραγματικότητα, από την οποία δεν μπορεί να υπεκφύγει. Πρόκειται για εμπειρία οδυνηρή, ιδιαίτερα για ένα κόμμα που λειτουργούσε πάντα στη βάση μιας εικονικής πραγματικότητος, την οποία διαμόρφωνε ένας προπαγανδιστικός μηχανισμός.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου ύψωσε το λάβαρο της Αριστεράς, προσεταιρίσθηκε τον Αρη Βελουχιώτη, ανέδειξε σε βουλευτή τον Μάρκο Βαφειάδη, υπέκλεψε τα σύμβολα του Φιλελευθερισμού, τον Χαρ. Τρικούπη και τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Χάρη στην αλλοπρόσαλλη αυτή σύνθεση ενέσπειρε σύγχυση ιδεολογική, ποινικοποίησε τη Δεξιά και δημιούργησε σύστημα εξόχως αντιπαραγωγικό, που σήμερα καλείται να καταλύσει ο κ. Γ. Παπανδρέου.

Ο Κώστας Σημίτης δημιούργησε νεωτερική εικονική πραγματικότητα - της Ελλάδος του «σκληρού πυρήνος» της Ε.Ε., της αενάου ευημερίας, μετά την ένταξη της χώρας στη Ζώνη του Ευρώ, αλλά και των αλόγιστων δαπανών κατά τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων, με όσα σκάνδαλα οικονομικά σταδιακώς αποκαλύφθηκαν.

Τέλος, ο Γιώργος Παπανδρέου κατάφερε να αναδειχθεί πρωθυπουργός με διαφορά 10 μονάδων από τη Ν.Δ., υποσχόμενος νέα εικονική πραγματικότητα με το ολέθριο σύνθημα «λεφτά υπάρχουν», για να αναλωθεί επί πεντάμηνο, όταν κατέκτησε την εξουσία, σε απαράδεκτους ερασιτεχνισμούς, συντρίβοντας την αξιοπιστία της Ελλάδος σε μια προσπάθεια να «εκθέσει» τη Δεξιά και τον προκάτοχό του στην πρωθυπουργία κ. Κώστα Καραμανλή, και να οδηγήσει τελικώς τη χώρα στο ΔΝΤ.

Επίστευσε ο κ. Παπανδρέου στη μαγεία του οικογενειακού ονόματός του, και περιφέρεται απελπισμένος ή λοιδορούμενος στην εσωτερική και διεθνή σκηνή. Αποτόλμησε προς στιγμήν υπέρβαση και ο κ. Σαμαράς συναίνεσε, αλλά προτίμησε να επιστρέψει στις γνωστές και άγονες πρακτικές του. Οι ευθύνες του είναι ιστορικές.

«Ελλάδα: Εξοδος από την κρίση;»

Του **ΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΡΑ**

Στη μέση της πολιτικής τρικυμίας που συγκλόνισε τη χώρα, την περασμένη Πέμπτη, η «Καθημερινή» και η International Herald Tribune, συνέταιροι εδώ και 13 χρόνια, διοργάνωσαν συνέδριο με θέμα «Ελλάδα: Εξοδος από την κρίση;». Οι σύνεδροι είχαν την τύχη και την ατυχία να ζήσουν από κοντά το δράμα που έχει καταστήσει την Ελλάδα πρώτο θέμα στα μέσα ενημέρωσης όλου του πλανήτη. Οι διοργανωτές αναγκάστηκαν να δεχθούν την αιτιολογημένη απουσία όλων των υπουργών που ήταν καλεσμένοι, καθώς και του αρχηγού της αντιπολίτευσης. Ετσι, άνθρωποι της αγοράς, των επιστημών και εκπρόσωποι διεθνών οργανισμών –οι άνθρωποι του αληθινού κόσμου– έκαναν όλες τις παρουσιάσεις και συμμετείχαν στις συζητήσεις με το κοινό. Πιθανώς η ατμόσφαιρα της πολιτικής κρίσης, μαζί με την απουσία των πολιτικών, οδήγησε σε συμπεράσματα πιο χρήσιμα και άμεσα απ' ό,τι θα ήταν αν το συνέδριο είχε συμπέσει με μια πιο «ήσυχη» περίοδο.

Ποια ήταν τα συμπεράσματα, λοιπόν; Η Ελλάδα πάσχει από έλλειψη πολιτικής ηγεσίας και στρατηγικής· οι πολίτες δεν εμπιστεύονται τους πολιτικούς και δεν έχουν πεισθεί ότι η πολιτική που ακολουθείται είναι σωστή ούτε ότι έχει φέρει αποτέλεσμα· παρ' όλες τις προοπτικές για ανάπτυξη και ευημερία, η χώρα δεν προσελκύει επενδύσεις και εξαρτάται ολοένα και περισσότερο από δάνεια· η γραφειοκρατία, η διαφθορά, η αναποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα καταβροχθίζουν τεράστια ποσά και υπονομεύουν κάθε προσπάθεια υγιούς ανάπτυξης· η φοροδιαφυγή οργιάζει, ενώ για τους νομοταγείς το φορολογικό σύστημα είναι δαιδαλώδες και απρόβλεπτο· οι νόμοι είναι μπερδεμένοι και η εφαρμογή τους μοιάζει επιλεκτική. Το κυρίαρχο συμπέρασμα είναι ότι η ελληνική κρίση δεν είναι σημερινή – κρατάει δεκαετίες. Τα μεγαλύτερα προβλήματα, αυτά που οδήγησαν στο σημερινό αδιέξοδο, δεν ήθελαν ούτε χρήματα ούτε μεγάλα πολιτικά μυαλά για να αποφευχθούν. Ηθελαν κοινό νου, ατομική και συλλογική υπευθυνότητα και την πολιτική βούληση να γίνονται οι διορθωτικές κινήσεις στην ώρα τους.

Βιβλία και διατριβές θα γραφτούν για το πώς μια χώρα που κατάφερε να γίνει μέλος της Ευρωζώνης, που διοργάνωσε Ολυμπιακούς Αγώνες, που έχει έναν προικισμένο, μορφωμένο και εργατικό λαό, κατάφερε να πέσει τόσο χαμηλά τόσο γρήγορα. Σε αυτή την αφήγηση, η εβδομάδα που πέρασε θα μπορούσε να παρουσιαστεί ως μια συμπυκνωμένη εικόνα των αιτιών και συμπτωμάτων της κρίσης. Τη Δευτέρα (του Αγίου Πνεύματος) ο οίκος αξιολόγησης Standard & Poor's

Ο κ. Παπανδρέου απέτυχε στη συναίνεση με τη Νέα Δημοκρατία, τώρα την επιχειρεί με το ίδιο του το κόμμα

υποβάθμισε τα ελληνικά ομόλογα (δηλαδή, την εθνική οικονομία) στο χαμηλότερο επίπεδο όλων των 126 χωρών που ελέγχει. Την Τετάρτη, ημέρα απεργίας και μαζικών διαδηλώσεων εναντίον της οικονομικής πολιτικής της κυβέρνησης, ο Γιώργος Παπανδρέου υπέπεσε σε απίστευτο λάθος: δέχτηκε την πρόκληση του αρχηγού της αντιπολίτευσης, Αντώνη Σαμαρά, να παραιτηθεί από την πρωθυπουργία ως προϋπόθεση για τον σχηματισμό κυβέρνησης συνασπισμού – και ύστερα μετάνιωσε και παρέμεινε στη θέση του. Ο Παπανδρέου απέδειξε την επιπολαιότητά του και ο Σαμαράς την επιμονή του να θέτει προϋποθέσεις για συνεργασία που δύσκολα θα γίνουν αποδεκτές. Την Πέμπτη, υπό την έντονη αμφισβήτηση των βουλευτών του, ο Παπανδρέου κάλεσε εκτάκτως την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ, όπου κατάφερε να ελέγξει την κατάσταση. (Την ίδια μέρα, σχεδόν λάθρα, η κυβερνητική πλειοψηφία στην Επιτροπή Οικονομικών της Βουλής ενέκρινε το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής.) Την Παρασκευή, η σύσταση του νέου υπουργικού συμβουλίου έδειξε ότι ο Παπανδρέου αναγκάστηκε να απομακρύνει υπουργούς που ήταν προσωπικές επιλογές του και να αναβαθμίσει εσωκομματικούς αντιπάλους. Απέτυχε στη συναίνεση με τη Νέα Δημοκρατία, τώρα την επιχειρεί με το ίδιο του το κόμμα.

Η συναίνεση των δύο μεγάλων κομμάτων φαίνεται να απομακρύνεται. Και μαζί της η ελπίδα ότι θα αρχίσει η εφαρμογή μεταρρυθμίσεων, που θα ελευθερώσουν αναπτυξιακές δυνάμεις. Τι μπορεί να γίνει, λοιπόν; Ισως δεν αρέσει στους Ελληνες να ακούν συνέχεια για το οικονομικό θαύμα της Τουρκίας, αλλά είναι χρήσιμο να θυμηθούμε ότι η ανάκαμψη εκεί ξεκίνησε μέσα από μια δεινή οικονομική κρίση, την οποία προκάλεσαν οι πολιτικοί. Τότε, οι ίδιοι πολιτικοί συμφώνησαν να τοποθετήσουν του τεχνοκράτη Κεμάλ Ντερβίς, πρώην στέλεχος της Παγκόσμιας Τράπεζας, ως «τσάρο» της οικονομίας και δεσμεύτηκαν να εφαρμόσουν τις μεταρρυθμίσεις που πρότεινε. Ηταν υπουργός για ενάμισι χρόνο μόνο, αλλά η σημερινή κυβέρνηση ακόμη ακολουθεί την πολιτική του Ντερβίς. Κάθε χώρα, όμως, έχει τον δικό της δρόμο. Εμείς αναζητούμε τον δικό μας.

ΤΡΙΤΗ ΓΝΩΜΗ

Τέλος μιας εποχής

Του **ΘΑΝΟΥ ΒΕΡΕΜΗ**

Η μεγάλη λογοτεχνία είναι δυνατό να ερμηνεύει εποχές πέραν της ληξιαρχικής πράξης του δημιουργού της. Διαβάζοντας με καθυστέρηση την εξαιρετική ελληνική μετάφραση (Μαρία Αγγελίδου) του έργου του Joseph Roth (1894-1939) «Το εμβατήριο Ραντέτσκυ», σκέφτηκα πόσο κοντά στην ψυχολογία του σημερινού Ελληνα βρίσκεται ο θλιμμένος αυτός βάρδος του λυκόφωτος της Αυστροουγγαρίας. Οι 456 σελίδες του βιβλίου είναι αφιερωμένες σε ένα χρονικό τριών γενεών της οικογένειας Φον Τρότα, αλλά συνθέτουν και την ελεγεία της χώρας που οδεύει με καθηλιπτική αμεριμνησία προς το τέλος μιας εποχής.

Το βιβλίο είναι περισσότερο για την χώρα και λιγότερο για τον πρωταγωνιστή του. Ο κύριος ήρωας του Roth, ο ανθυπολοχαγός Καρλ Γιόζεφ, βαρόνος Φον Τρότα, υπήρξε εγγονός του πρώτου κατ' απονομήν ευγενούς της βραχείας αυτής οικογένειας, του Γιόζεφ Τρότα Φον Σιπόλιε, ο οποίος δραπέτευσε από την ταπεινή του καταγωγή γιατί έσωσε την ζωή του νέου τότε αυτοκράτορα, Φραν Γιόζεφ, στη μάχη του Σολφερίνο. Το μεγάλο μέρος του έργου ασχολείται με τον νεαρό εγγονό του «ήρωα του Σολφερίνο», τους έρωτες, τις ατυχίες και την έλλειψη προσαρμοστικότητάς του στην πραγματικότητα. Ωστόσο από την αρχή ώς το πρόωρο τέλος του δεν του αποδίδει ο δημιουργός του την οντότητα που κρατάει για άλλους παράγοντες του μυθιστορήματος, τους ποικίλους δευτεραγωνιστές, τους κομπάρσους, την φύση της επαρχίας και την περιγραφή της αυτοκρατορικής πρωτεύουσας. Είναι σαν να βλέπουμε μια θαυμάσια νεταρισμένη φωτογραφία ενός περιβάλλοντος χώρου με φλουταρισμένο μόνο τον πρωταγωνιστή. Η παράλειψη δεν είναι τυχαία. Προϊόν ενός κόσμου που κινείται πια από την δύναμη των συμβάσεων και της συνήθειας, ο Καρλ Γιόζεφ δεν βρίσκει ποτέ τον εαυτό του, δεν διαμορφώνει τον χαρακτήρα του και παραδέρνει ανάμεσα στις ξένες επιλογές για τη ζωή του - επάγγελμα, ερωτικές συντρόφους, χρέη άλλων- και το ποτό. Οι τρεις (και κάτι) δεκαετίες της ζωής του είναι και τα τελευταία χρόνια της αυτοκρατορίας πριν ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος τερματίσει τον βίο και των δύο - του Καρλ Γιόζεφ και της Αυστροουγγαρίας.

Carlo Bossoli: η μάχη του Σολφερίνο.

Τι κοινό μπορεί να βρει ο αναγνώστης ανάμεσα στα τελευταία χρόνια εκείνης της αυτοκρατορίας και την σημερινή μοιρολατρική πορεία της Ελλάδας; Την ακυβερνησία, την οικονομική παρακμή χάρη στις κρατικές επιδοτήσεις, την πλασματική ευζωία που βασιζόταν σε ξένα δάνεια και βέβαια την προσήλωση σε ένα λαμπρό παρελθόν.

Κάποιες αντιδράσεις στη σειρά του ΣΚΑΪ για το 1821, παραπέμπουν στα σχόλια του Στέλιου Ράμφου σχετικά με την ελληνική πρόσληψη του επαναλαμβανόμενου χρόνου: ενός παρελθόντος που διαρκώς ανακυκλώνεται χωρίς να εξελίσσεται, με αποτέλεσμα να ακυρώνει το παρόν και συνεπώς το μέλλον. Ερμαια ενός ανιστορικού χρόνου αδυνατούμε να αποδράσουμε ώστε να αναλάβουμε την ευθύνη του παρόντος και να διαμορφώσουμε το μέλλον μας. Από το βιβλίο του Roth συγκρατώ τα εξής: «Τα ιστορικά γεγονότα... παρουσιάζονται πάντα αλλαγμένα μέσα στις σχολικές αίθουσες. Και έτσι πρέπει κατά την γνώμη μου (ενός κρατικού λειτουργού). Τα παιδιά χρειάζονται παραδείγματα που θα μείνουν χαραγμένα στο μυαλό τους. Οσο για την πραγματική αλήθεια, αυτήν θα τη μάθουν αργότερα!» (σ. 31). Βέβαια το «αργότερα» δεν έρχεται ποτέ για τους περισσότερους ενήλικες.

Η σημερινή Ελλάδα, όπως και η Αυστροουγγαρία του Roth, είναι αιχμάλωτη ενός χρόνου που συνέβη πολύ παλιά και επαναλαμβάνεται στο διηνεκές. Μαζί με την απελευθέρωση του καθηλωμένου χρόνου λανθάνει και η διαμόρφωση μιας ατομικής συνείδησης, λανθάνει η αποδοχή της ευθύνης των πράξεών μας και η λογοδοσία του ατόμου στην κοινωνία των πολιτών. Θα λέγαμε ότι λανθάνει η ενοποίηση της ίδιας της κοινωνίας από τα θραύσματα του σημερινού και παραδοσιακού της κατακερματισμού.

Η γεροντική τριάδα που εικονογραφούσε το κείμενο του «Φαληρέα», με την αξέχαστη λεζάντα, «Το μέλλον της Ελλάδας», συμπύκνωνε την παθογένεια των ανωρίμων ταγών μας. Αυτό που έλειπε ως συμπλήρωμα της λεζάντας θα ήταν να ακούει ο αναγνώστης και το επαναλαμβανόμενο στο μυθιστόρημα του Roth, μοτίβο από το εμβατήριο του Ραντέτσκυ.

Οι μύχιες σκέψεις του πατέρα Φον Τρότα θα ταίριαζαν και στη δικιά μας περίσταση: «...ένας απροσδιόριστος φόβος εξακολουθούσε να φωλιάζει στην καρδιά του. Εβλεπε τον κόσμο να καταρρέει και ήταν ο κόσμος του.» (σ. 234).

ΥΓ.: Πληροφορήθηκα ότι ο Στέλιος Παπαθεμελής (απουσιάζει από τη φωτογραφία του Φαληρέα) επανέλαβε σε συνεδρίαση του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης ανυπόστατες κατηγορίες κατά του ιδρύματος του οποίου έχω την τιμή να είμαι αντιπρόεδρος. Τον προκαλώ για πολλοστή φορά να προσκομίσει επιτέλους στοιχεία που θα στήριζαν τις κατηγορίες του, διαφορετικά θα παραμείνει ένας κοινός συκοφάντης.

Ο κ. Θάνος Βερέμης είναι αντιπρόεδρος του ΕΛΙΑΜΕΠ.

Κυβέρνηση του Μεσοπρόθεσμου

Του **ΠΑΣΧΟΥ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Η κυβέρνηση που σχηματίστηκε είναι μια κακή κυβέρνηση. Υπάρχουν εκατομμύρια καλύτερες από αυτήν. Για την ακρίβεια, υπάρχουν δέκα εκατομμύρια καλύτερες κυβερνήσεις· ή, έστω, μερικές εκατοντάδες (όσοι είναι οι ανά την επικράτεια σχολιαστές των τηλεπαραθύρων). Και έχουν όλοι δίκιο. Η νέα κυβέρνηση θα μπορούσε να είναι πιο μικρή ή πιο ευέλικτη ή πιο φιλελεύθερη ή πιο σοσιαλιστική ή πιο νέα κ. λπ. Ολα εξαρτώνται από τη στόχευση που έχει καθένας.

Οι πολιτικές εξελίξεις των τελευταίων εβδομάδων δείχνουν ότι η στόχευση του πρωθυπουργού είναι να περάσει το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα από τη Βουλή. Αυτό μοιάζει με λεπτομέρεια την ώρα της περιρρέουσας ανασχηματολογίας, αλλά είναι ζήτημα ζωής ή χρεοκοπίας της χώρας. Οι αντιδράσεις στην Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ έδειξαν ξεκάθαρα ότι αυτό το σχέδιο δεν περνούσε. Οπως προσφυώς είπε κι ένας βουλευτής του ΠΑΣΟΚ, «επείσθη ο Ομπάμα για τη σωτηρία της Ελλάδος, αλλά απομένει να πείσουμε και την Τόνια Αντωνίου». Την ύπαρξη σκοπέλου της Κ. Ο. του ΠΑΣΟΚ προφανώς τον γνώριζαν στην Ευρώπη και γι' αυτό πίεζαν τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης να υπερψηφίσει το Μεσοπρόθεσμο και η Νέα Δημοκρατία.

Ο ανασχηματισμός προέκυψε μετά την ατυχή συνομιλία του κ. Παπανδρέου με τον κ. Σαμαρά (στην οποία ο πρωθυπουργός εκμυστηρεύθηκε ακόμη και παραίτησή του) και την ατυχέστατη διαρροή της συνομιλίας στα ΜΜΕ. Επομένως, όλα δείχνουν ότι έχουμε να κάνουμε με κυβέρνηση του όλου ΠΑΣΟΚ και του Μεσοπρόθεσμου. Εγινε για να υπάρξει η πολυπόθητη (σε όλο τον κόσμο, αλλά και στους εχέφρονες αυτής της χώρας) πλειοψηφία για να περάσει το πρόγραμμα.

Ταυτόχρονα, όμως, έχουμε και μεσοπρόθεσμη κυβέρνηση. Διότι ακόμη κι αν περάσει το Μεσοπρόθεσμο, απομένει η υλοποίησή του. Εκεί θα αρχίσουν τα ακόμη πιο δύσκολα, που δεν διορθώνονται με απλές κινήσεις στην πολιτική σκακιέρα (κυβερνήσεις συνεργασίας, ανασχηματισμοί κ. λπ.). Δυστυχώς, το πολιτικό μας σύστημα –που είναι ευρύτερο της κυβέρνησης και των κομμάτων– ακόμη λειτουργεί ρυθμισμένο για τον παλιό καλό καιρό. Ελάχιστοι αντιλαμβάνονται ότι στη σημερινή συγκυρία, ακόμη και μερικές χιλιάδες ευρώ δαπάνες παίζουν κρίσιμο ρόλο. Ολοι βλέπουν απλώς νούμερα και δεν κατανοούν ότι φασούλι το φασούλι, αδειάζει το σακούλι. Το σοκ της κρίσης δεν ήταν αρκετό. Ακόμη συζητούμε με όρους του παρελθόντος: για ανάπτυξη διά κρατικών ενισχύσεων και κοινωνική συνοχή διά της αεργίας στο Δημόσιο.

Ο ανασχηματισμός έγινε ώστε να υπάρξει η πολυπόθητη πλειοψηφία για να περάσει το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα

Αυτή η αλλαγή οπτικής –ότι, δηλαδή, μπορεί να υπάρξει επιχειρηματικότητα με απελευθερωμένες αγορές και χωρίς κρατικές ενισχύσεις ή μπορεί να έχεις κοινωνία χωρίς να έχεις προσλάβει όλο τον πληθυσμό στο Δημόσιο, αλλά μόνο ένα ισχυρό κοινωνικό κράτος– ακούγονται ως νεωτερισμοί στην Ελλάδα. Ολόκληρο το σύστημα –ακόμη και ιδεολογικά– είναι εμποτισμένο από το μεγάλο κράτος. Δεν μπορούμε να φανταστούμε ότι υπάρχει ζωή μετά το κράτος.

Γι' αυτό η εφαρμογή του Μεσοπρόθεσμου απαιτεί τιτάνια προσπάθεια και δεν μπορεί να γίνει από μία κυβέρνηση. Η κρίση αλλάζει τα πάντα· συμπυκνώνει τον πολιτικό χρόνο και διασπά παλιούς συνεκτικούς δεσμούς, όπως ήταν το πελατειακό κράτος που συντηρούσε τις πάλαι ποτέ μεγάλες παρατάξεις. Η χώρα και πολιτικά μπήκε σε μεγάλη περίοδο ρευστότητας. Απλώς πρέπει να έχουμε την υπομονή και την ψυχραιμία για να βγούμε από αυτήν με όσο μικρότερο δυνατόν κόστος.

pmandravelis@kathimerini.gr

ΦΑΛΗΡΕΥΣ / *Του* **ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΣΙΜΑΤΗ**

Αντίο πράσινη ανάπτυξη

Δεν ξέρω αν το έχετε συνειδητοποιήσει, αλλά το όνειρο της «πράσινης ανάπτυξης» μόλις μας τελείωσε! Διότι, με την υπουργική ομάδα των «κηπουρών του Γιώργου» να έχει υποστεί ένα γερό κλάδεμα στον ανασχηματισμό, πώς θα γίνει πράσινη ανάπτυξη; Πέρα από τα αστεία όμως, η κυβέρνηση που ορκίσθηκε το μεσημέρι της Παρασκευής ήταν το φυσικό επακόλουθο της κρίσης που είχε ξεσπάσει την προηγουμένη ημέρα. Την περασμένη Πέμπτη, μπροστά στο ενδεχόμενο μιας αλυσίδας παραιτήσεων βουλευτών - κάτι που θα καθιστούσε αμφίβολη τη δυνατότητα του ΠΑΣΟΚ να παραμείνει στην εξουσία-, ενεργοποιήθηκε το ένστικτο αυτοσυντήρησης του κόμματος. Το αποτέλεσμα ήταν η εσωτερική ομαλότητα να αποκατασταθεί και η διακυβέρνηση της χώρας υπό τον Γιώργο Παπανδρέου να πάρει μία παράταση χρόνου. Ετσι, το ΠΑΣΟΚ έδειξε ότι μπορεί μεν να μην είναι σε θέση να σώσει τη χώρα, ξέρει όμως πώς να σώζει τον εαυτό του. (Τώρα, για πόσο ακόμη, είναι άλλο θέμα...)

Η προτεραιότητα που δίνει το ΠΑΣΟΚ στην αυτοσυντήρησή του είναι το κύριο στοιχείο που εκφράζεται στη σύνθεση της νέας κυβέρνησης Γ. Παπανδρέου. Προκειμένου να μη χαθεί η εξουσία, η προηγούμενη κυβέρνηση (των «αντιεξουσιαστών», θυμίζω) πέρασε στην Ιστορία (τρόπος του λέγειν) και τη θέση της πήρε μια αμιγής κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ, με μια κυβερνητική επιτροπή στην οποία κυριαρχεί το βαθύ ΠΑΣΟΚ, γαρνιρισμένο με ολίγη από πρώην «εκσυγχρονιστές». Θα έλεγε κανείς ότι η εξέλιξη των πειραματισμών του ΓΑΠ με τη διακυβέρνηση της χώρας ήταν, ως τώρα, παράλληλη με την εξέλιξη των πειραματισμών του στην αντιπολίτευση. Θα θυμάστε ότι, ως αρχηγός της αντιπολίτευσης, ξεκίνησε κάνοντας τα δικά του (η λατρεμένη περίοδος των fans του ΓΑΠ, γνωστή και ως «περίοδος του flower power»), ώσπου η εκλογική ήττα του 2007 και η αμφισβήτηση της ηγεσίας του από τον Ευάγγελο Βενιζέλο τον έκαναν να τρέξει κατευθείαν στην αγκάλη του βαθέος ΠΑΣΟΚ. Κάτι ανάλογο δεν φαίνεται ότι ήταν και η περιπέτειά του με τη διακυβέρνηση της χώρας τους τελευταίους είκοσι μήνες;

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ. apetroulakis@kathimerini.gr

AFP / ARIS MESSINIS

What next? Ελα ντε! Ολοι αυτό αναρωτιόμαστε: τι ακολουθεί;

Ωστόσο, από το σημείο αυτό και πέρα αναλογίες και ομοιότητες με τα χρόνια της αντιπολίτευσης παύουν να υπάρχουν. Τότε, ο κυνισμός της «δομικής αντιπολίτευσης» και η αναισχυντία των παράλογων υποσχέσεων οδήγησαν στην εξουσία· προφανώς όμως, τώρα δεν μπορούν να γλιτώσουν τη χώρα από τη χρεοκοπία. Το βασικό πολιτικό πρόβλημα της κυβέρνησης -η κρατικιστική ιδεολογία της και η ταύτιση του μεγάλου κόμματος με το μεγάλο κράτος- παραμένει και μάλιστα, με κυβέρνηση πλέον αμιγούς ΠΑΣΟΚ, οξύνεται. Πώς θα σώσουν τη χώρα αυτοί των οποίων η ύπαρξη στην πολιτική είναι αξεδιάλυτα συνυφασμένη με τη δημιουργία και τη συντήρηση των σημερινών αδιεξόδων;

Το εν λόγω πρόβλημα προσωποποιείται στην περίπτωση του νέου υπουργού Οικονομικών και β΄ αντιπροέδρου της κυβέρνησης. Ο Ευάγγελος Βενιζέλος έχει τις γνωστές αρετές, στις οποίες και οφείλει την άνοδό του στην πολιτική: είναι εύστροφος, εύγλωττος, δυναμικός και έχει gravitas. Εντούτοις, αν καθαρίσει κανείς τον λόγο του από τα ρητορικά σχήματα, που με τόση ευχέρεια χειρίζεται, αποδεικνύεται διαχρονικά ένας υπερασπιστής του μεγάλου κράτους. Είναι βάσιμο να ελπίζει κανείς ότι αυτός ο άνθρωπος θα καταφέρει να περιορίσει τα ελλείμματα, μέσω του μοναδικού εφικτού τρόπου, που δεν είναι άλλος από τη δραστική μείωση του κράτους; Προσωπικώς, πιθανότερο βρίσκω ότι, ως επικεφαλής του οικονομικού επιτελείου, θα συμβάλει στην πραγματοποίηση μιας, κατά κάποιο τρόπο, «ιστορικής συμμετρίας». Αν, δηλαδή, χρεοκοπήσουμε του χρόνου και υπό την προϋπόθεση ότι ώς τότε θα υπάρχει η σημερινή κυβέρνηση, θα έχουν συμπληρωθεί ογδόντα χρόνια από τη χρεοκοπία του 1932 επί Ελευθερίου Βενιζέλου...

Από την άλλη πλευρά, βέβαια, είναι αλήθεια ότι η νέα κυβέρνηση έχει μεγαλύτερη ομοιογένεια από την προηγούμενη, στοιχείο το οποίο - θεωρητικά τουλάχιστον- βελτιώνει τη λειτουργικότητά της. Πρακτικά όμως, το πλεονέκτημα αυτό εξουδετερώνεται από το πλαίσιο των προβλημάτων εντός του οποίου είναι υποχρεωμένη να δράσει. Κατά συνέπεια, το μέγιστο στο οποίο μπορούμε να ελπίζουμε είναι μια προοπτική μηνών για την κυβέρνηση. Αλλά κι αυτό δεν είναι λίγο, καθώς τέσσερις μήνες μας είναι αναγκαίοι, ώσπου να διευθετηθεί το πρόβλημα δανεισμού της χώρας. Και, πάντως, υπό την προϋπόθεση ότι ο Γιώργος Παπανδρέου θα διατελεί υπό άτυπη κηδεμονία, αφού το μεγαλύτερο πρόβλημα της κυβέρνησης παραμένει ο ίδιος ο πρωθυπουργός, όσο και αν με την αύξηση του βάρους της αντιπροεδρίας γίνεται μια προσπάθεια αναπλήρωσης της επικίνδυνης ελαφρότητάς του.

Προσφάτως, ο φίλος Π.Ν. μου θύμισε τα λόγια του Ουίνστον Τσώρτσιλ για το αξίωμα του πρωθυπουργού: «Αν σκοντάψει, πρέπει να στηρίζεται· αν διαπράττει σφάλματα, πρέπει να καλύπτονται· αν κοιμάται, δεν πρέπει να ενοχλείται άνευ λόγου· αν δεν αξίζει, πρέπει να τσεκουρώνεται». Ευτυχώς, για τη δική μας περίπτωση, παρόμοιας δραστικότητας μέτρα περιττεύουν, διότι ο Τσώρτσιλ μιλούσε για πρωθυπουργούς, ενώ ο Γεώργιος Β΄ των Παπανδρέου είναι βασιλεύς...

Ιστορικός συμβιβασμός, το τελευταίο χαρτί

Ο ανασχηματισμός γέννησε μια συμφωνία κορυφής μεταξύ Παπανδρέου - Βενιζέλου που θα σφραγίσει τις πολιτικές εξελίξεις

Του **Κ. Π. ΠΑΠΑΔΙΟΧΟΥ**

Ενα από τα πλέον σημαντικά του πολιτικά «χαρτιά», κατ' ορισμένους δε το τελευταίο μεγάλο, ήταν για τον πρωθυπουργό κ. Γιώργο Παπανδρέου ο προχθεσινός ανασχηματισμός της κυβέρνησης που σφραγίσθηκε από τον «ιστορικό συμβιβασμό» με τον νέο αντιπρόεδρο και υπουργό Οικονομικών κ. Ευάγγ. Βενιζέλο.

Ο κ. Παπανδρέου είναι σαφές ότι υποχρεώθηκε να αλλάξει πορεία εν πλω, καθώς οι αλλαγές που σχεδίαζε ούτως ή άλλως να πραγματοποιήσει εντός της προηγούμενης εβδομάδας, όπως είχε προαναγγείλει η «Κ», επηρεάστηκαν σε μεγάλο βαθμό από την εσωκομματική θύελλα την οποία προκάλεσαν το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα, αλλά και οι αρνητικές εντός του ΠΑΣΟΚ αντιδράσεις για την παρ' ολίγον συμφωνία με τον κ. Αντώνη Σαμαρά για κυβέρνηση συνεργασίας με πρωθυπουργό κοινής αποδοχής.

Για τον Γ. Παπανδρέου ο καλύτερος, πολιτικά, χρόνος για την προσφυγή στις κάλπες θεωρείται το φθινόπωρο

Οπως λέγεται, ο κ. Παπανδρέου υποχρεώθηκε σε έναν ανασχηματισμό με βασικό αποδέκτη όχι τόσο την κοινωνία, όσο το ίδιο το ΠΑΣΟΚ. Με άλλα λόγια, πρωταρχική του στόχευση, μετά τις ηχηρές αποχωρήσεις των κ. Γ. Λιάνη, Γ. Φλωρίδη και Εκτ. Νασιώκα, ήταν η επιβίωση της κυβέρνησης και η ψήφιση του Μεσοπρόθεσμου. Επιδίωξη που ως φαίνεται επιτυγχάνεται μετά τον «ενωτικό» ανασχηματισμό της Παρασκευής.

THE ASSOCIATED PRESS /THANASSIS STAVRAKIS

Ο κ. Γ. Παπανδρέου προχώρησε σε «ενωτικό» ανασχηματισμό με αποδέκτη το ΠΑΣΟΚ, επιδιώκοντας την επιβίωση της κυβέρνησης και την ψήφιση του Μεσοπρόθεσμου.

Με άρωμα φθινοπώρου

Μάλιστα, ορισμένοι εκτιμούν πως ο ανασχηματισμός γέννησε μια συμφωνία κορυφής μεταξύ των κ. Γ. Παπανδρέου και Ευάγγ. Βενιζέλου που θα σφραγίσει όχι μόνον την περαιτέρω πορεία της κυβέρνησης, αλλά συνολικά τις πολιτικές εξελίξεις: ήδη, παρασκηνιακά στο ΠΑΣΟΚ λέγεται πως στις δύο κατ' ιδίαν συναντήσεις που είχαν σε διάστημα λίγων ωρών το απόγευμα και το βράδυ, προχθές, ο πρωθυπουργός και ο νέος αντιπρόεδρος της κυβέρνησης, συμφωνήθηκε ένας ευρύτερος πολιτικός σχεδιασμός, που στο βάθος έχει... εκλογές. Ανεξαρτήτως όσων έχουν συζητηθεί μεταξύ των κ. Παπανδρέου και Βενιζέλου, κομβικό σημείο για τις περαιτέρω εξελίξεις θεωρείται ο προσεχής Σεπτέμβριος, οπότε και τοποθετείται η χορήγηση του νέου πακέτου βοηθείας προς την Ελλάδα, ώστε να καλυφθούν οι δανειακές της ανάγκες μέχρι το 2014. Βεβαίως, το Μέγαρο Μαξίμου επιμένει πως η νέα κυβέρνηση έχει ορίζοντα μέχρι το 2013. Ομως, είναι προφανές πως για τον κ. Γ. Παπανδρέου -καθώς το ΠΑΣΟΚ έχει εισέλθει σε διαδικασία φθοράς- ο καλύτερος πολιτικά χρόνος για την προσφυγή στις κάλπες θα είναι πιθανότατα το φθινόπωρο, καθώς οι επιπτώσεις των νέων μέτρων δεν θα είναι απολύτως ορατές στους πολίτες, ενώ θα έχει ως προεκλογική σημαία ότι απέτρεψε οριστικά το ενδεχόμενο χρεοκοπίας της χώρας. Παράλληλα, σημαντικό πολιτικό κεφάλαιο θα αποκτήσει εκ των πραγμάτων σ' αυτήν την περίπτωση και ο κ. Ευάγγ. Βενιζέλος ως βασικός διαπραγματευτής της νέας συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Ενωση. Εξάλλου, ο πρωθυπουργός μπορεί πλέον, εάν αποφασίσει την προσφυγή στις κάλπες, να επικαλεστεί ότι εκλογές δεν ζητούν μόνο τα μικρότερα κόμματα αλλά και ο κ. Αντ. Σαμαράς.

Ενταση και δυσαρέσκεια

Πάντως, η συμφωνία των κ. Παπανδρέου και Βενιζέλου, πέραν της ανακούφισης που προκάλεσε με το σκεπτικό ότι διασφαλίζεται η ψήφιση του μεσοπρόθεσμου προγράμματος και αποτρέπεται το ενδεχόμενο πτώσης της κυβέρνησης, πυροδότησε και πολλές παρασκηνιακές ενστάσεις από το στρατόπεδο των υποστηρικτών του πρωθυπουργού, ενώ τριγμούς έχουν δημιουργήσει και οι γενικότερες επιλογές για το νέο κυβερνητικό σχήμα. Στον κ. Παπανδρέου καταλογίζεται ότι έσπευσε να αξιοποιήσει, στο πλαίσιο της συμφωνίας με τον κ. Βενιζέλο, στελέχη της επιρροής του τελευταίου, όπως ο κ. Π. Κουκουλόπουλος, όταν το πρωί της Πέμπτης το Μέγαρο Μαξίμου μετέδιδε με αφορμή την ανταρσία των βουλευτών, ότι βρίσκονται σε εξέλιξη «νέα Ιουλιανά».

Επίσης, έντονη είναι η δυσαρέσκεια από μια σειρά προβεβλημένους υπουργούς, που μετακινήθηκαν με το σκεπτικό ότι έπρεπε να δοθεί νέα ώθηση στο κυβερνητικό σχήμα, όταν άλλα στελέχη, όπως ο κ. Π. Γερουλάνος, διατήρησαν το χαρτοφυλάκιο που τους είχε δοθεί από την ορκωμοσία της πρώτης κυβέρνησης Παπανδρέου τον Οκτώβριο του 2009. Στη συγκεκριμένη κατηγορία, εκ των πραγμάτων εντάσσονται οι κ. Δημ. Ρέππας, Γ. Ραγκούσης και Χ. Καστανίδης. Μάλιστα, ο τελευταίος φέρεται να αντέδρασε καθώς δεν είχε ενημερωθεί ότι μέρος των αρμοδιοτήτων του ως υπουργού θα εκχωρείτο στον κ. Δημ. Ρέππα. Επίσης, δυσαρεστημένος με την εξέλιξη του ανασχηματισμού λέγεται ότι είναι ο κ. Γ. Παπακωνσταντίνου. Κατά πληροφορίες, στον πρώην τσάρο της οικονομίας είχε προταθεί να επιλέξει μεταξύ των υπουργείων Εξωτερικών, Περιβάλλοντος και Υποδομών. Ομως, ενώ ζήτησε να αναλάβει το πρώτο, τελικώς του ανακοινώθηκε πως θα μετακομίσει στο ΥΠΕΚΑ. Στο ίδιο μήκος κύματος, κατά πληροφορίες, κινείται και ο κ. Μ. Χρυσοχοΐδης: ενώ το υπουργείο του ενισχύθηκε με τον τομέα της Ναυτιλίας, όπως μεταδίδει το Μέγαρο Μαξίμου η συγκεκριμένη αρμοδιότητα θα δοθεί στον αναπληρωτή υπουργό κ. Χ. Παμπούκη. Τέλος, και ο κ. Γ. Ραγκούσης καλείται να αλλάξει υπουργείο, ακριβώς σε μια περίοδο κατά την οποία αρχίζουν να αποδίδουν κρίσιμες και με πολιτικό κόστος επιλογές, όπως ο «Καλλικράτης» και η επαναφορά του ΑΣΕΠ, ενώ είχαν δρομολογηθεί άλλες, όπως το σαραντάωρο στο Δημόσιο.

Ποιοι υπουργοί δυσαρεστήθηκαν με τη μετακίνησή τους, ποιοι με τις αλλαγές αρμοδιοτήτων

Παράλληλα, από κυβερνητικά στελέχη επισημαίνεται πως δημιουργούνται όροι σημαντικών καθυστερήσεων στην προώθηση του κυβερνητικού έργου, σε μια περίοδο κατά την οποία η κάθε μέρα είναι κρίσιμη για την ελληνική οικονομία. Και τούτο, διότι απαιτείται ενημέρωση των νέων ή των μετακινηθέντων υπουργών, αλλά και η έκδοση σειράς Προεδρικών Διαταγμάτων, όπου έχει υπάρξει μεταφορά αρμοδιοτήτων.

Κερδισμένοι και διασωθέντες

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΝΕΔΟΥ**

Ο ανασχηματισμός της Παρασκευής έφερε ικανοποίηση σε ορισμένους και δυσφορία, μέχρι στενοχώριας, σε κάποιους άλλους. Ωστόσο, ακόμη και για όσους παρέμειναν στο κυβερνητικό σχήμα, απέκτησαν κάποιες αρμοδιότητες παραπάνω και πολιτικά εν τέλει αναβαθμίστηκαν, η νέα πραγματικότητα ίσως αποδειχθεί σκληρή, λόγω της κρίσιμης συγκυρίας.

Αδιαμφισβήτητα το κεντρικό πρόσωπο της νέας κυβέρνησης είναι ο κ. Ευάγγ. Βενιζέλος, ο οποίος εκτός από υπουργός Οικονομικών ανέλαβε και αντιπρόεδρος, ουσιαστικά δεύτερος τη τάξει, υπό τον πρωθυπουργό και τον κ. Θ. Πάγκαλο. Το όνομα του κ. Βενιζέλου για πρώτη φορά ξεκίνησε να συζητείται προ περίπου δυόμισι μηνών, εν συνεχεία «πάγωσε» λόγω των τριβών του με το Μαξίμου και επανήλθε προ περίπου μιας εβδομάδος, όταν άρχισε να διαφαίνεται ότι η «άριστη», κατά τον κ. Παπανδρέου, λύση του κ. Λουκά Παπαδήμου ενδεχομένως ναυαγούσε. Μετά και το τελευταίο μεσονύκτιο τηλεφώνημα του πρωθυπουργού προς τον κ. Παπαδήμο την Πέμπτη, ο κ. Βενιζέλος πήγε στο γραφείο του κ. Παπανδρέου στη Βουλή και, κάπου εκεί και κάπως έτσι, οριστικοποιήθηκε η μετακίνησή του.

Ο κ. Δ. Ρέππας συγκαταλέγεται στους ευνοημένους από τον ανασχηματισμό. Εκτός από το δεύτερο τη τάξει υπουργείο, το οποίο αναλαμβάνει, θα είναι κατ' ουσίαν ο επικεφαλής της κυβερνητικής επιτροπής που συνεστήθη, και που είναι σίγουρα το σημαντικότερο στοιχείο του ανασχηματισμού.

Υπό αυτή την έννοια, στην ίδια κατηγορία μπορεί να ενταχθεί βεβαίως και ο κ. Χ. Καστανίδης, ο οποίος πάντως το βράδυ της Πέμπτης δεν δέχθηκε με ιδιαίτερη ικανοποίηση τη μετακίνησή του στο υπουργείο Εσωτερικών.

Ο κ. Στ. Λαμπρινίδης, παλαιόθεν φίλος και έμπιστος του πρωθυπουργού (και συμμαθητής του κ. Παπακωνσταντίνου), τοποθετήθηκε επικεφαλής της ελληνικής διπλωματίας, αφού νωρίτερα είχε αρνηθεί (όπως αργότερα και η κ. Μαριλένα Κοππά) τη θέση του υφυπουργού.

Η μετακίνηση του κ. Βενιζέλου σήμανε επίσης την αυτόματη αναβάθμιση και του κ. Π. Μπεγλίτη, ενώ υπουργοί, όπως οι κ. Μ. Χρυσοχοΐδης, Αννα Διαμαντοπούλου, Ανδρ. Λοβέρδος, Κ. Σκανδαλίδης και Χρ. Παπουτσής, είναι κερδισμένοι για δύο λόγους: Πρώτον, διατήρησαν τη θέση τους και, δεύτερον, περιλήφθηκαν στην κυβερνητική επιτροπή. Οι τρεις τελευταίοι μάλιστα κατά παρέκκλιση της ιεραρχικής θέσης τους στο υπουργικό συμβούλιο.

ΑΠΕ

ΑΠΕ

EUROKINISSI

EUROKINISSI

Οι Δ. Ρέππας, Χ. Καστανίδης συγκαταλέγονται στους ευνοημένους του ανασχηματισμού, όπως και οι νεοεισερχόμενοι στην κυβέρνηση Στ. Λαμπρινίδης, Η. Μόσιαλος.

Μ. Χρυσοχοΐδης, Αννα Διαμαντοπούλου, Ανδρ. Λοβέρδος, Κ. Σκανδαλίδης, Χρ. Παπουτσής περιελήφθησαν και στην κυβερνητική επιτροπή

Εκ των συνεργατών του κ. Παπανδρέου διασώθηκαν επίσης οι κ. Π. Γερουλάνος (μαζί με την κ. Διαμαντοπούλου αποτελούν τους μόνους αμετακίνητους υπουργούς για 20 μήνες) και Χ. Παμπούκης. Ο νέος αναπληρωτής υπουργός Ανάπτυξης βρέθηκε μάλιστα από ένα υπουργείο δίχως ουσιαστικές αρμοδιότητες σε μια θέση η οποία, εκτός από το μάλλον θολό «φαστ-τρακ», θα έχει και την ευθύνη της Ναυτιλίας.

Εκ των προσωπικών επιλογών του κ. Παπανδρέου, και για πολλούς έκπληξη, είναι ο κ. Η. Μόσιαλος, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, που πιθανότατα θα αναλάβει και την ευθύνη της κρατικής τηλεόρασης. Ικανοποιημένος είναι και ο προκάτοχός του κ. Γ. Πεταλωτής, ο οποίος από καιρό είχε ζητήσει να μεταβεί στο υπουργείο Δικαιοσύνης.

Ο κ. Φίλ. Σαχινίδης αποδεικνύεται επίσης αμετακίνητος από το υπουργείο Οικονομικών και αναβαθμίζεται μάλιστα σε αναπληρωτή υπουργό Οικονομικών, ενώ έκπληξη αποτελεί η είσοδος στο κυβερνητικό σχήμα του κ. Π. Οικονόμου, αν αναλογισθεί κανείς τις επικρίσεις εναντίον του Μνημονίου. Ως αναγνώριση για την επιτυχία του σε κρίσιμες αποστολές που ανέλαβε (υποψήφιος εναντίον του κ. Π. Ψωμιάδη), ο κ. Μ. Μπόλαρης τοποθετήθηκε υφυπουργός Υγείας. Μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες της Παρασκευής, μάλιστα, ήταν ανοιχτό να γίνει υπουργός Δικαιοσύνης. Ως κερδισμένοι, βεβαίως, μπορεί να θεωρηθούν και οι νέοι υφυπουργοί της κυβέρνησης κ. Π. Κουκουλόπουλος, Π. Τζωρτζάκης (ο μόνος τεχνοκράτης του υπουργικού συμβουλίου), Κ. Σπηλιόπουλος και Ιω. Δριβελέγκας. Μένει να φανεί πόσο θα διαρκέσει ο αρχικός ενθουσιασμός. Ηδη ο κυβερνητικός βουλευτής κ. Οδ. Βουδούρης έκρινε ότι πρόκειται για μια κυβέρνηση «κομματικής αναδίπλωσης».

Αποδυναμωμένοι και χαμένοι

Του **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΖΟΥΛΑ**

Αραγε ο κ. Γ. Παπακωνσταντίνου θεωρεί τον εαυτό του χαμένο ή κερδισμένο από τον ανασχηματισμό; Η πιο ειλικρινής απάντηση που ίσως θα έδινε είναι ότι νιώθει ανακουφισμένος. Διότι και μόνο το γεγονός ότι από σήμερα δεν θα του καταλογίζονται όλα τα δεινά της κυβέρνησης προφανώς θα τον χαροποιεί, όπως βέβαια και το γεγονός ότι μετακινήθηκε σε ένα διόλου αδιάφορο υπουργείο –αυτό της Ενέργειας και του Περιβάλλοντος– και δεν αποπέμφθηκε από την κυβέρνηση, όπως κάποιοι ίσως ανέμεναν. Από την άλλη πλευρά, ωστόσο, σε περίπτωση που ο κ. Ευ. Βενιζέλος κατορθώσει να βελτιώσει έστω και στο ελάχιστο το μεσοπρόθεσμο σχέδιο στις τελικές διαπραγματεύσεις με την τρόικα, είναι βέβαιον ότι η δική του επιτυχία θα χρεωθεί αναδρομικώς και ως απόδειξη της αποτυχίας του κ. Παπακωνσταντίνου.

Αναλόγως διττή ανάγνωση έχει και η εκ πρώτης όψεως πολιτική αποδυνάμωση που επέφερε ο ανασχηματισμός στον κ. Θ. Πάγκαλο. Αίφνης βρέθηκε να «μοιράζεται» την αντιπροεδρία με τον κ. Ευ. Βενιζέλο, τον οποίο μόλις προχθές «φωτογράφισε» ως αποστάτη! Και μόνον το γεγονός, ωστόσο, ότι ο κ. Πάγκαλος κατόρθωσε να διατηρήσει τη θέση του όντας το πιο μισητό πρόσωπο στις πλατείες των «Αγανακτισμένων», είναι βέβαιο ότι τον κάνει να νιώθει δικαιωμένος ακόμη και για τις ακραίες θέσεις που συχνά εκφράζει.

Από εκεί και πέρα, τα πράγματα στις νέες κυβερνητικές ισορροπίες είναι πιο ξεκάθαρα. Μια από τις μεγαλύτερες εκπλήξεις του ανασχηματισμού ήταν η απροσδόκητη αποδυνάμωση του κ. Γ. Ραγκούση. Οχι μόνον γιατί μέχρι προ εξαμήνου εμφανιζόταν στον Τύπο ως δυνάμει αναπληρωτής πρωθυπουργός. Αλλα κυρίως γιατί αποπέμφθηκε από την απυρόβλητη θέση του υπουργού των Εσωτερικών για να αναλάβει το καθ' όλα άχαρο και με υψηλό πολιτικό κόστος χαρτοφυλάκιο των Υποδομών. Η δε τραγική ειρωνεία είναι ότι ο κ. Ραγκούσης θα κληθεί να υλοποιήσει όσα ο αναβαθμισμένος διάδοχός του κ. Δημ. Ρέππας άφησε ανολοκλήρωτα. Την απεμπλοκή των Δημόσιων Εργων και κυρίως την ιδιωτικοποίηση του ΟΣΕ και την εξυγίανση των συγκοινωνιών. Και μάλιστα, εφαρμόζοντας στην πράξη το «μία πρόσληψη προς δέκα απολύσεις», που ο ίδιος αποφάσισε ως υπουργός Εσωτερικών... Εν αντιθέσει με τον κ. Ραγκούση, την όχλησή της δεν κατόρθωσε να κρύψει η κ. Λούκα Κατσέλη. Και μόνο το πρόσωπό της στην παράδοση του χαρτοφυλακίου της πρόδιδε την αγανάκτησή της για όσα είχαν συμβεί λίγες ώρες νωρίτερα. Διότι το μεν Μαξίμου μετέδιδε ότι εκείνη αρνήθηκε τις εναλλακτικές θέσεις που της προτάθηκαν, ενώ η κ. Κατσέλη υποστήριζε ότι δεν της προτάθηκε καμία θέση, με τους στενούς της συνεργάτες επιπλέον να «απειλούν» ότι οι πραγματικοί λόγοι της αποπομπής της από το υπουργείο Εργασίας σύντομα θα αναδειχθούν...

ΑΠΕ

ICON PRESS

PHASMA

ΑΠΕ

Εκτός κυβέρνησης βρέθηκαν εκτός από τη Λούκα Κατσέλη και οι Δ. Δρούτσας, Τίνα Μπιρμπίλη και Γ. Πανάρετος.

Ο Γ. Ραγκούσης θα κληθεί να εφαρμόσει στην πράξη το «μια πρόσληψη προς δέκα απολύσεις» που ο ίδιος αποφάσισε ως υπουργός Εσωτερικών

Ο ανασχηματισμός έμελλε να σηματοδοτήσει και το οριστικό τέλος της περιβόητης εξωκοινοβουλευτικής «παρέας του πρωθυπουργού», όπως απαξιωτικά τη χαρακτήρισε στη Βουλή η κ. Βάσω Παπανδρέου. Δηλαδή την αποπομπή του κ. Δημ. Δρούτσα από το Εξωτερικών, της κ. Τίνας Μπιρμπίλη από το Περιβάλλοντος και του κ. Γ. Πανάρετου από τη θέση του υφυπουργού Παιδείας. Πόσο απροσδόκητη ήταν για τους προαναφερθέντες η κυβερνητική τους έξοδος αποδεικνύει η «δραματική» δήλωση της κ. Μπιρμπίλη ότι «δεν θα υποσταλεί η σημαία της πράσινης ανάπτυξης», αλλά και το τελευταίο τηλεγράφημα που έστειλε στο ΑΠΕ ο κ. Δρούτσας, για να ενημερώσει τους πολίτες ότι ο Τούρκος ομόλογός του του τηλεφώνησε «και τον συνεχάρη για τη μετακίνησή του στο κέντρο αποφάσεων της Ε.Ε.» (πήρε τη θέση του κ. Λαμπρινίδη ως ευρωβουλευτής).

Τέλος, από τις αποπομπές των υφυπουργών, πλέον ηχηρή ήταν αυτή της κ. Αννας Νταλάρα. Ηχηρή, διότι την κραυγαλέα αποτυχία του «πειράματος» να ανατεθεί το μεταναστευτικό πρόβλημα σε μια εντελώς άπειρη πολιτικό, δεν την αντελήφθη προφανώς ούτε η ίδια. Εξ ου και η κ. Νταλάρα εξέφραζε την εύλογη κατά τα άλλα οργή της έναντι του «μέντορά» της κ. Γ. Παπανδρέου για το γεγονός ότι έμαθε την αποπομπή της αφού πήγε στο υπουργικό της γραφείο.

EUROKINISSI

Αστυνομικοί εμποδίζουν την πρόσβαση διαδηλωτών προς το Σύνταγμα.

Οδηγίες προστασίας στους πολιτικούς

Δύσκολες στιγμές πέρασαν την Τετάρτη υπουργοί και βουλευτές επιχειρώντας να προσεγγίσουν τη Βουλή εν μέσω «Αγανακτισμένων»

Της **ΜΑΡΙΛΗΣ ΜΑΡΓΩΜΕΝΟΥ**

Το σχέδιο με τα φιμέ τζάμια απέτυχε παταγωδώς. Ο Α. Λοβέρδος που το εφάρμοσε για να μην τον δει το πλήθος και αγριέψει, βρέθηκε χωρίς προφυλακτήρα και υαλοκαθαριστήρες κάτω απ' το άγαλμα του Τρούμαν. Το κράνος σε συνδυασμό με μοτοσικλέτα αποδείχθηκε κάπως πιο αποτελεσματικό. Οι λιγοστοί βουλευτές που το προτίμησαν, αναγνωρίζονταν μεταξύ τους στα ενδότερα του κοινοβουλίου απ' τους λεκέδες γιαουρτιού στο σακάκι. Αλλά η καλύτερη προφύλαξη αποδείχθηκε η μεταμφίεση σε απλό πολίτη, και η προσέγγιση της Βουλής με τα πόδια - μ' αυτή τη μέθοδο, τα μπουκάλια και τα αυγά έπεφταν μετά τη στροφή στο φρουραρχείο. Εκτός κι αν την πάθαινε κανείς σαν τον Χρ. Ανδόνη. Που νόμιζε πως δεν θα τον αναγνωρίσουν, αλλά στη γωνία της Μηλιώνη κάποιος Δραμινός τον εντόπισε, και υπέστη μαρτύρια ων ουκ έστιν αριθμός.

«Αυτό που ζούμε σήμερα είναι μια μορφή πολέμου», είπε η Ντόρα Μπακογιάννη την Τετάρτη στη Βουλή. Και όπως μπορούν να σας πουν όλοι εκείνοι που ξέρουν από πόλεμο, ο καλύτερος τρόπος για να γλιτώσεις είναι να κάνεις τον νεκρό. Αυτό που οι Αμερικανοί λένε «play dead» και οι Έλληνες βουλευτές μεταφράζουν «μηδενική κινητικότητα». Αλλά βέβαια, μερικές φορές καμία προφύλαξη δεν αρκεί, όπως έμαθαν θέλοντας και μη τρεις βουλευτές επαρχίας του ΠΑΣΟΚ. Για να φθάσουν απ' το δωμάτιο του ξενοδοχείου που μένουν στην αίθουσα της Βουλής, πέρασαν πιο πολλά κι απ' τον Μωυσή όταν αναγκάστηκε να ανοίξει τη θάλασσα στη μέση. Βλέπετε, όσα μέτρα κι αν πήραν, στο τέλος δεν απέφυγαν τη λαοθάλασσα.

Από την προηγούμενη ημέρα, οι τρεις τους σκέφτηκαν να εκπονήσουν σχέδιο για να αποφύγουν το πλήθος των «Αγανακτισμένων». Καθώς όλοι τους ζουν στην επαρχία, πήραν τηλέφωνο τον γραμματέα της Κ.Ο. του ΠΑΣΟΚ, τον Γ. Εξαρχο να βοηθήσει. Εκείνος τους πρότεινε να πάνε απ' τη Ρηγίλλης όπου κανείς δεν θα τους πειράξει – γιατί έτσι έλεγε το σχέδιο της αστυνομίας. Ησυχοι οι τρεις βουλευτές έπεσαν για ύπνο, και το άλλο πρωί πήραν το βουλευτικό αυτοκίνητο και ξεκίνησαν. Φευ! Με το που έφτασαν στη Βασιλέως Κωνσταντίνου, έβρεξαν οι ουρανοί αβγά και γιαούρτια. Οπότε, μπήκε σε εφαρμογή το σχέδιο βήτα για τον εξευμενισμό των μαζών.

Με ένα μικρότερο αυτοκίνητο, οι τρεις τους αργά – αργά προσέγγισαν το Κολωνάκι. Κι εκεί, αφού πάρκαραν, ξεκίνησαν ανέμελη περαντζάδα, από βιτρίνα σε βιτρίνα. Μόνο που δυστυχώς γι' αυτούς, στη Βασιλίσσης Σοφίας δεν έχει βιτρίνες, κι έτσι τα τελευταία μέτρα αποδείχθηκαν βασανιστικά. Αλλά τουλάχιστον, κατάφεραν να μπουν στη Βουλή. Πράγμα καθόλου αυτονόητο την Τετάρτη που μας πέρασε.

«Για πόσο ακόμα θ' αντέξω να προπηλακίζομαι;». Η Ολγα Ρεντάρη-Τέντε, έχοντας φτάσει πια στα όριά της, μπήκε στη Βουλή σχεδόν παραμιλώντας. Το κλίμα στο εντευκτήριο, υποτονικό. Ούτε πηγαδάκια, ούτε συζητήσεις. Τα ρολά των παραθύρων ήταν όπως κάθε μέρα εδώ και τρεις εβδομάδες κατεβασμένα, για να μη βλέπει το πλήθος φιγούρες και ερεθίζεται. Και μόνο ο Απ. Κακλαμάνης φώναζε πως «οι συνάδελφοι νομίζουν πως δεν είναι δυνατή η πρόσβαση, αλλά αυτό δεν είναι αλήθεια». Εξω στους δρόμους, σε κατάσταση παραφροσύνης άπειροι βουλευτές τριγυρνούσαν σαν τις άδικες κατάρες του κοινοβουλευτισμού. Κάπου στο Παγκράτι, η Σοφία Γιαννακά συμπλήρωσε ένα πλήρες δίωρο μέσα στο αυτοκίνητό της προσπαθώντας να ξεφύγει απ' το μποτιλιάρισμα χωρίς να την εντοπίσουν τα πλήθη των «Αγανακτισμένων».

Κι έτσι, στο πλαίσιο του γενικότερου βουλευτικού ησυχαστηρίου, είναι ζήτημα αν την Τετάρτη μαζεύτηκαν τριάντα βουλευτές στο κοινοβούλιο. Κι ας φώναζε η Ντόρα Μπακογιάννη πως «οι αρχηγοί των κομμάτων έπρεπε να ήταν εδώ, γιατί έτσι στέλνουν μήνυμα φόβου στον λαό». Στη νέα εποχή του κοινοβουλευτισμού, ο Μιλτιάδης Παπαϊωάννου αναγκάζεται να βγει στα κανάλια να πει πως «εγώ σε ένα διαμέρισμα μένω. Οποιος θέλει να έρθει να το δει». Που θα πει πως ισχύει αυτό που λέει ο παλιός Βορειοελλαδίτης βουλευτής: «Εδώ που φτάσαμε, ό,τι μέτρα και να πάρεις, το παιχνίδι το έχεις χάσει προτού βγεις απ' το σπίτι σου»...

Η φανέλα με το νούμερο «9»

Του **ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ**

Το ραντεβού στην οδό Βουλής τελείωσε λίγο μετά τη 1.30 το μεσημέρι. Στο Σύνταγμα ήδη έπεφταν χημικά και οι αριστεροί συμπλέκονταν με τους δεξιούς. Κατέβηκα στον δρόμο και ξεκίνησα με σκοπό να πάω από την Πλάκα στο μετρό της Ακρόπολης. Στη δεύτερη γωνία, μια ομάδα διαδηλωτών με σταμάτησε. Ηταν όλοι υπάλληλοι του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ΕΡΤ, Δήμοι, Συγκοινωνίες) και χοντρικά για να περάσω θα έπρεπε να αποκηρύξω το Μνημόνιο. Δεν το έκανα. Υπήρχαν 2-3 άνθρωποι που επιχειρηματολογούσαν έντονα αλλά με μια συνέπεια και προσπαθούσαν να ακούσουν και τα όσα τους έλεγα εγώ για την επόμενη ημέρα.

Στη δουλειά μας είναι πάντα σημαντικό να είσαι σε θέση να ακούς. Αλλά εδώ οι περισσότεροι δεν είχαν τι να πουν. Οι λέξεις ήταν απλά σημάδια ενός μίσους που εξωτερικευόταν κυρίως για εκείνους που τους εξυπηρετούσαν τόσα χρόνια στην πολιτική. Το λεξιλόγιο θύμιζε τα φτηνότερα των τηλεοπτικών παραθύρων με τη διαρκή επανάληψη της λέξης «πουλημένοι». «Πουλημένος» εγώ, ο Παπαδημητρίου, η Ξαφά, πουλημένος ο σταθμός που εργάζομαι, πουλημένο το πολιτικό προσωπικό. Πουλημένοι σε ποιον, αναρωτήθηκα. Πρώτα στις τράπεζες, μετά στους ξένους, τελευταία στα συμφέροντα. Αυτή η δουλειά έχει αξία όταν ακούς, αλλά μετά ένα τέταρτο δεν είχε πια το παραμικρό νόημα κάτι τέτοιο.

Ο πάντα επιθετικός απέναντί μου στον διάλογο οδηγός ανακύκλωσης σε δήμο με πήρε από το χέρι. «Πού πας, θα σε πάω, αλλιώς δεν φτάνεις», μου είπε και γυρίσαμε προς την Καραγεώργη Σερβίας για να βγούμε Μοναστηράκι. Ανεβαίνοντας τη Βουλής, ένας μου έδωσε μια αγκωνιά κι ένας δεύτερος με έφτυσε. Δεν ήταν σαν τους άλλους με τους οποίους μιλούσαμε για το Μνημόνιο, ήταν νέοι άνθρωποι που «έκοβαν κίνηση» και ο προφανής σκοπός τους ήταν να τρομοκρατήσουν. Ο συνοδός μου κουνούσε το κεφάλι του και προχωρούσε προς την Καραγεώργη Σερβίας. Στρίψαμε αριστερά και τότε είδαμε ένα πλήθος να έρχεται από πίσω, μουντζώνοντας, φωνάζοντας, ρίχνοντας μπουκάλια. «Ρε παιδιά, εδώ δεν ήρθαμε για να σκοτωθούμε», γύρισε και τους είπε ο συνοδός μου. Επειτα με πήρε από το χέρι και πήγαμε προς την οδό Λέκκα.

Ο δημοσιογράφος Τάσος Τέλλογλου, χτυπημένος στο οδόστρωμα της Λέκκα.

Ημαστε τριάντα μέτρα μέσα στη Λέκκα όταν ένιωσα ένα δυνατό πόνο στον κρόταφο κι έχασα τις αισθήσεις μου. Επειτα ο συνοδός μου μού είπε ότι ένας από αυτούς που ακολουθούσαν το πλήθος, που φορούσε κοντό παντελόνι (βερμούδα) και μια ποδοσφαιρική φανέλα με τον αριθμό «9» και δεν φαινόταν να ανήκει σε κάποια ομάδα, διέγραψε μια μεγάλη τροχιά πίσω από την ομάδα των εργαζομένων στο Δημόσιο, με πλησίασε και «σαν να καρφώνει τρίποντο» με χτύπησε στο κεφάλι. Στην τηλεόραση του ΣΚΑΪ, κάποιος αυτόπτης την άλλη μέρα το πρωί είπε ότι φώναζε «ΕΛΛΑΣ - ΕΛΛΑΣ». Ο συνοδός μου μού είπε ότι οι άλλοι συγκεντρωμένοι του φώναξαν «Ασ' τον να τον αποτελειώσουμε», αλλά η αλήθεια είναι ότι όταν συνήλθα μερικοί από αυτούς τους ανθρώπους ήταν από πάνω μου και βοηθούσαν να συνέλθω.

Ο Ερυθρός εφημέρευε. Με πήγε εκεί ένα στέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ και κάθισε μέχρι που μου έκαναν και την αξονική τομογραφία. Μέσα στα μηχανήματα έφερναν ανθρώπους με σπασμένα κεφάλια, κομμένα αυτιά, μώλωπες. Οι περισσότεροι είχαν χτυπηθεί μεταξύ τους. Ο ακροδεξιός δίπλα μου με το μπανταρισμένο κεφάλι μού έλεγε ξανά και ξανά ότι οι δημοσιογράφοι πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας επειδή μια ομάδα αριστερών τον είχε χτυπήσει με λοστούς. Ενας πυροσβέστης, που τον μετέφεραν στον δεύτερο όροφο και ήταν εκτός υπηρεσίας, παρουσίαζε αναπνευστικά προβλήματα και ήταν μόνιμα υπό αστυνομική συνοδεία. Οταν ρώτησα γιατί τον συνόδευαν αστυνομικοί, μού είπαν ότι έχει συλληφθεί. Ενας άλλος συνάδελφος έφτασε με σοβαρό πρόβλημα ακοής διότι η χειροβομβίδα κρότου λάμψης είχε πέσει δίπλα στο κεφάλι του. Αναρωτιόμουν εάν αυτό το «σφαγείο» ήταν η ειρηνική συνάντηση των «ακομμάτιστων πολιτών» στο Σύνταγμα. Οπως είπαμε, σε αυτήν τη δουλειά έχει αξία να ακούς και κάποιον άλλον εκτός από τον εαυτό σου.

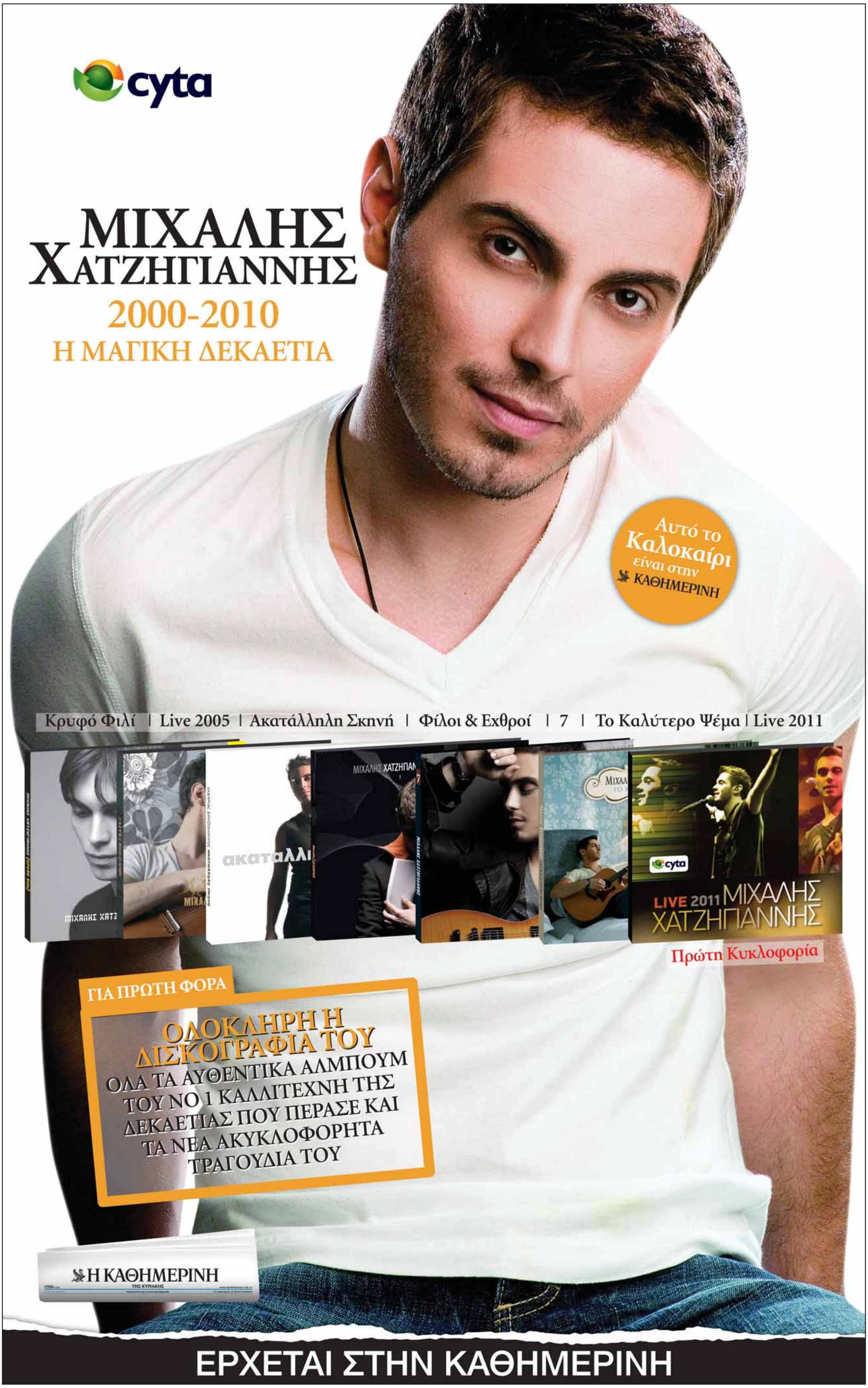
cyta
ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ
2000-2010
Η ΜΑΓΙΚΗ ΔΕΚΑΕΤΙΑ
Αυτό το Καλοκαίρι είναι στην ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Κρυφό Φιλί | Live 2005 | Ακατάλληλη Σκηνή | Φίλοι & Εχθροί | 7 | Το Καλύτερο Ψέμα | Live 2011
LIVE 2011 ΜΙΧΑΛΗΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ
Πρώτη Κυκλοφορία
ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ
ΟΛΟΚΛΗΡΗ Η ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ
ΟΛΑ ΤΑ ΑΥΘΕΝΤΙΚΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΟΥ ΝΟ 1 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ ΚΑΙ ΤΑ ΝΕΑ ΑΚΥΚΛΟΦΟΡΗΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΕΡΧΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΠΕ

Η πρόσφατη ομιλία του κ. Αντώνη Σαμαρά προς την κοινοβουλευτική του ομάδα είχε αποδέκτες εντός και εκτός Ελλάδος, με στόχο να αποτραπεί ένα νέο κύμα ευρωπαϊκών επιθέσεων προς τη Ν.Δ. ενόψει και της Συνόδου του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος.

Η «ευκαιρία» Σαμαρά μετά το ναυάγιο

Το επιτελείο της Ν.Δ. θεωρεί ότι το κόμμα έχει πολιτικά ενισχυθεί

Των **ΕΛΛΗΣ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ - ΓΙΩΡΓΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ**

Το προφίλ του εγγυητή της σταθερότητας και της προοπτικής στη χώρα θα καλλιεργήσει εφεξής ο Αντώνης Σαμαράς. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα επιχειρήσει να κεφαλαιοποιήσει υπέρ του το ναυάγιο της «κυβέρνησης εθνικής σωτηρίας», που προτάθηκε μεν από τον πρωθυπουργό, για να «αποσυρθεί» λίγες ώρες αργότερα από τον ίδιο, κατόπιν πιέσεων του «βαθέος ΠΑΣΟΚ», όπως πιστεύουν στη Ν. Δ.

Η κίνηση Παπανδρέου, έτσι όπως εξελίχθηκε, αντιμετωπίζεται από το επιτελείο της Λεωφ. Συγγρού ως «χρυσή ευκαιρία» προκειμένου να καταστεί ξεκάθαρο, εντός και -κυρίως- εκτός Ελλάδος, ότι είναι οι αβελτηρίες και οι αστοχίες του ίδιου του πρωθυπουργού και της κυβέρνησής του και όχι η στάση της Ν. Δ., που υπονομεύουν την προσπάθεια εξυγίανσης των δημόσιων οικονομικών.

Για τους πιο προσεκτικούς, η πρόσφατη ομιλία του κ. Σαμαρά προς την κοινοβουλευτική του ομάδα είχε αποδέκτες εντός και εκτός Ελλάδος. Ο διττός στόχος ήταν αφενός να αποτραπεί ή πάντως να «ελεγχθεί» ένα νέο κύμα ευρωπαϊκών επιθέσεων προς τη Ν. Δ. εν όψει και της Συνόδου του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, αφετέρου δε να απευθυνθεί στους μετριοπαθείς ψηφοφόρους, που ζητούν σοβαρή στάση και ρεαλιστικές παρεμβάσεις από τα κόμματα εξουσίας, δεδομένου ότι στο γαλάζιο επιτελείο υπάρχει η αίσθηση ότι η βιωσιμότητα του νέου κυβερνητικού σχήματος είναι περιορισμένη και, συνεπώς, το ενδεχόμενο πρόωρων εκλογών πιθανό.

Προς αυτήν την κατεύθυνση, ο ίδιος ο κ. Σαμαράς και τα κορυφαία στελέχη του κόμματός του θα συνεχίσουν την προσπάθεια πλήρους αποδόμησης του ηγετικού προφίλ του κ. Παπανδρέου - το οποίο θεωρούν ότι επλήγη ανεπανόρθωτα τα τελευταία 24ωρα. Για ευνόητους λόγους, η Συγγρού επιδιώκει να διατηρήσει σε πρώτο πλάνο την πρόθεση παραίτησης του κ. Παπανδρέου, ως ενδεικτική του αδιεξόδου στο οποίο έχει περιέλθει ο πρωθυπουργός. Εκεί αποσκοπούσε, μεταξύ άλλων, και η αποκάλυψη από τον κ. Σαμαρά του περιεχομένου της συνομιλίας που είχε μαζί του. «Για να φτάνει ένας πρωθυπουργός στο σημείο να εκδηλώνει πρόθεση παραίτησης σημαίνει ότι έχει μετρήσει τα όρια αντοχής της κυβέρνησής του», σημειώνει χαρακτηριστικά στενός συνεργάτης του κ. Σαμαρά, εκτιμώντας ότι το νέο σχήμα που προέκυψε από τον ανασχηματισμό καθιστά τον κ. Παπανδρέου ακόμη πιο ευάλωτο στις κομματικές πιέσεις και ισορροπίες.

> *Η αξιωματική αντιπολίτευση εμμένει στην ορθότητα της μέχρι σήμερα στάσης της έναντι του Μνημονίου και του μεσοπρόθεσμου προγράμματος δημοσιονομικής εξυγίανσης*

Ο κ. Σαμαράς και οι επιτελείς του θεωρούν ότι η Ν. Δ. εξήλθε πολιτικά ενισχυμένη, ενώ εμμένουν στην ορθότητα της μέχρι σήμερα στάσης έναντι του Μνημονίου και του μεσοπρόθεσμου προγράμματος δημοσιονομικής εξυγίανσης. Προετοιμάζονται, δε, για ευθεία σύγκρουση με την κυβέρνηση κατά την ψήφισή του και στέλνουν μήνυμα σε όλους τους γαλάζιους βουλευτές να στηρίξουν το νέο ηχηρό «όχι επί της αρχής» που θα πει η Ν. Δ. στη Βουλή κατά τη διαδικασία ψήφισής του. Προβλέπουν, δε, ότι πλην της κ. Έλσας Παπαδημητρίου και ίσως του κ. Σ. Χατζηγάκη δεν θα υπάρξει άλλος γαλάζιος βουλευτής που θα κινηθεί εκτός γραμμής. Μία, ωστόσο, νέα παράμετρος που καλείται να συνυπολογίσει πλέον η Συγγρού είναι η εκπεφρασμένη άποψη του νέου υπουργού Οικονομικών κ. Ευ. Βενιζέλου για έγκριση του Μεσοπρόθεσμου ή του νέου Μνημονίου από 180 βουλευτές. Αν αυτό, όντως, επιχειρηθεί από την κυβερνητική πλειοψηφία, η Ν. Δ. -με δεδομένη και την πίεση των Ευρωπαίων- θα βρεθεί σε δύσκολη θέση.

Η προχθεσινή ανοικτή στήριξη των δύο κορυφαίων της ευρωπαϊκής κεντροδεξιάς, της Γερμανίδας καγκελαρίου Μέρκελ και του Γάλλου προέδρου Σαρκοζί, στον κ. Παπανδρέου υπήρξε ενδεικτική και, φυσικά, προκάλεσε έντονη δυσαρέσκεια στη Συγγρού, η οποία αντιλαμβάνεται ότι μεγαλώνει διαρκώς η απόσταση από τους Ευρωπαίους ομοϊδεάτες της. Το επιτελείο του κ. Σαμαρά πιθανολογεί ότι η παραπάνω κίνηση των δύο ηγετών μπορεί να υποκρύπτει κάποια συμφωνία με τον κ. Παπανδρέου σχετικά με τους όρους της νέας βοήθειας προς την Ελλάδα, γεγονός που -όπως λένε- δεν αποκλείεται να «έπεισε» τον κ. Βενιζέλο να «βάλει το κεφάλι του στον οικονομικό τορβά του Μνημονίου».

Εκλογές βλέπουν οι «μικροί»

Σε αναδιάταξη δυνάμεων προχωρούν τα κόμματα της ήσσονος αντιπολίτευσης στον απόηχο του ανασχηματισμού και, κυρίως, ενόψει της ψήφισης του μεσοπρόθεσμου σχεδίου δημοσιονομικής σταθερότητας και των εξελίξεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη διαχείριση του υπέρογκου δημόσιου χρέους. Η αδυναμία κυβέρνησης και αξιωματικής αντιπολίτευσης να αποτολμήσουν το βήμα της συνεννόησης και οι μετέπειτα κινήσεις εκ μέρους του πρωθυπουργού αντιμετωπίστηκαν με διαφορετική οπτική από τα μικρότερα κόμματα που, πάντως, επιμένουν στην ανάγκη εκλογών ή, έστω, τις θεωρούν ως την πλέον πιθανή εκδοχή, παρά τον πρόσφατο ανασχηματισμό. Το ΚΚΕ χαρακτήρισε τη νέα κυβέρνηση επικίνδυνη για τον λαό, ενώ διατύπωσε και την εκτίμηση ότι όλα όσα έγιναν στη διάρκεια της περασμένης εβδομάδας ήταν ένα βήμα για την προετοιμασία μιας κυβέρνησης συνασπισμού, η οποία θα διασφαλίσει την απαραίτητη σταθερότητα για την υλοποίηση των μέτρων. Οπως δήλωσε η κ. Παπαρήγα, τα περί παραίτησης του κ. Παπανδρέου είχαν στόχο να προετοιμάσουν την κοινή γνώμη για ένα τέτοιο ενδεχόμενο και να απενοχοποιήσουν μια επικείμενη συγκυβέρνηση ΠΑΣΟΚ και Ν. Δ.

Κοινή εκτίμηση ΣΥΝ και Δημοκρατικής Αριστεράς είναι ότι η νέα κυβέρνηση δεν θα έχει διάρκεια. Ο ΣΥΝ χαρακτήρισε τον ανασχηματισμό «ιλαροτραγωδία» και πρόσθεσε ότι δεν μπορεί να ανακόψει την πορεία της κυβέρνησης προς την κατάρρευση, καθώς ο κόσμος στους δρόμους ζητάει απεμπλοκή από το Μνημόνιο. Η Δημοκρατική Αριστερά από την πλευρά της θεωρεί ότι η κυβέρνηση θα υποχρεωθεί να προσφύγει στις κάλπες επειδή η πολιτική της δεν βγαίνει και χαρακτηρίζει τον ανασχηματισμό προσωρινό εξωραϊσμό της εικόνας της κυβέρνησης που δεν θα έχει διάρκεια.

Ο κ. Γιώργος Καρατζαφέρης μοιάζει να είναι ο μόνος που πιστεύει ότι υπάρχουν ακόμη κάποια περιθώρια συνεννόησης μεταξύ των δύο κομμάτων εξουσίας. Διόλου τυχαία, απηύθυνε πρόσκληση στους Γ. Παπανδρέου και Αντ. Σαμαρά να συμφωνήσουν, προσθέτοντας υπαινικτικά ότι αυτή τη φορά την πρωτοβουλία θα πρέπει να έχει ο ίδιος ο πρόεδρος της Ν. Δ: «Ο κ. Παπανδρέου έκανε μία προσπάθεια για οικουμενική κυβέρνηση η οποία έπεσε στο κενό. Πιστεύω ότι δικαιούται, αλλά δεν υποχρεούται, να κάνει και μία προσπάθεια ο κ. Σαμαράς». Ο κ. Καρατζαφέρης, πάντως, κρίνει ότι τα περιθώρια θετικών εξελίξεων είναι πλέον στενά και, προς τούτο, έθεσε σε επιφυλακή τον κομματικό μηχανισμό, καθώς, όπως είπε, η χώρα εισέρχεται σε προεκλογική περίοδο.

> *Η κ. Μπακογιάννη θα ενημερώσει τους Ευρωφιλελευθέρους για τις προτάσεις της Δημοκρατικής Συμμαχίας σχετικά με το σχέδιο υπέρβασης της κρίσης*

Τα πρώτα δείγματα γραφής και τον «τόνο» του νέου κυβερνητικού σχήματος αναμένουν να δουν και στη Δημοκρατική Συμμαχία. Αν και η εκτίμηση των επιτελών του κόμματος θέλει το νέο σχήμα βραχύβιο και τοποθετεί τις εξελίξεις στις αρχές φθινοπώρου, θεωρούν ότι ο κ. Ευ. Βενιζέλος θα επιχειρήσει να σηματοδοτήσει την ανάληψη των καθηκόντων του ως υπουργού Οικονομικών με μία προσπάθεια επαναδιαπραγμάτευσης του Μνημονίου και, πάντως, δημιουργίας μίας αίσθησης επανεκκίνησης της οικονομικής πολιτικής που ακολουθεί η κυβέρνηση. Η κ. Ντόρα Μπακογιάννη προσανατολίζεται να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις σχετικά με το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα, προκειμένου το βάρος να πέσει περισσότερο στην περικοπή δαπανών (σπατάλες, ιδιωτικοποιήσεις) και λιγότερο στα έσοδα από την υπερφορολόγηση επιχειρήσεων, επιτηδευματιών και πολιτών. Από τη στάση της κυβέρνησης επ' αυτών θα εξαρτηθεί, τελικά, και η στάση των βουλευτών της Συμμαχίας στην κρίσιμη ψηφοφορία για το πρόγραμμα στη Βουλή.

Την Τρίτη, η κ. Μπακογιάννη θα μεταβεί στις Βρυξέλλες, όπου και πρόκειται να ενημερώσει την ευρωκοινοβουλευτική ομάδα των Φιλελευθέρων για τις προτάσεις της Δημοκρατικής Συμμαχίας σχετικά με το σχέδιο υπέρβασης της ελληνικής κρίσης. Πέραν των δημοσιονομικών, η πρόεδρος της Δημοκρατικής Συμμαχίας θα επιμείνει στην ανάγκη ενίσχυσης της Ελλάδας με προγράμματα που θα χρηματοδοτήσουν αναπτυξιακές δράσεις (μέσω της Ευρ. Τράπεζας Επενδύσεων), αλλά και σε μία συνολική διευθέτηση (και μέσω ευρωομολόγων) που θα καταστήσει βιώσιμο το ελληνικό χρέος. Την ίδια ημέρα, η πρόεδρος της Δημοκρατικής Συμμαχίας θα έχει συνάντηση και με τον Ευρωπαίο επίτροπο κ. Ολι Ρεν.

Γ. Π. ΤΕΡΖΗΣ

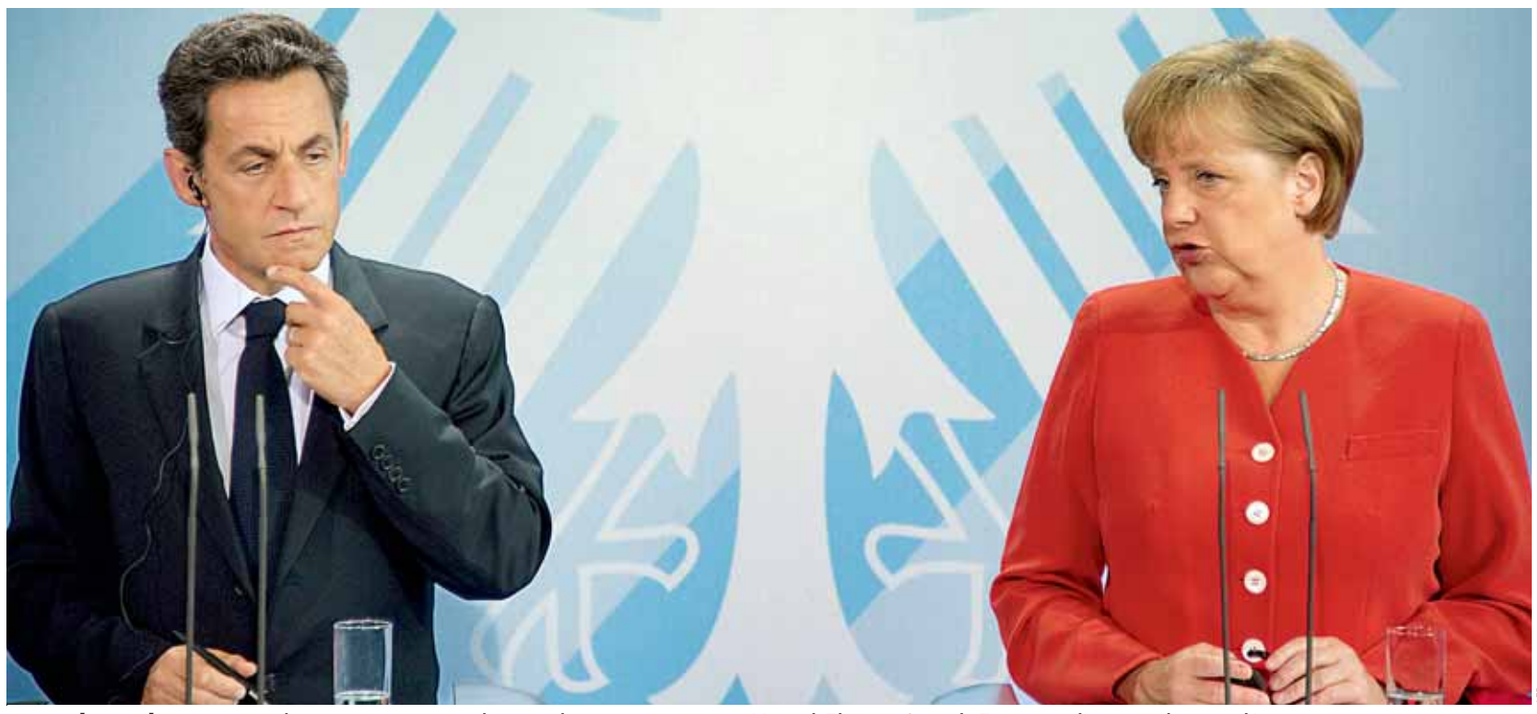

AFP

Σαρκοζί και Μέρκελ στη συνάντηση της Παρασκευής συμφώνησαν πως για το «ελληνικό ζήτημα» θα υπάρξει οριστική συμφωνία τον Ιούλιο.

Ο φόβος «ατυχήματος» οδήγησε στη συμφωνία Γερμανίας - Γαλλίας

Μέρκελ και Σαρκοζί αποφάσισαν να επισπευσθούν οι διαδικασίες βοήθειας στην Ελλάδα

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Θορυβημένες από τις εξελίξεις στην Ελλάδα και αντιμέτωπες με τον κίνδυνο ενός «ατυχήματος», που θα μπορούσε να παρασύρει και άλλα κράτη–μέλη, η Γερμανία και η Γαλλία συμφώνησαν να επισπεύσουν τις διαδικασίες για το νέο πακέτο βοήθειας στο πλαίσιο ενός συμβιβασμού, που θα ικανοποιεί και την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

Η συνάντηση του προέδρου Σαρκοζί και της καγκελαρίου Μέρκελ την περασμένη Παρασκευή στο Βερολίνο ήταν μια Ντοβίλ από την ανάποδη. Τον περασμένο Οκτώβριο, στη γαλλική πόλη, η Γερμανία είχε επιβάλει τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα σε οποιαδήποτε προσπάθεια διάσωσης κράτους–μέλους από το 2013 και μετά. Αυτή τη φορά, η απόπειρα να επισπεύσει την εφαρμογή της συμφωνίας της Ντοβίλ από το 2011 με αφορμή την Ελλάδα, προσέκρουσε στη σθεναρή αντίσταση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και της Γαλλίας.

Οπως προέκυψε από τις δηλώσεις της καγκελαρίου Μέρκελ:

1. Η Γερμανία εγκατέλειψε την πρόταση Σόιμπλε για ανταλλαγή υφιστάμενων ομολόγων με νέα επταετούς διάρκειας. Σύμφωνα με μελέτη που παρουσίασε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Eurogroup στις 10 Ιουνίου, η εφαρμογή αυτού του σχεδίου θα περιόριζε τα δάνεια που θα έπρεπε να δώσουν τα κράτη στην Ελλάδα τα επόμενα πέντε χρόνια στα 19 δισ. ευρώ. Αυτός είναι άλλωστε ο λόγος που το πρότεινε ο Γερμανός υπουργός Οικονομικών στους ομολόγους του της Ευρωζώνης. Ωστόσο, σύμφωνα με την Κομισιόν, η πρόταση αυτή θα οδηγήσει σε υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας, σε βαθμίδα χρεοκοπίας ή επιλεγμένης χρεοκοπίας, που σημαίνει εκτός των άλλων ότι τα ελληνικά ομόλογα δεν θα είναι πλέον επιλέξιμα ως ενέχυρα για παροχή ρευστότητας από την ΕΚΤ. Επίσης, υπάρχει μεγάλος κίνδυνος μετάδοσης σε άλλες χώρες. Η ΕΚΤ έχει υπολογίσει ότι, για να αντιμετωπιστεί αυτός ο κίνδυνος, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας θα χρειαστεί να αυξήσει τα διαθέσιμα κεφάλαιά του σε 1,5 τρισ. ευρώ τουλάχιστον.

Με την πρόταση Σόιμπλε να έχει αποσυρθεί επί της ουσίας από το τραπέζι, η Ευρωζώνη προσανατολίζεται πλέον σε σε μια λύση τύπου Βιέννης, δηλαδή της εθελοντικής ανανέωσης των ομολόγων που λήγουν την περίοδο 2011 - 2014 μέσω μιας ανεπίσημης διαδικασίας (μια επίσημη διαδικασία ανταλλαγής που θα κινηθεί από την Ελλάδα σε συνεργασία με την τρόικα, με έγγραφη δέσμευση για ανανέωση της επένδυσης σε ελληνικά ομόλογα εκτιμάται ότι θα θεωρηθεί από τους οίκους αξιολόγησης επιλεκτική χρεοκοπία). Η διάρκεια των νέων ομολόγων θα είναι 5 - 7 χρόνια. Η ανανέωση θα γίνει με τη μορφή ιδιωτικής τοποθέτησης. Ωστόσο, η υιοθέτηση αυτής της λύσης θα οδηγήσει σε ακόμη ισχυρότερες πιέσεις προς την Ελλάδα για πιστή εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου και του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων για τον εξής λόγο: η λύση αυτή δεν εγγυάται μεγάλη συμμετοχή των ιδιωτών. Οσο λιγότερα ομόλογα ανανεωθούν, τόσο περισσότερα χρήματα θα πρέπει να δώσουν οι κυβερνήσεις της Ευρωζώνης στο νέο πακέτο. Και όσο περισσότερα χρήματα δώσουν, τόσο μεγαλύτερες θα είναι οι πιέσεις στην Ελλάδα να πετύχει τους δημοσιονομικούς στόχους για να μη χρειαστεί να δώσουν κι άλλα. Ο κ. Βενιζέλος μπορεί να αναλαμβάνει τα νέα του καθήκοντα σε μια περίοδο που το μεσοπρόθεσμο έχει κλείσει και η συμφωνία για νέο πακέτο βοήθειας είναι σε προχωρημένο στάδιο, αλλά η εφαρμογή τους είναι ένα επίσης δύσκολο στοίχημα.

2. Η γερμανική κυβέρνηση φαίνεται πως εγκαταλείπει επίσης την τακτική να αφήνει τα πράγματα να φτάσουν σε οριακό σημείο για να επιβάλει ευκολότερα τις απόψεις της. Ετσι, ενώ κάποιοι κύκλοι στο Βερολίνο ήθελαν να μετατίθεται η απόφαση για τον Σεπτέμβριο, τελικά η κ. Μέρκελ συμφώνησε να υπάρξει οριστική συμφωνία τον Ιούλιο. Ο βασικός λόγος πίσω από αυτή την απόφαση είναι η κατάσταση στην Ελλάδα. Στις ευρωπαϊκές πρωτεύουσες είναι σαφές ότι η κατάσταση στην Ελλάδα, τόσο πολιτικά και κοινωνικά, όσο και οικονομικά, βρίσκονται σε οριακό σημείο. Το ενδεχόμενο ενός «ατυχήματος» είναι πραγματικό και οι πιθανότητες αυξάνονται όσο περισσότερο διαρκεί η αβεβαιότητα για τη χρηματοδότηση της Ελλάδας. Και ένα «ατύχημα» στην Ελλάδα μπορεί να εξελιχθεί σε ένα δυστύχημα στην Ευρωζώνη...

Η Ευρωζώνη προσανατολίζεται πλέον σε μια λύση τύπου Βιέννης, δηλαδή της εθελοντικής ανανέωσης των ομολόγων

Η κατάσταση των ελληνικών τραπεζών

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι εξελίξεις δεν αφορούν μόνον το δημοσιονομικό σκέλος αλλά και το τραπεζικό. Το περιοδικό Economist αναφέρεται στην καλή κατάσταση των ελληνικών τραπεζών, που είναι ευάλωτες αποκλειστικά και μόνο λόγω της έκθεσής τους σε ελληνικά ομόλογα αξίας περίπου 70 δισ. ευρώ. Εκτιμά πως η λιγότερο επιβλαβής λύση γι' αυτές θα ήταν η εθελοντική συμμετοχή σε μια επιμήκυνση του ελληνικού χρέους. Αναφορικά με μια «ήπια» αναδιάρθρωση, τονίζει ότι θα μείωνε την αξία των ομολόγων τα οποία έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους, αλλά και πάλι θα είχε περιορισμένο αντίκτυπο στην κεφαλαιακή τους επάρκεια. Η λύση που τονίζει ο Economist πως θα είχε τον χειρότερο αντίκτυπο για τις ελληνικές τράπεζες θα ήταν ένα «κούρεμα» του χρέους, που θα ενέγραφε άμεσα τις ζημίες στους ισολογισμούς τους. Συμπεραίνει ότι η τύχη των ελληνικών τραπεζών θα εξαρτηθεί από το αν η ΕΚΤ θα εξακολουθήσει να δέχεται ελληνικά ομόλογα ως υποθήκη για να τους παρέχει ρευστότητα. Σημειωτέον ότι η αρχηγός του Σοσιαλδημοκρατικού Κόμματος της Φινλανδίας, που συμμετέχει στον κυβερνητικό συνασπισμό, δήλωσε προχθές ότι η Φινλανδία θα απαιτήσει εγγυήσεις για τη συμμετοχή της σε οποιοδήποτε νέο πακέτο στήριξης.

Απογοητευμένοι στις Βρυξέλλες

Του ανταποκριτή μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ
ΚΩΣΤΑ ΚΑΡΚΑΓΙΑΝΝΗ

Τα ελληνικά κόμματα έχουν περιθώριο μέχρι το τέλος του μήνα προκειμένου να υπερψηφίσουν το Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής ώστε η Ελλάδα να αποφύγει τη χρεοκοπία εντός του Ιουλίου, προειδοποίησαν η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. «Οι προσπάθειες που απαιτούνται προκειμένου να αποφευχθεί μια χρεοκοπία, η οποία θα είναι καταστροφική για την Ελλάδα, είναι ευθύνη όλων των πολιτικών δυνάμεων», προειδοποίησε την Πέμπτη ο επίτροπος Οικονομικών και Νομισματικών Υποθέσεων κ. Ολι Ρεν.

Με το φάσμα της χρεοκοπίας να πλανάται πάνω από την Ελλάδα και την εξάπλωση της κρίσης να απειλεί ευθέως τη σταθερότητα της Ευρωζώνης, τα περιθώρια για την Αθήνα είναι πλέον πιο στενά από κάθε άλλη φορά. Το ναρκοπέδιο που απλώνεται μπροστά στη νέα κυβέρνηση Παπανδρέου απαιτεί αποφασιστικότητα, ταχύτητα κινήσεων και αίσθηση καθήκοντος, ιδιότητες που μέχρι σήμερα έχουν λείψει από το προφίλ της κυβέρνησης. Η πρώτη νάρκη που καλείται να αποφύγει όχι μόνο η κυβέρνηση, αλλά συνολικά η πολιτική τάξη, είναι η χρεοκοπία που θα πρέπει να θεωρείται σχεδόν βέβαιη αν δεν λάβουμε την 5η δόση του δανείου.

Η Βουλή πρέπει να ψηφίσει το Μεσοπρόθεσμο μέχρι το τέλος του Ιουνίου, σε διαφορετική περίπτωση Ευρωζώνη και ΔΝΤ δεν θα μπορέσουν να εκταμιεύσουν τα 12 δισ. ευρώ προς την Ελλάδα. Σε περίπτωση που για οποιονδήποτε λόγο δεν ψηφιστεί το Μεσοπρόθεσμο, υποχρέωση που άλλωστε περιλαμβάνεται στο Μνημόνιο και είναι γνωστή από τον περασμένο Φεβρουάριο, τότε η στάση πληρωμών θα είναι αναπόφευκτη. «Δεν έχουμε εναλλακτικό σχέδιο» για μια τέτοια εξέλιξη, δήλωσε την Πέμπτη ο εκπρόσωπος Τύπου του κ. Ολι Ρεν.

Η δεύτερη νάρκη που θα πρέπει να εξουδετερωθεί είναι η εκταμίευση της πέμπτης δόσης που αναμένεται να αποφασιστεί απόψε το βράδυ από τους υπουργούς Οικονομικών της Ευρωζώνης που συνεδριάζουν στο Λουξεμβούργο.

Ο κ. Ρεν έχει ήδη δηλώσει δημοσίως πως περιμένει να ληφθεί αυτή η απόφαση και έχει καλέσει τους υπουργούς Οικονομικών της Ευρωζώνης να δείξουν υπευθυνότητα. Με αυτό τον τρόπο προκαταλαμβάνει το αποτέλεσμα της αποψινής συνεδρίασης μην αφήνοντας περιθώρια για διαφωνίες στους υπουργούς Οικονομικών. Ολοι γνωρίζουν ότι σε περίπτωση αποτυχίας το πρωί της Δευτέρας η αντίδραση των αγορών θα είναι εξαιρετικά αρνητική.

Το επόμενο εμπόδιο είναι η επίτευξη πολιτικής κατ' αρχήν συμφωνίας της Ευρωζώνης για το νέο χρηματοδοτικό πακέτο που έχει ανάγκη η Αθήνα. Η Κομισιόν περιμένει ότι και αυτή η απόφαση θα ληφθεί στο Eurogroup ή το αργότερο στη σύνοδο κορυφής στις 23 - 24 Ιουνίου.

Η πολιτική συμφωνία της Ευρωζώνης θα επιτρέψει στο ΔΝΤ να εγκρίνει το δικό του μερίδιο από την πέμπτη δόση. Το δυστύχημα είναι πως οι εταίροι μας θα πρέπει να αρκεστούν στην υπόσχεση της ελληνικής κυβέρνησης ότι θα περάσει από τη Βουλή το Μεσοπρόθεσμο. Το έργο τους θα ήταν πολύ πιο εύκολο αν η κυβέρνηση Παπανδρέου αντί να κωλυσιεργεί είχε ψηφίσει το Μεσοπρόθεσμο στα τέλη Μαΐου όπως προβλεπόταν.

Αν ξεπεραστούν όλα αυτά τα εμπόδια, η Ευρωζώνη και η Ελλάδα θα μπορέσουν να πάρουν μια μικρή ανάσα. Πολύ μικρή όμως, αφού στις αρχές Αυγούστου θα πρέπει να αναμένεται η τρόικα στην Αθήνα για την πέμπτη αξιολόγηση του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Πόσες από τις δεσμεύσεις του Μνημονίου θα έχει εκπληρώσει μέχρι τότε η ελληνική κυβέρνηση είναι άγνωστο.

Εξίσου άγνωστο είναι αν η κυβέρνηση θα εξακολουθεί να βρίσκεται στην εξουσία ή αν η χώρα θα έχει εισέλθει σε προεκλογική περίοδο. Σε αυτήν την περίπτωση η κρίση θα κορυφωθεί και θα χρειαστούν νέες πολιτικές συμφωνίες για να κερδηθεί χρόνος. Ωστόσο, κάθε μήνα που περνάει, δυναμώνουν στην Ευρώπη οι φωνές εκείνων που υποστηρίζουν ότι από οικονομικής και πολιτικής απόψεως είναι προτιμότερο να σταματήσει η βοήθεια προς την Ελλάδα και να στηριχτούν οι τράπεζες προκειμένου να αντέξουν το όποιο «χτύπημα».

AFP

«Οι προσπάθειες που απαιτούνται προκειμένου να αποφευχθεί μια χρεοκοπία είναι ευθύνη όλων των πολιτικών δυνάμεων», προειδοποίησε ο Ολι Ρεν.

Εάν μέχρι το τέλος του μήνα δεν ψηφισθεί το Μεσοπρόθεσμο είναι αναπόφευκτη η στάση πληρωμών, προειδοποιούν από την Ε.Ε.

Τρεις όροι του ΔΝΤ για την εκταμίευση της πέμπτης δόσης

Συνέντευξη στον **ΑΘΑΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

Η υπερψήφιση του μεσοπρόθεσμου προγράμματος εξυγίανσης της ελληνικής οικονομίας από την ελληνική Βουλή αποτελεί μία από τις τρεις προϋποθέσεις που θέτει το ΔΝΤ για την εκταμίευση της πέμπτης δόσης του δανείου, υπογραμμίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Ελληνας εκπρόσωπος στον διεθνή οργανισμό, Παναγιώτης Ρουμελιώτης. Ο ίδιος σημειώνει ότι στο Ταμείο εξακολουθούν να ανησυχούν για το ενδεχόμενο να μην περάσει το Μεσοπρόθεσμο, εξέλιξη που θα έχει σοβαρές επιπτώσεις όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και για την Ευρώπη.

Ο πρώην υπουργός Εθνικής Οικονομίας εκτιμά ότι υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω διαπραγμάτευσης του μεσοπρόθεσμου προγράμματος υπό τον όρο ότι δεν θα ανατρέπεται ο στόχος που έχει τεθεί για τη μείωση του ελλείμματος, μιλάει για πιθανή παραπομπή της συμφωνίας για νέα χρηματοδότηση τον Σεπτέμβριο, ενώ αναφέρεται και στο κόστος μιας χρεοκοπίας ή ακόμη και εξόδου από το ευρώ. Ο κ. Ρουμελιώτης τονίζει ότι το ΔΝΤ επιζητεί συναίνεση, είτε αυτή εκφραστεί ως κυβέρνηση εθνικής ενότητας είτε ως ευρύτερη στήριξη της υπάρχουσας κυβέρνησης, ενώ επισημαίνει την αξιοπιστία που είχε στο ΔΝΤ και την Ε.Ε. ο απερχόμενος υπ. Οικονομικών Γ. Παπακωνσταντίνου, στοιχείο που θα ήταν πολύ χρήσιμο να υπάρξει και στη σχέση του διαδόχου του με την τρόικα.

– Θα δοθεί η πέμπτη δόση;

– Το ΔΝΤ θα εγκρίνει την εκταμίευση της πέμπτης δόσης στις 8 Ιουλίου, υπό τρεις προϋποθέσεις. Η πρώτη είναι η επίτευξη των στόχων του Μνημονίου μέχρι τον Μάρτιο του 2011 και αυτή έχει ήδη εκπληρωθεί, όπως δήλωσαν οι εκπρόσωποι της τρόικας. Η δεύτερη αφορά την παροχή εγγυήσεων από την Ε.Ε. ότι θα καλύψει το χρηματοδοτικό κενό για τους επόμενους 12 μήνες.

Πολιτική δέσμευση

– Αρκεί μια πολιτική δέσμευση της Ε.Ε.;

– Ναι, αρκεί. Να δεσμευθεί ότι θα καλύψει το κενό και αυτό αναμένεται να γίνει μέχρι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο.

– Η Ελλάδα τι πρέπει να κάνει;

– Η τρίτη προϋπόθεση είναι να ψηφίσει η ελληνική Βουλή το μεσοπρόθεσμο πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης. Μόνο εάν πληρούνται όλες αυτές οι προϋποθέσεις θα παρουσιασθεί η τέταρτη αξιολόγηση στο Δ.Σ. του Ταμείου την 1η Ιουλίου και θα εγκριθεί στις 8 Ιουλίου η πέμπτη δόση.

– Ανησυχούν στο ΔΝΤ ότι μπορεί να μην ψηφισθεί το Μεσοπρόθεσμο;

– Ναι. Και επειδή όλα είναι ρευστά, εναπόκειται στην Ελλάδα να το ψηφίσει. Μόνο έτσι θα δοθεί ο χρόνος στην Ε.Ε. και το ΔΝΤ να καταλήξουν, μέχρι τον ερχόμενο Σεπτέμβριο, σε μια συμφωνία που θα αφορά το πακέτο χρηματοδότησης της Ελλάδας έως το 2014.

– Θα προτιμούσαν στο ΔΝΤ μια κυβέρνηση συνεργασίας;

– Επιζητούν τη συναίνεση, όποια μορφή και αν λάβει αυτή. Ομως, για το ΔΝΤ και την Ε.Ε. μια τέτοια κυβέρνηση, που θα στηρίζεται στη συναίνεση, τη συνεργασία ή όπως αλλιώς την πείτε, θα είχε νόημα εάν υπήρχε συμφωνία για την αναγκαιότητα συνέχισης εφαρμογής των μέτρων που έχουν συμφωνηθεί. Κι αυτό διότι η νέα χρηματοδότηση, όπως και το Μεσοπρόθεσμο Πρόγραμμα, καλύπτουν περίοδο μεγαλύτερη από τη θητεία της παρούσας κυβέρνησης και θέλουν να διασφαλισθεί η απρόσκοπτη υλοποίηση των συμφωνηθέντων.

Επαναδιαπραγμάτευση

– Πόσο απόλυτοι είναι στην απόρριψη της επαναδιαπραγμάτευσης;

– Ως αρχή δεν την δέχονται. Είναι, όμως, κάτι που μπορεί να προκύψει στο πλαίσιο του νέου χρηματοδοτικού πακέτου εφ' όσον οι προτάσεις έχουν ουδέτερο αποτέλεσμα σε ό,τι αφορά τον στόχο της μείωσης του ελλείμματος.

– Αρα, υφίσταται δυνατότητα για την κυβέρνηση να προσπαθήσει να αλλάξει το μείγμα;

– Ναι, υφίσταται. Αλλά το μείζον είναι να καταφέρουμε να τηρήσουμε τις υποχρεώσεις μας και να ενισχύσουμε την αξιοπιστία της χώρας και από την πλευρά τους οι Ευρωπαίοι να καταλήξουν έως τον Σεπτέμβριο στο νέο χρηματοδοτικό πακέτο για την Ελλάδα.

– Ποιο θα είναι το ποσό;

– Θα είναι 87 δισ., ενώ εάν συμπεριληφθεί και ο ιδιωτικός τομέας, θα είναι μικρότερο. Σε κάθε περίπτωση, με τη νέα χρηματοδότηση τα πράγματα θα είναι ευκολότερα και η Ελλάδα θα αναπνεύσει για δυόμισι χρόνια.

– Πώς βλέπουν την αλλαγή στην ηγεσία του υπουργείου Οικονομικών;

– Γνώριζαν καλά τον κ. Παπακωνσταντίνου, ο οποίος ήταν γι' αυτούς αξιόπιστος συνομιλητής. Θα ήταν πολύ χρήσιμο να έχει και ο αντικαταστάτης του ανάλογη σχέση εμπιστοσύνης με την τρόικα.

– Λαμβάνουν υπ' όψιν στο ΔΝΤ τις διαδηλώσεις των «Αγανακτισμένων»;

– Ασφαλώς. Υπάρχει μια έκδηλη ανησυχία. Εάν ανατραπούν οι στόχοι και οι δεσμεύσεις δεν μπορούν να υλοποιηθούν, τότε ανατρέπεται το σκηνικό και οδηγούμαστε σε χρεοκοπία την οποία φοβούνται, καθώς δεν γνωρίζουν ποιες θα είναι οι επιπτώσεις διεθνώς.

Η απουσία Στρος-Καν

– Πώς και πόσο επηρεάζει το κενό ηγεσίας στο ΔΝΤ;

– Οι δυσκολίες είναι όντως μεγαλύτερες διότι σε αυτήν την τόσο κρίσιμη συγκυρία δεν υπάρχει κατεύθυνση. Απουσιάζει η ισχυρή προσωπικότητα του Στρος-Καν, που πρότεινε λύσεις στους Ευρωπαίους και πίεζε για επιτάχυνση στη λήψη αποφάσεων.

– Εχει ξεκαθαρίσει ποιος θα διαδεχθεί τον κ. Στρος-Καν;

– Τις επόμενες εβδομάδες, οι δύο υποψήφιοι, Λαγκάρντ και Κάρστενς, θα περάσουν από διαδικασία συνεντεύξεων ενώπιον του Δ.Σ., αλλά η επιλογή που αναμένεται μέχρι τις 30 Ιουνίου θα είναι η κ. Λαγκάρντ. Αυτό είναι θετικό με την έννοια ότι γνωρίζει περισσότερο τα ευρωπαϊκά θέματα και θα έχει έναν αμφίδρομο ρόλο, να πείθει τους Ευρωπαίους για το πώς βλέπουν την κατάσταση τα μέλη του Δ.Σ. του Ταμείου και να ενημερώνει τους τελευταίους για τον τρόπο σκέψης και την πολιτική της Ε.Ε.

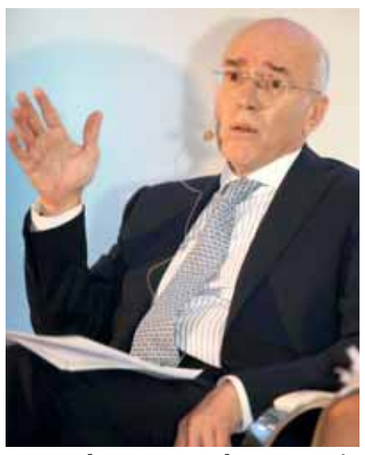

EUROKINISSI

Παναγιώτης Ρουμελιώτης: «Το μείζον είναι να καταφέρουμε να τηρήσουμε τις υποχρεώσεις μας και να ενισχύσουμε την αξιοπιστία της χώρας».

Ο Ελληνας εκπρόσωπος κ. Παν. Ρουμελιώτης εκτιμά ότι υπάρχουν περιθώρια περαιτέρω διαπραγμάτευσης του μεσοπρόθεσμου προγράμματος

Η 5η δόση και η χρεοκοπία

– Τι διακυβεύεται με την πέμπτη δόση;

– Η χρεοκοπία. Εάν δεν πάρει η Ελλάδα την πέμπτη δόση, δεν θα μπορεί να καλύψει τις λειτουργικές ανάγκες του κράτους. Το κράτος δεν θα μπορεί να καταβάλει μέρος μισθών και συντάξεων. Σε αυτήν την περίπτωση, η χώρα μπορεί να κάνει δύο πράγματα: είτε να προχωρήσει σε αναδιάρθρωση του χρέους της σε συνεργασία με τους εταίρους της στην Ε.Ε. και το ΔΝΤ είτε από μόνη της να ζητήσει την έξοδό της από τη Ζώνη του Ευρώ. Σύμφωνα με πρόσφατη εμπιστευτική μελέτη του ΔΝΤ από τις 185 αναδιαρθρώσεις χρέους που έγιναν από το 1950 σε όλο τον κόσμο προκύπτει ότι οι 128 αφορούσαν αναδιάταξη (reprofiling) και οι 57 «κούρεμα», που ήταν από 10% έως 80% της αξίας των ομολόγων. Η πρόσβαση στις αγορές μετά την αναδιάρθρωση ήταν απαγορευτική από 2 έως 10 χρόνια και όσο μεγαλύτερο ήταν το ποσοστό του «κουρέματος» του χρέους, τόσο πιο αργά ήρθε και η επιστροφή στις αγορές.

– Οι επιπτώσεις της εξόδου από το ευρώ;

– Πέρα από την εκροή κεφαλαίων προς το εξωτερικό και την αύξηση των τιμών, οι αγορές θα έκλειναν για περισσότερα χρόνια και θα υπήρχαν ακόμη πιο δραστικές περικοπές σε όλα, ολική οικονομική αποσταθεροποίηση, κατάρρευση του τραπεζικού συστήματος και τεράστια κάμψη του ρυθμού ανάπτυξης.

Σιωπηλοί για την ανεργία, λάβροι κατά του Ομπάμα

Οι προεκλογικές κινήσεις Ρεπουμπλικανών διεκδικητών του χρίσματος για την προεδρία

THE NEW YORK TIMES

Η τηλεοπτική συζήτηση–αντιπαράθεση επτά προβεβλημένων μελών του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος τη Δευτέρα στο Νιου Χάμσαϊρ, αν και γεμάτη ιστορικά λάθη, συγκαλύψεις οικονομικών στοιχείων, αποφυγή της πραγματικότητας και ρατσιστικές δηλώσεις, αποτέλεσε ιδανικό πεδίο παρατήρησης κομματικής δυσλειτουργίας. Στην προσπάθειά τους να μην αντιμετωπίσουν επικρίσεις από την υπερσυντηρητική πτέρυγα του κόμματος, οι επτά υποψήφιοι προσπάθησαν τόσο πολύ να ανακαλύψουν σφάλματα στην πολιτική του Μπαράκ Ομπάμα, που φάνηκε να ξεχνούν ότι ανταγωνίζονται για το χρίσμα του ίδιου κόμματος. Στο τέλος της βραδιάς, οι επτά Ρεπουμπλικανοί δημιούργησαν ιδεολογικό συνονθύλευμα βασισμένο στις ιδιωτικοποιήσεις, τις φοροαπαλλαγές και την αντίσταση στην «ισλαμοποίηση» της αμερικανικής κοινωνίας.

Οι επτά Ρεπουμπλικανοί υποψήφιοι για το χρίσμα, στην τηλεοπτική συζήτηση-αντιπαράθεση στο Νιου Χάμσαϊρ, επιτέθηκαν στην πολιτική του Ομπάμα, απέφυγαν την αμερικανική πραγματικότητα και προέβησαν σε ρατσιστικές δηλώσεις.

AFP

Υπερβολές

Για την ώρα, οι υποψήφιοι απευθύνονται σε ένα Ρεπουμπλικανικό Κόμμα, η οργή του οποίου κατά του Ομπάμα είναι τέτοια που δεν θυμίζει σε τίποτα το κόμμα που έχρισε ως υποψήφιό του τον Τζορτζ Μπους το 2000. Ο Μπους υπενθύμιζε, άλλωστε, σε κάθε περίσταση ότι ο πόλεμος κατά της τρομοκρατίας δεν αποτελούσε πόλεμο κατά του Ισλάμ. Ενας εκ των σημερινών ανθυποψηφίων, ο Χέρμαν Κέιν, είπε στη συζήτηση ότι δεν θα ήθελε μουσουλμάνο στο υπουργικό του συμβούλιο, προσθέτοντας: «Κάποιοι από αυτούς θέλουν να μας σκοτώσουν».

Ουδείς από τους συνομιλητές του αντέδρασε στη δήλωση αυτή. Μόνο ο Μιτ Ρόμνεϊ, που ως Μορμόνος έχει πέσει θύμα θρησκευτικής μισαλλοδοξίας, μνημόνευσε την αρχή της ανεξιθρησκείας, αποφεύγοντας ωστόσο να αναφερθεί ειδικά στους μουσουλμάνους. Ο Νιουτ Γκίνγκριτς είπε ότι μελετά την επιβολή «όρκου αφοσίωσης» για τα μέλη της κυβέρνησής του.

Ιδεολογικό συνονθύλευμα, βασισμένο στις ιδιωτικοποιήσεις, τις φοροαπαλλαγές και την αντίσταση στην «ισλαμοποίηση» της αμερικανικής κοινωνίας

Παρά τις ιδεολογικές αυτές υπερβολές, ο νικητής του χρίσματος των Ρεπουμπλικανών θα απομακρυνθεί από τις συντηρητικές υπερβολές των «Πάρτι τσαγιού», ώστε να προσελκύσει τη μεγάλη εκείνη μερίδα του εκλογικού σώματος που ανησυχεί για θέματα σημαντικότερα από τον γάμο ομοφυλοφίλων και την ομοφυλοφιλία στον στρατό.

Στην ερώτηση πώς θα αντιμετώπιζε την ανεργία, ο Ρικ Σαντόρουμ είπε ότι θα ανέστειλε τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού, για να εξερευνήσει για πετρέλαιο, ενώ ο Τιμ Πολέντι επανέλαβε το τετριμμένο επιχείρημα ότι η μείωση της φορολογίας θα ενισχύσει την οικονομία. Η Μισέλ Μπάκμαν πρότεινε την πιο παράξενη και απλοϊκή λύση: τη διακοπή λειτουργίας της ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Προστασίας του Περιβάλλοντος (EPA), η οποία σύμφωνα με την κ. Μπάκμαν ευθύνεται για την απώλεια αμέτρητων θέσεων εργασίας στις ΗΠΑ.

Οικονομία

Ο Μιτ Ρόμνεϊ, παρότι θεωρείται το φαβορί για το χρίσμα του κόμματος, δεν πρόσφερε λεπτομέρειες για την οικονομική του πολιτική, καταγγέλλοντας μόνο τον πρόεδρο Ομπάμα για «επιμήκυνση της ύφεσης», αν και παρέλειψε να επισημάνει ότι η ύφεση έληξε τον Ιούνιο του 2009. Ο κ. Ρόμνεϊ είπε επίσης ότι η διάσωση των General Motors και Chrysler υπήρξε σπατάλη δημόσιου χρήματος και κατηγόρησε την κυβέρνηση για υποχώρηση στις απαιτήσεις των συνδικαλιστών. Δεν ανέφερε, όμως, ότι η διάσωση περιέσωσε 1,4 εκατ. θέσεις εργασίας, εξασφαλίζοντας παράλληλα την επιβίωση ζωτικής σημασίας αμερικανικής βιομηχανίας, που έχει ήδη αποσβέσει το ήμισυ του κόστους διάσωσής της. Οι υποψήφιοι παρέμειναν σιωπηλοί για πολλά θέματα, όπως την παροχή ασφάλειας στους ανασφάλιστους, τη βελτίωση της παιδείας χωρίς περικοπές και ποια δημόσια προγράμματα θα πρέπει να διακοπούν για την εξοικονόμηση φόρων. Οι ψηφοφόροι θα θελήσουν, όμως, κάποια στιγμή να δουν τους υποψηφίους αυτούς να διαχωρίζουν τις θέσεις τους, ενώ αυτό θα απαιτήσει από τους διεκδικητές του χρίσματος πολύ μεγαλύτερη ειλικρίνεια, από αυτή που επέδειξαν στο Νιου Χάμσαϊρ τη Δευτέρα.

Τα μηνύματα Πούτιν - Μεντβέντεφ

Του ανταποκριτή μας στη ΜΟΣΧΑ **ΑΧΙΛΛΕΑ ΠΑΤΣΟΥΚΑ**

Ηταν Μάρτιος του 2008, όταν λίγη ώρα μετά την ανακοίνωση των εκλογικών αποτελεσμάτων ο νέος πρόεδρος της Ρωσίας, Ντμίτρι Μεντβέντεφ, παρέα με τον απερχόμενο πρόεδρο και μετέπειτα πρωθυπουργό, Βλαντιμίρ Πούτιν, βγαίνοντας από την πύλη του Κρεμλίνου, διέσχιζαν την Κόκκινη Πλατεία, στέλνοντας μήνυμα ενότητας στους χιλιάδες οπαδούς του κόμματος Ενιαία Ρωσία.

ο πρωθυπουργός Βλαντιμίρ Πούτιν και ο πρόεδρος Ντμίτρι Μεντβέντεφ.

AFP

Πριν από λίγες ημέρες και με την προεκλογική περίοδο ατύπως να έχει εγκαινιαστεί, οι δυο τους χαμογελαστοί έκαναν ποδήλατο στους κήπους του Κρεμλίνου, ενώ λίγο αργότερα άφηναν τα πετάλια και έπιαναν τις ρακέτες για ένα παιχνίδι μπάντμιντον. Μπορεί μέχρι σήμερα να μην έχουμε μάθει ποιος εκ των δυο επικράτησε στον αγώνα, ωστόσο, αναμφίβολα, το ουσιαστικό γεγονός εκείνου του απογεύματος ήταν τα πολλά συμβολικά μηνύματα που έστειλαν. Με την τελική απόφαση για το ποιος εκ των δύο θα είναι υποψήφιος στις προεδρικές εκλογές να μην έχει ανακοινωθεί, οι δυο τους μέσω της... ποδηλατάδας διοχέτευσαν την εικόνα, τόσο στο εσωτερικό της χώρας, αλλά κυρίως στο εξωτερικό, πως οι σχέσεις τους είναι άριστες. Το εύλογο ερώτημα είναι γιατί δεν έχουμε ακόμα επίσημη ανακοίνωση. Ο λόγος είναι καθαρά πρακτικός, καθώς σε μια χώρα με την έκταση της Ρωσίας, της οποίας ο κρατικός μηχανισμός... συναγωνίζεται τον ελληνικό, η πιθανή ανακοίνωση θα οδηγούσε σε παρατεταμένη εσωτερική διάλυση. Ενα άλλο παράδειγμα μας έδωσε ανώτατη κυβερνητική πηγή, σύμφωνα με την οποία, αν είχε ανακοινωθεί ότι ο Πούτιν θα είναι ο υποψήφιος πρόεδρος, όλοι μπορούμε να φανταστούμε πώς θα αντιμετώπιζαν πριν από λίγες ημέρες οι ηγέτες του G8 τον Ντμίτρι Μεντβέντεφ.

Το ερώτημα είναι ποιος εκ των δύο θα είναι υποψήφιος στις προεδρικές εκλογές

Ωστόσο, το μεγάλο ερώτημα –επισήμως– εξακολουθεί να παραμένει ποιος εκ των δύο θα θέσει υποψηφιότητα. Βέβαια, εδώ και περίπου δύο εβδομάδες φέρεται πως ο Βλαντιμίρ Πούτιν έχει πάρει ένα ισχνό προβάδισμα με δεδομένο ότι εξακολουθεί να είναι ο δημοφιλέστερος πολιτικός στη Ρωσία, καθώς και το ότι έως σήμερα ελέγχει τόσο τον κρατικό μηχανισμό όσο και την Ενιαία Ρωσία. Το κυβερνών κόμμα, μάλιστα, προσφάτως υποστήριξε πως είναι πολύ πιθανόν στις βουλευτικές εκλογές του Δεκεμβρίου να βρίσκεται επικεφαλής του συνδυασμού του ο Πούτιν.

REUTERS

Οι αντικυβερνητικές διαδηλώσεις κατά του προέδρου της Συρίας Μπασάρ Ασαντ στην Τζισρ αλ Σουγκούρ κατέληξαν σε αιματοχυσία, μετά την επέμβαση και την κατάληψη της πόλης από τον στρατό. Περισσότεροι από 8.500 πολίτες αναγκάστηκαν να αναζητήσουν καταφύγιο στη γειτονική Τουρκία.

Η αιματηρή διένεξη κλιμακώνεται στη Συρία

Οι αντικαθεστωτικοί αντιστέκονται παρά την αυξανόμενη βία από τις δυνάμεις του Ασαντ

Καθώς η συριακή εξέγερση διανύει τον τέταρτο μήνα της, το μεγάλο ερώτημα πλέον είναι αν οι διαδηλωτές που σφαγιάζονται ανά εκατοντάδες από τις δυνάμεις ασφαλείας του καθεστώτος έχουν τη διάθεση να συνεχίσουν. Παράλληλα, η διαρκώς αυξανόμενη βία του μηχανισμού καταστολής, ιδιαίτερα στη βορειοδυτική επαρχία της Ιντλέμπ, αυξάνει το ρίσκο για τον πρόεδρο της χώρας, Μπασάρ Ασαντ. Η ολομέτωπη επίθεση του στρατού στη μεγαλύτερη πόλη της επαρχίας, Τζισρ αλ Σουγκούρ, υποχρέωσε περισσότερους από 8.500 πολίτες να αναζητήσουν καταφύγιο στη γειτονική Τουρκία.

Ο στρατός εισβάλλει σε κάθε πόλη της Ιντλέμπ καταδιώκοντας τις «συμμορίες ενόπλων», όπως τις αποκαλούν τα φιλοκυβερνητικά μέσα ενημέρωσης. Τα ξημερώματα της Παρασκευής, η ιστορική πόλη της Μααρέτ αλ Νουμάν, που βρίσκεται πάνω στο εθνικό οδικό δίκτυο το οποίο συνδέει τη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της χώρας, Αλέπο, με τη Δαμασκό, κατελήφθη και αυτή από μεγάλη στρατιωτική δύναμη.

Κατά τ' άλλα, άρματα μάχης του στρατού έχουν περικυκλώσει την Ντέιρ εζ Ζορ στην πλούσια σε ορυκτό πλούτο ομώνυμη επαρχία που συνορεύει με το Ιράκ, ενώ το βράδυ της Πέμπτης υπήρχαν πληροφορίες περί ανταλλαγής πυρών στη Λατάκια και τη Χομς. Η Χάμα, επίσης, θεωρείται καζάνι που βράζει, καθώς οι εκεί αντικαθεστωτικοί κάθε άλλο παρά έχουν αποθαρρυνθεί από την πρόσφατη δυναμική επέμβαση των δυνάμεων ασφαλείας. Μόνο στις 10 Ιουνίου πραγματοποιήθηκαν αντικυβερνητικές διαδηλώσεις σε περισσότερα από 138 σημεία της χώρας.

Σε κάθε περίπτωση, η συζήτηση στο εσωτερικό του αντικαθεστωτικού κινήματος όσον αφορά τις επόμενες κινήσεις έχει φουντώσει. Η αξία των όπλων στη μαύρη αγορά της Χομς έχει διπλασιαστεί, καθώς ολοένα και περισσότεροι κάτοικοι προμηθεύονται πιστόλια και καραμπίνες προκειμένου να προστατευτούν από τα «επικίνδυνα στοιχεία» στο εσωτερικό των κυβερνητικών δυνάμεων. «Ο κόσμος αγοράζει όπλα, αλλά δεν ξέρει να τα χρησιμοποιεί», σχολίασε πρώην βουλευτής, ο οποίος έχει ταχθεί στο πλευρό των διαδηλωτών. Εντούτοις, τα περιστατικά όπου μέχρι πρότινος ειρηνικοί διαδηλωτές αρπάζουν όπλα και ανοίγουν πυρ εις βάρος αστυνομικών και στρατιωτών αυξάνονται καθημερινά. Στην Τελ Καλάχ, κοντά στα σύνορα με τον Λίβανο, οι αντικαθεστωτικοί χρησιμοποίησαν για πρώτη φορά αντιαρματικές ρουκέτες. Αντιθέτως, όμως, στην Τζισρ αλ Σουγκούρ, το αντικαθεστωτικό κίνημα αρνείται πεισματικά να στραφεί στα όπλα. «Θέλουμε τη δυτική κοινή γνώμη στο πλευρό μας και δεν επιθυμούμε να δίνουμε λόγους για να μας αποκαλεί το καθεστώς συμμορίτες», εξήγησε κάτοικος της πόλης, η οποία έχει καταληφθεί από τον στρατό. Στο πρόστιο Ντούμα της συριακής πρωτεύουσας, επίσης, οι κάτοικοι φέρονται να προτιμούν τον δρόμο της πολιτικής ανυπακοής.

Οι μέχρι πρότινος ειρηνικοί διαδηλωτές αρπάζουν όπλα και ανοίγουν πυρ εις βάρος αστυνομικών και στρατιωτών

Λιποτακτούν

Στο μεταξύ, το τοπίο όσον αφορά την κατάσταση στο εσωτερικό του στρατεύματος παραμένει θολό. Υπάρχουν πλέον ενδείξεις, πάντως, ότι η αιματοχυσία της περασμένης εβδομάδας στην Τζισρ αλ Σουγκούρ προκλήθηκε όταν το καθεστώς εξόπλισε τους φανατικούς του υποστηρικτές στο βορειοδυτικό τμήμα της χώρας και αυτοί στράφηκαν εναντίον μονάδων του στρατού που είχαν στασιάσει. Ο αριθμός δε των σουνιτών στρατιωτών, οι οποίοι αποτελούν και τη συντριπτική πλειονότητα της βάσης των συριακών ενόπλων δυνάμεων, που λιποτακτεί, φέρεται να αυξάνεται ραγδαία. Στον αντίποδα, η αστυνομία και η υπηρεσία πληροφοριών παραμένουν αφοσιωμένες στον πρόεδρο Ασαντ.

Ο κ. Ασαντ, πάντως, έχει να μιλήσει από τις 16 Απριλίου και λέγεται πως δεν απαντάει στις κλήσεις του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, Μπαν Κι Μουν. Ως εκ τούτου, η φημολογία ότι δεν βρίσκεται εκείνος στα ηνία της χώρας έχει ενταθεί τις τελευταίες μέρες. Παρ' όλα αυτά, η εξουσία στη Συρία παραμένει αυστηρά οικογενειακή υπόθεση, με τον μικρότερο αδελφό του Μπασάρ Ασαντ, Μαχέρ, να διοικεί τις ειδικές δυνάμεις του στρατού και τον μεγιστάνα ξάδελφό τους Ραμί Μαχλούφ να αναλαμβάνει διαρκώς νέες πρωτοβουλίες.

Εν ολίγοις, το σκηνικό είναι έτοιμο για μια αιματηρή διένεξη διαρκείας.

Η Τουρκία ματαίωσε τη βοήθεια στη Γάζα

Αφού αρχικά υπεραμύνθηκε του δικαιώματος των ακτιβιστών να πλεύσουν προς τη Λωρίδα της Γάζας, ο υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας Αχμέτ Νταβούτογλου κάλεσε, εν τέλει, τους διοργανωτές της δεύτερης νηοπομπής προς την παλαιστινιακή περιοχή να ακυρώσουν τα σχέδιά τους. Το πρωί της Παρασκευής, τελικά, η οργάνωση ΙΗΗ ανακοίνωσε ότι το τουρκικό πλοίο «Μαβί Μαρμαρά» δεν θα συμμετάσχει στη νηοπομπή του κινήματος «Ελευθερώστε τη Γάζα». Το μεσημέρι της Πέμπτης, επίσης, ένα φορτίο με φάρμακα από την Τουρκία αφίχθη στην πόλη της Γάζας, κατόπιν, φυσικά, συνεννόησης μεταξύ της κυβέρνησης Ερντογάν και του ισραηλινού στρατού.

Πολιτικοί αναλυτές, ωστόσο, υπογράμμιζαν ότι αυτές οι εξελίξεις δεν σηματοδοτούν κάποια σημαντική αναθέρμανση στις σχέσεις των δύο κρατών, αλλά αποτελούν αντίδραση στις περιφερειακές εξελίξεις και πιο συγκεκριμένα στην είσοδο χιλιάδων προσφύγων από τη Συρία στην Τουρκία. «Η Τουρκία αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα με τους Σύρους πρόσφυγες και δεν επιθυμεί να ανοίξει νέα μέτωπα», σχολίασε ο καθηγητής Μεσανατολικών Σπουδών του πανεπιστημίου της Ιερουσαλήμ Μοσέ Μαόζ.

Ο συνταγματάρχης ξεμένει πλέον και από βενζίνη

Αυτοκίνητα αντί τανκς κατά των ανταρτών

Το να ξεμείνει κανείς από καύσιμα, όπως ανακάλυψε το 1942 ο Ρόμελ, μπορεί να αποβεί μοιραίο για την έκβαση μιας στρατιωτικής αναμέτρησης στη Βόρεια Αφρική. Χάρη στον αεροπορικό βομβαρδισμό του ΝΑΤΟ, ο Καντάφι έχει λίγα τανκς κι αυτά χωρίς βενζίνη. Οι στρατιωτικές δυνάμεις του Καντάφι, που φθάνουν πλέον στην πρώτη γραμμή με πολιτικά οχήματα, ελπίζοντας ότι έτσι θα μπερδέψουν τους πιλότους του ΝΑΤΟ, έχουν προτεραιότητα στη διανομή όσων καυσίμων έχουν απομείνει. Αλλά κι αυτά μπορεί σύντομα να τελειώσουν.

Αυτή τη στιγμή, ένα λίτρο καύσιμα στην πρωτεύουσα κοστίζει πάνω από 8 δολάρια, 50 φορές περισσότερο απ' όσο κοστίζει στην ελεγχόμενη από τους αντάρτες Βεγγάζη. Σε κάποια βενζινάδικα της Τρίπολης οι ουρές ξεπερνούν το ενάμισι χιλιόμετρο και οι οδηγοί φυλάνε εναλλάξ τα αυτοκίνητα που μένουν στις ουρές τη νύχτα. Οι κλέφτες γυρίζουν την πρωτεύουσα ψάχνοντας αυτοκίνητα που έχουν ακόμη βενζίνη στο ντεπόζιτό τους.

Κάποιες μικρές προμήθειες υπάρχουν. Λιγοστές ποσότητες πετρελαίου από τα ελεγχόμενα από το καθεστώς κοιτάσματα των νοτιοδυτικών περιοχών μεταφέρονται στο παραλιακό διυλιστήριο της Ζαουίγια, κοντά στην Τρίπολη. Οπως δείχνουν οι εναέριες φωτογραφίες, το διυλιστήριο λειτουργεί, αλλά στο 30% της δυναμικότητάς του, που είναι 120.000 βαρέλια ημερησίως. Στις 12 Ιουνίου οι αντάρτες προσπάθησαν να καταλάβουν την πόλη, αλλά απωθήθηκαν από το πυροβολικό. Αν όμως ο συνταγματάρχης Καντάφι χάσει τη Ζαουίγια και το διυλιστήριό της, το παιχνίδι θα λήξει.

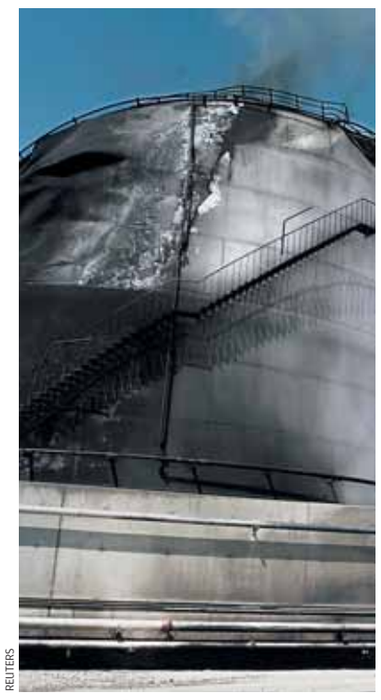

REUTERS

Τα διυλιστήρια πετρελαίου στη Ζαουίγια έπειτα από επίθεση των ανταρτών. Αν ο Καντάφι χάσει την πόλη και το διυλιστήριό της, η έκβαση της αναμέτρησης θα γείρει υπέρ των αντικαθεστωτικών.

Ενα λίτρο καύσιμα στην Τρίπολη κοστίζει πάνω από 8 δολάρια, 50 φορές περισσότερο απ' όσο κοστίζει στην ελεγχόμενη από τους αντάρτες Βεγγάζη

Μέσα από τους αντάρτες

Ο πετρελαιαγωγός που τροφοδοτεί τη Ζαουίγια περνά από περιοχές ελεγχόμενες από τους αντάρτες, κοντά στα όρη Ναφούσα. Λίγο τσιμέντο αν ρίξουν οι αντάρτες σε μια βαλβίδα, ο αγωγός θα κλείσει. Ομως, οι δυτικές κυβερνήσεις έχουν πείσει τους αντάρτες να μην αγγίξουν τον πετρελαιαγωγό, ούτε και τον γειτονικό αγωγό αερίου που τροφοδοτεί την ηλεκτροδότηση της Τρίπολης.

Οι υπόλοιπες πηγές καυσίμων εξαντλούνται. Οι αντάρτες δηλώνουν ότι με τη συνεργασία των Τυνήσιων, έχουν παρεμποδίσει την είσοδο των περισσότερων βυτιοφόρων από την Τυνησία, αν και κάποια μπορεί να περνούν τα σύνορα από την Αλγερία.

Ο ενεργειακός κόμβος της Μπρέγκα, τον οποίο οι δυνάμεις του Καντάφι υπερασπίζονται με σθένος, είναι σχεδόν τόσο κρίσιμος όσο η Ζαουίγια. Αν πέσει στα χέρια των ανταρτών, εκείνοι θα θέσουν εκ νέου σε λειτουργία τον εξαγωγικό σταθμό πετρελαίου και φυσικού αερίου, ενώ η πτώση της Μπρέγκα θα οδηγούσε και σε πτώση της Σίντρα και της Ρας Λανούφ.

Αν οι αντάρτες μπορούσαν να επανεκκινήσουν την παραγωγή πετρελαίου στις δικές τους περιοχές θα αποκτούσαν μεγαλύτερο πλεονέκτημα. Ομως είναι δύσκολο να αρχίσει ξανά η παραγωγή στα κοιτάσματα Μισλά και Σαρίρ μετά τις ζημιές που προκάλεσαν οι δυνάμεις του Καντάφι. Στις 12 Ιουνίου κυβερνητικές δυνάμεις έφθασαν εκ νέου στις πετρελαιοπηγές, παρεμποδίζοντας τις προσπάθειες επανέναρξης της παραγωγής.

Η τροφοδοσία καυσίμων από θαλάσσης εμποδίζεται από το ΝΑΤΟ. Στις 13 Ιουνίου, ένας από τους γιους του Καντάφι, ο Αννίβας, που ελέγχει την κυβερνητική εταιρεία θαλασσίων μεταφορών (GNMTC) έστειλε ρυμουλκό προκειμένου να οδηγήσει στο λιμάνι το 37.500 τόνων Cartagena, το οποίο παραμένει στα ανοικτά, αρνούμενο να παραδώσει τα καύσιμα που μεταφέρει. Ομως η προσπάθεια του Καντάφι απέτυχε.

Ευρωπαϊκό εμπάργκο

Επίσης, στις 7 Ιουνίου, έπειτα από παρότρυνση της Βρετανίας, η Ευρωπαϊκή Ενωση επέβαλε εμπάργκο σε έξι λιμάνια που ελέγχονται από τον Καντάφι. Ως τότε, η Γαλλία και η Ιταλία δεν ήθελαν να θίξουν την GNMTC, η οποία είχε αναθέσει την κατασκευή πλοίου σε γαλλική εταιρεία το 2010, ενώ διυλιστήριο στη Σαρδηνία προμήθευε καύσιμα στο καθεστώς.

Πέρα από το πετρέλαιο, πάντως, το ΝΑΤΟ και οι αντάρτες σφίγγουν τη θηλιά γύρω από το καθεστώς. Οι δυτικές κυβερνήσεις δεν ελπίζουν σε κατάληψη της λιβυκής πρωτεύουσας έπειτα από προέλαση εξ Ανατολών, αλλά σε κατάρρευση εκ των έσω του καθεστώτος και σε εξέγερση του λαού της Τρίπολης για την ανατροπή του Καντάφι - μια πιθανότητα την οποία οι δυτικές πρωτεύουσες βλέπουν να έρχεται όλο και πιο κοντά.

LOUIS TOURS fly διακοπές & φύγαμε!

Οργανωμένες εκδρομές με απευθείας πτήσεις

8ήμερο AEGEAN
Βαρκελώνη
από €769
Αναχ. Κάθε Δευτέρα από 4/7

5ήμερο CSA
Πράγα
από €499
Αναχ. 14/7, 22/7, 28/7, 5/8, 12/8, 14/8, 19/8

7ήμερο CSA
Τσεχία
από €839
Αναχ. 14/7, 4/8, 9/8, 13/8

7ήμερο CSA
Τσεχία -Γερμανία
από €899 Αναχ. 6/8, 11/8, 18/8

8ήμερο AEGEAN
Μακεδονικό Πανόραμα
από €845 Αναχ. 21/7, 11/8

8ήμερο MALEV
Ουγγαρία -Αυστρία
από €849 Αναχ. 18/7

www.louistravel.com

Οι τιμές είναι ανά άτομο και περιλαμβάνουν: • Αεροπορικό εισιτήριο μετ' επιστροφής • Διαμονή σε ξενοδοχεία, γεύματα, μεταφορές, εκδρομές, συνοδούς και ξεναγούς σύμφωνα με το πρόγραμμα, όπως αναγράφεται στον κατάλογο της Louis Tours «διακοπές & φύγαμε» καλοκαίρι 2011 • Φόροι αεροδρομίων (δύναται να διαφοροποιηθούν) • Ασφάλεια ταξιδιού

ΠΑΓΚΥΠΡΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΛΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ: 77 77 85 55

ΠΡΩΤΑΡΑΣ - ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΠΑΝΩ ΣΤΟ ΚΥΜΑ
& ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΣ ΕΠΑΥΛΕΙΣ 50μ. ΑΠΟ ΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

110-140 μ² / 2 + 3 υπνοδωματίων, με άδεια οικοδομής από €299.000 ΕΤΟΙΜΟΠΑΡΑΔΟΤΑ
150-169 μ² / 4 υπνοδωματίων σε οικόπεδα 250-423 μ² από €370.000

TRIDENT DEVELOPMENTS
■ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗ ΘΕΑ - ΑΜΜΩΔΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑ
Στον αμμώδη κόλπο της Αγίας Τριάδας, δίπλα στο ψαρολίμανο, με όλες τις σύγχρονες ανέσεις και μεγάλους ιδιωτικούς κήπους.
■ ΜΟΝΤΕΡΝΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ - ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ - ΠΡΟΘΥΜΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ
Γλαύκου 3, Άγιοι Ομολογητές 1085 Λευκωσία T: 22 446 602 K: 99 620 432 Φ: 22 446 603
E: sales@tridentdevelopments.com www.tridentdevelopments.com

Παθαίνετε «FOMO» όταν δικτυώνεστε;

Οι ειδικοί διαπίστωσαν ότι οι ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης προκαλούν σε πολλούς άγχος και εκνευρισμό

Της **JENNA WORTHAM**
THE NEW YORK TIMES

Νιώθετε να βλέπετε τη ζωή σας σαν παρατηρητής, αισθάνεστε ότι βρίσκεστε μακριά από τις εξελίξεις που συμβαίνουν γύρω σας; Πριν από μερικές ημέρες, ενώ έβρεχε πολύ, κάθισα στον καναπέ, και ετοιμάστηκα να απολαύσω μία ταινία στην τηλεόραση. Το μόνο που τάραζε την ηρεμία μου ήταν οι διαρκείς «ειδοποιήσεις» που λάμβανα στο iphone από τις διάφορες ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, όπως το Facebook. Βέβαια, αυτά τα μηνύματα είναι χρήσιμα αφού μου επιτρέπουν να γνωρίζω ανά πάσα στιγμή τι ακριβώς κάνουν οι «φίλοι μου».

Τρεις φίλοι, έμαθα, ότι βρίσκονταν σε ένα θέατρο κοντά στο σπίτι μου. Τι συνέβαινε εκεί άραγε; Στη συνέχεια είδα φωτογραφίες γνωστών που έτρωγαν το παγωτό τους σε ένα ακριβό εστιατόριο. Ξαφνικά, οι απλές μου απολαύσεις, η ταινία, ο καναπές και το ποπ κορν μου φάνηκαν ασήμαντες αν όχι θλιβερές μπροστά στο τι θα μπορούσα να κάνω την ίδια στιγμή.

Η Σέρι Τερκλ, καθηγήτρια στο Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης και συγγραφέας του «Alone Together» υποστηρίζει ότι η τεχνολογία έχει εισβάλει σε κάθε τομέα της ζωής μας, με αποτέλεσμα να της δίνουμε το δικαίωμα να επηρεάζει τις αποφάσεις, τα συναισθήματά μας και τη διάθεσή μας.

Αμέτρητες δυνατότητες

Οι αμέτρητες δυνατότητες μου προκάλεσαν άγχος. Μήπως θα ήταν καλύτερα να βγω κι εγώ έξω αντί να βγάλω ρίζες, καθισμένη ώρες στον καναπέ; Πραγματικά δεν γνώριζα τι έπρεπε να κάνω. Το «πρόβλημά μου» είναι χαρακτηριστικό της ψηφιακής εποχής στην οποία ζούμε. Οι γνώστες το αποκαλούν FOMO από τα αρχικά της λέξης fear of Missing Out, ο φόβος δηλαδή της μη συμμετοχής σε κάποιο από όλα όσα γίνονται. Με τη λέξη αυτή οι ειδικοί αναφέρονται στο άγχος και τον εκνευρισμό που πυροδοτείται συνήθως όταν επισκεπτόμαστε τις ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης όπως το Facebook, το Twitter, το Fours quare και το Instagram. Εκατομμύρια μηνύματα στο Twitter, φωτογραφίες αλλά και λέξεις μας αποκαλύπτουν την καθημερινότητα και τις δραστηριότητες φίλων, συνεργατών, παλαιών συμμαθητών.

Σίγουρα το γεγονός ότι μπορούμε να μάθουμε πως πέρασαν την ημέρα τους οι φίλοι και οι γνωστοί μας κάθε στιγμή, ακόμα και όταν μας χωρίζουν χιλιάδες χιλιόμετρα, είναι καταπληκτικό, καθώς μας κάνει να νιώθουμε ότι διατηρούμε επαφή με πρόσωπα που βρίσκονται μακριά αλλά και γενικότερα με τα τεκταινόμενα. Τα σχόλια και οι φωτογραφίες από βόλτες, συναυλίες, γεύματα σε καλά εστιατόρια των φίλων μου στη Νέα Υόρκη είναι στην πραγματικότητα ένας πρόχειρος ή μάλλον ανεπίσημος κατάλογος όλων όσων θα πρέπει να κάνει ο επισκέπτης του Μεγάλου Μήλου. Αυτή, όμως, η νέα πραγματικότητα έχει και μία σκοτεινή πλευρά.

Καθώς κοιτάζουμε τις φωτογραφίες και ενημερωνόμαστε για το τι κάνουν οι φίλοι μας, στην ψυχή και τη σκέψη μας γιγαντώνεται ο φόβος: ότι κάτι χάνουμε, ότι τελικά βρισκόμαστε έξω από τα πράγματα εξηγεί ο Νταν Αριελί, συγγραφέας του «Predicably Irrational» και καθηγητής ψυχολογίας και οικονομικών της συμπεριφοράς στο πανεπιστήμιο Ντιουκ. Αγωνιούμε, μήπως έχουμε κάνει λανθασμένη επιλογή σχετικά με το πώς να περάσουμε την ώρα μας. Τα διάφορα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχουν μία αμεσότητα πολύ διαφορετική από, ας πούμε, μία συζήτηση που θα κάναμε με κάποιον συνάδελφο ή συμφοιτητή σχετικά με το πώς περάσαμε το Σαββατοκύριακο. Οταν βλέπουμε ιδίοις όμμασι τους φίλους μας να κάθονται και να πίνουν κρασί χωρίς εμάς, αμέσως φανταζόμαστε πόσο διαφορετικά θα μπορούσαν να είναι τα πράγματα, εξηγεί ο καθηγητής Αριελί. Ο φόβος μπας και χάσουμε κάτι, δεν αφορά μόνον όσους αγαπούν τη νυχτερινή ζωή, γι' αυτούς που είναι υπερκοινωνικοί και δεν χάνουν ευκαιρία να ξεπορτίσουν...

Κάποιοι νιώθουν την ικανοποίηση που αντλούν από τη ζωή τους να καταβαραθρώνεται από τη στιγμή που μπαίνουν στο Facebook. «Τώρα κάθομαι και σκέφτομαι "είμαι 28 ετών, μένω σε ένα διαμέρισμα με τρεις φίλες μου και βλέπω στις φωτογραφίες κάποιας γνωστής ότι έχει δύο παιδιά και ένα υπέροχο σπίτι". Λοιπόν θέλω να πεθάνω» ομολογεί μία νεαρή διαφημίστρια. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πρώτη της αντίδραση είναι να αναρτήσει πληροφορίες για κάτι που η ίδια έκανε έτσι ώστε να προκαλέσει ζήλεια ή να ανεβάσει μία φωτογραφία που να δείχνει πόσο υπέροχο ήταν το Σαββατοκύριακό της. Αυτό την κάνει να νιώθει καλύτερα αλλά την ίδια στιγμή κάνει κάποιον άλλο να νιώσει άσχημα για τη δική του ζωή.

Πετάξτε για λίγο το iphone

Η Σέρι Τερκλ, καθηγήτρια στο Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης και συγγραφέας του «Alone Together» υποστηρίζει ότι η τεχνολογία έχει εισβάλλει σε κάθε τομέα της ζωής μας και η σχέση μας με αυτή είναι πιο στενή, με αποτέλεσμα να της δίνουμε το δικαίωμα να επηρεάζει τις αποφάσεις, τα συναισθήματά μας και την διάθεσή μας.

«Είναι η ανωριμότητα της σχέσης μας με την τεχνολογία που προκαλεί αρνητικά αποτελέσματα. Ακόμα βρίσκεται σε στάδιο εξέλιξης. Προσπαθούμε τώρα να συνηθίσουμε αυτό το νέο συναίσθημα διαρκούς επαφής, διαρκούς σύνδεσης με φίλους και γνωστούς, που μας δίνει το Ιντερνετ. Ωστόσο, θέλουμε να βρούμε έναν τρόπο για να το περιορίσουμε ή καλύτερα να μειώσουμε τις συνέπειες που έχει στη ζωή μας. Οταν ερωτήθηκε η Σέρι Τερκλ τι μπορούμε να κάνουμε για να σωθούμε από το στρες που προκαλεί η δικτύωση, αυτή απάντησε σαφώς «διακόψτε τη διαρκή σύνδεση, πετάξτε για λίγο το iphone».

Βέβαια, αυτό μπορεί να το λέει κανείς με ευκολία αλλά δύσκολα το κάνει. Ακόμα, όμως και αν δεν μπορούμε να πετάξουμε το κινητό ή να κλείσουμε τον λογαριασμό μας στο Facebook, μπορούμε να ξεκολλήσουμε για λίγο από την οθόνη και να απολαύσουμε την ημέρα μας.

Οι χρήστες εθίζονται στα θετικά σχόλια

Η Κατερίνα Φέικ, συνιδρύτρια της ιστοσελίδας Flickr, όπου κάθενας μπορεί να ανεβάσει και να μοιραστεί τις φωτογραφίες του, αλλά και του Hunch, μιας μηχανής αναζήτησης, υποστηρίζει ότι οι ιστότοποι κοινωνικής δικτύωσης είναι ταυτόχρονα δημιουργοί και θεραπευτές αυτού του φόβου που νιώθει κανείς ότι μένει στο περιθώριο της κοινωνικής ζωής (FOMO). «Είναι ένα κυκλικό φαινόμενο. Κάποιοι δημιουργοί εφαρμογών μάλιστα γι' αυτού του είδους τις σελίδες, τις έχουν φτιάξει έτσι ώστε οι χρήστες να επιστρέφουν σ' αυτές. Κανείς δεν θέλει να λειτουργεί σε ένα κενό», προσθέτει ο Κέβιν Σάιστρομ, διευθύνων σύμβουλος στην Instagram, μια εφαρμογή που επιτρέπει στους χρήστες της να μοιράζονται και να σχολιάζουν φωτογραφίες. «Οσο πιο εντυπωσιακή είναι μία φωτογραφία ή πιο πρωτότυπη, τόσο περισσότερα θετικά σχόλια συγκεντρώνει. Και αυτή η διαρκής ενασχόληση με κάποια φωτογραφία είναι -σε πολλές περιπτώσεις- εθιστική. Ο κόσμος που χρησιμοποιεί την εφαρμογή νιώθει ότι ανταμείβεται κάθε φορά που κάποιος κάνει ένα θετικό σχόλιο για τη "δημιουργία" του, γι' αυτό και ξαναγυρνάει στην ίδια εφαρμογή, ξανά και ξανά, σαν να είναι οι έπαινοι ένα είδος ναρκωτικού».

«Δεν είχαμε συνηθίσει να παρακολουθούμε γεγονότα τη στιγμή που εξελίσσονται. Ως άνθρωποι μπορούμε να επεξεργαστούμε μόνο μία συγκεκριμένη ποσότητα δεδομένων», λένε οι ειδικοί. Φυσικά ο φόβος ότι «χάνουμε» κάτι από τη ζωή δεν είναι διόλου νέος. Αντιθέτως. Σε ολόκληρη την ανθρώπινη ιστορία, οι κοσμικές στήλες των εφημεριδων, οι φωτογραφίες από πάρτι που δεν προσκληθήκαμε αλλά και οι επιστολές που ανταλλάσσει κανείς κάθε χρόνο τις ημέρες των γιορτών -ακόμα και σε ηλεκτρονική μορφή, όπου απεικονίζονται χαμογελαστοί άνθρωποι να περνάνε καλά- προκαλούν ακριβώς αυτόν τον φόβο, ότι η ζωή μας κυλάει και δεν κάνουμε όσο θα ήταν δυνατό. Η διαφορά είναι ότι σήμερα έχουμε ενημέρωση για το τι συμβαίνει γύρω μας και τι κάνουν οι φίλοι μας ολόκληρο το 24ωρο.

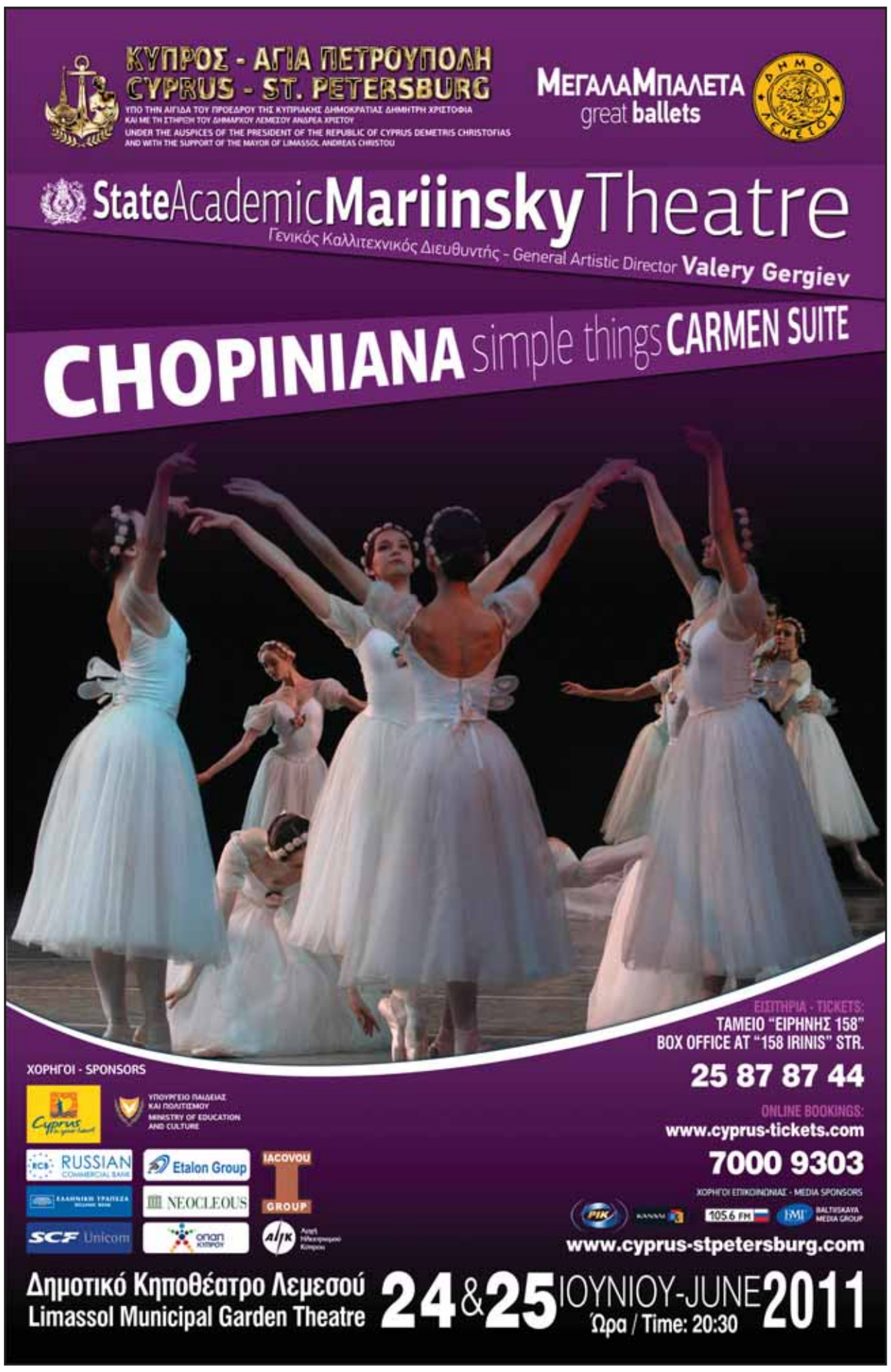

Η σωστή τράπεζα για την επιχείρησή σας είναι αυτή που κατανοεί τις ανάγκες σας και τηρεί τις υποσχέσεις της.

Η προσωπική σχέση της τράπεζας με την επιχείρησή σας αποτελεί σημαντικό κριτήριο επιλογής.

Στη cdbbank το μέγεθός μας, μάς επιτρέπει να σας ξέρουμε προσωπικά και να ξέρετε αυτούς που σας εξυπηρετούν.

Γι' αυτό κατανοούμε τις ανάγκες της επιχείρησής σας. Γι αυτό, δίνουμε υποσχέσεις που τηρούμε.

Με αυτό τον τρόπο δημιουργούμε με τους πελάτες μας σχέσεις ανάπτυξης, αμοιβαία επωφελείς.

"Αν ο πελάτης έχει θετική εμπειρία μαζί σας θα το μοιραστεί με άλλους. Η διαφήμιση με σχόλια πελατών είναι η πλέον αποτελεσματική." (Jeff Bezos)

ekkeshi_

ΤΗΛΕΦΩΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: 8000 79 79
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: ΛΕΩΦ. ΑΡΧ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ' 62, XENIOS BUILDING
ΚΕΝΤΡΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ: ΛΕΩΦ. ΑΡΧ. ΜΑΚΑΡΙΟΥ Γ' 50, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

www.cdb.com.cy

cdbbank
Σχέση ανάπτυξης
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΛΤΔ

ΗΡΩΑΣ.

Είσαι ή δεν είσαι;

www.appiosmetaxas.com

green-dot Κύπρου

MARFIN LAIKI BANK
Πάντα εδώ, πάντα για σένα

Παίξε και μάθε στο www.recyclinghero.com.cy

Η Marfin Laiki Bank και η Green Dot Κύπρου παρουσιάζουν το Recycling Hero, ένα νέο, συναρπαστικό διαδικτυακό παιχνίδι για όλες τις ηλικίες με στόχο την περαιτέρω προώθηση της ιδέας της ανακύκλωσης.

Μπες στο www.recyclinghero.com.cy, παίξε, κέρδισε βραβεία κοινωνικής προσφοράς - και απόδειξε ότι είσαι ήρωας!

Γιατί ήρωας, είναι αυτός που φροντίζει τον κόσμο.

ΤΗΛΕΤΡΑΠΕΖΑ 8000 2000, www.marfinbank.com.cy

Eurobank EFG

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011

Eurobank EFG
Private Banking
Best Private Bank in Cyprus
2010 & 2011 Euromoney Survey of Private Banking and Wealth Management

Μεταβολές εβδομάδας								
Χ.Α.Κ.	Χ.Α.	Dow Jones	Nasdaq	Nikkei	Dax	FTSE 100	Πετρέλαιο	€ / $
2,5%	0,56%	0,08%*	-0,75%*	-1,02%	1,90%	-0,73%	-3,27%	-0,99%

ΣΗΜΕΡΑ

ΕΛΛΑΔΑ

Τρία σενάρια για το χρέος

Οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης έχουν επεξεργαστεί τρία σενάρια για το πώς θα συμμετέχει ο ιδιωτικός τομέας στο νέο πακέτο στήριξης της ελληνικής οικονομίας. Επικρατέστερο φαίνεται ότι είναι το «καλό» σενάριο, που προβλέπει την εθελοντική «ανανέωση» ομολόγων, στα πρότυπα της «πρωτοβουλίας της Βιέννης», ενώ τα άλλα δύο οδηγούν την Ελλάδα σε καθεστώς «περιορισμένης χρεοκοπίας». **Σελ. 7**

Γ. ΛΙΛΛΗΚΑΣ

Πρόταση στρατηγικής για το φυσικό αέριο

Η υπογραφή των Συμφωνιών για καθορισμό της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) με την Αίγυπτο, τον Λίβανο, το Ισραήλ και η υποβολή χαρτογραφημένων (με βάση το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας) προτάσεων στη Συρία και στη Λιβύη, επιτρέπουν στην Κυπριακή Δημοκρατία να προχωρήσει στη νόμιμη εκμετάλλευση του όποιου υποθαλάσσιου ενεργειακού πλούτου κατέχει. Ο πρώην υπουργός Γ. Λιλλήκας καταθέτει στην «Κ» πρόταση επτά σημείων. **Σελ. 6**

ΚΑΡΙΕΡΑ

Καθοριστικός ο ρόλος του Chief Risk Manager

Η λήψη μιας απόφασης που συνεπάγεται ρίσκο, μπορεί μεν να εμπεριέχει χαρακτηριστικά τυχερού παιγνιδιού, ωστόσο, εκείνοι που λαμβάνουν τις αποφάσεις αυτές είναι οι έμπειροι και καταρτισμένοι risk managers, οι οποίοι πολύ σπάνια λειτουργούν ως ενστικτώδεις παίκτες. Ωστόσο ο νέος ρόλος του υπεύθυνου στελέχους διαχείρισης κινδύνων είναι εν μέρει απροσδιόριστος. **Σελ. 8**

Real Estate

Τα δεδομένα των αγοραπωλησιών παραμένουν αρνητικά, παρά τη μικρή βελτίωση που παρουσίασαν οι επιχειρηματικές προοπτικές. Τα στοιχεία του Κτηματολογίου δείχνουν ότι τον Μάιο σημειώθηκε νέα μείωση στις αγοραπωλησίες για δέκατο συνεχή μήνα, ενώ σε ετήσια βάση η υποχώρηση είναι της τάξης του 16%. **Σελ. 12**

Στενό το παράθυρο ευκαιρίας

Λόγω της κρίσης στην Ελλάδα, οι επόμενοι δύο μήνες θα είναι πολύ δύσκολοι, αν δεν ληφθούν μέτρα

Με δεδομένο πως το κράτος πρέπει να δανειστεί γύρω στα 2 δισ. ευρώ μέχρι το τέλος του έτους, η κυβέρνηση βρίσκεται σήμερα στον κλοιό των αγορών. Σε μεγάλο βαθμό λόγω των επιπτώσεων της κρίσης στην Ελλάδα, οι επενδυτές αποστρέφονται το κυπριακό χρέος το οποίο πωλούν σε «τιμές ευκαιρίας» εκτοξεύοντας τις αποδόσεις του κυπριακού ομολόγου μέχρι και το εφιαλτικό επίπεδο του 7,95%. Μοναδική κίνηση που μπορεί να κάνει πλέον η κυβέρνηση, είναι να δώσει σαφές και ξεκάθαρο μήνυμα πως είναι έτοιμη να διαχειριστεί τα βαθύτερα, διαρθρωτικά προβλήματα των δημόσιων οικονομικών. Ανάμεσά τους, πρώτο, όχι όμως και μοναδικό, είναι το συνταξιοδοτικό. Ενδιαφέρον προκαλεί, ωστόσο, το σχόλιο που έκανε ο επικεφαλής της εταιρείας που εκπόνησε την αναλογιστική μελέτη για το συνταξιοδοτικό, Ibrahim Muhanna, πως η επίλυση του συνταξιοδοτικού είναι απαραίτητη, όχι όμως και αρκετή για διόρθωση των προβλημάτων του κράτους.

Η κυβέρνηση δείχνει να αντιλαμβάνεται το εύρος των προβλημάτων και να προσπαθεί, με τις συναντήσεις που είναι προγραμματισμένες για την Τρίτη και την Τετάρτη, στο Προεδρικό, να καταλήξει σε συμφωνία με τη λήψη μέτρων για την οικονομία. Τα μηνύματα της αγοράς, ωστόσο, είναι ξεκάθαρα και τα όποια «ταμειακά» μέτρα δεν θα εισπραχτούν με θετικό μάτι από την αγορά, η οποία θέλει να δει λύσεις που να εξυγιάνουν σε βάθος χρόνου την οικονομία. **Σελ. 3**

Κατηγορούνται οίκοι για απάτη

Μετά τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και την τοποθέτηση της Κομισιόν, σειρά παίρνει και η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς των ΗΠΑ (Securities Exchange Commission, SEC) στην άσκηση πιέσεων προς τους οίκους αξιολόγησης. Στις ΗΠΑ, την αρχή έκανε ad hoc επιτροπή της Γερουσίας που είχε εξετάσει τον ρόλου των οίκων αξιολόγησης στην οικονομική κρίση. ΗΠΑ και Ε.Ε. συμφώνησαν ότι οι σχέσεις των οίκων με τους αξιολογούμενους, δεν ήταν οι ενδεικνυόμενες. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ασκεί πλέον ανοικτές πιέσεις στην Κομισιόν και στο Συμβούλιο για να δεχτούν προτάσεις, με τις οποίες οι οίκοι θα είναι υπόλογοι για τις αξιολογήσεις τους, με αστική ευθύνη. Στις ΗΠΑ, η SEC ανακοίνωσε την Παρασκευή πως εξετάζει το ενδεχόμενο να απευθυνθεί στη δικαιοσύνη, κατηγορώντας τους οίκους για απάτη. Ανάμεσα στους οίκους που βρίσκονται υπό το μικροσκόπιο της SEC, είναι η McGraw Hill, η Moody' s και η S&P.

Η Ρωσία ξυπνά από τον λήθαργο

Τροχοπέδη οι ανισότητες

Η άνιση ανάπτυξη και το χάσμα στα εισοδήματα αποτελούν τις σημαντικότερες προκλήσεις της πολλά υποσχόμενης ρωσικής οικονομίας. Η Ρωσία είναι ένα από αστέρια των αναδυόμενων οικονομιών, τις BRIC (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία και Κίνα), αλλά η χώρα έχει πολλά θέματα να λύσει προκειμένου να εισέλθει σε τροχιά υγιούς ανάπτυξης. Η ευμάρεια εξαντλείται στη Μόσχα, η οποία έχει μετατραπεί σε μία από τις πιο ακριβές πόλεις του κόσμου. Δίπλα στη νέα ελίτ στριμώχνεται μια πολυπληθής εργατική τάξη που δεν έχει πρόσβαση στα οφέλη της ανάπτυξης. Το χάσμα είναι μεγαλύτερο στην περιφέρεια. Τα αναπτυξιακά προβλήματα φάνηκαν έντονα το 2009, όταν η οικονομία έκανε βουτιά 7,8% και έδειξε πόσο ευάλωτη είναι σε εξωγενείς παράγοντες. Οι τρεις μεγάλες κυπριακές τράπεζες επιχειρούν να πλασαριστούν στη Ρωσία, εκμεταλλευόμενες τις παραδοσιακά στενές οικονομικές σχέσεις των δύο χωρών και την εδραιωμένη παρουσία ρωσικών επιχειρήσεων στην Κύπρο. **Σελ. 4**

Οι επιχειρήσεις δεν αξιοποιούν το μάρκετινγκ

«Μυωπική στάση» απέναντι στο μάρκετινγκ εντοπίζει στις κυπριακές επιχειρήσεις ο νέος γεν. διευθυντής του Cyprus Institute of Marketing (CIM), Γιάγκος Χατζηγιάννης. Μιλώντας στην Καθημερινή, σημειώνει πως ρόλος του μάρκετινγκ (ελληνιστί, «αγοραλογία») δεν περιορίζεται στη διαφήμιση, αλλά έχει να διαδραματίσει ένα σφαιρικό φάσμα λειτουργιών σε μία επιχείρηση. «Καλύπτει όλες τις δράσεις που έχουν να κάνουν με τον πελάτη, αρχίζοντας από την έρευνα αγοράς πριν να αποφασίσει καν η εταιρεία ποιο προϊόν θα παράγει, και ολοκληρώνεται με τις υπηρεσίες μετά την αγορά», σημειώνει ο κ. Χατζηγιάννης. Σχετικά με την εικόνα των τριτοβάθμιων σχολών εκπαίδευσης, παρατηρεί πως σήμερα η Κύπρος παράγει «πτυχιούχους άνεργους», διότι δεν υπάρχει σωστή καθοδήγηση των φοιτητών, ενώ και οι ποιότητα των πτυχίων που παίρνουν οι φοιτητές είναι, σε ορισμένες περιπτώσεις, αμφιβόλου αξίας. «Δεν είναι λογικό να υπάρχουν πανεπιστήμια που δέχονται φοιτητές, χωρίς να υπάρχουν καν κριτήρια εισδοχής», σημείωσε, τονίζοντας επίσης πως σε κάποιες περιπτώσεις, αυτό που προσφέρεται είναι η «φοιτητική ζωή» και όχι η ακαδημαϊκή κατάρτιση. **Σελ. 4**

ΑΝΑΛΥΣΗ *από τον* **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Το μυστικό του Όλεγκ Γκορντιέφσκι

Στις 19 Ιουλίου 1985, ο Όλεγκ Γκορντιέφσκι, έχοντας στείλει την οικογένειά του στο Αζερμπαϊτζάν για διακοπές, ξεκίνησε για το πρωινό του τρέξιμο. Αντί, όμως, να ακολουθήσει τη συνηθισμένη του διαδρομή, βρέθηκε κρυμμένος σε ένα τρένο που κατέληγε στα σύνορα της τότε ΕΣΣΔ με τη Φινλανδία. Εκεί, τον περίμεναν δύο Βρετανοί πράκτορες, οι οποίοι τον έκρυψαν μέσα σε ένα αυτοκίνητο, μετά μέσα σε μια βάρκα και τέλος μέσα σε άλλο μικρό αυτοκίνητο για να τον φυγαδεύσουν από τη χώρα του.

Όταν τελικά ο πρώην πράκτορας της Κα Γκε Μπε βρέθηκε στο Λονδίνο, άρχισε να ενημερώνει τους Βρετανούς για τα όσα γνώριζε για τη Σοβιετική Ένωση, η οποία τόσο τον είχε απογοητεύσει όταν είχε εισβάλει, 17 χρόνια νωρίτερα, στην Τσεχοσλοβακία.

«Η Δύση ανησυχούσε τόσο πολύ για την κούρσα των εξοπλισμών, που ποτέ δεν με ρώτησαν για την οικονομία», ανέφερε μετά από χρόνια. Όταν, όμως, φυγαδεύτηκε στο Λονδίνο μετά από 17 χρόνια διπλής κατασκοπείας, ενημέρωσε την MI6 πως η Σοβιετική Ένωση δαπανούσε περίπου 30% του ΑΕΠ της στους εξοπλισμούς. Τελικά, συμφώνησε με την MI6 πως έπρεπε να επιμένει σε ένα μικρότερο ποσοστό, διότι κανένας δεν θα πίστευε ένα τέτοιο νούμερο. Αργότερα, όμως, διαφάνηκε πως το αληθινό ποσοστό ξεπερνούσε το 50%.

Οι σοβιετικές αρχές δήλωναν πως η οικονομία κατέγραφε ανάπτυξη. Πίσω, όμως, από τα μεγάλα έσοδα του πετρελαίου, κρυβόταν μια οικονομία που κατέρρεε. Οι δορυφόροι, το ναυτικό, οι πυρηνικοί πύραυλοι και η βαριά βιομηχανία έδιναν την εντύπωση πως η οικονομία της ΕΣΣΔ είχε ακόμα δυναμική, πως αναπτυσσόταν και πως ήταν υγιέστατη. «Η πραγματικότητα ήταν πως ο κόσμος υπέφερε και πως, πίσω από τα μεγάλα προγράμματα, υπήρχαν άδεια ράφια», είπε αργότερα ο Γκορντιέφσκι.

Το κράτος υπέφερε από αφόρητα ελλείμματα, με κρατικές επιχειρήσεις και κρατικές βιομηχανίες που αιμορραγούσαν ρούβλια. Ο τρόπος που τελικά εκδηλώθηκαν τα προβλήματα είναι γνωστός και σημάδεψε το τέλος μιας αυτοκρατορίας που χτίστηκε πάνω στην υπόσχεση για μια καλύτερη τύχη των εργαζομένων.

Το πιο περίεργο ήταν πως, μέχρι να αυτομολήσει ο Γκορντιέφσκι, κανένας δεν είχε την παραμικρή ιδέα πως η Σοβιετική Ένωση ήταν ένα κράτος με τεράστια ελλείμματα, που βρισκόταν στο χείλος της καταρρευσης. Εκτός, φυσικά, από το ίδιο το Κρεμλίνο, το οποίο αρνείτο να λάβει μέτρα, μέχρι που ανέλαβε ο Γκορμπατσόφ, ο οποίος έκανε πολλά, αρχίζοντας από το γκλάσνοστ, αλλά ήταν ήδη αργά.

Η εικόνα αυτή, δυστυχώς, δεν μπορεί να μας ξενίζει. Εδώ και καιρό, ο δικός μας «Γκορντιέφσκι» βγήκε στη φόρα και έβγαλε τα άπλυτα της οικονομίας μαζί του. Η γύμνια της Ελλάδας, η ανεπάρκεια των πολιτικών της και η ανεύθυνη στάση των πάντων, έγδυσαν και την Κύπρο. Πριν από μία εβδομάδα, γράψαμε πως τα επιτόκια των κυπριακών ομολόγων κόντευαν το 7%. Σήμερα, οι αποδόσεις έφτασαν στο εφιαλτικό 7,95%. Κι αυτό, μετά τις προειδοποιητικές βολές του 6,25% που έστειλε η εγχώρια αγορά –παρά το γεγονός ότι ήταν «μιλημένη»– κατά την έκδοση των χρεογράφων πριν μερικές ημέρες.

Η δική μας αλήθεια δεν κρύβεται πίσω

Το αύριο ποτέ δεν πεθαίνει. Αύριο όμως η οικονομία πεθαίνει

από δορυφόρους, υποβρύχια και αεροπλανοφόρα. Κρύβεται πίσω από δηλώσεις πως η ανεργία μας είναι σχετικά χαμηλή, πως το χρέος είναι στο 61%, πως ο «πλούτος» έχει ακόμα λεφτά. Ήταν όμως αναπόφευκτο πως κάποτε θα έβγαινε στη φόρα. Και τώρα βγήκε.

Είναι αλήθεια πως η Κύπρος υποφέρει από την κατάσταση στην Ελλάδα και τη διασύνδεση της οικονομίας μας με μια χώρα που είναι προβληματική. Επ' αυτού δεν μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Αλλά, εάν μπορέσει η Κύπρος να δανειστεί τα χρήματα που θα χρειαστεί ώς το τέλος του έτους (1,5 δισ. ευρώ χρέους που λήγει, συν άλλο 0,5 δισ. ευρώ για το έλλειμμα), τότε θα πρέπει να δώσει μηνύματα στην αγορά πως είναι έτοιμη να κάνει ό,τι χρειάζεται για να λύσει όσα από τα προβλήματά της είναι εγγενή.

Κι αυτά είναι πολλά. Κι αυτό πρέπει να γίνει τώρα. Ήδη χάθηκαν μερικές ημέρες και η εικόνα που δίνουν οι πάντες είναι πως ουδείς βιάζεται. Όπως και οι αξιωματούχοι του Κρεμλίνου, που ασχολούνταν με το αλληλοφάγωμα… Οι συναντήσεις στο Προεδρικό θα γίνουν «από βδομάδας», μιαμία, για να «συνεχιστεί ο διάλογος». Έστω κι αν ο υπουργός Οικονομικών δηλώνει πως «δεν έχουμε χρόνο», δείχνει να είναι ο μόνος στην κυβέρνηση με κάποια δόση άγχους για την πορεία μας.

Η αγορά, όμως, για να μας αντιμετωπίσει ως σοβαρό κράτος, πρέπει να δει κινήσεις και μάλιστα άμεσες. Και δεν αναφέρομαι μόνο στους επενδυτές, αλλά και στις επιχειρήσεις –ντόπιες και διεθνείς– που επενδύουν, δραστηριοποιούνται και παράγουν ευημερία στον τόπο μας. Υποσχέσεις έχουμε ακούσει πολλές, αλλά οι υποσχέσεις δεν πληρώνουν ούτε δάνεια, ούτε τόκους, ούτε μισθούς. Και, εδώ που τα λέμε, δεν πληρώνουν ούτε φόρους.

Τα σενάρια πλέον είναι εφιαλτικά και εάν δεν ανακοινωθούν τις επόμενες μέρες απτά, σφαιρικά, προσεγμένα και ουσιαστικά μέτρα, τότε το ΓεΣΥ και το Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό Πλαίσιο (ΜΔΠ) θα καταντήσουν δευτερεύουσας σημασίας προβλήματα.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Καλοκαιρινή Προσφορά
Alpha Higher Plus

Πληρώστε με κάρτες Alpha Bank
και κερδίστε ταξίδια
σε Λονδίνο και Παρίσι!

ALPHA Higher
AEGEAN
A STAR ALLIANCE MEMBER
ALPHA BANK

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ

Του **ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ**

Ο πολιτικός κύκλος

Σύμφωνα με μία ανάλυση του δικτυακού τόπου reuters.com, η Κύπρος μπορεί να αποτελέσει την επόμενη προβληματική περιοχή της Ευρωζώνης. Σύμφωνα με τον αναλυτή που υπογράφει το δημοσίευμα, οι συνεχείς υποβαθμίσεις της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους διεθνείς αξιολογητές, αλλά και η αύξηση των αποδόσεων των κυπριακών ομολόγων, συνθέτουν ένα σκηνικό μειωμένης ζήτησης για το κρατικό χρέος από τους ξένους επενδυτές. Μια κατάσταση πραγμάτων που, εφόσον συνεχιστεί, η χώρα μας δύναται να προσφύγει στον μηχανισμό στήριξης που ήδη «απολαμβάνουν» η Ελλάδα, η Ιρλανδία και η Πορτογαλία.

Στην Ελλάδα η αποτυχία του πρώτου Μνημονίου που συμφωνήθηκε πριν από έναν χρόνο, οδηγεί στο Μνημόνιο ΙΙ το οποίο περιλαμβάνει σκληρότερα μέτρα λιτότητας, καθώς και ένα αυστηρό πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων με όρους που παραπέμπουν σε ωμή παραβίαση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Ελληνικής Δημοκρατίας. Κοινώς, οι Ευρωπαίοι προκειμένου να συνεχίσουν να κρατούν στη «ζωή» την ελληνική οικονομία, αποφάσισαν να βάλουν χέρι στα «ασημικά» του ελληνικού κράτους με τρόπο που προκαλεί την αντίδραση κάθε ανεξάρτητου παρατηρητή. Και επειδή αντιδράσεις υπάρχουν και στο εσωτερικό της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΠΑΣΟΚ, η Ελλάδα βιώνει τα τελευταία εικοσιτετράωρα μια πρωτοφανή πολιτική κρίση.

Δεδομένου ότι είναι αρκετοί εκείνοι που θεωρούν ότι δεν υπάρχει εφικτή λύση για την Ελλάδα, και κατ' επέκταση για τις υπόλοιπες χώρες, που είτε μολύνθηκαν από τις παθογένειες του ευρωπαϊκού οικονομικού συστήματος ή θα μολυνθούν στη συνέχεια, πιστεύουμε ότι έφτασε η στιγμή να σας παρουσιάσουμε μία πρόταση που λαμβάνει σημαντική προβολή το τελευταίο διάστημα σε διεθνές επίπεδο. Πρόκειται για την πρόταση των πανεπιστημιακών Holland και Βαρουφάκη με τίτλο, «A Modest Proposal». Μία πρόταση που φιλοδοξεί να αντιμετωπίσει ταυτόχρονα τις τρεις κρίσεις που αντιμετωπίζει σήμερα η Ευρωζώνη: (α) κρατικού χρέους, (β) τραπεζικού συστήματος και (γ) επενδύσεων.

Στην πρώτη περίπτωση, η ΕΚΤ καλείται να θέσει το χρέος των υπερχρεωμένων κρατών μελών σε διαχειρίσιμη κατάσταση. Με αυτόν τον τρόπο κάθε χώρα-μέλος έχει το δικαίωμα να εγγράψει στην ΕΚΤ το κατά Μάαστριχτ νόμιμο χρέος της υπό την μορφή ομολόγων (60% του ΑΕΠ). Η ΕΚΤ με τη σειρά της θα εκδώσει ευρωομόλογα διάρκειας μέχρι 30 έτη και επιτόκιο της τάξης του 3%. Κάθε χώρα μέλος θα συνεχίσει να πληρώνει την ΕΚΤ αναδιαρθρώνοντας ουσιαστικά το χρέος της με ευνοϊκότερους και κυρίως διαχειρίσιμους όρους. Ουσιαστικά, προτείνεται μία γενναία αναδιάρθρωση των κρατικών χρεών χωρίς επιβάρυνση ούτε των φορολογούμενων των εύπορων κρατών της Ευρώπης ούτε των ασφαλιστικών ταμείων που κατέχουν ομόλογα των υπερχρεωμένων κρατών.

Στη δεύτερη περίπτωση, οι τράπεζες της Ευρωζώνης που σήμερα λόγω αβεβαιότητας έχουν κλείσει τη στρόφιγγα των δανειοδοτήσεων, καλούνται σε έλεγχο αντοχής των ισολογισμών τους με στόχο τον υπολογισμό των κεφαλαίων που θα απαιτηθούν για να επανακεφαλαιοποιηθούν. Η ανάγκη αυτή θα προκύψει από ένα «κούρεμα» των τοξικών στοιχείων των ισολογισμών τους (κατάλοιπα του subprime, ομόλογα των υπερχρεωμένων κρατών). Τα νέα κεφάλαια που θα απαιτηθούν θα προκύψουν είτε από τους επενδυτές ή θα παραχωρηθούν από τον μηχανισμό στήριξης (EFSF) έναντι μετοχών που θα εκδοθούν υπέρ του μηχανισμού, τις οποίες θα κατακρατεί εκ μέρους των Ευρωπαίων φορολογούμενων και θα πουλήσει στις αγορές μόλις τερματιστεί η κρίση.

Στην τρίτη περίπτωση, το ζητούμενο είναι η ανάπτυξη. Οι σημαντικές επενδύσεις που θα απαιτηθούν για να ορθοποδήσει, κυρίως η περιφέρεια, θα προέλθουν από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ). Το νέο σχέδιο Μάρσαλ για την Ευρώπη μπορεί να προέλθει με χρηματοδότηση 50% από την ΕΤΕπ και 50% από τα κράτη-μέλη, τα οποία θα μπορούν να την εξασφαλίζουν από την ΕΚΤ χωρίς να αυξάνεται ο δανειακός λογαριασμός τους, εφόσον η επένδυση είναι εγκεκριμένη από την ΕΤΕπ. Με αυτόν τον τρόπο η ΕΤΕπ θα μετατραπεί σε μηχανισμό επενδύσεων των πλεονασμάτων της ευρωζώνης σε παραγωγικές μονάδες.

Η πρόταση των Holland και Βαρουφάκη, χωρίς να αποτελεί δόγμα, ανοίγει ένα παράθυρο ευκαιρίας για τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης, αλλά κυρίως αποδεικνύει ότι εφόσον υπάρχει θέληση υπάρχει και λύση. Απαραίτητη προϋπόθεση για να βγει η Ευρωζώνη από την κρίση που τη μαστίζει είναι να πάψουν οι φίλτατοι Μέρκελ και Σαρκοζί να σχεδιάζουν τις πολιτικές τους με βάση τον πολιτικό κύκλο που ολοκληρώνεται λόγω των επερχόμενων εκλογών στη Γαλλία το 2012 και τη Γερμανία το 2013.

ystavrinides@gmail.com

ΔΗΚΤΗΣ

Πρωτεύουσα

Ο πολίτης έχει τον λόγο για την εκστρατεία της πρωτεύουσας, που θέλει να αναλάβει τον προνόμιο να είναι η πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2017. Αυτό ανακοίνωσε η δήμαρχος Λευκωσίας σε διάσκεψη τύπου την περασμένη Τετάρτη. Όπως έγινε, δηλαδή, και στην περίπτωση του παλαιού ΓΣΠ;

• • • •

Λάρνακα

Και μιας και μιλάμε για υποσχέσεις που στο βάθος τους έχουν τις δημοτικές εκλογές, σημειώνουμε πως το παιχνίδι χοντραίνει στη Λάρνακα. Στους δύο υποψήφιους που είναι ήδη γνωστοί, προσπαθεί να μπει τρίτος, ο οποίος δοκιμάζει τα νερά. Πάντως, οι συζητήσεις, με επίκεντρο την ενιαία ανάπτυξη της μαρίνας και του λιμανιού της πόλης, έχουν ήδη ανάψει για τα καλά.

• • • •

Πρόεδρος 1

Εντυπωσίασε τους συναδέλφους ο Γιαννάκης Ομήρου, ζητώντας συγγνώμη που τους έστησε (χωρίς να φταίει) κι αυτοί περίμεναν άδικα αρκετή ώρα για μία δήλωσή του. Μαθημένοι αλλιώς στην Βουλή, οι συνάδελφοι έμειναν άφωνοι με την ευγένεια του κ. Ομήρου, αλλά και το γεγονός ότι αντιλαμβάνεται πόσα υποφέρουν οι δημοσιογράφοι περιμένοντας κάποια δήλωση. Οι δημοσιογράφοι σχολίασαν πως η αλλαγή στην προεδρία της Βουλής, τουλάχιστον επαγγελματικά, τους αρέσει.

• • • •

Πρόεδρος 2

Από την άλλη, εντύπωση προκάλεσε ο νέος πρόεδρος της Βουλής και με το αμίμητο καλόπιασμα που έκανε στον Αρχιεπίσκοπο κατά την πρώτη τους συνάντηση. Έχοντας κάπου ξεφύγει, τον σύγκρινε με τον Αρχιεπίσκοπο Κυπριανό, και κόντεψε να τον αποκαλέσει εθνομάρτυρα. Κακές γλώσσες λένε πως ο κ. Ομήρου όφειλε ένα θερμότατο ευχαριστώ στον αρχιCEO της Εκκλησίας...

• • • •

Αγανακτούν

Άλλοι αγανακτισμένοι, οι απόφοιτοι της Αγγλικής Σχολής, διοργανώνουν την ερχόμενη Πέμπτη κινητοποιήσεις. Δεν είναι απόλυτα ξεκάθαρο ποιοι βρίσκονται πίσω από τις κινητοποιήσεις. Αυτό που τους ενδιαφέρει, όμως, είναι το πώς και γιατί το σχολείο που κάποτε ήταν θρύλος στην Κύπρο, κατάντησε να παλεύει για την επιβίωσή του, μέσα από λυόμενα. Απαιτούν εξηγήσεις και λύσεις, δεν υπάρχει καμία διάθεση να αφήσουν καθηγητές, διευθυντές ή διοικητικό συμβούλιο να κάνουν άλλη ζημιά. Όσοι δεν συμβάλλουν στην επαναφορά του σχολείου στις παλιές του δόξες, καλά κάνουν να φύγουν. Άμεσα.

• • • •

Καθηγητές

Εδώ που τα λέμε, μαθαίνουμε πως συγκεκριμένοι καθηγητές της Αγγλικής Σχολής παραδίδουν ιδιαίτερα μαθήματα τα απογεύματα στους μαθητές τους. Εκεί καλύπτουν ύλη που δεν μπορούν να προλάβουν κατά τη διάρκεια του σχολικού ωραρίου. Απόφοιτοι λένε στον Δήκτη πως παλαιότερα, εάν για κάποιο λόγο έμενε πίσω η ύλη, οι καθηγητές έθεταν τον εαυτό τους στη διάθεση των μαθητών απογεύματα και Σαββατοκύριακα. Κάποτε, αυτό γινόταν άνευ πληρωμής, και με μεράκι.

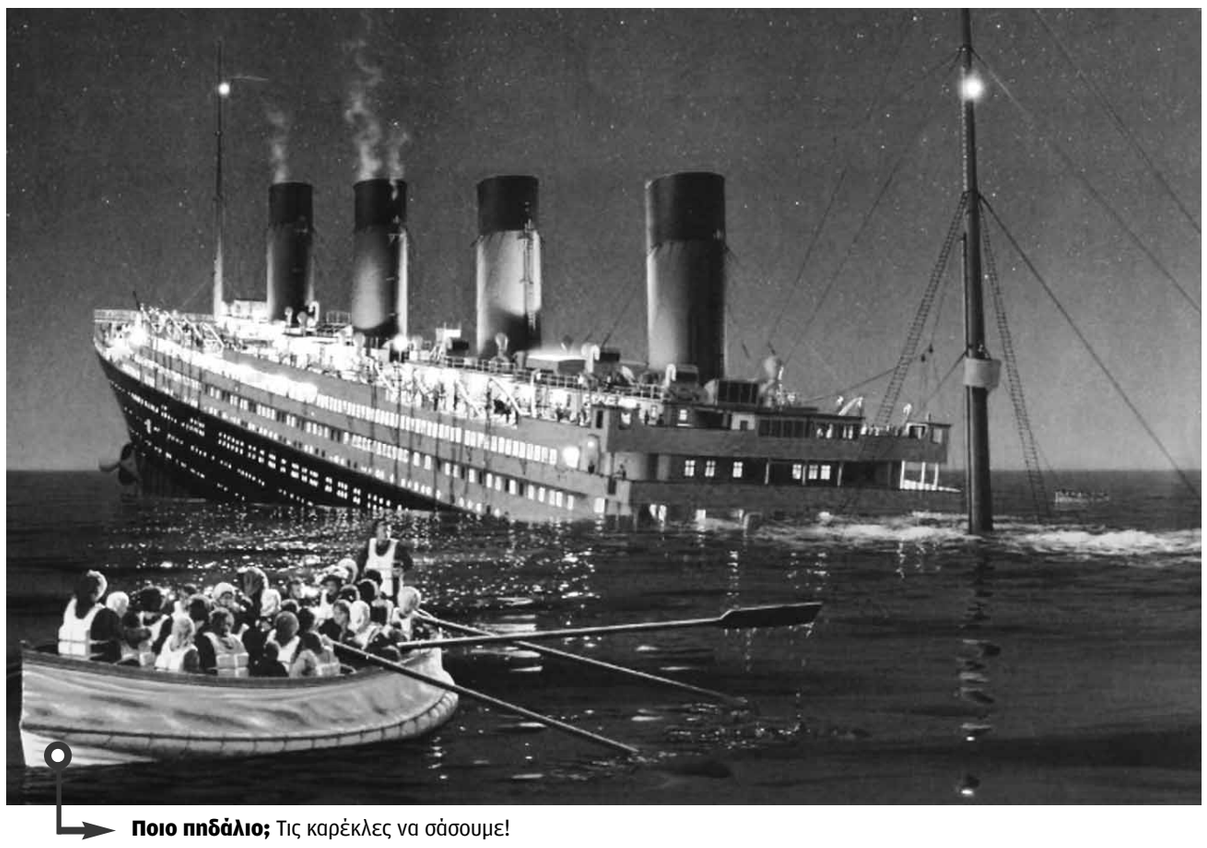

Ποιο πηδάλιο; Τις καρέκλες να σάσουμε!

Σήμερα γίνεται με πληρωμή. Μήπως όλα αρχίζουν από τους καθηγητές;

• • • •

Απογοήτευση

«Η Ε.Ε. έχει αποτύχει έναντι στην Ελλάδα», είπε επίσης ο κ. Σαρρής. Όχι μόνο διότι δεν αντιμετώπισε την κρίση της Ελλάδας όπως έπρεπε, αλλά επίσης «διότι δεν ήταν αυστηρή μαζί της τόσα χρόνια». Με άλλα λόγια, την άφησαν να σπέρνει ανέμους και τώρα ξαφνιάζονται που θερίζει καταιγίδες.

• • • •

Γιάλι-άλι

«Δεν υπάρχει χρόνος» για τα μέτρα που πρέπει να λάβει η Κύπρος, δήλωσε ο υπουργός Οικονομικών, Χαρίλαος Σταυράκης, ερχόμενος από τη συνάντηση του Eurogroup στο επίκεντρο του οποίου ήταν η Ελλάδα. Τώρα, αν τον ακούει κανείς από τους συναδέλφους του ή αν τον ακούει ο προϊστάμενός του, δεν γνωρίζουμε.

• • • •

Η μαγιά

Η Ελληνική Τράπεζα έχει βάλει ένα στοίχημα με τον εαυτό της: να κεφαλαιοποιήσει και εντός της ρωσικής αγοράς τις σχέσεις που έχει χτίσει την τελευταία δεκαετία με επιχειρηματίες που επέλεξαν την Κύπρο (και εν προκειμένω την Ελληνική Τράπεζα) για την υλοποίηση των επενδύσεών τους στη Ρωσία. Η Ελληνική Τράπεζα στη Μόσχα είναι μια boutique-τράπεζα, με ένα όμορφο διατηρητέο κτήριο (και ιδιόκτητο) στο κέντρο της πρωτεύουσας και έχει θέσει ως στόχο τους μεγάλους πελάτες.

• • • •

Διπλάσιοι οι Ρώσοι

Η Κύπρος δεν είναι μια άγνωστη (και μακρινή) χώρα για τους Ρώσους. Οι πτήσεις προς Λάρνακα είναι πολυάριθμες και τα αεροπλάνα γεμάτα. Η Στατιστική Υπηρεσία ανακοίνωσε ότι τον Μάιο σημειώθηκε αύξηση 47,4% στις αφίξεις τουριστών από τη Ρωσία (από 27.668 το Μάιο του 2010 σε 40.772 το Μάιο του 2011).

• • • •

Σαν Μαρίνο

Κατά την παρουσίασή του στο Fiduciary Futures Conference που έγινε την περασμένη Πέμπτη, ο Πανίκος Τσαΐλής της PWC, έκανε αναφορές, μεταξύ άλλων και στις συνθήκες αποφυγής διπλής φορολογίας που έχει η Κύπρος. Τόνισε πως το πρόβλημα δεν είναι μόνο πως αυτές είναι λίγες στον αριθμό (42) σε σχέση με τους ανταγωνιστές μας, αλλά πως είναι και ποιοτικά υποδεέστερες. «Σκεφτείτε,», είπε, «πως έχουμε συμφωνία με το Σαν Μαρίνο». Δεν είναι κατανοητό γιατί ήταν προτεραιότητα το Σαν Μαρίνο, τη στιγμή που δεν έχουμε συμφωνίες με τις μισές χώρες του G20. «Δηλαδή, αν κάνουμε τις συμφωνίες μας 43, κλείνοντας και με την Ανδόρα, θα χαρούμε;» διερωτήθηκε.

• • • •

Σχολιάστηκε 1

Πάντως, στο συνέδριο σχολιάστηκε η απουσία ομιλητών από κρατικούς φορείς και επίσημους θεσμούς. Πάντως, ο Δήκτης έμαθε πως πολλοί εξ αυτών έλαβαν πρόσκληση για να είναι ομιλητές, αλλά προτίμησαν να μη μιλήσουν. Ίσως η φετινή επιτυχία του συνεδρίου να επηρεάσει την απόφασή τους του χρόνου.

• • • •

Σχολιάστηκε 2

Επίσης σχολιάστηκε εκτενώς πως δεν εμφανίστηκαν πολιτικοί στο συνέδριο, παρά το γεγονός ότι αυτό απευθύνθηκε σε ένα νευραλγικής σημασίας τομέα της οικονομίας. Με εξαίρεση τον Αβέρωφ Νεοφύτου που ήταν παρών και τη Μαρία Κυριακού που ήταν εκ των ομιλητών, δεν εμφανίστηκε κανείς. Πάντως, οι διοργανωτές δεν είναι συναγερμικοί.

• • • •

Οι καρέκλες

Στο ίδιο συνέδριο, το θερμότερο χειροκρότημα το εισέπραξε ο τέως υπουργός Οικονομικών, Μιχάλης Σαρρής, του οποίου η παρουσίαση ήταν μάλλον καταθλιπτική, αφού εστιάστηκε στα προβλήματα της ελληνικής και της κυπριακής οικονομίας. «Δεν μπορείς να αλλάζεις τη διαρρύθμιση των καρεκλών στο κατάστρωμα του Τιτανικού», είπε σε ένα σημείο και προκάλεσε εντύπωση στους συνέδρους.

diktis@kathimerini.com.cy

TO RESPECT ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Ελλάδα

ΕΡΑ

Η αποτυχία εξεύρεσης λύσης για το πολιτικό ζήτημα της Ελλάδας την περασμένη Τετάρτη απογοήτευσε και τους πιο αισιόδοξους. Δυστυχώς, το respect της εβδομάδας αναγκάζεται να πέσει στην ειρωνεία, διότι η μητέρα πατρίδα κατάφερε να βρει τον πάτο στο βαρέλι δίχως πάτο, και μετά να πέσει μέσα. Παρά τις υποσχέσεις ότι θα τα βρουν μεγάλα και μικρά κόμματα, ουδείς δεν έδειξε ικανός να παρακολουθήσει τις ανάγκες της χώρας, ενώ ακόμα και στο κυβερνών κόμμα άρχισαν οι εσωτερικές διαμάχες. Από εμάς «respect» ειρωνικά, διότι κατάφεραν να κάνουν το foul της δεκαετίας.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

9,3 χρόνια υγιούς ζωής θα έχει ο μέσος Κύπριος, μετά τα 65α του γενέθλια, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat. Το στοιχείο σημαίνει πως, κατά μέσο όρο, οι Κύπριοι που είναι υγιείς στα 65 τους μπορούν να προσδοκούν πως θα παραμείνουν υγιείς μέχρι τα 74 τους. Στην Ε.Ε., κατά μέσο όρο, οι 65χρονοι μπορούν να προσδοκούν σε 8,2 χρόνια υγιούς ζωής.

19,2 χρόνια είναι το προσδόκιμο ζωής των Κυπρίων και των δύο φύλων, κατά τα 65α τους γενέθλια, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat. Ο μέσος Κύπριος, κατά τα 65α του γενέθλια, μπορεί να προσδοκεί πως θα ζήσει ακόμα δύο σχεδόν δεκαετίες. Το 1993, το προσδόκιμο ζωής στα 65α γενέθλια, ήταν 16,9 χρόνια.

285,6 ιατροί ασκούν την ιατρική στην Κύπρο, για κάθε 100.000 κατοίκους, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat και καταγράφει μ;ία από τις χαμηλότερες πυκνότητες ιατρών στην Ευρώπη. Η χαμηλότερη είναι στην Πολωνία (216,1 ιατροί ανά 100.000 κατοίκους) και υψηλότερη είναι στην Ελλάδα (599,8 ιατρούς ανά 100.000 κατοίκους)

150% της μέσης ευρωπαϊκής τιμής, είναι η τιμή ρεύματος στην Κύπρο για τις επιχειρήσεις, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat. Οι τιμές ανά κιλοβατώρα στην Κύπρο, είναι 15 σεντ, έναντι 10 σεντ που είναι κατά μέσο όρο στην Ε.Ε. των 27. Τα νοικοκυριά πληρώνουν επίσης ακριβότερα το ρεύμα από την υπόλοιπη Ε.Ε., με τις τιμές ανά κιλοβατώρα να είναι 19 σεντ, έναντι 17 στην υπόλοιπη Ε.Ε.

86,2 φυλακισμένους έχει η Κύπρος, για κάθε 100.000 κατοίκους. Η Λιθουανία καταγράφει 229 φυλακισμένους για κάθε 100.000 κατοίκους, και έχει τον υψηλότερο κατά κεφαλή πληθυσμό φυλακισμένων στην Ε.Ε. Χαμηλότερο, κατά κεφαλή πληθυσμό φυλακισμένων, καταγράφει η Φινλανδία, με 63,9 φυλακισμένους ανά 100.000 κατοίκους. Ο μέσος όρος στην Ε.Ε είναι 122,1.

660 αστυνομικούς έχει η Κύπρος για κάθε 100.000 κατοίκους, σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat. Η Κύπρος έχει την υψηλότερη πυκνότητα αστυνομικών στην Ευρώπη, με δεύτερη την Ιταλία, όπου υπάρχουν 522,1 αστυνομικοί για κάθε 100.000 κατοίκους. Στην Ε.Ε. 27, ο μέσος όρος είναι μόλις 352,3.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΜΑΡΙΟΥ ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ**

Δωρεάν φοίτηση ή οικονομική αυτονομία

Δύσκολες οικονομικές περίοδοι προσφέρουν την ευκαιρία διόρθωσης μακροχρόνιων υφιστάμενων στρεβλώσεων. Π.χ. η επιβαλλόμενη ανάγκη μείωσης των κρατικών δαπανών αυτή τη δεδομένη στιγμή θα μπορούσε να οδηγήσει στην απάλειψη της στρέβλωσης που δημιουργείται από την απουσία διδάκτρων για τους προπτυχιακούς φοιτητές του Πανεπιστημίου Κύπρου. Η δωρεάν φοίτηση και η υφιστάμενη χορηγία για τους προπτυχιακούς φοιτητές (που δεν αφορά μόνο το Πανεπιστήμιο Κύπρου) θα μπορούσαν να αντικατασταθούν από ένα σύστημα στοχευμένων υποτροφιών με δωρεάν φοίτηση και μεγαλύτερη επιχορήγηση, αλλά μόνο για φοιτητές οι οποίοι πληρούν οικονομικά κριτήρια και για μεμονωμένους φοιτητές με πολύ υψηλές ακαδημαϊκές επιδόσεις. Αντ' αυτού, το παρόν σύστημα διοχετεύει τους φόρους του πολίτη σε μεγάλο αριθμό φοιτητών οι οποίοι δεν χρειάζονται τέτοια επιδότηση, όπως διαφαίνεται και από τις καταναλωτικές τους συνήθειες. Πολλοί από τους πολίτες που επιδοτούν με τους φόρους τους όλους αυτούς τους φοιτητές, έχουν κατά πολύ μεγαλύτερη ανάγκη αυτά τα ποσά.

Το γεγονός ότι η δωρεάν φοίτηση είναι περίπου εξασφαλισμένη για τους φοιτητές, ανεξαρτήτως ακαδημαϊκής επίδοσης, για τέσσερα μέχρι και έξι χρόνια, δημιουργεί λανθασμένα κίνητρα για τους ίδιους τους φοιτητές, επηρεάζοντας αρνητικά την ποιότητα ανθρωπίνου κεφαλαίου που παράγουμε. Την ίδια στιγμή, ο φορολογούμενος καλείται παραδόξως να πληρώνει περισσότερα για τους λιγότερο καλούς φοιτητές, οι οποίοι τείνουν να αποφοιτούν σε έξι αντί σε τέσσερα χρόνια.

ΑΠΕ

Το γεγονός ότι η δωρεάν φοίτηση είναι περίπου εξασφαλισμένη για τους φοιτητές, ανεξαρτήτως ακαδημαϊκής επίδοσης, για τέσσερα μέχρι και έξι χρόνια, δημιουργεί λανθασμένα κίνητρα για τους ίδιους τους φοιτητές

Το γεγονός ότι η δωρεάν φοίτηση δεν βασίζεται καν στις οικονομικές δυνατότητες της οικογένειας του κάθε φοιτητή, συνεπάγεται ότι δεν επιτυγχάνεται ούτε σημαντική αύξηση του συνολικού αριθμού φοιτητών, αφού πολλοί από αυτούς θα σπούδαζαν με ή χωρίς αυτήν την κρατική επιδότηση. (Σημαντική αύξηση στον αριθμό φοιτητών και στην ποιότητα εκπαίδευσής τους λόγω των μεγαλύτερων κρατικών δαπανών θα μπορούσε να δικαιολογήσει τέτοιες δαπάνες στον βαθμό που υπάρχουν δυναμικές θετικές επιδράσεις ή εξωτερικότητες από τη συσσώρευση ανθρωπίνου κεφαλαίου).

Τέλος, η ύπαρξη διδάκτρων που να καθορίζονταν και να εισπράττονταν απευθείας από το Πανεπιστήμιο Κύπρου, με γνώμονα και τον ανταγωνισμό που αντιμετωπίζει από άλλα κρατικά και ιδιωτικά πανεπιστήμια της Κύπρου και του εξωτερικού, θα ήταν ένα σωστό βήμα προς την οικονομική αυτονομία και τη μακροπρόθεσμη απεξάρτηση του Πανεπιστημίου Κύπρου από τα ταμεία του κράτους. Αυτό θα δημιουργούσε και καλύτερα κίνητρα σωστής διεύθυνσης και διαχείρισης του διοικητικού και ακαδημαϊκού προσωπικού του Πανεπιστημίου Κύπρου. Στο παρόν σύστημα, οι πρώτοι τείνουν να εργάζονται λιγότερο από τους δημόσιους υπαλλήλους, ενώ έχουν τις ίδιες απολαβές. Συγκεκριμένα, το διοικητικό προσωπικό του Πανεπιστημίου Κύπρου απολαμβάνει μεγαλύτερο αριθμό μη εργάσιμων ημερών και πρόωρο θερινό ωράριο, ενώ ακολουθεί κατά τα άλλα, με μικρή απόκλιση, το ωράριο του δημόσιου τομέα αντί να εργάζεται κάθε απόγευμα όπως συνηθίζεται σε πανεπιστημιακά ιδρύματα του εξωτερικού.

Από την άλλη, οι ακαδημαϊκοί δεν αντιμετωπίζουν αρκετά υψηλό ρίσκο απόλυσης στα στάδια του λέκτορα και του επίκουρου καθηγητή που να δικαιολογεί τους εξαιρετικούς μισθούς, λειτουργώντας ταυτόχρονα και ως κίνητρο για περισσότερη προσπάθεια και ποιότητα. Τα κίνητρα για ακαδημαϊκή αριστεία είναι ακόμη μικρότερα για άτομα που βρίσκονται στις πιο ψηλές βαθμίδες. Αυτά τα συμπτώματα δεν είναι ανεξάρτητα από την έλλειψη οικονομικής αυτονομίας του Πανεπιστημίου Κύπρου, η οποία είναι με τη σειρά της αλληλένδετη με την ύπαρξη προπτυχιακών διδάκτρων. Είναι άλλωστε βασική αρχή των οικονομικών ότι όποιος δεν αντιμετωπίζει άμεσα τις επιπτώσεις των πράξεών του είναι λιγότερο πιθανόν να συμπεριφέρεται με τρόπο που να αντικατοπτρίζει τη σπανιότητα (κρατικών στην προκειμένη περίπτωση) πόρων.

Ο κ. Μάριος Ζαχαριάδης είναι αναπληρωτής καθηγητής του Τμήματος Οικονομικών του Πανεπιστημίου Κύπρου.

Μεγάλη ανησυχία, άμεσες κινήσεις

Οι εξελίξεις στο Κυπριακό και η κρίση στην Ελλάδα καθιστούν επείγουσα την ανάγκη για τη λήψη μέτρων στην οικονομία

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Κατεπείγουσα είναι, πλέον, η ανάγκη λήψης διαρθρωτικών μέτρων με τα οποία η Κυπριακή Δημοκρατία να δίνει μήνυμα στις διεθνείς αγορές, πως είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει τα βαθύτερα προβλήματα των δημοσίων οικονομικών. Πέρα από την εξοικονόμηση των 35 εκατ. ευρώ από το κρατικό μισθολόγιο, είναι πλέον ξεκάθαρο πως η Δημοκρατία χρειάζεται μείωση των δαπανών για τις συντάξεις κατά 160 εκατ. ευρώ κάθε χρόνο, μέχρι και το 2060.

Εν τη απουσία ουσιαστικών μέτρων που να έχουν βαθύτερες θεραπευτικές επιπτώσεις, ορατό είναι πλέον το ενδεχόμενο να δυσκολευτεί η Κύπρος να εξασφαλίσει τα 2 δισ. ευρώ περίπου που θα χρειαστεί μέχρι το τέλος του έτους, για τις ανάγκες του χρέους. Έτσι, τα χρονικά περιθώρια έχουν πλέον στενέψει επικίνδυνα για την Κύπρο, η οποία καλείται να διαμηνύσει στις διεθνείς αγορές πως έχει επίγνωση των προβλημάτων, τα οποία δεν είναι τόσο ταμειακά όσο είναι διαρθρωτικά. Ήδη, η στάση των αγορών δείχνει πως τα μέτρα που διέπονται από ταμειακή λογική, δεν μπορούν να λύσουν το πρόβλημα ή να δώσουν τα μηνύματα που θα μπορούν να αλλάξουν τη στάση των αγορών έναντι της Κύπρου.

Η απόδοση των ομολόγων δημιουργεί έντονο προβληματισμό

Ελλάδα και χρέος

Υπό τη σκιά των εξελίξεων στην Ελλάδα θα διεξαχθεί, την εβδομάδα που μπαίνει, η συζήτηση για το συνταξιοδοτικό, με τη συμμετοχή, αυτή τη φορά, και του Προεδρικού. Την περασμένη εβδομάδα, το πρόβλημα που διαφάνηκε τους τελευταίους δύο μήνες σχετικά με τον δανεισμό της Δημοκρατίας, και το οποίο καλείται να αντιμετωπίσει το Υπουργείο Οικονομικών, εντάθηκε ακόμα περισσότερο.

Συγκεκριμένα, τα spread του κυπριακού ομολόγου στη δευτερογενή αγορά, ξεπέρασαν στο τέλος της εβδομάδας το 5,2 %, με τις αποδόσεις να φτάνουν στο αστρονομικό επίπεδο του 7,95 %.

Υπενθυμίζεται, πως αποδόσεις τέτοιου ύψους είχαν καταγράψει η Ελλάδα και η Πορτογαλία περίπου ένα μήνα πριν να αναγκαστούν να προσφύγουν στον Μηχανισμό Στήριξης. Οι αγορές, είναι αμφίβολο εάν θα δείξουν τη διάθεση να δανείσουν τη Δημοκρατία κάτω από τις σημερινές συνθήκες. Μάλιστα, αναλυτές αναφέρουν πως το ύψος του επιτοκίου θυμίζει «fire sale» (μετά μανίας πωλήσεις) αφού οι επενδυτές διαθέτουν στην αγορά τα κυπριακά ομόλογα που κρατούν, σε τιμές έκπτωσης.

Την εικόνα που διαμορφώνουν οι διεθνείς αγορές όσον αφορά στο κυπριακό δημόσιο χρέος, συμπληρώνει και η κατάσταση την εγχώρια αγορά, όπου δεκαετή χρεόγραφα διατέθηκαν προ δεκαπενθημέρου, με απόδοση 6,25 %, η οποία κρίνεται ως πολύ υψηλή.

Αυτή η εικόνα, καθόλου άσχετη δεν είναι με την κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα, και τη μεγάλη απογοήτευση που προκάλεσε στην αγορά η αποτυχία της προσπάθειας για συγκρότηση κυβέρνησης εθνικής ενότητας, την περασμένη Τετάρτη. Σημειώνεται, πως μόλις ανακοινώθηκε η αποτυχία, στις ΗΠΑ –όπου οι αγορές ήταν ακόμα ανοικτές– καταγράφηκε σημαντική πτώση του ευρώ, αλλά και του πετρελαίου, ενώ αντίθετα, τα «καταφύγια» των επενδυτών, όπως ο χρυσός και τα ομόλογα του αμερικανικού Υπουργείου Οικονομικών (Treasury), σημείωσαν αύξηση. Η πτώση, μάλιστα, του ευρώ, συνεχίστηκε και την Παρασκευή, ενώ υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι της Κομισιόν, που δεν κατονομάζονται, ανέφεραν στα διεθνή μέσα πως επιθυμούν συμφωνία με την Ελλάδα, ακόμα και την Κυριακή, αν αυτό είναι δυνατόν.

Έτσι, οι εξελίξεις στο Eurogroup από αύριο, αλλά και τα πρώτα δείγματα γραφής της νέας κυβέρνησης της Ελλάδας, ακόμα και από σήμερα, θα επηρεάσουν άμεσα και την Κύπρο.

Προεδρικό

Εν τω μεταξύ, και οι εξελίξεις στο Κυπριακό θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στις κινήσεις της κυβέρνησης για την οικονομία. Σύμφωνα με πληροφόρηση της «Καθημερινής» από υψηλά ιστάμενη πηγή του Προεδρικού, η κυβέρνηση αντιλαμβάνεται πλήρως, πλέον, την ανάγκη λήψης άμεσων μέτρων για τη διόρθωση των ανισορροπιών στην οικονομία. Ταυτόχρονα, επιθυμεί να μεταβεί στη Γενεύη στις 7 Ιουλίου χωρίς περισπασμούς και έχοντας λύσει τα άλλα επείγοντα ζητήματα του τόπου, για να μπορεί να αναλάβει εκεί πρωτοβουλίες.

ΚΥΠΕ

Την προσεχή εβδομάδα θα διεξαχθούν οι συζητήσεις σχετικά με τη λήψη μέτρων για την οικονομία. Στελέχη του υπουργείου Οικονομικών επιθυμούν διακαώς να κλείσει η συγκεκριμένη εκκρεμότητα.

Σε συνδυασμό και με το μήνυμα που λαμβάνουν από την αντιπολίτευση, αλλά και τις εργοδοτικές οργανώσεις, ότι θα στηρίξουν μέτρα «όσο σκληρά κι αν είναι αυτά», το Προεδρικό ετοιμάζεται να προχωρήσει με την αίσθηση του κατεπείγοντος στις συναντήσεις της ερχόμενης Τρίτης και Τετάρτης, με συντεχνίες και εργοδοτικές οργανώσεις. Από πλευράς της αντιπολίτευσης διαμηνύεται πως επιθυμεί να ψηφίζονται μέτρα «που να είναι ουσιαστικά και να έχουν διορθωτικό και διαρθρωτικό χαρακτήρα» πριν να κλείσει η Βουλή στις 14 Ιουλίου.

Πρέπει να σημειωθεί, πάντως, πως το καλοκαίρι δεν προμηνύεται εύκολο για την κυβέρνηση, ιδίως όσον αφορά στη διαχείριση του δημόσιου χρέους και του δανεισμού του κράτους. Έτσι, λογικό είναι να επιθυμεί η κυβέρνηση, εάν θα αναλάβει πρωτοβουλίες στο Κυπριακό, να προχωρήσει άμεσα με μέτρα, αποφεύγοντας έτσι τον κίνδυνο σοβαρών εξελίξεων για την οικονομία, κατά τη διάρκεια των «καυτών» ημερών του Κυπριακού.

Συνταξιοδοτικό

Γύρω από αυτή την κατάσταση, αλλά και το γεγονός ότι η Δημοκρατία αντιμετωπίζει προβλήματα στον δανεισμό, θα διεξαχθούν αυτή την εβδομάδα και οι συζητήσεις που αφορούν τα μέτρα για την οικονομία. Υψηλόβαθμα στελέχη του Υπουργείου Οικονομικών, σημειώνουν πως επιθυμούν διακαώς να επιτευχθεί άμεσα συμφωνία για μέτρα. Μετά τη δήλωση του υπουργού Οικονομικών, Χαρίλαου Σταυράκη, την περασμένη εβδομάδα, πως «δεν υπάρχει χρόνος» για την Κύπρο, άλλα στελέχη του Υπουργείου επίσης διαμηνύουν πως επείγονται για μέτρα, αφού το κράτος έχει άμεση ανάγκη για λύσεις.

Υπενθυμίζεται πως η ανάγκη για μέτρα σχετίζεται και με τις ανάγκες δανεισμού του κράτους, οι οποίες θα φτάσουν μέχρι το τέλος του έτους τα 2 δισ. ευρώ περίπου. (περίπου 1,5 δισ. ευρώ για αναχρηματοδότηση χρέους που θα λήξει, συν 0,5 δισ. για κάλυψη των αναγκών του ελλείμματος του προϋπολογισμού).

Με αυτό το πρόβλημα υπόψη, αλλά και με δεδομένο ότι οι φόρμουλες για το συνταξιοδοτικό τυγχάνουν ακόμα επεξεργασίας, το Υπουργείο Οικονομικών ελπίζει πως από τις συναντήσεις στο προεδρικό θα προκύψει συμφωνία. Σύμφωνα με πολιτικά στελέχη, εκτός συζήτησης έχει τεθεί η αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης, παρά τις υποδείξεις της αναλογιστικής μελέτης του οίκου Muhanna, κυρίως λόγω των αντιδράσεων που έχουν προκύψει από το ΑΚΕΛ. Σε σημερινή συνέντευξή στην «Καθημερινή», ο γ.γ. του ΑΚΕΛ, Άντρος Κυπριανού, δηλώνει ρητά πως το ΑΚΕΛ «δεν συζητά» την αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης.

Νεοεισερχόμενοι

Ωστόσο, ερωτηματικά προκύπτουν σχετικά με τα μέτρα που θα αφορούν στους νεοεισερχόμενους, τα οποία επίσης απορρίπτει ρητά ο κ. Κυπριανού. Σύμφωνα με πληροφόρηση, τα στελέχη του οίκου Muhanna, κατά τη διάρκεια συνάντησης με κυβερνητικά στελέχη, κατέθεσαν μία σημαντική πρόταση: Να καταργηθεί η κυβερνητική σύνταξη και στη θέση της να δημιουργηθεί Ταμείο Προνοίας για τους νεοεισερχόμενους δημοσίους υπαλλήλους, το οποίο θα λειτουργεί κάτω από τους ίδιους όρους και τα ίδια επίπεδα εισφορών (περίπου 6%) που ισχύουν και στον ιδιωτικό τομέα.

Η λύση αυτή, μπορεί να μην αποφέρει άμεσα οφέλη στα δημόσια ταμεία για περίπου 20 χρόνια, αλλά θα αποτελούσε μια ολοκληρωμένη λύση, η οποία θα έλυνε «με μόνιμο τρόπο», όπως ειπώθηκε, ένα «μεγάλο μέρος» του συνταξιοδοτικού προβλήματος. Σύμφωνα με πληροφορίες, η σκέψη αυτή φαίνεται πως βρήκε πρόσφορο έδαφος, τόσο στο Υπουργείο Οικονομικών, όσο και στα μεγάλα κόμματα. Εξαίρεση αποτελεί, ωστόσο, το ΑΚΕΛ, το οποίο δηλώνει πως διαφωνεί με αυτή τη σκέψη.

Την ίδια στιγμή, σκέψεις γίνονται για παράταση του χρόνου επί του οποίου υπολογίζεται το ύψος της σύνταξης και, αντί αυτή να βασίζεται στον τελευταίο μισθό, θα βασίζεται στον μέσο μισθό των τελευταίων 30 μηνών του κάθε δημοσίου υπαλλήλου. Αυτή η κίνηση έχει επίσης πολλούς υποστηρικτές, όχι μόνο διότι θα απέφερε σημαντικές εξοικονομήσεις στο κράτος, αλλά και για πολιτικούς λόγους. Αποτελεί, όπως αναφέρεται, πηγή διαφθοράς και ισχυρό κίνητρο για ρουσφέτι, ενώ αποτελεί επίσης και κοινωνική αδικία. Πάντως, η κυβέρνηση προτίθεται να τηρήσει στάση αναμονής στο συγκεκριμένο θέμα, εξετάζοντας πρώτα τις προθέσεις των εμπλεκομένων πριν να το θέσει στο τραπέζι των συζητήσεων.

Τέλος, σχεδόν συμφωνημένη πρέπει να θεωρείται και η αύξηση των εισφορών των δημοσίων υπαλλήλων για τις συντάξεις τους, από τη μηδενική τους βάση, στο 4%. Παρά το γεγονός ότι η έκθεση Muhanna κατέδειξε πως χρειάζεται αύξηση στο 6%, οι ενδείξεις προκρίνουν χαμηλότερη αύξηση, στο 4%. Σύμφωνα με υψηλόβαθμες πηγές, η κυβέρνηση εξετάζει σοβαρά και μια άλλη προσέγγιση, που αφορά στην κλιμακωτή αύξηση των εισφορών, ανάλογα με τη μισθολογική κλίματα του κάθε δημοσίου υπαλλήλου.

Muhanna

Σε σχόλιά του στο πλαίσιο του συνεδρίου Fiduciary Futures Conference που διεξήχθη την περασμένη Πέμπτη στη Λευκωσία, ο επικεφαλής της εταιρείας που ανέλαβε την εκπόνηση της αναλογιστικής μελέτης για την κυβέρνηση, Ibrahim Muhanna, σχολίασε πως η επίλυση του συνταξιοδοτικού είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη διόρθωση των προβλημάτων της Κύπρου, δεν είναι όμως αρκετή από μόνη της, και πως θα απαιτηθούν επιπλέον μέτρα.

Στο ίδιο πλαίσιο, και η κυβέρνηση εξετάζει μια σειρά από επιπλέον μέτρα, τα οποία δεν είναι, μεν, διαρθρωτικού χαρακτήρα, αλλά θα αποφέρουν εξοικονομήσεις στο κράτος. Συγκεκριμένα, αναμένεται πως θα εξασφαλιστεί συμφωνία για εξοικονόμηση 35 εκατ. ευρώ από το Δημόσιο, ενώ επιπλέον όλα δείχνουν πως δεκτή θα γίνει και η πρόταση νόμου για τη φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας, παρόλο που είναι μάλλον αμφίβολο πως αυτό το μέτρο θα αποφέρει υψηλά έσοδα για το κράτος.

Ενώ άπαντες πλέον συμφωνούν, ερωτηματικό αποτελεί η στάση της ΠΑΣΥΔΥ. Σε σχόλιό του στην «Καθημερινή»τη, ο γ.γ. της ΠΑΣΥΔΥ ανέφερε πως δεν θα είναι εύκολο να ληφθούν μέτρα μέσα στις επόμενες δύο με τρεις εβδομάδες, διότι η ΠΑΣΥΔΥ θα πρέπει να ολοκληρώσει όλες τις εσωτερικές της διαδικασίες πριν να συναινέσει σε μέτρα. «Θα πρέπει να συγκληθούν όλα τα συλλογικά όργανα της ΠΑΣΥΔΥ, κάτι που θα χρειαστεί χρόνο», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Πάντως, υψηλά ιστάμενα στελέχη της κυβέρνησης, αναφέρουν πως οι δικές τους εκτιμήσεις είναι πως υπάρχει «μια πολύ θετική στάση ανάμεσα στην κοινή γνώμη της ΠΑΣΥΔΥ» απέναντι στα μέτρα, ιδίως όσον αφορά στο συνταξιοδοτικό. Αυτή η εκτίμηση, δίνει στην κυβέρνηση την ευκαιρία να ασκήσει, όπως, αναφέρεται, πιέσεις για την άμεση λήψη μέτρων.

Ο ρώσικος γίγαντας... ξυπνάει σταδιακά

Η άνιση ανάπτυξη και το χάσμα στα εισοδήματα αποτελούν τις σημαντικότερες προκλήσεις της πολλά υποσχόμενης οικονομίας

Αποστολή στη Μόσχα:
ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ

Το Galleria Restaurant, στο κέντρο της Μόσχας, είναι το πιο κοσμικό εστιατόριο-μπαρ της ρωσικής πρωτεύουσας. Στην είσοδο, τους πελάτες υποδέχεται ένας άνδρας ασφάλειας, με την κονκάρδα security στο πέτο. Στο εσωτερικό στελέχη επιχειρήσεων και ζευγάρια απολαμβάνουν το γεύμα τους μετά από μία κοπιαστική ημέρα. Πάνω στα τραπέζια διακρίνονται κινητά τηλέφωνα τελευταίας τεχνολογίας, ipad (τα βλέπεις παντού) και οι κυρίες μοιάζουν να είναι βγαλμένες από τα εξώφυλλα της τελευταίας έκδοσης γυναικείων περιοδικών της Γαλλίας και της Ιταλίας.

Αυτό το σικ εστιατόριο αποτελεί την επιτομή της Νέας Ρωσίας. Μία τυπική ιστορία επιτυχίας της ανερχόμενης ρωσικής ελίτ. Ο ιδιοκτήτης του Galleria είναι από τους πιο επιτυχημένους επιχειρηματίας εστίασης της Μόσχας. Την καριέρα του την ξεκίνησε στη σοβιετική περίοδο, όταν εργάζονταν ως σερβιτόρος, ενώ σήμερα είναι ιδιοκτήτης σχεδόν 20 χώρων εστίασης.

Μετά το οικονομικό σοκ του 1998 και τις δυσκολίες της χρηματοπιστωτικής κρίσης η ρωσική οικονομία έχει πάρει και πάλι φωτιά, με καύσιμο την εκτόξευση των τιμών των πρώτων υλών, με αιχμή το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο. Η Μόσχα δέχεται πρώτη τις θετικές επιδράσεις της ανάπτυξης, ενώ σε όλη την αχανή χώρα, από την Αγία Πετρούπολη μέχρι την ρωσική Άπω Ανατολή, αναδεικνύονται νέα βιομηχανικά κέντρα.

Το 2010 η οικονομία της χώρας αναπτύχθηκε με ρυθμό 4%, από ύφεση 7,8% το 2009, το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών είναι πλεονασματικό (71,1 δισ. δολάρια) και η χώρα είχε συναλλαγματικά αποθέματα 479,3 δισ. δολαρίων.

Η Ρωσία είναι ένα από αστέρια των αναδυόμενων οικονομιών, τις BRIC (Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία και Κίνα), αλλά η χώρα έχει πολλά θέματα να λύσει προκειμένου να εισέλθει σε τροχιά υγιούς ανάπτυξης. Η ευμάρεια εξαντλείται στη Μόσχα, η οποία έχει μετατραπεί σε μία από τις πιο ακριβές πόλεις του κόσμου. Δίπλα στη νέα ελίτ στριμώχνεται μια πολυπληθής εργατική τάξη που

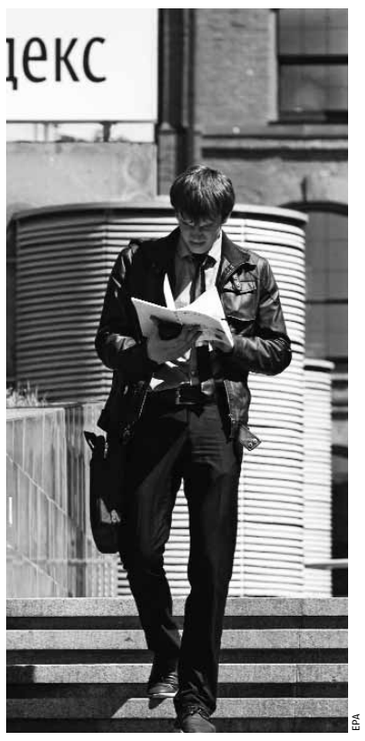

EPA

Κυπριακές τράπεζες επιχειρούν να πλασαριστούν στη Ρωσία, εκμεταλλευόμενες τις παραδοσιακά στενές οικονομικές σχέσεις των δύο χωρών

δεν έχει πρόσβαση στα οφέλη της ανάπτυξης. Το χάσμα είναι μεγαλύτερο στην περιφέρεια.

Η οικονομία παραμένει σε μεγάλο ποσοστό μια κρατικά κατευθυνόμενη οικονομία, ενώ η ακρίβεια αποτελεί τροχοπέδη για τη δημιουργία μιας πραγματικής μεσαίας τάξης. Ο πληθωρισμός το 2010 κυμάνθηκε στο 8,8% και η ανεργία στο 7,5%. Ο μέσος μισθός το 2010 ήταν περίπου 470 ευρώ και σήμερα ένας πωλητής στην Μόσχα (όπου οι μισθοί είναι καλύτεροι) αμείβεται με 500 ως 600 ευρώ. Όλοι προσπαθούν να βρουν μια δεύτερη δουλειά για να συμπληρώσουν το εισόδημά τους. Τα στοιχεία δείχνουν ότι τα πραγματικά εισοδήματα αυξάνονται χρόνο με τον χρόνο (με μέσο ρυθμό 10,2% το 2010, ενώ το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα αυξήθηκε κατά 4,3% και οι πραγματικοί μισθοί κατά 4,2%.), αλλά διατηρείται η έντονη διαφορά μεταξύ υψηλών και χαμηλών εισοδηματικών τάξεων. Η Ρωσία είναι η τρίτη χώρα σε αριθμό εκατομμυριούχων.

Οι τιμές των ακινήτων τρέχουν με φρενήρεις ρυθμούς και πολλές οικογένειες για να καταφέρουν να ανταποκριθούν στις ανάγκες της καθημερινότητας αναγκάζονται να συγκατοικούν και να μοιράζονται τα έξοδα. Πολλοί μετοικούν στα περίχωρα της Μόσχας, όπου η στέγαση είναι περισσότερο προσιτή. Κάθε ημέρα περίπου 3 εκατομμύρια Μοσχοβίτες διανύουν περισσότερα από 50 χιλιόμετρα για να πάνε στις δουλειές τους. Οι μεγάλοι λεωφόροι δεν αντέχουν το κυκλοφοριακό φόρτο και μία απόσταση μισής ώρας διανύεται ακόμη και σε 2,5 ώρες.

Σε πρόσφατη έκθεση του Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της Ελληνικής Πρεσβείας στη Μόσχα για την πορεία της ρωσικής οικονομίας αποτυπώνονται οι ανισορροπίες: «Ο πλούτος που συγκεντρώνεται από τις εξαγωγές πρώτων υλών, είτε λόγω αντικειμενικής αδυναμίας (τεράστιο μέγεθος της χώρας, κοινωνικές και πολιτιστικές ανισότητες στο πληθυσμό, ελλιπείς υποδομές και τεχνογνωσία κλπ) είτε λόγω διαφθοράς και γραφειοκρατίας, δεν βρίσκει εύκολο τρόπο να διαχυθεί στην κοινωνία και δη σε χρήσιμες – καινοτόμες επενδύσεις, οι οποίες θα θέσουν τα θεμέλια σταθερής και μακροχρόνιας ανάπτυξης της οικονομίας».

Τραπεζικό Ελ Ντοράντο

Τα αναπτυξιακά προβλήματα φάνηκαν έντονα το 2009, όταν η οικονομία έκανε βουτιά 7,8% και έδειξε πόσο ευάλωτη είναι σε εξωγενείς παράγοντες. Ο κύκλος γενικά της ανάπτυξης τον οποίο βιώνει σήμερα η Ρωσία επηρεάσθηκε από σημαντικούς εξωτερικούς παράγοντες. Οι δύο πρώτες φάσεις (1999-2000) οδήγησαν στην υποτίμηση του ρουβλίου αρχικά και, σε συνδυασμό με την ευνοϊκή συγκυρία της αύξησης της τιμής των πετρελαιοειδών, επέτρεψαν τη δημιουργία σημαντικού εμπορικού πλεονάσματος. Μετά το 2009, αρχίζει η τρίτη περίοδος, με την ανάπτυξη της εσωτερικής ζήτησης και τη σταθεροποίηση του ρουβλίου.

Σε αυτό το νέο ανοδικό κύκλο δίνουν το «παρών» οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες της Κύπρου, οι οποίες αποδίδουν μεγάλη σημασία στην ανάπτυξη των εργασιών τους στη Ρωσική Ομοσπονδία. Το νέο ρωσικό κεφάλαιο έχει αξιοποιήσει το ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς της Κύπρου για την πραγματοποίηση επενδύσεων στη Ρωσία. Σύμφωνα με στοιχεία που παρουσιάστηκαν σε πρόσφατο συνέδριο του Economist η διακίνηση επενδύσεων από την Κύπρο προς τη Ρωσία μέχρι τον Ιούνιο του 2010 έφθασε τα 52,18 δισ. δολάρια, εκ των οποίων τα 37,89 δισ. δολάρια σε άμεσες επενδύσεις, 1,59 δισ. σε επενδυτικά χαρτοφυλάκια και άλλα 12,7 δισ. σε άλλες επενδύσεις. Αντίστοιχα, η διακίνηση επενδύσεων από τη Ρωσία προς την Κύπρο μέχρι τον Ιούνιο του 2010 είχε φθάσει τα 15,96 δισ. δολάρια, εκ των οποίων τα 12,66 σε άμεσες επενδύσεις, τα 220 εκατομμύρια σε επενδυτικά χαρτοφυλάκια και τα 3,08 δισ. δολάρια σε άλλες επενδύσεις. Τα χρήματα αυτά επενδύθηκαν κυρίως στην οικονομική διαμεσολάβηση, τη γη και τις κατασκευές.

Το κυπριακό τραπεζικό σύστημα βλέπει μία ευκαιρία και επιχειρεί να αξιοποιήσει τις αυξανόμενες διμερείς οικονομικές σχέσεις.

Η Τράπεζα Κύπρου έχει εξαγοράσει στη Ρωσία την τοπική Uniastrum και διατηρεί ένα δίκτυο με 211 καταστήματα.

Τα κέρδη, πριν από τις προβλέψεις, ανήλθαν το πρώτο τρίμηνο του 2011 σε 12 εκατ. ευρώ, από 5 εκατ. ευρώ ένα χρόνο πριν. Τα κέρδη μετά τη φορολογία ανήλθαν σε 4 εκατ. ευρώ (από 1 εκατ. ευρώ). Οι καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 8% σε ετήσια βάση και ανήλθαν σε 1,224 δισ. ευρώ.

Η Marfin Popular Bank έχει τοποθετηθεί στη ρωσική αγορά με Rosprombank. Πρόκειται για έναν μικρότερο οργανισμό, με 30 καταστήματα, ο οποίος δίνει έμφαση στη χρηματοδότηση επιχειρήσεων. Το πρώτο τρίμηνο του 2011 οι χορηγήσεις είχαν ανέλθει σε 115 εκατ. ευρώ, οι καταθέσεις σε 134 εκατ. ευρώ, τα καθαρά κέρδη αυξήθηκαν κατά 3,1% και τα καθαρά έσοδα από τόκους κατά 3,2%.

Ελληνική Τράπεζα: Στοίχημα η αγορά της Ρωσίας

Τα εγκαίνια του πρώτου καταστήματος της ρωσικής θυγατρικής της Ελληνικής Τράπεζας στη Ρωσία τελέστηκαν από τον Αναπληρωτή Επικεφαλής του Τμήματος Εξωτερικών Σχέσεων της Κυβέρνησης της Μόσχας, κ. Πιότρ Σεργκιέγιεβιτς Κούπρικοφ, παρουσία του Πανιερώτατου Μητροπολίτη Πάφου κ.κ. Γεώργιου και του Πανιερώτατου Μητροπολίτη Κυρήνης κ.κ. Αθανάσιου.

Τα πρώτα ουσιαστικά βήματα για την ανάπτυξή της στην πολλά υποσχόμενη ρωσική αγορά επιχειρεί από τον περασμένο Ιανουάριο η Ελληνική Τράπεζα. «Είμαστε έτοιμοι να δώσουμε κάθε στήριξη για να κερδίσουμε το στοίχημα που βάλαμε και να υλοποιήσουμε το όραμά μας για μια δυνατή παρουσία στη ρωσική αγορά», τόνισε ο ανώτατος εκτελεστικός διευθυντής της Ελληνικής Τράπεζας, Μάκης Κεραυνός, κατά τη διάρκεια της τελετής των επίσημων εγκαινίων του πρώτου καταστήματος της ρώσικης θυγατρικής της Ελληνικής Τράπεζας στη Μόσχα, της LCC CB Hellenic Bank.

Τα εγκαίνια τελέστηκαν από τον Αναπληρωτή Επικεφαλής του Τμήματος Εξωτερικών Σχέσεων της Κυβέρνησης της Μόσχας, κ. Πιότρ Σεργκιέγιεβιτς Κούπρικοφ, παρουσία του Πανιερώτατου Μητροπολίτη Πάφου κ.κ. Γεώργιου και του Πανιερώτατου Μητροπολίτη Κυρήνης κ.κ. Αθανάσιου.

Η Ελληνική Τράπεζα επέλεξε την οργανική ανάπτυξη (και όχι την εξαγορά δικτύου) έχοντας ως βάση το ρωσικό πελατολόγιο από το υφιστάμενο χαρτοφυλάκιο της Διεθνούς Τραπεζικής. Στόχος είναι η επιλεκτική χρηματοδότηση και το χτίσιμο βήμα – βήμα ενός κερδοφόρου χαρτοφυλακίου.

«Ξεκινούμε στη Ρωσία σε μια περίοδο ανάκαμψης της οικονομίας της, σε μια περίοδο θετικής ψυχολογίας και αισιοδοξίας για το μέλλον», σημείωσε ο κ. Κεραυνός.

Ο Όμιλος της Ελληνικής Τράπεζας διαθέτει δύο Γραφεία Αντιπροσωπείας στη Ρωσική Ομοσπονδία, ένα στη Μόσχα και ένα στην Αγία Πετρούπολη. Ταυτόχρονα ο Τομέας Διεθνών Επιχειρήσεων του Ομίλου ανέπτυξε σχέσεις με ένα μεγάλο αριθμό ρωσικών επιχειρήσεων.

«Οι συνεργασίες μεταξύ Ρώσων και Κυπρίων επιχειρηματιών αυξάνονται κάθε χρόνο με τη Ρωσία να διαδραματίζει ένα καθοριστικό ρόλο στη διεθνή οικονομία όπως μας δείχνουν και τα στοιχεία για τις επενδύσεις που γίνονται από και προς τη χώρα», ανέφερε από την πλευρά του ο πρόεδρος της Ελληνικής Τράπεζας Ανδρέας Παναγιώτου.

«Οι κυπριακές επιχειρήσεις έχουν μυωπικό μάρκετινγκ»

Ο Γιάγκος Χατζηγιάννης, γενικός διευθυντής του Cyprus Institute of Marketing, μιλάει για τον ρόλο της αγοραλογίας στην Κύπρο

Συνέντευξη στον
ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Το μάρκετινγκ στην Κύπρο αντιμετωπίζεται ως συνώνυμο της διαφήμισης. Αυτή η μυωπική αντιμετώπιση από τις επιχειρήσεις, δημιουργεί πολλά προβλήματα, σύμφωνα με τον γενικό διευθυντή του Cyprus Institute of Marketing (CIM), Γιάγκο Χατζηγιάννη. Υπάρχει, επίσης, άμεσος συσχετισμός μεταξύ των επιδόσεων μιας επιχείρησης και του τρόπου με τον οποίο αντιμετωπίζει το μάρκετινγκ. Μιλά επίσης για την εικόνα που επικρατεί σήμερα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, όπου το σύστημα παράγει «πτυχιούχους άνεργους», χωρίς κατάλληλα πτυχία και χωρίς επαρκή κατάρτιση.

«Μάρκετινγκ δεν είναι μόνο η διαφήμιση»

-Υπάρχει σήμερα η εντύπωση πως ο όρος «μάρκετινγκ» αφορά κατά κύριο λόγο τη διαφήμιση και το branding. Εσείς πώς το βλέπετε;

-Το μάρκετινγκ (στα ελληνικά, «αγοραλογία») αφορά τη διαχείριση ολόκληρου του φάσματος των σχέσεων της εταιρείας με τον καταναλωτή. Δεν περιορίζεται στη διαφήμιση, όπως πιστεύουν πολλές επιχειρήσεις. Αρχίζει πριν καν να αποφασίσει η επιχείρηση τι προϊόντα θα διαθέσει στην αγορά, και τελειώνει με τις υπηρεσίες μετά την πώληση.

-Καλύπτει, δηλαδή, μια ολόκληρη γκάμα λειτουργιών μέσα στην επιχείρηση…

-Θα αποφασίσεις τι χρειάζεται η αγορά, τι θα διαθέσεις, πώς και πού θα το λανσάρεις, πώς θα το πουλήσεις και μετά πώς θα εξυπηρετήσεις τον πελάτη σου μετά από την αγορά. Ακόμα, πρέπει να ελέγχει η επιχείρηση το πόσο ικανοποιημένος είναι ο πελάτης.

-Προκύπτει πως ο τρόπος που αντιμετωπίζουν πολλές εταιρείες στην Κύπρο το μάρκετινγκ, είναι μυωπικός. Αν ήταν φοιτητές σας τι θα τους λέγατε;

-Σίγουρα είναι μυωπικός. Πολλές εταιρείες στην Κύπρο έχουν τμήμα μάρκετινγκ και άλλο τμήμα πωλήσεων. Αυτό είναι λάθος αντίληψη. Αν θα γίνει σωστά η δουλειά του διευθυντή μάρκετινγκ σε μια επιχείρηση, αυτός θα πρέπει να έχει πρόσβαση και έλεγχο σε όλη την γκάμα λειτουργιών του μάρκετινγκ, από τις πωλήσεις μέχρι την εξυπηρέτηση μετά την πώληση. Όπως λειτουργούν σήμερα πολλές εταιρείες, δεν είναι δυνατόν να κάνουν σωστή δουλειά. Αυτό είναι βασική αρχή του μάρκετινγκ. Δεν είναι μόνο διαφήμιση.

-Βλέπετε απτά προβλήματα να προκύπτουν από αυτή την προσέγγιση;

-Σκεφτείτε για παράδειγμα μία απλή ερώτηση: Μία επιχείρηση, πριν να παράγει ή πριν να εισάγει ένα προϊόν, ελέγχει τη ζήτηση στην αγορά; Πολλές φορές αυτό δεν γίνεται, με αποτέλεσμα να καταντούν οι εταιρείες να είναι πολύ πιεστικές απέναντι στους πελάτες τους, σε μία προσπάθεια να τους πείσουν να αγοράσουν προϊόντα τα οποία οι καταναλωτές δεν θέλουν. Εκεί αρχίζουν και πολλά προβλήματα, με αποτέλεσμα να πιέζεις τον πελάτη ο οποίος στο τέλος αντιδρά.

-Έχει, πλέον, γίνει κλισέ πως οι παραδοσιακές μέθοδοι επικοινωνίας με το κοινό, έχουν αλλάξει. Αυτό είναι υπερβολή ή συμφωνείτε;

-Ναι, οι παραδοσιακές μέθοδοι δεν λειτουργούν πλέον με τον ίδιο τρόπο. Όλες οι μελέτες δείχνουν πως τα προσωπικά δίκτυα είναι πλέον ένας από τους πιο σημαντικούς παράγοντες στο μάρκετινγκ. Ο καταναλωτής που θα ακούσει από ένα φίλο, ένα συγγενή ή ένα συνάδελφο μία θετική γνώμη για ένα προϊόν ή μία υπηρεσία, είναι πολύ πιο πιθανό να την αγοράσει. Μάλιστα, βρίσκουμε πως οι καταναλωτές που επιλέγουν μία υπηρεσία ή ένα προϊόν με αυτό τον τρόπο, δείχνουν και μεγαλύτερη αφοσίωση στην εταιρεία που του τα προσφέρει, διότι στην πρώτη του επαφή δεν υπάρχει σκεπτικισμός ή καχυποψία, αλλά θετική διάθεση.

-Βλέπουμε, και στην Κύπρο, πως όλα αυτά επηρεάζουν την παραδοσιακή διαφήμιση…

-Ναι, σίγουρα αυτό επηρεάζει την «κλασική διαφήμιση». Δεν είναι κάτι ξεπερασμένο αλλά τα αποτελέσματα των κλασικών εκστρατειών πρέπει πλέον να είναι μετρήσιμο. Όλα όμως εξαρτώνται ακόμα από το είδος του προϊόντος. Εμείς, για παράδειγμα, δεν θα διαφημίσουμε τις υπηρεσίες του CIM στα κοινωνικά δίκτυα του διαδικτύου. Αυτό δεν θα ήταν κατάλληλο. Σε αυτές τις επιλογές θα απευθυνθούν επιχειρήσεις των οποίων τα προϊόντα αγοράζονται χωρίς πολλή σκέψη, όπως για παράδειγμα τα είδη ένδυσης και υπόδησης.

-Υπάρχουν στοιχεία που να δείχνουν πως η απόδοση των επιχειρήσεων βελτιώνεται, όταν λειτουργεί πιο σφαιρικά το μάρκετινγκ, και όταν αντιμετωπίζεται πιο σοβαρά;

-Είναι ένα από τα συνεχή συμπεράσματα των μελετών και των συνεδρίων. Οι επιχειρήσεις στις οποίες ο διευθυντής μάρκετινγκ έχει ρόλο και λόγο στο Διοικητικό Συμβούλιο, κατά κανόνα αποδίδουν πολύ καλύτερα. Πολλές φορές όμως, το μάρκετινγκ δεν έχει την προσοχή που θα έπρεπε και οι επιχειρήσεις υποφέρουν χωρίς να αντιλαμβάνονται το γιατί. Ο οικονομικοί διευθυντές έχουν νούμερα και απτά στοιχεία που γίνονται πιο εύκολα κατανοητά από τα διοικητικά συμβούλια, σε αντίθεση με τους διευθυντές μάρκετινγκ που θεωρούνται δεύτερης τάξης στελέχη. Και εννοώ «μάρκετινγκ» με τη σωστή, σφαιρική του έννοια. Όσοι επιμένουν σε αυτή την προσέγγιση, όμως, τελικά υποφέρουν.

«Το μάρκετινγκ αφορά τη διαχείριση ολόκληρου του φάσματος των σχέσεων της εταιρείας με τον καταναλωτή. Δεν περιορίζεται στη διαφήμιση, όπως πιστεύουν πολλές επιχειρήσεις», τονίζει ο κ. Γιάγκος Χατζηγιάννης.

«Ίσως πέσαμε στην παγίδα»

Η Κύπρος ίσως έπεσε στην παγίδα να παράγει μαζικά πτυχιούχους, χωρίς ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα των πτυχίων, αλλά και χωρίς τη σωστή καθοδήγηση των φοιτητών. Έτσι, ουσιαστικά το σύστημα στην Κύπρο παράγει «πτυχιούχους άνεργους», σημειώνει ο κ. Χατζηγιάννης, μιλώντας για τη βιομηχανία της γνώσης στην Κύπρο.

-Βλέπουμε τα τελευταία χρόνια πολλά πανεπιστήμια να διαφημίζουν την καλοπέραση, αντί την ακαδημαϊκή τους αξία. Ως μέρος αυτής της βιομηχανίας, πώς το εισπράττετε αυτό;

-Ίσως αυτό να είναι φυσιολογικό, αφού πολλά από τα πανεπιστήμια στην Κύπρο προσπαθούσαν τον τελευταίο καιρό να πουλήσουν στους επίδοξους φοιτητές τη φοιτητική ζωή και όχι την ακαδημαϊκή κατάρτιση. Δείχνουν να απευθύνονται στον ενθουσιασμό του 18χρονου.

-Αν κάποιος αναζητήσει αυτή τη ζωή στο CIM, τη βρίσκει;

-Μπορεί να πάει αλλού. Δεν προσφέρουμε φοιτητική ζωή στο δικό μας ίδρυμα. Ο μέσος όρος ηλικίας των φοιτητών μας είναι υψηλός, άνω των 30 και σχεδόν όλοι είναι ήδη εργαζόμενοι επαγγελματίες. Μάλιστα, για πολλούς από αυτούς τα δίδακτρά τους επιχορηγούνται από τους εργοδότες τους οι οποίοι ουσιαστικά επενδύουν στην ανάπτυξη των υπαλλήλων τους που προσφέρει το CIM. Σκεφτείτε πως έχουμε φοιτητή που ζει και εργάζεται στο Παραλίμνι και έρχεται στη Λευκωσία τα απογεύματα μετά τη δουλειά του για να παρακολουθήσει μαθήματα. Αυτό είναι μεράκι, όχι φοιτητική καλοπέραση. Αυτό προσφέρουμε και αυτούς θέλουμε.

-Πόσους φοιτητές έχετε σήμερα;

-Έχουμε 200 φοιτητές. Δεν θα μπούμε στη λογική της μαζικής παραγωγής, όμως. Προτιμούμε να έχουμε 200, με σταθερή ποιότητα.

-Και ξένοι, πόσοι είναι;

Περίπου το 40%, αλλά οι περισσότεροι είναι ήδη κάτοικοι Κύπρου που εργάζονται ήδη σε μεγάλες εταιρείες.

-Συνεργάζεστε με επιχειρήσεις ή είναι κι αυτό «ξεπερασμένο»;

-Ναι. Και έχουμε αρκετά καλή συνεργασία με επιχειρήσεις. Με τον Όμιλο Σιακόλα, την ΚΕΑΝ, τον Όμιλο Χριστοδουλίδη, Παπαέλληνας, Τράπεζα Κύπρου, Ελληνική Τράπεζα. Έχουμε, επίσης, συνεργασίες για παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης στις ίδιες τις επιχειρήσεις, με προγράμματα που δημιουργούμε ειδικά για τις δικές τους ανάγκες. Έχουμε ολοκληρώσει πάνω από 300 προγράμματα, πιο πρόσφατα με τη Fru-Fru.

-Υπάρχει, επίσης, η εντύπωση πως έχει γεμίσει η Κύπρος με εκπαιδευτικά ιδρύματα και πανεπιστήμια. Η δική σας εντύπωση ποια είναι;

-Είναι πολλά. Οι αριθμοί είναι ξεκάθαροι: Έχουμε 24 κολλέγια στην Κύπρο. Μπορεί πολλές από αυτές να μην είναι γνωστές, διότι ασχολούνται με ξένους φοιτητές, αλλά υπάρχουν και λειτουργούν. Υπάρχουν επίσης 4 ιδιωτικά πανεπιστήμια, 3 κρατικά πανεπιστήμια και 4 με 5 Αγγλικά πανεπιστήμια με παρουσία στην Κύπρο.

-Πολλά από αυτά τα ιδρύματα, ως γνωστό, λειτουργούν ως κεκαλυμμένο μέσο εισαγωγής εργατών…

-Δεν είναι μόνο αυτό το πρόβλημα. Παράγουμε, ουσιαστικά άνεργους, χωρίς πραγματική ακαδημαϊκή κατάρτιση, με τα λάθος πτυχία και λίγες επαγγελματικές προοπτικές. Σκεφτείτε πως έχουμε πανεπιστήμια που δεν έχουν ουσιαστικά κριτήρια εισδοχής. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου και το ΤΕΠΑΚ, για παράδειγμα, έχουν εισαγωγικές εξετάσεις. Υπάρχουν, όμως, και ιδρύματα που δίνουν πανεπιστημιακά πτυχία χωρίς καν να έχουν κριτήρια εισδοχής.

-Το κράτος φέρει ευθύνη γι' αυτή την κατάσταση;

-Ίσως να έπεσε σε μία παγίδα. Για χάρη των στατιστικών, να παράγουμε μαζικά αποφοίτους για να δείχνουμε πως 70% των αποφοίτων λυκείου συνεχίζουν τη μόρφωσή τους. Αλλά, όπως είπα, απλά παράγουμε πτυχιούχους άνεργους.

-Πού εντοπίζετε εσείς το λάθος;

-Πρώτα-πρώτα, πρέπει να υπάρχει καθοδήγηση. Αυτό είναι το πιο βασικό και είναι ένα σημείο όπου η Κύπρος πάσχει. Επίσης πρέπει να αυξομειώνονται οι θέσεις ανάλογα και με τις απαιτήσεις της αγοράς. Γιατί, δηλαδή, σήμερα να δέχεται τουρκολόγους ή δάσκαλους, όταν η αγορά είναι ήδη κορεσμένη; Το βλέπουμε και στην αγορά, όπου πτυχιούχοι αναζητούν θέσεις εργασίας που δεν απαιτούν ται ιδιαίτερα προσόντα.

Νέοι επιστήμονες δημιουργούν τη θέση εργασίας τους

Το πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας «Αργοναύτης», έδωσε τα εφόδια σε τέσσερις νέους επιστήμονες να βρουν δουλειά στον τομέα τους

Το πρόγραμμα, το οποίο εφαρμόστηκε στην «Ακτή» είχε επιτυχία και καταδεικνύει ότι οι νέοι επιστήμονες χρειάζονται καθοδήγηση ώστε να μπορέσουν να δικτυωθούν στον χώρο της έρευνας.

Της **ΜΙΡΑΝΤΑΣ ΛΥΣΑΝΔΡΟΥ**

Η ανεργία μεταξύ των νέων πτυχιούχων έχει ξεπεράσει σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία το 20%. Όταν εισέλθουν στην αγορά και οι φετινοί απόφοιτοι, ένας στους τέσσερις πτυχιούχους νέους θα δηλώνει άνεργος. Μέσα σε τριάντα ημέρες, από τον Μάρτιο έως τον Απρίλιο φέτος, προστέθηκαν στους ανέργους 600 πτυχιούχοι. Αυτήν τη στιγμή έξι χιλιάδες πτυχιούχοι είναι εγγεγραμμένοι στον κατάλογο των ανέργων. Αποτελούν το 21% επί του συνόλου των εγγεγραμμένων ανέργων (Στατιστική Υπ. στοιχεία Απριλίου 2011). Άλλοι υποαπασχολούνται ή ετεροαπασχολούνται.

Η κατάσταση είναι απογοητευτική. Για τους ίδιους τους άνεργους νέους των οποίων κόβονται τα φτερά, για τις οικογένειές τους που συνεχίζουν να τους ενισχύουν με χαρτζιλίκι, για την κοινωνία και την οικονομία, η οποία χάνει έδαφος από την ανάπτυξη και την πρόοδο. Το αντίδοτο της Πολιτείας, τα διάφορα κρατικά σχέδια αντιμετώπισης της ανεργίας των νέων, είναι αναποτελεσματικά, εάν κρίνει κανείς από τα δεδομένα.

Πρωτοποριακό πρόγραμμα

Μέσα σε αυτήν τη γενικότερη διάψευση των προσδοκιών σε ατομικό, κοινωνικό και επιχειρηματικό επίπεδο, μία αγγελία η οποία απευθυνόταν σε απόφοιτους με αντικείμενο το περιβάλλον, κι αφορούσε συμμετοχή σε πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας στην «Ακτή», μία μικρομεσαία επιχείρηση, με τομέα δράσης το περιβάλλον, αναπτέρωσε τις ελπίδες για δεκάδες νέους επιστήμονες. Τον Νοέμβριο του 2010, η πρώτη ανακοίνωση για το άνοιγμα τεσσάρων θέσεων στο πρόγραμμα «Αργοναύτης», οδήγησε στην υποβολή μέσα σε τρεις ημέρες 48 αιτήσεων από άτομα με μεταπτυχιακό!

Δεν ήταν μόνιμη η θέση, και το ενδιαφέρον δεν εστιαζόταν στη συμβολική αντιμισθία των 300 ευρώ τον μήνα. Όλοι όσοι υπέβαλαν αίτηση και οι οκτώ οι οποίοι εξασφάλισαν τελικά θέση, το είδαν ως ευκαιρία να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία, να δημιουργήσουν

> **«Η εφαρμοσμένη έρευνα πρέπει να διαχυθεί και στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, ειδικά στις μικρομεσαίες, που είναι η ραχοκοκαλιά της οικονομίας»**

γνωριμίες, να αποκτήσουν πρόσβαση στο δίκτυο της επιστημονικής και ακαδημαϊκής κοινότητα της Κύπρου και του εξωτερικού, να συμμετάσχουν σε εργαστήρια και να κάνουν εφαρμοσμένη έρευνα. Ανοίγονταν ξανά για αυτούς οι προοπτικές.

Και δεν διαψεύστηκαν. Οι τέσσερις πρώτοι συμμετέχοντες, όταν ολοκλήρωσαν την εξάμηνη εκπαίδευσή τους στο πρόγραμμα, βρήκαν δουλειά. Άλλοι τέσσερις έχουν εισέλθει στη δεύτερη φάση επιλογής αιτήσεων και προσελήφθηκαν πριν από ένα μήνα. Δηλώνουν ότι βρήκαν ξανά τη χαμένη τους αισιοδοξία.

Κοινωνική εταιρική ευθύνη

Η Ξένια και ο Μιχάλης Λοΐζίδης είναι αδέλφια και είναι οι ιδιοκτήτες του Κέντρου Μελετών και Έρευνας «Ακτή». Μας μίλησαν για το πρόγραμμα εργασιακής εμπειρίας «Αργοναύτης» και για το δικό τους μεράκι να μεταλαμπαδεύσουν τη γνώση και τις γνωριμίες τους σε νέους επιστήμονες. Πιστεύουν ότι μόνο με ανατροπές υπάρχει εξέλιξη και ότι τέτοια προγράμματα, όπως ο «Αργοναύτης», σε μία εποχή κατά την οποία η ανεργία βρίσκεται στα ύψη, μπορούν να συμβάλλουν στη δημιουργία των δικών τους θέσεων εργασίας, διαμορφώνοντας μέσα από την ερευνητική τους δράση τις ανάγκες για αυτή την εργασία. Είναι ο μόνος ασφαλής τρόπος, όπως μας είπαν αργότερα οι ιδιοκτήτες της «Ακτής» ώστε να καλυφθεί αφενός το κενό από την απουσία στρατηγικής για εξάλειψη της ανεργίας εκ μέρους του κράτους, κι αφετέρου να διασφαλιστεί η απαίτηση των εταιρειών για προηγούμενη εμπειρία.

Τα επιχειρήματα της «Ακτής» ήταν αρκούντως πειστικά, όταν η εταιρεία προσέγγισε την ασφαλιστική εταιρεία Eurolife ώστε να επιχορηγήσει, στο πλαίσιο της κοινωνικής εταιρικής της ευθύνης, τον «Αργοναύτη» ένα πρωτοποριακό πρόγραμμα για τα κυπριακά δεδομένα.

Τόσο η Ξένια όσο κι ο Μιχάλης, πιστεύουν ότι εάν δεν δημιουργηθούν οι προοπτικές για δημιουργία θέσεων εργασίας σε τομείς εφαρμοσμένης έρευνας, δεν θα αλλάξει η νοοτροπία που οδηγεί στον εύκολο δρόμο της εξασφάλισης μίας συμβατικής εργασίας, στο δημόσιο, στην τράπεζα, ή αλλού.

«Δυστυχώς με τη συμπεριφορά μας στην Κύπρο προσγειώνουμε τους νέους επιστήμονες», επισημαίνει η Ξένια, με αποτέλεσμα να χάνουν τον ενθουσιασμό τους.

Αποτέλεσμα, προσθέτει ο Μιχάλης, να επενδύουμε στη γνώση κι εν τέλει να μην την αξιοποιούμε. «Έρχονται αυτά τα παιδιά, τα οποία έχουν παλέψει για να φτιάξουν το μυαλό τους να αντιλαμβάνεται κάποια συγκεκριμένα πράγματα και ξαφνικά αναγκάζονται να κάνουν κάτι το οποίο δεν τα ευχαριστεί. Χάνεται έτσι η επιστημονικότητα και οι πνευματικοί πόροι που μετατρέπονται σε μία μέτρια παραγωγή πολύ χαμηλότερου επιπέδου».

Ανατροπή

Η απουσία εφαρμοσμένης έρευνας στην Κύπρο, επισημαίνουν, προβάλλει ως εμπόδιο στην αξιοποίηση διπλωματικών εργασιών κι άλλων ερευνών. Η απάντηση για κάλυψη αυτού του κενού μεταξύ ακαδημαϊκών ιδρυμάτων ή ερευνητικών κέντρων και επιχειρήσεων, μπορούν να το καλύψουν προγράμματα μικρομεσαίων επιχειρήσεων όπως ο «Αργοναύτης».

«Πρέπει να ξεφύγουμε από το μοντέλο της ακαδημαϊκής έρευνας και μόνο. Η εφαρμοσμένη έρευνα πρέπει να διαχυθεί και στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, ειδικά στις μικρομεσαίες, οι οποίες είναι η ραχοκοκαλιά της οικονομίας», λέει η Ξένια.

«Μαθαίνουμε στα παιδιά να δημιουργήσουν τη δουλειά τους. Στην πραγματικότητα αναποδογυρίζουμε την ισχύουσα κατάσταση. Από ένα βάρος στην κοινωνία μετατρέπουμε τον άνεργο επιστήμονα σε ενεργητική δύναμη», επισημαίνει ο Μιχάλης και τονίζει ότι οι νέοι επιστήμονες μπορούν, εάν μάθουν τον τρόπο κι αποκτήσουν τις συνεργασίες, να δημιουργήσουν τις συνθήκες για να αντλήσουν κονδύλια από τον κοινό κουμπαρά των ανταγωνιστικών ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. «Σκεφτείτε ότι δεν απορροφούμε περισσότερο από το 5% από το κονδύλι που θα μπορούσαμε να απορροφήσουμε, ενώ υπάρχουν 6.000 άνεργοι πτυχιούχοι κι επιστήμονες».

Το δίκτυο

Το αξιοθαύμαστο στην όλη προσπάθεια είναι το γεγονός ότι η «Ακτή» προσφέρει στους νέους επιστήμονες όλο το δίκτυο γνωριμιών και συνεργατών της, σε πανευρωπαϊκό επίπεδο, από πανεπιστήμια, ιδιωτικές εταιρείες, πρόσβαση στην Ε.Ε. κλπ, κάτι που λίγες εταιρείες έχουν την τόλμη να το πράξουν. «Όσο τα κρατάς όλα καλά φυλαγμένα δημιουργείς πυρήνες, οι οποίοι γίνονται κάποια στιγμή καρκινώματα. Αυτό που φάνηκε ξεκάθαρα μέσα από το πρόγραμμα είναι ότι εάν εμείς τους δώσουμε τον χώρο και πάνε σε εκείνο που αγαπούν, αυτό που θα κάνουν, θα το κάνουν σωστά. Εάν το κάνουμε όλοι σωστά, υπάρχει χώρος για όλους. Δεν τελειώνει αυτό το πράγμα. Μάλιστα μεγαλώνουμε την πίτα», σημειώνει ο Μιχάλης. Και σε αυτό τον επαληθεύουν τα γεγονότα. Και οι τέσσερις νέοι επιστήμονες που συμμετείχαν στην πρώτη φάση του «Αργοναύτη» εξερχόμενοι από το πρόγραμμα βρήκαν δουλειά. Για να καταλήξει ο Μιχάλης πως: «Εάν αυτή την προσπάθεια τη μιμούνταν δέκα εταιρείες μπορεί να είχε κλείσει το θέμα της ανεργίας των νέων επιστημόνων».

Ξαναβρήκαν την αισιοδοξία

Βασίλης Λουκά, βιολόγος: «Πριν μπω στον «Αργοναύτη» έψαχνα δουλειά και είχα και πολλές απορίες για τις ευκαιρίες που υπάρχουν στην Κύπρο και πώς μπορεί κάποιος να τις εκμεταλλευτεί. Εδώ μου δόθηκε η ευκαιρία να δω κάποιες από τις επιλογές μου και μου έδειξαν και τον τρόπο για να τις κυνηγήσω. Διαφορετικά έρχεσαι πίσω και είσαι χαμένος».

Δημήτρης Βατυλιώτης, βιολόγος: «Μπήκα στο πρόγραμμα πριν από ένα μήνα και αισθάνομαι ότι εδώ έχω την ευκαιρία να αποκτήσω εμπειρίες. Τελείωσα τις σπουδές μου πριν έξι μήνες κι όλο αυτό τον καιρό έψαχνα εργασία. Το πρόγραμμα μου ανοίγει τους ορίζοντες». Τώρα εργάζεται με τους εξειδικευμένους συνεργάτες της «Ακτής», για τη δημιουργία του πρώτου γεωλογικού κουτιού για την Κύπρο.

Χριστίνα Δημητρίου, περιβαλλοντολόγος: «Στους τρεις μήνες που ήμουν άνεργη βρήκα κάτι εντελώς άσχετο με τις σπουδές μου, για να μην είμαι πλήρως εξαρτώμενη από τους γονείς μου. Βέβαια αισθανόμουν ότι δεν ήταν αυτό που τελείωσα και δεν με ικανοποιούσε όσα χρήματα κι αν κέρδιζα. Χαίρομαι που μπήκα στο πρόγραμμα, διότι μπορείς να δεις τις κλίσεις σου και να αποφασίσεις πού θέλεις να πας».

Κυριακή Καμένου, κοινωνιολόγος: «Ήρθα στην Κύπρο πέρσι το καλοκαίρι και ήμουν άνεργη. Όταν έκανα αίτηση στην «Ακτή», δεν περίμενα ότι θα με πάρουν, διότι πρόκειται για έναν καθαρά περιβαλλοντικό οργανισμό. Τώρα ασχολούμαι με το ανθρώπινο δικαίωμα για ένα καθαρό περιβάλλον. Τον τελευταίο μήνα που είμαι εδώ αισθάνομαι ότι πήρα ξανά τη ζωή μου στα χέρια μου κι αισιοδοξώ ότι θα μου δοθούν ευκαιρίες».

ΕΡΑ

Η υπογραφή της Συμφωνίας Συνεκμετάλλευσης με την Αίγυπτο, καθορίζει τη διαδικασία για από κοινού αξιοποίηση κοιτασμάτων μιας «δεξαμενής», η οποία πιθανόν να επεκτείνεται ένθεν και ένθεν της γραμμής που διαχωρίζει τις δύο ΑΟΖ.

Στρατηγική διαχείριση για το φυσικό αέριο

Η κυβέρνηση δεν μπορεί να συμπεριφέρεται τόσο ερασιτεχνικά σε ένα τόσο μεγάλο πολιτικό και οικονομικό ζήτημα που επηρεάζει το μέλλον του τόπου

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΛΙΛΛΗΚΑ**

Από τον πρώτο ολοκληρωμένο στρατηγικό σχεδιασμό το 2004 για αξιοποίηση των κοιτασμάτων υδρογονανθράκων που πιθανόν να κρύβει η κυπριακή θάλασσα, μέχρι σήμερα έχει κυλίσει πολύ νερό στο αυλάκι. Μέσα σε έξι χρόνια έγιναν πάρα πολλά, σημαντικά όμως ζητήματα παραμένουν εκκρεμή.

Η υπογραφή των Συμφωνιών για καθορισμό της Αποκλειστικής Οικονομικής Ζώνης (ΑΟΖ) με την Αίγυπτο, τον Λίβανο, το Ισραήλ και η υποβολή χαρτογραφημένων (με βάση το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας) προτάσεων στη Συρία και στη Λιβύη, επιτρέπουν στην Κυπριακή Δημοκρατία να προχωρήσει στη νόμιμη εκμετάλλευση του όποιου υποθαλάσσιου ενεργειακού πλούτου κατέχει. Η μη κατάληξη των διαπραγματεύσεων με τη Συρία και τη Λιβύη δεν παρεμποδίζει την Κυπριακή Δημοκρατία από το να προχωρήσει (προχώρησε ήδη στον τομέα της έρευνας) στην εξόρυξη κοιτασμάτων φυσικού αερίου ή πετρελαίου που πιθανόν να κρύβονται στη δική μας ΑΟΖ.

Η υπογραφή της Συμφωνίας Συνεκμετάλλευσης με την Αίγυπτο, καθορίζει τη διαδικασία για από κοινού αξιοποίηση κοιτασμάτων μιας «δεξαμενής», η οποία πιθανόν να επεκτείνεται ένθεν και ένθεν της γραμμής που διαχωρίζει τις δύο ΑΟΖ. Αυτή η συμφωνία δεν έχει μόνο οικονομικό χαρακτήρα. Θα έλεγα ότι είναι, πρωτίστως, συμφωνία πολιτικού χαρακτήρα, που στοχεύει στη δημιουργία κλίματος και συνθηκών ασφάλειας, στοιχείο απαραίτητο για την προσέλκυση του ενδιαφέροντος και εν συνεχεία επενδύσεις των πετρελαϊκών εταιρειών. Ταυτόχρονα αποτρέπει ανησυχίες που μπορεί να εξελιχθούν σε προστριβές για πιθανή (έστω ακούσια) εξόρυξη κοιτασμάτων της μιας χώρας από την άλλη, στη περίπτωση κοινών «δεξαμενών».

Όπως ανακοινώθηκε, η Noble Energy (η αμερικάνικη εταιρεία που κέρδισε μετά από διαγωνισμό την εκμετάλλευση του οικοπέδου 12) θα προχωρήσει στην πρώτη γεώτρηση στην κυπριακή ΑΟΖ πριν από το τέλος του χρόνου. Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Τύπου, η ίδια εταιρεία έχει προβεί ήδη (σε κοινοπραξία με την ισραηλινή εταιρεία Delek) στην πραγματοποίηση της πρώτης γεώτρησης στην ισραηλινή ΑΟΖ, στο οικόπεδο Λεβιάθαν. Από ανακοινώσεις της Noble, αλλά και από άλλα δημοσιεύματα στον κυπριακό και διεθνή Τύπο προκύπτουν τα εξής δεδομένα:

ΕΡΑ

Αν χαθεί η ευκαιρία, ευθύνη θα φέρει και η Βουλή που παρέμεινε παθητική μπροστά στην αδράνεια της κυβέρνησης

1. Εντός των επόμενων 3-4 χρόνων το Ισραήλ θα βρίσκεται σε φάση εξόρυξης – εξαγωγής φυσικού αερίου. Πρότεινε στην κυπριακή κυβέρνηση τη μεταφορά του δικού του φυσικού αερίου με αγωγό το 2014, δεδομένου ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα πάρει σύντομα αποφάσεις για σημαντικά ζητήματα υποδομής.

2. Η κυβέρνηση του Ισραήλ υπέβαλε στην κυπριακή κυβέρνηση πρόταση για την υπογραφή διακρατικής συμφωνίας για υγροποίηση από Μονάδα Υγροποίηση Φυσικού Αερίου στην Κύπρο του δικού του φυσικού αερίου που θα προορίζεται για εξαγωγή. Μία τέτοια μονάδα ενδιαφέρει και τη Noble Energy, αλλά και την κυπριακή κυβέρνηση (πρέπει να την ενδιαφέρει), γιατί αποτελεί αναγκαία υποδομή για την εξαγωγή και των δικών μας κοιτασμάτων. Φαίνεται πως, παρά τις προφορικές διαβεβαιώσεις του Προέδρου, καμία ουσιαστική κίνηση δεν έγινε από κυπριακής πλευράς. Η κωλυσιεργία αυτή γεννά ερωτήματα.

3. Πολιτικοί λόγοι (οι εχθρικές σχέσεις με τη Συρία και οι κακές σχέσεις με την Τουρκία) δεν επιτρέπουν στο Ισραήλ να επιλέξει τη λιγότερο δαπανηρή οδό, αυτή του χερσαίου αγωγού μεταφοράς προς την Ευρώπη, αλλά ούτε και τη δημιουργία Μονάδας Υγροποίησης στο δικό του έδαφος (θα είναι ευάλωτη σε τρομοκρατικό κτύπημα, αφού θα βρίσκεται σε ακτίνα βολής των ρουκετών της Χαμάς)

4. Η Noble Energy φέρεται να έχει ζητήσει (έναν και πλέον χρόνο) την άδεια της κυπριακής κυβέρνησης, για να συνάψει κοινοπραξία με την ισραηλινή εταιρεία Delek (με την οποία συνεργάζεται για το Λεβιάθαν), για εκμετάλλευση του οικοπέδου 12. Άδεια που μέχρι σήμερα δεν της έχει δοθεί.

5. Αν και δεν έχει δοθεί στη δημοσιότητα οποιοδήποτε χρονοδιάγραμμα της Noble για την εξόρυξη στο δικό μας οικόπεδο, εντούτοις με δεδομένο ότι φέτος θα γίνει η πρώτη γεώτρηση, και ότι ο αγωγός που θα μεταφέρει το φυσικό αέριο από το Λεβιάθαν του Ισραήλ στην Κύπρο (εάν η κυπριακή κυβέρνηση συναινέσει) θα χρησιμοποιηθεί και για τη μεταφορά του φυσικού αερίου από το δικό μας οικόπεδο, λογικό είναι να αναμένουμε ότι η εκμετάλλευση του οικοπέδου 12 θα γίνει ταυτόχρονα ή αμέσως μετά από εκείνη του Λεβιάθαν. Εκτός βέβαια και αν η Συμφωνία που υπέγραψε η κυβέρνηση με την εταιρεία (την οποία και δεν γνωρίζω) προβλέπει άλλο χρονοδιάγραμμα.

Ο διεθνής διαγωνισμός και η έναρξη της διαπραγμάτευσης με τη Noble Energy ξεκίνησαν επί της προηγούμενης κυβέρνησης, αλλά ολοκληρώθηκαν από τη νέα κυβέρνηση και η συμφωνία με την αμερικάνικη εταιρεία υπογράφηκε το 2008. Από ό,τι θυμάμαι, το πρότυπο συμβόλαιο και πλαίσιο συμφωνίας, που το Υπουργείο Εμπορίου είχε ετοιμάσει (με τη βοήθεια και ξένων Συμβούλων) και το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε, προέβλεπε πέραν της ποσοστιαίας κλίμακας των δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας και της εταιρείας (ποσόστωση γύρω στο 75% με 25% αντίστοιχα, με πιθανή εξελικτική διαφοροποίηση προς όφελος της κυπριακής κυβέρνησης) και τη δυνατότητα στο κυπριακό κράτος να αποφασίσει αν το μερίδιό του θα το έπαιρνε σε είδος (σε φυσικό αέριο δηλαδή) ή σε χρήματα. Το τελικό ύψος του μεριδίου που θα πάρουν το κράτος και η εταιρεία (αν θα είναι δηλαδή 75%, 80% ή 85% για την Κυπριακή Δημοκρατία και το υπόλοιπο για την εταιρεία) είναι ζήτημα που θα ελύετο στη διαπραγματευτική διαδικασία.

Ο κ. Γιώργος Λιλλήκας είναι πρώην υπουργός.

Τι ακριβώς οφείλει να κάνει η κυβέρνηση

Έχοντας όλα αυτά κατά νου, αλλά κυρίως την οικονομική και την πολιτική σημασία που οι ενεργειακοί πόροι έχουν αποκτήσει στην ευρωπαϊκή και διεθνή σκηνή, πιστεύω ότι η κυπριακή κυβέρνηση θα πρέπει:

Πρώτο: άμεσα να υπογράψει με το Ισραήλ Συμφωνία Συνεκμετάλλευσης (στο πρότυπο αυτής που υπογράψαμε με την Αίγυπτο) για την αποφυγή παρεξηγήσεων ή και πιθανών προστριβών. Αυτό πρέπει να γίνει πριν από την έναρξη της εξόρυξης φυσικού αερίου από το Λεβιάθαν, που αναμένεται να ξεκινήσει τους επόμενους μήνες.

Δεύτερο: να δώσει την άδεια στη Noble Energy να προχωρήσει, όπως το ζήτησε, στη σύσταση κοινοπραξίας με την ισραηλινή εταιρεία Delek. Μια τέτοια εξέλιξη κατά την άποψή μου ενισχύει τη θέση της Κύπρου, αφού παντρεύει τα Αμερικανο-εβραϊκά οικονομικά συμφέροντα με τα δικά μας.

Τρίτο: να υπογράψει άμεσα τη διακρατική συμφωνία με το Ισραήλ για τη μεταφορά του φυσικού αερίου του Ισραήλ στην Κύπρο και την υγροποίησή του σε Μονάδες Υγροποίησης που θα δημιουργηθούν και οι οποίες θα αξιοποιηθούν και για την εξαγωγή του δικού μας φυσικού αερίου στη συνέχεια. Το Ισραήλ δεν έχει στη διάθεσή του την επιλογή χερσαίου αγωγού προς την Ευρώπη. Έχει, όμως, την επιλογή δημιουργίας Μονάδας Υγροποίησης στην Αίγυπτο (περιοχή Άκαμπα) με την οποία διατηρεί καλές πολιτικές σχέσεις, αν η κυπριακή κυβέρνηση συνεχίσει να κωλυσιεργεί.

Τέταρτο: Η Μονάδα Υγροποίησης (ή οι Μονάδες Υγροποίησης αν χρειαστούν περισσότερες αργότερα) πρέπει να γίνει με τη συμμετοχή και της Κυπριακής Δημοκρατίας. Θα ήταν στρατηγικό λάθος το κυπριακό κράτος να αφήσει η υποδομή αυτή να γίνει μόνο από ιδιωτικά κεφάλαια. Όπως λάθος θα είναι η κυπριακή κυβέρνηση να θελήσει να αποκλείσει τη συμμετοχή των εταιρειών παραγωγής και διακίνησης φυσικού αερίου.

Η μονάδα ή μονάδες αυτές θα αξιοποιηθούν για την υγροποίηση του φυσικού αερίου που θα μπορούσε να μεταφερθεί στην Κύπρο από άλλες εταιρείες και άλλα κυπριακά ή ισραηλινά οικόπεδα.

Τόσο για οικονομικούς όσο και για πολιτικούς λόγους, η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να κατέχει εξέχουσα θέση στη μετοχική κοινοπραξία που θα φτιάξει και θα λειτουργεί τις Μονάδες Υγροποίησης του Φυσικού Αερίου.

Τη διαχείριση αυτών των μονάδων πρέπει να αναλάβει (μετά από διαφανή διαγωνισμό) διεθνής εταιρεία που θα διαθέτει επιτυχή εμπειρία στον τομέα. Άμεσα η κυβέρνηση πρέπει να ετοιμάσει επενδυτικό μοντέλο στο πνεύμα μιας κοινοπραξίας κράτους και ιδιωτών για τη δημιουργία και διαχείριση της Μονάδας Υγροποίησης και να το υποβάλει στο Κοινοβούλιο για διάλογο και έγκριση, αφού πιθανότητα θα χρειαστούν και νομοθετικές ρυθμίσεις ή αναπροσαρμογές (ο Νόμος για τη ΔΕΦΑ θα χρειαστεί να τροποποιηθεί).

Πέμπτο: Το μερίδιό της η κυπριακή κυβέρνηση πρέπει να το πάρει σε είδος και όχι σε χρήματα. Ασφαλώς από τη διάθεσή του το κυπριακό κράτος θα εισπράξει χρήματα. Μπορεί, όμως, η Κυπριακή Δημοκρατία υπό κάποιες προϋποθέσεις να αποφασίσει να εξασφαλίσει κάτι άλλο, ίσης χρηματικής ή πολιτικής αξίας. Η κατοχή φυσικού αερίου θα προσδώσει στην Κυπριακή Δημοκρατία σημαντική γεωπολιτική αξία και θα αναβαθμίσει το ρόλο της εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Τουρκία αγωνίζεται με όλες της τις δυνάμεις να καταστεί διαμετακομιστικός κόμβος φυσικού αερίου. Η Κύπρος μπορεί να καταστεί και παραγωγός και εξαγωγέας φυσικού αερίου. Η ενέργεια και δη το φυσικό αέριο αποτελούν, σήμερα, διπλωματικό εργαλείο, το οποίο αν αξιοποιηθεί ορθά και αποτελεσματικά, στη βάση μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής, μπορεί να μας αποφέρει σημαντικά και ποικίλα οφέλη. Η διάθεση ενεργειακών πόρων αποτελεί βάση για την ανάπτυξη ισχυρών συμμαχιών στη διεθνή σκακιέρα, που τόσο έχει ανάγκη η Κύπρος.

Στο ευρωπαϊκό ισοζύγιο δυνάμεων, αλλά και στις διεθνείς σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλέπε προσπάθεια ΗΠΑ για απεξάρτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το ρωσικό φυσικό αέριο, προσπάθεια Ρωσίας για προνομιακή ενεργειακή σχέση με Ευρώπη και προσπάθεια Τουρκίας να γίνει απαραίτητος διαμετακομιστικός κόμβος) η προμήθεια φυσικού αερίου είναι ισχυρό διπλωματικό όπλο η χρήση του οποίου, όμως, απαιτεί λεπτούς χειρισμούς, και σεβασμό κάποιων ευαίσθητων ισορροπιών.

Έκτο: Η κυβέρνηση σε συνεννόηση με το Κοινοβούλιο θα πρέπει να προβληματιστούν για τον τρόπο ενίσχυσης της κρατικής υπηρεσιακής δομής. Υπάρχουν σήμερα πολύ αξιόλογα στελέχη στην υπηρεσία Ενέργειας του Υπουργείου Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού (όπως ο κ. Σόλων Κασίνης και άλλοι λειτουργοί) που έφεραν σε επιτυχία το ζήτημα μέχρι στιγμής. Όμως, η πολιτική διάσταση του ζητήματος και το προσδοκώμενο μέγεθος των εσόδων, απαιτούν άλλη δομή, η οποία θα διασφαλίζει την καλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα.

Το ποια θα πρέπει να είναι αυτή η υποδομή, θα πρέπει να αποφασιστεί αφού μελετηθούν και οι εμπειρίες άλλων χωρών που αντιμετώπισαν αυτό το ζήτημα πριν από μας.

Έβδομο: Κυβέρνηση, Κοινοβούλιο, οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι, οφείλουν συλλογικά να συζητήσουν και να σχεδιάσουν μιαν στρατηγική αξιοποίησης των πολύ σημαντικών οικονομικών εσόδων που θα εισρέουν στα Κρατικά Ταμεία. Πρέπει να αποφευχθεί η δημαγωγική προσέγγιση η οποία θα εξανεμίσει τα χρήματα αυτά με μη παραγωγικό τρόπο. Πρωτίστως, πρέπει οι πόροι αυτοί να αξιοποιηθούν για τη δημιουργία σύγχρονης υποδομής για την προώθηση της έρευνας και της τεχνολογίας για να καταστεί ακόμα πιο ανταγωνιστική η κυπριακή οικονομία. Πιο σημαντικό είναι ακόμη να δημιουργηθεί ένα Ειδικό Ταμείο στο οποίο θα καταλήγουν αυτά τα έσοδα με στόχο την επένδυσή τους εντός και εκτός Κύπρου σε τομείς και δραστηριότητες που θα συνεχίσουν να αποφέρουν έσοδα στο κράτος για πολλές δεκαετίες.

Η Κυπριακή Δημοκρατία πρέπει να πληρωθεί σε είδος και όχι σε χρήματα

Κάποια στιγμή τα όποια αποθέματά μας θα εξαντληθούν και τα έσοδά μας από αυτά θα τερματιστούν. Αν, όμως, διαχειριστούμε σωστά (σήμερα, όχι αύριο) αυτά τα έσοδα θα συνεχίσουμε να κερδίζουμε χρήματα από το φυσικό μας αέριο και μετά που αυτό θα έχει εξαντληθεί.

Όλα αυτά και προφανώς και πολλά άλλα απαιτούν στρατηγικό σχεδιασμό και αποφάσεις τώρα. Κάθε μέρα που καθυστερούμε ή κωλυσιεργούμε λειτουργεί σε βάρος μας και οικονομικά και πολιτικά. Αν το Ισραήλ στραφεί (λόγω μη θετικής ανταπόκρισης από την κυπριακή κυβέρνηση) στην Αίγυπτο ή σε άλλη λύση για την εξαγωγή του Φυσικού του Αερίου τότε:

1. Η Κύπρος θα χάσει τη δυνατότητα να εδραιωθεί ως χώρα παραγωγής και εξαγωγής υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG). Αυτό θα στερήσει από την Κυπριακή Δημοκρατία ένα μοναδικό ισχυρό διπλωματικό χαρτί που τόσο πολύ χρειαζόμαστε στον αντικατοχικό μας αγώνα.

2. Το κυπριακό φυσικό αέριο θα καταστεί πολύ πιο ακριβό (με ό,τι αυτό συνεπάγεται), αφού θα κληθούμε να κατασκευάσουμε τον υποθαλάσσιο αγωγό μόνο για τα δικά μας κοιτάσματα. Ο αγωγός υπολογίζεται να κοστίσει γύρω στο 1 δισ. ευρώ.

3. Είναι αμφίβολο αν θα μπορέσουμε (αν θα είναι οικονομικά συμφέρουσα ως επένδυση) να κατασκευάσουμε Μονάδα Υγροποίησης για την υγροποίηση και εξαγωγή μόνο του δικού μας φυσικού αερίου. Η επένδυση που απαιτείται για μια Μονάδα Υγροποίησης υπολογίζεται γύρω στα 10,5 δισ. ευρώ

4. Η κυπριακή οικονομία θα στερηθεί μεγάλες επενδύσεις, νέες θέσεις εργασίας, την εισαγωγή ξένου συναλλάγματος από τις εξαγωγές και το φθηνό φυσικό αέριο.

Η κυπριακή κυβέρνηση δεν μπορεί, είτε από ευθυνοφοβία είτε υπό την πίεση κάποιων ξένων πρωτευουσών ή ακόμη και από ιδεολογικές προκαταλήψεις, να συμπεριφέρεται τόσο ερασιτεχνικά σε ένα τόσο μεγάλο πολιτικό και οικονομικό ζήτημα. Αν αυτή η προοπτική χαθεί τότε ευθύνη θα φέρει και το Κοινοβούλιο που παραμένει παθητικό και αδιάφορο, μπροστά στην αδράνεια της κυβέρνησης.

Χάθηκε ευκαιρία για την επαναγορά του χρέους

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΠΕΡΣΙΑΝΗ**

Μέχρι σήμερα, η κυβέρνηση ήταν σε θέση να διαθέσει κρατικό χρέος στη διεθνή αγορά, με αρκετά ευνοϊκούς όρους. Για μια σειρά από λόγους, όμως, η δευτερογενής αγορά δεν έδειχνε μεγάλο ενδιαφέρον για το κυπριακό ομόλογο. Όπως γράψαμε και παλαιότερα, ένας από τους λόγους, ήταν πως η αγορά είναι πολύ ρηχή, με σχετικά λίγα κυπριακά ομόλογα.

Έτσι, στη δευτερογενή αγορά, βγαίνουν, κατά κύριο λόγο, οι επενδυτές που θέλουν να ξεφορτωθούν το κυπριακό ομόλογο, είτε διότι αυτό προκύπτει από τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου τους είτε διότι δεν θέλουν να το κρατήσουν μέχρι να λήξει. Γι' αυτόν τον λόγο, το κυπριακό χρέος πωλείται στη δευτερογενή αγορά, σε τιμές «έκπτωσης». Αυτό αντικατοπτρίζεται στην απόδοση του ομολόγου.

Εάν, για παράδειγμα, ένα πενταετές ομόλογο με ονομαστική αξία 1.000 ευρώ, έχει ονομαστική απόδοση («κουπόνι») 5%, τότε το αγοράζει ο επενδυτής για 1.000 και θα λάβει στο τέλος των πέντε χρόνων, 1.050. Στη δευτερογενή αγορά, όμως, πωλείται σε τιμές έκπτωσης. Εάν πωληθεί για 900 ευρώ αντί για χίλια, τότε η απόδοση θα είναι μεν 50 ευρώ, όπως προβλέπεται στο κουπόνι, αλλά τα 50 ευρώ στα 900 μεταφράζονται σε απόδοση 5,56%, αντί 5% που ήταν αρχικά.

Το υφιστάμενο χρέος της Δημοκρατίας πωλήθηκε στην πρωτογενή αγορά με ευνοϊκούς όρους, δηλαδή το αγόρασαν επενδυτές από τη Δημοκρατία, έναντι χαμηλού επιτοκίου. Σήμερα, το διαθέτουν προς πώληση, με μεγάλη έκπτωση, διότι θέλουν να το ξεφορτωθούν.

Αυτή η κατάσταση δημιουργεί ένα είδος αρμπιτράζ για τους Κύπριους (θεσμικούς) επενδυτές. Μπορούν να αγοράσουν κυπριακά ομόλογα σε πολύ χαμηλές τιμές, αυξάνοντας έτσι τις αποδόσεις των επενδύσεών τους, κάτι που εκτός από θεμιτό για τους προφανείς λόγους, είναι και απαραίτητο για τα συνταξιοδοτικά ταμεία –όπως εκείνο της cyta– που δέχονται μεγάλες πιέσεις λόγω των αυξημένων δαπανών τους.

Παρά τις περίεργες αποφάσεις που λήφθηκαν –και οι οποίες θα πρέπει να μελετηθούν από τους υπευθύνους, οι οποίοι κάνουν τα στραβά μάτια– η πιο λογική απόφαση για τον οποιονδήποτε επενδυτή, θα ήταν να αποκτήσει το χρέος στην πιο ευνοϊκή του τιμή, δηλαδή στη δευτερογενή αγορά των ομολόγων και όχι στην πρωτογενή αγορά των ονομαστικών χρεογράφων.

Κάτι τέτοιο, εάν γινόταν, θα απέφερε αποδόσεις (λόγου χάρη για τα ταμεία της cyta) αρκετών χιλιάδων ευρώ. Θα απέφερε όμως, και ένα δεύτερο όφελος, αυτή τη φορά για την Κύπρο. Αφότου έδωσαν οι διεθνείς επενδυτές δάνειο στη Δημοκρατία, αγοράζοντας ομόλογα, σήμερα τα ξεπουλούν. Η απόδοση (η πληρωμή επιτοκίου) είναι ακριβώς η ίδια, σε ευρώ, αλλά οι επενδυτές δέχονται να πωλήσουν, κάνοντας ζημιά.

Η διαφορά μεταξύ της αρχικής τιμής, στην οποία αγοράστηκαν τα ομόλογα, και της τελικής στην οποία τα πωλούν οι επενδυτές, μεταφράζεται σε δική τους ζημιά. Εάν, όμως, τα ομόλογα αγοραστούν από κυπριακούς (θεσμικούς) επενδυτές και δη από ημικρατικούς οργανισμούς, τότε θα είχε συμβεί κάτι πολύ ενδιαφέρον. Από τη ζημιά των επενδυτών θα είχαν κερδίσει οι ημικρατικοί οργανισμοί, μεταφέροντας το κέδρος από την έκπτωση του ομολόγου, πίσω στην Κύπρο, και εν μέρει πίσω στην κυβέρνηση.

Ουσιαστικά, το ένα χέρι της Δημοκρατίας θα είχε δανείσει το άλλο, διά μέσου μιας έκπτωσης, τη ζημιά της οποίας θα πλήρωνε η διεθνής αγορά και όχι η κυπριακή οικονομία. Αντί τούτου, η Δημοκρατία κατέληξε να δανειστεί, με άσχημους όρους, από τον εαυτό της, μέσα από την παραχώρηση στη cyta και την Αγγλική Σχολή, ΚΟΧΑ με υψηλό επιτόκιο.

ΕΡΑ

Το υφιστάμενο χρέος της Δημοκρατίας πωλήθηκε στην πρωτογενή αγορά με ευνοϊκούς όρους, δηλαδή το αγόρασαν επενδυτές από τη Δημοκρατία, έναντι χαμηλού επιτοκίου.

Στο μικροσκόπιο της Κομισιόν τρεις εναλλακτικές για τη συμμετοχή ιδιωτών

Το επικρατέστερο σενάριο προβλέπει την εθελοντική «ανανέωση» ομολόγων στα πρότυπα της «Βιέννης»

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Τρία βασικά σενάρια έχουν επεξεργαστεί οι υπουργοί Οικονομικών της Ευρωζώνης (Eurogroup) για το πώς θα συμμετέχει ο ιδιωτικός τομέας στο νέο πακέτο στήριξης της ελληνικής οικονομίας. Το επικρατέστερο φαίνεται να είναι το «καλό» σενάριο, που προβλέπει την εθελοντική «ανανέωση» ομολόγων στα πρότυπα της «πρωτοβουλίας της Βιέννης», ενώ τα άλλα δύο θεωρείται βέβαιο ότι θα οδηγήσουν τους οίκους πιστοληπτικής αξιολόγησης να θέσουν την Ελλάδα σε καθεστώς «περιορισμένης χρεοκοπίας» (selective default).

Κάτι που η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) δεν το θέλει σε καμία περίπτωση. Ο επικεφαλής της, κ. Ζαν Κλοντ Τρισέ, δήλωσε ότι οι κυβερνήσεις «θα πρέπει να αποφύγουν τον εξαναγκασμό, το πιστωτικό γεγονός, την επιλεκτική χρεοκοπία ή τη χρεοκοπία», στέλνοντας σαφές μήνυμα ότι η ΕΚΤ δεν θα δεχθεί τα σενάρια που αναμένεται να οδηγήσουν σε «περιορισμένη χρεοκοπία».

Σε έκθεση της Κομισιόν που συντάχθηκε για να στηριχθεί η σχετική συζήτηση στο Eurogroup, καταγράφεται με μεγάλη λεπτομέρεια το πώς θα λειτουργήσει κάθε ένα από τα τρία σενάρια, τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα κάθε σχεδίου, καθώς και οι επιπτώσεις που θα έχει το κάθε ένα στις ελληνικές τράπεζες.

Στις περιπτώσεις που εφαρμοστεί κάποιο από τα μοντέλα συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα που θα οδηγήσει σε «περιορισμένη χρεοκοπία», τότε οι τράπεζες θα χρειαστούν άμεση ενίσχυση της τάξης των 15-20 δισ. ευρώ. Ακόμα, όμως, και στο πιο «ελαφρύ» σενάριο, που προβλέπει την πλήρως εθελοντική «ανανέωση» των ομολόγων όταν αυτά λήγουν, οι ανάγκες ενίσχυσης του τραπεζικού συστήματος θα ανέλθουν στα 9 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με την Κομισιόν, τα τρία σενάρια είναι:

1. Το «καλό» και πλέον πιθανότερο. Πρόκειται για μία ανεπίσημη και «αποκεντρωμένη» διαδικασία «διαδοχικής ανανέωσης» (sequential rolling over) των ομολόγων στη λήξη τους και θα βασίζεται κυρίως στην «ηθική πίεση» την ομολογιούχων. Αυτό σημαίνει ότι το όλο σχέδιο θα το αναλάβει κάθε κράτος ξεχωριστά για τις τράπεζές του και σημειώνεται ότι δεν προβλέπεται η χρήση οποιασδήποτε μεθόδου εξαναγκασμού της συμμετοχής των ιδιωτών. Τα ομόλογα που θα πρέπει να «ανανεωθούν» όταν λήξουν ανέρχονται σε περίπου 85 δισ. ευρώ για την περίοδο από τα μέσα του 2011 έως τα μέσα του 2014 και τα νέα ομόλογα που θα δοθούν θα έχουν διάρκεια 5 έως 7 έτη.

Το βασικό πλεονέκτημα αυτού του σεναρίου, κατά την Κομισιόν, είναι ότι έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μην οδηγήσει τους οίκους αξιολόγησης στο να υποβαθμίσουν την Ελλάδα. Επίσης, η ανεπίσημη και αυστηρά εθελοντική βάση του σχεδίου αναμένεται να μην πυροδοτήσει και αλυσιδωτές επιπτώσεις σε άλλα κράτη - μέλη της Ευρωζώνης.

Παράλληλα, από τη στιγμή της ανακοίνωσης εφαρμογής αυτού του μοντέλου «ανανέωσης» των ελληνικών ομολόγων, μέσα σε 15 μέρες εκτιμάται όλα τα κράτη - μέλη θα έχουν πραγματοποιήσει επαφές με τις τράπεζες, αναζητώντας τη δέσμευσή τους να διακρατήσουν την έκθεσή τους στα ελληνικά ομόλογα και θα έχουν καθοριστεί οι λεπτομέρειες της «ανανέωσης» των τίτλων.

Σε έκθεση της Κομισιόν καταγράφεται με μεγάλη λεπτομέρεια το πώς θα λειτουργήσει κάθε ένα από τα τρία σενάρια

Στα μειονεκτήματα, το σημαντικότερο πρόβλημα είναι ότι δεν εξασφαλίζεται η πληρωμή όσων δεν θα συμμετάσχουν στο πρόγραμμα εθελοντικής ανανέωσης των ομολόγων, ενώ θεωρείται σχεδόν βέβαιο ότι η συμμετοχή στο πρόγραμμα θα είναι περιορισμένη.

2. Το «ενδιάμεσο». Θα είναι επίσημο πρόγραμμα και θα υπάρχει κεντρικός έλεγχος των διαδικασιών από τις ελληνικές αρχές με τη συνδρομή της τρόικας. Θα αφορά επίσης στη «διαδοχική ανανέωση» των ομολόγων όταν λήγουν, αλλά η διαφορά με το πρώτο σενάριο είναι ότι εκτός από την «ηθική πίεση» προς τους ομολογιούχους, θα υπάρχουν και «περιορισμένα θετικά κίνητρα» ώστε να συμμετέχουν στο πρόγραμμα οι ιδιώτες.

Και σε αυτό το σενάριο τα ομόλογα που θα βρεθούν στο στόχαστρο της «ανανέωσης» θα φτάνουν τα 85 δισ. ευρώ και η διάρκεια των νέων ομολόγων θα είναι 5 με 7 χρόνια. Οι δεσμεύσεις που θα αναλάβουν οι κάτοχοι των ομολόγων θα γίνουν δημοσίως και εγγράφως μέσα σε 30 μέρες, ενώ σε τριμηνιαία βάση θα υπάρχει αναφορά για την έκθεση που έχουν οι ομολογιούχοι στα ελληνικά ομόλογα.

Στα πλεονεκτήματα της μεθόδου αυτής είναι ότι αναμένεται να υπάρξει μεγαλύτερη συμμετοχή απ' ό, τι στο πρώτο σενάριο. Εχει, όμως, ένα πολύ σημαντικό μειονέκτημα και αυτό αφορά στο ότι ακόμα και η Κομισιόν θεωρεί πολύ πιθανό πως οι οίκοι αξιολόγησης θα τοποθετήσουν την Ελλάδα σε καθεστώς «περιορισμένης χρεοκοπίας». Κάτι που μπορεί να επιφέρει αρνητικές συνέπειες και σε άλλα κράτη - μέλη της Ευρωζώνης.

3. Το «κακό». Το σενάριο αυτό προβλέπει την ανταλλαγή ομολόγων στην παρούσα φάση και όχι στη λήξη τους, που θα βασιστεί τόσο στην «ηθική πίεση» των κατόχων όσο και σε εξαναγκαστικά κίνητρα. Πρόκειται για μία μέθοδο που θα έχει σίγουρα μεγάλη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, αλλά είναι επίσης σίγουρο ότι θα έχει ως αποτέλεσμα και την τοποθέτηση της Ελλάδας σε καθεστώς «περιορισμένης χρεοκοπίας», ενώ θα είναι αβέβαιο το πότε θα εξέλθει αυτής της κατάστασης.

Στο σχέδιο αυτό τα ομόλογα που θα βρεθούν στο επίκεντρο της ανταλλαγής ανέρχονται σε 270 δισ. ευρώ. Από αυτά περίπου 86 δισ. ευρώ βρίσκονται σε ελληνικά «χέρια» (τράπεζες, ασφαλιστικά ταμεία και ιδιώτες). Περίπου 49 δισ. ευρώ βρίσκονται στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Σύμφωνα με την έκθεση της Κομισιόν, τα ελληνικά ιδρύματα, η ΕΚΤ και οι ξένες κρατικές τράπεζες κατέχουν συνολικά 149 δισ. ευρώ ελληνικά ομόλογα.

Πάντως, το σενάριο αυτό μάλλον δεν θα εφαρμοστεί, δεδομένων των μεγάλων απωλειών που θα προέκυπταν, της σχεδόν βέβαιης μετακύλισης του προβλήματος και σε άλλες χώρες της Ευρωζώνης, καθώς και λόγω του ότι θα κρατήσει για πολύ καιρό την Ελλάδα σε καθεστώς «περιορισμένης χρεοκοπίας».

THE ASSOCIATED PRESS

Ο επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας κ. Ζαν-Κλοντ Τρισέ δήλωσε ότι οι κυβερνήσεις «θα πρέπει να αποφύγουν τον εξαναγκασμό, το πιστωτικό γεγονός, την επιλεκτική χρεοκοπία ή τη χρεοκοπία».

«Όχι» στη χρεοκοπία

Σαφές μήνυμα ότι δεν θα πρέπει να ληφθούν αποφάσεις που θα μεταφραστούν ως χρεοκοπία της Ελλάδας ή θα οδηγήσουν σε νέα υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της χώρας έστειλε ο επικεφαλής του Eurogroup, κ. Ζαν Κλοντ Γιουνκέρ, ενώ παράλληλα τάχθηκε κατά της αναβολής για τον Σεπτέμβριο των αποφάσεων για το νέο πακέτο στήριξης της Ελλάδας. «Δεν θα πρέπει να υπάρξει ούτε χρεοκοπία της Ελληνικής Δημοκρατίας ούτε περαιτέρω υποβάθμιση της πιστοληπτικής αξιολόγησης της χώρας», όπως σημείωσε.

Από την πλευρά του ο επικεφαλής της Deutsche Bank κ. Γ. Ακερμαν σημείωσε ότι η Ελλάδα δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να χρεοκοπήσει και πρόσθεσε πως «θα πρέπει να τους βοηθήσουμε και αν χρειάζεται νέο δάνειο, να το παράσχουμε». Πάντως, ο πρώην επικεφαλής της FED, κ. Αλ. Γκρίνσπαν, εκτίμησε ότι «οι πιθανότητες να μη χρεοκοπήσει η Ελλάδα είναι ελάχιστες» και πως «το πρόβλημα εν προκειμένω είναι ότι είναι εξαιρετικά απίθανο να λειτουργήσει το πολιτικό σύστημα» με τέτοιο τρόπο ώστε να αντιμετωπιστεί η κρίση στην Ελλάδα.

Ο διευθύνων σύμβουλος της Pacific Investment Management Co (PIMCO), κ. Μ. Ελ Εριάν, σε άρθρο του στους Financial Times, υποστήριξε πως τόσο οι ξένοι πιστωτές, όσο και η ελληνική κυβέρνηση δεν αντιμετώπισαν τα δύο βασικά προβλήματα της Ελλάδας. Πρώτον, την αδυναμία ανάπτυξης και δεύτερον, το τεράστιο χρέος. Επίσης, εκτίμησε ότι πλέον θα πρέπει να εγκαταλειφθεί τουλάχιστον μία από τις αρχικές προϋποθέσεις που είχαν τεθεί για την αντιμετώπιση της κατάστασης. Αυτή είναι η αποφυγή της αναδιάρθρωσης χρεών, η αποτροπή υποτίμησης νομίσματος και οι αλλαγές στον τρόπο που έχει στηθεί δημοσιονομικά η Ευρωζώνη.

Μέσα στο κλίμα αυτό, ο Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Χρέους (ΟΔΔΗΧ) ανακοίνωσε ότι την ερχόμενη Τρίτη προτίθεται να δημοπρατήσει έντοκα γραμμάτια τρίμηνης διάρκειας με στόχο να αντλήσει 1,25 δισ. ευρώ.

«Cyprus Business School»

Κατακτήστε την κορυφή - Υποτροφίες MBA

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ και το **Cyprus Institute of Marketing (CIM)** σας προσφέρουν την ευκαιρία να διεκδικήσετε **2 πλήρεις υποτροφίες συνολικής αξίας €13.200** για το **Master in Business Administration (MBA)**

Ranked 16th in Europe (www.findyourMBA.com)

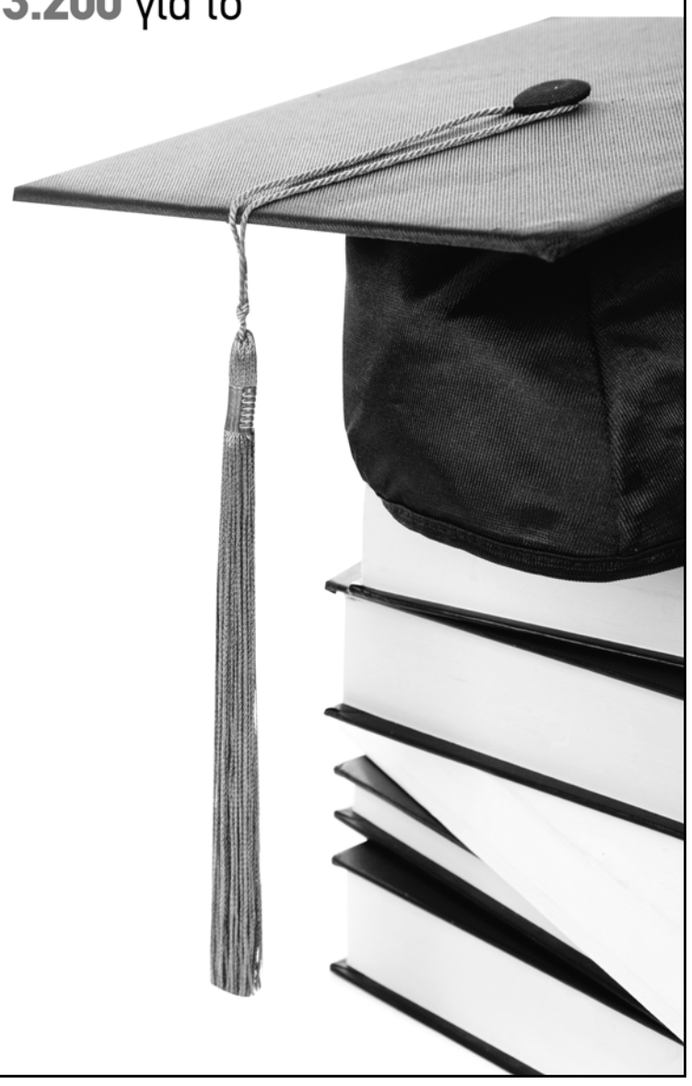

Πληροφορίες:

- Το Πρόγραμμα είναι διάρκειας 12 μηνών.
- Τα μαθήματα πραγματοποιούνται κατά τις βραδινές ώρες (6-9μμ) σε Λευκωσία και Λεμεσό.
- Η γλώσσα διδασκαλίας είναι η Αγγλική.
- Έναρξη μαθημάτων 3 Οκτωβρίου 2011.

Όροι Συμμετοχής:

- Στις υποτροφίες μπορούν να λάβουν μέρος πολίτες της ΕΕ.
- Οι υποψήφιοι πρέπει να κατέχουν αναγνωρισμένο πτυχίο Πανεπιστημίου/Κολλεγίου και τουλάχιστον 3 χρόνια εργασιακή πείρα.
- Τα έντυπα συμμετοχής πρέπει να συνοδεύονται από πλήρη Βιογραφικά Σημειώματα.
- Τελευταία μέρα υποβολής αιτήσεων στην ηλεκτρονική διεύθυνση scholarships@cima.ac.cy - 31η Ιουλίου 2011.
- Οι υποψήφιοι που τηρούν τους όρους θα προσκληθούν για προσωπική συνέντευξη.

Περισσότερες πληροφορίες στο **www.cima.ac.cy**
Έντυπα συμμετοχής στο **www.kathimerini.com.cy**

Η αντιμετώπιση του κινδύνου δεν είναι... «τυχερό παιγνίδι»

Καθοριστικός ο ρόλος και η κατάρτιση του Chief Risk Manager για τις επιχειρήσεις

Της **ΧΡΙΣΤΙΝΑΣ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ**

«Μήπως οι παίκτες τυχερών παιγνιδιών γίνονται και καλοί ηγέτες;». Με το προκλητικό αυτό ρητορικό ερώτημα τιτλοφορεί το άρθρο του ο κ. Νινγκ Χσιανγκντόνγκ, καθηγητής Εταιρικής Στρατηγικής και Πολιτικής στο Τμήμα Οικονομικών και Μάνατζμεντ του Πανεπιστημίου Tsingua. Το δημοσίευσε πρόσφατα στην ειδική ηλεκτρονική ενημερωτική έκδοσή του το Πανεπιστήμιο Insead. Στόχος του άρθρογράφου είναι, ασφαλώς, να καταδείξει τη σχέση που έχει η ανάληψη κινδύνου από τον παίκτη ενός τυχερού παιγνίου, με αυτήν από τον Chief Risk Manager, είτε από το ανώτερο στέλεχος ενός οργανισμού.

Διαφορές

Για να καταλήξει, ευτυχώς, στο ότι η θεμελιώδης διαφορά ανάμεσα στον παίκτη και στον μάνατζερ βρίσκεται στο ότι «η λήψη μιας απόφασης που συνεπάγεται ρίσκο, μπορεί μεν να εμπεριέχει χαρακτηριστικά τυχερού παιγνιδιού, ωστόσο, εκείνοι που λαμβάνουν τις αποφάσεις αυτές είναι οι έμπειροι και καταρτισμένοι risk managers, οι οποίοι πολύ σπάνια λειτουργούν ως ενστικτώδεις παίκτες». Αλλωστε, η λήψη μιας απόφασης, είτε αφορά τη ζωή μας είτε μιαν επιχείρηση, από τη φύση της συνεπάγεται την αξιολόγηση πιθανού ρίσκου - κάτι για το οποίο ένας καλός μάνατζερ έχει μάθει να το υπολογίζει, πριν καταλήξει σε μία από τις εναλλακτικές κινήσεις που θα μπορούσε να επιλέξει. Ωστόσο, η ταχύτητα με την οποία, σε ορισμένες περιπτώσεις, του επιβάλλεται να αποφασίσει, τον οδηγεί στο να παίρνει αποφάσεις ανάλογα με τη διαίσθηση και «το ένστικτο» που διαθέτει. Εξ ου και η σύγκρισή του με τον παίκτη του καζίνο.

Κρίσιμα σημεία, όπως αναφέρει ο αρθρογράφος, είναι να υπάρχει σαφήνεια για τον καλύτερο επιδιωκόμενο στόχο και για το πότε ο «παίκτης» πρέπει να μπαίνει και πότε να βγαίνει από το παιγνίδι. «Οταν το "παιγνίδι" πάει καλά, το ερώτημα είναι αν πρέπει να διπλασιάσω είτε και να τριπλασιάσω το κεφάλαιο που ρισκάρω, ή να προσπαθώ να το διατηρώ ως έχει. Αυτό που πιστεύω είναι ότι το να μπαίνεις ή να βγαίνεις από το παιγνίδι την κατάλληλη στιγμή μοιάζει με μια στρατηγική απόφαση. Εγώ, ως καθηγητής, πάντοτε διάλεγα τη συντηρητική στρατηγική, με αποτέλεσμα να έχω χάσει πολύ μεγάλες ευκαιρίες στο καζίνο», εξομολογείται.

Δύο ήταν τα «μέτωπα» που συγκέντρωναν την προσοχή των επιχειρήσεων: η Διαχείριση Κινδύνων και η Εταιρική Διακυβέρνηση

Είναι γεγονός ότι για το πόσο σημαντικός είναι ο ρόλος του ανώτερου στελέχους διαχείρισης κινδύνων -του Chief Risk Officer- οι ειδικοί είχαν μιλήσει έντονα πολύ πριν ακόμη εισέλθουμε στη σημερινή οικονομική αναταραχή. Είχαν ήδη επισημάνει την τάση που υπήρχε, την ειδικότητα και αυτή τη θέση εργασίας να τη διαθέτουν όχι μόνο οι μεγάλες χρηματοοικονομικές εταιρείες, οι ασφαλιστικές, της ενέργειας κ.ά., αλλά και επιχειρήσεις διαφορετικών κλάδων της οικονομίας.

Δύο ήταν τα «μέτωπα» που συγκέντρωναν την προσοχή των επιχειρήσεων: η Διαχείριση Κινδύνων και η Εταιρική Διακυβέρνηση.

Απροσδιόριστος ρόλος

Επιπλέον, οι ειδικοί διαπίστωσαν ότι ο νέος ρόλος του υπεύθυνου στελέχους διαχείρισης κινδύνων είναι εν μέρει απροσδιόριστος. Γιατί παραμένουν αδιευκρίνιστες οι δεξιότητες που πρέπει να διαθέτει, η επαγγελματική προέλευση και η κατάρτισή του, όπως και σε ποιο επίπεδο ιεραρχίας θα πρέπει να εντάσσεται.

Σε σχετική έρευνα του Financial Executives Research Foundation που έγινε για να απαντηθεί το ερώτημα «Ποιος είναι ο CRO;», η λακωνική απάντηση στην οποία κατέληξε ήταν: «Εξαρτάται…». Ομως, μέσα από την εμπειρία των ειδικών συμβούλων προέκυψε ότι υπάρχουν τρία διαφορετικά «προφίλ» CRO.

Το πρώτο και πλέον διαδεδομένο «προφίλ», είναι αυτό που ο υπεύθυνος εταιρικού κινδύνου είναι υπεύθυνος και για τη διαχείριση κινδύνου για το σύνολο της επιχείρησης. Στην περίπτωση αυτή, η συνήθης δομή είναι να υπάρχει μια μόνιμη ομάδα ατόμων σε κάθε επιχειρηματική μονάδα, η οποία και αναφέρεται στον CRO όπως και στον επικεφαλής της μονάδας. Στο «προφίλ» αυτό ο CRO συμβαίνει επίσης να είναι υπεύθυνος και για το business continuity planning.

Σε ορισμένες εταιρείες ο CRO αναφέρεται απ' ευθείας στον CEO, ενώ σε άλλες στον CFO. Οσο περισσότερο περίπλοκοι είναι οι κίνδυνοι, τόσο περισσότερο «περίοπτη» είναι η θέση του CRO.

Ο ρόλος του Chief Risk Manager (CRO)

Ο δεύτερος «τύπος» CRO είναι αυτός που διαχειρίζεται τον κίνδυνο της επιχείρησης «μέσω της επιρροής του». Δεν διαθέτει δηλαδή δικό του επιτελείο, αλλά τη διαχείριση των κινδύνων την ασκεί μέσα από τις σχέσεις που δημιουργεί με τους επικεφαλής των επιχειρηματικών μονάδων.

Τέλος, στην τρίτη κατηγορία ο CRO αναφέρεται στον οικονομικό διευθυντή (CFO) και -ανάλογα με την εταιρεία- δυνατόν να είναι -είτε και να μην είναι- υπεύθυνος για τη διαχείριση κινδύνων στο σύνολο της επιχείρησης.

Συμπερασματικά, η έρευνα κατέληξε στο ότι ο ρόλος του CRO είναι σχετικά καινούργιος και ότι οι εταιρείες εφαρμόζουν διαφορετικά μοντέλα. Ακόμη, ότι η επιλογή των στελεχών για τη θέση αυτή δεν γίνεται με βάση κάποια συγκεκριμένη ειδικότητα, αλλά, κατά πλειονότητα, επιλέγονται από θέσεις μάνατζερ γραμμής.

Σε ορισμένες εταιρείες ο CRO αναφέρεται απ' ευθείας στον CEO, ενώ σε άλλες στον CFO. Οσο περισσότερο περίπλοκοι είναι οι κίνδυνοι, τόσο περισσότερο «περίοπτη» είναι η θέση του CRO. Τέλος, οι εταιρείες που είναι ιδιαίτερα εκτεθειμένες, αν δεν έχουν ήδη δημιουργήσει θέση εργασίας CRO, είναι εκείνες που κάνουν μεγάλη χρήση παραγώγων και αγαθών - όπως οι οικονομικές υπηρεσίες, ενέργειας, ασφαλιστικές, βιομηχανίες τροφίμων.

«Προτεραιότητα στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις»

Οταν μιλάμε για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στην Ε.Ε., εννοούμε το 98% των επιχειρήσεων -δηλαδή 23 εκατομμύρια μικρομεσαίες επιχειρήσεις- που παρέχουν τα δύο τρίτα του συνόλου της ιδιωτικής απασχόλησης. Η κυρίαρχη αυτή επιχειρηματική οντότητα εδώ και λίγες ημέρες απέκτησε τους εθνικούς «συνηγόρους» της (SME envoys) στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ενωσης. Από την Ελλάδα εθνικός εντεταλμένος σε αυτό το Ευρωπαϊκό Δίκτυο είναι ο κ. Διονύσης Τσαγκρής (Head of Directorate, General Secretariat for Industry, Ministry for Economy, Competition and Marine). Ενώ η Κομισιόν διόρισε ως εντεταλμένο της τον αναπληρωτή γενικό διευθυντή στη Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων - Βιομηχανίας, τον κ. Ντανιέλ Καλέγια Κρέσπο.

Υπεράσπιση συμφερόντων

Στο ρόλο των εντεταλμένων συνηγόρων εμπίπτει, κυρίως, η υπεράσπιση των συμφερόντων των ΜΜΕ με κύριο μέλημά τους η νομοθεσία της Ε.Ε. για τις ΜΜΕ να εφαρμόζεται σωστά τα κράτη-μέλη και να διασφαλίζεται η φιλικότητά της προς τις επιχειρήσεις σε εθνικό, περιφερειακό και σε τοπικό επίπεδο. «Βασική αρμοδιότητα του εθνικού εντεταλμένου είναι να διασφαλίζει ότι η αρχή που δίνει «προτεραιότητα στις ΜΜΕ» εφαρμόζεται σε όλα τα επίπεδα διακυβερνήσεις και σε ολόκληρη την Ε.Ε.», όπως μας ενημερώνει η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα.

Συστήθηκε Ευρωπαϊκό Δίκτυο «συνηγόρων» από κάθε κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ενωσης

Η νομοθετική πράξη «Small Business Act - SBA» όπως και τα εγκαίνια του «Ευρωπαϊκού Δικτύου Συνηγόρων των ΜΜΕ» ήταν στο επίκεντρο του συνεδρίου με επικεφαλής τον αντιπρόεδρο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και Ευρωπαίο Επίτροπο για τη Βιομηχανία και την Επιχειρηματικότητα τον κ. Αντόνιο Ταγιάνι, που πραγματοποιήθηκε στις 25 και 26 Μαΐου στη Βουδαπέστη, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Προεδρίας της Ουγγαρίας. Θέμα της η «Κινητοποίηση των ΜΜΕ για το μέλλον της Ευρώπης». Και το μήνυμα προς τον νέο «μηχανισμό» των Συνηγόρων είναι να εξασφαλίζεται στενότερη παρακολούθηση και συντονισμένη δράση υπέρ των ΜΜΕ. Οι Συνήγοροι να βρίσκονται, δηλαδή, σε εγρήγορση, ώστε οι πολιτικές που επηρεάζουν τις ΜΜΕ και που σχεδιάζονται από διαφορετικές υπηρεσίες -κυβερνητικές, φορολογικές, οικονομικές, ρυθμιστικές ακόμη και εκπαιδευτικές- να επιτρέπουν στις μικρές επιχειρήσεις να επικεντρώνονται στις βασικές εργασίες τους και να δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας.

Η διαβούλευση των Συνηγόρων

Επιπλέον, στους στόχους της νομοθεσίας SBA είναι να ενθαρρύνει και τα άτομα να ξεκινήσουν τη δική τους επιχείρηση. Στο πλαίσιο της νέας διακυβέρνησης προβλέπεται η διαβούλευση των Συνηγόρων με αντιπροσωπευτικές οργανώσεις σε επίπεδο Ε.Ε. Ηδη, η SBA έχει συμβάλει στη μείωση των κανονιστικών ρυθμίσεων όπως και στη διάθεση χρηματοδότησης σε περισσότερες από 110.000 ΜΜΕ. Ως το 2012 προβλέπεται ότι 200.000 ΜΜΕ θα ωφεληθούν από τις ειδικές τραπεζικές εγγυήσεις δανείων και από προγράμματα κεφαλαίων υψηλού κινδύνου. Ανάλογα μέτρα έχουν ληφθεί από κράτη-μέλη της Ε.Ε. Για παράδειγμα, για την ίδρυση μιας εταιρείας που το 2007 το απαιτούμενο κόστος ήταν 485 ευρώ, το 2010 μειώθηκε σε 399 ευρώ. Και ο χρόνος που απαιτείται και ήταν 12 ημέρες, σε επτά. Βελτίωσαν επίσης την πρόσβαση των ΜΜΕ σε πιστώσεις, ενώ έχουν δρομολογηθεί συστήματα διεθνοποίησης.

«Βασίζομαι στους νέους αυτούς εντεταλμένους και πιστεύω ότι θα μπορέσουμε να δημιουργήσουμε ένα οικοσύστημα που θα είναι το κατάλληλο για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και θα τους επιτρέψει να αναπτύξουν τη δυναμική και τις δυνατότητές τους για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και για ανάπτυξη. Οταν μιλάμε για μικρές επιχειρήσεις στην Ευρώπη, οι στόχοι τους οποίους επιδιώκουμε είναι μεγάλοι», είπε χαρακτηριστικά στο συνέδριο ο Ευρωπαίος Επίτροπος κ. Ταγιάνι.

ΧΡ. ΔΑΜ.

ΕΡΑ

ΕΡΓΑΣΙΑ & ΖΩΗ

Αμελητέοι οι εργαζόμενοι στις μεγάλες συμπράξεις επιχειρήσεων

Με τον... Αρμαγεδδώνα των μετατάξεων, συγχωνεύσεων, διαρθρωτικών αλλαγών και των άλλων «μετασεισμών» της κρίσης που πλήττουν τον κόσμο της εργασίας, αποκτά απόλυτη επικαιρότητα για τη χώρα μας η μελέτη με θέμα τις επιπτώσεις που έχουν στην απασχόληση και στις συνθήκες εργασίας οι αλλαγές αυτές (Impact of emerging forms of interfirm relationships on employment and working conditions) του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (www. eurofound. europa. eu). Η μελέτη βασίστηκε σε συνεντεύξεις που έδωσαν οι μάνατζερ και οι άλλοι εργαζόμενοι που είχαν την εμπειρία μιας τέτοιας αλλαγής με την εμπλοκή της εταιρείας τους σε συγχωνεύσεις, συμπράξεις με το Δημόσιο, συμμετοχή σε δίκτυα και clusters, στρατηγικές συμμαχίες, εντός κι εκτός των εθνικών συνόρων, όπως και σε άλλες οργανωτικές αλλαγές.

Κεντρικό συμπέρασμα της μελέτης είναι ότι, ανεξάρτητα από τον τύπο της όποιας διεπιχειρηματικής μεταβολής λαμβάνει χώρα –είτε είναι εντός είτε κι εκτός συνόρων– η επιβίωση της επιχείρησης συνιστά την κυρίαρχη λογική ενός τέτοιου εγχειρήματος.

ΕΡΑ

Η μελέτη βασίστηκε σε συνεντεύξεις που έδωσαν μάνατζερ και εργαζόμενοι που είχαν την εμπειρία μιας αλλαγής με την εμπλοκή της εταιρείας τους σε συγχωνεύσεις ή άλλες αλλαγές.

Οι επιπτώσεις

Τόσο στην απασχόληση όσο και στις συνθήκες εργασίας, οι επιπτώσεις αντιμετωπίζονται ως θέματα δευτερευούσης σημασίας. Ωστόσο, η μελέτη του Eurofound εντόπισε επιπτώσεις –σε διαφορετική κλίμακα, βέβαια– σε πολλούς τομείς της απασχόλησης, με επικρατέστερες στην παροχή εκπαίδευσης και στην ανάπτυξη της σταδιοδρομίας των εργαζομένων. Ιδιαιτέρως οι επιπτώσεις στην εκπαίδευση ήσαν «παρούσες» σχεδόν σε κάθε τέτοια διεπιχειρηματική μεταβολή. Η εντατικοποίηση της εργασίας είναι επίσης μία από τις επιπτώσεις – ιδιαιτέρως όταν η μία των συμβαλλομένων επιχειρήσεων είναι η «μεγάλη» και βρίσκεται σε θέση ισχύος, ώστε να μπορεί να επιβάλλει τους όρους της.

Εντατικοποίηση

Ομως, η εντατικοποίηση είναι ενδεικτική και της επιτυχίας της σύμπραξης. Οπότε, αφ' ενός ανοίγει τις αγορές εργασίας, αφ' ετέρου προσφέρει σημαντικές ευκαιρίες και για τη σταδιοδρομία των εργαζομένων.

Η πρώτη σύσταση που απευθύνουν οι συντάκτες της μελέτης προς τους διαμορφωτές των σχετικών πολιτικών είναι να βοηθηθούν οι επιχειρήσεις να αντιμετωπίζουν αυτού του είδους τις επιπτώσεις στο ανθρώπινο δυναμικό με την πρόβλεψη παροχής νομικών συμβουλών όταν προβαίνουν σε διεπιχειρησιακές συμπράξεις.

Υπάρχουν επίσης σημαντικές επιπτώσεις και για τους κοινωνικούς εταίρους. Δημιουργείται χάσμα στην εκπροσώπηση των εργαζομένων, ιδιαιτέρως όταν οι συμπράξεις είναι διασυνοριακές, όπως και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και σε ορισμένους τομείς, όπως στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας.

Συνιστάται, λοιπόν, στους κοινωνικούς εταίρους, αντί να εστιάζουν την προσοχή τους σε εταιρείες είτε σε τομείς εργασίας μέσα σε ένα κράτος-μέλος, να φροντίσουν να βελτιωθεί η εκπροσώπηση των εργαζομένων τόσο στις εφοδιαστικές αλυσίδες όσο κι εκτός των εθνικών συνόρων τους.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΦΘΑΛΜΙΑΤΡΟΥ

Ο Χειρουργός Οφθαλμίατρος Δρ Πέτρος Αριστοδήμου ανακοινώνει την έναρξη της λειτουργίας του ιατρείου του στη Λεμεσό.

Ο Δρ Αριστοδήμου είναι εξειδικευμένος στην αντιμετώπιση παθήσεων του Αμφιβληστροειδή της Ωχράς Κηλίδας και του Καταρράκτη. Είναι Εταίρος (Fellow) του Βασιλικού Κολλεγίου Οφθαλμιάτρων του Λονδίνου. Διετέλεσε Διευθυντής (Consultant Vitreoretinal Ophthalmic Surgeon) στο Οφθαλμολογικό Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Bristol, Αγγλίας και διατηρεί θέση στην Ακαδημαϊκή Οφθαλμολογική Κλινική του Πανεπιστημίου του Bristol, με ερευνητικό έργο στην βελτίωση των αποτελεσμάτων του χειρουργείου του καταρράκτη. Βραβεύτηκε με το Πρώτο Εθνικό Βραβείο Οφθαλμολογίας του Βασιλικού Κολλεγίου Οφθαλμιάτρων. Είναι απόφοιτος με διάκριση, της ιατρικής σχολής του Royal London Hospital, του Πανεπιστημίου του Λονδίνου και έχει βραβευτεί με 10 ακαδημαϊκά βραβεία.

Το ιατρείο διαθέτει εξοπλισμό προηγμένης τεχνολογίας για τη διάγνωση και την θεραπεία παθήσεων του αμφιβληστροειδή (π.χ. Διαβητικές οφθαλμολογικές παθήσεις, Αποκόλληση Αμφιβληστροειδή), ωχράς κηλίδας (π.χ. Ηλικιακή Εκφύλιση υγρής μορφής, επιωχρικές μεμβράνες, ωχρικές οπές) και καταρράκτη. Ο ιατρός συνεργάζεται με την Πολυκλινική Υγεία στη Λεμεσό.

Κλινική Αμφιβληστροειδή, Ωχράς Κηλίδας, Καταρράκτη
Αγίας Φυλάξεως 64, Λεμεσός 3025 Τηλέφωνο: 25 87 87 88, Φάξ: 25 87 87 89
www.LimassolEyeClinic.com

Σημαιοφόρος για το περιβάλλον γίνεται η εταιρεία TNT

Με την αναγνώριση ότι με τον στόλο των οχημάτων της παγκοσμίως –30.329 οδικά οχήματα και 50 εμπορικά αεροσκάφη– η TNT συμβάλλει περίπου στο 55% του συνολικού αποτυπώματος CO_2, η ηγέτιδα αυτή εταιρεία ταχυμεταφορών γίνεται σημαιοφόρος της περιβαλλοντικής ταχυμεταφοράς και θέτει στόχο τη βελτίωση κατά 45% του δείκτη CO_2 ώς το 2020. Με προγράμματα και δράσεις που εφαρμόζει –τόσο παγκοσμίως όσο και στη χώρα μας– βρίσκεται σήμερα στην ευχάριστη θέση να μας ενημερώσει για την πρόοδο που έχει σημειώσει στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της.

Κάτι άλλωστε που επιβεβαιώνεται και από τη διεθνή σημαντική διάκρισή της στους Δείκτες Βιώσιμης Ανάπτυξης του Dow Jones όπου για τέταρτη συνεχή χρονιά το 2010, αναγνωρίστηκε ως παγκόσμιος Supersector Leader στην κατηγορία «Βιομηχανικά Αγαθά και Υπηρεσίες» (Industrial Goods and Services, including Industrial Transportation). Η αξιολόγηση έγινε σε 1.300 εταιρείες παγκοσμίως, ενώ με τη διάκριση αυτή η TNT παραμένει στις 300 εταιρείες που αποτελούν το 10% των κορυφαίων εταιρειών αειφορίας του συγκεκριμένου Δείκτη.

Τη στιγμή αυτή, η TNT Express Ελλάδος με το Πρόγραμμα «Κωδικός Πορτοκαλί» (Code Orange) και με επένδυση στην περιβαλλοντικά φιλική τεχνολογία, έχει ενεργοποιήσει 51 ηλεκτρικά φορτηγά ενώ, ώς το 2012 προγραμματίζει την αγορά 600 ηλεκτρικών οχημάτων. Πέρα από τη βελτιστοποίηση του οδικού δικτύου της –σύντομες αποστάσεις, φόρτωση οχημάτων– εκπαιδεύει τους οδηγούς -αλλά και το υπόλοιπο προσωπικό της– για την εξοικονόμηση κατανάλωσης καυσίμων. Μάλιστα, με τον παγκόσμιο διαγωνισμό οδήγησης «Drive Me Challenge», επιβραβεύει τις καλύτερες επιδόσεις. Αλλά και τους πελάτες της μέσα από τη «Loyalty Campaign», τους παροτρύνει να υιοθετούν τους ίδιους στόχους, προτείνοντας είτε ακόμη και προσφέροντάς τους τη χρήση ποδηλάτου, προκειμένου να τους μυήσει στα «καλά» μυστικά της ποδηλασίας, μεταξύ των οποίων είναι και η φυσική άσκησή τους. Από το 1989 στην Ελλάδα, διαθέτει ένα πλήρως οργανωμένο δίκτυο 35 αντιπροσώπων σε όλη τη χώρα. Ηδη, από το 1997 διαθέτει τμήμα διασφάλισης ποιότητας με ετήσιες αυτοαξιολογήσεις βάσει του μοντέλου επιχειρηματικής αριστείας FEM. Για το οποίο και διακρίθηκε το 2007 με το Ευρωπαϊκό Βραβείο Ανάπτυξης και Ενεργού Συμμετοχής Ανθρώπινου Δυναμικού. Οι εργαζόμενοι υποστηρίζουν εθελοντικά σειρά πρωτοβουλιών που εντάσσονται στο Πρόγραμμα «Planet me» όπως και δράσεις με τη συνεργασία Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων είτε που συνδέονται με τις τοπικές κοινωνίες.

Αλλά και για την ποιότητα των υπηρεσιών της η εταιρεία είναι πιστοποιημένη κατά ISO 14001: 2004 και ISO 9001: 2000. Ως, τελευταίο, αλλά ύψιστης σημασίας, αναφέρουμε ότι τόσο ο στόλος όσο και οι άνθρωποι της TNT Express είναι «πρεσβευτές καλής θέλησης» του «Χαμόγελου του Παιδιού» και συνεργάζονται για την έγκαιρη ενημέρωση και διάσωση εξαφανισμένων παιδιών, υποστηρίζοντας το εθνικό συντονιστικό πρόγραμμα «amber alert».

ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΔΑΜΟΥΛΙΑΝΟΥ

Οι καταναλωτές αναδεικνύουν τις μάρκες

Ένα εμπορικό σήμα αναπτύσσεται πολύ γρήγορα, εάν ευνοηθεί από μία κοινωνική ή τεχνολογική εξέλιξη

Της **ΚΑΤΕΡΙΝΑΣ ΚΑΠΕΡΝΑΡΑΚΟΥ**

Το μέγα γεγονός στη φετινή κατάταξη των 100 πιο αναγνωρίσιμων διεθνών εμπορικών σημάτων είναι η δύναμη της συσκευής - ταμπλέτας της Apple. Αυτό συμπαρασύρει ανοδικά ώς ένα βαθμό ό,τι σχετίζεται με την τεχνολογία, από το ηλεκτρονικό κατάστημα της Amazon, το Facebook ή ακόμα και τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Η Apple εκθρόνισε από την πρώτη θέση την Google, η οποία βρισκόταν εκεί επί τέσσερα χρόνια.

REUTERS

Το κλασικό κομμάτι της Πάτι Σμιθ «People have the Power» (Οι άνθρωποι έχουν τη δύναμη) μπορεί να βρει εφαρμογή σε θετικές ή αρνητικές ανθρώπινες καταστάσεις είτε στην πολιτική, την οικονομία, την κοινωνική δράση ή την κατανάλωση σε ένα ευμετάβλητο και παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον. Αυτή η συγκεκριμένη δύναμη των ανθρώπων με έμφαση στην τεχνολογία και σε καιρούς κρίσης καθόρισε σε μεγάλο βαθμό την κατάταξη των 100 πιο αναγνωρίσιμων διεθνών εμπορικών σημάτων/εμπορικών επωνυμιών, σύμφωνα με την καθιερωμένη ετήσια έρευνα BrandZ της Millward Brown Optimor (MOB), θυγατρικής της μεγάλης διαφημιστικής εταιρείας WPP. Καίριοι επίσης παράγοντες, οι οποίοι διαμόρφωσαν την τελική εικόνα, ήταν η ολοένα ισχυρότερη επιρροή των αναδυόμενων χωρών BRIC (Βραζιλίας, Ρωσίας, Ινδίας και Κίνας), η εκ νέου ανάδειξη τραπεζών και ασφαλιστικών εταιρειών μετά το πλήγμα της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η εμφάνιση ευρέως αποδεκτών σημάτων στις αναδυόμενες αγορές αλλά αγνώστων στη Δύση, καθώς και η υποχώρηση του παραδοσιακού λιανεμπορίου και των ειδών πολυτελείας.

«Το μέγα γεγονός στην εφετινή κατάταξη είναι η δύναμη της συσκευής-ταμπλέτας, εννοώντας τα προϊόντα της Apple», σημειώνει η Αϊλίν Κάμπελ, διευθύνουσα σύμβουλος των παγκοσμίων δραστηριοτήτων της MOB. «Αυτή η δύναμη συμπαρασύρει ανοδικά έως ένα βαθμό ό,τι σχετίζεται με την τεχνολογία, από το ηλεκτρονικό κατάστημα της Amazon, το Facebook ή ακόμα και τα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Η επιτυχία της Apple με το iPhone και το iPad αποδεικνύεται στο ότι η αξία του σήματός της από το 2006 έως σήμερα έχει αυξηθεί 859%, ή 137 δισεκατομμύρια δολάρια. Εδώ έγκειται "η δύναμη των ανθρώπων"». Η Apple εκθρόνισε από την πρώτη θέση μεταξύ των 100 μεγαλύτερων εμπορικών σημάτων/επωνυμιών του κόσμου την Google, η οποία βρισκόταν εκεί επί τέσσερα χρόνια, ενώ το Facebook ως εμπορικό σήμα έκανε φέτος το ντεμπούτο του στην 35η θέση.

«Μία μάρκα αναπτύσσεται πολύ γρήγορα, εάν ευνοηθεί από μία ισχυρή τεχνολογική ή κοινωνική εξέλιξη», επισημαίνει ο Γιώργος Μπάλτας, καθηγητής στο Τμήμα Μάρκετινγκ και Επικοινωνίας του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών. «Στην περίπτωση αυτή οι πανίσχυρες υποκείμενες δυνάμεις της τεχνολογίας και της κοινωνικής εξέλιξης υποστηρίζουν τη διάδοση του εμπορικού σήματος και την καθιέρωσή του στις προτιμήσεις των καταναλωτών. Για τον λόγο αυτό η χρονική συγκυρία είναι κρίσιμη και μπορεί να κάνει τη διαφορά μεταξύ επιτυχίας ή αποτυχίας για ένα νέο προϊόν». Συνολικά μιλώντας, η αξία στα 100 κορυφαία εμπορικά σήματα αυξήθηκε 17% εν συγκρίσει με το 2010, φθάνοντας τα 2,4 τρισ. ευρώ, σύμφωνα με την BrandZ. Πολλοί το ερμήνευσαν, λέγοντας ότι τελικώς το να επενδύεις σε εμπορικά σήματα εν μέσω ύφεσης, αποδίδει.

Πολλές αποχρώσεις

Πάντως, η πραγματικότητα έχει πολλές αποχρώσεις. Λόγου χάριν, οι χώρες BRIC συμμετείχαν στον κατάλογο με 19 εμπορικές επωνυμίες. Ωστόσο, «όταν εκατομμύρια άνθρωποι εμπιστεύονται το όνομα μιας τράπεζας στην Κίνα (China Life Insurance) ή τη Βραζιλία (Itau), δεν θα συμβεί το ανάλογο και στην Ευρώπη, εκτός εάν πρόκειται όχι για καταναλωτές αλλά για επενδυτές», τονίζει στους Financial Times ο Στούαρτ Γουντ, διευθυντής δημιουργικού της εταιρείας συμβούλων Fitch. Επίσης, διαπιστώθηκαν ανατροπές, όπως το ότι «διαχρονικές αξίες» όπως της Avon και του Gucci απουσίαζαν από τον κατάλογο, ενώ η Toyota -μετά το πλήγμα των ανακλήσεων- είχε αύξηση της αξίας του σήματός της κατά 11%. «Η αξία μιας εμπορικής επωνυμίας βρίσκεται στους θετικούς συνειρμούς που δημιουργεί και στην ικανότητά της να συμπυκνώνει πληροφορίες για το προϊόν σε ένα σήμα ή σε ένα όνομα», επισημαίνει ο κ. Μπάλτας.

«Οι εμπορικές επωνυμίες με μακροχρόνια παρουσία και στέρεα πελατειακή βάση μπορούν να αντέξουν σε κρίσεις αξιοπιστίας και να επανακτήσουν το χαμένο έδαφος. Οι θετικοί συνειρμοί που κατέχουν, δεν διαλύονται εύκολα από μεμονωμένα περιστατικά, τα οποία αντιμετωπίζονται αμέσως. Φυσικά, οι μάρκες μπορούν να μπουν σε τροχιά παρακμής και να χάσουν τόσο την αίγλη όσο και την πελατεία τους, ειδικά σε ένα περιβάλλον με επιταχυνόμενες διεθνοποιημένες εξελίξεις και έντονο ανταγωνισμό».

Ο φοίνικας και οι στάχτες

Η περίπτωση Toyota αποδεικνύει ότι στην επιχειρηματική ιστορία υπάρχουν πάντα περιπτώσεις με πρωταγωνιστή «τον φοίνικα, που αναγεννάται από τις στάχτες του». Δεν θα ήταν υπερβολή να υποστηρίξει κανείς ότι «ένα εμπορικό σήμα θυμίζει τραπεζικό λογαριασμό - μπορείς να κάνεις ορισμένες αναλήψεις, υπό την προϋπόθεση ότι καταθέτεις χρήματα», συμπληρώνει η Αϊλίν Κάμπελ της MOB. Στην κατάταξη της BrandZ του 2010, η ιαπωνική αυτοκινητοβιομηχανία, ούσα η μεγαλύτερη του κόσμου, κατακρημνίσθηκε.

Η αξία του εμπορικού της σήματος υποχώρησε 27% μετά τις μαζικές ανακλήσεις οχημάτων. Στην εφετινή κατάταξη ενισχύθηκε 11% και από την 28η εξασθένησε μόλις στην 27η θέση. «Οι καταναλωτές είναι πρόθυμοι να σε συγχωρήσουν, εάν κι εσύ δείξεις προθυμία να παραδεχθείς το σφάλμα σου, όπως φάνηκε πρόσφατα στην υπόθεση της BP», τονίζει ο Στιβ Σεντρίλο, συνιδρυτής της εταιρείας εμπορικής σήμανσης Smiths στη Νέα Υόρκη. Μία ακόμα ενδιαφέρουσα ιστορία «ανάστασης» είναι η Apple. Πριν από 20 χρόνια, πολλοί άνθρωποι την θεωρούσαν σχεδόν «τελειωμένη ιστορία». Σήμερα, με έναν οραματιστή ηγέτη και νέα προϊόντα «κάνει την επανάσταση» στις αγορές της μουσικής και των κινητών τηλεφώνων, τις οποίες, σημειωτέον, δεν γνώριζε.

Χωρίς ισχυρά επώνυμα προϊόντα

Πώς υπολογίζεται η αξία ενός εμπορικού σήματος; Ο εκτελεστικός αντιπρόεδρος της Millward Brown Optimor (MOB), η οποία εκπόνησε την έρευνα BrandZ, λέει: «Αρχικά εξετάζουμε τα κέρδη. Μετά τα διαχωρίζουμε μεταξύ όσων αποδίδονται σε απτά πράγματα και όσων σε άυλα. Κατόπιν διεξάγουμε έρευνα σχετικά με τα διεθνή εμπορικά σήματα με τη συμμετοχή 200.000 ερωτηθέντων σε οικονομικά ισχυρές χώρες. Στο τέλος μελετούμε την αφοσίωση των καταναλωτών και το πού κατευθύνονται τα κέρδη».

Και στην περίπτωση της Ελλάδας, τι συμβαίνει; Ο πανεπιστημιακός Γιώργος Μπάλτας τονίζει πως «η χώρα δεν διαθέτει αρκετά δυναμικά εμπορικά σήματα. Η διεθνής ανταγωνιστικότητα δεν είναι μόνον θέμα χαμηλού κόστους παραγωγής, αλλά κυρίως θέμα δημιουργίας ισχυρών επώνυμων προϊόντων, που προσελκύουν τους καταναλωτές και αντιμετωπίζουν τον διεθνή ανταγωνισμό όχι μόνο σε επίπεδο τιμής αλλά και ποιότητας και προϊοντικών χαρακτηριστικών». Οπως υποστηρίζει, «η ανασυγκρότηση της παραγωγικής βάσης της οικονομίας και η ταυτόχρονη δημιουργία ισχυρών εμπορικών σημάτων, που θα καθιερώσουν τα ελληνικά προϊόντα στις αγορές, είναι η μόνη βιώσιμη στρατηγική, που θα απελευθερώσει την Ελλάδα από την κρατικοδίαιτη μιζέρια και τη μεταπρατική υπανάπτυξη».

Κινεζικές επενδύσεις

Ένας από τους ελκυστικότερους επενδυτικούς προορισμούς για τους Κινέζους είναι η Ευρώπη. Εκτιμάται, ειδικότερα, ότι οι οικονομίες της Γηραιάς Ηπείρου θα απορροφήσουν ακόμη μεγαλύτερο μερίδιο των κινεζικών επενδύσεων στο εξωτερικό, καθώς θεωρείται ότι είναι περισσότερο «φιλόξενες» για ξένα κεφάλαια συγκριτικά με τις ΗΠΑ. Τα στοιχεία είναι αρκετά για να επιβεβαιώσουν κάτι τέτοιο, έτσι όπως έχουν συγκεντρωθεί από τη βρετανική εταιρεία αναλύσεων Dealogic και δημοσιεύτηκαν από την αμερικανική εφημερίδα The Wall Street Journal.

«Υπάρχουν εκατοντάδες εταιρείες στην Ευρώπη που μπορεί να αποτελέσουν ελκυστικούς στόχους εξαγοράς, ενώ δεν επικρατεί τόση ευαισθησία για θέματα εθνικής ασφάλειας όσο στις ΗΠΑ», σχολιάζει ο Θίλο Χάνεμαν, επικεφαλής ερευνών στην αμερικανική εταιρεία αναλύσεων Rhodium Group. Στις ΗΠΑ, η Επιτροπή Ξένων Επενδύσεων έχει τη δικαιοδοσία να μπλοκάρει συμφωνίες με ξένα επενδυτικά κεφάλαια και εταιρείες που άπτονται ευαίσθητων κλάδων για τα εθνικά συμφέροντα.

Στην Ευρώπη, οι ρυθμιστικές αρχές δεν επεμβαίνουν, τουλάχιστον στην πλειοψηφία των περιπτώσεων. Την περίοδο 2003-05, η συνολική αξία των κινεζικών επιχειρήσεων στην Ευρώπη διαμορφώθηκε στα 853 εκατ. δολ. Εκτοξεύθηκε στα 43,9 δισ. δολάρια την περίοδο 2008-10. Μέχρι τότε, κινεζικές εταιρείες είχαν αποκτήσει τον έλεγχο 118 ευρωπαϊκών. Οι προοπτικές που ανοίγονται για το μέλλον είναι τεράστιες εάν αναλογιστεί κανείς ότι τα 2,7 τρισ. δολάρια σε αποταμιεύσεις που καταγράφηκαν στα τέλη του 2009 αναμένεται να εξαπλασιαστούν μέχρι το 2020.

ΖΩΡΖΕΤ ΖΟΛΩΤΑ

Την περίοδο 2003-05, η συνολική αξία των κινεζικών επιχειρήσεων στην Ευρώπη διαμορφώθηκε στα 853 εκατ. δολ. Εκτοξεύθηκε στα 43,9 δισ. δολάρια την περίοδο 2008-10.

EPA

Οι Ρεπουμπλικανοί ζητούν περικοπές για την αύξηση στο όριο χρέους

Της **HEIDI PRZYBYLA**

Ο αντιπρόεδρος, Τζο Μπάιντεν, ηγείται των συνομιλιών στην ομάδα Δημοκρατικών - Ρεπουμπλικανών.

EPA

Η απαίτηση των Ρεπουμπλικανών να αντισταθμισθεί με μειώσεις δαπανών η αύξηση του ορίου του αμερικανικού χρέους ίσως προκαλέσει κάτι περισσότερο από επαχθείς περικοπές. Ισως δε να σημάνει νέα ψηφοφορία για το πλαφόν δανεισμού στο αποκορύφωμα της εκστρατείας για τις εκλογές του 2012.

Με τις ελπίδες να διαψεύδονται για μια μεγάλη ευκαιρία χαλιναγώγησης του χρέους, ο αντιπρόεδρος, Τζο Μπάιντεν, εκτιμά ότι η ομάδα βουλευτών αμφοτέρων των κομμάτων, των συνομιλιών της οποίας ηγείται, μπορεί να συμφωνήσει σε πακέτο μείωσης του ελλείμματος 1 τρισ. δολαρίων, το οποίο θα κερδίσει αρκετές ψήφους ώστε να αυξηθεί ώς τον Αύγουστο το πλαφόν χρέους των 14,3 τρισ. δολαρίων. Ωστόσο, σύμφωνα με αναλυτές, αν δεν πείσει τους Ρεπουμπλικανούς να συμφωνήσουν σε περαιτέρω αύξηση του πλαφόν, το πακέτο δεν θα είναι αρκετό για να εξασφαλίσει νίκη στις εκλογές.

Οι Ρεπουμπλικανοί έχουν δεσμευθεί να εμποδίσουν κάθε αύξηση φόρου την οποία θεωρούν αναπόσπαστο μέρος μιας συμφωνίας οι Δημοκρατικοί. Και η νίκη του περασμένου μήνα στις ειδικές επαναληπτικές εκλογές της Νέας Υόρκης καθόλου δεν άμβλυνε τις αντιδράσεις των Δημοκρατικών στις απαιτήσεις των Ρεπουμπλικανών για διάλυση του συστήματος περίθαλψης Medicare, που ευθύνεται κατά το μεγαλύτερο μέρος για το μακροχρόνιο χρέος.

Σύμφωνα με εκπρόσωπό του, ο πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων, Ρεπουμπλικανός Τζον Μπένερ, «κατέστησε σαφές πως αν ο πρόεδρος Ομπάμα θέλει να αυξήσει το Κογκρέσο το όριο χρέους πρέπει να το συνοδεύσει με περικοπές δαπανών μεγαλύτερες από το ποσοστό αύξησης του χρέους. Ο αμερικανικός λαός δεν θα ανεχθεί τίποτα λιγότερο». Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ ομάδας έξι γερουσιαστών, που προσπαθούν επί εξάμηνο να χαράξουν τις αδρές γραμμές ενός σχεδίου, έχουν ουσιαστικά «παγώσει». Οπως επισημαίνεται, «η πολιτική υπεισέρχεται στην υπόθεση».

Για τους Δημοκρατικούς, η επίτευξη συμφωνίας με τους Ρεπουμπλικανούς για τις παροχές θα εξουδετέρωνε το σχέδιο των τελευταίων για κατ' ουσίαν ιδιωτικοποίηση του Medicare - σχέδιο που χάρισε τη νίκη στην Κάθι Χότσαλ στις 24 Μαΐου στη συντηρητική περιφέρεια της Νέας Υόρκης.

Από την πλευρά τους, οι Ρεπουμπλικανοί δεν θέλουν να προσφέρουν στον Μπαράκ Ομπάμα μια ιστορική συμφωνία μείωσης του ομοσπονδιακού χρέους που θα του χάριζε τη στήριξη των ανεξάρτητων ψηφοφόρων.

Ο Αμερικανός πρόεδρος χρειάζεται έναν σπουδαίο συμβιβασμό για να εξασφαλίσει νίκη στις εκλογές, παραδέχονται κύκλοι των Δημοκρατικών

«Αν ο Αμερικανός πρόεδρος επιτύχει έναν σπουδαίο συμβιβασμό, πολύ δύσκολα θα ηττηθεί στις εκλογές», παραδέχονται κύκλοι των Δημοκρατικών. Επομένως, «η φορολογική μεταρρύθμιση θα διαρκέσει περισσότερο, όπως και το Medicare, το Medicaid, οι όποιες μεταρρυθμίσεις». Αυτό που θα συμβεί είναι «μια βραχυπρόθεσμη ή ίσως σειρά βραχυπρόθεσμων επεκτάσεων του πλαφόν χρέους, χάρη στις οποίες θα επιτευχθεί η μείωση των δαπανών».

Παρότι ο κ. Μπάιντεν έχει θέσει στόχο ένα πακέτο ύψους τουλάχιστον 1 τρισ. δολαρίων, κύκλοι προσκείμενοι στις διαπραγματεύσεις υποστηρίζουν ότι οι δυο πλευρές έχουν προς το παρόν βρει κοινό έδαφος για περικοπές της τάξης μόλις 200 δισ. δολαρίων. Ακόμα και αυτός ο στόχος, ωστόσο, μπορεί να αποδειχθεί πολύ λίγος σε σχέση με το πακέτο των 4 τρισ. δολαρίων που καταρτίζει η ομάδα των έξι γερουσιαστών υπό τον Δημοκρατικό της Βιρτζίνια Μαρκ Γουόρνερ και τον Ρεπουμπλικανό της Τζόρτζια Σάξμπι Τσάμπλις. Η συγκεκριμένη προσπάθεια έμεινε στάσιμη όταν ο Ρεπουμπλικανός της Οκλαχόμα Τομ Κόμπερν αποχώρησε από τις συνομιλίες.

Ο γερουσιαστής της Αριζόνα Τζον Κάιλ, από εκείνους που συμμετέχουν στις διαπραγματεύσεις με τον κ. Μπάιντεν, δήλωσε πάντως ότι το πλαφόν του χρέους πρέπει να αυξηθεί στα 2,4 τρισ. δολ. ώς τα τέλη του ερχόμενου έτους και πως οι Ρεπουμπλικανοί θα θελήσουν τουλάχιστον ισόποσες περικοπές δαπανών ως αντάλλαγμα.

BLOOMBERG

kathimerini.com.cy
Κάθε μέρα, κάθε λεπτό
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - SHOWBIZ - GOOD LIFE - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/6	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,17	0,20	-0,03	-15,00%	A&P (ANDREOU & PARASKEVAIDES) ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	31,06
0,18	0,18	0,00	0,00%	A. PANAYIDES CONTRACTING PUBLIC LTD	6,58
0,07	0,07	0,00	0,00%	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD	17,58
1,20	1,32	-0,12	-9,09%	A. ZORBAS & SONS PUBLIC LTD	18,36
0,01	0,02	-0,01	-50,00%	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD	1,59
0,02	0,02	0,00	0,00%	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD	1,17
0,10	0,10	0,00	0,00%	AD Shopping Galleries Plc	2,63
2,15	2,16	-0,01	-0,46%	AGROS DEVELOPMENT COMPANY "PROODOS" PUBLIC LTD	7,72
0,01	0,01	0,00	0,00%	AIAS INVESTMENT PUBLIC LTD	0,81
0,18	0,17	0,01	5,88%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD	17,79
0,12	0,12	0,00	0,00%	AMATHUS PUBLIC LTD	10,57
0,14	0,15	-0,01	-6,67%	APOLLO INVESTMENT FUND PLC	7,92
0,07	0,07	0,00	0,00%	ASTARTI DEVELOPMENT PLC	6,99
0,99	1,05	-0,06	-5,71%	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	38,72
0,01	0,01	0,00	0,00%	AVACOM NET PUBLIC COMPANY LTD	1,50
0,18	0,18	0,00	0,00%	AVACOM PUBLIC COMPANY LTD	2,30
2,13	2,07	0,06	2,90%	BANK OF CYPRUS PUBLIC COMPANY LTD	1.906,24
0,70	0,97	-0,27	-27,46%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Bonds 2013/2018	32,35
0,92	0,92	0,00	0,00%	Bank Of Cyprus Public Company Ltd – Convertible Capital Securities	593,55
0,20	0,20	0,00	0,00%	BLUE ISLAND PLC	3,09
0,07	0,07	0,00	0,00%	C.C.C. TOURIST ENTERPRISES PUBLIC COMPANY LTD	9,92
0,06	0,06	0,00	0,00%	C.T.O. PUBLIC COMPANY LTD	12,52
0,25	0,25	0,00	0,00%	CCC HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	11,00
0,04	0,04	0,00	0,00%	CEILFLOOR PUBLIC COMPANY LTD	0,20
0,03	0,03	0,00	0,00%	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD	0,30
0,07	0,07	0,00	0,00%	CLARIDGE PUBLIC LTD	7,57
0,02	0,02	0,00	0,00%	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD	5,76
0,10	0,10	0,00	0,00%	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	16,07
0,12	0,12	0,00	0,00%	COSMOS INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	2,16
0,37	0,37	0,00	0,00%	CYPRINT PLC	1,90
0,04	0,04	0,00	0,00%	CYPRUS AIRWAYS PUBLIC LTD	15,65
4,69	4,69	0,00	0,00%	CYPRUS FOREST INDUSTRIES PUBLIC LTD	14,35
0,56	0,57	-0,01	-1,75%	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC	52,22
0,23	0,23	0,00	0,00%	CYTRUSTEES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	9,10
0,17	0,17	0,00	0,00%	CYVENTURE CAPITAL PUBLIC COMPANY LTD	2,55
0,02	0,07	-0,05	-71,43%	D & M TELEMARKETING PUBLIC LTD	0,15
0,02	0,02	0,00	0,00%	D.H. CYPROTELS PLC	3,27
0,21	0,22	-0,01	-4,55%	DEMETRA INVESTMENT PUBLIC LTD	42,00
0,17	0,18	-0,01	-5,56%	Dimco Plc	13,77
0,06	0,06	0,00	0,00%	DISPLAY ART PLC	0,81
0,02	0,02	0,00	0,00%	DODONI PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	5,65
0,65	0,65	0,00	0,00%	DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	16,25
0,02	0,02	0,00	0,00%	EFREMICO HOLDINGS PUBLIC LTD	0,23
0,39	0,36	0,03	8,33%	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD	6,24
0,02	0,02	0,00	0,00%	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	6,97
0,62	0,62	0,00	0,00%	EMPIRE CAPITAL INVESTMENTS PUBLIC LTD	29,67
0,19	0,18	0,01	5,56%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	33,25
0,08	0,08	0,00	0,00%	EUROPROFIT CAPITAL INVESTORS PUBLIC LTD	2,51
0,04	0,04	0,00	0,00%	FINIKAS AMMOCHOSTOU PLC	0,58

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/6	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
0,08	0,08	0,00	0,00%	G & K EXCLUSIVE FASHIONS PUBLIC COMPANY LTD	0,54
0,17	0,17	0,00	0,00%	G.A.P. VASSILOPOULOS PUBLIC LTD	6,59
0,01	0,01	0,00	0,00%	Globalvalue Plc	4,30
0,63	0,64	-0,01	-1,56%	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	194,04
0,91	0,91	0,00	0,00%	HELLENIC BANK LTD (Non cumulative convertible Capital Securities)	127,95
0,15	0,16	-0,01	-6,25%	INTERFUND INVESTMENTS PLC	8,48
0,04	0,04	0,00	0,00%	ISXIS INVESTMENT PUBLIC LTD	0,44
0,11	0,11	0,00	0,00%	JUPITER PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	6,87
0,12	0,12	0,00	0,00%	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD	12,00
1,27	1,40	-0,13	-9,29%	K. ATHIENITIS CONTRACTORS DEVELOPERS PUBLIC LTD	17,04
0,14	0,15	-0,01	-6,67%	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	5,94
0,12	0,12	0,00	0,00%	KANIKA HOTELS PUBLIC COMPANY LTD	7,23
0,04	0,04	0,00	0,00%	KARAOLIS GROUP PUBLIC LTD	0,89
0,18	0,18	0,00	0,00%	KARKOTIS MANUFACTURING & TRADING PUBLIC LTD	1,58
0,26	0,26	0,00	0,00%	KARYES INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,52
0,95	0,95	0,00	0,00%	KEO PLC	29,43
0,02	0,02	0,00	0,00%	KNOSSOS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0,44
0,78	0,78	0,00	0,00%	KRONOS PRESS DISTRIBUTION AGENCY PUBLIC COMPANY LTD	15,91
0,23	0,23	0,00	0,00%	L.P. TRANSBETON PUBLIC LTD	1,97
0,14	0,14	0,00	0,00%	LASER INVESTMENTS GROUP PLC	7,24
0,08	0,08	0,00	0,00%	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	8,13
0,05	0,05	0,00	0,00%	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD	4,54
0,01	0,01	0,00	0,00%	LIBRA HOLIDAYS GROUP PLC	1,89
0,34	0,34	0,00	0,00%	LOGICOM PUBLIC LTD	25,19
0,11	0,11	0,00	0,00%	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	3,85
0,06	0,07	-0,01	-14,29%	LORDOS UNITED PLASTICS PUBLIC LTD	2,88
0,06	0,06	0,00	0,00%	LOUIS PLC	27,63
0,24	0,24	0,00	0,00%	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD	10,37
0,08	0,08	0,00	0,00%	MARFIN CLR PUBLIC CO LTD	22,86
0,64	0,62	0,02	3,23%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD	937,28
700,00	700,00	0,00	0,00%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD - CAPITAL SECURITIES 2008	140,00
915,00	915,00	0,00	0,00%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD – Capital Securities 2009	221,64
994,00	994,00	0,00	0,00%	MARFIN POPULAR BANK LTD – Non-cumulative Capital Securities 2010	293,75
0,04	0,04	0,00	0,00%	MINERVA INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	3,14
0,66	0,60	0,06	10,00%	MITSIDES PUBLIC COMPANY LTD	5,41
0,01	0,01	0,00	0,00%	MODESTOU SOUND & VISION PUBLIC COMPANY LTD	0,15
0,03	0,03	0,00	0,00%	MULTICHOICE (CYPRUS) PUBLIC COMPANY LTD	2,04
0,84	0,84	0,00	0,00%	MUSKITA ALUMINIUM INDUSTRIES PLC	69,30
0,35	0,35	0,00	0,00%	NEMESIS CONSTRUCTIONS PUBLIC COMPANY LTD	17,14
0,08	0,08	0,00	0,00%	OCEAN TANKERS HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD	23,73
0,03	0,03	0,00	0,00%	OPTIONS CASSOULIDES PLC	1,39
0,17	0,18	-0,01	-5,56%	ORFANIDES PUBLIC COMPANY LTD	13,76
0,14	0,14	0,00	0,00%	PANDORA INVESTMENTS PUBLIC LTD	59,42
0,69	0,70	-0,01	-1,43%	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD	60,38
0,10	0,10	0,00	0,00%	PHIL. ANDREOU PUBLIC LTD	4,50
0,51	0,51	0,00	0,00%	PHILOKTIMATIKI PUBLIC LTD	2,45
0,09	0,09	0,00	0,00%	PIERIDES HOLDINGS PLC	1,99
0,09	0,09	0,00	0,00%	PIPIS BROS FARMS PUBLIC COMPANY LTD	0,87
0,06	0,09	-0,03	-33,33%	Primetel Plc	22,95

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/6	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
10123,00	10123,00	0,00	0,00%	PRIMETEL PLC – Bonds 2009/2014	5,06
0,01	0,01	0,00	0,00%	Primetel Plc (WARRANT 2008/2011)	0,32
0,02	0,02	0,00	0,00%	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD	0,40
0,01	0,01	0,00	0,00%	RENOS HATZIOANNOU FARM PUBLIC COMPANY LTD	2,73
0,10	0,10	0,00	0,00%	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD	5,42
0,06	0,06	0,00	0,00%	ROYAL HIGHGATE PUBLIC COMPANY LTD	1,98
0,01	0,01	0,00	0,00%	SAFS HOLDINGS PUBLIC LTD	0,70
0,12	0,12	0,00	0,00%	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD	4,38
0,01	0,01	0,00	0,00%	SEA STAR CAPITAL PLC	6,30
0,16	0,16	0,00	0,00%	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD	10,64
0,23	0,23	0,00	0,00%	STADEMOS HOTELS PLC	7,48
0,09	0,09	0,00	0,00%	STARIO PORTFOLIO INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	3,47
0,01	0,01	0,00	0,00%	SUPHIRE HOLDINGS PUBLIC LTD	1,24
0,26	0,26	0,00	0,00%	TELIA AQUA MARINE PUBLIC LTD	5,91
0,21	0,23	-0,02	-8,70%	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	28,90
0,27	0,27	0,00	0,00%	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD	3,30
0,03	0,03	0,00	0,00%	TOXOTIS INVESTMENTS PUBLIC LTD	0,62
2,05	2,05	0,00	0,00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - CAPITAL	5,59
0,80	0,80	0,00	0,00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INCOME	2,18
0,60	0,60	0,00	0,00%	TRIENA INVESTMENT PUBLIC COMPANY LTD - INTERNATIONAL	0,82
0,01	0,01	0,00	0,00%	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD	0,10
0,27	0,27	0,00	0,00%	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD	3,64
0,01	0,01	0,00	0,00%	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (Warrants 2010/2012)	0,02
0,70	0,74	-0,04	-5,41%	USB Bank Plc	31,85
1,00	1,00	0,00	0,00%	USB BANK PLC (BONDS 2009/ 2019)	8,00
0,99	0,99	0,00	0,00%	USB BANK PLC (CONVERTIBLE BONDS 2010/ 2020)	1,20
0,68	0,67	0,01	1,49%	VASSILICO CEMENT WORKS PUBLIC COMPANY LTD	48,92
1,00	1,00	0,00	0,00%	VISION INTERNATIONAL PEOPLE GROUP PUBLIC LTD	75,00
6,41	6,41	0,00	0,00%	Woodland Designs PLC	83,33
0,34	0,34	0,00	0,00%	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC	38,97
0,01	0,01	0,00	0,00%	XENOS TRAVEL PUBLIC LTD	0,36

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

Άνοδος		Πτώση	
10,00%	MITSIDES PUBLIC COMPANY LTD	-71,43%	D & M TELEMARKETING PUBLIC LTD
8,33%	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD	-50,00%	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD
5,88%	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU) LTD	-33,33%	Primetel Plc
5,56%	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	-27,46%	BOC Ltd – Conv. Bonds 2013/2018
3,23%	MARFIN POPULAR BANK PUBLIC CO LTD	-15,00%	A&P ENTERPRISES LTD

cdb GlobalCapital
Global Capital Securities and Financial Services Limited
Regulated by the Cyprus Securities & Exchange Commission and Member of the Cyprus Stock Exchange
Λεωφ.Αρχ. Μακαρίου Γ', αρ. 50, Κτίριο Άλφα, 1ος όροφος, 1065 Λευκωσία
Τηλ.: 22 710710 Fax: 22339332, www.globalcapital.com.cy

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/6	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
				ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	
1,25	1,11	0,14	12,61%	ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.584,53
3,92	3,82	0,10	2,62%	ΒΙΟΧΑΛΚΟ (ΚΑ)	781,94
1,49	1,70	-0,21	-12,35%	ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	127,97
9,42	9,60	-0,18	-1,87%	ΔΕΗ (ΚΟ)	2.185,44
4,75	4,75	0,00	0,00%	ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	4.541,43
1,40	1,40	0,00	0,00%	ΕΛΒΑΛ (ΚΑ)	173,74
2,06	2,33	-0,27	-11,59%	ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	364,62
6,40	6,55	-0,15	-2,29%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	1.956,07
4,86	4,86	0,00	0,00%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ)	317,69
4,48	5,08	-0,60	-11,81%	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	162,62
4,75	5,20	-0,45	-8,65%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	505,88
1,47	1,48	-0,01	-0,68%	ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	233,67
10,70	11,10	-0,40	-3,60%	ΚΑΕ (ΚΟ)	648,29
2,14	2,06	0,08	3,88%	ΚΥΠΡΟΥ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.915,19
7,77	7,90	-0,13	-1,65%	ΜΕΤΚΑ (ΚΟ)	403,66
8,57	8,70	-0,13	-1,49%	ΜΟΤΟΡ ΟΪΛ (ΚΟ)	949,41
4,74	4,84	-0,10	-2,07%	ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	554,51
14,03	14,52	-0,49	-3,37%	ΟΛΘ (ΚΟ)	141,42
14,25	14,96	-0,71	-4,75%	ΟΛΠ (ΚΟ)	356,25
11,20	11,40	-0,20	-1,75%	ΟΠΑΠ (ΚΟ)	3.572,80
6,10	6,03	0,07	1,16%	ΟΤΕ (ΚΟ)	2.989,92
1,03	1,01	0,02	1,98%	ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1.177,63
4,77	4,75	0,02	0,42%	ΠΛΑΙΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	105,32
2,87	3,00	-0,13	-4,33%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	110,07
2,66	2,72	-0,06	-2,21%	ΣΙΔΕΝΟΡ (ΚΟ)	256,01
2,97	2,84	0,13	4,58%	ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ (ΚΟ)	844,86
2,63	2,75	-0,12	-4,36%	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	287,55
16,80	16,70	0,10	0,60%	ΤΙΤΑΝ (ΚΟ)	1.293,72
8,80	8,57	0,23	2,68%	ΤΙΤΑΝ (ΠΟ)	66,61
0,32	0,35	-0,03	-8,57%	ΥΓΕΙΑ (ΚΟ)	56,28
1,86	1,84	0,02	1,09%	AEGEAN AIRLINES (ΚΟ)	132,84
0,44	0,50	-0,06	-12,00%	ALAPIS (ΚΟ)	21,57
3,32	3,15	0,17	5,40%	ALPHA BANK (ΚΟ)	1.773,78
17,64	17,30	0,34	1,97%	COCA - COLA (ΚΟ)	6.464,90
3,17	3,01	0,16	5,32%	EUROBANK EFG (ΚΟ)	1.752,85
5,60	5,65	-0,05	-0,88%	EUROBANK PROPERTIES (ΚΟ)	341,60
4,01	4,50	-0,49	-10,89%	FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	204,48
9,86	10,05	-0,19	-1,89%	FRIGOGLASS (ΚΟ)	397,98
0,75	0,72	0,03	4,17%	J. & P. - ΑΒΑΞ (ΚΟ)	58,24
5,09	5,00	0,09	1,80%	JUMBO (ΚΟ)	661,41
3,76	3,96	-0,20	-5,05%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	166,41
0,64	0,61	0,03	4,92%	MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	493,01
0,63	0,63	0,00	0,00%	MARFIN POPULAR BANK (ΚΟ)	1.018,91
4,43	4,50	-0,07	-1,56%	S & B ΟΡΥΚΤΑ (ΚΟ)	229,40
				ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒΑΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	
5,87	5,72	0,15	2,62%	ALPHA ETF FTSE Athex 20	33,47
12,87	13,38	-0,51	-3,81%	NBGAM ETF ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ Χ.Α.	3,60
6,89	7,17	-0,28	-3,91%	NBGAM ETF GREECE & TURKEY 30	2,68
				ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΕΣΑΙΑΣ & ΜΙΚΡΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ	
1,33	1,46	-0,13	-8,90%	ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	14,87
0,41	0,43	-0,02	-4,65%	ΑΚΡΙΤΑΣ (ΚΟ)	5,33
0,49	0,50	-0,01	-2,00%	ΑΛΚΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	8,43
0,58	0,54	0,04	7,41%	ΑΛΟΥΜΥΛ (ΚΟ)	12,77
1,03	1,01	0,02	1,98%	ALPHA TRUST ΑΝΔΡΟΜΕΔΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ)	28,33
0,29	0,31	-0,02	-6,45%	ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	4,44
0,39	0,41	-0,02	-4,88%	ΒΑΛΚΑΝ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	7,85
0,29	0,34	-0,05	-14,71%	ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν. - MODA BAGNO (ΚΟ)	5,45
0,57	0,54	0,03	5,56%	ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	13,67
0,69	0,75	-0,06	-8,00%	ΒΙΣ (ΚΟ)	3,43
1,36	1,33	0,03	2,26%	ΒΟΓΙΑΤΖΟΓΛΟΥ SYSTEMS (ΚΟ)	8,60
1,04	1,09	-0,05	-4,59%	ΒΩΒΟΣ ΜΠΑΜΠΗΣ (ΚΟ)	35,29
0,37	0,35	0,02	5,71%	ΓΑΛΑΞΙΔΙ (ΚΟ)	5,21
0,65	0,65	0,00	0,00%	ΓΙΟΥΡΟΜΠΡΟΚΕΡΣ (ΚΟ)	3,90
5,60	5,82	-0,22	-3,78%	ΔΑΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ (ΚΟ)	84,00
1,55	1,54	0,01	0,65%	ΔΙΑΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	46,75
0,76	0,69	0,07	10,14%	ΔΟΜΙΚΗ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΟ)	12,07
0,67	0,67	0,00	0,00%	ΔΟΥΡΟΣ (ΚΟ)	2,65
0,44	0,42	0,02	4,76%	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	6,02
0,37	0,37	0,00	0,00%	ΕΙΔΗΣΕΟΦΩΝΙΚΗ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	10,30
0,49	0,50	-0,01	-2,00%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	5,51
0,94	0,97	-0,03	-3,09%	ΕΛ. ΒΙΟΜ. ΖΑΧΑΡΗΣ (ΚΑ)	34,54
0,70	0,70	0,00	0,00%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	13,05
0,57	0,57	0,00	0,00%	ΕΛΒΕ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ (ΚΟ)	7,54
0,45	0,46	-0,01	-2,17%	ΕΛΓΕΚΑ (ΚΟ)	14,37
1,34	1,35	-0,01	-0,74%	ΕΛΙΝΟΙΛ (ΚΟ)	31,93
26,83	26,65	0,18	0,68%	ΕΛΛΑΔΟΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	532,97
1,20	1,28	-0,08	-6,25%	ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΛΩΔΙΑ (ΚΟ)	32,67
0,59	0,59	0,00	0,00%	ΕΛΤΟΝ (ΚΟ)	15,77
1,93	1,76	0,17	9,66%	ΕΛΤΡΑΚ (ΚΟ)	28,89
0,41	0,42	-0,01	-2,38%	ΕΠΙΛΕΚΤΟΣ (ΚΟ)	21,46
0,48	0,45	0,03	6,67%	ΕΤΕΜ (ΚΑ)	14,40
0,51	0,50	0,01	2,00%	ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ (ΚΟ)	14,14
3,11	3,00	0,11	3,67%	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	22,85
1,23	1,21	0,02	1,65%	ΙΑΣΩ (ΚΟ)	65,38
0,48	0,49	-0,01	-2,04%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	41,63
0,92	0,93	-0,01	-1,08%	ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	26,29
0,55	0,55	0,00	0,00%	ΙΝΤΕΡΤΕΚ (ΚΟ)	6,18
2,60	2,65	-0,05	-1,89%	ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ (ΚΟ)	44,20
1,59	1,65	-0,06	-3,64%	ΚΑΝΑΚΗΣ Σ. (ΚΟ)	11,93
0,69	0,74	-0,05	-6,76%	ΚΑΡΑΜΟΛΕΓΚΟΣ (ΚΟ)	6,72
1,92	1,93	-0,01	-0,52%	ΚΑΡΑΤΖΗ (ΚΟ)	28,19
1,83	1,84	-0,01	-0,54%	ΚΕΚΡΟΨ (ΚΟ)	6,04
0,90	0,90	0,00	0,00%	ΚΕΠΕΝΟΥ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	6,03
0,56	0,60	-0,04	-6,67%	ΚΛΟΥΚΙΝΑΣ - ΛΑΠΠΑΣ (ΚΟ)	22,52
0,38	0,37	0,01	2,70%	ΚΛΩΣ/ΓΙΑ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ (ΚΑ)	4,37
4,57	4,67	-0,10	-2,14%	ΚΟΡΡΕΣ (ΚΟ)	52,78
0,50	0,46	0,04	8,70%	ΚΡΕΚΑ (ΚΟ)	3,56
1,79	1,80	-0,01	-0,56%	ΚΡΕΤΑ ΦΑΡΜ (ΚΟ)	52,77
0,82	0,84	-0,02	-2,38%	ΚΡΙ - ΚΡΙ (ΚΟ)	27,11
0,36	0,37	-0,01	-2,70%	ΚΤΗΜΑ ΛΑΖΑΡΙΔΗ (ΚΟ)	5,69
0,51	0,54	-0,03	-5,56%	ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΣ Η.- F.H.L. (ΚΟ)	11,94
0,51	0,47	0,04	8,51%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	3,87
0,62	0,62	0,00	0,00%	ΛΑΝΑΚΑΜ (ΚΟ)	3,68
0,48	0,48	0,00	0,00%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΚΑ)	3,99
0,42	0,42	0,00	0,00%	ΛΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΠΑ)	0,91
0,49	0,49	0,00	0,00%	ΛΙΒΑΝΗΣ (ΚΟ)	3,79
1,70	1,93	-0,23	-11,92%	ΛΟΥΛΗ ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	28,26
0,41	0,42	-0,01	-2,38%	ΜΑΘΙΟΣ ΠΥΡΙΜΑΧΑ (ΚΟ)	4,03
1,18	1,18	0,00	0,00%	ΜΙΝΕΡΒΑ (ΚΑ)	7,32
0,46	0,50	-0,04	-8,00%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	5,29
0,60	0,61	-0,01	-1,64%	ΜΠΗΤΡΟΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ (ΚΟ)	9,51
0,65	0,70	-0,05	-7,14%	ΝΑΚΑΣ ΜΟΥΣΙΚΗ (ΚΟ)	4,12
0,30	0,30	0,00	0,00%	ΝΑΥΤΕΜΠΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	7,18
0,69	0,73	-0,04	-5,48%	ΝΗΡΕΥΣ (ΚΟ)	43,90
0,39	0,40	-0,01	-2,50%	ΝΤΡΟΥΚΦΑΡΜΠΕΝ (ΚΟ)	6,04
0,70	0,63	0,07	11,11%	ΙΝΤΕΑΛ ΟΜΙΛΟΣ (ΚΟ)	5,81
0,55	0,57	-0,02	-3,51%	ΠΑΡΝΑΣΣΟΣ (ΚΟ)	11,12
2,12	2,30	-0,18	-7,83%	ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΟ)	14,99
0,53	0,51	0,02	3,92%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΘΡΑΚΗΣ (ΚΟ)	24,35
3,28	3,01	0,27	8,97%	ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΚΑ)	89,80
0,81	0,81	0,00	0,00%	ΡΕΒΟΪΛ (ΚΟ)	18,05
1,08	1,08	0,00	0,00%	ΣΑΡΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ ΚΥΛ/ΜΥΛΟΙ (ΚΟ)	4,52
0,64	0,65	-0,01	-1,54%	ΣΕΛΟΝΤΑ ΙΧΘ/ΓΕΙΑΙ (ΚΟ)	18,74
0,90	0,76	0,14	18,42%	ΣΙΔΜΑ (ΚΟ)	9,00
0,68	0,68	0,00	0,00%	ΣΠΥΡΟΥ ΑΓΡ. ΟΙΚ. (ΚΟ)	19,34
0,29	0,29	0,00	0,00%	ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ (ΚΟ)	11,48
0,97	0,96	0,01	1,04%	ΣΩΛ/ΓΕΙΑ ΚΟΡΙΝΘΟΥ (ΚΟ)	120,45
1,74	1,52	0,22	14,47%	ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	57,64
0,47	0,47	0,00	0,00%	ΤΖΙΡΑΚΙΑΝ ΠΡΟΦΙΛ (ΚΑ)	5,97
1,14	1,06	0,08	7,55%	ΧΑΪΔΕΜΕΝΟΣ (ΚΟ)	9,51
0,81	0,82	-0,01	-1,22%	ΧΑΛΚΟΡ (ΚΑ)	82,04
0,77	0,77	0,00	0,00%	ΧΑΤΖΗΚΡΑΝΙΩΤΗ Ε. ΥΙΟΙ (ΚΟ)	3,11
0,29	0,30	-0,01	-3,33%	A.S. COMPANY (ΚΟ)	6,34
0,51	0,51	0,00	0,00%	ALSINCO (ΚΟ)	2,56
0,73	0,76	-0,03	-3,95%	ATTICA BANK (ΚΟ)	178,77
0,43	0,40	0,03	7,50%	AUDIOVISUAL (ΚΟ)	19,55
1,53	1,53	0,00	0,00%	AUTOHELLAS (ΚΟ)	55,63
0,75	0,70	0,05	7,14%	AXON ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	15,19
0,46	0,49	-0,03	-6,12%	BYTE COMPUTER (ΚΟ)	7,28
0,32	0,30	0,02	6,67%	CENTRIC ΠΟΛΥΜΕΣΑ (ΚΟ)	14,40
0,34	0,36	-0,02	-5,56%	CPI (ΚΟ)	3,37
0,49	0,51	-0,02	-3,92%	CYCLON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	13,07
0,93	0,88	0,05	5,68%	DIONIC (ΚΟ)	27,01
1,19	1,18	0,01	0,85%	EURODRIP (ΚΟ)	52,89
0,23	0,25	-0,02	-8,00%	EUROMEDICA (ΚΟ)	10,04
0,58	0,60	-0,02	-3,33%	F.G. EUROPE (ΚΟ)	30,62
8,57	8,56	0,01	0,12%	FLEXOPACK (ΚΟ)	100,44
0,34	0,35	-0,01	-2,86%	FORTHNET (ΚΟ)	52,85
0,95	0,99	-0,04	-4,04%	INFORM ΛΥΚΟΣ Π. (ΚΟ)	19,55
0,48	0,44	0,04	9,09%	INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	63,85
0,65	0,62	0,03	4,84%	INTRAKAT (ΚΟ)	15,05
1,14	1,07	0,07	6,54%	KLEEMAN HELLAS (ΚΟ)	26,96
0,44	0,43	0,01	2,33%	LAVIPHARM (ΚΟ)	22,48
0,80	0,80	0,00	0,00%	LOGISMOS (ΚΟ)	3,79
2,09	1,80	0,29	16,11%	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	8,73
5,05	5,03	0,02	0,40%	MERMEREN KOMBINAT A.D.PRILEP(ΕΛΠ)	2,37
0,91	0,95	-0,04	-4,21%	MEVACO (ΚΟ)	9,56
3,13	3,11	0,02	0,64%	MIG REAL ESTATE ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	38,62
2,52	2,45	0,07	2,86%	MLS ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ (ΚΟ)	31,29
2,83	2,84	-0,01	-0,35%	NEXANS ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	17,35
0,32	0,34	-0,02	-5,88%	PASAL (ΚΟ)	4,79
0,43	0,39	0,04	10,26%	PROFILE (ΚΟ)	5,24
0,54	0,53	0,01	1,89%	PROTON BANK (ΚΟ)	33,85
0,46	0,46	0,00	0,00%	QUALITY & RELIABILITY (ΚΟ)	3,14
1,02	1,01	0,01	0,99%	QUEST HOLDINGS (ΚΟ)	49,68
0,89	0,88	0,01	1,14%	REDS (ΚΟ)	51,12
2,05	2,13	-0,08	-3,76%	RILKEN (ΚΟ)	6,89
0,36	0,37	-0,01	-2,70%	SCIENS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	95,30
1,19	1,19	0,00	0,00%	SPACE HELLAS (ΚΟ)	7,68
0,44	0,42	0,02	4,76%	SPRIDER STORES (ΚΟ)	11,56
0,79	0,76	0,03	3,95%	TRASTOR ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	43,36
				ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΑΜΗΛΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ	
0,19	0,19	0,00	0,00%	ΑΝΕΚ (ΚΟ)	35,22
2,03	2,25	-0,22	-9,78%	ΑΝΕΚ (ΠΟ `90)	0,63
0,54	0,54	0,00	0,00%	ΑΝΕΚ (ΠΟ `96)	1,60
2,20	2,15	0,05	2,33%	ΑΣΤΗΡ ΠΑΛΑΣ (ΚΟ)	140,58
0,16	0,14	0,02	14,29%	ΒΙΟΤΕΡ (ΚΟ)	2,81
7,20	7,28	-0,08	-1,10%	ΓΕΚΕ (ΚΑ)	60,62
0,25	0,24	0,01	4,17%	ΓΕΝΙΚΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ (ΚΟ)	6,02
0,87	0,98	-0,11	-11,22%	ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	123,54
0,08	0,09	-0,01	-11,11%	Γ.Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (ΚΟ)	4,20
0,29	0,26	0,03	11,54%	ΔΡΟΜΕΑΣ (ΚΟ)	10,07
0,30	0,29	0,01	3,45%	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ (ΚΟ)	4,11
6,10	5,70	0,40	7,02%	ΖΑΜΠΑ (ΚΑ)	6,11
3,93	3,83	0,10	2,61%	ΗΡΑΚΛΗΣ ΑΓΕΤ (ΚΟ)	279,36
0,24	0,23	0,01	4,35%	ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	2,16
0,18	0,19	-0,01	-5,26%	ΙΜΠΕΡΙΟ-ΑΡΓΩ ΓΚΡΟΥΠ (ΚΟ)	11,18
0,27	0,27	0,00	0,00%	ΚΟΡΔΕΛΛΟΥ Χ. ΑΦΟΙ (ΚΟ)	5,73
18,72	18,88	-0,16	-0,85%	ΛΑΜΨΑ (ΚΟ)	399,93
2,75	2,85	-0,10	-3,51%	ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ (ΚΟ)	195,05
0,27	0,27	0,00	0,00%	ΜΟΥΖΑΚΗΣ (ΚΑ)	8,69
0,09	0,11	-0,02	-18,18%	ΜΟΧΛΟΣ (ΚΟ)	6,61
0,10	0,11	-0,01	-9,09%	ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ (ΚΑ)	2,54
0,47	0,47	0,00	0,00%	ΜΠΟΥΤΑΡΗΣ Ι. & ΥΙΟΣ (ΠΑ)	0,72
0,21	0,27	-0,06	-22,22%	ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	1,04
0,23	0,23	0,00	0,00%	ΠΕΡΣΕΥΣ (ΚΟ)	3,97
0,16	0,18	-0,02	-11,11%	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ (ΚΟ)	3,89
0,08	0,09	-0,01	-11,11%	ΣΑΝΥΟ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	4,09
0,25	0,25	0,00	0,00%	ΣΕΛΜΑΝ (ΚΟ)	15,06
0,12	0,13	-0,01	-7,69%	ΦΙΕΡΑΤΕΞ (ΚΟ)	1,22
0,27	0,27	0,00	0,00%	ΦΙΝΤΕΞΠΟΡΤ (ΚΟ)	1,98
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΧΑΤΖΗΙΩΑΝΝΟΥ (ΚΟ)	5,73
0,28	0,28	0,00	0,00%	AVENIR (ΚΟ)	29,52
0,13	0,13	0,00	0,00%	INTERFISH ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	3,76
0,22	0,23	-0,01	-4,35%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΚΟ)	7,52
0,49	0,40	0,09	22,50%	ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΠΟ)	1,26
0,15	0,15	0,00	0,00%	PAPERPACK ΤΣΟΥΚΑΡΙΔΗΣ Ι. (ΚΟ)	1,78
0,09	0,09	0,00	0,00%	PC SYSTEMS (ΚΟ)	3,69
0,14	0,15	-0,01	-6,67%	SPIDER - ΠΕΤΣΙΟΣ Ν.& ΥΙΟΙ (ΚΟ)	4,07
0,12	0,13	-0,01	-7,69%	T BANK (ΚΟ)	17,36
0,05	0,06	-0,01	-16,67%	UNIBIOS (ΚΟ)	4,59

Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας

10-17/6/11

Ανοδος	10/6	17/6	
ΙΝΤΕΡΓΟΥΝΤ - ΞΥΛΕΜΠΟΡΙΑ (ΠΟ)	0,40	0,49	**22,50%**
ΣΙΔΜΑ (ΚΟ)	0,76	0,90	**18,42%**
MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	1,80	2,09	**16,11%**
ΤΕΧΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ (ΚΟ)	1,52	1,74	**14,47%**
ΒΙΟΤΕΡ (ΚΟ)	0,14	0,16	**14,29%**

Πτώση	10/6	17/6	
ΠΑΪΡΗΣ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ (ΚΟ)	0,27	0,21	**-22,22%**
ΝΕΛ (ΚΟ)	0,19	0,15	**-21,05%**
ΜΟΧΛΟΣ (ΚΟ)	0,11	0,09	**-18,18%**
UNIBIOS (ΚΟ)	0,06	0,05	**-16,67%**
ΑΕΓΕΚ (ΚΟ)	0,18	0,15	**-16,67%**

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 17/6	ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ.	ΔΙΑΦ. ΕΒΔ.	ΜΕΤΑ-ΒΟΛΗ %	ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ	ΚΕΦΑΛΑΙΟ-ΠΟΙΗΣΗ
				ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΧΑΜΗΛΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ & ΕΙΔΙΚΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ	
0,37	0,40	-0,03	-7,50%	ΑΘΗΝΑ (ΚΟ)	18,19
1,70	1,70	0,00	0,00%	ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	870,79
11,70	11,70	0,00	0,00%	ΕΡΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ (ΚΟ)	4,27
6,15	6,15	0,00	0,00%	ΕΡΙΟΥΡΓΙΑ ΤΡΙΑ ΑΛΦΑ (ΠΟ)	1,51
14,00	14,00	0,00	0,00%	ΙΟΝΙΚΗ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	187,66
65,00	65,00	0,00	0,00%	ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΑ)	179,40
1,06	1,06	0,00	0,00%	ΝΙΚΑΣ (ΚΟ)	21,45
7,60	7,60	0,00	0,00%	ALPHA ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	106,40
0,38	0,40	-0,02	-5,00%	ATTICA ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	72,83
13,50	13,50	0,00	0,00%	CROWN HELLAS CAN (ΚΟ)	324,84
0,59	0,59	0,00	0,00%	ELBISCO ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΑ)	31,72
0,91	0,96	-0,05	-5,21%	VIVERE (ΚΟ)	29,95
				ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ	
0,15	0,18	-0,03	-16,67%	ΑΕΓΕΚ (ΚΟ)	5,00
0,36	0,36	0,00	0,00%	ΑΛΦΑ ΓΚΡΙΣΙΝ (ΚΟ)	4,02
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΑΤΛΑΝΤΙΚ (ΚΟ)	2,28
0,04	0,04	0,00	0,00%	ΑΤΤΙ - ΚΑΤ (ΚΟ)	3,27
0,48	0,49	-0,01	-2,04%	ΒΑΡΑΓΚΗΣ (ΚΟ)	3,10
0,15	0,16	-0,01	-6,25%	ΒΑΡΒΑΡΕΣΟΣ (ΚΑ)	1,55
0,22	0,23	-0,01	-4,35%	ΔΟΛ (ΚΟ)	18,26
0,04	0,04	0,00	0,00%	ΕΔΡΑΣΗ - ΨΑΛΛΙΔΑΣ Χ. (ΚΟ)	1,26
0,04	0,04	0,00	0,00%	ΕΙΚΟΝΑ - ΗΧΟΣ (ΚΟ)	0,83
3,70	3,70	0,00	0,00%	ΕΛΒΙΕΜΕΚ (ΚΟ)	26,22
0,76	0,76	0,00	0,00%	ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ (ΚΟ)	6,08
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΧΘ/ΓΕΙΕΣ (ΚΟ)	2,43
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ (ΚΟ)	1,97
0,14	0,14	0,00	0,00%	ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΔΕΣΜΟΣ (ΠΟ)	0,17
0,24	0,22	0,02	9,09%	ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	4,14
0,79	0,79	0,00	0,00%	ΙΠΠΟΤΟΥΡ (ΚΑ)	4,71
0,14	0,14	0,00	0,00%	ΚΑΡΔΑΣΙΛΑΡΗΣ (ΚΟ)	3,07
0,12	0,12	0,00	0,00%	ΚΟΥΜΠΑΣ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2,11
0,12	0,13	-0,01	-7,69%	ΜΑΪΛΛΗΣ Μ.Ι.(ΚΟ)	8,78
0,31	0,29	0,02	6,90%	ΜΑΡΑΚ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ (ΚΟ)	2,97
0,24	0,25	-0,01	-4,00%	ΜΗΧΑΝΙΚΗ (ΚΟ)	16,07
0,17	0,18	-0,01	-5,56%	ΜΗΧΑΝΙΚΗ (ΠΟ)	4,41
0,15	0,19	-0,04	-21,05%	ΝΕΛ (ΚΟ)	51,09
0,25	0,27	-0,02	-7,41%	ΝΕΩΡΙΟΝ (ΚΟ)	5,87
0,22	0,20	0,02	10,00%	ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ (ΚΟ)	11,18
0,26	0,26	0,00	0,00%	ΠΕΤΖΕΤΑΚΙΣ (ΚΟ)	6,65
0,22	0,24	-0,02	-8,33%	ΠΗΓΑΣΟΣ ΕΚΔΟΤΙΚΗ (ΚΟ)	10,31
0,22	0,22	0,00	0,00%	ΤΕΓΟΠΟΥΛΟΣ Χ.Κ. (ΚΟ)	12,00
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΤΕΞΑΠΡΕΤ (ΚΟ)	1,11
0,41	0,41	0,00	0,00%	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	2,67
1,77	1,96	-0,19	-9,69%	ΤΗΛΕΤΥΠΟΣ (ΚΟ)	66,90
0,05	0,06	-0,01	-16,67%	ALTEC (ΚΟ)	10,76
0,07	0,07	0,00	0,00%	COMPUCON (ΚΟ)	0,87
1,50	1,50	0,00	0,00%	FASHION BOX (ΚΟ)	12,89
0,80	0,80	0,00	0,00%	HELLAS ONLINE (ΚΟ)	124,44
0,17	0,18	-0,01	-5,56%	NUTRIART (ΚΟ)	7,23
0,33	0,33	0,00	0,00%	OLYMPIC CATERING (ΚΟ)	2,30
0,05	0,05	0,00	0,00%	RIDENCO (ΚΟ)	1,15
0,07	0,08	-0,01	-12,50%	SATO ΑΕ (ΚΟ)	1,96
0,25	0,29	-0,04	-13,79%	YALCO - ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ΚΑ)	3,30
				ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ	
0,23	0,23	0,00	0,00%	ΕΛΦΙΚΟ (ΚΟ)	1,03
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΕΥΡΩΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ (ΚΟ)	0,88
0,12	0,11	0,01	9,09%	ΚΕΡΑΜΕΙΑ ΑΛΛΑΤΙΝΗ (ΚΟ)	2,95
0,04	0,04	0,00	0,00%	ΚΛΩΝΑΤΕΞ (ΚΟ)	0,83
0,08	0,08	0,00	0,00%	ΚΛΩΝΑΤΕΞ (ΠΟ)	0,63
				ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	
0,89	0,89	0,00	0,00%	ALPHA TRUST ΑΕΠΕΥ (ΚΟ)	27,68
				ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ	
2,86	2,86	0,00	0,00%	DIVERSA (ΚΟ)	5,03
				ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	
1,45	1,45	0,00	0,00%	OPTRONICS TECHNOLOGIES (ΚΟ)	4,83
				ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
3,30	3,30	0,00	0,00%	EUROXX ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΗ (ΚΟ)	32,29
				ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
2,23	2,23	0,00	0,00%	ΒΙΟΪΑΤΡ.& ΡΟΜΠΟΤ.ΤΕΧΝΟΛ. (ΚΟ)	12,04
				ΛΙΑΝΙΚΟ & ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	
1,50	1,50	0,00	0,00%	MEDITERRA (ΚΟ)	10,95
				ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	
0,89	0,81	0,08	9,88%	ΕΝΤΕΡΣΟΦΤ (ΚΟ)	7,93
				ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ	
2,20	2,20	0,00	0,00%	ΝΤΟΠΛΕΡ (ΚΟ)	23,32
				ΤΡΟΦΙΜΑ	
1,09	1,09	0,00	0,00%	ΚΡΗΤΩΝ ΑΡΤΟΣ (ΚΟ)	4,85
				ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ	
2,47	2,47	0,00	0,00%	ENVITEC (ΚΟ)	24,50
				ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	
0,58	0,58	0,00	0,00%	EPSILON NET (ΚΟ)	3,24
2,52	2,52	0,00	0,00%	PERFORMANCE TECHNOLOGIES (ΚΟ)	9,85
3,65	3,65	0,00	0,00%	VIDAVO (ΚΟ)	3,13
				ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	
4,25	4,20	0,05	1,19%	ΦΟΥΝΤΛΙΝΚ (ΚΟ)	15,40

ΣΕ ΑΝΑΣΤΟΛΗ : ΑΛΥΣΙΔΑ (ΚΟ), ΑΛΥΣΙΔΑ (ΠΟ), ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ (ΚΟ), ΑΤΕΡΜΩΝ (ΚΟ), ΔΙΕΚΑΤ (ΚΟ), ΛΑΝ-ΝΕΤ (ΚΟ), ΜΑΞΙΜ ΠΕΡΤΣΙΝΙΔΗΣ (ΚΑ), ΜΕΣΟΧΩΡΙΤΗ ΑΦΟΙ (ΚΟ), ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ (ΚΟ), ΠΡΑΞΙΤΕΛΕΙΟ (ΠΟ), ΣΑΟΣ ΦΕΡΡΥΣ (ΚΟ), ΧΑΛΥΒΔΟΦΥΛΛΩΝ (ΚΟ), ΩΜΕΓΑ ΑΕΕΧ (ΚΟ), ALTIUS ΑΕΕΧ (ΚΟ), ΒΕΤΑΝΕΤ (ΚΟ), HITECH SNT (ΚΟ), MICROLAND COMPUTERS (ΚΟ), UNITED TEXTILES (ΚΟ)

* Αφορά τη χρήση 2009. Για τον υπολογισμό του P/E, έχουν χρησιμοποιηθεί τα Ενοποιημένα Κέρδη μετά Φόρων και Δικαιωμάτων Μειοψηφίας ανά μετοχή, βάσει του σταθμισμένου αριθμού μετοχών.

alphatrust
ALPHA TRUST ΑΕΠΕΥ
Ξενίας 5, 145 62 Κηφισιά
Τηλ.: 210 6289300
www.alphatrust.gr

Υποπτος φοροδιαφυγής ο CEO της Santander

Στο στόχαστρο της ισπανικής δικαιοσύνης και άλλα ένδεκα μέλη της οικογένειάς του

Στο στόχαστρο της ισπανικής δικαιοσύνης βρίσκεται ο ισχυρός τραπεζίτης της Banco Santander, Εμίλιο Μποτίν, καθώς και άλλα ένδεκα μέλη της οικογένειάς του λόγω υποψιών για «οικογενειακών διαστάσεων» φοροδιαφυγή. Συγκεκριμένα, το Εθνικό Δικαστήριο της Ισπανίας θα εξετάσει τον Εμίλιο Μποτίν, διευθύνοντα σύμβουλο της τραπέζης (CEO), τα πέντε του παιδιά, τον αδελφό του Χαϊμέ Μποτίν και τα πέντε παιδιά του.

Σε απόφαση του Δικαστηρίου αναφέρεται πως η έρευνα θα επικεντρωθεί στα έγγραφα των επιστροφών φόρου, καθώς και σε άλλα φορολογικά έγγραφα, τα οποία υποβλήθηκαν στις αρμόδιες υπηρεσίες την τετραετία 2005-2009. Ο δικαστής Φερνάντο Αντρέου δήλωσε πως συγκατατέθηκε να διεξαγάγει έρευνες για την οικογένεια Μποτίν, αφότου προσέφυγαν σε αυτόν οι ισπανικές αρχές για την πάταξη της διαφθοράς και την αντιμετώπιση του οικονομικού εγκλήματος. Η Banco Santander είναι η μεγαλύτερη της Ισπανίας και η μεγαλύτερη της Ευρωζώνης με κριτήριο την κεφαλαιοποίησή της. Ο δε Εμίλιο Μποτίν ανήκει σε ιστορική οικογένεια τραπεζιτών της Ισπανίας και σε αυτόν πιστώνεται η μεταμόρφωση της Banco Santander σε μία τράπεζα διεθνούς βεληνεκούς.

Η είδηση για την έρευνα έγινε γνωστή την Πέμπτη και την Παρασκευή η τράπεζα συγκάλεσε την ετήσια γενική της συνέλευση

Η είδηση για τη δικαστική έρευνα έγινε γνωστή χθες, και σήμερα η τράπεζα συγκαλεί την ετήσια γενική της συνέλευση.

Η υπόθεση αυτή, στο πλαίσιο της οποίας θα εξεταστεί από τις εισαγγελικές αρχές και η κόρη του Εμίλιο Μποτίν, Ανα Πατρίθια, επικεφαλής της Santander Βρετανίας, συνδέεται με τραπεζικούς λογαριασμούς των Μποτίν στην τράπεζα HSBC Private Bank Suisse. Οι αρχές έλαβαν πληροφορίες για πελάτες τής εν λόγω μη εισηγμένης τράπεζας της HSBC στην Ελβετία από τις γαλλικές αρχές. Στη συνέχεια, οι οικονομικές υπηρεσίες της Ισπανίας ζήτησαν στοιχεία λογαριασμών από τα μέλη της οικογένειας Μποτίν, αρχής γενομένης από το 2005.

Ωστόσο, ήταν τόσος ο όγκος των εγγράφων, ώστε δεν ήταν δυνατόν να εξεταστούν πλήρως. Εξού και οι οικονομικές υπηρεσίες ζήτησαν να διεξαχθούν εισαγγελικές έρευνες. Η διαδικασία αυτή πρέπει να ξεκινήσει πριν από τις 30 Ιουνίου, οπότε και λήγει η σχετική προθεσμία και η υπόθεση θα τεθεί στο αρχείο.

REUTERS, BLOOMBERG

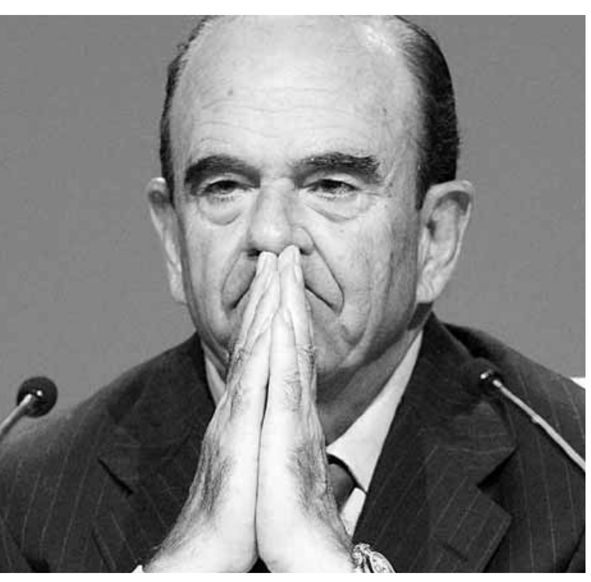
REUTERS

Ο Εμίλιο Μποτίν ανήκει σε ιστορική οικογένεια τραπεζιτών της Ισπανίας και σε αυτόν πιστώνεται η μεταμόρφωση της Banco Santander σε τράπεζα διεθνούς βεληνεκούς.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη
(Σε δολάρια)

Εταιρείες	Πριν από το κλείσιμο	Πρ/νο
3M COMPANY	91.31	91.03
ALCOA INC	14.78	14.96
ALLEGHENY TECH	58.35	60.45
ALTRIA GROUP	26.88	26.61
AMAZON COM	184.10	185.98
AMER ELEC PWR	37.27	36.93
AMER EXPRESS C	47.83	47.28
AMER INTL GROU	27.95	27.89
AMGEN	58.31	57.89
APPLE INC	324.74	326.75
AVON PRODUCTS	27.09	27.32
BAKER HUGHES I	69.91	70.38
BANK OF AMERIC	10.47	10.50
BAXTER INTL IN	58.05	58.08
BOEING CO	73.80	73.85
BRISTOL MYERS	27.42	27.42
CAMPBELL SOUP	33.93	33.76
CATERPILLAR IN	95.21	95.65
CIGNA CORP	48.93	49.22
CISCO SYSTEMS	14.98	14.84
CITIGROUP	37.38	38.00
CERVECERIAS	57.55	58.14
COCA-COLA CO	65.32	64.97
COLGATE PALMOL	86.01	85.76
COMPUTER SCIEN	38.50	38.20
DANAOS CORP	5.16	5.19
DIANA SHIPPING	11.16	11.13
DOW CHEMICAL C	34.34	34.62
DRYSHIPS	3.86	3.86
DU PONT CO	49.14	49.54
EASTMAN KODAK	3.32	3.35
EMC CORP	26.10	26.49
ENTERGY CP	68.84	68.32
EXCEL MARITIME	3.07	3.06
EXELON CORP	41.38	41.09
EXXON MOBIL	78.90	78.66
FEDEX CORP	86.53	86.49
FORD MOTOR CO	12.76	13.15
FREESEAS	1.85	1.80
GENERAL DYNAMI	71.02	70.85
GENERAL ELEC C	18.29	18.39
GENL MARITIME	1.45	1.47
H J HEINZ CO	53.21	53.02
HALLIBURTON CO	46.51	46.77
HARTFORD FINL	23.93	23.81
HEWLETT-PACKAR	34.97	34.26
HOME DEPOT INC	34.53	33.88
HONEYWELL INTL	56.09	56.05
INTEL CORP	21.42	21.42
INTL BUS MACHI	162.37	162.33
INTL PAPER CO	26.63	27.06
JOHNSON JOHNSO	66.09	66.16
JPMORGAN CHASE	39.93	40.68
LAZARD	35.85	36.20
LIMITED BRANDS	35.40	35.36
MCDONALD'S COR	81.48	81.24
MERCK & CO	35.07	35.18
MICROSOFT CP	23.99	23.74
MORGAN STANLEY	22.11	22.08
NATL SEMICONDU	24.61	24.60
NORFOLK SOUTHE	70.04	71.01
ORACLE CORP	30.90	31.16
PEPSICO INC	68.92	68.48
PFIZER INC	20.15	20.20
PROCTER & GAMB	64.14	63.76
RADIOSHACK	12.43	12.55
RAYTHEON CO	48.36	48.36
ROCKWELL AUTOM	77.96	78.28
SARA LEE CORP	18.87	18.76
SCHLUMBERGER L	82.09	82.66
SOUTHERN	39.47	39.33
STEALTHGAS	4.27	4.32
TEXAS INSTRUME	31.35	31.59
THE AES CORP	12.19	12.07
TSAKOS ENERGY	9.93	9.95
TYCO INTL	46.18	46.61
UNISYS CORP	24.36	24.41
UNITED TECH CP	83.90	83.27
US BANCORP	24.00	23.99
VERIZON COMMS	35.07	35.12
VIACOM CL B	47.18	47.57
WAL-MART STORE	52.69	52.32
WALT DISNEY CO	37.98	38.42
WELLS FARGO &	26.48	26.55

London/Λονδίνο
(Σε πένες)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
3I GROUP	264.70	267.30
ADMIRAL GROUP	1672.00	1705.00
AGGREKO	1873.79	1888.00
ANGLO AMERICAN	2811.00	2863.50
ANTOFAGASTA	1213.26	1240.00
ARM HOLDINGS	568.09	577.00
ASSOC.BR.FOODS	1056.66	1060.00
ASTRAZENECA	3031.58	3095.00
AVIVA	416.47	425.10
B SKY B	829.31	834.00
BAE SYSTEMS	312.21	313.90
BARCLAYS	252.95	257.40
BG GROUP	1326.55	1346.00
BHP BILLITON	2250.39	2283.50
BP	433.75	435.50
BR LAND CO	580.52	591.50
BRIT AM TOBACC	2608.28	2645.50
BRITISH AIRWAY	276.46	282.50
BT GROUP	194.31	197.40
BURBERRY GRP	1304.63	1307.00
BUNZL	750.00	755.00
CAIRN ENERGY	403.30	410.90
CAPITA GROUP	744.41	739.50
CARNIVAL	2192.11	2220.00
CENTRICA	318.70	322.10
COMPASS GROUP	579.86	586.00
DAILY MAIL TST	438.23	443.50
DIAGEO	1260.00	1260.00
DOLPHIN CAP IN	36.00	36.38
ENTERPRISE INN	71.11	72.90
GLAXOSMITHKLIN	1276.19	1287.00
HAMMERSON	474.89	478.60
HAYS	104.31	106.00
HSBC HOLDINGS	607.52	608.60
IMPERIAL TOBAC	1960.09	1988.00
INTERCONT HOTE	1148.45	1188.00
INTL POWER	312.70	313.60
ITV	66.01	67.00
JOHNSON MATTHE	1936.91	1974.00
KAZAKHMYS	1247.05	1266.00
KINGFISHER	266.78	272.10
LAND SECS GROU	836.29	841.50
LEGAL & GENERA	113.33	114.50
LLOYDS BNK GRP	47.01	47.69
MAN GROUP	229.30	232.60
MARKS & SP.	359.72	362.00
MORRISON SUPMK	291.92	295.90
NATIONAL GRID	589.81	590.50
NEXT	2182.09	2232.00
OLD MUTUAL	124.81	125.80
PARTYGAMING	193.40	191.50
PEARSON	1140.34	1165.00
PORVAIR	117.50	117.50
PRUDENTIAL	701.53	710.00
RECKIT BNCSR G	3382.29	3397.00
REED ELSEVIER	532.75	539.50
RENTOKIL INITI	93.75	95.15
REXAM PLC	374.90	378.90
RIO TINTO	4064.01	4111.50
ROLLS ROYCE PL	599.20	606.50
RSA INSRANCE G	132.89	134.60
ROYAL BANK SCO	40.07	40.75
ROYAL DTCH SHL	2097.79	2121.50
SABMILLER	2152.33	2159.50
SAGE GROUP	281.21	284.70
SAINSBURY(J)	323.39	323.60
SCHRODERS	1529.06	1547.00
SCHRODERS NV	1277.00	1294.00
SCOT & STH ENR	1356.00	1371.00
SEVERN TRENT	1431.00	1440.00
SHIRE	1816.00	1848.00
SMITH&NEPHEW	653.03	657.00
SMITHS GROUP	1108.00	1123.00
STANDRD CHART	1545.56	1556.50
TATE & LYLE	633.50	648.00
TESCO	397.21	404.35
UNILEVER	1931.68	1936.00
UNITED UTIL GR	595.50	598.50
UTD BUSINESS M	536.00	540.50
VODAFONE GROUP	158.41	159.65
WHITBREAD	1504.00	1536.00
WILLIAM HILL	215.61	220.50
WOLSELEY	1891.40	1912.00
WPP PLC	740.53	739.00
XSTRATA	1226.12	1259.50
YELL GROUP	5.86	5.90

Zurich /Ζυρίχη
(Σε ελβ.φρ.)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ABB LTD N	21.12	21.70
ADECCO N	53.60	53.80
BALOISE HLD N	86.40	87.85
CLARIANT N	16.65	17.00
CS GROUP AG	33.95	34.17
GIVAUDAN N	887.50	900.00
HOLCIM N	63.10	63.50
INTERSHOP I	315.00	315.00
JULIUS BAER N	33.73	34.01
LONZA GRP AG N	67.20	67.90
NESTLE SA	52.40	52.55
NOVARTIS N	51.75	51.95
RICHEMONT I	51.30	52.05
ROCHE HOLDING	139.80	140.00
SGS N	1598.00	1615.00
SWATCH GROUP I	393.10	398.90
SWISS LIFE HLD	133.40	136.10
SCHWEIZ RUECK	48.21	49.49
SWISSCOM N	386.30	388.40
SYNGENTA N	278.80	279.30
SYNTHES	147.00	148.00
UBS AG N	15.21	15.20
ZURICH FIN N	216.70	218.90

Frankfurt/Φρανκφούρτη
(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ADIDAS N	46.81	47.22
ALLIANZ SE	92.00	92.21
BASF SE	44.61	44.84
BAY MOT WERKE	63.10	61.97
BAYER N AG	57.33	56.11
BEIERSDORF	44.08	44.33
COMMERZBANK	3.04	3.01
DAIMLER AG N	46.97	46.25
DEUTSCHE BANK	39.30	39.46
DEUTSCHE POST	12.49	12.50
DT BOERSE N	52.61	52.90
DT TELEKOM N	10.35	10.33
DT LUFTHANSA A	13.95	13.97
E.ON AG NA	19.00	18.92
FRESENIUS MEDI	50.65	51.27
HENKEL AG&CO V	47.54	47.50
HEIDELBERGCEME	46.04	45.90
K+S AG	53.48	53.70
INFINEON TECH	7.37	7.48
LINDE	115.74	116.39
MAN SE	94.12	94.01
METRO AG	42.25	43.45
MLP	7.10	7.19
MUENCH. RUECK	101.15	102.50
RWE AG	37.33	37.98
SAP AG	41.82	42.03
SIEMENS N	90.40	90.50
THYSSEN KRUPP	34.05	33.92
TUI N	7.27	7.39
VOLKSWAGEN AG	117.30	117.50

Amsterdam/Αμστερνταμ
(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
AEGON	4.46	4.54
AHOLD KON	9.20	9.24
AKZO NOBEL	47.02	47.35
AIR FRANCE - K	10.24	10.41
ARCELORMITTAL	22.41	22.35
ASML HOLDING	25.28	25.60
BAM GROEP KON	4.25	4.32
BOSKALIS WESTM	31.55	31.78
CORIO	46.22	46.42
FUGRO	48.87	50.69
HEINEKEN	40.05	40.12
ING GROEP	7.97	8.04
KONINKLIJKE DS	44.87	45.04
KPN KON	9.93	9.93
PHILIPS KON	17.81	17.60
R.DUTCH SHELL	23.97	24.17
RANDSTAD	31.54	31.57
REED ELSEVIER	8.96	9.08
SBM OFFSHORE	17.16	17.62
TOMTOM N.V.	5.29	5.43
UNIBAIL RODAMC	153.95	153.75
UNILEVER CERT	22.24	22.17
WERELDHAVE	67.37	66.78
WOLTERS KLUWER	14.65	14.88

Milano/Μιλάνο
(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
A2A SPA	1.18	1.17
ATLANTIA	14.28	14.43
AZIMUT HLDG	6.38	6.31
BANCO POPOLARE	1.56	1.57
BULGARI	12.16	12.17
CIR-COMP	1.66	1.65
ENEL	4.55	4.48
EXOR	21.52	21.85
ENI	15.81	15.84
FINMECCANICA	7.99	7.97
GENERALI ASS	14.21	14.19
GEOX	4.05	4.04
IMPREGILO	2.09	2.09
INTESA SANPAOL	1.74	1.70
LUXOTTICA	20.93	20.85
MEDIASET	3.40	3.40
MEDIOBANCA	6.83	6.83
MEDIOLANUM	3.22	3.24
PIRELLI & C	6.77	6.81
PARMALAT	2.59	2.59
RCS MEDIAGROUP	1.26	1.24
PRYSMIAN	14.13	14.31
SNAM RETE GAS	3.99	4.03
STMICROELEC.N.	6.85	7.01
TELECOM ITALIA	0.93	0.93
TENARIS	15.79	15.93
TERNA	3.31	3.32
UNICREDIT	1.46	1.47

Tokyo/Τόκιο
(Σε γιέν)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
AJINOMOTO	944	968
ASAHI BREWERIE	1609	1643
ASAHI KASEI	524	540
ASTELLAS PHARM	3090	3140
BANK OF YOKOHA	377	382
BRIDGESTONE CO	1775	1824
CANON INC	3740	3810
CASIO COMPUTER	550	561
CITIZEN HOLDIN	426	436
CLARION	141	144
CREDIT SAISON	1236	1236
DAIWA SEC GROU	328	332
FUJI HEAVY IND	562	575
FUJIFILM HOLDI	2392	2436
FUJITSU LTD	435	447
HINO MOTORS	447	453
HITACHI	458	474
HONDA MOTOR	2953	2990
IHI	195	198
ISUZU MOTORS	345	354
JPN STEEL WORK	506	539
KAWASAKI HVY I	285	287
KEIO	415	426
KOBE STEEL	168	169
KONICA MINOLTA	647	653
JTEKT	1124	1153
MITSUB UFJ FG	366	371
MITSUBISHI COR	1936	1992
MITSUBISHI ELE	882	892
MITSUBISHI MOT	95	94
NEC CORPORATIO	167	169
NIKON CORP	1915	1960
NIPPON EXPRESS	314	320
NISSAN MOTOR C	794	810
NOMURA HOLDING	377	386
NTT	3765	3810
OBAYASHI CORP	349	356
ODAKYU ELEC RA	605	620
OSAKA GAS	299	300
PIONEER	334	343
RICOH CO LTD	861	876
SANYO ELECTRIC	0	116
SECOM	3720	3825
SEVEN & I HLDG	2181	2211
SHARP CORP	710	718
SHIMIZU CORP	341	348
SHISEIDO	1401	1418
SONY CORP	2001	2035
SUMITOMO CORP	1040	1067
SUZUKI MOTOR	1686	1728
TAISEI CORP	183	187
TDK CORPORATIO	4355	4470
TOBU RAILWAY	327	332
TOKYO DOME COR	153	153
TOKYO ELEC PWR	320	329
TOKYO ELECTRON	4260	4355
TOKYO GAS	370	370
TOPY INDS LTD	206	208
TORAY INDUSTRI	583	600
TOSHIBA CORP	401	407
TOYOBO	111	112
TOYOTA MOTOR C	3195	3250
YAMAHA CORP	882	897
YAMATO HOLDING	1204	1226

Paris/Παρίσι
(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ACCOR	28.12	28.40
AIR LIQUIDE	92.59	92.78
ALSTOM	41.80	42.27
AXA	14.82	15.15
BNP PARIBAS	51.11	51.30
BOUYGUES	30.42	30.70
CAP GEMINI	37.47	38.26
CARREFOUR	27.75	28.75
CASINO GUICHAR	66.77	69.06
CREDIT AGRICOL	9.87	9.90
DANONE	51.38	50.84
DASSAULT SYSTE	57.00	56.75
EADS	21.63	21.68
EDF	26.13	26.30
ESSILOR INTERN	54.38	55.39
FRANCE TELECOM	14.27	14.28
L OREAL	84.93	85.40
L.V.M.H.	113.00	115.00
LAFARGE	43.33	43.64
LAGARDERE S.C.	26.20	26.24
MICHELIN	62.72	63.00
PERNOD RICARD	66.80	66.74
PEUGEOT	28.83	28.43
PPR	114.35	115.25
PUBLICIS GROUP	38.05	38.32
RENAULT	36.86	36.70
SAINT-GOBAIN	41.21	41.09
SANOFI	51.68	51.91
SCHNEIDER ELEC	110.35	110.70
SOCIETE GENERA	38.14	38.78
SODEXO	52.36	52.93
STMICROELECTRO	6.84	6.99
TF1	12.17	12.22
THALES	27.97	28.46
TOTAL	38.09	37.74
VEOLIA ENVIRON	19.55	19.65

Madrid/Μαδρίτη
(Σε ευρώ)

Εταιρείες	Χθεσινό	Προ/νο
ABERTIS	15.27	15.51
ACCIONA SA	71.92	72.97
ACERINOX	12.07	12.11
ADOLFO DOMINGU	8.50	8.50
AGUAS BARNA A	0.00	19.77
AMPER	3.29	3.52
ANTENA 3 DE TV	5.29	5.23
BANESTO	5.60	5.63
BBVA	17.53	7.50
BCO DE SABADEL	2.86	2.87
BEFESA	23.60	23.60
BK PASTOR	3.01	3.01
BK POPULAR	3.86	3.89
BODEGAS RIOJAN	6.33	6.33
CAMPOFRIO FOOD	7.53	7.41
CAT OCCIDENTE	16.80	17.03
CIE AUTOMOTIVE	5.85	6.05
CONS AUX FERR	390.75	396.00
DINAMIA CAP PR	7.90	7.78
DURO FELGUERA	5.84	5.90
EADS	21.57	21.65
ELECNOR	10.55	10.70
ENAGAS	15.87	15.97
ENDESA	22.25	22.58
ERCROS	0.91	0.89
FUNESPANA	7.27	7.80
GAMESA	5.97	6.17
GAS NATURAL	13.77	13.78
IBERIA LIN AER	0.00	3.42
IBERPAPEL	15.47	15.40
INDO INTL	0.60	0.60
INMOB COLONIAL	0.06	0.06
JAZZTEL	4.55	4.52
MAPFRE	2.59	2.61
METROVACESA	5.02	5.05
MIQUEL Y COSTA	22.01	22.08
NATRA	1.21	1.24
NH HOTELES	5.06	5.10
PAP Y CART EUR	3.69	3.74
PESCANOVA	29.65	29.85
PRISA	1.45	1.48
RED ELECTR COR	40.40	41.34
SACYR-VALLE	6.34	6.19
BANCO SANTANDE	7.62	7.62
SEDA BARCELONA	0.09	0.09
SOS CORP ALIME	0.51	0.51
SOTOGRANDE	3.71	3.94
TELEFONICA	16.08	16.02
TUBACEX	2.81	2.86
TUBOS REUNIDOS	2.10	2.11
UNIPAPEL	12.04	12.20
URBAS	0.05	0.05
VIDRALA	21.00	21.02
VINICOLA DEL N	15.50	15.50
ZARDOYA OTIS	10.16	10.21
ZELTIA	2.36	2.40

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ

Δείκτης εμπορευμάτων Reuters
ΚΛΕΙΣΙΜΟ

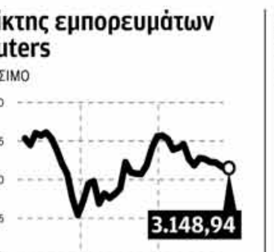

ΣΤΑΘΜΙΣΗ ΣΥΣΤΑΤΙΚΩΝ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ
Σιτάρι (14), Βαμβάκι (13), Καφές (11), Μαλλί (11), Χαλκός (9), Ζάχαρη (7), Καουτσούκ (7), Αραβόσιτος (5), Ρύζι (4), Σόγια (3), Κρέας Βοδ. (3), Κακάο (3), Κασσίτερος (2), Φιστικέλαιο (2), Καρύδα ψίχα (2), Ψευδάργυρος (2), Μόλυβδος (1).

Brent DTD (Λονδίνο)
Σε δολάρια/βαρέλι
ΩΡΑ: 21.20

Χρυσός (Λονδίνο)
Τιμή spot
ΩΡΑ: 21.20

Ζάχαρη/ Sugar

Λονδίνο 16/6/2011 (σε δολ./τόνο)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Αύγουστος '11	710,00	706,50
Οκτώβριος '11	651,90	648,90

Ν. Υόρκη 16/6/2011 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	25,67	25,08
Οκτώβριος '11	24,71	24,15

Καφές/Coffee

Λονδίνο 16/6/2011 (σε δολ./τόνο)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	2.379	2.387
Σεπτέμβριος '11	2.422	2.432

Ν. Υόρκη 16/6/2011 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	259,35	262,65
Σεπτέμβριος '11	262,50	265,85

Σιτάρι/Wheat

Σικάγο 16/6/2011 (σε σεντς/μπούσελ) (70ld)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	702	709
Σεπτέμβριος '11	735	739

Λονδίνο 16/6/2011 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	178,00	178,00
Νοέμβριος '11	174,50	175,00

Καλαμπόκι/ Corn

Σικάγο 16/6/2011 (σε σεντς/μπούσελ)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	720	726
Σεπτέμβριος '11	702	705

Βρώμη/Oats

Σικάγο 16/6/2011 (σε σεντς/μπούσελ)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	360	368
Σεπτέμβριος '11	368	374

Σόγια/Soybeans

Σικάγο 16/6/2011 (σε σεντς/μπούσελ)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούνιος '11	595	594
Σεπτέμβριος '11	592	591

Χυμός πορτοκαλιού /Orange juice

Νέα Υόρκη 16/6/2011 (σε σεντς/lb)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	180,25	183,15
Σεπτέμβριος '11	177,00	180,20

Οι αναφερόμενες τιμές είναι της 6ης μ.μ.

Βαμβάκι/Cotton

Ν. Υόρκη 16/6/2011 (σε σεντς η λίμπρα)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	145,96	151,96
Οκτώβριος '11	127,81	133,45

Κακάο/Cocoa

Λονδίνο 16/6/2011 (σε στερλ. ο τόνος)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	1.796	1.837
Σεπτέμβριος '11	1.809	1.845

Ν. Υόρκη 16/6/2011 (σε δολ./τόνο)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	2.919	2.947
Σεπτέμβριος '11	2.893	2.940

Μαλλί/Wool

Αυστραλία 16/6/2011 (σε σεντς το kg)

	κλεισ.	Προηγ.
Σίδνεϊ	-	-
Μελβούρνη	-	-

Μπράντφορντ 16/6/2011 (σε πένες το kg)

Βαμβάκι/Cotton

Κίνα 16/6/2011 (σε lots)

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος '11	25.460,00	25.375,00
Σεπτέμβριος '11	25.480,00	25.470,00

Πετρέλαιο/Oil

Λονδίνο 16/6/2011 (σε δολ./βαρέλι, FOB)
15.00 GMT

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
BRENT	115,20	119,79
Ιούλιος '11	0,00	117,10

Νέα Υόρκη 16/6/2011 (σε δολ./βαρέλι, FOB), 15.00 GMT
LIGHT CRUDE, 2011

	Πριν το κλεισ.	Προηγ.
Ιούλιος	94,89	94,81
Αύγουστος	95,31	95,26
Σεπτέμβριος	95,31	95,26
Οκτώβριος	95,96	96,11
Νοέμβριος	96,80	96,80
Δεκέμβριος	96,80	96,80
Ιανουάριος (2012)	96,88	97,07

ΑΓΟΡΑ ΜΕΤΑΛΛΩΝ
BULLION MARKETS

Χρυσός/Gold (σε δολάρια ανά ουγγιά)		Πλατίνα/Platinum (σε δολάρια ανά ουγγιά)	
SPOT	1.529,10	SPOT	1.760,00
Προηγούμενο	1.529,85	Προηγούμενο	1.769,00

Αργυρος/Silver (σε σεντς ανά ουγγιά)		Παλλάδιο/Palladium (σε δολάρια ανά ουγγιά)	
SPOT	3.544,00	SPOT	762,75
Προηγούμενο	3.577,00	Προηγούμενο	770,93

ΒΑΣΙΚΑ/LONDON METAL EXCHANGE
(σε δολάρια ο τόνος)

Χαλκός/Copper		Αλουμίνιο/Aluminium	
Μετρητοίς	9.011,00	Μετρητοίς	2.515,00
3 Μηνών	9.019,00	3 Μηνών	2.542,00
Μόλυβδος/Lead		**Νικέλιο/Nikel**	
Μετρητοίς	2.471,00	Μετρητοίς	21.710,00
3 Μηνών	2.492,00	3 Μηνών	2.177,00
Ψευδάργυρος/Zinc		**Κασσίτερος/Tin**	
Μετρητοίς	2.193,00	Μετρητοίς	24.740,00
3 Μηνών	2.205,00	3 Μηνών	2.479,00

STRATEGIC METALS
(Τιμή BID σε δισ. δολ. ΗΠΑ αποθηκευμένα στο Ρότερνταμ)

Antimony (99,6%) a tonne	15,500
Arsenic a LB	0,75
Bismuth a LB	11,00
Cadmium (99,99%) a LB	1,70
Chrome Fe HC a LB	1,20
Cobalt (99,8%) a LB	18,00
Indium a kilo	785
Indium a troy ounce	1.030
Magnesium (99,9%) a tonne	3.200
Maganese Elect (99,7%) a tonne	3.350
Molyb Fe 65 Western	37,00
Molyb Mo 3 Western	16,50
Rhodium a troy ounce	1.875
Ruthenium a troy ounce	160
Selenium a LB	71
Silicon metal lumps a tonne	2.300
Tantalite a LB	130
Titanium (8,00%) a kilo	11
Vanadium Fe 80 (T2)	30
Vanadium Pentox	6,70

Οι αναγραφόμενες τιμές είναι της 6ης μ.μ.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ (SPOT) ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

		ΗΠΑ		ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ		ΙΑΠΩΝΙΑ		ΑΓΓΛΙΑ	
		Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση	Αγορά	Πώληση
ΑΝΑ ΔΟΛΑΡΙΟ	SPOT			0.7087	0.709	80.66	80.71	0.6208	0.621
	1 μήνας			0.0005	0.0005	-0.02	-0.01	0.0002	0.0002
	3 μήνες			0.0017	0.0017	-0.06	-0.05	0.0007	0.0007
	6 μήνες			0.0034	0.0035	-0.16	-0.14	0.0013	0.0014
	12 μήνες			0.0068	-0.0069	-0.4	-0.37	0.003	0.0031
ΑΝΑ ΕΥΡΩ	SPOT	1.4105	1.411			113.77	113.88	0.8756	0.8762
	1 μήνας	-0.0011	-0.0011			-0.12	-0.1	-0.0004	-0.0003
	3 μήνες	-0.0034	-0.0033			-0.35	-0.34	-0.0011	-0.0011
	6 μήνες	-0.0068	-0.0068			-0.77	-0.74	-0.0023	-0.0022
	12 μήνες	0.0139	-0.0134			0.55	-1.6	0.0129	-0.0039
ΑΝΑ 100 ΓΙΕΝ	SPOT	1.239	1.2398	0.8781	0.8789			0.7691	0.7698
	1 μήνας	0.0002	0.0003	0.0008	0.0009			0.0004	0.0005
	3 μήνες	0.0008	0.0009	0.0026	0.0027			0.0013	0.0014
	6 μήνες	0.0021	0.0024	0.0057	0.006			0.003	0.0033
	12 μήνες	0.0057	0.0062	0.0125	-0.0042			0.0073	0.0078
ΑΝΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	SPOT	1.6104	1.6109	1.1413	1.1421	129.89	130.02		
	1 μήνας	-0.0006	-0.0005	0.0005	0.0005	-0.08	-0.06		
	3 μήνες	-0.0018	-0.0017	0.0014	0.0015	-0.24	-0.22		
	6 μήνες	-0.0037	-0.0035	0.0029	0.0031	-0.55	-0.5		
	12 μήνες	-0.0081	-0.0078	0.0052	-0.0166	-1.3	-1.22		

Η τιμή spot είναι η τιμή που είχε το νόμισμα χθες στις 17.00 ώρα Ελλάδος. Πηγή: HSBC Bank plc

Για να υπολογισθούν οι προθεσμιακές τιμές για 1 μήνα, 3 μήνες και 12 μήνες, προσθέτουμε [ή αφαιρούμε αν έχει αρνητικό πρόσημο (-)] στις τιμές spot τα αντίστοιχα ψηφία.

ΒΑΣΙΚΑ ΕΠΙΤΟΚΙΑ

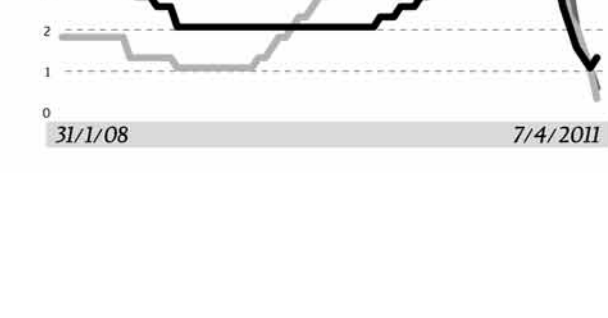

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΔΟΛΑΡΙΟΥ

ΕΥΡΩ	0,7064
ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	5,2682
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	0,6199
ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	6,4876
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	80,70
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,8506
ΚΟΡΟΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	5,5371
ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	0,9838
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	0,9485

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δολάριο ΗΠΑ	1,4088	1,4159	1,4161
Κορόνα Δανίας	7,4588	7,4567	7,4612
Λίρα Αγγλίας-Σκωτίας-Β. Ιρλ.	0,8753	0,8775	0,8779
Κορόνα Σουηδίας	9,2034	9,1824	9,1884
Γιεν Ιαπωνίας (100)	113,63	114,23	114,28
Φράγκο Ελβετίας	1,1958	1,2039	1,2050
Κορόνα Νορβηγίας	7,8785	7,8378	7,8439
Δολάριο Καναδά	1,3929	1,3923	1,3934
Δολάριο Αυστραλίας	1,3424	1,3425	1,3430

ΕΙΔΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ ΤΡΑΠΕΖΟΓΡΑΜΜΑΤΙΩΝ

ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
Δηνάριο Ιορδανίας	1,0027	1,0049
Φιορίνι Ουγγαρίας	269,15	269,35
Δηνάριο Μπαχρέιν	0,5338	0,5341
Δολάριο Νέας Ζηλανδίας	1,7612	1,7627
Δολάριο Σιγκαπούρης	1,7571	1,7586
Δολάριο Χονγκ-Κονγκ	11,0426	11,0449
Κορόνα Ισλανδίας	164,810	165,310
Λίρα Αιγύπτου	8,4185	8,4276
Λίρα Γιβραλτάρ	0,8760	0,8760
Λίρα Συρίας	67,161	67,307
Λίρα Τουρκίας	2,2774	2,2804
Ντιρχάμ Ην. Αραβ. Εμιράτων	5,2018	5,2026
Ραντ Νοτίου Αφρικής	9,6953	9,7385
Ριάλ Κατάρ	5,1567	5,1585
Ριάλ Ομάν	0,5453	0,5454
Ριάλ Σαουδικής Αραβίας	5,3113	5,3119
Σεκέλ ή Σεκαλίμ Ισραήλ	4,9032	4,9177
Κορόνα Τσεχίας	24,174	24,224

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

Ισχύει από 1/6/2011 έως 22/6/2011

ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,4227	ΚΟΡΟΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4573
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β.ΙΡΛ.	0,8807	ΚΟΡΟΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	8,9840

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

Τιμή Αγοράς Τράπεζα της Ελλάδος (ευρώ)

Παλαιάς Κοπής	245,61
Ελισάβετ 1973 & προγενέστερα	245,61
Ελισάβετ 1974 & μεταγενέστερα	245,61
Πώληση	296,29

ΝΟΜΙΣΜΑΤΑ

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΕΥΡΩ
ΤΙΜΕΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖ

ΔΟΛΑΡΙΟ

1,4088 δολ. (ΠΡΟΗΓ. **1,4292** δολ.)

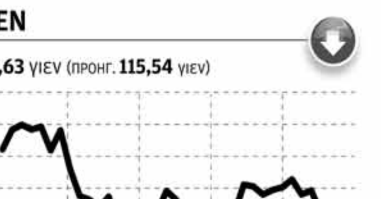

ΣΤΕΡΛΙΝΑ

0,8753 στερλ. (ΠΡΟΗΓ. **0,8797** στερλ.)

ΓΙΕΝ

113,63 γιεν (ΠΡΟΗΓ. **115,54** γιεν)

ΕΛΒΕΤΙΚΟ ΦΡΑΓΚΟ

1,1958 φράγκα (ΠΡΟΗΓ. **1,2164** φράγκα)

ΔΕΙΚΤΕΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Baltic Dry Index

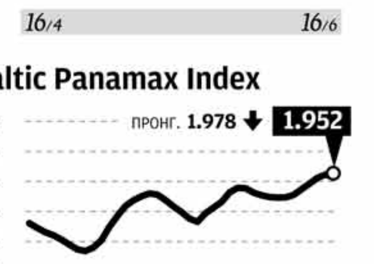

Baltic Capesize Index

Baltic Panamax Index

Baltic Supramax Index

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
Real Estate
ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011

Συρρίκνωση για δέκατο μήνα στην κτηματαγορά

Τα δεδομένα των αγοραπωλησιών παραμένουν αρνητικά

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Τον βηματισμό της προσπαθεί να βρει ο κλάδος των κατασκευών και της ανάπτυξης ακινήτων στην Κύπρο, ο οποίος συνεχίζει να υποφέρει από τη μείωση των συναλλαγών, το ελλιπές ενδιαφέρον των εγχώριων αγοραστών και τη συντηρητική τακτική χορηγήσεων των τραπεζικών ιδρυμάτων.

Τα στοιχεία του Κτηματολογίου δείχνουν ότι τον Μάιο σημειώθηκε νέα μείωση στις αγοροπωλησίες για δέκατο συνεχή μήνα, ενώ σε ετήσια βάση η υποχώρηση είναι της τάξης του 16%.

Παρήγορο στοιχείο είναι ότι τον Μάιο η κάμψη (-13%) ήταν χαμηλότερη σε σχέση με τον Απρίλιο (-20%), βελτίωση που αποτυπώνεται και από τις απαντήσεις που έδωσαν επιχειρήσεις του κλάδου των κατασκευών στη μηνιαία έρευνα οικονομικής συγκυρίας του Κέντρου Οικονομικών Ερευνών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Συγκεκριμένα, στον τομέα των κατασκευών το επιχειρηματικό κλίμα βελτιώθηκε τον Μάιο συγκριτικά με τον Απρίλιο, λόγω καλυτέρευσης της τρέχουσας κατάστασης. Τον Μάιο λιγότερες επιχειρήσεις αξιολογούν αρνητικά τη δραστηριότητα τους τελευταίους τρεις μήνες. Βελτίωση κατέγραψαν και οι αντιλήψεις των επιχειρήσεων για τα υπό εξέλιξη έργα τους (current overall order books). Στα ίδια αρνητικά επίπεδα με τον Απρίλιο παρέμεινε η εκτίμηση των επιχειρήσεων για τις προοπτικές απασχόλησης στον τομέα. Σε σχέση με τον Απρίλιο, περισσότερες επιχειρήσεις αναμένουν μείωση στις τιμές πώλησης τους επόμενους μήνες.

Το πεντάμηνο Ιανουαρίου – Μαΐου οι πωλήσεις κατέγραψαν μείωση 16% σε ετήσια βάση

Η τάση της αγοράς δείχνει ότι οι Κύπριοι αναζητούν φθηνότερες λύσεις και οι εκπτώσεις των κατασκευαστών-πωλητών αποτελούν το σημαντικότερο κίνητρο για την ολοκλήρωση μιας συναλλαγής. Οι μεσίτες τονίζουν ότι ζήτηση υπάρχει, αλλά το πρόβλημα είναι η χρηματοδότηση των υποψήφιων αγοραστών. Το φαινόμενο της μείωσης της τιμής ενός ακινήτου προκειμένου να έρθει στα μέτρα του δανείου που μπορεί να λάβει ένας υποψήφιος αγοραστής δεν αποτελεί, πλέον, μία κατ' εξαίρεση τακτική.

Τα δεδομένα

Τα στοιχεία, τόσο του κτηματολογίου όσο και της Στατιστικής Υπηρεσίας, αποτυπώνουν την ύφεση που χαρακτηρίζει τον κλάδο.

Σε ό,τι αφορά το Κτηματολόγιο, τον Μάιο κατατέθηκαν 697 πωλητήρια έγγραφα έναντι 803 τον Μάιο του 2010, σημειώνοντας κάμψη 13%, ενώ τον Απρίλιο η μείωση στις πωλήσεις ήταν 20% και τον Μάρτιο 21%. Στο πεντάμηνο οι πωλήσεις ήταν 2.988 έναντι 3.544 (ετήσια μείωση 16%).

Ανά επαρχία, οι μεγαλύτερες πτέσεις ασκούνται σε Λάρνακα (πτώση 33% στο πεντάμηνο) και την Αμμόχωστο (μείωση 20%). Από κοντά η Πάφος με κάμψη 18% και η Λευκωσία με 15%.

Σε ό,τι αφορά την έκδοση νέων οικοδομικών αδειών, το πρώτο τρίμηνο του 2011 κατεγράφη από τη Στατιστική Υπηρεσία μείωση 13,4%, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2010. Τον Μάρτιο μείωση φτάνει το 23,4%. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία ο αριθμός των αδειών οικοδομής που εκδόθηκαν από τις δημοτικές αρχές και τις επαρχιακές διοικήσεις κατά τον μήνα Μάρτιο 2011 ανήλθε στις 740. Η συνολική αξία των αδειών αυτών έφθασε τα 236,4 εκατ. ευρώ και το συνολικό εμβαδόν τις 266,7 χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα. Με τις άδειες αυτές προβλέπεται να ανεγερθούν 1.196 οικιστικές μονάδες.

Κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2011 εκδόθηκαν 2.077 άδειες οικοδομής, παρουσιάζοντας μείωση 13,4% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου έτους. Η συνολική αξία των αδειών αυτών μειώθηκε κατά 23,6% και το συνολικό εμβαδόν μειώθηκε κατά 27,6%. Ο αριθμός των οικιστικών μονάδων παρουσίασε μείωση της τάξης του 38,3%.

Υπενθυμίζεται ότι οι άδειες οικοδομής συνιστούν σημαντική ένδειξη για τη μελλοντική δραστηριότητα στον κατασκευαστικό τομέα.

seitanidisi@kathimerini.com.cy

ΑΠΕ

Κατά την περίοδο Ιανουαρίου – Μαρτίου 2011 εκδόθηκαν 2.077 άδειες οικοδομής, παρουσιάζοντας μείωση 13,4% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του προηγούμενου έτους.

Η ρωσική αγορά στηρίζει τη Λεμεσό

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει η περίπτωση της Λεμεσού, όπου στο πεντάμηνο η πτώση είναι μόλις -1%, με τις πωλήσεις τον Μάιο να αυξάνονται κατά 37% σε σχέση με πέρυσι, ενώ τον Απρίλιο είχε καταγραφεί κάμψη 26%.

Οι πωλήσεις σε ξένους και συγκεκριμένα σε Ρώσους, αποτελούν μία ρεαλιστική λύση. Υπενθυμίζεται ότι το 2007 είχαν πραγματοποιηθεί 11.281 πωλήσεις σε ξένους, οι οποίες περιορίστηκαν σε 1.761 το 2009 και το 2010 αυξήθηκαν σε 2.107. Το διάστημα Ιανουαρίου – Μαΐου στα κτηματολογικά γραφεία κατατέθηκαν 772 πωλητήρια έγγραφα από αλλοδαπούς.

Εκτιμάται ότι η υλοποίηση της νέας νομοθεσίας για την έκδοση τίτλων ιδιοκτησίας θα δώσει ώθηση στις συναλλαγές με το εξωτερικό.

Θετικό το διεθνές περιβάλλον για επενδύσεις στα ακίνητα

Στην προσπάθεια προσέλκυσης ξένων αγοραστών συμβάλει και η αισθητή βελτίωση της παγκόσμιας ζήτησης για επενδύσεις σε ακίνητα, ζήτηση που τροφοδοτείται κυρίως από τις αναδυόμενες οικονομίες. Στην περίπτωσή μας, η Κύπρος αποτελεί μια πραγματική διέξοδος για τους Ρώσους.

Ειδικότερα, σταθερά υψηλότερη παραμένει η επενδυτική δραστηριότητα στην παγκόσμια αγορά ακινήτων, δείγμα και της συνεχούς ανόδου της «δίψας» των επενδυτών για νέα ακίνητα, στην προσπάθειά τους να προλάβουν την αναμενόμενη νέα άνοδο των τιμών σε πολλές αγορές ανά τον κόσμο. Στην Κύπρο αυτή την περίοδο υπάρχουν προσφορές, οι οποίες στα ακριβά ακίνητα είναι δελεαστικές.

Σύμφωνα με έκθεση της Jones Lang LaSalle, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2011, η συνολική αξία των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν ανήλθε σε περίπου 62 δισ. ευρώ, ποσό αυξημένο σε ποσοστό 38% έναντι της αντίστοιχης περιόδου του 2010. Σε σχέση με το τέταρτο τρίμηνο του 2010 βέβαια, το ποσό είναι μικρότερο κατά 20%, ωστόσο αυτό θεωρείται φυσιολογικό, δεδομένου ότι παραδοσιακά το τέταρτο τρίμηνο κάθε έτους είναι το πιο δραστήριο από πλευράς επενδυτικής δραστηριότητας.

Ενίσχυση δαπανών

Στην περιοχή της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής, οι επενδύσεις ενισχύθηκαν κατά 25% σε ετήσια βάση. Σε Ασία και Ειρηνικό τα μεγέθη είναι αισθητά υψηλότερα, ακόμα και έναντι του τετάρτου τριμήνου του προηγούμενου έτους. Τέλος, στην αμερικανική ήπειρο, οι επενδύσεις υπερδιπλασιάστηκαν σε ετήσια βάση, με κύριο πρωταγωνιστή τις ΗΠΑ, όπου φέτος οι προβλέψεις κάνουν λόγο για σημαντική άνοδο της ζήτησης για επαγγελματικά ακίνητα.

Σε παρατεταμένη ελεύθερη πτώση η αγορά ακινήτων στην Ελλάδα

Μείωση πωλήσεων κατά 47,8% στα τέλη του 2010 έναντι του 2009 καταγράφει η ΤτΕ

Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Στο σημείο «μηδέν» έχει βρεθεί πλέον η αγορά κατοικίας, καθώς με τη συμπλήρωση σχεδόν του πρώτου εξαμήνου, οι φορείς της αγοράς κάνουν λόγο για τη χειρότερη περίοδο εδώ και δεκαετίες από πλευράς πωλήσεων, καθώς η ύφεση βαθαίνει και οι προοπτικές για έξοδο από την κρίση θεωρούνται περισσότερο ευσεβής πόθος, παρά μια ορατή πραγματικότητα, έστω και στο απώτερο μέλλον. Την ίδια στιγμή, ο τραπεζικός κλάδος συνεχίζει, και μάλιστα με ακόμα μεγαλύτερη αυστηρότητα, τη φειδωλή έγκριση νέων στεγαστικών δανείων. Δεν είναι τυχαίο, που αυτήν την περίοδο, σχεδόν τα μόνα δάνεια που χορηγούνται αφορούν το πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' οίκον», που έχει να κάνει με επισκευές σε υφιστάμενες παλιές κατοικίες.

Με βάση τα στοιχεία του πρώτου τριμήνου που δημοσίευσε πρόσφατα η Τράπεζα της Ελλάδος, οι συναλλαγές κατοικιών δεν ξεπέρασαν τις 12.718, έναντι 15.400 κατά το τέταρτο τρίμηνο του 2010. Σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2010, όταν οι συναλλαγές που έγιναν με τη μεσολάβηση του τραπεζικού συστήματος είχαν ανέλθει σε 24.380, η πτώση είναι της τάξεως 47,8% και καταδεικνύει την μεγάλη πτώση της κτηματαγοράς. Σημειωτέον ότι στο σύνολο του 2010, οι συναλλαγές διαμορφώθηκαν σε 74.134, σχεδόν όσες και το 2009 (74.586), τη στιγμή που το 2008 ο αριθμός τους είχε ανέλθει 116.000. Δεδομένου ότι η εικόνα αυτή φαίνεται να παρέμεινε ανάλογη και μάλλον επιδεινώθηκε κατά το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, είναι προφανές ότι αν δεν αλλάξει κάτι δραματικά στην αγορά, το 2011 θα πρόκειται για το χειρότερο έτος από πλευράς πωλήσεων από τα μέσα της δεκαετίας του 1980.

ΑΠΕ

Το ισχύον φορολογικό καθεστώς μοιάζει να έχει στόχο όχι μόνο την άντληση περισσότερων εσόδων (κάτι που βέβαια στην πράξη ακυρώνεται, λόγω της κατακόρυφης πτώσης των αγοραπωλησιών), αλλά και τη μείωση των τιμών.

Ταυτόχρονα, η σοβαρή αυτή υστέρηση των πωλήσεων σημαίνει ότι το απόθεμα των νεόδμητων και απούλητων επί μήνες ή και χρόνια κατοικιών θα παραμείνει σε υψηλά επίπεδα, επιβαρύνοντας έτσι το ισοζύγιο προσφοράς/ζήτησης και πιέζοντας τις τιμές προς τα κάτω. Επιπλέον, υπό τις παρούσες συνθήκες είναι προφανές ότι η συντριπτική πλειονότητα των κατασκευαστών κατοικιών θα συνεχίσει να απέχει από την ανέγερση νέων οικοδομών, περιορίζοντας έτσι περαιτέρω την ήδη ασθμαίνουσα οικοδομική δραστηριότητα.

Σύμφωνα με τον κ. Γιάννη Περρωτή, πρόεδρο και διευθύνοντα σύμβουλο της εταιρείας ATRIA - CB Richard Ellis, ο κατήφορος των τιμών θα συνεχιστεί και το επόμενο διάστημα, αν και όχι με τη βιαιότητα που αυτό συνέβη στην αγορά των ΗΠΑ. «Πιστεύω ότι η αγορά πρέπει να επιστρέψει στα επίπεδα που βρισκόταν πριν από το 1999, όταν ξεκίνησε το ράλι της κτηματαγοράς. Ήδη έχει συμβεί μια σεβαστή διόρθωση των τιμών την τελευταία διετία, η οποία θα συνεχιστεί», αναφέρει ο κ. Περρωτής. Χαρακτηριστικά ανέφερε το παράδειγμα των τιμών των οικοπέδων στο Παλαιό Ψυχικό, τα οποία έχουν μειωθεί σήμερα σε 2.500 ευρώ/τ. μ. από 3.400 ευρώ/τ. μ. που βρίσκονταν πριν από την έλευση της κρίσης. Ενδεχομένως, οι τιμές τους να υποχωρήσουν έως και τα 1.500 ευρώ/τ. μ. στο απόγειο της κρίσης.

Εν τω μεταξύ, οι τελευταίες πρωτοβουλίες του οικονομικού επιτελείου όσον αφορά την αγορά ακινήτων δημιουργούν ανάμεικτα συναισθήματα. Από τη μία πλευρά, οι φορείς της αγοράς κρίνουν ως θετική την εξέλιξη του παγώματος των αυξήσεων των αντικειμενικών αξιών, οι οποίες αναμένονταν να εφαρμοστούν το προσεχές φθινόπωρο, μετά την προσωρινή αναβολή τους (αρχικά θα ίσχυαν από τον τρέχοντα μήνα Ιούνιο). Επίσης, ως θετικό μέτρο αξιολογείται η αναστολή ισχύος του «πόθεν έσχες» για την απόκτηση κατοικίας σε όλες τις κατηγορίες αγοραστών, καθώς μέχρι σήμερα αυτό ίσχυε μόνο για τους αγοραστές πρώτης κατοικίας και μάλιστα μέχρι το ποσό των 200.000 ευρώ και για κατοικίες επιφάνειας έως 120 τ. μ. Αμφότερες οι κινήσεις ήταν πάγια αιτήματα τόσο της Ενωσης Μεσιτών, όσο και της Ομοσπονδίας Κατασκευαστών Κτιρίων Ελλάδος.

Στον αντίποδα, λίαν αρνητική εξέλιξη για τη μελλοντική ζήτηση στην αγορά θεωρείται η μείωση του αφορολόγητου ορίου για τον Φόρο Ακίνητης Περιουσίας (ΦΑΠ) από τις 400.000 ευρώ σήμερα (αντικειμενικής αξίας) σε 200.000 ευρώ. Ο περιορισμός αυτός θα οδηγήσει εκατοντάδες χιλιάδες νέα ακίνητα σε ετήσια φορολογική επιβάρυνση και αποτελεί ένα ακόμα αντικίνητρο για την απόκτηση κατοικίας από τους ούτως ή άλλως ελάχιστους ενδιαφερομένους. Σύμφωνα μάλιστα με τον κ. Περρωτή, το ισχύον φορολογικό καθεστώς μοιάζει να έχει στόχο όχι μόνο την άντληση περισσότερων εσόδων (κάτι που βέβαια στην πράξη ακυρώνεται, λόγω της κατακόρυφης πτώσης των αγοραπωλησιών), αλλά και τη μείωση των τιμών των ακινήτων. «Τα μόνα ακίνητα που ίσως να αποφύγουν την υποχώρηση είναι αυτά που απευθύνονται σε αγοραστές από το εξωτερικό», συμπληρώνει ο κ. Περρωτής.

Ακριβότερες είναι φέτος οι πολυτελείς κατοικίες στο Λονδίνο

Συνεχίζονται οι εντυπωσιακές επιδόσεις των πολυτελών κατοικιών του Λονδίνου, καθώς τον Μάιο κατέγραψαν μηνιαία άνοδο της τάξεως του 1,4%, σύμφωνα με έκθεση της Knight Frank, τη στιγμή που οι Έλληνες αγοραστές ευθύνονται για το 3,1% των αγοραπωλησιών με συμμετοχή ξένων επενδυτών. Είναι χαρακτηριστικό ότι οι Έλληνες επενδύουν σταθερά σε βρετανικά ακίνητα ήδη από τις αρχές του 2010, δείγμα της πεποίθησής τους ότι η εκεί αγορά προσφέρει σαφώς καλύτερες ευκαιρίες και προοπτικές, συγκριτικά με την εγχώρια αγορά και την υψηλή φορολογία που την συνοδεύει.

Η αύξηση του Μαΐου σημαίνει ότι η αύξηση των τιμών σε ετήσια βάση ανήλθε σε 8,3%, έχοντας ξεπεράσει μάλιστα σε ποσοστό 1,3% το προηγούμενο υψηλό τους, που είχε καταγραφεί τον Μάρτιο του 2008. Συνολικά, από το χαμηλότερο σημείο στο οποίο βρέθηκαν οι τιμές, τον Μάρτιο του 2009, μετά δηλαδή την έλευση της χρηματοπιστωτικής κρίσης, έχουν σημειώσει αύξηση κατά 33%.

Οπως αναφέρει η Knight Frank, η ζήτηση από το εξωτερικό εξακολουθεί να αποτελεί τον κινητήριο μοχλό για την αύξηση των τιμών, καθώς οι ευνοϊκές συναλλαγματικές ισοτιμίες επιτρέπουν στους ξένους αγοραστές να αποκτούν ακίνητα με σημαντικές εκπτώσεις. Για παράδειγμα, σε σύγκριση με τις τιμές που ίσχυαν το 2007 (και τις τότε τιμές συναλλάγματος) όσοι αγοράζουν με αμερικανικά δολάρια εξασφαλίζουν έκπτωση της τάξεως του 17%, ενώ όσοι χρησιμοποιούν το ευρώ κερδίζουν 16%. Μάλιστα, τα σημαντικά αυτά πλεονεκτήματα εξακολουθούν να ισχύουν στο ακέραιο, παρά τη μικρή ανάκαμψη της στερλίνας από τις αρχές του 2009 και παρά την προαναφερθείσα άνοδο των τιμών σε ποσοστό 33% από το χαμηλότερο σημείο τους.

ΕΡΑ

Οι Ελληνες επενδύουν σταθερά σε βρετανικά ακίνητα ήδη από τις αρχές του 2010.

Αυτός είναι και ο βασικότερος λόγος, για τον οποίο οι ειδικοί της αγοράς εκτιμούν ότι οι τιμές θα συνεχίσουν να αυξάνονται και τους επόμενους μήνες. Οι αγοραστές από την Ασία ευθύνονται για το 60% των συναλλαγών (μεταξύ των ξένων επενδυτών), ενώ όσον αφορά τους Ευρωπαίους αγοραστές, το 6% είναι Γάλλοι, το 4,5% Ιταλοί, το 3,1% Ελληνες και το 2,5% είναι Ελβετοί.

Pokka Coffee

ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
www.kathimerini.com.cy/sport
ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011

Pokka Coffee

ΟΜΟΝΟΙΑ

Το νέο... παλιό ρόστερ

Τα καινούργια συμβόλαια κτίζουν μακροχρόνιο ρόστερ με κέρδη αλλά και ρίσκο. Η λογική του «τριφυλλιού» πίσω από τις μειώσεις και τις επεκτάσεις. Επίσης, οι τρεις απαντήσεις στο μυστήριο Αλωνεύτη και γερμανική ανάλυση του Γιόζιπ Τάντιτς. **Σελ. 3**

ΑΠΟΕΛ

Τα προβλήματα που μπήκαν κάτω απ' το χαλί

Ο ΑΠΟΕΛ εξέρχεται της διοικητικής κρίσης χωρίς να έχει κλείσει τα ανοικτά κεφάλαια, αλλά μεταθέτοντάς τα για την επόμενη Γενική Συνέλευση. Αύριο κληρώνει ο β΄ προκριματικός του Τσάμπιονς Λιγκ και οι γαλαζοκίτρινοι ελπίζουν για εύκολο αντίπαλο. **Σελ. 4**

ΓΗΠΕΔΟ ΑΕΛ-ΑΡΗΣ

Ο δρόμος προς το παλάτι

Αν όλα προχωρήσουν βάσει σχεδίου, τότε η ΑΕΛ και ο Άρης θα μετακομίσουν στο νέο τους γήπεδο γύρω στον Σεπτέμβριο του 2012. Όλες οι λεπτομέρειες για το έργο στο Κολόσσι και το παρασκήνιο του θέματος. **Σελ. 5**

Πρωταθλητισμός με γονική επιδότηση

Τα χρήματα των κρατικών επιχορηγήσεων πολλές φορές δεν αρκούν για τα έξοδα των Κυπρίων αθλητών που θα πάνε στο Λονδίνο

Των **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ, ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Στη σκοποβολή υπάρχουν τέσσερα Παγκόσμια Κύπελλα. Στο πρώτο, που έγινε στη Χιλή, ο Γιώργος Αχιλλέως δεν πήγε γιατί δεν είχε αρκετά χρήματα, ενώ στο δεύτερο, στο Σίδνεϊ, έλαβε μέρος αντλώντας λεφτά από τις 12.000 ευρώ που παίρνει ετησίως από τον ΚΟΑ για την προετοιμασία του. Είναι απαράδεκτο ο καλύτερος σκοπευτής στον κόσμο, ίσως η μεγαλύτερη ελπίδα της Κύπρου για ολυμπιακό μετάλλιο, να επιλέγει σε ποιους αγώνες θα κατέβει επειδή το κονδύλι δεν αρκεί για όλους. Ο ΚΟΑ θα απαντήσει πως η σκοποβολή λαμβάνει χορηγία 836.929 ευρώ για φέτος, πιθανώς και η ΣΚΟΚ να παρουσιάσει ένα «φουσκωμένο» ποσό που καταλήγει στον 30χρονο αθλητή. Είναι πάγια η τακτική των φορέων να κρύβονται πίσω από νούμερα –όπως έκανε ο ΚΟΑ για να δικαιολογήσει την κατάργηση του κινήτρου των 1.000 ευρώ για την πρωτιά στους ΑΜΚΕ– επενδύοντας στην άγνοια της κοινής γνώμης για τα υπέρογκα έξοδα ενός αθλητή ολυμπιακού επιπέδου. Αντικειμενικά είναι λίγα τα 21.000 ευρώ που ένας κορυφαίος αθλητής παίρνει ετησίως από το κράτος, μέσω του Σχεδίου Υψηλής Επίδοσης.

Πληρώνουν οι γονείς

Ο ιστιοπλόος Παύλος Κοντίδης, Νο6 παγκοσμίως στα Laser, χρειάζεται 75-80 χιλιάδες τον χρόνο. «Το μεγαλύτερο μέρος το επωμίζεται η οικογένειά μου», έλεγε τον περασμένο Οκτώβριο στο περιοδικό «ΜΑΝ». Κάπου 40.000 ευρώ τον χρόνο ξοδεύει ο Ανδρέας Καριόλου, Νο7 στον κόσμο στα RS:X, ο οποίος λόγω περιορισμένων πόρων πάει σε επιλεγμένους αγώνες. Τα μισά πληρώνει η οικογένεια, καθώς ολόκληρο το κρατικό κονδύλι για την ιστιοπλοΐα είναι 180.152 ευρώ και φυσικά δεν αρκεί. Ένα από τα μεγαλύτερα έξοδα των ιστιοπλόων είναι τα ποσά που καταβάλλουν στις αεροπορικές εταιρείες για το επιπλέον βάρος των αποσκευών τους, καθώς ο εξοπλισμός δεν χωράει σε μια-δυο βαλίτσες. Η κολυμβήτρια Αναστασία Χριστοφόρου, χρυσή στους Μεσογειακούς Αγώνες της Πεσκάρα, είναι στο Μπαθ της Μεγάλης Βρετανίας, προετοιμαζόμενη για την Ολυμπιάδα. Οι γονείς πληρώνουν τα έξοδα, καθώς οι 46.400 ευρώ του κράτους δεν αρκούν. Το ίδιο συμβαίνει και με την Άννα Στυλιανού.

Υπέρογκα έξοδα

Ένας αθλητής στίβου στο επίπεδο του Κυριάκου Ιωάννου χρειάζεται 3.000 ευρώ τον μήνα μόνο για συμπληρώματα διατροφής. Το συνολικό μηνιαίο του εισόδημα από όλες τις επιδοτήσεις είναι 5.000 ευρώ, εξαιρουμένων χορηγιών που ο ίδιος θα βρει, αν βρει. Ωστόσο, η ΚΟΕΑΣ είναι η μόνη ομοσπονδία που δίνει σοβαρό μηνιάτικο στους τρεις κορυφαίους αθλητές της –Ιωάννου (3.500 ευρώ), Αρτυματά (2.200 ευρώ) και Ζαχαριάδη (2.000 ευρώ)– ώστε να καλύπτουν τα έξοδά τους, ενώ αναλαμβάνει ό,τι επιπλέον προκύψει. Τουλάχιστον οι Top3 που έχουν το ολυμπιακό όριο είναι καλυμμένοι για τα έξοδά τους και δεν βάζουν από την τσέπη, ενώ οι αθλητές στίβου με το χαμηλό ολυμπιακό όριο παίρνουν 1.400 ευρώ τον μήνα.

Κακός διαμοιρασμός

«Αθλητισμός είναι και η κορυφή. Αν μοιράζαμε επιπλέον 2-3 εκατ. ευρώ τον χρόνο στους Top10 αθλητές μας, δεν θα αφήναμε κανέναν δυσαρεστημένο», λέει στην «Κ» εξόχως σημαντικό στέλεχος του κυπριακού αθλητισμού. Η αλήθεια είναι πως ο ΚΟΑ έχει βελτιώσει τις παροχές και τα σχέδιά του, αλλά απαιτείται περαιτέρω δουλειά. Η κρατική χορηγία προς τον ΚΟΑ μειώνεται τα τρία τελευταία χρόνια και για το 2011 θα πέσει στα 36 εκατ. ευρώ, από 41 εκατ. που έφτασε πρόπερσι. Η Κύπρος δεν είναι χώρα με δεκάδες αθλητές υψηλού επιπέδου που πρέπει να στηρίξει. «Είμαστε 4-5 πλίθιοι που παλεύουμε μόνοι», λέει ένας από τους κορυφαίους. Το πολύ δέκα άτομα, θα πούμε εμείς. Μπορούν να στηριχθούν καλύτερα απ' ό,τι σήμερα, χωρίς να ανέβει ο προϋπολογισμός του ΚΟΑ.

Λάθος προσέγγιση

Είναι ψυχοφθόρο για τους αθλητές να ψάχνουν δεξιά κι αριστερά πόρους ώστε να καλύψουν τα έξοδα προετοιμασίας και κατόπιν να υποβάλλουν δικαιολογητικά και να περιμένουν πότε θα πάρουν τα χρήματα – ορισμένοι καταγγέλλουν σημαντικές καθυστερήσεις στις μηνιαίες πληρωμές. Θα έπρεπε το κονδύλι να ήταν στη διάθεσή τους με την έναρξη της χρονιάς. Γενικότερα είναι λανθασμένη η φιλοσοφία που διέπει τον αθλητισμό και προστάζει «πρώτα βάλε από την τσέπη και μετά θα πάρεις από το κράτος». Αντί ένας αθλητής να χρηματοδοτείται ώστε να φέρνει επιτυχίες, πρέπει πρώτα να πληρώσει για να προετοιμαστεί και μετά να τα πάρει πίσω, πρέπει πρώτα να επενδύσει στο ταλέντο του, να πάρει μεσογειακό, πανευρωπαϊκό ή παγκόσμιο μετάλλιο κι έπειτα να εισπράξει το πριμ. Για την ανάπτυξη ενός αθλητή δεν πληρώνει το κράτος αλλά η οικογένεια – όπως π.χ. του Παγδατή που έπρεπε να παίξει στον τελικό του Αυστραλιανού για να ξεχρεώσει ο πατέρας του το δάνειο που έκανε όσο τον είχε στο Παρίσι. Το σχέδιο υποστήριξης ταλέντων είναι μια άλλη, πιο πονεμένη ιστορία, με την οποία θα ασχοληθούμε σε κατοπινό στάδιο.

ΤΑΣΟΣ ΜΑΝΩΛΗ

Με εξαίρεση τους Top5 αθλητές του στίβου, τον Αχιλλέως και τον Παγδατή, οι υπόλοιποι βάζουν και από την τσέπη προετοιμαζόμενοι για την Ολυμπιάδα του Λονδίνου.

Το προνόμια που απολαμβάνει ένας αθλητής

Στην Κύπρο υπάρχουν 25 αθλητές Ολυμπιακών και τρεις αθλητές Παραολυμπιακών ενταγμένοι στο Σχέδιο Υψηλής Επίδοσης του ΚΟΑ. Αμείβονται από 4.000 έως 9.000 ευρώ ετησίως οι ίδιοι, 3.000-4.000 ευρώ οι προπονητές, και παίρνουν 4.000 έως 12.000 τον χρόνο για προετοιμασία, αναλόγως σε ποια από τις τρεις κατηγορίες εμπίπτουν. Οι κορυφαίοι Κύπριοι αθλητές είναι ενταγμένοι και στο πρόγραμμα Olympic Solidarity της ΔΟΕ, από το οποίο παίρνουν άλλες 9.400 ευρώ τον χρόνο. Αυτά τα χρήματα δεν αρκούν, έτσι μέρος των υπολοίπων εξόδων καλύπτεται από την οικεία ομοσπονδία και όσα περισσέψουν από την οικογένεια.

Μειωμένα πριμ

Έπειτα υπάρχουν τα πριμ που έρχονται μετά από κάθε επιτυχία και τα οποία έχουν μειωθεί τα τελευταία χρόνια. Σήμερα ένα χρυσό ολυμπιακό μετάλλιο τιμάται προς 150.000 ευρώ, όταν για την Ολυμπιάδα του 2004 το πριμ για τον πρώτο Κύπριο χρυσό Ολυμπιονίκη ήταν 500.000 ευρώ – οι 150.000 ευρώ προβλέπονταν τότε για τον 6ο Ολυμπιονίκη, ενώ ο Νικολαΐδης ως 4ος στο Πεκίνο πήρε 256.000 ευρώ. Τα πριμ ξεκινούν από 30.000 ευρώ για την πρωτιά σε Μεσογειακούς, μεγαλώνουν για Πανευρωπαϊκούς και

Το 2004 ένα χρυσό ολυμπιακό μετάλλιο απέφερε μισό εκατ. ευρώ. Σήμερα είναι μόνο 150.000 ευρώ

Κοινοπολιτειακούς και φτάνουν τις 80.000 ευρώ για την πρώτη θέση σε Παγκόσμιο Πρωτάθλημα. Σε μια χρονιά ένας αθλητής δεν πληρώνεται όλες του τις επιτυχίες, αλλά παίρνει το 100% για τη μεγαλύτερη και το 20% για τις επόμενες. Επί παραδείγματι, η Ελένη Αρτυματά πήρε 30.000 ευρώ για το χρυσό στους Μεσογειακούς το 2009 και μόλις 1.200 ευρώ (αντί 6.000 ευρώ) για την 8η θέση στο Παγκόσμιο του Βερολίνου την ίδια χρονιά. Ενδεικτικό της μείωσης είναι πως ο Μάρκος Παγδατής πήρε 250.000 ευρώ το 2006 για τη δεύτερη θέση στο Αυστραλιανό, ενώ την επόμενη χρονιά ο Κυριάκος Ιωάννου πήρε 150.000 ευρώ για το χάλκινο στο Παγκόσμιο της Οσάκα. Ο Λεμεσιανός άλτης για όλο το 2009 –ήταν δεύτερος στο Παγκόσμιο Ανοικτού, δεύτερος στο Πανευρωπαϊκό Κλειστού και πρώτος στους Μεσογειακούς– δικαιούταν 80.000 ευρώ, αλλά τελικά του έδωσαν χαριστικώς το ποσό που είχε πάρει το 2007.

Επαγγελματική αποκατάσταση

Παλαιότερα υπήρχε το Σχέδιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης, που καταργήθηκε το 2003. Κατ' εξαίρεση, κατόπιν προεδρικού διατάγματος επί Τάσσου Παπαδόπουλου, εντάχθηκαν στο σχέδιο και πήραν την κλίμακα Α8 οι Μάρκος Παγδατής, Κυριάκος Ιωάννου και Γιώργος Αχιλλέως, κάτι που τους εξασφαλίζει 27.000 ευρώ ετησίως και ένα σίγουρο εισόδημα για το υπόλοιπο της ζωής τους.

Μένουν μακριά ημικρατικοί και κυπριακές επιχειρήσεις

Το μεγαλύτερο παράπονο των Κυπρίων πρωταθλητών αφορά την αντιμετώπιση της οποίας τυγχάνουν από ημικρατικές και άλλες μεγάλες κυπριακές επιχειρήσεις. Η τελευταία μεγάλη χορηγία ήταν αυτή του ΚΟΤ προς τον Μάρκο Παγδατή. Ο πρόεδρος του Δ.Σ. του Οργανισμού, Αλέκος Ορουντιώτης, είχε υποσχεθεί πως θα μοίραζε σε όλους τους top αθλητές το μισό εκατ. ετησίως που έπαιρνε ο τενίστας για τρία χρόνια. Τελικά δεν παίρνει κανένας τίποτα από τον ΚΟΤ, που πληρώνει για να προβάλλεται στην Πρέμιερ Λιγκ και στην Πριμέρα Ντιβιζιόν. Η ΣΥΤΑ αρνήθηκε να δώσει ετήσια χορηγία 10.000 ευρώ σε δύο κορυφαίους αθλητές που την προσέγγισαν. Ενδεικτικό της αντιμετώπισης προς τους αθλητές είναι περιστατικό κατά το οποίο υπάλληλος των Κυπριακών Αερογραμμών ζήταγε από κορυφαίο αθλητή να πληρώσει πρόστιμο για επιπλέον βάρος στις αποσκευές του, ενώ πήγαινε για προετοιμασία – το θέμα λύθηκε με παρέμβαση ανωτέρου. Άλλη, ιδιωτική εταιρεία έκοψε χορηγία 17.500 ευρώ προς αθλητή, αμέσως μετά τη μεγαλύτερη επιτυχία της καριέρας του και αφού η εταιρεία είχε δεχτεί συγχαρητήρια από τη μητρική της για την αποδοτική χορηγία. Άλλες εταιρείες λένε όχι στους αθλητές με το σκεπτικό ότι χορηγούν την ομοσπονδία τους ή την ΚΟΕ. Η τελευταία δεν προσφέρει κάτι στον αθλητή, ο οποίος είναι υποχρεωμένος να προβάλλει την ομοσπονδία μόνο όταν αγωνίζεται με τα χρώματα της εθνικής ομάδας, π.χ. στο Μπρούνο Ζάουλι ή το Ντέιβις Καπ, αλλά όχι στα Diamond League ή τα Γκραν Σλαμ. Το παράπονο για τους κορυφαίους δεν είναι ότι δεν μπορούν να καλύψουν τα έξοδά τους, αλλά ότι στα πιο αποδοτικά χρόνια της καριέρας τους δεν έχουν τη δυνατότητα να μαζέψουν λίγα χρήματα για το υπόλοιπο της ζωής τους, την ώρα που συνάδελφοί τους στο εξωτερικό είναι πάμπλουτοι – ο Γιουσέιν Μπολτ έχει συμβόλαιο 12 εκατ. ευρώ ετησίως με την Puma και παίρνει μισό εκατ. δολάρια για κάθε εμφάνιση.

Θέλουν να κόψουν τον μισθό του Αντώνη Νικολαΐδη

Πέτυχε τη μεγαλύτερη επιτυχία της Κύπρου σε Ολυμπιάδα καταλαμβάνοντας στο Πεκίνο την 4η θέση στο σκιτ. Είναι ενταγμένος στο Σχέδιο Επαγγελματικής Αποκατάστασης από το '91 μετά το χάλκινο στους Μεσογειακούς – ο μισθός του είναι σήμερα 3.735 ευρώ. Για την επιτυχία στο Πεκίνο πήρε πριμ 256.000 ευρώ, ενώ μετά το τέλος της καριέρας του έπιασε δουλειά στη ΣΚΟΚ ως προπονητής με μισθό 3.315 ευρώ, συν 700 ευρώ οδοιπορικά. Ενώ σε άλλες χώρες, όπως στην Ελλάδα, χρυσώνουν τους Ολυμπιονίκες, στην Κύπρο η γενική ελέγκτρια, Χρυστάλλα Γιωρκάτζη, εισηγείται να αποκοπεί ο ένας μισθός του μεγαλύτερου Κύπριου Ολυμπιονίκη, επειδή κατά την άποψή της θα έπρεπε να προσφέρει αφιλοκερδώς τις υπηρεσίες του στη ΣΚΟΚ, ως αθλητής ενταγμένος στο ΣΕΑ.

Οι αθλητές στον Σχεδιασμό Υψηλής Επίδοσης του 2011

Α΄ κατηγορία

- **Κυριάκος Ιωάννου**, στίβος
- **Ελένη Αρτυματά**, στίβος
- **Γιώργος Αχιλλέως**, σκοποβολή
- **Αντώνης Ανδρέου**, σκοποβολή
- **Μάρκος Παγδατής**, τένις
- **Παύλος Κοντίδης**, ιστιοπλοΐα
- **Ανδρέας Καριόλου**, ιστιοπλοΐα
- **Ανδρέας Στυλιανού**, τάε κβον ντο

Β΄ κατηγορία

- **Άννα Στυλιανού**, κολύμβηση
- **Μαριάννα Ζαχαριάδη**, στίβος
- **Ηρόδοτος Γιωργαλλάς**, γυμναστική
- **Δημήτρης Κρασιάς**, γυμναστική
- **Χρυσταλλένη Τρικωμίτου**, γυμναστική
- **Ανδρέας Χάσικος**, σκοποβολή
- **Δημήτρης Μινασίδης**, άρση βαρών

Γ΄ κατηγορία

- **Αλέξανδρος Αμανατίδης**, άρση βαρών
- **Αλέξανδρος Μπακτιάροφ**, κολύμβηση
- **Απόστολος Παρέλλης**, στίβος
- **Νίκανδρος Στυλιανού**, στίβος
- **Άντρη Ελευθερίου**, σκοποβολή
- **Γιάννης Απλιώτης**, σκοποβολή
- **Μαρίνος Μαρίνου**, τάε κβον ντο
- **Κωνσταντίνος Αριστοτέλους**, γυμναστική
- **Παναγιώτης Αριστοτέλους**, γυμναστική
- **Χρίστος Πηλαβάκης**, τάε κβον ντο

Οι λεπτομέρειες του Σχεδιασμού Υψηλής Επίδοσης

Μέλη του Σχεδιασμού Υψηλής Επίδοσης του ΚΟΑ μπορούν να γίνουν οι αθλητές που πληρούν κάποια συγκεκριμένα κριτήρια, τα οποία διαφέρουν ανά άθλημα. Τα αθλήματα αυτά χρειάζεται απαραιτήτως να είναι στο πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων. Για το 2011, στις τρεις κατηγορίες του Σχεδιασμού Υψηλής Επίδοσης βρίσκονται 25 Κύπριοι αθλητές, ενώ άλλοι τρεις (Καρολίνα Πελενδρίτου, Αντώνης Αρέστη και Ευριπίδης Γεωργίου) ανήκουν στον σχεδιασμό για άτομα με αναπηρία.

Ο Σχεδιασμός χωρίζεται σε τρεις κατηγορίες. Στην α΄ κατηγορία βρίσκονται οι κορυφαίοι αθλητές, οι οποίοι λαμβάνουν 900 ευρώ τον μήνα, 400 ευρώ ο προπονητής τους, ενώ δικαιούνται και 12.000 ευρώ τον χρόνο για προετοιμασία. Στη β΄ κατηγορία οι αθλητές λαμβάνουν 600 ευρώ τον μήνα, 350 ο προπονητής και μέχρι 8.000 ευρώ για προετοιμασία, ενώ στην γ΄ κατηγορία οι αθλητές δικαιούνται 400 ευρώ μηνιαίως, 300 ο προπονητής και μέχρι 4.000 για προετοιμασία.

Ο σκοπός του Σχεδιασμού Υψηλής Επίδοσης του ΚΟΑ είναι η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη σε αριθμό εκπροσώπηση της Κύπρου στους Ολυμπιακούς Αγώνες μέσω της βοήθειας και στήριξης προς την ελίτ των αθλητών.

Για να ενταχθεί ένας αθλητής στον Σχεδιασμό Υψηλής Επίδοσης, πρέπει να πετύχει κάποια καθορισμένα στάνταρ στο άθλημά του. Π.χ. στο τένις, για να μπει ένας αθλητής στην α΄ κατηγορία χρειάζεται να πάρει θέση στην 8άδα Ολυμπιακών Αγώνων ή Γκραν Σλαμ ή να είναι μέχρι Νο48 στην κατάταξη της ATP. Αν όμως, παραδείγματος χάριν, ο Μάρκος Παγδατής πέσει μεταξύ του Νο49 και του Νο95 και δεν μπει σε προημιτελικά Ολυμπιάδας ή Γκραν Σλαμ, υποβιβάζεται στη β΄ κατηγορία. Αξίζει πάντως να σημειωθεί ότι, αν ένας αθλητής βρίσκεται για τρία συνεχόμενα χρόνια στην α΄ κατηγορία, τότε σε περίπτωση που στη συνέχεια δεν πάρει τα κριτήρια, πιστώνεται έναν επιπλέον χρόνο και δεν υποβιβάζεται. Γενικά, στην α΄ κατηγορία βρίσκονται αθλητές με σημαντικές διεθνείς επιτυχίες, στη β΄ κατηγορία αθλητές που παίρνουν το β΄ όριο πρόκρισης στους Ολυμπιακούς και στην γ΄ κατηγορία αθλητές που είναι κοντά στην ολυμπιακή πρόκριση.

Οι αθλητές που βρίσκονται στον Σχεδιασμό παρακολουθούνται κάθε τρίμηνο μέσω των εκθέσεων των τεχνικών συμβούλων, ενώ κάθε χρόνο γίνεται αξιολόγηση για παραμονή ή υποβιβασμό τους από τον Σχεδιασμό.

Πέρα από τον Σχεδιασμό του ΚΟΑ, οι Κύπριοι αθλητές επωφελούνται από το πρόγραμμα Olympic Solidarity της ΔΟΕ, το οποίο μοιράζει κονδύλια στις εθνικές ολυμπιακές επιτροπές (για την Κύπρο η ΚΟΕ), με σκοπό να ενισχύσουν τον αθλητισμό, ειδικά σε χώρες όπου υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη. Οι top αθλητές της Κύπρου λαμβάνουν 9.400 ευρώ ετησίως από το συγκεκριμένο πρόγραμμα.

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΑΜΕΡΕΣ

Δεν άκουσαν τον Βέντσελ

Η πρόταση μείωσης που έγινε στον Τίμο Βέντσελ ήταν αρκετά μεγάλη, ιδιαίτερα αν λάβουμε υπόψη τον μισθό του Γερμανού, με αποτέλεσμα ο κεντρικός αμυντικός να μην την αποδεχτεί, αλλά επειδή ήθελε να παραμείνει στην Ομόνοια, ζήτησε να κάνει αντιπρόταση. Όμως ένα από τα άτομα που χειρίζονται τις μειώσεις δεν ήθελε ούτε να ακούσει για κάτι τέτοιο, ανοίγοντας ουσιαστικά την πόρτα για την αποχώρηση του 33χρονου στόπερ.

Έδεσαν οι ισπανόφωνοι

Μαζί έτρωγαν μεσοβδόμαδα στο Ocean Basket ο Άλντο Αντόρνο με τον Εστεμπάν Σολάρι, όπως έγραψε η ιστοσελίδα apoel1926.com. Οι δύο μοναδικοί ισπανόφωνοι στα αποδυτήρια του ΑΠΟΕΛ έδεσαν από την πρώτη προπόνηση και κατά τα φαινόμενα ο Αΐλτον θα χάσει τον συγκάτοικό του στις αποστολές.

Οριακά οι ελληνόφωνοι

Με 10-8 οι ελληνόφωνοι (χωρίς να υπολογίζονται οι πιτσιρικάδες) κερδίζουν τους πορτογαλόφωνους στ' αποδυτήρια του ΑΠΟΕΛ, καθώς μετά την προσθήκη και του Ολιβέιρα οι Βραζιλιάνοι είναι πέντε, συν τρεις Πορτογάλοι. Μένουν δύο μεταγραφές και μπορεί οι πορτογαλόφωνοι να ισοφαρίσουν. Πάντως η αναλογία ελληνόφωνων με λάτιν είναι ήδη στο 10-10 – υπάρχει και ένας Σκοπιανός.

Κουμάντο οι ατζέντηδες

Είναι γνωστό πως ο Κώστας Χριστοδούλου «Καραβίδας» είναι το δεξί χέρι του Πάμπου Χριστοδούλου στις μεταγραφές. Θα είχε ενδιαφέρον να αναλάμβανε τον Απόλλωνα ο Νίκος Κίρζης, που έχει για στενότερο συνεργάτη τον Πέτρο Κονναφή, αντίπαλο δέος του «Καραβίδα» στο μεταγραφικό παζάρι. Με άλλα λόγια, οι ατζέντηδες θα έκαναν κουμάντο στις δύο μεγάλες ομάδες της Λεμεσού.

Δεν τους σεβάστηκαν

Η νοοτροπία των Κυπρίων οπαδών φανερώθηκε γι' άλλη μια φορά στην πρώτη προπόνηση της Ανόρθωσης την περασμένη εβδομάδα, τη στιγμή που απευθύνονταν στον κόσμο ο προπονητής και ο αρχηγός. Την ώρα που μιλούσαν ο Στάνιμιρ Στόιλοφ και ο Χρίστος Μαραγκός, οι οπαδοί έλεγαν συνθήματα και τραγουδούσαν, αγνοώντας τους και δείχνοντας μηδαμινό σεβασμό στους δύο άνδρες. Όταν δεν σέβονται τους δικούς τους οι οπαδοί, όλων των ομάδων, πώς θα σεβαστούν μετά τον αντίπαλο;

SAVVIDES PHOTO

- Μετά τον Ολυμπιακό Πειραιώς και την Ομόνοια, Οκκάς και Κωνσταντίνου φαίνεται πως σμίγουν για τρίτη φορά στην Ανόρθωση. Μια αντάμωση που άργησε 14 χρόνια, καθώς η «Κυρία» ήταν να πάρει τον Μιχαλάκη το καλοκαίρι του 1997, όταν απέκτησε και τον Οκκά.

Θυμήθηκε το 1955

Το απόγευμα της 3ης Απριλίου του 1955 θυμήθηκε την περασμένη Πέμπτη ο πρώην ποδοσφαιριστής της Τσετίνκαγια, Οζτσάν, μιλώντας στη στήλη, στο περιθώριο των βραβεύσεων των κορυφαίων της χρονιάς από την Ένωση Τουρκοκυπρίων Αθλητικογράφων στην κατεχόμενη Λευκωσία. «Ήταν ένας Κυριάκος με ένα τεράστιο μουστάκι που μας είπε να μην ξανάρθουμε στο ΓΣΠ και δίπλα στεκόταν ο Γιαπανάς, που έκανε τα σάντουιτς», θυμήθηκε ο κ. Οζτσάν, ο οποίος παράλληλα μας είπε ότι το 1963 του ζητήθηκε να διαιτητεύσει ένα ΑΠΟΕΛ-Ομόνοια, αλλά δεν τον άφησε η τ/κ ηγεσία.

Μεταμεσονύχτιες ανακοινώσεις

Πονοκέφαλο προκαλούν στους δημοσιογράφους οι μεταμεσονύχτιες ανακοινώσεις μεταγραφών και ανανεώσεων από ομάδες, που έγιναν συνήθειο τον τελευταίο καιρό. Δεν λέμε, καλό είναι να ανακοινώνονται οι μεταγραφές όταν αυτές γίνονται και όχι με καθυστέρηση ωρών ή ημερών, αλλά με τόσες νυχτερινές ανακοινώσεις, δύο ενδεχόμενα γυρίζουν στο μυαλό μας. Είτε δουλεύουν υπερωρίες οι παράγοντες, είτε προσπαθούν να «τσακίσουν» τα ΜΜΕ.

Χαλάστρα, αλλά χαρούμενος

«Αν και υπολόγιζα πολύ στον Κρίστοφερ Ραζή για τη νέα σεζόν, αφού θα του έδινα πολύ χρόνο, μακάρι να πάει και να πετύχει στη Γερμανία», μας είπε ο προπονητής του Κεραυνού, Παναγιώτης Γιανναράς. Ο τελευταίος φαινόταν ειλικρινής όταν έλεγε πως χάρηκε για τον παίκτη, παρά το γεγονός ότι η φυγή του θα αναγκάσει την ομάδα του να ξοδέψει παραπάνω λεφτά για να αποκτηθεί επιπλέον ξένος.

Δεν έγινε η μείωση

Τον Γενάρη δεν έγινε τελικά μείωση στο συμβόλαιο του Κωνσταντίνου (ούτε επέκταση φυσικά, όπως είχε λεχθεί), επειδή αφενός ήταν πολύ χαμηλότερο (420.000 ευρώ για την ακρίβεια) από των υπολοίπων, αφετέρου ήταν ο MVP της ομάδας, τότε. Η νυν μείωση ήταν η πρώτη που έπρεπε να αποδεχτεί ο Μιχάλης, ωστόσο δεν ήταν διατεθειμένος να... κατέβει χαμηλότερα απ' ό,τι συμπαίκτες του με μικρότερη προσφορά στον σύλλογο.

ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΛΗΨΗ

- **Στα δύο μεγάλα** αθλητικά events του καλοκαιριού ποντάρει η LTV. Πέρα από το Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Στίβου, τα συνδρομητικά κανάλια θα μεταδίδουν από αύριο απευθείας τους αγώνες του Γουίμπλεντον.
- **Πάντως** τα ζωνάρια έχουν σφίξει για τα καλά στα Πυργά και η αβεβαιότητα κυριαρχεί μεταξύ του δημοσιογραφικού προσωπικού.
- **Ζωντανά** στο YouTube θα μεταδοθούν οι 26 αγώνες του Κόπα Αμέρικα, που γίνεται η πρώτη μεγάλη ποδοσφαιρική διοργάνωση που ανεβαίνει live στο ίντερνετ.
- **Εντείνονται** οι φήμες που θέλουν τη CytaVision να παίρνει το πακέτο της Σούπερ Λίγκας που κατέχει η Nova, στην περίπτωση που η δεύτερη δεν συνεχίσει να εκπέμπει στην Κύπρο.
- **Πέρα** από εικόνες, φέτος ο ΑΠΟΕΛ θα στέλνει και κινηματογραφικό υλικό από το βασικό στάδιο της προετοιμασίας, καθώς την ομάδα θα ακολουθεί κάμεραμαν. Σε ένα-δυο χρονάκια ίσως δούμε live και κάποιο φιλικό.

Αιχμές κατά του προέδρου από διεθνή αθλητή

Διεθνής αθλητής άφησε αιχμές στο Facebook κατά προέδρου ομοσπονδίας, χωρίς όμως να τον κατονομάζει, με 40 μάλιστα like στο συγκεκριμένο post. Μεταξύ άλλων ο παίκτης έγραψε γι' αυτόν, με τίτλο «μια φανταστική ιστορία», πως «πήγε πριν μερικά χρόνια ταξίδι οικογενειακώς με λεφτά της ομοσπονδίας, δίνει ανοικτές επιταγές σε αγαπημένο του παίκτη, τα παίρνει κάτω από το τραπέζι για τα τηλεοπτικά δικαιώματα και δίνει τα μισά λεφτά στους ομοσπονδιακούς και τσεπώνει τα υπόλοιπα».

Έσπασαν τη συμφωνία

Έτρεχε από τον Μάρτιο ο Γιώργος Παυλίδης να συμφωνήσει με τους προέδρους ΑΠΟΕΛ, Ομόνοιας και Ανόρθωσης για να μην πειράξουν τους παίκτες του Απόλλωνα, τώρα που η κατάσταση στους κυανόλευκους είναι δύσκολη. Δεν μίλησε όμως με τον Κρόιφ, που του πήρε τον Μρντάκοβιτς, ανοίγοντας τον χορό στον οποίο μπήκε μετά και ο ΑΠΟΕΛ, τσιμπώντας τον Αντόρνο.

Φωνάζουν στην Πέγεια

Φωνάζουν οι Πεγειώτες, πώς γίνεται να περνάνε τα κριτήρια της UEFA ο Απόλλωνας και η Νέα Σαλαμίνα που χρωστάνε περισσότερα; Κάποιοι λένε πως η ΚΟΠ εξάντλησε πάνω τους την αυστηρότητά της για να μην πειράξει την α΄ κατηγορία.

Δεν τους έκανε ο Γιόβαν

Μια ενδιαφέρουσα πληροφορία λέει πως ο Γιόβαν Μιχάιλοβιτς κρίθηκε ανεπαρκής από κάποιους στον ΑΠΟΕΛ και αντικαταστάθηκε, με τη σύμφωνη γνώμη των τερματοφυλάκων. Κάποιοι φόρτωσαν στον Σέρβο το περσινό, παρατεταμένο ντεφορμάρισμα του Χιώτη.

Άγαλμα στον Στάθη

Μπορεί Αλωνεύτης, Χαραλάμπους, Λούα Λούα και Κωνσταντίνου να αποχαιρετούν το «Ηλίας Πούλλος», αλλά μόνο ο πρώτος αποποιήθηκε το συμβόλαιό του, ενώ ο πρώην αρχηγός και ο Κονγκολέζος είναι αποφασισμένοι να διεκδικήσουν αποζημίωση.

ΚΑΤΣΕ ΚΑΛΑ

Με τον **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Μήπως να δούμε σοβαρά τον Αύγουστο;

Ο Γενάρης είναι δύσκολος μήνας (για εμάς στην Κύπρο που δεν πληρώνουμε), καθώς οι καλοί ποδοσφαιριστές είναι δεσμευμένοι. Είναι απίθανο Μάιο - Ιούνιο να κατηφορίσουν στα μέρη μας μεγάλοι παίκτες -εκτός κι αν υπάρχει οικονομικό δέλεαρ- καθώς περιμένουν την ευκαιρία τους σε ένα μεγάλο κλαμπ. Ειδικά φέτος που τα μπάτζετ στην Ευρώπη πέφτουν, πολλοί παίκτες με κασέ 200-300 χιλιάδων ευρώ ευελπιστούν πως ακόμα και στην Bundesliga μπορούν να βρουν ομάδα. Γι' αυτό κάνουν υπομονή.

Μοιραία περιμένουν (για να κλείσουν το ρόστερ) μαζί τους και ομάδες όπως ο ΑΠΟΕΛ. Αν οι πρωταθλητές πάρουν παίκτη τον Ιούλιο, θα μπορέσει να τους βοηθήσει Αύγουστο - Σεπτέμβριο. Στην περίπτωση που έχουν λύσεις για την ίδια θέση, έχει καλώς. Αλλιώς υπάρχει κενό που ενδεχομένως να πληρωθεί ακριβά στα προκριματικά. Ίσως πάλι να μη φανεί και να διαψευστούν όσοι προεξοφλούν αποτυχία, λόγω καθυστέρησης στην υλοποίηση των μεταγραφών. Μη λησμονούμε ότι το προπέρσινο καλοκαίρι η ομάδα που είχε πάρει το πρωτάθλημα ήταν ακριβώς ίδια μ' αυτήν που μπήκε στους Ομίλους.

Τον Γιοβάνοβιτς δεν μπορεί κανένας να τον κατηγορήσει για αργοπορία στον προγραμματισμό. Με τα λίγα χρήματα που έχει στη διάθεσή του προσπαθεί να καλύψει τις μεγάλες φιλοδοξίες και τα ψηλά στάνταρ της ομάδας του. Αντικειμενικά, ό,τι μπορεί κάνει. Ενδεχομένως όμως να έπρεπε να το έκανε πολύ νωρίτερα. Από... πέρσι για την ακρίβεια.

Διάβαζα πρόσφατα πως ο Γιόρντι Κρόιφ θ' αφήσει μιαδυο μεταγραφές να τις κάνει Ιούλιο - Αύγουστο, όταν θα πέσει το κασέ των ακριβών παικτών που σήμερα δεν θέλουν ν' ακούν για την Κύπρο. Ο Αύγουστος περίοδος μοιάζει ιδανικός για να αποκτηθεί σούπερ παίκτης σε τιμή ευκαιρίας, με προοπτική να βοηθήσει στο εγχώριο πρωτάθλημα και (του χρόνου) στην Ευρώπη.

Κάπως έτσι ο ΑΠΟΕΛ αγόρασε πέρσι τον Αΐλτον τέλη Ιούλιο και πριν ενάμιση χρόνο τον Μαρσίνιο, δυο παίκτες από τους οποίους περιμένει τα μέγιστα φέτος. Ίσως η επαρκής στελέχωση του ρόστερ από το προηγούμενο καλοκαίρι είναι η καλύτερη λύση ώστε να αποφεύγεται το άγχος της έγκαιρης απόκτησης παικτών, που βασανίζει τώρα τον ΑΠΟΕΛ, όπως τον βασάνιζε και το 2009 όταν πήρε τον Σικόρα, υπό την πίεση του κόσμου.

Σε ομάδες με διοικητική και προπονητική σταθερότητα, όπως οι γαλαζοκίτρινοι, το μαγείρεμα πριν τους πιάσει η πείνα δεν μοιάζει τόσο δύσκολη υπόθεση. Αρκεί να υπάρχει λίγη περισσότερη προνοητικότητα.

papadakism@kathimerini.com.cy

Η ΑΤΖΕΝΤΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

ΙΤΑΛΙΑ – ΤΕΛΙΚΟΣ SERIE C1B

19.06	17:00	ΑΤΛΕΤΙΚΟ ΡΟΜΑ – ΓΙΟΥΒΕ ΣΤΑΜΠΙΑ	

ΒΟΡΕΙΑ ΑΜΕΡΙΚΗ – GOLD CUP

19.06	22:00	ΤΖΑΜΑΪΚΑ – ΗΠΑ	Eurosport2
20.06	01:00	ΠΑΝΑΜΑΣ – ΕΛ ΣΑΛΒΑΔΟΡ	Eurosport2

ΔΙΕΘΝΕΣ ΦΙΛΙΚΑ

20.06	02:00	ΧΙΛΗ – ΕΣΘΟΝΙΑ
21.06	00:10	ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ – ΑΛΒΑΝΙΑ
23.06	05:00	ΚΟΛΟΜΒΙΑ – ΜΕΞΙΚΟ
	23:00	ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ – ΧΙΛΗ
24.06	02:00	ΟΥΡΟΥΓΟΥΑΗ – ΕΣΘΟΝΙΑ

ΡΩΣΙΑ – ΠΡΕΜΙΕΡ ΛΙΓΚ

22.06	13:00	ΑΜΚΑΡ – ΣΠΑΡΤΑΚ ΝΑΛΤΣΙΚ
	13:00	ΤΣΣΚΑ Μ. – ΛΟΚΟΜΟΤΙΒ Μ.
	13:00	ΚΡΑΣΝΟΝΤΑΡ – ΤΕΡΕΚ
	13:00	ΚΡΙΛΙΑ – ΑΝΖΙ
	13:00	ΡΟΥΜΠΙΝ – ΒΟΛΓΚΑ
	13:00	ΣΠΑΡΤΑΚ Μ. – ΝΤΙΝΑΜΟ Μ.
	13:00	ΤΟΜ – ΡΟΣΤΟΦ
	13:00	ΖΕΝΙΤ – ΚΟΥΜΠΑΝ

ΜΠΑΣΚΕΤ – ΙΤΑΛΙΑ 5ος ΤΕΛΙΚΟΣ

19.06	21:30	ΣΙΕΝΑ – ΚΑΝΤΟΥ

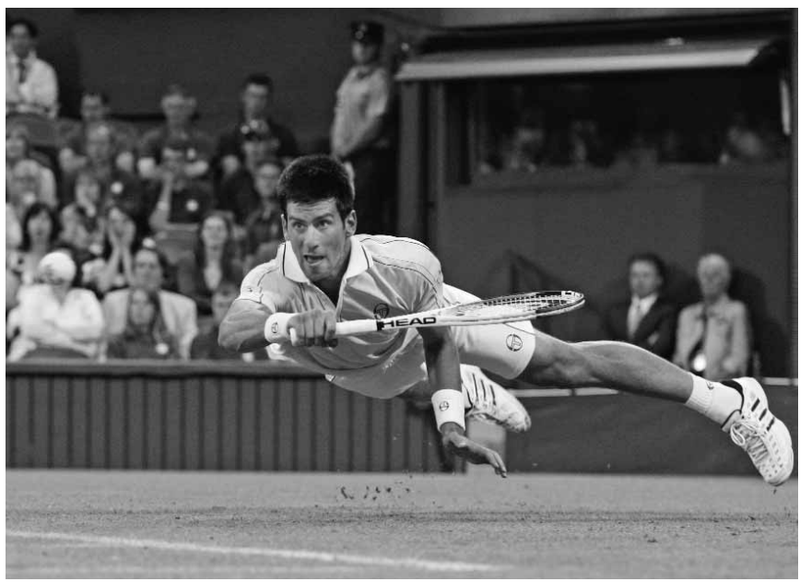

ΤΕΝΙΣ

* Τη Δευτέρα και για τις επόμενες δύο εβδομάδες θα μεταδίδεται το φημισμένο τουρνουά Γουίμπλεντον από τα κανάλια ALFA, LTV Sports1, LTV Sports2 και LTV SportsHD.

1η 2η 3η 4η 5η 6η ΕΒΔΟΜΗ ΜΕΡΑ

Πάλι ο στρατός. Μιλώντας με δεκάδες άτομα του αθλητισμού κάθε εβδομάδα, όλο και κάποιος θα αναφερθεί στα προβλήματα που προκαλεί στον κυπριακό αθλητισμό η Εθνική Φρουρά. Ο τελευταίος που παραπονέθηκε ήταν ο Ντίνος Τζιόλης του μπασκετικού ΑΠΟΠ, που μας είπε ότι «έχουμε πολλά ταλαντούχα παιδιά, αλλά επειδή παίζουμε στη β΄ κατηγορία δεν έχουμε διευκολύνσεις από τον στρατό και χάνουμε αθλητές».

▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸

Ανακριβής ο ΚΟΑ. Η ανακοίνωση του Οργανισμού κατά των ομοσπονδιών τένις και τζούντο είχε ανακρίβειες - ιδιαίτερα για το τένις. Η φράση «η ΟΑΚ απέδειξε για ακόμη μία φορά την ανυπαρξία της να παρουσιάσει τενίστριες πιο μεγάλης ηλικίας (άνω των 18 ετών)», είναι άδικη, αφού αυτή τη στιγμή γίνεται στοχευμένη δουλειά στο εθνικό κέντρο τένις από τον Γιάννο Χατζηγεωργίου και υπάρχουν 2-3 εξαιρετικές τενίστριες που σε 3-4 χρόνια θα αποτελούν αξιόλογες 18άρες. Μιας και αναφέρθηκε το θέμα, καλό θα ήταν ο ΚΟΑ να σπρώξει άμεσα τη δημιουργία εθνικής ομάδας για το Fed Cup.

▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸

Ποια αποτυχία; Μιας και ο ΚΟΑ αρέσκεται στο να παίζει με τα νούμερα, ας παίξουμε το παιχνίδι. Σε μία ατάκα ο Οργανισμός είπε «πώς μπορεί να δικαιολογηθεί η αγωνιστική παρουσία του τένις διαχρονικά στους ΑΜΚΕ, αφού το 1985 μέχρι το 2011, υπήρξε συγκομιδή έξι συνολικά μεταλλίων;». Διαχρονικά το τένις μπορεί να μην έφερνε βροχή μεταλλίων, όμως έξι μετάλλια κατακτήθηκαν μέχρι το 2009 (και όχι το 2011) και φέτος κατακτήθηκαν άλλα τρία, δηλαδή σύνολο εννιά. Για ποια αποτυχία μιλάμε όταν το 50% των μεταλλίων μεταξύ 1985 - 2009 κατακτήθηκαν φέτος;

Με έξι μετάλλια από το 1985 έως το 2009 και τρία το 2011, πως είναι δυνατόν ο ΚΟΑ να γράφει για αποτυχία του τένις στους φετινούς ΑΜΚΕ;

▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸

Προσοχή στη δεοντολογία. Πάλι καλά που λιγοστοί ήταν αυτοί που αναδημοσίευσαν την ανακοίνωση της ΟΑΚ κατά της εφημερίδας «Πολίτης», αφού πρέπει ως Τύπος στην Κύπρο να αρχίσουμε να προσέχουμε το θέμα «δεοντολογία». Θετική εντύπωση προκάλεσε η «Σημερινή» που δημοσίευσε την ανακοίνωση, αλλά μόνο μετά από επιμέλεια, όπου αφαίρεσαν τις αναφορές στον «Πολίτη».

▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸ ▸▸

Παράνοια στον Άγιο Τύχωνα. Πήγαμε εκεί την περασμένη εβδομάδα για να δούμε από κοντά και να φωτογραφίσουμε τις περιβόητες ομοσπονδιακές εγκαταστάσεις μπιτς βόλεϊ. Είδαμε αρκετά ενδιαφέροντα και μιλήσαμε με κόσμο, βγάζοντας το συμπέρασμα πως το θέμα χρειάζεται άμεση λύση, υπέρ των αθλούμενων.

ΤΙ ΛΕΣ ΤΩΡΑ

Με τον **ΗΡΟΔΟΤΟ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Και έζησαν αυτοί καλά…

Θυμάστε ένα παραμύθι που σας εξιστόρησε ο Μικαέλο Παπαδάκης, στη διπλανή στήλη, πριν από μερικούς μήνες; Εκείνο που διαδραματίστηκε σε μια μακρινή, υπανάπτυκτη και απολίτιστη χώρα, όπου οι νόμοι δεν έχουν εφαρμογή; Αν δεν το θυμάστε, να σας φρεσκάρουμε τη μνήμη: Προπονητής ζήτησε από τον πρόεδρο 20.000 ευρώ για να «λαδώσει» τρεις παίκτες της αντίπαλης ομάδας, όμως ο κόουτς τσέπωσε τα χρήματα και τζόγαρε ότι θα κέρδιζε με την αξία του. Αυτό όμως δεν έγινε κι ο πρόεδρος τον διέταξε να... μην ξαναεμφανιστεί στα μέρη του.

Ε λοιπόν, στην ίδια μακρινή χώρα του παραμυθιού, όπου η λαμογιά εξελίχθηκε σε επιστήμη και κανείς δεν λογοδοτεί για τις πράξεις του, έγινε άλλο ένα περιστατικό, που αυτή τη φορά σας το μεταφέρω εγώ.

Ήταν μια φορά κι έναν καιρό λοιπόν ένας πρώην παίκτης, που μετά το τέλος της καριέρας του έγινε ατζέντης. Χρησιμοποιώντας τις γνώσεις και τις γνωριμίες του, εντόπισε σε ένα μακρινό πρωτάθλημα έναν ικανό ποδοσφαιριστή. Με τις άκρες που είχε σε μια από τις ομάδες του πρωταθλήματος της χώρας του παραμυθιού μας, τους τον πρότεινε, δίνοντάς τους κάμποσα DVD και λέγοντάς τους: «Με μισθό 140.000 ευρώ (ή τέλος πάντων κάπου εκεί κοντά, το ποσό το μετατρέψαμε στο δικό μας νόμισμα) ετησίως είναι δικός σας».

Όμως, μερικές μέρες μετά ο ποδοσφαιριστής πήρε τηλέφωνο τον ατζέντη και του είπε: «Ξέχασέ το, βρήκα αλλού ομάδα» και κάπου εκεί το θέμα τέλειωσε. Ή μάλλον όχι, αφού περίπου ένα μήνα αργότερα ο παίκτης, με άλλο ατζέντη αυτή τη φορά, βρέθηκε να διαπραγματεύεται με την ίδια ομάδα και να κλείνει με 170.000 ευρώ το χρόνο, δηλαδή 30.000 ευρώ περισσότερα απ' όσα θα τον έφερνε ο πρώτος ατζέντης. Η διαφορά της πρώτης με τη δεύτερη επαφή, πέραν φυσικά από τα 30.000 ευρώ, είναι πως η μεταγραφή προχώρησε λόγω της μεσολάβησης ενός δυνατού παράγοντα της ομάδας.

Το παραμύθι όμως δεν τελειώνει εδώ. Κάποιος ψιθύρισε στον πρόεδρο ότι ο δυνατός παράγοντάς -που μεσολάβησε για να κλείσει η μεταγραφή- έκλεισε τον παίκτη με 30.000 ευρώ περισσότερα απ' όσα δεχόταν να πάρει την πρώτη φορά, κάτι που φυσικά του κίνησε υποψίες. Έτσι, πήγε ο πρόεδρος και ρώτησε τον παράγοντα: «Γιατί αυτή η διαφορά στα χρήματα;». Τι έγινε μετά τις εξηγήσεις που ζήτησε ο πρόεδρος από τον παράγοντα, δεν ξέρουμε. Αλλά έχουμε την υποψία ότι ανώτερες δυνάμεις δεν θα επιτρέψουν να συμβεί τίποτα κακό στον παράγοντα και σίγουρα θα ζήσουν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα.

miltiadouse@kathimerini.com.cy

SAVVIDES PHOTO

Στα θετικά του «δεσίματος» του ρόστερ με νέα μακροχρόνια συμβόλαια είναι η εξασφάλιση ομοιογένειας, όμως υπάρχει και ρίσκο, αφού κάποιοι ποδοσφαιριστές που ίσως θα έπρεπε να αποχωρήσουν, παραμένουν και για τα επόμενα χρόνια.

Η νέα... παλιά Ομόνοια

Τα καινούργια συμβόλαια κτίζουν μακροχρόνιο ρόστερ με κέρδη αλλά και ρίσκο

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

Ο βασικός κορμός της Ομόνοιας για τις επόμενες τρεις τουλάχιστον σεζόν στήνεται αυτές τις μέρες παράλληλα με τη μείωση των απολαβών και την επέκταση της συνεργασίας με κάποιους από τους ποδοσφαιριστές. Δεκαέξι παίκτες είναι δεσμευμένοι αυτή τη στιγμή με συμβόλαιο, εκ των οποίων οι οκτώ μέχρι το 2014 τουλάχιστον. Το γεγονός ότι η διοίκηση της Ομόνοιας –για να πετύχει τη (σημαντική) μείωση του μισθολογίου– χρειάστηκε να προσφέρει νέα συμβόλαια μακρύτερης διάρκειας, εμπεριέχει τόσο θετικά, όσο και αρνητικά στοιχεία.

Σημαντικό είναι το ότι, μέσα από το κλείδωμα του ρόστερ για τα επόμενα χρόνια, θα δοθεί η ευκαιρία στους παίκτες να αποκτήσουν μεγάλη ομοιογένεια. Κλειδί για τις ομάδες που πρωταγωνιστούν είναι να διατηρούν ένα βασικό κορμό και κάθε καλοκαίρι να προχωρούν σε ελάχιστες αλλαγές, που απλά θα καλύπτουν κάποιες τρύπες. Αυτό ξεκίνησαν να κάνουν στο «τριφύλλι» πέρσι, όταν προχώρησαν σε μόλις επτά προσθήκες, και συνεχίζουν φέτος, με τη μακροχρόνια δέσμευση αρκετών ποδοσφαιριστών και ειδικά νεαρών, που θα αποτελούν τη ραχοκοκκαλιά της ομάδας τα επόμενα χρόνια. Παράλληλα, μέσα από τα νέα μακρύτερης διάρκειας συμβόλαια, η Ομόνοια καταφέρνει να κτίσει την ομάδα του μέλλοντος χωρίς να ξοδέψει πολλά –αφού δεν θα απαιτηθούν πολλές μεταγραφές– ενώ γλυτώνει και αρκετά χρήματα από τις μειώσεις. Τα λεφτά που έμειναν στην μπάντα από τις μειώσεις ξεπερνούν τα 2 εκατ. ευρώ.

Την ίδια στιγμή, πάντως, με αρκετούς ποδοσφαιριστές να δέχονται πρόταση για «μείωση συν επέκταση»,

Συμβόλαιο μέχρι το 2015 προτάθηκε στον Μακρίδη, αφού έπρεπε να δελεαστεί για να δεχτεί τη σημαντική μείωση των αποδοχών του

υπάρχει το ρίσκο το ρόστερ να μην «ελαφρύνει» από ποδοσφαιριστές που φέτος δεν μπόρεσαν να προσφέρουν ικανοποιητικά, και να διατηρηθούν παίκτες στο «Ηλίας Πούλλος» που μέχρι πριν λίγους μήνες έδειχναν ότι θα αποτελούσαν παρελθόν.

Πώς γίνονται οι προτάσεις

Εδώ και σχεδόν ένα μήνα, στο λεξιλόγιο των φίλων της Ομόνοιας βρίσκονται οι φράσεις «επεκτάσεις συμβολαίων» και «μειώσεις». Πώς όμως διεξάγεται η συγκεκριμένη διαδικασία;

Αρχικά γίνεται μια πρώτη επαφή εκπροσώπων της διοίκησης με τον ατζέντη του παίκτη. Εκεί κατατίθεται η πρόταση της Ομόνοιας για νέο συμβόλαιο, με μειωμένες, σε σύγκριση με πριν, ετήσιες απολαβές. Συνήθως ακολουθεί αντιπρόταση από τον ατζέντη, όπου ζητούν μεγαλύτερη χρονική διάρκεια στο νέο συμβόλαιο, απ' αυτήν που ίσχυε στο προηγούμενο, ως δέλεαρ για να αποδεχτούν τη μείωση, αφού ένα μακροχρόνιο συμβόλαιο είναι κάτι που οι ίδιοι οι παίκτες επιζητούν. Λόγω της πρότασης και της αντιπρότασης, κάποιες περιπτώσεις παίρνουν περισσότερο καιρό για να καταλήξουν σε συμφωνία.

Αν δεχτεί την πρόταση ο ποδοσφαιριστής, τότε μπαίνει σε ισχύ το νέο συμβόλαιο. Σε αντίθετη περίπτωση, η ομάδα αναγκάζεται να καλύπτει τις πρόνοιες του προηγούμενου συμβολαίου μέχρι να αποδεσμεύσει τον παίκτη ή να βρει ομάδα για να τον παραχωρήσει.

Οι προτάσεις που κάνει η Ομόνοια σε ποδοσφαιριστές διαφέρουν μεταξύ τους, τόσο στη διάρκεια όσο και στο ποσοστό μείωσης, αφού λαμβάνονται υπόψη διάφορες παράμετροι, όπως η ηλικία του παίκτη, ο μισθός του και η διάρκεια του πρώτου συμβολαίου, η προσφορά του, η θέση στην οποία αγωνίζεται κτλ. Για παράδειγμα, στον Κωνσταντίνο Μακρίδη δόθηκε τελικά συμβόλαιο μέχρι το 2015, αφού έπρεπε να του προστεθούν δύο χρόνια έξτρα στη συμφωνία για να δεχτεί τη σημαντική μείωση των υψηλών αποδοχών του πρώτου συμβολαίου του, που έληγε το 2013. Το γεγονός ότι δεν βρίσκεται σε προχωρημένη ηλικία (29) επέτρεψε στην Ομόνοια να του προσφέρει νέο μακροχρόνιο συμβόλαιο, κάτι που δεν μπορούσε να γίνει στις περιπτώσεις των Τίμο Βέντσελ και Μιχάλη Κωνσταντίνου –παρά το γεγονός ότι οι δύο τελευταίοι ήταν από τους διακριθέντες της περσινής χρονιάς– αφού πάτησαν ήδη τα 33 χρόνια.

Κάποιοι πρέπει να φύγουν

Όπως είπαμε στην αρχή, το «δέσιμο» όλων σχεδόν των παικτών στο ρόστερ εμπεριέχει και ρίσκο, αφού κρατάει στην ομάδα και κάποιους ποδοσφαιριστές που σε αντίθετη περίπτωση ίσως να αποχωρούσαν. Πάντως έγιναν και εκκαθαρίσεις, έτσι ώστε ο Νεόφυτος Λάρκου να μπορέσει να φέρει νέους ποδοσφαιριστές που θεωρεί ότι θα βοηθήσουν περισσότερο. Αυτό ισχύει στις περιπτώσεις των Τρέζορ Λομανά Λούα Λούα, Βίκτορ Εσπασαντίν, Ντράγκοσλαβ Γέβριτς και της πιθανής φυγής του Γιώργου Παναγή. Οι Στάθης Αλωνεύτης και Ηλίας Χαραλάμπους έφυγαν για άλλους λόγους, που δεν ήταν αγωνιστικοί.

ΣΙΓΟΥΡΟΙ	ΘΕΣΗ	ΗΛΙΚΙΑ	ΧΡΟΝΙΕΣ ΣΤΗΝ ΟΜΟΝΟΙΑ					ΛΗΞΗ ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΥ			
			2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Γιάννης Χατζηβασίλης	Ε	21						●	●		
Γιώργος Εφραίμ	Μ	21				○	○	●	●	●	
Δημήτρης Χριστοφή	Ε	22			○	○	○	●	●	●	
Χοσέ Ρουέδα	Μ	23					○	●	●		
Ανδρέας Αβραάμ	Μ	24					○	●	●	●	
Γιόζιπ Τάντιτς	Ε	24						●	●		
Ρασίντ Αλαμπί	Α	25			○	○	○	●	●	●	
Νταμιάν Φρασκαρέλι	Τ	26						●			
Άλεξ ντα Σίλβα	Ε	27						●	●		
Ιάγο Μποουθόν	Α	28					○	●	●		
Χρίστος Καρυπίδης	Α	28				○	○	●	●	●	
Λεάντρο	Μ	29				◗	○	●	●	●	
Κωνσταντίνος Μακρίδης	Μ	29				○	○	●	●	●	●
Αντώνης Γιωργαλλίδης	Τ	29	○	○	○	○	○	●	●	●	
Ντάβιντσον	Α	29				○	○	●	●		
Μπρούνο Αγουιάρ	Μ	30				○	○	●	●		
Νόελ Κασέκε	Μ	30		○	○	○	○	●			

ΕΚΚΡΕΜΟΥΝ	ΘΕΣΗ	ΗΛΙΚΙΑ	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Γιουβάλ Σπούνγκιν	Α	24					○	○	○		
Ερνάν Ρενχίφο	Ε	28				◗	○	○			

Το έτος λήξης αφορά το συμβόλαιο που υπέγραψαν όταν αποκτήθηκαν.

Τα συμπεράσματα των μειώσεων

Η πολιτική του «τριφυλλιού» στις προσφορές νέων συμβολαίων φαίνεται ξεκάθαρα μέσα από τις τελευταίες κινήσεις. Με νεαρούς παίκτες (όπως οι Εφραίμ, Χριστοφή, Ρουέδα και Αλαμπί) να δέχονται συμβόλαια μεγαλύτερης διάρκειας για να συναινέσουν στη μείωση και να «δεθούν» με την ομάδα (αξίζει να σημειωθεί ότι ο Αβραάμ είχε ήδη συμβόλαιο μέχρι το 2014), είναι φανερή η στροφή στους παίκτες μικρότερων ηλικιών. Στην ίδια κατηγορία ανήκει και ο Γιουβάλ Σπούνγκιν, που θα λάβει παρόμοια πρόταση. Οι Άλεξ Ντα Σίλβα, Γιάννης Χατζηβασίλης και Γιόζιπ Τάντιτς υπέγραψαν μέχρι το 2013. Από 'κεί και πέρα, παίκτες μεγαλύτερης ηλικίας, όπως οι Κωνσταντίνος Μακρίδης, Χρίστος Καρυπίδης και Αντώνης Γιωργαλλίδης, υπέγραψαν συμβόλαια μεγαλύτερης διάρκειας, αφού λάμβαναν υψηλή ετήσια αποζημίωση και η διοίκηση έπρεπε να τους δελεάσει με περισσότερα χρόνια, για να πουν το «ναι» στη μείωση.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι Γερμανοί αναλύουν τον Τάντιτς

Οι ευθύνες των Αβραάμ, Εφραίμ, Χριστοφή και Ντα Σίλβα μεγαλώνουν σημαντικά μετά την έλευση του Γιόζιπ Τάντιτς. Ο 24χρονος Κροάτης επιθετικός στηρίζει σημαντικό κομμάτι του παιχνιδιού του στις τροφοδοτήσεις των ακραίων, σύμφωνα με τον δημοσιογράφο Γιοργκ Φριτζ, που ειδικεύεται στο ρεπορτάζ της Αρμίνια Μπίλεφελντ. Ο Γερμανός δημοσιογράφος ανέλυσε στην «Κ»

«Είναι γρήγορος, με καλή τεχνική και σουτ, δυσκολεύεται όμως στα τελειώματα»

τα θετικά και αρνητικά του νέου αποκτήματος της Ομόνοιας: «Είναι πολύ γρήγορος, έχει καλή τεχνική και καλό σουτ. Στα αρνητικά είναι ότι δυσκολεύεται στα τελειώματα. Αν ολοκλήρωνε τις περισσότερες φάσεις, θα έπαιζε στην Μπουντεσλίγκα». Όπως μας ενημέρωσε ο Γιοργκ Φριτζ, ο Έβαλντ Λίνεν, προπονητής της Αρμίνια μέχρι τον Μάιο, έπαιζε με έναν επιθετικό, κάτι που δεν βόλευε τον Τάντιτς. «Αν και μπορεί να παίξει παντού στην επίθεση, παίζει κυρίως ως σέντερ φορ και παρά το γεγονός ότι δεν έπαιρνε πολλές μπαλιές, πέτυχε πέντε γκολ σε έξι μήνες σε μια κακή ομάδα». Στην Αρμίνια ο Τάντιτς έλαβε αμοιβή περίπου 130.000 ευρώ για έξι μήνες, ενώ στην Ομόνοια έκλεισε με 180.000 ευρώ ετησίως για δύο χρόνια.

Ο Γιόζιπ Τάντιτς (αριστερά) σε μονομαχία με τον Μπενουά Σεϊρού της Μαρσέιγ, τον Αύγουστο του 2009, σε αναμέτρηση για τη γαλλική Ligue 1.

Ο Γιόζιπ Τάντιτς δεν αρέσκεται στο κλάμπινγκ, αλλά προτιμά ήσυχες εξόδους με την κοπέλα του, τη Μαγδαλένα, που σπουδάζει Οικονομικά στο Ζάγκρεμπ. Ξέρει εξαιρετικά αγγλικά και είναι λιγομίλητος, ενώ όταν τον παρέλαβαν προχθές από το αεροδρόμιο της Λάρνακας οι παράγοντες της Ομόνοιας, εντυπωσιάστηκαν από τις γνώσεις του για το κυπριακό ποδόσφαιρο. Ήρθε διαβασμένος στο νησί μας ο Κροάτης, αφού γνώριζε μέχρι και τις εμφανίσεις του «τριφυλλιού» απέναντι στη Μάντσεστερ Σίτι. Λατρεύει το χιόνι και μάλλον θα απογοητευτεί από το κλίμα στην Κύπρο, αφού για πρώτη φορά στην καριέρα του (Όσιγιεκ, Λεβερκούζεν, Ντιναμό Ζάγκρεμπ, Γκρενόμπλ και Αρμίνια) θα παίξει σε θερμό κλίμα.

Οι εξηγήσεις στο μυστήριο Αλωνεύτης

Όσοι τον γνωρίζουν μιλούν για έναν πολύ εσωστρεφή χαρακτήρα, οπότε τη λύση στο μυστήριο της αποχώρησής του από την Ομόνοια την ξέρει ο ίδιος και το στενό του περιβάλλον, ωστόσο κανένας δεν είναι πρόθυμος να μιλήσει.

Το πιθανότερο σενάριο λέει πως ο 28χρονος μεσοεπιθετικός ένιωσε ριγμένος επειδή του προτάθηκε μείωση

«Χαλάστηκε» με τη μείωση απολαβών ή ήταν αποφασισμένος να φύγει;

απολαβών κατά 50% χωρίς επέκταση συμβολαίου (έληγε το 2013), όπως συνέβη με άλλους σημαντικούς παίκτες. Γι' αυτό επέλεξε την έξοδο παρά τη διαπραγμάτευση με εργοδότες που έδειχναν να μην τον θέλουν.

Όμως, πηγές προσκείμενες στον σύλλογο λένε πως οι λόγοι δεν ήταν οικονομικοί και ότι ο Στάθης πήγε στα γραφεία αποφασισμένος να αποχωρήσει – ή τουλάχιστον αυτό κατάλαβαν. Κάποιοι αποδίδουν την απόφαση στην ψυχολογική κούραση του παίκτη λόγω της πίεσης από τον κόσμο. Ανέκαθεν ο Αλωνεύτης δεν ήταν άνθρωπος που άντεχε βαρύ φορτίο

Ανέκαθεν ο Αλωνεύτης ήταν εσωστρεφής και δεν μπορούσε να αποδώσει στο 100% όταν έπαιζε υπό πίεση.

στους ώμους του, γι' αυτό και με την εθνική ομάδα απέδιδε σταθερά καλύτερα απ' ό,τι με την Ομόνοια.

Κάτι άλλο που προκύπτει είναι πως το 5ετές συμβόλαιο του Στάθη όχι μόνο δεν ήταν μικρότερο από του Μακρίδη, όπως πιστεύαμε έως τώρα, αλλά σύμφωνα με πληροφορίες ξεπερνούσε τις 600.000 ευρώ ετησίως, κάτι που τον ανάγει στον πιο ακριβοπληρωμένο παίκτη που αγωνίστηκε ποτέ στο νησί.

Μια τρίτη εκδοχή συνδυάζει τα δύο πιο πάνω ενδεχόμενα με την επιθυμία του παίκτη να δοκιμάσει ξανά την τύχη του εκτός συνόρων, κυνηγώντας ένα ανεκπλήρωτο όνειρο – δεν τον έχουν πάρει και τα χρόνια άλλωστε. Δεδομένο είναι πως με τον τρόπο που έφυγε κέρδισε πολλούς πόντους και έβαλε υποθήκη για να φορέσει ξανά το τριφύλλι στο στήθος.

Το πρωτοποριακό ξενοδοχείο που θα φιλοξενήσει την ΑΕΚ

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Μια ανάσα από τα σύνορα της Ολλανδίας με τη Γερμανία και το Βέλγιο, στην πόλη Κερκράντε των εκατό χιλιάδων κατοίκων θα προετοιμαστεί για δεύτερη συνεχή χρονιά η ΑΕΚ. Το εντυ-

Είναι μέλος της αλυσίδας Golden Tulip και βρίσκεται στο πίσω μέρος της μιας εξέδρας του γηπέδου της Ρόντα

πωσιακό έχει να κάνει με το κατάλυμα που θα φιλοξενήσει τους Λαρνακείς, το οποίο βρίσκεται μέσα στο γήπεδο της Ρόντα, συγκεκριμένα στο πίσω μέρος μιας εκ των τεσσάρων εξεδρών.

Το γήπεδο της Ρόντα εγκαινιάστηκε το 2000 και κόστισε 40 εκατ. ευρώ. Το ξενοδοχείο άνοιξε τις πύλες του το 2010.

Πρόκειται για ξενοδοχείο τεσσάρων αστέρων που κτίστηκε το 2010 και είναι μέλος της αλυσίδας Golden Tulip.

Τα 76 δωμάτια βρίσκονται στον δεύτερο και τον τρίτο όροφο, όπου υπάρχει και ένα box με θέα και πρόσβαση στο Parkstad των 19.979 θεατών, το οποίο

Το δίκλινο δωμάτιο κοστίζει κάτω από 100 ευρώ τη βραδιά, παρότι πρόκειται για 4άστερο ξενοδοχείο

εγκαινιάστηκε το 2000. Εκτός όλων των άλλων το ξενοδοχείο διαθέτει 5 αίθουσες συνεδριάσεων και καζίνο (ονόματι Fair Play). Το δίκλινο δωμάτιο κοστίζει κάτω από εκατό ευρώ τη βραδιά καθώς το ξενοδοχείο θεωρείται από τα φθηνά της περιοχής. Η Ρόντα φαίνεται ότι δουλεύει εξαιρετικά το εμπορικό της τμήμα, καθώς πρόσφατα ανανέωσε μέχρι το 2019 τη συνεργασία με την εταιρεία που διαχειρίζεται τις 2.500 VIP θέσεις και τα 24 boxes του γηπέδου της.

Οι παίκτες της ΑΕΚ, οι οποίοι ξεκινούν προπονήσεις την ερχόμενη Πέμπτη, θα μεταβούν στην Ολλανδία την 1η Ιουλίου και θα πραγματοποιήσουν εκεί το βασικό στάδιο προετοιμασίας για ένα 10ήμερο. Τα γήπεδα προπόνησης απέχουν 10-15 λεπτά από το ξενοδοχείο και δεν είναι τα ίδια μ' αυτά που χρησιμοποιήθηκαν πέρσι. Ενδέχεται η ΑΕΚ να επιστρέψει στην Ολλανδία για δεύτερο στάδιο προετοιμασίας στις αρχές Αυγούστου, αν αποκλειστεί από τον β΄ προκριματικό του Γιουρόπα Λιγκ.

Τα προβλήματα που μπήκαν κάτω απ' το χαλί

Ο ΑΠΟΕΛ εξέρχεται της διοικητικής κρίσης χωρίς να κλείσει τα ανοικτά κεφάλαια αλλά μεταθέτοντας τα για την επόμενη Γ. Σ.

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Προτάσσοντας τις σημαντικές υποχρεώσεις της ομάδας ο Φοίβος Ερωτοκρίτου απαίτησε και πέτυχε τερματισμό των ακραίων συμπεριφορών, αποδεικνύοντας άλλη μία φορά πως είναι ο ρυθμιστής των εξελίξεων. Όμως, αυτή η επιτυχία δεν σημαίνει πως έκλεισε τα ανοικτά κεφάλαια. Μάλλον μετέθεσε την εξέτασή τους στην επόμενη Γενική Συνέλευση, που καλώς εχόντων των πραγμάτων θα γίνει τον Μάιο του 2012 και θα αφορά και στην επανεκλογή του προέδρου. Η ενωτική φυσιογνωμία του κ. Ερωτοκρίτου διασφαλίζει την πρεμία στον σύλλογο, ωστόσο, ελλοχεύει ο κίνδυνος τα προβλήματα που δεν επιλύονται τώρα να

Οι πολύ σοβαρές καταγγελίες του κ. Ζιβανάρη έμειναν δίχως απάντηση

έρθουν στον αφρό, όταν ο νυν πρόεδρος δεν θα είναι πλέον στο πηδάλιο. Τότε δεν θα υπάρχει κάποιος που να μπορεί να συμμαζέψει την κατάσταση. Αυτό το σενάριο και τις επιπτώσεις που θα έχει στην ομάδα φοβούνται πολλοί επιφανείς παράγοντες των πρωταθλητών, όσο δεν λαμβάνεται πρωτοβουλία για να δοθούν αμοιβαίες εξηγήσεις που θα διαλύσουν τις οποίες σκιές. Είναι τοις πάσι γνωστό πως ισχυροί παράγοντες που είναι σήμερα στο Διοικητικό Συμβούλιο, όπως οι Γεωργίου, Κυριακίδης και Πετρίδης, έχουν εκφράσει ενδιαφέρον για τη διαδοχή του κ. Ερωτοκρίτου. Η εκλογή και η επιβίωση του κ. Πετρίδη αποτελεί προσωπική νίκη του ιδίου και τον ισχυροποιεί ενόψει της επόμενης μέρας.

Περιμένοντας δύο ακόμα... φιλικά

Αντίπαλο για τον β΄ προκριματικό του Τσάμπιονς Λιγκ μαθαίνουν το μεσημέρι της Δευτέρας (20/06) οι πρωταθλητές, με την ελπίδα να παίξουν άλλα δύο... φιλικά, μετά τα τέσσερα που θα παίξουν στην Αυστρία, όπου σήμερα ξεκινούν το βασικό στάδιο προετοιμασίας. Για να συμβεί αυτό πρέπει να αποφευχθούν οι έξι ομάδες με τη ψηλότερη βαθμολογία, συν οι πρωταθλήτριες Σκοπίων και Αλβανίας, που παρότι βρίσκονται χαμηλά, εντούτοις, δεν θεωρούνται αμελητέα ποσότητα.

ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ ΤΟΥ ΑΠΟΕΛ

Ομάδα (χώρα)	Βαθμοί
Ντάσια Κισινάου (Μολδαβία)	2.549
Πιουνίκ Γερεβάν (Αρμενία)	2.516
Μπόρατς (Βοσνία)	2.324
Μόγκρεν (Μαυροβούνιο)	2.275
Σκόντο Ρίγα (Λετονία)	2.233
Φέχερβαρ (Ουγγαρία)	2.200
Μπανγκόρ (Ουαλία)	2.058
Τορσχάβν (Ν. Φαρόε)	1.783
Λίνφιλντ (Β. Ιρλανδίας)	1.699
Τόμπολ (Καζακστάν)	1.624
Ντούντελαντζ* (Λουξεμβούργο)	1.524
Φλόρα Ταλίν (Εσθονία)	1.508
Μπρέινταμπλικ (Ισλανδία)	1.491
Βαλέτα* (Μάλτα)	1.483
Νέφτσκι (Αζερμπαϊτζάν)	1.233
Σκέντιγια Τέτοβο (Σκόπια)	1.041
Σκέντερμπε Κόρτσε (Αλβανία)	0.774

* αν περάσει από τον α΄ προκριματικό

Δεν κάλυψε τον Πρόδρομο

Φοίβος Ερωτοκρίτου και Πρόδρομος Πετρίδης είναι εντελώς διαφορετικοί χαρακτήρες, δυο αντίθετοι πόλοι που ποτέ δεν ταυτίστηκαν, έστω κι αν πρόσκαιρα έρχονται κοντά. Ενδεχομένως ο πρόεδρος να θεωρεί τον κ. Πετρίδη ως κυριότερο εκφραστή της αντιπολίτευσης. Απαντώντας την περασμένη Τετάρτη σε ερώτηση για τη σχέση Πετρίδη – ΠΑΝ.ΣΥ.ΦΙ ο πρόεδρος αρνήθηκε να του παράσχει κάλυψη, λέγοντας πως «είναι προσωπικό του θέμα». Θα μπορούσε να έλεγε ότι «ο κ. Πετρίδης είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου και δεν δέχομαι να τον αμφισβητεί κανένας». Αυτή η... παράλειψη δείχνει πως αν μη τι άλλο η σχέση τους δεν είναι αρμονική, όμως αυτό δεν είναι προς όφελος του ΑΠΟΕΛ. Αν και ο πρώην πρόεδρος πλήρωσε τη στήριξή του προς τον κ. Ζιβανάρη, δεχόμενος μέρος των επιθέσεων των οργανωμένων (με τους οποίους ο ίδιος δεν είχε ποτέ σοβαρό πρόβλημα), εντούτοις επιβάλλεται να ξεκαθαρίσει η σχέση του με τους συνδεσμίτες, ίσως με τη μεσολάβηση του κ. Ερωτοκρίτου, ώστε να μην υπάρξουν προβλήματα μελλοντικά.

Πακέτα μεγαλομετόχων

Οι Οργανωμένοι άφησαν σαφέστατες αιχμές για τον τρόπο που ορισμένα άτομα έγιναν μεγαλομέτοχοι της εταιρείας. Το καλύτερο για τους γαλαζοκίτρινους θα ήταν να δοθούν πειστικές απαντήσεις για το τι πραγματικά συνέβη, αντί του γενικόλογου «ό,τι έγινε επικυρώθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο και τη Γενική Συνέλευση», που ουσιαστικά δεν απαντάει σε καμιά από τις κατηγορίες του ΠΑΝ.ΣΥ.ΦΙ και δεν αποκλείει το ενδεχόμενο αυτές να εκτοξευθούν ξανά στο μέλλον. Πρέπει άμεσα να δοθούν εξηγήσεις για το πώς ορισμένοι κεφαλαιοποίησαν εισφορές (και ποιων) και ποιοι όχι. Επιπρόσθετα, οι διοικούντες έχουν καθήκον να φωτίσουν και την περίπτωση του Γιώργου Απέγντου (τον επικαλέστηκε ο ΠΑΝ.ΣΥ.ΦΙ), που εμφανίζεται να έχει εισφέρει ένα τεράστιο ποσό στον σύλλογο, αλλά να μην έχει αντίστοιχες μετοχές – ο πρόεδρος είπε πως κανένας δεν δικαιούται μετοχές σήμερα. Σκοτεινή παραμένει και η αποχώρηση του κ. Απέγντου από την εταιρεία, με αποτέλεσμα ορισμένοι να κατηγορούν τον κ. Ζιβανάρη γι' αυτό.

Έλεγχος της εταιρείας

Με δηλώσεις του στο 24sports.com.cy ο πρώην πρόεδρος, Ανδρέας Παπαέλληνας, παράγοντας καθολικής αποδοχής που πλήρωνε προσωπικά δάνεια για τον ΑΠΟΕΛ αρκετά χρόνια μετά την αποχώρησή του, ζήτησε ν' αλλάξει ο τρόπος διακυβέρνησης του συλλόγου, ώστε να μην ελέγχεται από το λόμπι των 4-5 μεγαλομετόχων. Ουδείς μπήκε στον κόπο να απαντήσει, την ώρα που κι άλλοι φάνηκαν να διαφωνούν με τον σημερινό τρόπο λειτουργίας, έστω κι αν το θυμήθηκαν με 14 χρόνια καθυστέρηση – είναι γνωστό πως οι εταιρείες ελέγχονται από τους μεγαλομετόχους τους. Πρέπει να ξεκαθαρίσει και το κεφαλαιώδες ζήτημα του ποιοι και πώς ελέγχουν την ποδοσφαιρική ομάδα.

SAVVIDES PHOTO

Ο Φοίβος Ερωτοκρίτου κέρδισε άλλη μία μάχη, την ώρα που Πετρίδης (δεξιά) και Γεωργίου (κέντρο) είναι οι βασικοί ενδιαφερόμενοι για την επόμενη μέρα.

Η μετοχική ισχύς των μελών του Δ.Σ.

1. Πρ. Πετρίδης	224.250	8.83%
2. Γ. Γεωργίου	128.194	4.70%
3. Φ. Ερωτοκρίτου	89.219	3.27%
4. Α. Πολυδώρου	47.415	1.73%
5. Α. Σπυρίδης	26.939	0.98%
6. Σ. Ζαμπάς	24.923	0.92%
7. Μ. Ραφαήλ	17.000	0.67%
8. Θ. Κυριακίδης	11.846	0.43%
9. Α. Φιλίππου	10.000	0.36%

Οι αιχμές Ζιβανάρη

Αποχωρώντας, πιθανότατα κλείνοντας το κεφάλαιο ΑΠΟΕΛ πίσω του, καθώς, μετά το φετινό, δύσκολα θα επανέλθει στα κοινά, ο Κυριάκος Ζιβανάρης μίλησε για υποκινητές των Οργανωμένων και απειλές κατά του ιδίου και της οικογένειάς του. Παράλληλα κυκλοφορούσε ευρέως πως αφενός οι φωνές του ΠΑΝ.ΣΥ.ΦΙ βόλευαν κάποιους στη διοίκηση, αφετέρου πως οι Οργανωμένοι είχαν και οικονομικό συμφέρον από μέλη του Δ.Σ. επειδή πληρώνονται για να ασκούν καθήκοντα περιφρούρησης στους αγώνες. Πρόκειται για πολύ σοβαρές υποθέσεις τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο έχει υποχρέωση να διαλευκάνει.

Ιδιόκτητο γήπεδο

Ενώ είχε δοθεί το «ΟΚ» στον Χριστόφορο Ποταμίτη να διερευνήσει τις πιθανότητες για ανέγερση ιδιόκτητου γηπέδου, ο πρόεδρος δήλωσε την Τετάρτη πως πρόκειται για «απομακρυσμένο όνειρο». Πρέπει να μπει τέλος στην ιστορία και να ξεκαθαριστεί με τεκμήρια αν ο ΑΠΟΕΛ θέλει (και μπορεί) να αποκτήσει ιδιόκτητο γήπεδο, για το αν υπάρχει συμφωνία με τον ΓΣΠ αλλά και στοιχεία που να αποδεικνύουν αν αυτή όντως είναι προς όφελος του ΑΠΟΕΛ, όπως υποστήριξε ο κ. Ερωτοκρίτου.

Οι ειδικοί αναλύουν την ολοκαίνουργια Ανόρθωση

Αλλαγμένη κατά το ήμισυ θα μπει στη δεύτερη 100ετία της ιστορίας της η «Κυρία» μετά τις προσθήκες του Στάνιμιρ Στόιλοφ

Του **ΣΙΜΟΥ ΠΑΦΙΤΗ**

Με τουλάχιστον πέντε ή έξι αλλαγές στο αρχικό σχήμα και προσθήκες που ίσως ξεπεράσουν τις επτά, με ισάριθμες αποχωρήσεις, θα παραταχθεί η Ανόρθωση από τον Στάνιμιρ Στόιλοφ στις 14 Ιουλίου, στον πρώτο αγώνα του β΄ προκριματικού γύρου του Γιουρόπα Λιγκ. Ο Βούλγαρος παρά την εξαιρετική πορεία της «Κυρίας» στο β΄ γύρο του περσινού πρωταθλήματος, τόνιζε την αναγκαιότητα ριζικών αλλαγών με στόχο η Ανόρθωση να πρωταγωνιστήσει. Επτά μήνες μετά την έλευσή του στο «Αντώνης Παπαδόπουλος», η Ανόρθωση είναι

«Ο Νεμάνια (σ.σ. Βουτσίσεβιτς) ξέρει πολλά καντάρια μπάλα», λέει στην «Κ» ο Γιάννης Μαντζουράκης

σχεδόν εξ' ολοκλήρου δικό του δημιούργημα και δεν θα μοιάζει σε τίποτα με την περσινή. Ο αριθμός των ποδοσφαιριστών που θα έρθουν μέχρι και το τέλος της μεταγραφικής περιόδου θα ξεπεράσει τους 12 (συμπεριλαμβανομένων και αυτών του Ιανουαρίου), ενώ στην ομάδα παρέμειναν όσοι ο ίδιος υπέδειξε.

Σε μια περίοδο που σχεδόν όλες οι ομάδες προχωρούν σε περικοπές μισθών με στόχο τη μείωση του μπάτζετ, η Ανόρθωση αυξάνει τον προϋπολογισμό της «ψωνίζοντας» ακριβά. Ρητό του προέδρου, Κίκη Κωνσταντίνου, είναι πως «το χρήμα έρχεται μέσα από τις επιτυχίες και για να έρθουν οι επιτυχίες χρειάζονται δαπάνες». Η ομάδα της Αμμοχώστου κινείται με αποφασιστικότητα στο μεταγραφικό παζάρι χωρίς «τσιγγουνιές», εκπληρώνοντας τις επιθυμίες του Στάνιμιρ Στόιλοφ. Ο Βούλγαρος ήθελε και έφερε στο «Αντώνης Παπαδόπουλος» παίκτες που μπορούν να αγωνιστούν σε περισσότερες από μία θέσεις κάνοντας το σχήμα πιο ευέλικτο, κυρίως έμπειρους και που αγωνίζονται επί το πλείστον στον άξονα. Η «Κ» ρώτησε τους καταλληλότερους για να ακτινογραφήσουν τα νέα αποκτήματα της Ανόρθωσης, αφού πέραν του Εβάντρο Ρονκάτο που έπαιζε στον Ερμή, για τους υπόλοιπους δεν υπάρχει ξεκάθαρη εικόνα.

SAVVIDES PHOTO

Ο Μάρτιν Κόλαρ του Απόλλωνα εκθειάζει στην «Κ» τις δυνατότητες του Γιάν Ρέζεκ (δεύτερου από αριστερά), λέγοντας πως «πέρσι έκανε εξαιρετική χρονιά με την πρωταθλήτρια Πλζεν, έχει ανοδική πορεία τα τελευταία χρόνια, κέρδισε θέση στην Εθνική Τσεχίας και αν εγκλιματιστεί γρήγορα θα δείξει πολλά».

Νεμάνια Βουτσίσεβιτς (10)

Πήρε τη φανέλα με τον αριθμό «10» και είναι έτοιμος να αναλάβει ηγετικό ρόλο στη μεσοεπιθετική γραμμή της Ανόρθωσης. Ο προπονητής του πέρσι στην Καβάλα, Γιάννης Μαντζουράκης, ήταν κατηγορηματικός για την αξία του καραφλού: «Ο Νεμάνια ξέρει πολλά καντάρια μπάλα. Παίζει με το μυαλό του και ηρεμεί το παιχνίδι της ομάδας. Έχει καλά στημένα και πιστεύω θα βοηθήσει την Ανόρθωση». Στα 32 του χρόνια ο Βουτσίσεβιτς άρχισε να κερδίζει πόντους στα αποδυτήρια της ομάδας με την ηγετική του φυσιογνωμία. «Βγάζει κάθετες πάσες, που σπάζουν κόκαλα» είναι η τοποθέτηση προσώπου που τον έζησε στις πρώτες προπονήσεις με το «φοίνικα» στο στήθος. Υπέγραψε για ένα συν ένα χρόνια και θα έχει ετήσιες απολαβές περίπου 250.000 ευρώ.

Ίγκορ Τόμασιτς (3)

«Είναι ο αμυντικός που θα ήθελε ο κάθε προπονητής στην ομάδα του», ανέφερε στην «Κ» ο Γιάννης Μαντζουράκης για τον 34χρονο Βούλγαρο κεντρικό αμυντικό. «Αθόρυβος παίκτης, δυνατός στο ψηλό παιχνίδι αλλά και με την μπάλα κάτω που δύσκολα κάνει γκέλες». Η πιο πάνω περιγραφή αντικατοπτρίζει πλήρως τα θέλω του Στόιλοφ, ο οποίος ήξερε τι έπαιρνε, καθώς οι δύο τους συνεργάστηκαν και στη Λέφσκι Σόφιας. Παρά το ότι ο Τόμασιτς βρίσκεται προς τη δύση της καριέρας του, ουδόλως ανησυχεί ο Στόιλοφ καθώς έχει όλα τα στοιχεία που επιθυμεί ώστε να δημιουργήσει μαζί με τους Σπρόκελ και Κόλιν μια πολύ δυνατή τριάδα επιλογών για το κέντρο της άμυνας. 200.000 ευρώ θα είναι ο μισθός του για ένα χρόνο δουλειάς, ενώ η Ανόρθωση έχει το δικαίωμα ανανέωσης του συμβολαίου του για άλλο ένα.

Γιάν Ρέζεκ (17)

Η μεταγραφή για την οποία ο Στόιλοφ επέμεινε περισσότερο. Επιθετικός που τα κάνει όλα και αγωνίζεται σε όλες τις θέσεις της επίθεσης. Ο συμπατριώτης του αμυντικός του Απόλλωνα, Μάρτιν Κόλαρ, εκθειάζει τις δυνατότητες του Ρέζεκ. «Πέρσι έκανε εξαιρετική χρονιά με την πρωταθλήτρια Πλζεν. Τα τελευταία χρόνια έχει ανοδική πορεία και κέρδισε θέση στην Εθνική Τσεχίας. Είναι σίγουρα μια εξαιρετική λύση για την Ανόρθωση και πιστεύω αν εγκλιματιστεί γρήγορα θα δείξει πολλά. Το πρωτάθλημα στην Τσεχία είναι πιο γρήγορο, πιο δυνατό. Αφού τα κατάφερε εκεί, κερδίζοντας πρωτάθλημα, γιατί να μην το κάνει και εδώ». Ο 29χρονος φορ πήρε το «17» που φορούσε ο Καφού και καλείται να κάνει γρήγορα τους φίλους της «Κυρίας» να ξεχάσουν τον Αφρικανό. Δανεικός για ένα χρόνο ήρθε ο Ρέζεκ, με την Ανόρθωση να έχει το επόμενο καλοκαίρι το δικαίωμα αγοράς του έναντι 450.000 ευρώ.

Μάρκο Άντιτς (2)

Ο Βόσνιος με σερβική υπηκοότητα (γεννήθηκε στη Σερβία) ακραίος μπακ ήρθε για να δώσει ένα τέλος στην μετριότητα που υπάρχει τα τελευταία χρόνια στο δεξί άκρο της άμυνας. Τίμιος και φιλότιμος ο Ζανίσιο, γι' αυτό και πολύ ορθά του ανανεώθηκε το συμβόλαιο, αλλά σε καμία περίπτωση δεν αρκεί για βασικός σε ομάδα επιπέδου Ανόρθωσης. Ο Άντιτς παίζει πάντως και ως αριστερός μπακ και δεν αποκλείεται στην πορεία να «κλέψει» τη θέση από τον Λεϊβακαμπέσι, αν ο Στόιλοφ πραγματοποιήσει την σκέψη του χρησιμοποιώντας τον Κόλιν ως δεξιό μπακ.

Ο συμπατριώτης του Άντιτς, Ντούσαν Κέρκεζ, επί σειρά ετών αρχηγός της ΑΕΛ και νυν ποδοσφαιριστής του Άρη τόνισε: «Είναι σύγχρονο μπακ. Καλός αμυντικά και επιθετικά. Παίζει με δύναμη όμως είναι και τεχνικά καταρτισμένος». Συμβόλαιο μέχρι το 2014 υπέγραψε ο 27χρονος ποδοσφαιριστής που θα αμείβεται με 200.000 ευρώ.

Πλήρης και καλυμμένη παντού

Δύο ποδοσφαιριστές σε κάθε θέση έχει ο Στάνιμιρ Στόιλοφ που κατάφερε να πετύχει τον στόχο της ενίσχυσης με πολυθεσίτες παίκτες.

Τερματοφύλακες: Ο Κόζατσικ έχει επί του παρόντος προβάδισμα, ωστόσο είναι πολύ ορατό το ενδεχόμενο απόκτησης βασικού πορτιέρο.

Άμυνα: Στο δεξί άκρο υπάρχουν οι Άντιτς και Κόλιν (ο Στόιλοφ θα τον δοκιμάσει στα πλάγια), ενώ είναι και η λύση του Ζανίσιο. Για τα αριστερά πρώτη επιλογή είναι ο Λεϊβακαμπέσι, ενώ αν και δεξιοπόδαρος ο Άντιτς έπαιξε τα τρία τελευταία χρόνια εκεί. Στην εσχάτη υπάρχει η λύση του Σιέλη. Σπρόκελ-Τόμασιτς-Κόλιν είναι η τριάδα των κεντρικών αμυντικών, την οποία μπορούν να καλύψουν επίσης οι Ζανίσιο και Ανγκέλοφ.

Μέσοι: Ανγκέλοφ-Μαραγκός και Λαμπάν (θα καθιερωθεί σε νέο ρόλο) θα είναι οι αμυντικοί χαφ, ενώ στην παρέα τους θα προστεθεί άλλος ένας από μεταγραφή. Βουτσίσεβιτς κατά κύριο λόγο και Λαμπάν κατά δεύτερο θα έχουν το ρόλο του επιτελικού μέσου.

Επίθεση: Για τα φτερά της επίθεσης υπάρχουν δύο λύσεις σε κάθε πλευρά. Λαμπόρδε και Οκκάς από αριστερά, και Ράμος-Ρονκάτο από δεξιά. Ο Ρέζεκ θα είναι στην κορυφή της επίθεσης. Υπάρχει ο Μάρκος Μιχαήλ, ενώ θα αποκτηθεί άλλος ένα φορ.

kathimerini.com.cy/sport

Κάθε μέρα, κάθε λεπτό
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ONLINE ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ - ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ - SHOWBIZ - GOOD LIFE - ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟ - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Ο δρόμος μέχρι τη μετακόμιση στο παλάτι

Αν όλα προχωρήσουν βάσει σχεδίου, τότε η ΑΕΛ και ο Άρης θα μετακομίσουν στο νέο τους γήπεδο γύρω στον Σεπτέμβριο του 2012

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

«Πλέον το νερό έχει μπει στ' αυλάκι. Η Λεμεσός θα έχει σύντομα ένα υπερσύγχρονο γήπεδο που θα μπορεί να φιλοξενεί αγώνες υψηλού επιπέδου», δηλώνει στην «Κ» ο πρόεδρος του Άρη, Κυριάκος Χατζήκυριακος, εκ των πρωταγωνιστών της προσπάθειας για να γίνει πραγματικότητα το «Αθλητικό Κέντρο ΑΕΛ και Άρη». Με δεδομένη πια την οικονομική στήριξη που θα παρέχει ο ΚΟΑ, οι ιθύνοντες της διαδικασίας ανέγερσης του αθλητικού κέντρου στο Κολόσσι ευελπιστούν ότι μέχρι τον Σεπτέμβριο θα είναι σε θέση να ξεκινήσουν και επίσημα τα έργα, ο χρόνος αποπεράτωσης των οποίων θα είναι περίπου δώδεκα μήνες.

Ένα καλοκαίρι γεμάτο δουλειά

Κρίσιμες χαρακτηρίζονται οι επόμενες εβδομάδες, καθώς ΑΕΛ και Άρης εκτιμούν ότι η Επαρχιακή Διοίκηση θα δώσει τη συγκατάθεσή της παραχωρώντας την οικοδομική άδεια. Ακολούθως θα διεξαχθεί διεθνής διαγωνισμός προσφορών, όπως προβλέπει ο νόμος για έργα το μπάτζετ των οποίων ξεπερνά τα 5 εκατ. ευρώ. Μάλιστα, η «Κ» είναι σε θέση να γνωρίζει ότι ενδιαφέρον για την ανάληψη του έργου επέδειξαν μεγάλες κατασκευαστικές εταιρείες, τόσο της Κύπρου, όσο και της Ελλάδας. Η διαδικασία διαγωνισμού επιβάλλεται να ολοκληρωθεί εντός 55 ημερών για να μπορέσουν μετέπειτα ΑΕΛ και Άρης να αξιολογήσουν και ακολούθως να εγκρίνουν την καλύτερη δυνατή προσφορά. Εκτιμάται επίσης ότι, εντός του Αυγούστου, το όλο έργο θα παρουσιαστεί σε συνέντευξη Τύπου, όπου και θα κάνει την εμφάνισή της η επίσημη μακέτα, την οποία θα φέρει ο αρχιτέκτονας του γηπέδου, Πέτρος Κονταρίδης.

Μικρό παλατάκι

Το σχέδιο του γηπέδου, που θα είναι χωρητικότητας 12.000 θεατών, είναι βασισμένο στο πρότυπο που ακολουθήθηκε στην περίπτωση του γηπέδου της Ξάνθης. «Τα σχέδια είναι βασισμένα στον τρόπο και στη μέθοδο με τα οποία χτίστηκε το γήπεδο της Ξάνθης. Το δικό μας γήπεδο είναι όμως τελειοποιημένο, αφού υπάρχουν σημαντικές διαφορές που καθιστούν το αθλητικό μας κέντρο υπερσύγχρονο», δηλώνει στην «Κ» ο πρόεδρος του Άρη, Κυριάκος Χατζήκυριακος. Μια απ' αυτές είναι το περιμετρικό στέγαστρο, που δεν υπάρχει σε κανένα άλλο γήπεδο της Κύπρου.

Όπως είναι γνωστό, το όλο πρότζεκτ περιλαμβάνει, πέραν του γηπέδου –τα κυρίως χρώματα του οποίου θα συνάδουν με το πράσινο του Άρη και το κίτρινο της ΑΕΛ–, και τη δημιουργία τεσσάρων βοηθητικών γηπέδων και πισίνας, όπως επίσης και μια καφετέρια.

Το γήπεδο που θα ανεγερθεί με βάση τους διεθνείς κανονισμούς της UEFA, θα περιλαμβάνει είκοσι σουίτες, δύο εκ των οποίων θα είναι προεδρικές. Οι σουίτες θα βρίσκονται πάνω στην κεντρική κερκίδα και θα είναι χωρητικότητας 25 ατόμων. Επιπλέον θα υπάρχουν 600 θέσεις πάρκινγκ, οι 110 εκ των οποίων λογίζονται ως VIP, αφού θα είναι στεγασμένες. Ο χώρος των επισήμων θα μπορέσει να φιλοξενεί συνολικά 470 άτομα, ενώ τα δημοσιογραφικά θεωρεία θα περιλαμβάνουν χώρους για 22 επαγγελματίες. Επίσης στο γήπεδο θα δημιουργηθούν δύο μπουτίκ της ΑΕΛ και του Άρη.

ΑΕΛ και Άρης θα επιχειρήσουν να πωλήσουν το όνομα του γηπέδου σε σπόνσορα, για να μεγιστοποιήσουν τα έσοδα

Η ονομασία του γηπέδου

Όπως έχουμε πληροφορηθεί, οι δύο διοικήσεις προτίθενται να παραχωρήσουν το όνομα του γηπέδου σε όποιο σπόνσορα ενδιαφερθεί να το «αγοράσει». Όπως συμβαίνει και σε μεγάλα κλαμπ της Ευρώπης, οι ιθύνοντες θα αναζητήσουν ένα σημαντικό κονδύλι από εταιρεία που θα διαφημιστεί αποκτώντας την ονομασία. Πάντως, η επίσημη ονομασία που αναγράφεται και στα αρχιτεκτονικά σχέδια είναι «Αθλητικό Κέντρο ΑΕΛ και Άρη».

Σε αντίθεση με το γήπεδο της Ξάνθης (φώτο), το οποίο αποτελεί πρότυπο, το «Αθλητικό Κέντρο ΑΕΛ και Άρη» θα είναι πλήρως στεγασμένο, με τέσσερεις κερκίδες (κάτω).

Το χρονοδιάγραμμα του νέου γηπέδου

- **Ιούνιος 2011** – Έκδοση οικοδομικής άδειας
- **Ιούλιος 2011** – Διεθνής διαγωνισμός προσφορών για την κατασκευή
- **Αύγουστος 2011** – Παρουσίαση μακέτας
- **Σεπτέμβριος 2011** – Έναρξη των έργων στο Κολόσσι
- **Σεπτέμβριος 2012** – Ολοκλήρωση των έργων και μετακόμιση των δύο ομάδων

Οι Κυριάκος Χατζήκυριακος (αριστερά) και Αντρέας Σοφοκλέους είναι οι πρωτεργάτες του αθλητικού κέντρου ΑΕΛ-Άρης.

Διοχέτευση των κονδυλίων του ΚΟΑ

Ένα από τα «καυτά» θέματα που απασχολούν τους ιθύνοντες είναι ο τρόπος με τον οποίο θα διοχετευθούν τα 13,3 εκατ. ευρώ που δεσμεύτηκε ο ΚΟΑ ότι θα παραχωρήσει για να υλοποιηθεί το έργο. Προς το παρόν, ούτε και οι άνθρωποι του Οργανισμού γνωρίζουν πώς ακριβώς θα διαμορφωθεί ο τρόπος πληρωμής των κονδυλίων, αφού τη μέθοδο διοχέτευσης γνωρίζει μόνο το επιτελείο του Υπουργείου Οικονομικών. Η τελική απόφαση θα ληφθεί σε συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου, μετά από πρόταση που θα γίνει από το Υπουργείο Οικονομικών. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι άνθρωποι του ΚΟΑ ζήτησαν από τους αρμόδιους στο Υπουργείο να μοιραστεί σε δύο χρόνια το συνολικό ποσό που ενέκρινε ο ΚΟΑ για το γήπεδο, όχι μόνο της ΑΕΛ και του Άρη, αλλά και του Απόλλωνα. Το ποσό αυτό, με βάση την εξαγγελία του ΚΟΑ, φτάνει τα 21,3 εκατ. ευρώ και ως εκ τούτου ο Οργανισμός ζήτησε να διαμοιραστεί το ποσό σε 10 εκατ. ευρώ ετησίως. Ανάλογα με την εξέλιξη του έργου, ο ΚΟΑ, διά μέσου του επιτηρητή που θα καθορίσει και αφού πρώτα παίρνει το διατακτικό για εκτελεσθείσες εργασίες, θα δίνει το ανάλογο ποσό που χρησιμοποιήθηκε για να υλοποιηθούν συγκεκριμένα έργα. Υπενθυμίζουμε ότι τα δύο λεμεσιανά σωματεία έχουν ήδη εξασφαλίσει τις απαραίτητες εγγυητικές, τις οποίες θα παρουσιάσουν στα αρμόδια όργανα του Οργανισμού όταν κριθεί απαραίτητο.

Μη χάνεις game. Βάλε LTV!

THE CHAMPIONSHIPS WIMBLEDON

WIMBLEDON 2011
20 ΙΟΥΝΙΟΥ – 03 ΙΟΥΛΙΟΥ

Απολαύστε το κορυφαίο Τουρνουά Τένις ζωντανά & αποκλειστικά μέσα από 4 κανάλια της LTV!
Ζωντανές μεταδόσεις, ανασκοπήσεις όλων των αγώνων της ημέρας και επιλεγμένοι αγώνες σε High Definition!

LTV SPORTS 1 LTV SPORTS 2 LTV SPORTS HD

Γίνε συνδρομητής σε μία από τις υπηρεσίες της LTV

LTV digital terrestrial
Mini Pack 2 κανάλια LTV Μόνο €41,30/μήνα
Full Pack 6 κανάλια LTV Μόνο €49,99/μήνα

LTV CABLE
Τα 8 κανάλια της LTV + 40 διεθνή & τοπικά Μόνο €58/μήνα

LTV 3PLAY
Το πιο ολοκληρωμένο πακέτο ψυχαγωγίας & επικοινωνίας
• 8 κανάλια της LTV + 40 διεθνή & τοπικά
• Απεριόριστο Internet μέχρι και 20 Mbps
• Σταθερή τηλεφωνία χωρίς πάγιο CYTA
Από €69,90/μήνα

22392239 www.ltv.tv

SAVVIDES PHOTO

Η Λέσχη Φίλων, που αριθμεί 300 μέλη, είναι σε θέση να υποσχεθεί 250.000 ευρώ ως βοήθεια σ' αυτόν που θα ηγηθεί της εταιρείας.

Ζητούνται άμεσα 600.000 ευρώ

Αν δεν καταβληθούν εντός των ημερών, ο Απόλλωνας κινδυνεύει να χάσει βαθμούς από το ερχόμενο πρωτάθλημα

Του **ΧΡΙΣΤΟΥ ΖΑΒΟΥ**

Έχουμε φτάσει αισίως στα μέσα του Ιούνη και ο Απόλλωνας παραμένει η μοναδική ομάδα α΄ κατηγορίας που ακόμη δεν έχει προσλάβει προπονητή. Το διοικητικό αδιέξοδο εξακολουθεί να υφίσταται, αφού οι μέτοχοι της εταιρείας ένας-ένας αρνούνται να αναλάβουν τις τύχες του ποδοσφαιρικού τμήματος. Την αρχή έκανε την προηγούμενη εβδομάδα ο Νίκος Κίρζης, τον ακολούθησε ο Ηλίας Νεοκλέους, τον ίδιο δρόμο επέλεξε ο Δώρος Αντωνίου, ενώ ο Φρέντι Τζον Πολ με δηλώσεις του… ομολόγησε ότι σε καμία περίπτωση δεν προτίθεται να μπει στο διοικητικό γίγνεσθαι. Η μοναδική θετική νότα που προέκυψε στο σκοτεινό σκηνικό που έχει στηθεί στη λεμεσιανή ομάδα είναι η εξαγγελία της ίδρυσης της Λέσχης Φίλων του Απόλλωνα, που φαίνεται να καλύπτει –έστω και σε μικρό βαθμό– το τεράστιο κοινό που υπάρχει στα διοικητικά της ομάδας. Άλλη μια μικρή ελπίδα που φαίνεται να προκύπτει στα διοικητικά είναι και η πιθανή ανάμειξη του Παύλου Αριστοδήμου, ο οποίος δεν έχει ακόμη εκφράσει δημόσια την πρόθεσή του να εμπλακεί. Ένα άλλο μεγάλο ζήτημα που πρέπει να λυθεί άμεσα, πέραν του διοικητικού και του αγωνιστικού, είναι και η συμπλήρωση του φακέλου κριτηρίων της UEFA, που πρέπει να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του τρέχοντος μήνα.

Η PrimeTel δίνει το μισό από το ποσό που υπολείπεται, ως μέρος της δόσης για τα τηλεοπτικά δικαιώματα

Σωσίβιο η PrimeTel

Γύρω στις 600.000 ευρώ χρειάζονται προκειμένου η ομάδα να μπορέσει να ανταποκριθεί στις άμεσες ανάγκες που σχετίζονται με τη συμπλήρωση του φακέλου. Προς το παρόν ο μοναδικός που ασχολείται με το ζήτημα είναι ο διευθυντής της εταιρείας, Δημήτρης Γρίβας, ο οποίος δεν έχει την οικονομική βοήθεια προκειμένου να προχωρήσει σε περαιτέρω βήματα. Όπως είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε, από τις 600.000 ευρώ που απαιτούνται, οι 300.000 ευρώ έχουν ήδη εξασφαλιστεί από την καταβολή της δόσης της PrimeTel, που ως γνωστόν κατέχει τα τηλεοπτικά δικαιώματα της ομάδας. Απ' εκεί και πέρα, γίνονται προσπάθειες για να εξευρεθεί το υπόλοιπο ποσό, το οποίο πιθανόν να προέλθει από την ομάδα που θα αναλάβει το διοικητικό τιμόνι.

Ο ρόλος της Λέσχης

Προς το παρόν η Λέσχη Φίλων του Απόλλωνα λειτουργεί ως υποεπιτροπή του σωματείου και έχει σκοπό τη βοήθεια των παραγόντων που θα αναλάβουν την ομάδα. Ήδη συμμετείχε στις διαβουλεύσεις που έγιναν τόσο με τον Νίκο Κίρζη όσο και με τους Δώρο Αντωνίου και Φρέντι Τζον Πολ. Πληροφορίες της «Κ» αναφέρουν ότι τα ιδρυτικά μέλη της Λέσχης δεσμεύτηκαν να βοηθήσουν τους υποψήφιους να αναλάβουν την ομάδα παραχωρώντας για αρχή ένα ποσό της τάξης των 250.000 ευρώ. Το γεγονός ότι για την ώρα δεν έχει εξευρεθεί λύση, ισχυροποιεί ακόμη περισσότερο τη θέση της Λέσχης, που φαντάζει ως μοναδική λύση στο διοικητικό αδιέξοδο. Μάλιστα, την ερχόμενη εβδομάδα, η Λέσχη, που μέχρι στιγμής μετράει 300 μέλη, θα αναδείξει μέσα από εκλογικές διαδικασίες το διοικητικό της συμβούλιο, το οποίο θα μπορεί να λαμβάνει μέρος στις διεργασίες που γίνονται εντός της εταιρείας. Το γεγονός αυτό προκύπτει από τη συμφωνία που έγινε μεταξύ του σωματείου και της Λέσχης και η οποία παραχωρεί το δικαίωμα στη νεοσυσταθείσα επιτροπή να εκπροσωπεί το σωματείο ως μεγαλομέτοχο στις διεργασίες της εταιρείας.

Στη Λέσχη Φίλων θα γίνουν αρχαιρεσίες και μέλη της θα πηγαίνουν στις Γ.Σ. της εταιρείας, ως αντιπρόσωποι του σωματείου

Δύσκολη η κατάσταση

Εξαιρετικά άσχημο είναι το κλίμα που υπάρχει μετά και την επίθεση με κροτίδα σε κατάστημα που διατηρεί ο πρόεδρος του σωματείου, Γιώργος Παυλίδης. Δυστυχώς για την ομάδα, η εμπάθεια που υπάρχει ανάμεσα σε ηγετικούς πόλους εξακολουθεί να τη βασανίζει, γεγονός που δυσχεραίνει ακόμη περισσότερο την προσπάθεια να επικρατήσει ομοψυχία και ενότητα απέναντι στα προβλήματα που υπάρχουν στην ομάδα.

Με 14 μέρες να απομένουν για την πρώτη προπόνηση, μόλις πέντε παίκτες βρίσκονται στο ρόστερ.

Τρέχει να στήσει ρόστερ η Νέα Σαλαμίνα

Μέχρι την έναρξη της προετοιμασίας απομένουν δεκατέσσερεις μέρες και το ρόστερ της Νέας Σαλαμίνας αριθμεί μόλις πέντε ποδοσφαιριστές. Πρόκειται για τους Κυριάκο Χαΐλή, Θεόδωρο Κατσιάρη, Πρόδρομο Θεράποντος, Νίκο Φωτίου και Χρίστο Μοδέστου. Δεδομένη είναι η παραμονή του Σλοβένου τερματοφύλακα Ντέγιαν Μίλιτς. Ο τεχνικός των ερυθρολεύκων, Στιβ Κωνσταντινίδης, θα εισηγηθεί την ανανέωση των συμβολαίων άλλων τριών με τεσσάρων παικτών από το περσινό ρόστερ με τους οποίους θα αρχίσουν σύντομα επαφές. Από εκεί και πέρα την πόρτα της εξόδου θα δουν δεκαπέντε ποδοσφαιριστές και ο Αγγλοκύπριος τεχνικός άρχισε «σαφάρι» με στόχο, ούτε λίγο ούτε πολύ, την απόκτηση δέκα με δώδεκα παικτών. Η διοικητική αναταραχή άφησε στάσιμο για αρκετό καιρό τον προγραμματισμό της Νέας Σαλαμίνας, σε σημείο που λίγες μέρες πριν από την έναρξη της προετοιμασίας να μην έχει αρχίσει καν το κτίσιμο της ομάδας για την επιστροφή της στην α΄ κατηγορία. «Οι απαιτήσεις είναι τεράστιες και χρειάζονται γρήγορες και παράλληλα προσεγμένες κινήσεις, αφού θα δημιουργηθεί νέα ομάδα σε καινούργιες βάσεις», είναι το μήνυμα του Στιβ Κωνσταντινίδη στην «Κ». Επιπλέον πονοκέφαλος για τον Κύπριο τεχνικό είναι το μειωμένο μπάτζετ που θα έχει στη διάθεσή του για την εξεύρεση ποδοσφαιριστών, αφού το χρέος των 3,6 εκατ. ευρώ δεν επιτρέπει στη διοίκηση να κάνει οικονομικά ανοίγματα.

ΣΙΜΟΣ ΠΑΦΙΤΗΣ

Δύσκολη η ενοποίηση στην Αραδίππου

Δεν έχει προηγηθεί προεργασία, ενώ η Γενική Συνέλευση του Ερμή εμφανίζεται δύσπιστη

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Η κοινή εμφάνιση Φανιέρου και Χατζηματθαίου πλάι στον δήμαρχο Λιπέρτη έστειλε το μήνυμα πως η ενοποίηση των ομάδων της Αραδίππου είναι εύκολη, ωστόσο η κατάσταση κάθε άλλο παρά τέτοια είναι. Οι ιδεολογικές διαφορές μεταξύ των αριστερών του Ερμή και των δεξιών της Ομόνοιας είναι η κυριότερη απειλή για τη συνένωση. Τώρα η πρωτοβουλία δεν ελήφθη από τρίτους, όπως συνέβη στα μέσα των '80s και στις αρχές των '90s. Ο πρόεδρος του Ερμή, του σωματείου που μπλόκαρε ομόφωνα τη διαδικασία τις δύο προηγούμενες φορές, ήταν αυτός που κίνησε τη διαδικασία, ανησυχώντας πρωτίστως για την αδυναμία να εξεύρει τους πόρους που θα καλύψουν ένα ανταγωνιστικό μπάτζετ α΄ κατηγορίας. Το στοίχημα του Λούκα Φανιέρου είναι να πείσει τα περίπου 300 μέλη της Γ.Σ. του Ερμή. Το ζητούμενο δεν είναι απλά να ανάψουν το πράσινο φως, αλλά να υπάρξει μια μεγάλη πλειοψηφία.

Αντιδράσεις...

Οι αντιδρώντες προτάσσουν πως η κοινωνία της κωμόπολης των 20.000 κατοίκων δεν είναι έτοιμη να δεχτεί την ενοποίηση που θα φέρει δεξιούς κι αριστερούς στην ίδια εξέδρα, αλλά και το ότι δεν έγινε προεργασία (δηλαδή δεν μπήκε βάση) – ορισμένοι σημειώνουν πως οι ενοποιήσεις δεν πέτυχαν στη Λάρνακα και στην Πάφο. Τα πράγματα μοιάζουν πιο εύκολα στην Ομόνοια, όπου τα περίπου 350 ενεργά μέλη φαίνεται να συντάσσονται με τον πρόεδρο Γιώργο Χατζηματθαίου και να του δίνουν την αυξημένη πλειοψηφία που ζητάει, ώστε να προχωρήσει στη διαπραγμάτευση των όρων ενοποίησης. Οι διοικήσεις των δύο συλλόγων περιμένουν το «ΟΚ» των Γ.Σ. τη Δευτέρα (20/06) πριν προχωρήσουν σε εις βάθος συζητήσεις. Στην περίπτωση που περάσει η ενοποίηση, ο Δήμος έχει υποσχεθεί ένα εκατ. ευρώ και χαλίτικη γη για ανέγερση γηπέδου, ενώ η ενοποιημένη ομάδα (π.χ. Ένωση Νέων Αραδίππου) θα δικαιούται περίπου τρία εκατ. από τον ΚΟΑ. Επιπλέον, στην περίπτωση ενοποίησης, ο Δήμος και η ΣΠΕ ενδέχεται να αυξήσουν τα ποσά που επενδύουν στο ποδόσφαιρο. Κάποιοι υποστηρίζουν πως το ενδιαφέρον του κ. Λιπέρτη για τα ποδοσφαιρικά είναι όψιμο και δεν είναι άσχετο με τις επερχόμενες δημαρχιακές εκλογές, όπου πιθανόν να στηριχθεί και πάλι από τον ΔΗΣΥ.

Ερμής και Ομόνοια ξοδεύουν μαζί πάνω από δύο εκατ. ευρώ. Αν ενώσουν δυνάμεις, μπορούν να φτιάξουν μια ανταγωνιστική ομάδα α΄ κατηγορίας.

Ο Ερμής, που ιδρύθηκε το 1957, είχε πέρσι προϋπολογισμό 1,8 εκατ. ευρώ, τον οποίο φιλοδοξεί να μειώσει φέτος σε 1,3-1,4 εκατ. Και πάλι όμως τα έσοδα δύσκολα ξεπερνούν το ένα εκατ. ευρώ. Η Ομόνοια –με ιστορία 82 χρόνων– ξόδεψε πέρσι μισό εκατ. ευρώ στη β΄ κατηγορία, ενώ οι δύο ομάδες έχουν περίπου τον ίδιο αριθμό φιλάθλων – ίσως την Ομόνοια να ακολουθούν λίγοι περισσότεροι. Αν προκύψει ενοποιημένη ομάδα, θα παίξει στην α΄ κατηγορία σε ουδέτερο στάδιο, καθώς το Δημοτικό Αραδίππου δεν πληροί τις προδιαγραφές. Τα χρέη των δύο συλλόγων μαζί υπολογίζονται σε ένα εκατ. ευρώ.

Δύο φορές έγινε προσπάθεια ενοποίησης, αλλά την μπλόκαρε ο Ερμής, που τώρα πήρε την πρωτοβουλία

Θέλει να ξεφορτωθεί το συμβόλαιο του Τόρναουτ η Ένωση

Πέρσι τέτοιο καιρό, ρωσική ομάδα είχε σκοπό να προσφέρει 150.000 ευρώ για την απόκτηση του Ντίτερ Φαν Τόρναουτ, όμως στην Ένωση τόνιζαν πως θα απέρριπταν μια τέτοια πρόταση, αφού κοστολογούσαν τον Βέλγο επιθετικό πολύ περισσότερα. Μάλιστα, είχαν προχωρήσει πριν δώδεκα μήνες σε επέκταση συμβολαίου μέχρι το 2013 με τον 26χρονο, με ετήσιες αποδοχές κοντά στα 100.000 ευρώ (οι υψηλότερες στην ομάδα), για να τον δεσμεύσουν και να μη φύγει ως ελεύθερος.

Όμως ένα χρόνο μετά, από τους βυσσινί τονίζουν πως δεν θα είχαν κανένα πρόβλημα να πουλήσουν τον παίκτη, ακόμη και με λιγότερα από 150.000 ευρώ, αφού το κόστος του συμβολαίου του είναι μεγάλο. «Αν και δεν μας ενοχλεί καθόλου να μείνει, αφού δεν θα μας βγάλει εκτός μπάτζετ, εντούτοις είναι υπό παραχώρηση, αφού το ύψος του συμβολαίου του χαλά τις ισορροπίες στην ομάδα», λέει στην «Κ» άτομο που πρόσκειται στην ομάδα του Παραλιμνίου.

Οι 100.000 ευρώ που παίρνει ετησίως χαλάνε τις ισορροπίες στη μισθοδοσία

Το γεγονός ότι ο Τόρναουτ δεν είναι τόσο γρήγορος, δεν βολεύει τα αγωνιστικά σχέδια του Παπαβασιλείου.

Αν και πρόκειται για πολύ καλό ποδοσφαιριστή, εντούτοις ο Ντίτερ Φαν Τόρναουτ δεν βολεύει ιδιαίτερα το αγωνιστικό πλάνο του Νίκι Παπαβασιλείου. Ο Κύπριος τεχνικός προτιμά γρήγορους επιθετικούς, για να μπορεί να παίζει στην αντεπίθεση, με τον Τόρναουτ να είναι ψηλός και πιο βραδυκίνητος. Πέρα από τον Βέλγο, επιθετικοί στο ρόστερ της Ένωσης είναι ο γρήγορος Μαρκ Μπέρτσιλ και ο επίσης γρήγορος, αλλά με πιο βαρύ σκαρί, Σεντρίκ Μουκουρί.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

ΜΙΚΡΑ ΝΕΑ

ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ

Θετική ανταπόκριση

Στις 6 Ιουνίου ο πρόεδρος του Ολυμπιακού, Πέτρος Σάββα, έστειλε μήνυμα μέσω της ιστοσελίδας της ομάδας για να έρθει ο κόσμος κοντά και να στηρίξει την προσπάθεια της νεοσυσταθείσας επιτροπής για εξόφληση των χρεών. Η «επιχείρηση» βρίσκεται σε καλό δρόμο. Το κάλεσμα του διοικητικού ηγέτη των μαυροπρασίνων έχει πιάσει τόπο, καθώς, σύμφωνα με επίσημη ενημέρωση, επικρατεί ικανοποίηση από τη ζήτηση των μετοχών. Το διάβημα του Δ.Σ., το οποίο στην πλειοψηφία του είναι το ίδιο με αυτό του σωματείου, έχει μεταφερθεί έξω στον κόσμο. «Υπάρχει μεγάλη ζήτηση από τους μικρομετόχους», μας δήλωσε ο εκ των αντιπροέδρων, Δώρος Χατζηγιαννακού. **Σ.Σ.**

ΕΘΝΙΚΟΣ ΑΧΝΑΣ

Τεράστια προβλήματα

Ο Τόζα Σάμπουριτς συνεχίζει οριστικά στον πάγκο της ομάδας της Άχνας και ήδη σκέφτεται το στήσιμο του ρόστερ ενόψει της σεζόν 2011-12. Μπορεί να έχουν ανανεώσει οι Κίσι, Ιγνιάτοφ, Μιλουτίνοβιτς, Κεμπάντζε, Βαττής, Ηλία και Φιλανιώτης και να συνεχίζουν οι Κάσιο, Σίμοφ, Σλίχτινγκ, Πογιατζής και Νουρεντινόσκι που έχουν συμβόλαιο, όμως την ίδια στιγμή αρκετοί είναι οι ποδοσφαιριστές που έχουν αποχωρήσει, κάτι που προβληματίζει έντονα τον κ. Σάμπουριτς, αφού το διαθέσιμο χρήμα για μεταγραφές είναι λίγο. Συγκεκριμένα, φεύγουν οι Τόρες, Ζαχάλκα, Σίκοφ, Πέτροβιτς, Γκέλσον, Ιβανόσκι, Ντούγκιτς, Σιαριτιάρ και Οτσόκολιτς. Στον Εθνικό θα περιμένουν μέχρι την τελευταία στιγμή της μεταγραφικής περιόδου για να «ψωνίσουν» από το πανέρι με τους ελεύθερους και φτηνούς παίκτες. **Η.Μ.**

ΑΡΗΣ

Τελείωσε πρώτος

Από τα μέσα Ιουνίου το ρόστερ του Άρη είναι ολοκληρωμένο αναβαθμισμένο με στόχο την παραμονή. Με οδηγό τον Ντούσαν Μιτόσεβιτς, για τον οποίο στάζουν «μέλι» οι διοικούντες τον Άρη, η «ελαφρά ταξιαρχία» κινήθηκε αστραπιαία στο μεταγραφικό παζάρι και ενισχύθηκε με τους ποδοσφαιριστές που υπέδειξε ο Σέρβος τεχνικός. Στην ομάδα της Λεμεσού είναι πεπεισμένοι πως έγιναν οι κατάλληλες κινήσεις και ότι ο Άρης θα παρουσιαστεί δυνατός ώστε να δώσει τέλος στο ανεβοκατέβασμα των τελευταίων χρόνων. Από το 2007 και έπειτα, οι πράσινοι μοιάζουν με ασανσέρ, αφού δεν καταφέρνουν να παραμείνουν στην κατηγορία των μεγάλων. **Σ.Π**.

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ ΔΕΡΥΝΕΙΑΣ

Με αγωνιστικά κριτήρια

Μπορεί να μην έχει τις μεγάλες οικονομικές ανέσεις για την πραγματοποίηση του μεταγραφικού σχεδιασμού, όμως ο προπονητής της Αναγέννησης, Αδάμος Αδάμου, για να πάρει την απόφαση σχετικά με το ποιοι παίκτες θα αποχωρήσουν και ποιοι θα παραμείνουν, θέτει ως προτεραιότητά του το αγωνιστικό. «Το κριτήριο για το ποιοι θα παραμείνουν και ποιοι θα φύγουν από την ομάδα είναι καθαρά αγωνιστικό. Είναι και το οικονομικό στη μέση, όμως πρώτα είναι το ποιοι μπορούν να αγωνιστούν στην α΄ κατηγορία», δήλωσε ο ίδιος στην «Κ». Όσον αφορά στα της ενίσχυσης, ο Κύπριος τεχνικός ψάχνει για ενίσχυση σε όλες τις θέσεις. **Σ.Σ.**

ΑΠΟΠ/ΚΙΝΥΡΑΣ

Ταβάνι οι τρεις χιλιάδες

Δεν θα δώσουν συμβόλαια με απολαβές πέραν των 2.500 - 3.000 ευρώ το μήνα οι παράγοντες του ΑΠΟΠ/ Κινύρα, στο πλαίσιο της οικονομικής περισυλλογής με στόχο η ομάδα να είναι «καθαρή» σε δυο χρόνια. Στο ρόστερ θα υπάρχουν τρεις ακριβοί, ένας εκ των οποίων είναι ο Μασίνουα που την Πέμπτη πήγε στην Πάφο με την ελευθέρας στο χέρι του και υπέγραψε για 1+1 χρόνο. Ο Άντρος Τσοκκάς ψάχνει τέσσερεις κοινοτικούς με μάξιμουμ μηνιαίο μισθό 2.000 ευρώ - υπάρχει προφορική συμφωνία με τον Θοδωρή Γαλάνη. Το ρόστερ θα συμπληρωθεί από τους Καρσερά, Φυλακτού, Παλατέ, Χριστοδούλου, Νεοφύτου και Αγαθαγγέλου, ενώ ανεβαίνουν στην α΄ ομάδα οι Γεωργίου, Ορέστης Παλατές, Διονυσίου, Βάσου και δυο μικροί από την U17. Αποκτήθηκαν ο τερματοφύλακας Μπαρμπόσα, ο Στέφανος Ματσούκας, ενδιαφέρον υπάρχει για τον Ρέτσα, ενώ μελετάται ενδεχόμενο συνεργασίας με ελλαδική ομάδα ώστε να αποκτηθούν τρεις παίκτες ως δανεικοί. **Μ.Π.**

Με πολιτικές παρεμβάσεις μπλοκάρουν τη μεταγραφή του Γκαμπίρα στην Αλκή

Επιστράτευσαν λυτούς και δεμένους για να χαλάσει η μετακίνηση του Τουρκοκύπριου

Του **ΜΙΚΑΕΛΟ ΠΑΠΑΔΑΚΗ**

Αν ο Γκαμπίρα φύγει χωρίς τη συγκατάθεση της ομάδας, δεν μπορεί να γυρίσει στο πρωτάθλημα των Κατεχομένων, σε καμιά ομάδα.

Ανήμερα του Κατακλυσμού, κατευθυνόμενος στη Λάρνακα για να υπογράψει 4ετές συμβόλαιο με την Αλκή έναντι 20.000 ευρώ ετησίως, ο Μουσταφά Γιασινσές-Γκαμπίρα είχε προειδοποιηθεί: αν θέλει το όνειρο (να γίνει επαγγελματίας ποδοσφαιριστής) να πραγματοποιηθεί πρέπει ν' αντέξει στις πιέσεις. Η τακτική του Καθεστώτος ήταν γνωστή από την περίπτωση των αδελφών Σελντέν (2002), του Ουλούσοϊ (2006) και αργότερα των αθλητών στίβου Ζαφέρ Σουκουσού και Μελίς Ρεντίφ. Πάντα επιστρατευόταν ένα κοκτέιλ απειλών και κινήτρων ώστε να εγκαταλείψουν τις ελεύθερες περιοχές και να γυρίσουν στα Κατεχόμενα. Το ίδιο συμβαίνει τώρα. Ο 23χρονος Γκαμπίρα –όπως τον φωνάζουν– δέχεται πανταχόθεν πιέσεις να μείνει στην Κιουτσούκ Καϊμακλί. Είναι η ομάδα από την οποία προέρχεται ο πρόεδρος της Τ/κ Ομοσπονδίας και πρόσκειται στο κόμμα του Ντερβίς Έρογλου, με τον οποίο έχει εξαιρετική σχέση ο νυν πρόεδρος επιχειρηματίας, Αλί Μπασμάν. Οι πρωταθλητές δεν θέλουν να χάσουν τον καλύτερο παίκτη του πρωταθλήματος και προτάσσουν εθνικούς λόγους, κυρίως τη δήλωση του Γκαμπίρα ότι θέλει να παίξει στην Εθνική Κύπρου.

Η Κ. Καϊμακλί του δίνει αύξηση και το Καθεστώς σπίτι και δουλειά

Οι γονείς και η κοπέλα του παίκτη είναι αρνητικοί στο ενδεχόμενο να δουν το γιο τους στην Αλκή. Ο πατέρας, που κατάγεται από ένα χωριό δίπλα στο Δίκωμο, είναι αστυνομικός και η μητέρα, επίσης Τουρκοκύπρια, δουλεύει στο κυβερνών κόμμα. Κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς δουλειά. Λέγεται πως η ομάδα θα του κάνει αύξηση – τώρα παίρνει 1.000 ευρώ το μήνα, συν 3.000 ευρώ πριμ κατάκτησης πρωταθλήματος, συν κάποια μπόνους συμμετοχών – ενώ το Καθεστώς θα δώσει στον Γκαμπίρα σπίτι και θα τον κάνει δημόσιο υπάλληλο, ώστε να τον κρατήσουν. Προηγουμένως, πρέπει να πάει για ενάμιση χρόνο στρατό. Η αποφυγή της θητείας είναι ο λόγος που από πέρυσι προσπαθεί να βρει ομάδα εκτός Κατεχομένων – πριν από ένα χρόνο έφτασε μια ανάσα από την τουρκική Καρσίγιακα.

Με την Κ. Καϊμακλί δεν έχει συμβόλαιο, καθώς το ποδόσφαιρο εκεί είναι ερασιτεχνικό. Όμως, ξεκίνησε από τα τμήματα υποδομής του συλλόγου και βάσει νομοθεσίας είναι δεσμευμένος μέχρι τα 30 του. Φυσικά η δέσμευση ισχύει μόνο για τα Κατεχόμενα, καθώς το πρωτάθλημα είναι διεθνώς ανυπόστατο. Ωστόσο, σύμφωνα με τους κανονισμούς, αν ένας παίκτης φύγει χωρίς τη συγκατάθεση της ομάδας, τότε δεν μπορεί να γυρίσει στο πρωτάθλημα, σε καμιά ομάδα. Μέσα από το 15λεπτο βίντεο που υπάρχει στο YouTube φαίνεται πως πρόκειται για ένα εξαιρετικό, αλλά αδούλευτο ταλέντο. Είναι ταχύτατος, με φοβερό αριστερό πόδι, όμως υστερεί στο τελείωμα των φάσεων, στην πάσα, στο δεξί πόδι. Ο Γκαμπίρα καλείται ν' αποφασίσει αν θα κυνηγήσει το όνειρό του ή αν θα μείνει για πάντα ερασιτέχνης σε ένα μη αναγνωρισμένο πρωτάθλημα.

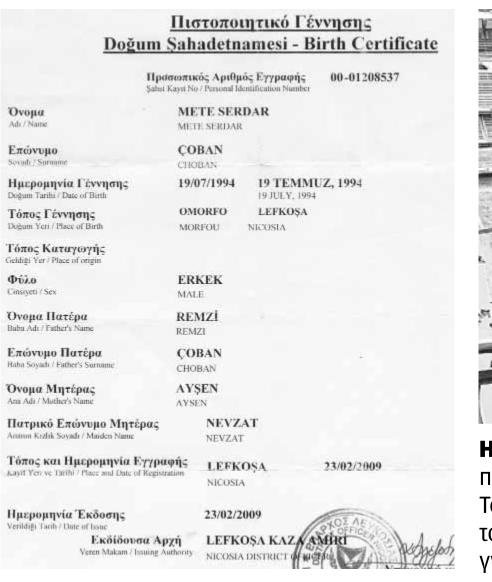

Πιστοποιητικό Γέννησης
Doğum Şahadetnamesi - Birth Certificate

Προσωπικός Αριθμός Εγγραφής	00-01208537	
Όνομα	METE SERDAR	
Επώνυμο	ÇOBAN	
Ημερομηνία Γέννησης	19/07/1994	19 TEMMUZ, 1994
Τόπος Γέννησης	OMORFO	LEFKOŞA
Τόπος Καταγωγής		
Φύλο	ERKEK	
Όνομα Πατέρα	REMZİ	
Επώνυμο Πατέρα	ÇOBAN	
Όνομα Μητέρας	AYŞEN	
Πατρικό Επώνυμο Μητέρας	NEVZAT	
Τόπος και Ημερομηνία Εγγραφής	LEFKOŞA	23/02/2009
Ημερομηνία Έκδοσης	23/02/2009	
Εκδίδουσα Αρχή	LEFKOŞA KAZA AMİRİ	

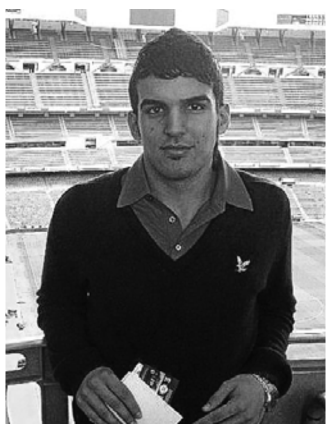
Η «Κ» έχει στη διάθεσή της το πιστοποιητικό γεννήσεως του Τσομπάν, που φέρει σφραγίδα του Έπαρχου Λευκωσίας. Η γνησιότητά του αμφισβητείται.

Ο Τουρκοκύπριος (;) που εξαπάτησε όλη την Ευρώπη

Στις αρχές της εβδομάδας η τουρκική Fanatik έγραφε για ένα αριστερό μπακ, Τουρκοκύπριο από τη Μόρφου, μεγαλωμένο στην Αγγλία, που παίρνει μεταγραφή στη Ρεάλ Μαδρίτης, συνοδεύοντας το ρεπορτάζ με φωτογραφία του υποτιθέμενου ποδοσφαιριστή στο Σαντιάγο Μπερναμπέου, ενώ ήδη είχε αναρτηθεί βίντεο στο YouTube. Δεν χρειάστηκαν παρά μερικά 24ωρα για να αποκαλυφθεί μια από τις μεγαλύτερες δημοσιογραφικές φάρσες όλων των εποχών, θύματα της οποίας έπεσαν η ισπανική Marca, αλλά και το πρακτορείο «Ανατολή». Ποδοσφαιριστής με το όνομα Μετέ Σερντάρ Τσομπάν δεν υπάρχει. Ήταν μια καλοστημένη κομπίνα για μερικά λεπτά δημοσιότητας, που εν τέλει έγιναν ώρες – ο άνθρωπος έκανε δηλώσεις μέχρι και στο τουρκικό τηλεοπτικό δίκτυο DHA.

Το κυπριακό πιστοποιητικό

Όμως η ιστορία ίσως να μην είναι τόσο αστεία. Η «Κ» κατέχει το (σφραγισμένο από τον Έπαρχο) πιστοποιητικό γεννήσεως κάποιου Μετέ Σερντάρ Τσομπάν, γεννημένου στη Μόρφου στις 19 Ιουλίου 1994. Τα στοιχεία ταυτίζονται με αυτά που του υποτιθέμενου ποδοσφαιριστή για τον οποίον έγραψε η Fanatik. Σύμφωνα με πληροφορίες μας, μ' αυτό το πιστοποιητικό ο Τσομπάν προσπάθησε ανεπιτυχώς να ενταχθεί στα μητρώα της ΚΟΠ πριν από δυο χρόνια. Ενδεχομένως ο Τσομπάν να είναι υπαρκτό πρόσωπο, ίσως και να παίζει ποδόσφαιρο και προκειμένου να γίνει γνωστός να έστησε τη μεταγραφή στη Ρεάλ.

Έτσι «έκοψαν» τη Μελίς και τον Ζαφέρ

Πριν από μερικές εκδόσεις είχαμε γράψει για την 22χρονη Μελίς Ρεντίφ που έχει εθνικό ρεκόρ Τουρκίας στα 400μ. και στοχεύει στην Ολυμπιάδα του 2012. Η κοπέλα μέχρι πρόπερσι προπονείτο στο Εθνικό Κέντρο Στίβου και κατέβηκε με τον ΓΣΠ τρεις φορές στους Παγκύπριους Αγώνες, βλέποντας την πλάτη της Άλισσας Καλλινίκου. Οι πιέσεις ήταν αφόρητες και οι περίπου 15 Τουρκοκύπριοι αθλητές στίβου που προπονούνταν στις ελεύθερες περιοχές καθημερινά, σταμάτησαν να περνάνε το οδόφραγμα. Ο Ζαφέρ Σουκουσού ήταν τρίτος στα 800μ. και τα 1.500μ. των ΑΜΚΕ του 2005, ανέβηκε με την κυπριακή σημαία στο πόντιουμ, προκαλώντας την αντίδραση του Καθεστώτος. Τόσο ο ίδιος όσο και ο προπονητής του μαυροπινακίστηκαν και τελικά σταμάτησαν να περνάνε στις ελεύθερες περιοχές το 2009.

Δεν ανησυχεί η τουρκοκυπριακή ομοσπονδία για τη Λεύκα

Την 1η Ιουλίου θα ξεκαθαρίσουν οι προθέσεις της ομάδας της κατεχόμενης Λεύκας για συμμετοχή στα πρωταθλήματα της ΚΟΠ, αφού εκείνη την ημερομηνία είναι υπόχρεη να δηλώσει συμμετοχή στο πρωτάθλημα των Κατεχομένων, κάτι που δήλωσε πηγή της «Κ» στην τουρκοκυπριακή Ομοσπονδία Ποδοσφαίρου. Η πηγή, στη συνομιλία μας, δεν έδειξε να αγχώνεται ιδιαίτερα για πιθανή αποστασία της Λεύκας και δεν ήθελε να πει πολλά για το θέμα, αλλά περίμενε την εξέλιξη των επαφών της ομάδας με την ΚΟΠ. Όταν ρωτήσαμε το στέλεχος της Τ/κ Ομοσπονδίας Ποδοσφαίρου για τα κίνητρα πίσω από την πρόθεση ενσωμάτωσης της Λεύκας στην ΚΟΠ, ο ίδιος απέφυγε να μας πει, αλλά τόνισε ότι «το θέμα θα καταλήξει στο πολιτικό τραπέζι».

«Ειλικρινείς οι Τ/κ»

Μέλος του Δ.Σ. της ΚΟΠ ρωτήθηκε από την «Κ» για το παρασκήνιο της συνάντησης της περασμένης Πέμπτης της Ομοσπονδίας με την ομάδα της Λεύκας.

Πηγή στα Κατεχόμενα τόνισε στην «Κ» ότι το θέμα θα μεταφερθεί στο πολιτικό τραπέζι

«Μου φαίνονται ειλικρινείς. Από τις ερωτήσεις που έκαναν, τις τοποθετήσεις, τη συμπεριφορά, όλα. Μοιάζουν σοβαροί άνθρωποι», η ατάκα του ανθρώπου της ΚΟΠ. Στην αρχή της συνάντησης, ο πρόεδρος της ΚΟΠ, Κώστας Κουτσοκούμνης, ζήτησε από τον πρόεδρο της Λεύκας, Γιλτάτς Μουκελέφ, να του πει στα ίσια αν οι προθέσεις τους είναι ειλικρινείς και ότι δεν είναι μέτρο αντίδρασης για τη βαριά τιμωρία από την Τ/κ ομοσπονδία λόγω των επεισοδίων στον τελικό κυπέλλου με την Τσετίνκαγια. Οι άνθρωποι της Λεύκας ήταν κάθετοι ότι πραγματικά ενδιαφέρονται.

Παράλληλα, οι άνθρωποι της Λεύκας ζήτησαν να από την ΚΟΠ να τους πει ποια γήπεδα μπορούν να χρησιμοποιούν, καθώς αντιλαμβάνονται ότι δεν μπορούν να έχουν έδρα στα κατεχόμενα, ενώ μέχρι τις 25 Ιουνίου θα έχουν το Καταστατικό και τις Προκηρύξεις της ΚΟΠ στα αγγλικά, για να υποβάλουν ερωτήσεις. Υπάρχει το ενδεχόμενο η Λεύκα να ξεκινήσει από τη δ΄ κατηγορία, κάτι που θα αποφασίσει το Δ.Σ. της ΚΟΠ.

Ποια είναι η Λεύκα

Η ομάδα ιδρύθηκε το 1943 και έχει έδρα τη Λεύκα, που βλέπει στον κόλπο της Μόρφου, μερικά χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της πόλης. Τη σεζόν 2010-11 τερμάτισε έκτη στην α΄ κατηγορία, 26 βαθμούς πίσω από την πρωταθλήτρια Κιουτσούκ Καϊμακλί. Παράλληλα έφτασαν στον τελικό του κυπέλλου, όπου όμως έχασαν στα χαρτιά από την Τσετίνκαγια, λόγω επεισοδίων που προκάλεσαν οπαδοί της ομάδας. Η Λεύκα έχει να επιδείξει μόλις ένα κύπελλο, το 1972 όταν κέρδισαν 4-0 την Ulku Yurdu.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ

Αραβική απόβαση στο... ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο

Τα πετροδολάρια, εν μέσω οικονομικής κρίσης, εισβάλλουν με γοργούς ρυθμούς, με προοπτική την παγκόσμια κυριαρχία

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Σε συμφωνία με την Αλ Γουάσλ του Ντουμπάι ήρθε ο Ντιέγκο Μαραντόνα, που αναμένεται να φουσκώσει κατά πολλά εκατομμύρια τους τραπεζικούς του λογαριασμούς.

Οι Άραβες θέλουν να χτίσουν μια γέφυρα ανάμεσα στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή εν όψει και του Μουντιάλ στο Κατάρ.

Η αραβική εισβολή και επιρροή στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο είναι πλέον γεγονός με διαφόρους τρόπους, που φανερώνουν ότι τα πετροδόλαρα ελέγχουν όλο και μεγαλύτερο κομμάτι του αθλήματος στην Ευρώπη εν μέσω οικονομικής κρίσης, και με προοπτική την κυριαρχία τελικά σε παγκόσμιο επίπεδο.

Μέχρι πριν από πέντε-έξι χρόνια, το αραβικό χρήμα περιοριζόταν στην αγορά ή την πρόσληψη παικτών ή προπονητών μεγάλου βεληνεκούς που ήταν συνήθως στη δύση της καριέρας τους. Ετσι, οι εθνικές ομάδες στον Αραβικό Κόλπο και ορισμένοι μεγάλοι σύλλογοι απολάμβαναν την παρουσία μεγάλων ονομάτων του παρελθόντος, όπως ο Ρομάριο, ο Γκαμπριέλ Μπατιστούτα, ο Μαρσέλ Ντεσαγί και ο Φερνάντο Ιέρο. Μέχρι και ο Ντιέγκο Μαραντόνα βγάζει τώρα εκεί το παντεσπάνι του.

Τον τελευταίο καιρό, όμως, η επίθεση του αραβικού χρήματος στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο είναι τέτοια ώστε αποκτά πλέον τη μορφή... αμμοθύελλας που σαρώνει, μετά την αραβική έρημο και τη Γηραιά Ηπειρο. Οι Αραβες πληρώνουν αδρά και αποκτούν τον ένα μετά τον άλλο συλλόγους στην Ευρώπη, ενώ με το μεταγραφικό τους χρήμα κρατούν ζεστή και την αγορά παικτών.

Η με διαφορά γνωστότερη περίπτωση αραβικής εισβολής στο ευρωπαϊκό ποδόσφαιρο είναι αυτή της Μάντσεστερ Σίτι, που από τον Σεπτέμβριο του 2008 έχει περάσει στα χέρια επενδυτών από το Αμπού Ντάμπι των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων. Η Σίτι, που φέτος κέρδισε για πρώτη φορά το δικαίωμα συμμετοχής της στο Τσάμπιονς Λιγκ, θεωρείται η πλουσιότερη ομάδα στον κόσμο, καθώς πριν από σχεδόν τρία χρόνια το Αμπού Ντάμπι Γιουνάιτεντ Γκρουπ απέκτησε τον πλήρη έλεγχο του συλλόγου έναντι περίπου 180 εκατομμυρίων ευρώ και έσπευσε αμέσως να ξοδέψει πλούσιο χρήμα για την ενίσχυσή του.

Πιο πρόσφατη αγορά ομάδας από αραβικά συμφέροντα είναι αυτή της Παρί Σεν Ζερμέν. Η δεύτερη δημοφιλέστερη ομάδα στη Γαλλία, μετά τη Μαρσέιγ, πέρασε κατά 50% στα τέλη Μαΐου σε επιχειρηματία από το Κατάρ.

Τον περασμένο Απρίλιο, η Χετάφε έγινε η δεύτερη ισπανική ομάδα που πέρασε σε αραβικά χέρια, καθώς το Ρόγιαλ Εμιρέιτς Γκρουπ πλήρωσε περί τα 80 εκατομμύρια ευρώ για να αποκτήσει όχι μόνο τον έλεγχο του συλλόγου της Μαδρίτης, αλλά και να τον μετονομάσει σε «Χετάφε Τιμ Ντουμπάι».

Την ουσία των κινήσεων των Αράβων εξήγησε με τον καλύτερο τρόπο ο εκ των επιτελών του επιχειρηματικού ομίλου δρ Κάιζερ Ραφίκ: «Δεδομένης της δημοφιλίας του ποδοσφαίρου μεταξύ των νεαρών Αράβων, θέλουμε να χτίσουμε μια γέφυρα ανάμεσα στην Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή εν όψει και του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2022 στο Κατάρ».

Είχε προηγηθεί η Μάλαγα, από τον Ιούνιο του 2010, όταν ο δισεκατομμυριούχος του Κατάρ σεΐχης Αμπντουλάχ Αλ Τάνι πλήρωσε 36 εκατ. ευρώ για να αποκτήσει τον σύλλογο της Ανδαλουσίας.

Αποτυχημένες ήταν οι προσπάθειες απόκτησης της Λίβερπουλ, της Ρόμα, της Νιούκαστλ και της Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ (η τελευταία προ ολίγων μηνών), ενώ υπάρχουν κι άλλοι πλάγιοι τρόποι επιρροής, όπως οι μακροχρόνιες χορηγίες: η πρώτη διαφήμιση στην ιστορία που βάζει στη φανέλα της η Μπαρτσελόνα είναι του Ιδρύματος του Κατάρ, ενώ το νέο γήπεδο της Αρσεναλ δεν θα πραγματοποιόταν αν δεν γινόταν η συμφωνία με την αεροπορική εταιρεία Εμιρέιτς, που έδωσε και στο γήπεδο το όνομά της. Ανάμεσα στα μέσα προόδου του αραβικού ποδοσφαίρου είναι και η προσπάθειά του να αλλάξει ο κανονισμός, ώστε να μπορεί ευκολότερα να δίνεται υπηκοότητα σε αλλοδαπούς ποδοσφαιριστές, Τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα ζήτησαν φέτος από τη FIFA να μειωθεί ο χρόνος των πέντε ετών παραμονής σε μια χώρα ενός αλλοδαπού μέχρι να μπορεί να παίξει με την εθνική ομάδα της χώρας αυτής.

Επιπλέον, οργανώνονται φιλικά παιχνίδια στην περιοχή με τη συμμετοχή κορυφαίων ξένων ομάδων, όπως το φιλικό Αγγλίας - Βραζιλίας τον Νοέμβριο του 2009 και αυτό μεταξύ Αργεντινής και Βραζιλίας τον περασμένο Νοέμβριο, αμφότερα στο Κατάρ.

Το Κατάρ, η FIFA και οι μάχες παραγόντων

Η επιρροή του αραβικού κόσμου, και ιδιαιτέρως των πλούσιων χωρών του Αραβικού Κόλπου, επεκτείνεται πλέον και σε επίπεδο παραγόντων.

Κύριες εκφάνσεις της αραβικής επιρροής είναι η θριαμβευτική κατάληξη της υποψηφιότητας του Κατάρ για την ανάληψη του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2022, που πάντως έχει ήδη θεωρηθεί σκανδαλώδης. Σύμφωνα με καταθέσεις στο βρετανικό Κοινοβούλιο, το Κατάρ δωροδόκησε τουλάχιστον δύο εκλέκτορες της εκτελεστικής επιτροπής της FIFA ώστε να πάρει τη διοργάνωση.

Ο γενικός γραμματέας της FIFA, Ζερόμ Βάλκε, ανέφερε μάλιστα σε ηλεκτρονικό του μήνυμα ότι το Κατάρ «αγόρασε» τη διοργάνωση, η οποία θα διεξαχθεί σε ειδικά διαμορφωμένα γήπεδα με κλιματισμό, ώστε να μη «λιώσουν» οι ποδοσφαιριστές από τη ζέστη της ερήμου. Επιπλέον, ο πρόεδρος της Αραβικής Συνομοσπονδίας, Μοχάμεντ μπιν Χαμάμ, που είναι από το Κατάρ, προσπάθησε να πάρει την προεδρία της FIFA από τον Ζεπ Μπλάτερ, αλλά βρέθηκε εκτός μάχης λίγο πριν από την ψηφοφορία, κατηγορούμενος κι αυτός για δωροδοκία.

Το μέλλον του τένις συναντά το παρελθόν

Το Γουίμπλεντον συνδυάζει με μοναδικό τρόπο διαφορετικές εποχές

Του **ΝΙΚΟΥ ΓΑΒΑΛΑ**

Γουίμπλεντον 2011. Πρόκειται για την 125η διοργάνωση του σημαντικότερου τουρνουά τένις στον κόσμο. Απ' τη Δευτέρα έως και την Κυριακή 3 Ιουλίου, η παγκόσμια αθλητική κοινότητα στρέφει το βλέμμα της στα περίχωρα του Λονδίνου, όπου βρίσκονται τα γήπεδα με γρασίδι του περίφημου «All England Club».

Αν ποτέ σας βγάλει ο δρόμος σας από εκεί, θα μπορέσετε να ζήσετε τη μοναδική ατμόσφαιρα μιας διοργάνωσης που μένει ανεπηρέαστη στον χρόνο. Σκεφθείτε τούτο: απ' το 1877, οπότε και διεξήχθη το πρώτο «πρωτάθλημα» στο Γουίμπλεντον (οι Αγγλοι ονομάζουν «πρωτάθλημα» το συγκεκριμένο τουρνουά), έως τις ημέρες μας οι διοργανωτές κατάφεραν να διατηρήσουν τις παραδόσεις τους, συνδυάζοντας παράλληλα καινοτόμες λύσεις. Για παράδειγμα, είναι το μοναδικό τουρνουά στον κόσμο στο οποίο δεν επιτρέπονται διαφημίσεις στα κορτ. Επιπλέον, υπάρχει κώδικας ντυσίματος για τους αθλητές, καθώς είναι υποχρεωμένοι να φορούν λευκά ρούχα. Δεν είναι υπερβολή πως περπατώντας στα καταπράσινα «μονοπάτια» του «All England Club» όπου υπάρχουν «πινελιές» από ατελείωτα μωβ λουλούδια (το άλλο αγαπημένο χρώμα της διοργάνωσης) πιστεύεις πως ο χρόνος έχει σταματήσει στις αρχές του 20ού αιώνα. Επιστρέφεις στο μέλλον, παρατηρώντας όλα τα εντυπωσιακά έργα εκσυγχρονισμού των εγκαταστάσεων.

Αναμφίβολα, η τηλεόραση βοήθησε σημαντικά για τη διάδοση της διοργάνωσης σε όλο τον πλανήτη. Το 1967 το BBC έβαλε για πρώτη φορά χρώμα στις μεταδόσεις του. Περίπου μισό αιώνα μετά, το Γουίμπλεντον μεταδίδεται τηλεοπτικά σε όλη τη υφήλιο.

Μάλιστα, τις χρονιές -όπως η φετινή- που δεν διεξάγονται μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις, όπως είναι το Παγκόσμιο Κύπελλο και οι Ολυμπιακοί Αγώνες, το τουρνουά του Λονδίνου αναγνωρίζεται ως το σημαντικότερο αθλητικό γεγονός του καλοκαιριού σε όλο τον κόσμο.

Επειδή την ιστορία τη γράφουν οι πρωταγωνιστές, θα πρέπει να γίνει ειδική αναφορά σε μία σειρά τενιστών οι οποίοι τις τελευταίες δεκαετίες έγιναν με τις επιδόσεις τους οι καλύτεροι πρεσβευτές της διοργάνωσης. Ξεκινώντας απ' τη δεκαετία του '70, όπου ο Μπγιορν Μποργκ κυριάρχησε στο γρασίδι, κατακτώντας το Γουίμπλεντον πέντε χρονιές στη σειρά (1976-80). Ενα κατόρθωμα που επανέλαβε ο Ρότζερ Φέντερερ στην πρώτη δεκαετία του 21ου αιώνα (2003-2007). Στη δεκαετία του '80, ένας «πιτσιρικάς» Γερμανός, ο 17χρονος Μπόρις Μπέκερ πήρε το «πρωτάθλημα» χωρίς να έχει κατάταξη στο ταμπλό.

Το 1987 η Μαρτίνα Ναβρατίλοβα έγινε η πρώτη τενίστρια που έφθασε τους έξι συνεχόμενους τίτλους στο απλό, ενώ το 1990 έκανε ρεκόρ όλων των εποχών με εννέα κατακτήσεις. Το 2000, ο Ελληνοαμερικανός Πιτ Σάμπρας πανηγύρισε το 7ο Γουίμπλεντον στην καριέρα του, ενώ το 2009 ο Φέντερερ «έσπασε» το ρεκόρ του Σάμπρας με 15 τίτλους στο απλό σε γκραν σλαμ.

Το Γουίμπλεντον σε αριθμούς

Περισσότεροι τίτλοι
Απλό ανδρών (7)

Πιτ **Σάμπρας** (ΗΠΑ)
1993, 1994, 1995, 1997, 1998, 1999, 2000

Γουίλιαμ **Ρενσόου** (ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
1881, 1882, 1883, 1884 1885, 1886, 1889

Περισσότεροι τίτλοι
Απλό γυναικών (9)

Μαρτίνα **Ναβρατίλοβα** (ΗΠΑ)
1978, 1979, 1882, 1983, 1984, 1985, 1986, 1987, 1990

Νεότερος νικητής

Μπόρις **Μπέκερ** (ΓΕΡΜΑΝΙΑ)
17 ετών και 277 ημερών (1985)

Νεότερη νικήτρια

Λότι **Ντοντ** (ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
15 ετών και 285 ημερών (1887)

Γηραιότερος νικητής

Αρθουρ **Γκορ** (ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
41 ετών και 182 ημερών (1909)

Γηραιότερη νικήτρια

Σάρλοτ Κούπερ **Στέρι** (ΒΡΕΤΑΝΙΑ)
37 ετών και 282 ημερών (1908)

Οι νικητές την τελευταία δεκαετία

ΑΝΔΡΕΣ

2010 Ραφαέλ **Ναδάλ**
2009 Ρότζερ **Φέντερερ**
2008 Ραφαέλ **Ναδάλ**
2007 Ρότζερ **Φέντερερ**
2006 Ρότζερ **Φέντερερ**
2005 Ρότζερ **Φέντερερ**
2004 Ρότζερ **Φέντερερ**
2003 Ρότζερ **Φέντερερ**
2002 Λέιτον **Χιούιτ**
2001 Γκόραν **Ιβανίσεβιτς**
2000 Πιτ **Σάμπρας**

ΓΥΝΑΙΚΕΣ

2010 Σερίνα **Ουίλιαμς**
2009 Σερίνα **Ουίλιαμς**
2008 Βίνους **Ουίλιαμς**
2007 Βίνους **Ουίλιαμς**
2006 Αμελί **Μορεσμό**
2005 Βίνους **Ουίλιαμς**
2004 Μαρία **Σαραπόβα**
2003 Σερίνα **Ουίλιαμς**
2002 Σερίνα **Ουίλιαμς**
2001 Βίνους **Ουίλιαμς**
2000 Βίνους **Ουίλιαμς**

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ναδάλ, Φέντερερ και Τζόκοβιτς μονοπωλούν το ενδιαφέρον

Θα είναι ρίσκο να χαρακτηρίσουμε φαβορί για την κατάκτηση του Γουίμπλεντον, έναν εκ των τριών τενιστών που οδηγούν την κούρσα στην παγκόσμια κατάταξη. Διότι οι Ναδάλ, Τζόκοβιτς και Φέντερερ βρίσκονται σε εξαιρετική κατάσταση και δείχνουν ικανοί για το καλύτερο. Αυτή η τριάδα έχει ξεφύγει απ' τους τενίστες οι οποίοι συμπληρώνουν την πρώτη δεκάδα της βαθμολογίας. Ακόμη και ο 4ος της κατάταξης, Αντι Μάρεϊ, στην παρούσα φάση αδυνατεί να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στα κορυφαία τουρνουά. Βεβαίως, ο Σκωτσέζος θα έχει ξανά στο πλευρό του το σύνολο των φίλων του αθλητισμού στη Μεγάλη Βρετανία. Στο πρόσωπό του βλέπουν τον συμπατριώτη τους που θα μπορέσει να κρατήσει στο μεγάλο νησί τον τίτλο στο απλό, για πρώτη φορά μετά το 1936, όταν και είχε κυριαρχήσει ο θρυλικός Φρεντ Πέρι. Ωστόσο, αυτή η στήριξη συχνά μεταλλάσσεται σε πίεση που προκαλεί άγχος.

Επιστροφή στην κορυφή, όπου φιγουράρει ο Ραφαέλ Ναδάλ. Ο Ισπανός προέρχεται απ' την κατάκτηση του Ρολάν Γκαρός. Η επιτυχία του τον γέμισε με αυτοπεποίθηση ενόψει των επόμενων διοργανώσεων. Και κυρίως για το λονδρέζικο γκραν σλαμ, όπου θα επιχειρήσει να υπερασπιστεί τον περσινό του τίτλο.

Ο Νόβακ Τζόκοβιτς ακολουθεί σε απόσταση «αναπνοής» και θα επιχειρήσει στο Λονδίνο να ξεπεράσει την ήττα του απ' τον Φέντερερ στον ημιτελικό του Ρολάν Γκαρός. Αυτή είναι η μοναδική μέσα στη χρονιά.

Αφήσαμε τελευταίο τον πιο επιτυχημένο τενίστα στην ιστορία του αθλήματος, τον Ρότζερ Φέντερερ. Ο Ελβετός βρίσκεται στην 3η θέση της παγκόσμιας κατάταξης. Η εξαιρετική πορεία του στο Παρίσι (έχασε στον τελικό απ' τον Ναδάλ) σε συνδυασμό με τις σπουδαίες εμφανίσεις του, του έδωσαν μεγάλη ψυχολογική ώθηση ενόψει της συμμετοχής του στο αγαπημένο του τουρνουά. «Σίγουρα το Γουίμπλεντον είναι προτεραιότητά μου. Πάντα για μένα αυτός ήταν ο στόχος μέσα σε κάθε χρονιά», είναι η άποψη του Φέντερερ.

Συνεχείς βελτιώσεις και καινοτομίες

Οι διοργανωτές του Γουίμπλεντον φιλοδοξούν να διατηρήσουν την ηγετική θέση του τουρνουά στον 21ο αιώνα. Και επειδή οι Αγγλοι δεν είναι άνθρωποι της τελευταίας στιγμής, ξεκίνησαν τον σχεδιασμό τους απ' το 1993, έχοντας ως στόχο τη βελτίωση των υπηρεσιών της διοργάνωσης τόσο για τους τενίστες, όσο και για τους θεατές, αλλά και τους τηλεθεατές. Το 2009 ολοκληρώθηκαν οι εργασίες στο κεντρικό γήπεδο, με την αύξηση της χωρητικότητας από 13.800 σε 15.000 θεατές και την τοποθέτηση μιας εντυπωσιακής συρόμενης οροφής. Την ίδια χρονιά παραδόθηκε το νέο κορτ 2, ενώ φέτος δίνονται προς χρήση τα ολοκαίνουργια κορτ 3 και 4. Παράλληλα, έγιναν εργασίες εκσυγχρονισμού αρκετών κτιρίων του «All England Club». Αίσθηση προκάλεσε και η ανακοίνωση των διοργανωτών, σύμφωνα με την οποία οι τελικοί των ανδρών και των γυναικών θα μεταδοθούν και τρισδιάστατα στη Βρετανία, μέσω του BBC. Παράλληλα, η μετάδοση θα είναι επίσης διαθέσιμη σε περιορισμένο αριθμό κινηματογραφικών αιθουσών σε όλη τη Βρετανία. Μάλιστα η προπώληση των εισιτηρίων ολοκληρώθηκε τη Δευτέρα. «Πάντα αναζητούμε τρόπους για να βελτιωθεί η εικόνα της διοργάνωσης, συνδυάζοντας την παράδοση με την καινοτομία. Πρόκειται για μια νέα συναρπαστική οπτική εμπειρία για το κοινό μας, ιδίως των νεότερων ηλικιακά τηλεθεατών μας», υποστήριξε ο εμπορικός διευθυντής του «All England Club», Μάικ Ντέσμοντ.
Η τρισδιάστατη κάλυψη των τελικών θα είναι διαθέσιμη στη Βρετανία σε οποιονδήποτε έχει πρόσβαση σε «3D» τηλεόραση.

ΣΤΟ MAN ΙΟΥΛΙΟΥ

Αντρικό Προνόμιο

Ο ΞΕΝΟΣ ΤΥΠΟΣ

THE Sun

Κριστιάνο Ρονάλντο: «Δεν πάω στη Σίτι»

Ο Κριστιάνο Ρονάλντο ξεκαθάρισε ότι δεν πρόκειται να μεταγραφεί στη Μάντσεστερ Σίτι. Ο σταρ της Ρεάλ Μαδρίτης διέψευσε τη φημολογία για μια αστρονομική συμφωνία μεγέθους 150 εκατομμυρίων λιρών, παρά το δέλεαρ των 21 εκατομμυρίων λιρών το χρόνο. Ο Πορτογάλος αστειεύτηκε στην αρχή, πριν δώσει σθεναρή απάντηση. «Δεν είναι κι άσχημα, έτσι; Θα πρέπει να το καλοσκεφτούμε. Δεν πάω στη Σίτι. Σας δίνω τον λόγο μου. Τα χρήματα δεν είναι το πιο σημαντικό πράγμα. Αν ήταν όλα για τα χρήματα, θα έπαιρνα τα διπλάσια από όσα παίρνω και θα έφευγα. Το πιο σημαντικό πράγμα όμως είναι η συμπεριφορά των ανθρώπων», είπε ο Ρονάλντο, που παίρνει 13,5 εκατ. λίρες το χρόνο.

LE FIGARO

Περικοπή μισθών στο γαλλικό ποδόσφαιρο

Μέσα στα δύο τελευταία χρόνια ο συνολικός μισθός των ποδοσφαιριστών στη Λιγκ 1 έχει μειωθεί κατά περισσότερο από 15%. Η τάση αυτή αναμένεται να συνεχιστεί και τη νέα σεζόν, εκτός εάν οι νέοι ιδιοκτήτες της Παρί Σεν Ζερμέν από το Κατάρ την αλλάξουν. Η βάση της νοοτροπίας είναι σαφής: Πουλάμε πριν αγοράσουμε. Ετσι θα προκύψει ουσιαστική μείωση εξόδων, ύστερα από το συνολικό έλλειμμα 130 εκατομμυρίων ευρώ που προέκυψε από τη χρονιά 2009-2010. Ηδη η Μαρσέιγ έσπασε προ ημερών το ακριβότερο συμβόλαιο της πρώτης κατηγορίας, του Αργεντινού Γκάμπριελ Χάιντζε, που έφτανε τα 4,5 εκατ. ευρώ μεικτά το χρόνο. Ετοιμάζεται, επίσης, να σπάσει και το τρίτο ακριβότερο συμβόλαιο της κατηγορίας, αυτό του επίσης Αργεντινού Λούτσο Γονσάλες, ύψους 4,3 εκατ. ευρώ.

M

880 εκατ. δολάρια για έναν τίτλο

Οταν ο Μαρκ Κιούμπαν αποκτούσε τους Ντάλας Μάβερικς το 2000 είχε ένα όνειρο: να τους κάνει πρωταθλητές στο ΝΒΑ. Εντεκα χρόνια μετά, δηλαδή 4.178 μέρες, το πέτυχε. Ο κ. Κιούμπαν αγόρασε την ομάδα για 285 εκατ. δολάρια, ενώ τώρα έχει αξία περί τα 438 εκατ. δολάρια. Μια από τις σημαντικότερες αποφάσεις του ήταν να κρατήσει τον Νοβίτσκι και να τον κάνει παίκτη - σημαία. Αυτό σήμαινε ότι θα του προσέφερε συμβόλαιο ύψους 80 εκατ. δολαρίων. Αν προσθέσουμε όλα τα χρήματα για μισθούς των παικτών, ο κ. Κιούμπαν έχει πληρώσει πάνω από 880 εκατ. δολάρια. Μοιάζουν έτσι πολύ μακριά οι μέρες που ο Ντόναλντ Κάρτερ πλήρωσε 12 εκατ. δολάρια το 1980 για να γίνουν δεκτοί οι «Μαβς» στο ΝΒΑ.

BBC

Κρατάει η Λιβύη το Κύπελλο Εθνών Αφρικής

Η Ποδοσφαιρική Συνομοσπονδία της Αφρικής δήλωσε ότι η Λιβύη διατηρεί ακόμη τη διοργάνωση του Κυπέλλου Εθνών Αφρικής του 2013, αλλά μελετώνται και εναλλακτικά σενάρια, δεδομένης της συνεχιζόμενης βίας στη χώρα. «Συμφωνήσαμε για ένα εσωτερικό χρονοδιάγραμμα σχετικά με την έσχατη στιγμή στην οποία θα πρέπει να αποφασίσουμε αν θα χρειαστεί να δώσουμε αλλού τη διοργάνωση, αλλά προς το παρόν αυτή παραμένει στη Λιβύη», δήλωσε ο γενικός γραμματέας της συνομοσπονδίας, Χιτσάμ ελ Αμράνι. Αν και δεν αποκάλυψε το χρονοδιάγραμμα, τόνισε ότι η εκτελεστική επιτροπή της συνομοσπονδίας θα συνέλθει ξανά τον Σεπτέμβριο.

Το μνημόνιο του ποδοσφαίρου

Η Κομισιόν στηρίζει την UEFA στην προσπάθειά της να φρενάρει τις σπάταλες ευρωπαϊκές ομάδες

Του **ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**

Στενός οικονομικός κορσές μπαίνει πλέον από τον μήνα αυτό στους ποδοσφαιρικούς συλλόγους της Ευρώπης, που εισέρχονται σε καθεστώς Μνημονίου, με τις ευλογίες μάλιστα της ίδιας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η εφαρμογή του περίφημου «οικονομικού ευ αγωνίζεσθαι» (Financial Fair Play) ξεκίνησε από την 1η Ιουνίου με την περίοδο χάριτος που προβλέπει το σχέδιο εμπνεύσεως του προέδρου της UEFA Μισέλ Πλατινί και βάση έχει τη θέση αυστηρού ορίου στα έξοδα των ομάδων στο επίπεδο των εσόδων τους. Διαφορετικά, από το 2014 και μετά, θα αποκλείονται από τις ευρωπαϊκές διοργανώσεις.

Το σχέδιο, που αφορά άμεσα και τις ελληνικές ομάδες, έγινε την περασμένη Τρίτη αντικείμενο συζήτησης κατά τη συνάντηση του κ. Πλατινί και του προέδρου της Κομισιόν,

Στόχος του μέτρου είναι να περιοριστεί το αλόγιστο ξόδεμα χρημάτων και το «ξέπλυμα»

Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο, με τον Πορτογάλο να εκφράζει την πλήρη στήριξη των Βρυξελλών σε αυτήν την «ευαίσθητη προσέγγιση στις δαπάνες των συλλόγων».

Στόχος του μέτρου είναι να περιοριστεί το αλόγιστο ξόδεμα χρημάτων από τους συλλόγους με τις βαθιές τσέπες, που διευρύνει τις ανισότητες. Αυτό που δεν λέγεται επισήμως αλλά είναι ουσιαστικό είναι ότι έτσι καταπολεμείται ουσιαστικά και το μεγάλο ξέπλυμα χρήματος που εφαρμόζεται από σκοτεινούς ιδιοκτήτες ομάδων διά του ποδοσφαίρου.

Ετσι, αρχής γενομένης από τη σεζόν 2011-2012, με τυπική έναρξη την 1η Ιουνίου, η UEFA θα ελέγχει τα οικονομικά καθενός από τους συλλόγους της πρώτης κατηγορίας κάθε ευρωπαϊκού πρωταθλήματος, με περίοδο χάριτος τις τρεις πρώτες περιόδους. Συνεπώς, για τις χρονιές έως το 2014 δεν υπάρχει πιθανότητα τιμωρίας των πολυέξοδων ομάδων, που όμως, εάν θέλουν να είναι στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις, από την περίοδο 2014-15 θα πρέπει η συνολική τους υπέρβαση των τριών ετήσιων προϋπολογισμών έως το 2014 να μην είναι πάνω από 45 εκατ. ευρώ. Συνήθως το έλλειμμα αυτό καλύπτεται από τους ιδιοκτήτες των ομάδων, όμως η UEFA δεν πρόκειται να ανεχθεί πρακτικές όπως αυτές του Ρομάν Αμπράμοβιτς, που δάνεισε στην ομάδα του, την Τσέλσι, τα χρήματα που καλύπτουν το άνοιγμά της. Σε περίπτωση που συμβαίνει κάτι τέτοιο ή που δεν μπορεί να καλύψει ο ιδιοκτήτης μιας ομάδας το έλλειμμά της με κανονική αγορά μετοχών, η συνολική επιτρεπτή υπέρβαση για την πρώτη τριετία πέφτει στα 5 εκατ. ευρώ μόνο. Αυτό θα ελέγχεται από τη νεοϊδρυθείσα Επιτροπή Οικονομικού Ελέγχου Συλλόγων της UEFA, που θα είναι το αντίστοιχο των ελεγκτών της τρόικας στην Ελλάδα. Μετά την πρώτη περίοδο χάριτος, ακολουθεί δεύτερη, η τριετία 2014 - 2017, κατά την οποία το μέγιστο επιτρεπτό συνολικό έλλειμμα περιορίζεται στα 30 εκατ. ευρώ, ενώ από το 2017 η UEFA περιμένει οι ομάδες να έχουν ισοσκελίσει απόλυτα τον προϋπολογισμό τους. Βρετανικά δημοσιεύματα σημειώνουν ότι εάν το μέτρο εφαρμοζόταν αμέσως, μόνο η Αρσεναλ από τις πέντε κορυφαίες αγγλικές ομάδες θα είχε δικαίωμα συμμετοχής στις ευρωπαϊκές διοργανώσεις, καθώς οι υπερβάσεις των Μάντσεστερ Γιουνάιτεντ, Τσέλσι, Μάντσεστερ Σίτι και Λίβερπουλ θα τις άφηναν εκτός Ευρώπης.

Πάντως, η UEFA έχει αφήσει και ορισμένα παραθυράκια ανοιχτά, που αναμένεται να χρησιμοποιήσουν επιδέξια οι καλοπληρωμένοι λογιστές και δικηγόροι των μεγάλων συλλόγων. Ετσι, οι σύλλογοι μπορούν εύκολα να μετακυλίσουν το κόστος των συμβολαίων των παικτών τους, μοιράζοντας στις χρονιές των συμβολαίων το κόστος μιας μεταγραφής. Επιπλέον, των εξόδων θα εξαιρεθούν έως το 2012 οι μισθοί που είχαν συμφωνηθεί πριν από τον Ιούνιο του 2010, όταν ανακοινώθηκε το σύστημα αυτό. Επίσης, αφαιρούνται από τα έξοδα οι δαπάνες σε υποδομή των συλλόγων, όπως στις γηπεδικές εγκαταστάσεις, στις ακαδημίες κ. λπ. Το θέμα είναι ποιος θα τολμήσει να αφήσει εκτός ευρωπαϊκών διοργανώσεων τη Γιουνάιτεντ, τη Ρεάλ ή τη Μίλαν αν ξοδέψουν πολύ για να ενισχυθούν. Η φήμη και η επιτυχία του κ. Πλατινί θα εξαρτηθούν από την εφαρμογή του σχεδίου.

Το «οικονομικό ευ αγωνίζεσθαι» ήταν αντικείμενο συζήτησης στη συνάντηση του Μισέλ Πλατινί και του προέδρου της Κομισιόν, Ζοζέ Μανουέλ Μπαρόζο (δεξιά).

Το «άρμα» του Πλατινί για την προεδρία της FIFA

Το σκεπτικό του Μισέλ Πλατινί για την εφαρμογή του συστήματος του οικονομικού ευ αγωνίζεσθαι έχει ως βάση την πλατφόρμα ιδεών με την οποία εξελέγη στην προεδρία της UEFA, δηλαδή τον εκδημοκρατισμό του ευρωπαϊκού ποδοσφαίρου με παροχή περισσότερων ευκαιριών στους μικρούς. Ετσι, όπως και με το άνοιγμα του Τσάμπιονς Λιγκ σε περισσότερες πρωταθλήτριες ομάδες των ευρωπαϊκών χωρών εις βάρος των επιλαχουσών των μεγάλων πρωταθλημάτων, ο κ. Πλατινί υλοποιεί ένα ακόμη μέτρο για να μικρύνει το άνοιγμα της ψαλίδας μεταξύ πατρικίων και πληβείων στην Ευρώπη. Μπορεί οι περισσότεροι να ασχολούνται στην Ευρώπη με το πώς θα ισοσκελίσουν η Τσέλσι ή η Ρεάλ τα έσοδά τους με τα έξοδά τους, αλλά το μέτρο αφορά και τις 660 ομάδες της πρώτης κατηγορίας των 53 ομοσπονδιών - μελών της UEFA. Ο κ. Πλατινί έχει εκφράσει την αντίθεσή του στην «άκρατη εμπορευματοποίηση» η οποία «πλήττει» το άθλημα. Η εφαρμογή του μέτρου αναμένεται να αποτελέσει και το εφαλτήριο για την προεδρία της FIFA οσονούπω, καθώς θα έχει καταθέσει στις μικρότερες ομοσπονδίες, που αποτελούν την πλειοψηφία στη FIFA, τα διαπιστευτήριά του για ενίσχυση των μικρών.

Πρωτάθλημα σαν... παραμύθι για τους Μάβερικς

Η φετινή σειρά των τελικών του ΝΒΑ χαρακτηρίστηκε μία από τις καλύτερες των τελευταίων ετών. Είχε ένα φαβορί και ένα αουτσάιντερ, πολλές μικρές ιστορίες παικτών, καλό μπάσκετ, ήρωες και αντι-ήρωες και χαρούμενο τέλος, αφού το «ταπεινό» Ντάλας επιβλήθηκε του «αλαζονικού» Μαϊάμι.

Μετά 13 χρόνια προσμονής, ο Ντιρκ Νοβίτσκι έφθασε στο κορυφαίο σκαλοπάτι της καριέρας του και το χρυσό δαχτυλίδι του πρωταθλητή αποτελεί την καλύτερη ανταμοιβή για τους κόπους του, οι οποίοι δεν ήταν και λίγοι. Το καλοκαίρι ο Γερμανός είχε ανακοινώσει πως δεν θα λάβει μέρος με την Εθνική στο Μουντομπάσκετ της Τουρκίας, προκειμένου να ξεκουραστεί και να προετοιμαστεί καλύτερα για να διεκδικήσει τον τίτλο στο ΝΒΑ. Πιθανότατα, λίγοι θα πίστεψαν πως το εννοούσε. Ομάδες όπως οι Λέικερς, οι Σέλτικς, η Χιτ, οι Μάτζικ συγκέντρωναν ασφαλώς περισσότερες πιθανότητες.

Οταν οι Τζέιμς και Γουέιντ τον κορόιδευαν για τον βήχα του στον τέταρτο τελικό της σειράς στον οποίο αγωνιζόταν με πυρετό, εκείνος προτίμησε να απαντήσει με πράξεις και όχι με... παιδιάστικο τρόπο.

Η παρουσία του Μαϊάμι στους τελικούς μετέτρεπε άμεσα την παρέα του Νοβίτσκι σε αουτσάιντερ. Οι Λεμπρόν Τζέιμς, Ντουέιν Γουέιντ και Κρις Μπος θεωρητικά ήταν ανώτεροι της ομάδας του Ρικ Κάρλαϊλ. Ο Τζέιμς κατά την παρουσίασή του, στις αρχές της περιόδου, από τη Χιτ είχε υποσχεθεί πολλούς τίτλους, με τους οπαδούς του Μαϊάμι να αποθεώνουν τον «βασιλιά» τους. Λίγους μήνες μετά, ο Τζέιμς έχει γίνει ακόμα και ανέκδοτο. «Μήπως έχεις να μου χαλάσεις ένα δολάριο;», τον ρώτησε κάποιος. «Εχω μόνο 75 σεντς», ήταν η απάντηση του ηγέτη της Χιτ. Το ανέκδοτο θέλει να διακωμωδήσει την απόδοση του Λεμπρόν, ο οποίος στα πρώτα 3/4 των αγώνων ήταν αποτελεσματικός, αλλά στο τελευταίο και κρίσιμο τέταρτο κάθε αναμέτρησης «εξαφανιζόταν». Οι 3 πόντοι, μέσος όρος στις τελευταίες περιόδους, δείχνουν την έλλειψη ηγετικής ικανότητας του Τζέιμς. Οχι βέβαια πως αυτός είναι ο μοναδικός υπεύθυνος της αποτυχίας. Αγαπημένο θέμα στα ΜΜΕ της ΗΠΑ έχει γίνει και ο τεχνικός της ομάδας, Ερικ Σποέλστρα, ο οποίος πρωταγωνιστεί σε καρτούν και γελοιογραφίες, με συμπρωταγωνιστή το αφεντικό της ομάδας, Πατ Ράιλι.

Από την άλλη, στο Ντάλας, ζουν το παραμύθι τους, με τον... ημίτρελο ιδιοκτήτη της ομάδας, Μαρκ Κιούμπαν, να έχει... αποτρελαθεί πλήρως. Παρήγγειλε σαμπάνιες 100.000 δολαρίων, δήλωσε πως βοήθησε την οικονομία των ΗΠΑ, αφού γλίτωσε τον Μπαράκ Ομπάμα από το ταξίδι (και τα έξοδα) στο Μαϊάμι για να δει τον έβδομο τελικό, φωτογραφήθηκε με το τρόπαιο στην τουαλέτα θέλοντας να δείξει ότι δεν το αποχωρίζεται ποτέ.

Η ομάδα των Μάβερικς δεν έχει μόνο τον Νοβίτσκι. Διαθέτει παίκτες που, όποτε χρειάστηκε, πλαισίωσαν ιδανικά τον Γερμανό και άλλες φορές τον... μιμήθηκαν. Ο Τζέισον Κιντ στα 38 του έγινε και σουτέρ, ο Τζέισον Τέρι «έκλεψε» τη δόξα του Νοβίτσκι στον τελευταίο τελικό, ο Τζέι Τζέι Μπαρέα έγινε το κρυφό χαρτί που δεν υπολόγιζαν στο Μαϊάμι. Το Ντάλας στηρίχθηκε στην ομαδικότητα. Αντίθετα, στο Μαϊάμι επαναπαύτηκαν στην αξία των μονάδων τους.

ΣΤΑΘΗΣ ΔΗΜΟΛΑΣ

Η αλαζονεία των Χιτ τιμωρήθηκε από τους Μάβερικς του σπουδαίου Ντιρκ Νοβίτσκι

Οι φίλαθλοι των Μάβερικς δείχνουν σε κάθε ευκαιρία την ευγνωμοσύνη τους στον Ντιρκ Νοβίτσκι.

ΣΤΗ ΣΕΝΤΡΑ / *Του* **ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΡΠΕΤΟΠΟΥΛΟΥ**

Σε έκτακτη ανάγκη

Οι διοικήσεις του Παναθηναϊκού και της ΑΕΚ ζητούν φέτος το καλοκαίρι από τους προπονητές τους να πάρουν πάνω τους τα μεταγραφικά, αποφασίζοντας κατά το δοκούν πώς θα διαθέσουν τα χρήματα που οι δύο ομάδες θα βάλουν στο ταμείο τους από τις πωλήσεις κάποιων αστεριών τους. Στον ΠΑΟ ήθελαν για τεχνικό διευθυντή τον Ζήση Βρύζα αρχικά και κατέληξαν στην αναβάθμιση του Γιάννη Σαμαρά, όμως, επί της ουσίας, φέτος όλα περνάνε από τα χέρια του κόουτς Ζεσουάλδο Φερέιρα.

Στην ΑΕΚ ο τεχνικός διευθυντής Αρνε Γκρέταρσον ακούει στωικά τον Χιμένεθ: ο πρόεδρος κ. Σταύρος Αδαμίδης στον προπονητή έχει αναθέσει τα πάντα. Οι παίκτες που θα αποκτηθούν θα είναι κυρίως δανεικοί από ομάδες της Ισπανίας - κυρίως από τη Σεβίλλη που ο Χιμένεθ γνωρίζει. Δανεικούς ψάχνει κι ο Φερέιρα: το δικό του Ελντοράντο είναι η Πόρτο.

Θεωρητικά η επιλογή να χριστούν ο Φερέιρα και ο Χιμένεθ χειριστές της έκτακτης ανάγκης που ζουν (με διαφορετικό τρόπο) οι δύο ΠΑΕ έχει λογική. Και οι δυο ξέρουν κάποιες αγορές και γνωρίζουν τις αγωνιστικές ανάγκες των ομάδων όσο και τα προβληματικά οικονομικά τους.

Ο Χιμένεθ ξέρει πλέον και το ελληνικό πρωτάθλημα: αν πιστεύει ότι οι αναπληρωματικοί της Σεβίλλης (παίκτες όπως ο Κάλα κι ο Ακόστα π.χ.) θα τον βοηθήσουν να φτιάξει μια αξιόμαχη ομάδα καλώς να τους φέρει.

Ο Φερέιρα από την άλλη γνωρίζει προσωπικά τους παίκτες που προσπαθεί να φέρει στον ΠΑΟ: με μερικούς έχει ήδη δουλέψει στην Πόρτο. Η ερώτηση δεν είναι αν οι προπονητές γνωρίζουν το παζάρι, αλλά αν οι διοικήσεις της ΑΕΚ και του ΠΑΟ άλλαξαν αντιλήψεις και θα τους στηρίξουν στα δύσκολα.

Η ΑΕΚ τα τρία τελευταία χρόνια αλλάζει διαρκώς προπονητές. Το 2008 ήταν μόλις δεύτερη κι άλλαξε τον Φερέρ με τον Κωστένογλου! Πέρυσι ο Αδαμίδης διαβεβαίωνε τον Μπάγεβιτς ότι θα είναι το απόλυτο αφεντικό: ο Μπάγεβιτς έφυγε πριν από τα Χριστούγεννα! Ο δε ΠΑΟ θα άλλαζε τον Φερέιρα αν η ομάδα του δεν έβγαινε πρώτη στα playoff: θα το έκανε για να εκτονώσει την αγανάκτηση των οπαδών του.

Καλό είναι να προβιβάζεις τους προπονητές σε απόλυτα αφεντικά καλοκαιριάτικα, αρκεί να ξέρεις να τους στηρίξεις όταν θα έρθουν τα πρώτα κρύα. Το δύσκολο είναι αυτό – το καλοκαίρι όλα μοιάζουν εύκολα...

Ούτε φέτος θα ανεβεί ο ΑΠΟΠ

Για δεύτερη χρονιά η άνοδος της παφιακής ομάδας «κολλά» στο οικονομικό και στη στήριξη από την τοπική κοινότητα

Του **ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΟΥΣ**

«Δυστυχώς δεν θα προλάβουμε το τρένο της ανόδου. Έχουμε όλη την καλή διάθεση, αλλά δεν προλαβαίνουμε», είπε στην «Κ» το μέλος της διοίκησης του ΑΠΟΠ, Ντίνος Τζιόλης, σχετικά με τις προσπάθειες ανόδου της παφιακής καλαθοσφαιρικής ομάδας στην α΄ κατηγορία. Η ομάδα του Χρύσου Χριστοδούλου κατέκτησε τη σεζόν 2010-11 το πρωτάθλημα και το κύπελλο στη β΄ κατηγορία και για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά επιχειρεί να ανεβεί για πρώτη φορά στους μεγάλους, κάτι που φαίνεται απίθανο, λόγω της αδυναμίας να εξασφαλίσει στήριξη από την τοπική κοινότητα.

SAVVIDES PHOTO

Ο προπονητής του ΑΠΟΠ, Χρύσος Χριστοδούλου (αριστερά στη φωτογραφία), λέει πως «ήρθε η ώρα για να ανεβεί κατηγορία ο ΑΠΟΠ. Η ομάδα επενδύει εδώ και 3-4 χρόνια, φέτος πήρε το νταμπλ και αν υπάρχουν τα λεφτά, πρέπει να γίνει, αφού θα επωφεληθεί όλη η περιοχή».

Τα ίδια με πέρσι

Με την κατάκτηση του τίτλου στη β΄ κατηγορία να μην αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για άνοδο (η ΚΟΚ εξήγγειλε πριν μερικά χρόνια πως όσες ομάδες επιθυμούν να ανεβούν, μπορούν να το πράξουν, αρκεί να διαθέτουν κατάλληλο γήπεδο, οικονομική διαφάνεια και να συμμετέχουν κανονικά στα αναπτυξιακά πρωταθλήματα), μετά τη σεζόν 2009-10 ο ΑΠΟΠ –παρά το γεγονός ότι πήρε τη δεύτερη θέση– προσπάθησε για την άνοδο. «Θέλουμε να παίξουμε στην α΄ κατηγορία και αν έχουμε ικανοποιητική στήριξη από τους τοπικούς φορείς και τον Δήμο θα το κάνουμε. Πάντως, νομίζω πως στο τέλος θα ανεβούμε», είπε τον Ιανουάριο του 2010 στην «Καθημερινή» το μέλος της διοίκησης, Ντίνος Τζιόλης. Όμως τελικά το θέμα έμεινε στάσιμο, για οικονομικούς λόγους, κάτι που πάει να επαναληφθεί και φέτος, για τους ίδιους ακριβώς λόγους.

Στον ΑΠΟΠ υπολογίζουν πως θα χρειαστεί να ανεβάσουν τον προϋπολογισμό στις 350.000 ευρώ για να αντέξουν στην α΄ κατηγορία

Τριπλάσιο το μπάτζετ

Στη β΄ κατηγορία ο ΑΠΟΠ είχε φέτος προϋπολογισμό 135.000 ευρώ και για να σταθούν ικανοποιητικά στην α΄ κατηγορία, οι άνθρωποι της ομάδας τονίζουν ότι θα χρειαστούν ένα ποσό γύρω στις 350.000 ευρώ. Αν και το ποσό φαντάζει ψηλό συγκρινόμενο με τις άλλες ομάδες, εντούτοις, όπως εξηγεί ο κ. Τζιόλης, «έχουμε πολλά έξοδα που δεν έχουν άλλα σωματεία. Χαρακτηριστικά, μόνο για τα μεταφορικά ξοδεύουμε 20.000 ευρώ τον χρόνο στα λεωφορεία. Επίσης, για να στήσουμε ρόστερ για την α΄ κατηγορία, θα χρειαστεί να φέρουμε Κύπριους από άλλες πόλεις, αφού οι δικοί μας νεαροί δεν είναι ακόμα έτοιμοι. Και στο πιο πάνω μπάτζετ υπολογίζουμε μαζί τα έξοδα για όλα τα τμήματα καθώς και τις ακαδημίες».

Ο ΑΠΟΠ Πάφου, που δραστηριοποιήθηκε στον χώρο της καλαθόσφαιρας τη σεζόν 2006-07, όταν οι άνθρωποι του σωματείου αποφάσισαν να το κρατήσουν σε λειτουργία στον χώρο του αθλητισμού μετά την ποδοσφαιρική ενοποίηση με τον Ευαγόρα το 2000, διατηρεί και ομάδα στο γυναικείο πρωτάθλημα, ενώ συμμετέχει σε όλες τις διοργανώσεις της ΚΟΚ.

Θέλουν στήριξη από τον Δήμο

Κλειδί για την άνοδο του ΑΠΟΠ στην α΄ κατηγορία είναι η στήριξη που θα προσφέρει ο Δήμος Πάφου στην ομάδα. Όπως τόνισε στην «Κ» ο κ. Τζιόλης, η συνεργασία με τον Δήμο φαίνεται να κολλά: «Δυστυχώς ο Δήμος Πάφου είναι αρνητικός εξαρχής. Όλα πηγαίνουν στο ποδόσφαιρο. Τους στείλαμε επιστολές από τον Σεπτέμβριο για να κάνουμε συνάντηση, αλλά δεν απάντησαν. Το καλό είναι ότι η επιτροπή αθλητισμού του Δήμου, που διαχειρίζεται ξεχωριστά κονδύλια, μας στηρίζει. Αν μας στηρίξει ο Δήμος Πάφου, θα έχω την ευχέρεια να απευθυνθώ σε άλλους χορηγούς και να τους πω "κοιτάξτε, είναι δίπλα μου και ο Δήμος"». Προσπαθήσαμε να επικοινωνήσουμε με τον δήμαρχο Πάφου, Σάββα Βέργα, όμως, παρά τις κλήσεις μας στο κινητό του και την προσωπική του γραμματέα, δεν κατέστη δυνατόν να μιλήσουμε μαζί του.

Πέρα από τον Δήμο Πάφου, στον ΑΠΟΠ ψάχνουν και άλλες πηγές εσόδων στην προσπάθεια να εξασφαλίσουν τα χρήματα για να παίξουν στην α΄ κατηγορία. Ήδη απέστειλαν επιστολή στη CytaVision, ζητώντας συνάντηση, ενώ προσδοκούν σε συνέχιση της συνεργασίας με το Ταμιευτήριο Πάφου.

Περιμένουν και την ΚΟΚ

Την ίδια στιγμή, ο Ντίνος Τζιόλης αναφέρεται και στη βοήθεια που χρειάζονται από την Κυπριακή Ομοσπονδία Καλαθόσφαιρας. «Φέτος δεν ήταν δίπλα μας όσο τα τελευταία χρόνια και παράδειγμα είναι το καμπ που θα κάνουμε στα τέλη Ιουνίου, όπου θα έρθει ο Νίκος Γκάλης, αλλά η ΚΟΚ δεν απάντησε στις επιστολές μας». Παράλληλα, αναφέρεται στην οικονομική στήριξη, λέγοντας πως «στην Ομοσπονδία δεν έχουν καθορισμένη πολιτική που να ορίζει τη μοιρασιά των κονδυλίων στις ομάδες, ανάλογα με τις επιτυχίες τους». Ο κ. Τζιόλης αναφέρθηκε και στον προγραμματισμό της ΚΟΚ, λέγοντας πως ήταν ελλιπής. «Τη φετινή σεζόν δεχτήκαμε να συμμετέχουν τρεις ομάδες με μόνο εφηβική ομάδα στη β΄ κατηγορία, όμως εξαιτίας αυτού είχαμε τρία ρεπό στον α΄ γύρο και τρία στον β΄ γύρο, άρα παραπάνω έξοδα σε επιπλέον ενάμιση μήνα, κάτι που συνέβη και στο γυναικείο πρωτάθλημα. Το πρόγραμμα δεν οργανώθηκε σωστά».

Στηρίζονται στους Παφίτες

Ακόμη κι αν δεν καταφέρουν να ανεβούν φέτος στην α΄ κατηγορία, στον ΑΠΟΠ σκοπεύουν να συνεχίσουν τη στοχευμένη δουλειά, για να κτίσουν μια ισχυρή ομάδα τα επόμενα χρόνια. Ήδη δουλεύουν εντατικά τις ακαδημίες («έχουμε προπονητή που δουλεύει στις ακαδημίες δώδεκα μήνες και παίρνει και 13ο μισθό», λέει ο κ. Τζιόλης), με σκοπό σε πέντε χρόνια να στελεχώσουν την ανδρική ομάδα με Παφίτες καλαθοσφαιριστές. Ήδη φέτος έπαιξαν στην πρωταθλήτρια ομάδα της β΄ κατηγορίας τρεις νεαροί 16 και 17 ετών. «Θέλουμε, όταν ανεβούμε στην α΄ κατηγορία, να το κάνουμε με τις σωστές συνθήκες και να στηριχτούμε στα δικά μας παιδιά. Έχουμε ταλέντα, αλλά πρέπει να τους δώσουμε την ευκαιρία να παίξουν μπάσκετ σε ψηλότερο επίπεδο», συμπληρώνει ο Ντίνος Τζιόλης.

Ο προπονητής του ΑΠΟΠ, Χρύσος Χριστοδούλου, τονίζει ότι μια ενδεχόμενη άνοδος στην α΄ κατηγορία θα βοηθήσει πολύ τον παφιακό αθλητισμό. «Ήρθε η ώρα για να ανεβεί κατηγορία ο ΑΠΟΠ. Η ομάδα επενδύει εδώ και 3-4 χρόνια, φέτος πήρε το νταμπλ και αν υπάρχουν τα λεφτά, πρέπει να γίνει, αφού θα επωφεληθεί όλη η περιοχή. Επίσης οι 2-3 διεθνείς έφηβοι πρέπει να παίξουν σε καλύτερο επίπεδο, αφού η κατάσταση στη β΄ κατηγορία είναι χαοτική».

ΜΙΚΡΑ ΜΠΑΣΚΕΤΙΚΑ

ΕΝΑΔ

Επιστρέφει η γυναικεία ομάδα

Στην επανασύσταση της γυναικείας ομάδας μετά από τέσσερα χρόνια προχωρούν στον Άγιο Δομέτιο, με τον Τάκη Μιραλλάη να αναλαμβάνει το φιλόδοξο πλάνο. Ο Κύπριος τεχνικός, ο οποίος τα τελευταία χρόνια εργάζεται στις αναπτυξιακές ομάδες των «γάτων», ανέλαβε να κτίσει από το μηδέν το τμήμα, να εξεύρει χορηγούς αποκλειστικά για το τμήμα και να στελεχώσει το ρόστερ. Η γυναικεία ΕΝΑΔ κατέκτησε το πρωτάθλημα το 1988 και το 1989, και το κύπελλο το 1994.

ΚΕΡΑΥΝΟΣ

Με οκτώ ξένους

Οκτώ ξένους θα αποκτήσουν τη φετινή σεζόν, με τον Παναγιώτη Γιανναρά να προτίθεται να πάρει Αμερικανούς γκαρντ και κοινοτικούς φόργουορντ/σέντερ. Αρχικά το πλάνο έλεγε για επτά ξένους, όμως η φυγή του Ραζή για τη γερμανική Όλντενμπουργκ σημαίνει πως υπάρχει η ανάγκη και για επιπλέον γκαρντ. Στο ρόστερ βρίσκονται αυτή τη στιγμή ο Ανδρέας Πηλαβάς και ο Παναγιώτης Τρισόκκας, θα ανεβεί από τη β΄ ομάδα ο Ανδρέας Κατσιαμίδης και την 12άδα θα συμπληρώνει άλλος ένας νεαρός καλαθοσφαιριστής. Βοηθός του Γιανναρά θα είναι ο Μιχάλης Ματσεντίδης, ενώ στον Κεραυνό έχουν έτοιμα τα χαρτιά για συμμετοχή στο EuroChallenge.

ΑΠΟΕΛ

Τα λέει ο Άρης

Με πολύ ενδιαφέρον αναμένεται η τοποθέτηση του προέδρου του ΑΠΟΕΛ, Άρη Βασιλόπουλου, στην ετήσια γενική συνέλευση του σωματείου που θα γίνει την ερχόμενη Πέμπτη στις 19:00 στο οίκημα, σχετικά με τα δύο θέματα που απασχολούν τους γαλαζοκίτρινους: Τη μη συμμετοχή της καλαθοσφαιρικής ομάδας στο EuroChallenge και την πορεία βελτίωσης των οικονομικών του σωματείου, με τη μείωση του προϋπολογισμού και του χρέους. Στη Γ.Σ. θα γίνει λογοδοσία του προέδρου και παρουσίαση της οικονομικής κατάστασης.

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ 2012

-58

ΕΒΔΟΜΑΔΕΣ

Ο μέσος ετήσιος μισθός των εργαζομένων στη Βρετανική Ολυμπιακή Επιτροπή έχει αυξηθεί κατά 20% τους τελευταίους δώδεκα μήνες, σύμφωνα με το BBC. Σε αριθμούς αυτό είναι επιπλέον 14.700 ευρώ, με το μέσο μισθό των 52 υπαλλήλων να είναι 85.000 ευρώ.

Πέρα των 5.000 ελέγχων ντόπινγκ θα γίνουν στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου, δηλαδή ένας έλεγχος για κάθε δύο αθλητές! Η WADA θα διεξάγει το 2012 τους περισσότερους ελέγχους που έγιναν ποτέ σε Ολυμπιάδα και μάλιστα τα αποτελέσματα θα αναλύονται μέσα σε ένα 24ωρο.

Οι κινέζοι αθλητές στην επιτραπέζια αντισφαίριση θα περάσουν τον επόμενο χρόνο από αναγκαστικά μαθήματα της αγγλικής γλώσσας, για να μπορούν να συνεννοούνται με τους ξένους δημοσιογράφους και τους διοργανωτές. «Αυτά είναι εξαιρετικά νέα», είπε ο πρόεδρος της Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Επιτραπέζιας Αντισφαίρισης, Άνταμ Σαράρα.

Ο συνταγματάρχης Μουαμάρ Καντάφι δεν θα παρευρεθεί στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Λονδίνου, όπως ανακοίνωσε η βρετανική κυβέρνηση. Θα δοθούν εισιτήρια στην Ολυμπιακή Επιτροπή της Λιβύης, όμως το εμπάργκο στη διακίνηση στην ηγεσία της χώρας, δεν επιτρέπει τους ηγέτες της αφρικάνικης χώρας να πάνε στη Μ. Βρετανία.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ, Άλμα εις Ύψος / Παγκόσμιος Πρωταθλητής

«Περιμένω τον κόσμο στο Τσίρειο»

Ο πρώτος Κύπριος νικητής σε αγώνα Diamond League μιλάει στον Μικαέλο Παπαδάκη

Ο Κυριάκος Ιωάννου δηλώνει στην «Κ» ενθουσιασμένος από την εμπειρία του Diamond League και εκφράζει την επιθυμία να ακολουθήσει τη σειρά και του χρόνου, παρότι το μυαλό θα είναι στο Λονδίνο.

Ετοιμάζομαι να κατέβω Κύπρο. Θα είμαι εκεί Κυριακή πρωί (σ.σ. μιλήσαμε την περασμένη Πέμπτη). Έρχομαι για τους Παγκύπριους Αγώνες το ερχόμενο Σαββατοκύριακο, 25-26 Ιουνίου. Είπα να το συνδυάσω με κάποιες δουλειές, έτσι φτάνω μερικές μέρες νωρίτερα. Θα μετέχω σε μια νέα καμπάνια της Μετοχεμί Λτδ για ένα νέο φαρμακευτικό προϊόν, ενώ θα έχω την ευκαιρία να δω ανθρώπους των υπόλοιπων χορηγών μου, δηλαδή της Proteas, της ΟΠΑΠ Κύπρου Λτδ και της Adidas.

Θα αγωνιστώ για τον κόσμο. Είναι η πρώτη μου εμφάνιση στην Κύπρο μετά από ένα χρόνο και έχει ιδιαίτερη σημασία για μένα, καθώς είναι στην πόλη μου. Τους περιμένω να έρθουν στο Τσίρειο. Το ερχόμενο Σάββατο στις 19:15 είναι ο αγώνας. Έρχομαι γι αυτούς και να είναι σίγουροι ότι θα δούν ψηλές πτήσεις. Αλήθεια, θέλω να κάνω έναν καλό αγώνα.

Θα περάσω και από τον ΣΥΦ. ΑΕΛ. Δεν γίνεται να έρθω στην Κύπρο και να μην περάσω απ' εκεί. Είναι νόμος, αν δεν πάω έχω… πρόβλημα. Πραγματικά έχουμε εξαιρετική σχέση με τα παιδιά και κρατάμε επαφή. Είμαι και πολύ αισιόδοξος για τη νέα χρονιά. Όχι για πρωτάθλημα, αλλά πιστεύω θα είμαστε ψηλά.

Στο Μπρούνο Ζάουλι αυτή την εβδομάδα δεν πήγα γιατί κόντεψα ν' αρπάξω άσχημο κρυολόγημα στο Όσλο και έπρεπε να προφυλαχθώ. Τελείωσα τον αγώνα και δεν ένιωθα καθόλου καλά γιατί είχα φάει πολύ νερό και φύσαγε κιόλας.

Πάντως έγινε ωραίος αγώνας, κέρδισα, θα μου μείνει αξέχαστος. Ήταν επιπέδου Ολυμπιάδας και Παγκόσμιου Πρωταθλήματος και βάλε, καθώς π.χ. κατέβηκαν τέσσερεις Ρώσοι άλτες, ενώ στα Παγκόσμια και τις Ολυμπιάδες μια χώρα δικαιούται μέχρι τρεις. Παρότι έβρεχε καταρρακτωδώς στο γήπεδο δεν έπεφτε καρφίτσα. Και έμειναν εκεί μέχρι το τέλος.

«Το Σάββατο θα εμφανιστώ στους Παγκύπριους Αγώνες και υπόσχομαι ψηλές πτήσεις»

Έκανα τρεις αγώνες Diamond League έως τώρα και κάθε φορά νιώθω σαν να είμαι σε Παγκόσμιο Πρωτάθλημα και ακόμα καλύτερα γιατί δεν υπάρχει ο προκριματικός. Στο Γιουτζίν ήταν η πρώτη φορά που αγωνιζόμουν στις ΗΠΑ και ήταν ξεχωριστή εμπειρία, παρότι δεν είχα νεύρο στον αγώνα. Του χρόνου θα γίνει στη Νέα Υόρκη το μίτινγκ και, παρότι είναι Ολυμπιακή χρονιά, θέλω να ακολουθήσω πάλι το Diamond League. Αφού έφτασα να θεωρούμαι από τους καλύτερους στον κόσμο, είμαι σχεδόν υποχρεωμένος να συμμετέχω στα κορυφαία μίτινγκ.

Τώρα σκέφτομαι τους επόμενους αγώνες σε Παρίσι (08/07), Στοκχόλμη (29/07) και Λονδίνο (05/08), πριν από το Παγκόσμιο της Νταεγού (27/08 – 04/09). Είμαι πρώτος στο Ύψος μετά από τρεις αγώνες και θέλω να παραμείνω έως τη Ζυρίχη (08/09) για να κερδίσω το διαμάντι (αξίας 80.000 δολαρίων), συν 40.000 σε μετρητά. Φυσικά κάθε αγώνας έχει και το δικό του έπαθλο.

Μέσα σ' όλα με το 2.33μ. που έκανα στην Ντόχα, στον πρώτο αγώνα της σεζόν, εξασφάλισα και το όριο για την Ολυμπιάδα, έτσι έφυγε ένα άγχος.

Η ΚΥΠΡΟΣ ΠΑΙΖΕΙ ΤΕΝΙΣ

Κυπριακή ενδεκάδα στη Λετονία

Έντεκα συνολικά Κύπριοι θα δώσουν το «παρών» τους σε ευρωπαϊκά πρωταθλήματα στη Λετονία, ενώ άλλοι τρεις θα πάνε σε άλλες χώρες. Στη Ρίγα πραγματοποιείται ευρωπαϊκό πρωτάθλημα U12, U14 και U16, με τις δύο τελευταίες να είναι κατηγορίας 2. Ο 11χρονος Δημήτρης Αραβής πάει για πρώτη φορά εξωτερικό, ενώ με ενδιαφέρον αναμένεται η συμμετοχή του 16χρονου Πέτρου Χρυσοχού (φώτο), No17 στην Ευρώπη. Στο Ρίγα Όπεν U12 λαμβάνουν μέρος οι Δημήτρης Αραβής και Λευτέρης Νέος, στα U14 οι Εφραίμ Στυλιανού, Κωνσταντίνος Στυλιανού, Ξένιος Μαυρουδής, Άννα Σαφτσένκο και Μαρία Στυλιανού και στα U16 οι Πέτρος Χρυσοχός, Κωνσταντίνος Ιωαννίδης, Χαρίλαος-Μάριος Ιακωβίδης και Ανδρέας Στυλιανού. Δεν είναι όμως μόνο το τουρνουά της Λετονίας. Οι Γιώργος Κωνσταντίνου και Γιοβάνα Κνέζεβιτς θα συμμετάσχουν στο Cacak Open U14 κατηγορίας 3 στη Σερβία, ενώ η Κατερίνα Ιβανουτσένκο στο κατηγορίας 3 U16 στη Γεωργία.

Δύο διαιτητές μας στο Γουίμπλεντον

Διπλή εκπροσώπηση θα έχει φέτος στο κυρίως ταμπλό του Γουίμπλεντον η κυπριακή διαιτησία. Μετά τον Γιώργο Βασιλειάδη, ο οποίος συμμετέχει για τέταρτη συνεχή χρονιά στο Γκραν Σλαμ ως κριτής γραμμών, μαζί του θα βρίσκεται και ο Χριστάκης Στέκκας, ο οποίος θα προσφέρει τις υπηρεσίες του για τις πρώτες δέκα μέρες (ο Βασιλειάδης έντεκα). Μπορεί Βασιλειάδης και Στέκκας να βρίσκονται από αύριο και για δέκα ημέρες ανάμεσα στα πρωτοκλασάτα ονόματα του τένις, όμως οι δύο έμπειροι διαιτητές, μαζί με τους Νίκο Μωυσέως, Λάκη Βρουλλίδη και Γιώργο Πετρόντα, πρόσφεραν την εβδομάδα που μας πέρασε τις υπηρεσίες τους στους προκριματικούς αγώνες. Ο Βασιλειάδης, πριν από το Γκραν Σλαμ έκανε διαιτήτευσε στο Χάλε.

ΓΡΑΦΕΙ: www.CyprusTennisSociety.com

Οφέλη και παρενέργειες

Εφ' όσον η ανάρτηση φωτογραφιών απευθείας μέσα από το σάιτ ενισχύσει τον ολοένα μεγαλύτερο ρόλο που διαδραματίζει το Twitter ως εργαλείο της δημοσιογραφίας των πολιτών, αυτό σημαίνει πως θα ενισχύσει όχι μόνον τα οφέλη, αλλά και τις παρενέργειες από αυτόν τον ρόλο. Εξάλλου, μέσα από το Twitter διαδίδονται κατά καιρούς αρκετές «ειδήσεις» που στην πορεία αποδεικνύονται εσφαλμένες – όπως για παράδειγμα η υποτιθέμενη επιβεβαίωση, πριν από μερικές εβδομά-

δες, από επιστήμονες του CERN της ύπαρξης των «σωματιδίου του Θεού».

Σύμφωνα με τον «πατέρα» του Διαδικτύου, Tim Berners-Lee, ακόμη χειρότερο είναι ότι το κοινωνικό δίκτυο στην πράξη ακυρώνει την αποτελεσματικότητα των ασφαλιστικών μέτρων ενός νομικού μέσου που έχει θεσπιστεί σε πολλές χώρες για την προστασία της προσωπικής ζωής. Ετσι, παρ' όλο που με αυτόν τον τρόπο ένας ιδιώτης μπορεί να επιβάλει στα παραδοσιακά ΜΜΕ να μη δημοσιεύσουν φήμες που τον αφορούν, ένα tweet αρκεί ώστε οι φήμες αυτές να κάνουν τον γύρο του κόσμου.

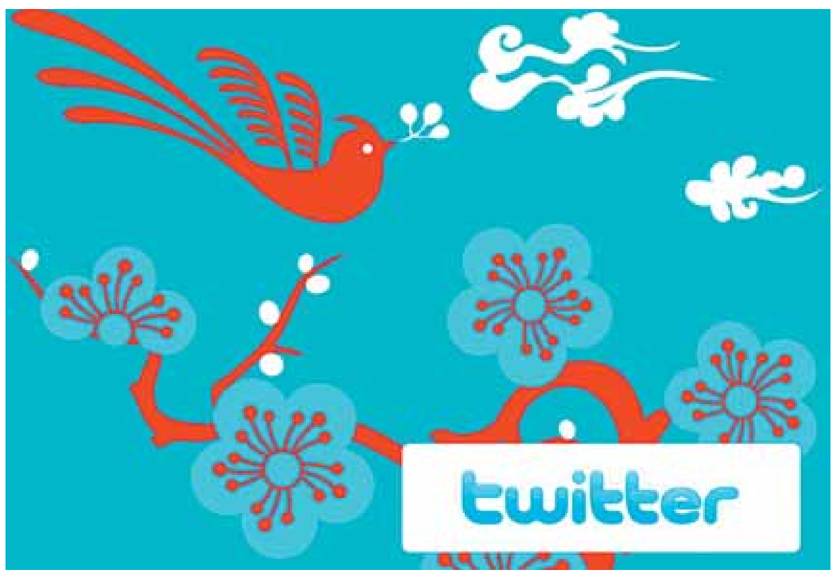

Στη νέα εποχή του, το Twitter ελπίζει πως θα διαδώσει τη χρήση φωτογραφιών μέσα από το κοινωνικό του δίκτυο.

Σύντομα και... φωτοτιτιβίσματα

Οι χρήστες του Twitter θα μπορούν να ανεβάζουν και φωτογραφίες «απευθείας»

Του **ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ**

Περίπου 300 εκατομμύρια άνθρωποι σε όλο τον κόσμο χρησιμοποιούν το Twitter με σκοπό όχι μόνο να πληροφορούν τους «φίλους» τους (τους «followers», όπως αποκαλούνται στην πλατφόρμα) για τις καθημερινές τους δραστηριότητες και να σχολιάζουν τις τρέχουσες εξελίξεις, αλλά και για να ενημερώνονται άμεσα από ειδησεογραφικά πόρταλ ή για να παραμένουν σε επαφή με... κάθε λογής διασημότητες. Αν όμως όλα αυτά επιτυγχάνονταν μέχρι σήμερα με την ανταλλαγή tweets («τιτιβισμάτων») που στην πλειονότητά τους ήταν απλώς γραπτά μηνύματα έως και 140 χαρακτήρων, σύντομα το Twitter θα δίνει στους χρήστες του τη δυνατότητα να «ανεβάζουν» μέσα από την πλατφόρμα tweets που θα περιέχουν και εικόνες. Ετσι ώστε, εκτός από πληροφορίες ή link, να μπορεί να μοιράζεται εύκολα μέσω του κοινωνικού δικτύου και φωτογραφικό υλικό.

Η σχετική υπηρεσία θα ξεκινήσει να διατίθεται σταδιακά σε λίγες ημέρες, αρχικά για όσους χρησιμοποιούν το κοινωνικό δίκτυο από τον επιτραπέζιο ή σταθερό υπολογιστή τους και, σε δεύτερη φάση, μέσα από την αναβάθμιση των εφαρμογών της πλατφόρμας για «έξυπνα» κινητά. Παράλληλα, στην πρώτη σελίδα του κάθε συνδρομητής θα βλέπει επίσης ανά πάσα στιγμή τις πιο δημοφιλείς εικόνες, αλλά και βίντεο, τα οποία ωστόσο θα προέρχονται από ξένα σάιτ σαν το YouTube και το Vimeo. Και στα αποτελέσματα των αναζητήσεών του θα περιλαμβάνονται πλέον και φωτογραφίες συναφείς με τις «λέξεις-κλειδιά» που αυτός πληκτρολόγησε.

Η προσυδάτωση του αεροπλάνου της US Airways στον ποταμό Hudson.

Βέβαια, μέχρι σήμερα μπορούσε κανείς έτσι κι αλλιώς να διακινήσει φωτογραφίες μέσω του Twitter, αξιοποιώντας τρίτες υπηρεσίες όπως οι Twitpic, Yfrog, Lockerz Photos και Instagram. Ωστόσο, το γεγονός ότι θα έπρεπε κανείς να ανατρέξει σε μία εξωτερική ιστοσελίδα, για να αναρτήσει την εικόνα του έκανε δυσκολότερη τη διαδικασία. Επιπλέον, σήμαινε πως οι συνδρομητές του Twitter χρησιμοποιούσαν τον λογαριασμό τους εκτός πλατφόρμας, αυξάνοντας την πιθανότητα υποκλοπής του. Για παράδειγμα, πριν από δύο χρόνια, χάκερ κατάφεραν να κλέψουν τους κωδικούς πρόσβασης τόσων πολλών διασημοτήτων στο Twitter, αξιοποιώντας ένα κενό ασφαλείας του Twitpic, που η συγκεκριμένη υπηρεσία ανάρτησης εικόνων αναγκάστηκε να αναστείλει προσωρινά τη λειτουργία της.

> *Στην αρχή, η υπηρεσία θα διατεθεί σε όσους χρησιμοποιούν σταθερό υπολογιστή και αργότερα, από τα «έξυπνα» κινητά*

Ετσι, παρακάμπτοντας ουσιαστικά τις τρίτες υπηρεσίες, το Twitter ελπίζει πως θα διαδώσει τη χρήση φωτογραφιών μέσα από το κοινωνικό του δίκτυο. Με σκοπό κατ' αρχάς να δημιουργηθούν αμέτρητες νέες θεματικές ενότητες («#hashtag», στην ορολογία της πλατφόρμας) με εικόνες συνδρομητών ή να εμπλουτιστούν ήδη υπάρχοντα θέματα και με πλούσιο οπτικό υλικό, εκτός από καινούργια γραπτά μηνύματα. Αλλωστε, καθώς πολλά από τα #hashtag αφορούν γεγονότα που βρίσκονται σε εξέλιξη –από αθλητικές αναμετρήσεις και συναυλίες, μέχρι συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας και ατυχήματα– οι χρήστες που τα παρακολουθούν θα μπορούν πλέον εύκολα να τα καλύπτουν σε πραγματικό χρόνο και με φωτογραφίες, εκτός από τις προσωπικές τους μαρτυρίες.

Φωτογραφίες οι οποίες συχνά αποτελούν ντοκουμέντα, ακόμη κι αν έχουν κακή ποιότητα, αφού στην πλειονότητά τους προέρχονται από κινητά. Είναι χαρακτηριστική η περίπτωση της εικόνας που απαθανάτισε με το τηλέφωνό του ο Janis Krums από την προσυδάτωση του αεροπλάνου της US Airways στον ποταμό Hudson και την οποία μοιράστηκε με τις επαφές του στο Twitter, αναρτώντας την στο Twitpic.

Ομως, όπως αποκάλυψε το μπλογκ τεχνολογίας Techcrunch, στη συντριπτική πλειονότητά τους υπηρεσίες σαν τις Twitpic, Yfrog, Lockerz Photos συμπεριλαμβάνουν στον κανονισμό λειτουργίας όρους οι οποίοι επιτρέπουν να αξιοποιούν προς ίδιον όφελος τις εικόνες που φιλοξενούν.

ΣΗΜΕΡΑ GADGETS

NOKIA

Τηλέφωνα με δύο SIM

Για όσους χρειάζονται περισσότερες από μία συνδέσεις κινητής τηλεφωνίας στην ίδια συσκευή, η Nokia θα κυκλοφορήσει μέσα στο καλοκαίρι στη χώρα μας τα X1-01 και C2-00, τα οποία υποστηρίζουν δύο κάρτες SIM. Παράλληλα, το Nokia C2-00 επιτρέπει πρόσβαση σε υπηρεσίες Ιντερνετ και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ενώ υποστηρίζει έως και 32 GB μνήμης.

LG

Οθόνες με δυνατότητα 3D

Δύο νέες οθόνες υπολογιστή με δυνατότητα αναπαραγωγής 3D περιεχομένου θα λανσάρει η LG σύντομα στην ελληνική αγορά – την D2342P CINEMA 3D και το DM2350D Monitor TV CINEMA 3D, οι οποίες αναμένονται στα μέσα Ιουνίου και τον Ιούλιο αντίστοιχα. Οι οθόνες, διαστάσεων 23 ιντσών, υπόσχονται φωτεινή προβολή, καθαρή εικόνα και τρισδιάστατη απεικόνιση χωρίς τρεμοπαίγματα.

MAGELLAN

Για ορειβάτες και ψαράδες

Με το Magellan eXplorist GC κάνουν ντεμπούτο στη χώρα μας οι συσκευές πλοήγησης GPS της Magellan, οι οποίες προορίζονται για τους λάτρεις της ορειβασίας, της πεζοπορίας και του ψαρέματος. Το Magellan eXplorist GC διαθέτει δορυφορικό δέκτη που παρέχει ακρίβεια στίγματος 3 μέτρων. Παράλληλα, είναι ιδανικό για geocaching.

ΜΙΚΡΕΣ ΑΓΓΕΛΙΕΣ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΙΕΣ

Πωλείται Οικία στην Εκάλη ανεξ, 4 υπν,230τμ κ/χ,276τμ γη, ηλεκτρικά shutters, a/c, c/h, home cin. €425.000 A.M 525. ΤΗΛ: 97 778877 ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται Οικία στην Αγία Φύλα παλιά οικία ημιαν. Με βοηθ. 120τμ κ/χ, 242τμ γη €180,000. A.M 525. ΤΗΛ: 97 778877. ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται Οικία στη Πάνθεα ημιανεξ. 3 υπν., 140τμ κ/χ, 121τμ γη, a/c, θέα €330,000. A.M 525. ΤΗΛ: 97 778877. ΛΕΜΕΣΟΣ

Γέρι, 5υπν 430τμ σε 740τμ οικόπεδο, έπαυλης πολυτελείας με μεγάλη πισίνα. ID.11889 _2,000,000. Γέρι, 5υπν 580τμ σε 728τμ οικόπεδο, έπαυλης πολυτελείας με μεγάλη πισίνα. ID.17413 _1,380,000. Λακατάμια, 4υπν 190τμ σε 320τμ οικόπεδο, περιοχή ΘΟΪ. ID.17742 _378,000. Λακατάμια, 5υπν 312τμ σε 570τμ οικόπεδο, σε γωνιακό οικόπεδο δίπλα από χώρο πρασίνου. ID.17743 _850,000. Δευτερά, 4υπν 320τμ σε 1200τμ οικόπεδο, έπαυλης 5 χρονών. ID.19263 _970,000. Στρόβολος, 5υπν 300τμ σε 360τμ οικόπεδο, περιοχή Κώστα Θεοδώρου. ID.19198 850,000. Δάλι, 4υπν 380τμ 3679τμ κοντά στην οικιστική. ID.19521 550,000. Γέρι, 3υπν 230τμ σε 243τμ μοντέρνα οικία σε νεόκτιστη περιοχή. ID.19069 395,000. Τσέρι, 3υπν 170τμ σε550τμ οικόπεδο με εύκολη πρόσβαση στον αυτοκινητόδρομο. ID.17476 340,000. Λατσιά, 4υπν 390τμ σε 680τμ με άνετους λειτουργικούς χώρους. ID.17340 720,000. Τσέρι, 4υπν 185τμ σε 260τμ οικόπεδο, υψηλής ποιότητας προδιαγραφές. ID.17171 360,000.G&P LAZAROU. Τηλ.: 77777771

Id 40694 Λατσιά. Γωνιακή ανεξάρτητη μονοκατοικία κατασκευής 2004, με πισίνα, 4ων υπνοδωματίων, σε σωστό οικόπεδο. Στο υπογειο, ανεξάρτητο δωμάτιο υπηρεσίας, αποθήκη, γκαράζ με αυτόματη είσοδο και άλλα δυο δωμάτια. Στο ισόγειο η πισίνα με χώρους ξεκούρασης, αποδυτήρια. Ενιαία σαλοτραπεζαρία / κουζίνα, πολυ ανετους χώρους υποδοχής. Στον όροφο, το κυρίως με μπάνιο και γκαρνταρόμπα. Κλιματισμό και θέρμανση παντού και πολλές άλλες λεπτομέρειες. Τιμή: 945,000 Ευρώ, δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

Id 40656 Τσέρι. Πωλείται ανεξάρτητη οικία 4ων υπνοδωματίων κατασκευής 2008. Αποτελείται από 300τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 60τ.μ. καλυμμένες βεράντες σε 710τ.μ. οικόπεδο. Διαθέτει πρόνοια για κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά, ντους στο κυρίως υπνοδωμάτιο, αποθηκευτικός χώρος, ακάλυπτος και καλυμμένος χώρος στάθμευσης. Υπάρχει τίτλος. Τιμή: 800,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Πωλείται Διαμέρισμα στη Καθολική 3 υπν., 96τ/μ. κ/χ +10 τ/μ βεράντα, 5ος όρ. €110.000. A.M 525 ΤΗΛ: 97 778877. ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται Διαμέρισμα στη Μέσα Γειτονιά 2 υπν., 85τ/μ κ/χ, παρκινγκ, €130,000. A.M 525 ΤΗΛ: 97 778877. ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται Διαμέρισμα στην Αγία Φύλα 2 υπν., new, ισόγειο, 85τ/μ κ/χ + βερ., παρκινγκ €170,000. A.M 525 ΤΗΛ: 97 778877. ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 3 χρονών στην περιοχή της Λακατάμειας. Περιλαμβάνει υποδαπέδια θέρμανση, κατασκευές με γυψοσανίδα, αποθήκη, στεγασμένο πάρκινγκ, a/c και ηλεκτρικές συσκευές. Τιμή 160.000 ευρώ (συζητήσιμη), τηλ. 96320087, κος Δημήτρης.

ΠΡΟΣ ΠΩΛΗΣΗ δύο υπνοδωματίων, γωνιακό καινούργιο διαμέρισμα σε μικρή πολυκατοικία (6 Διαμερίσματα) μέσα στην Ορόκλινη με εξαίρετη θέα την θάλασσα και το βουνό σε ήσυχη περιοχή και 6 χιλ. από το Κέντρο της Λάρνακας σε Ειδική Τιμή και με καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Εύκολοι τρόποι πληρωμής και χρηματοδότησης. Αποταθείτε: 99562717

Κάτω Λακατάμια, 2υπν 80τμ και 10τμ βεράντα με εντοιχισμένη κουζίνα και θέρμανση. ID.20066 155,000. Παλλουριώτισσα, 3υπν 125τμ και 15τμ βεράντα, ισόγειο του 1990 με τίτλο. ID.20034 175,000. Αγλαντζιά, 2υπν 88τμ και 32τμ βεράντα ισόγειο με γραφείο και τίτλο. ID.20033 189,000. Τύμβος, 2υπν 75τμ και 15τμ βεράντα, με εντοιχισμένη κουζίνα, θέρμανση και τίτλο. ID.19953 170,000. Λατσιά, 1υπν 52τμ και 3τμ βεράντα, ιδανικό για επένδυση. ID.19952 110,000. Μακεδονίτισσα, 2υπν 84τμ και 38τμ βεράντα, με κήπο. ID.17975 190,000. Λευκωσία, 3υπν 121τμ και 14τμ βεράντα, για διαμέρισμα ή γραφείο. ID.19967 230,000. Αγλαντζιά, ΡΙΚ, 3υπν 190τμ και 20τμ βεράντα, πολύ καλό για διαμέρισμα ή γραφείο. ID.19966 320,000. Στρόβολος, 2υπν 82τμ και 15τμ βεράντα, με πολλά έξτρα. ID.17908 183,000. Παλλουριώτισσα, 3υπν 130τμ και 25τμ βεράντα, πολυτελέστατο κοντά σε υπηρεσίες. ID.20023 210,000. Στρόβολος, 2υπν 73τμ και 22τμ βεράντα, κοντά στο γραμμικό πάρκο. ID.19915 165,000. Κάτω Λακατάμια, 2υπν 80τμ και 50τμ βεράντα σε αδιέξοδο με όλες τις προδιαγραφές. ID.20127 165,000+ΦΠΑ. Λατσιά, 2υπν 110τμ και 70τμ βεράντα, στην Laiki Sporting σε μικρή πολυκατοικία. ID.20004 175,000+ΦΠΑ. Λατσιά, στούντιο 44τμ και 6τμ βεράντα κοντά στο Γενικό Νοσοκομείο. ID.19627 80,000. Άγιοι Ομολογηταί, 2υπν 85τμ και 15τμ βεράντα, ρετιρέ με τίτλο. ID.19611 180,000. Λατσιά, 3υπν 107τμ και 24τμ βεράντα, πλήρως ανακαινισμένο με τίτλο. ID.19396 175,000. G&P LAZAROU. Τηλ.: 77777771

1. Id 40733 Κάτω Λακατάμια. Διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων κατασκευής 2006 πλήρως επιπλωμένο κοντά στο Μετρό. Αποτελείται από 83τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 12τ.μ. καλυμμένες βεράντες. Διαθέτει όλα τα ηλεκτρικά είδη, κλιματιστικά, θερμοσυσσωρευτές, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 170,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

2. Id 40592 Αγίους Ομολογητές. Διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων κατασκευής 1980. Αποτελείται από 125τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 10τ.μ. καλυμμένη βεράντα. Διαθέτει κεντρική θέρμανση, 2 αποχωρητήρια, ξεχωριστή κουζίνα και άνετο καθιστικό χώρο. Βρίσκεται σε κεντρικό σημείο των Αγίων Ομολογητών και διαθέτει τίτλο ιδιοκτησίας. Τιμή: 140,000 Ευρώ συζητήσιμη Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

ΟΙΚΟΠΕΔΑ

Πωλείται οικόπεδο στην Εκάλη 682τ/μ 80% Σ/Δ €285,000. A.M 525. ΤΗΛ: 99 221188. ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται οικόπεδο στη Λευκοθέα 648τ/μ 80% Σ/Δ με θέα €330,000. A.M 525 ΤΗΛ: 99 221188 ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται οικόπεδο στη Σφαλαγγιώτισσα 689τ/μ 40% Σ/Δ επίπεδο €295,000. A.M 525. ΤΗΛ: 99 221188. ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται Χωράφι στη Σιλίκου 1134τ/μ.,10%Σ/Δ , παραθεριστικό, δρόμος, πλησίον νερό, ρεύμα €80,000. A.M 525 ΤΗΛ: 97 778822. ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται Χωράφι στο Μονιάτης 1680τ/μ., 15%Σ/Δ ,δρόμο, ρεύμα €139,000. A.M 525 ΤΗΛ: 97 778822. ΛΕΜΕΣΟΣ

Πωλείται Χωράφι Κ. Πλάτρες 5352τ/μ.(4 σκάλες), υπό εγγραφή δρόμος, κοντά νερό, ρεύμα €90,000. A.M 525. ΤΗΛ: 97 778822. ΛΕΜΕΣΟΣ

Καλλιθέα, 654τμ ΣΔ90% νεόδμητη περιοχή, για 1-2 οικίες. ID.16372 249,000. Αρχάγγελος, 925τμ ΣΔ60% γωνιακό για πολυτελή οικίες. ID.16472 549,000. Μακεδονίτισσα, 534τμ ΣΔ60% γωνιακό για 1 οικία. ID.20138 295,000. Αγίους Τριμιθιάς, 9970τμ ΣΔ10% γεωργικό χωράφι με δρόμο και ρεύμα. ID.19557 275,000. Αρχάγγελος, 10700τμ ΣΔ10% γεωργικό χωράφι με δρόμο και ρεύμα. ID.14589 850,000. Λευκωσία, 775τμ ΣΔ180% εμπορικό στο Κέντρο, 8 όροφοι. ID.20118 2,250,000. Στρόβολος 1750τμ ΣΔ120% σε κεντρική αρτηρία. ID.19378 2,100,000. Λευκωσία, 519τμ ΣΔ160% εμπορικό, στη Λεωφ.Λάρνακος, 6 όροφοι. ID.20203 1,100,000. Λατσιά, 7000τμ ΣΔ100% βιομηχανικό για μικρή βιομηχανία. ID.17656 2,900,000. Αγλαντζιά, Περνέρα, 615τμ ΣΔ90% ΣΚ50%, σε ύψωμα κατάλληλο για οικία ή μικρή πολυκατοικία. ID.20211 470,000. Αγλαντζιά, Πανεπιστήμιο, 320τμ ΣΔ90% σκ50% έναντι πάρκου σε ήσυχη περιοχή. ID.20134 260,000. G&P LAZAROU. Τηλ.: 77777771

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ

Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, πλήρης επιπλωμένο με παρκέ, a/c, κεντρική θέρμανση, στεγασμένο πάρκινγκ, περιοχή HILTON. Τιμή 650. Τηλέφωνο επικοινωνίας: 99422542

Ενοικιάζεται διαμέρισμα στην Ακρόπολη έναντι Μελκονιαν, ρετιρέ, ανακαινισμένο, καινούργια έπιπλα, καινούργιες ηλεκτρικές συσκευές, θέρμανση/ac, blinds, χώρος στάθμευσης Τιμή _680. Κατάλληλο και για φοιτητές. Τηλ 99582960

Ενοικιάζεται μεγάλο γωνιακό κατάστημα, δίπλα από το Απολλώνειο Νοσοκομείο στην Μακεδονίτισσα. Είναι κατάλληλο για Ιατρείο, Ινστιτούτο Αισθητικής, Boutique και Γραφείο. Για πληροφορίες τηλ. 99-631458 & 99-315680

Ενοικιάζεται διαμέρισμα στην Αγλαντζιά ενός υπνοδωματίου, ολοκαίνουριο, πολυτελές, σε πολυκατοικία κατασκευής 2010, πλήρως επιπλωμένο. Μεγάλη βεράντα, καινούρια έπιπλα, καινούριες ηλεκτρικές συσκευές, storage heaters, air condition, blinds, parking. Ενοίκιο €500. Τηλέφωνο 99598836

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ 2υπν., καινούριο, μοντέρνο, επιπλωμένο με πλυντήριο ρούχων, ψυγείο, τραπεζαρία, σαλόνι, διπλά κρεβάτια, 3 a/c, πάρκιγκ, αποθήκη, κεντρική θέρμανση σε πολύ ήσυχη περιοχή στη Έγκωμη, κοντά στην Αμερικάνικη πρεσβεία. €750 96597677

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ. Αρχάγγελος, 2υπν 94τμ και 19τμ βεράντα καινούριο πολυτελείας. ID.19350 800. Μακεδονίτισσα, 3υπν 130τμ και 20τμ βεράντα κατάλληλο και για γραφεία. ID.19348 580. Παλλουριώτισσα, 3υπν 180τμ και 70τμ βεράντα, ημι-επιπλωμένο και πλήρως εξοπλισμένο. ID.18851 800. Δασούπολη, 2υπν 100τμ και 27τμ, πλήρως επιπλωμένο πολυτελείας. ID.18379 850. Ακρόπολη, 3υπν 168τμ και 42τμ βεράντα, πλήρως επιπλωμένο με κήπο. ID.20214 1,000. Στρόβολος, 3υπν 110τμ και 12τμ βεράντα, μερικώς επιπλωμένο κοντά στο κέντρο. ID.20212 750. Έγκωμη, 2υπν 85τμ και 20τμ βεράντα πλήρως επιπλωμένο κοντά στην έκθεση. ID.20135 700. G&P LAZAROU. Τηλ.: 77777771

ΕΝΟΙΚΙΑΖΟΝΤΑΙ ΓΡΑΦΕΙΑ. Ακρόπολη, 210τμ οροφοδιαμέρισμα στην Ιφιγενείας. ID.20142 1,000. Ακρόπολη, 250τμ μοντέρνο. ID.20133 4,500. Στρόβολος, 170τμ επιπλωμένο μοντέρνο. ID.20075 2,200. Έγκωμη, 90τμ μοντέρνο σε κεντρικό δρόμο. ID.19870 750. Άγιοι Ομολογητές, 115τμ κοντά στο Προεδρικό. ID.19622 1,600. Ακρόπολη, 190τμ καινούριο μοντέρνο. ID.19446 2,250. Ακρόπολη, 145τμ καινούριο μοντέρνο. ID.19202 2,300. Ακρόπολη, 225τμ σε Λεωφόρο. ID.19117 2,250. Στρόβολο, 4200τμ σε Λεωφόρο. ID.19062 29,000. G&P LAZAROU. Τηλ.: 77777771

1. Id 40727 Ενοικιάζεται ρετιρέ 3ων υπνοδωματίων, 160τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 40τ.μ. καλυμμένη βεράντα κατασκευής 2000 στον Λυκαβητό. Διαθέτει εντοιχισμένα, πλυντήριο ρούχων/πιάτων, κλιματιστικά, κεντρική θέρμανση, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Ενοίκιο: 750 Ευρώ συν 25 Ευρώ κοινόχρηστα μηνιαίως Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

2. ID 40750 Ενοικιάζεται διαμέρισμα 1ος υπνοδωματίου, 50τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 15τ.μ. καλυμμένη βεράντα κατασκευής 2005 στα Λατσιά. Διαθέτει κλιματιστικά, εντοιχισμένα, πλήρως επιπλωμένο, αποθηκευτικό χώρο και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Ενοίκιο: 550 Ευρώ μηνιαίως μαζί με 15 Ευρώ κοινόχρηστα. Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

3. ID 40719 Ενοικιάζεται διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων, 100τ.μ. εσωτερικούς χώρους με 30τ.μ. βεράντα κατασκευής 2010, σε μοντέρνα πολυκατοικία στον Στρόβολο. Διαθέτει ηλεκτρικές συσκευές, κλιματιστικά, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Ενοίκιο: 600 Ευρώ μηνιαίως Αρ. Μητρώου 486, Τηλ: 77773333 A.A32/E

ΓΡΑΦΕΙΑ- ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

• Κέντρο Λευκωσίας, κατάστημα 24τμ στο Capital Center το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ως γραφείο ή φροντιστήριο. Διαθέτει υπόγειο χώρο στάθμευσης και τίτλο ιδιοκτησίας. ID19497 €65,000. • Ακρόπολη, γραφεία 180τμ ετοιμοπαράδοτα σε κεντρικό δρόμο ID19271-19274 €750,000. • Στρόβολος, κτήριο 4400τμ κατάλληλο για γραφεία, showroom και αποθηκευτικούς χώρους. ID19062 €29,000 (ενοίκιο), €6,800,000 (πώληση). • Λυκαβητός, γραφεία 85τμ στην Λεωφόρο Καλλιπόλεως με τίτλο. ID19515 €235,000. G&P LAZAROU. Τηλ.: 77777771

ΔΙΑΦΟΡΑ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΑΜΜΟΒΟΛΗ. Πωλείται μεταφερόμενη αμμοβολή κλειστού κεικλώματος με τον κομπρεσόρο. Τιμή: 1,000 ευρώ Τηλ.: 99 643086

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΨΥΓΕΙΟ. Θάλαμος κατάψυξης 210 x 210 x 230. Με ράφια stainless. Τιμή: 1,000 ευρώ. Τηλ.: 99 605698

Ενοικιάζεται κατοικία

Ενοικιάζεται ανώγειος κατοικία στον Άγιο Παύλο Λευκωσίας. Αποτελούμενη από 3 υπνοδωμάτια, γραφειο και άνετο καθιστικό. Εξοπλισμένη με κεντρική θέρμανση. Πλήρως επιπλωμένη. Ιδανική μέχρι και για 3 φοιτητές. Για πληροφορίεςεπικοινωνήστε: 99434313, 99 677771.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΕΝΟΣ ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΟΥ ΚΑΙΝΟΥΡΙΟ ΣΤΗΝ ΛΑΚΑΤΑΜΕΙΑ ΣΕ ΑΔΙΕΞΟΔΟ, 60 Τ.Μ. ΜΕ ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΠΑΤΩΜΑΤΟΣ, ΣΤΕΓΑΣΜΕΝΟ ΧΩΡΟ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ. ΤΙΜΗ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ 96.000 (ΕΠΙΠΛΕΟΝ Φ.Π.Α.) ΤΗΛ. 99685743, ΑΝΤΡΟΣ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ

Πωλείται στην Έγκωμη (περιοχή Ρωσικής Πρεσβείας) διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων σε άριστη κατάσταση, 70τ.μ. Διαθέτει ψυγείο, πλυντήριο, στεγνωτήριο, φούρνο, τηλεόραση, κλιματιστικό, καναπέδες, κεντρική θέρμανση, κουρτίνες, κρεβάτια κ.λ.π. Διαθέτει καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη.
Έτοιμος τίτλος. Τηλ. 99429895

ΑΝΤΑΛΛΑΓΗ ΧΩΡΑΦΙΟΥ

Γίνονται δεκτές προσφορές για ανταλλαγή χωραφιού για μακροχρόνια επένδυση στα Κονιά, της Πάφου, με διαμερίσματα στην Λευκωσία. 4,000 m2, 120 μέτρα από την οικιστική ζώνη και 200 μέτρα από κεντρικό δρόμο. Συντελεστής δόμησης 10%. 2 χιλιόμετρα από το κέντρο της πόλης της Πάφου. Τηλ: 99582156, 99487313

Ενοικιάζεται κατοικία

Ενοικιάζεται δυόροφη κατοικία στη Λακατάμια, 210 τετραγωνικά μέ 3 υπνοδωμάτια και μπάνιο, (1ος όροφος). Ντούς στο κυρίως υπνοδωμάτιο, Σοφίτα επενδυμένη με ξύλο, extra αποχωρητήριο στο ισόγειο full θέρμανση και aircondition. Ενοικιο 750 ευρώ. Τηλ.: 99571037

Πωλούνται τα πιο κάτω ανακαινισμένα διαμερίσματα στη Λεμεσό

- Πωλείται Διαμέρισμα 3 υπνοδωματίων στο Phytides Court, ρετιρέ, 8ος όροφος, Εμβαδού 110m² και Βεράντα. Τιμή 176.000 Ευρώ.
- Πωλείται Διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στο Castle Apartments, ρετιρέ, 4ος όροφος, Εμβαδού 90m² και Βεράντα. Τιμή 162.000 Ευρώ.
- Πωλείται Διαμέρισμα 3 υπνοδωματίων στο Leontiou Centre, 1ος όροφος, Εμβαδού 120m² και Βεράντα. Τιμή 198.000 Ευρώ.
- Πωλείται Διαμέρισμα 1 υπνοδωματίου στο White Arches (Block I), 4ος όροφος, Εμβαδού 46m². Τιμή 90.000 Ευρώ.
- Πωλείται Διαμέρισμα 1 υπνοδωματίου στο White Arches (Block K), 4ος όροφος, Εμβαδού 46m². Τιμή 90.000 Ευρώ.
- Πωλείται Γραφείο στο Andrea Chambers, 1ος όροφος, Εμβαδού 70m². Τιμή 144.000 Ευρώ.

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τα γραφεία μας (κον Δημητριάδη), ΤΗΛ. 22442344

GEMIHOME

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΣ ΚΑΤΟΙΚΙΕΣ ΤΡΙΩΝ ΥΠΝΟΔΩΜΑΤΙΩΝ & ΣΟΦΙΤΑ. ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΤΙΣΣΑΣ

ΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ GENI HOME DEVELOPERS LTD ΤΗΛ: 99683540

TMA Real Estate — Ι. ΜΑΡΚΙΔΗΣ — Το Κλειδί Στα Ακίνητα

Τηλέφωνο: 77773333

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ

Id 40672 Άνετο διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων στην Έγκωμη, κατασκευής 1982. αποτελείται από 120 τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 10τ.μ. καλυμμένες βεράντες (3). Διαθέτει κλιματιστικά, ηλεκτρικές συσκευές, ξεχωριστή κουζίνα, αποχωρητήριο ξένων, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και τίτλο ιδιοκτησίας. Είναι σε άριστη κατάσταση, πλήρως επιπλωμένο. Τιμή: 140,000 Ευρώ, δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.

Id 40685 Διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων στην περιοχή Πάνω Λακατάμια, καινούριο κατασκευής 2010, ετοιμοπαράδοτο. Αποτελείται από 76τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 9τ.μ. καλυμμένη βεράντα. Διαθέτει πρόνοια θερμοσυσσωρευτής και κλιματισμού, καθώς επίσης αποθήκη και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Το διαμέρισμα είναι σε μικρή οικοδομή στο 1ον όροφο σε αδιέξοδο. Τιμή: 150,000 Ευρώ, δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.

Id 40677 Πλατύ Αγλαντζιάς. Πωλείται άνετο διαμέρισμα 2 υπνοδωματίων σε κεντρικό σημείο κοντά σε πολλές υπηρεσίες κατασκευής 2007. Αποτελείται από 75τ.μ. εσωτερικούς χώρους, 10τ.μ. καλυμμένες βεράντες (2) και διαθέτει 4 κλιματιστικά, πρόνοια για κεντρική θέρμανση, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 168,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.

Id 35996 Καινούργιο οροφοδιαμέρισμα 2 υπνοδωματίων σε πολύ καλή και ήσυχη περιοχή στον Αγ. Δομέτιο. Αποτελείται από 87τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 22 τ.μ. βεράντα. Διαθέτει κεντρική θέρμανση (γκάζι), κλιματιστικά σε όλους τους χώρους, πιεστικό νερού, θυροτηλέφωνο με t.v., κεντρική αντένα, en-suite shower, καλυμμένο χώρο στάθμευσης και αποθήκη. Παράδοση: 03.2010 Τιμή: 220,000 Ευρώ με το Φ.Π.Α.

Id 40193 Στρόβολος. Άνετο διαμέρισμα 3ων υπνοδωματίων σε ήσυχη περιοχή σε αδιέξοδο, μικρή οικοδομή 6 διαμερισμάτων κατασκευής 1998. Αποτελείται από 127 τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 24τ.μ. βεράντες(2). Διαθέτει θερμοσυσσωρευτές, κλιματιστικά σε όλους τους χώρους, μεγάλη ξεχωριστή κουζίνα με γρανίτη και εντοιχισμένα, ηλεκτρικές συσκευές, φούρνος, μάτια, απoσμητήρα, άνετο κυρίως υπνοδωμάτιο με en-suite shower και βεράντα, 2 καλυμμένους χώρους στάθμευσης και αποθήκη. Τιμή: 240,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α.

Id 40660 Μεγάλο διαμέρισμα πολυτέλειας, 3ων υπνοδωματίων, κατασκευής 2007, σε ήσυχη περιοχή στον Αγ. Δομέτιο. Αποτελείται από 170τ.μ. εσωτερικούς χώρους και 25 τ.μ. καλυμμένες βεράντες (4). Διαθέτει άνετο κυρίως υπνοδωμάτιο με en-suite shower και γκαρνταρόμπα, αποχωρητήριο ξένων, ηλεκτρική υποδαπέδια θέρμανση, κλιματιστικά σε όλους τους χώρους, πλυσταριό, γρανίτη στην κουζίνα, εντοιχισμένες ηλεκτρικές συσκευές, φούρνο, μάτια, αποσμητήρας, blinds, 2 καλυμμένους χώρους στάθμευσης και 2 αποθήκες. Τιμή: 355,000 Ευρώ, δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΙΕΣ

Id 40370 Στρόβολος. Ανεξάρτητη οικία σε ⅔ οικοπέδου (358τ.μ.) 4ων υπνοδωματίων συν 30τ.μ. σοφίτα. Κατασκευής 2002, διαθέτει 270τ.μ. χώρους και 25τ.μ. καλυμμένη βεράντα, παρκέ σε όλους τους χώρους, κεντρική θέρμανση, κλιματισμό, ιταλική κουζίνα με εντοιχισμένες ηλεκτρικές συσκευές και τζάκι. Επίσης δύο αποθήκες, ψησταριά, ηλεκτρική τέντα, δορυφορική αντένα, ώριμο κήπο και καλυμμένο χώρο στάθμευσης. Βρίσκεται σε ήσυχη γειτονιά και αδιέξοδο δρόμο. Έτοιμος τίτλος ιδιοκτησίας. Τιμή: 550,000 Ευρώ, δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.

Id 40046 Λατσιά. Ημιανεξάρτητη οικία 4ων υπνοδωματίων, κατασκευής 2001 σε ωραία τοποθεσία. Είναι κτισμένη σε οικόπεδο 180τ.μ. και διαθέτει 200τ.μ. εσωτερικούς χώρους, 70τ.μ. υπόγειο, κεντρική θέρμανση και κλιματιστικά, μπάνιο στο κυρίως υπνοδωμάτιο, εντοιχισμένα και μπαρ στο σαλόνι. Έτοιμος τίτλος ιδιοκτησίας. Τιμή: 300,000 Ευρώ. Δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.

Id 40529 Στρόβολος. Ισόγειος ημι-ανεξάρτητη οικία 2 υπνοδωματίων κατασκευής 1974, πλήρως ανακαινισμένη. Αποτελείται από 92τ.μ. εσωτερικούς χώρους σε 265τ.μ. οικόπεδο. Διαθέτει κλιματιστικά, solid ξυλεία, καλυμμένη βεράντα με πέργολα και βοηθητικά 1ος υπνοδωματίου πίσω. Πρόνοια για ανέγερση επιπρόσθετου ορόφου. Τιμή: 287,500 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α.

Id 39782 Πάνω Λακατάμια. Ημιανεξάρτητη οικία κατασκευής του 2005, 3ων υπνοδωματίων με επιπλέον χώρο σοφίτας 22τ.μ., αποτελείται από 220τ.μ. εσωτερικούς χώρους σε 190τ.μ. οικόπεδο, έχει κεντρική θέρμανση, κλιματιστικά, περσιάνες πάνω και κάτω, ωραιότατη ιταλική ξύλινη κουζίνα με γρανίτες στους πάγκους, το ισόγειο όλο με πάτωμα μαρμάρινο, πιεστικό σύστημα. Τιμή: 270,000 Ευρώ, δεν υπόκειται σε Φ.Π.Α.

ID 39965 Λατσιά. Υπερπολυτελής ανεξάρτητη οικία 3ων υπνοδωματίων, κατασκευής 1992, με 300 τ.μ. εσωτερικούς χώρους σε 680τ.μ. οικόπεδο. Διαθέτει μεγάλα σαλόνια, τεράστια υπνοδωμάτια, λειτουργικό design, άριστη αρχιτεκτονική, μεγάλη αυλή για πισίνα, 120τ.μ. καλυμμένες βεράντες και υπόγειο με δωμάτιο υπηρεσίας. Έτοιμος Τίτλος. Τιμή: 855,000 Ευρώ Δεν έχει Φ.Π.Α.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΟΙΚΟΠΕΔΑ

1. Παλλουριώτισσα. Οικόπεδο 290τ.μ. και Σ.Δ.120% πλησίον σχολείου, εφαπτόμενο με πεζόδρομο σε ύψωμα. ΕΥΚΑΙΡΙΑ! Τιμή: 213,000 Ευρώ

2. Πωλείτε οικόπεδο υπό διαχωρισμό στην Αγλαντζιά 556 τ. μ. εμβαδόν και 24 μέτρα πρόσωπο, σε καινούργια περιοχή χαμηλού συντελεστή δόμησης ειδικά για μονό-κατοικίες. Τιμή 275,000 Ευρώ μόνο.

3. Οικόπεδο οικιστικό 539 τ. μ. στον Στρόβολο 120% Συντελεστή Δόμησης, σε κεντρική οδό του Στροβόλου, με παράκληση για εμπορική χρήση. Τιμή 550,000 Ευρώ μόνο.

4. Οικόπεδο στη Λακατάμια σε προνομιακή περιοχή με κατοικίες. Με 571 τ. μ. εμβαδόν και 23 μέτρα πρόσωπο εφαπτόμενο με χώρο πρασίνου. Τιμή 255,000 Ευρώ μόνο.

www.tma-realestate.com

απλά ζω

και πληρώνω λιγότερα!

Τηλεφωνία | Internet 4Mbps

	CYTA	PRIMETEL
Μηνιαίο Τηλεφωνικό Πάγιο	€16,02	Συμπεριλαμβάνεται
Συνδρομή Ευρυζωνικής Υπηρεσίας	€25,30 (DSL Access Home **4000**)	Συμπεριλαμβάνεται
Σύνδεση στο Διαδίκτυο	€18,40 (NetRunner Home **4000**)	Συμπεριλαμβάνεται **4Mbps**
Σύνολο/μήνα	€59,72	VS €39

Συνολικό Όφελος μέχρι και €248,64 τον χρόνο (€20,72/μήνα)

Συνδέσου Εύκολα και Απλά www.primetel.com.cy/apply

133

www.primetel.com.cy

PRIMETEL
Τηλεφωνία | Internet | Τηλεόραση | Mobile

Για περισσότερες πληροφορίες, όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς επισκεφθείτε την ιστοσελίδα www.primetel.com.cy/terms. Οι τιμές συμπεριλαμβάνουν Φ.Π.Α.

ΒΙΒΛΙΟ

Ο βρετανικός διαλογισμός

Η συνεισφορά του στην ηθική, κοινωνική και πολιτική σκέψη, μέσα από 17 μελέτες κορυφαίων ερευνητών. **Σελ. 4**

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Η κρίση εμπνέει νέους δημιουργούς

Υπαρξιακές ανησυχίες στο φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους με σκηνοθέτες από χώρες των Βαλκανίων. **Σελ. 7**

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Χρωματιστός... κίνδυνος στα μαλλιά

Στροφή των εταιρειών καλλυντικών σε «πράσινες» βαφές που μειώνουν τις επιπτώσεις στην υγεία. **Σελ. 6**

ΜΟΔΑ

Project Ocean από τους Selfridges

Το γνωστό πολυκατάστημα του Λονδίνου θέλει να σώσει τους ωκεανούς με έναν πρωτότυπο τρόπο και με μοναδικό στυλ. **Σελ. 8**

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ
στον Κύκλο της Ζωής μας

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ
ΤΕΧΝΕΣ
ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 19 ΙΟΥΝΙΟΥ 2011

«Ευχαριστώ την υπέροχη παρέα»

Με αφορμή τον νέο του δίσκο, ο Κώστας Χατζηχριστοδούλου μιλάει για τη ζωή του, τον φίλο και αδελφό Μάριο Τόκα και το τραγούδι

Συνέντευξη στον
ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟ

Τον πρωτογνώρισα στον ραδιοθάλαμο του Τρίτου Προγράμματος στο ΡΙΚ πριν από περίπου δώδεκα χρόνια, όταν είχε έρθει ένα βράδυ κατά τη διάρκεια του Ραδιομαραθωνίου μαζί με τον Μάριο Τόκα, να μας κάνουν παρέα στο σκληρό ξενύχτι. Είχε κάποιους στίχους του Πάρη Ποταμίτη στα χέρια του και με την κιθάρα του αγκαλιά με πήρε παράμερα να μου τραγουδήσει «Τ' Αυγερινού το δάκρυ» σε μουσική δική του. «Αδελφέ αυτό είναι υπέροχο και πρέπει να κυκλοφορήσει» του είχα πει τότε. Κυκλοφόρησε τελικά πριν από μερικές ημέρες, μαζί με τις δημιουργίες μιας υπέροχης παρέας από φίλους που ακόμη ψάχνουνε τα μονοπάτια της ομορφιάς μέσα στην ποίηση και τη μουσική. Ο Κώστας Χατζηχριστοδούλου τους μάζεψε, τους ανέθεσε έργο, συνδιαμόρφωσε το αποτέλεσμα μαζί τους και ανέλαβε τον ρόλο του πρεσβευτή της τελικής δημιουργίας. Του ερμηνευτή.

«Έδωσα τραγούδια που έγιναν εμπορικές επιτυχίες σε πολλούς, αλλά τα τραγούδια της ψυχής μου τα έδωσα να τα πεις εσύ», μου έλεγε ο Τόκας

-Πότε είχες την πρώτη επαφή με το τραγούδι;

-Πριν ακόμα πάω στο Δημοτικό σχολείο στα Λεύκαρα έψαλλα δίπλα στον πατέρα μου που ήταν ψάλτης στην εκκλησία. Και αυτό συνεχίστηκε μέχρι την εφηβεία. Άρχισα να μαθαίνω μόνος μου κιθάρα και αργότερα όταν πήγα για σπουδές Νομικής στην Ελλάδα, γράφτηκα παράλληλα στο Ελληνικό Ωδείο Αθηνών, όπου έκανα μαθήματα κλασικής κιθάρας. Εκεί γνώρισα και τη σύζυγό μου, Μαρία, γιατί είχαμε την ίδια δασκάλα. Εκείνη ήταν από την Κρήτη και σπούδαζε Ιατρική. Μάλιστα μέναμε στην ίδια φοιτητική Εστία στα Ιλίσια. Όταν τέλειωσα τη Νομική και έβγαλα άδεια άσκησης επαγγέλματος, αποφάσισα τελικά ότι ο χώρος μου ήταν το τραγούδι.

-Εκείνη πώς αντιμετώπισε αυτήν την επιλογή σου;

-Είχαμε συμφωνήσει πως εάν πηγαίναμε επαρχία για δουλειά θα ασκούσα τη Νομική και εάν μέναμε Αθήνα θα συνέχιζα με το τραγούδι. Συνέβη το δεύτερο. Εκτιμώ απεριόριστα τη στήριξή της όλα αυτά τα χρόνια που ξεκίνησε από την πρώτη κουβέντα της: «Να κάνεις αυτό που σου φέρνει την περισσότερη ευτυχία». Γιατί, τελικά, αυτό έχει τη μεγαλύτερη σημασία για τον άνθρωπο. Αποκτάς τη δύναμη να αντιμετωπίσεις όλες τις δυσκολίες ενός επαγγέλματος, όταν ξέρεις ότι τουλάχιστον κάνεις αυτό που αγαπάς.

-Επαγγελματικά πότε έγιναν τα πρώτα βήματα;

-Είχαμε φτιάξει μέσα στις φοιτητικές παρατάξεις συγκροτήματα και κάναμε συναυλίες μαζί με τον Κώστα Καμένο και όταν η ανάγκη επιβίωσης με οδήγησε να εργαστώ, βρήκα απασχόληση σε ένα εστιατόριο πολυτελείας, τραγουδώντας και παίζοντας κιθάρα, μαζί με άλλους δύο συνεργάτες. Εκεί έμεινα τρία χρόνια και απέκτησα σημαντικές εμπειρίες στην ερμηνεία και στην επιλογή του ρεπερτορίου. Ακολούθησαν και άλλες παρόμοιες δουλειές για αρκετά χρόνια, ενώ, όταν πια πήρα το πτυχίο της Νομικής, έβγαινα πλέον ως επαγγελματίας στις συναυλίες με τον Μάριο Τόκα και άλλους συνθέτες.

-Τον Τόκα τον είχες ήδη γνωρίσει ως φοιτητής;

-Ναι, από το 1977. Παίζαμε μαζί κιθάρα, είτε μόνοι μας είτε για την παρέα είτε στις φοιτητικές συναυλίες, και δεθήκαμε και γίναμε φίλοι αδελφικοί. Λέγαμε τα πάντα ο ένας στον άλλο. Και από τότε παραμείναμε σε στενή επαφή συνεχώς, ακόμα και με τις οικογένειές μας. Τα παιδιά του Μάριου είχαν παιδίατρο τη σύζυγό μου. Κάθε λίγο και λιγάκι ήμασταν ο ένας στο σπίτι του άλλου. Τον πρώτο καιρό που ήμασταν φοιτητές, ο Μάριος ψαχνότανε δημιουργικά και είχε κάνει κάποια μικρά βήματα με το πολιτικό τραγούδι και κάποια παιδικά τραγούδια, αλλά στη δισκογραφία μπήκε το 1978 με τα «Τραγούδια της παρέας» και ένα χρόνο μετά με τα «Βοριαδάκια».

-Συζητούσατε τις επιλογές του;

-Πάντα. Πριν κυκλοφορήσει οποιονδήποτε δίσκο του το συζητούσαμε πάρα πολύ για το ποια τραγούδια θα έβαζε μέσα. Τα παίζαμε και τα τραγουδούσαμε μαζί και ψάχναμε τα κατάλληλα για τις φωνές που προοριζόντουσαν. Είχε πάντα μεγάλη αγωνία για το τελικό αποτέλεσμα.

-Δεν αισθανόσουν ότι θα ήθελες να τα ερμηνεύσεις εσύ αυτά τα τραγούδια;

-Ομολογουμένως πολλές φορές. Ωστόσο, εκτός από το ότι αρκετά από αυτά ήταν φτιαγμένα για άλλες φωνές τον Μάριο τον δέσμευαν συμβόλαια, να παραδίδει υλικό σε ερμηνευτές που διάλεγε η εταιρεία του. Και επειδή κι εκείνος ήταν πάντα χαμηλών τόνων δεν προσπαθούσε να επιβάλει τη γνώμη του. Το ήξερα αυτό και δεν είχα πρόβλημα. Και γι' αυτά τα έργα του που κάναμε μαζί –«Ψυχή τε και σώματι», «Θεογεννήτωρ Μαρία», κ.α.– νοιώθω απέραντη ευγνωμοσύνη. Άλλωστε, εκείνος μου έλεγε χαρακτηριστικά: «Έδωσα τραγούδια που έγιναν εμπορικές επιτυχίες σε πολλούς, αλλά τα τραγούδια της ψυχής μου τα έδωσα να τα πεις εσύ».

-Πώς ήταν τα τελευταία χρόνια;

-Επειδή, όπως είναι γνωστό, η κατάσταση στον χώρο του τραγουδιού στην Ελλάδα είχε αλλάξει, ειδικά την τελευταία δεκαετία, ο ίδιος είχε νοιώσει να περιθωριοποιείται. Όχι μόνο αυτός, αλλά όλοι οι παλιοί μεγάλοι συνθέτες σπρωχνόντουσαν στο περιθώριο. Ήταν πάρα πολύ στεναχωρημένος με τις καινούργιες συνήθειες που αποκτούσε ο κόσμος, με τη καθοδήγηση των ΜΜΕ και για το τί προωθούσαν οι δισκογραφικές εταιρίες. Γιατί τον Μάριο τον ενέπνεε η παρέα και τα τραγούδια που τραγουδιόντουσαν από την παρέα και διαπερνούσαν τις ψυχές. Είχε τεράστια αγωνία για το πού πήγαινε το ελληνικό τραγούδι και του έβγαινε αυτό. Μάλιστα, το ίδιο ισχύει και για κάθε δημιουργό που έχει γευτεί τη δόξα και ψάχνεται για το πώς θα επανέλθει δημιουργικά, εξασφαλίζοντας εκ νέου την αποδοχή από τους ανθρώπους της τρέχουσας εποχής.

-Εσύ μέσα σε αυτές τις εξελίξεις στον χώρο του τραγουδιού αισθάνθηκες ποτέ μετέωρος;

-Όχι, μπορώ να πω ότι δεν αισθάνθηκα ποτέ έτσι. Δεν αισθάνθηκα μετέωρος, γιατί ήξερα πάντα τι ήθελα και είχα μια υπέροχη οικογένεια να με στηρίζει. Πάντα είχα δουλειά και μπορώ να πω ότι ήμουν από τους τυχερούς στον χώρο μας.

-Παλιά φιλία σε συνδέει και με τον Βασίλη τον Χατζηλούκα;

Βέβαια, μας δένουν πολλά χρόνια φιλίας και συνεργασίας. Από τον παλιό καιρό που όποτε δεν είχε δουλειά έψαχνα και του εύρισκα κάτι να κάνει, μέχρι την εποχή που ήρθε στο συγκρότημα του Μάριου ως κιθαρίστας και τελευταία με τα συνθετικά του έργα που ερμήνευσα. Είναι ταλαντούχος συνθέτης και πάντα πίστευα σε αυτόν και τον αγαπούσα. Μετά το έργο του «Της Φαμακούστας» ήταν από τις πρώτες μου επιλογές να μου δώσει κομμάτια για «Φωνές μιας άλλης άνοιξης».

-Υπάρχει κάτι διαφορετικό σε αυτήν την τελευταία δουλειά;

-Μέχρι τώρα ό,τι είχα ερμηνεύσει στη δισκογραφία είχε πιο λυρικό περιεχόμενο και συνοδευόταν από μεγάλες ορχήστρες. Θα μπορούσα να πω ότι είναι η πρώτη απόπειρα να πω κάποια πιο λαϊκά τραγούδια και διαφορετικές μπαλάντες. Παρόμοιο υλικό έχω τραγουδήσει πολλές φορές ζωντανά, αλλά δεν έχω δισκογραφήσει κάτι παρόμοιο.

-Πώς βλέπεις τα πράγματα μπροστά;

-Στην Ελλάδα σίγουρα έχουν γίνει όλα πολύ δύσκολα. Πιστεύω πως ακόμα και στον χώρο του τραγουδιού έχουμε όλοι εγκλωβιστεί σε μια μίζερη κατάσταση. Αυτός ο δίσκος, οι «Φωνές μιας άλλης άνοιξης», ήταν μια αντίδραση. Ήθελα κάτι να κάνω για να ξεφύγω από αυτό το πράγμα που νοιώθουμε όλοι μας σήμερα. Όταν ο ερμηνευτής και ο συνθέτης πάψουν να ονειρεύονται και να δημιουργούν δεν έχουν πια ζωή. Παραδίδονται. Γι' αυτό έλεγα σε όλη αυτήν την παρέα φίλων που συμμετέχει σε αυτόν τον δίσκο: «As κάνουμε κάτι όμορφο ρε παιδιά, κι as είναι δύσκολοι καιροί». Πιστεύω πως το αποτέλεσμα από πλευράς ομορφιάς μας δικαίωσε. Για το εάν θα εκπληρώσει και τον παρηγορητικό, ελευθερωτικό, θεραπευτικό ρόλο της τέχνης στις ψυχές των ανθρώπων θα το δείξει μόνον ο χρόνος.

-Φοβάσαι ή είσαι αισιόδοξος;

-Υπάρχουν στιγμές που φοβάμαι και στιγμές που είμαι πολύ αισιόδοξος. Αυτό που περισσότερο με ανησυχεί είναι το τί έχουν να αντιμετωπίσουν οι νέοι και τα παιδιά μας. Οι γενιές που ακολουθούν… Για μένα πια δεν φοβάμαι. Και θέλω να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου κι ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους τους φίλους και στην υπέροχη παρέα που με βοήθησε όλα αυτά τα χρόνια της διαδρομής μου. Είναι το πιο σημαντικό στη ζωή να συναντάς ανθρώπους με τους οποίους να συνταιριάξεις, να ταυτιστείς, να συμπορευτείς, αντλώντας δύναμη από την αγάπη τους και εγώ είχα αυτή τη μεγάλη τύχη στη ζωή μου.

«Πιστεύω πως ακόμα και στον χώρο του τραγουδιού έχουμε όλοι εγκλωβιστεί σε μια μίζερη κατάσταση. Αυτός ο δίσκος, οι "Φωνές μιας άλλης άνοιξης", ήταν μια αντίδραση. Ήθελα κάτι να κάνω για να ξεφύγω από αυτό το πράγμα που νιώθουμε όλοι μας σήμερα».

Φωνές μιας άλλης άνοιξης

Σημείωμα του ερμηνευτή Κώστα Χατζηχριστοδούλου: Η ζωή μας, δύσκολη ή εύκολη, είναι φτωχότερη χωρίς τη μουσική και γίνεται δυσκολότερη χωρίς την ποίηση. Ποίηση και μουσική μας φέρνουν μία άνοιξη εσωτερική. Είμαι ευτυχής που μου δόθηκε η ευκαιρία να ερμηνεύσω τις «Φωνές μιας άλλης άνοιξης», που τους στίχους έγραψαν εξαίρετοι στιχουργοί Ανδρέας Νεοφυτίδης, Κώστας Φασουλάς, Γιώργος Κρητικός, Ανδρέας Παράσχος, Πάρης Ποταμίτης, Πάμπος Σακκάς, Νεοκλής Νεοφυτίδης –στο «Μελτεμάκι» συνέβαλε και ο νεαρός Παναγιώτης Χατζηχριστοδούλου– ενώ μουσική έγραψαν οι ταλαντούχοι συνθέτες Βασίλης Χατζηλούκας, Νεοκλής Νεοφυτίδης και Νίκος Βήχας. Ένα μεγάλο ευχαριστώ στον Βασίλη Χατζηλούκα για τις ατέλειωτες ώρες στο στούντιο, που με υπομονή και ευαισθησία σμίλεψε το κάθε τραγούδι ξεχωριστά. Ευχαριστίες και στον Άκη Μουχλιανίτη, για το εξαιρετικό ηχητικό αποτέλεσμα. Πολλά ευχαριστώ στον κάθε ένα μουσικό, όπως επίσης ένα μεγάλο ευχαριστώ στον ζωγράφο Γιάννη Πετράκη που αποτύπωσε την εικόνα μιας άλλης άνοιξης στο εξώφυλλο και ένα μεγάλο ευχαριστώ στη Νάταλη Παυλίδου, που με την αισθητική της παρέμβαση έδωσε αυτό το όμορφο αποτέλεσμα στην έκδοση αυτού του ψηφιακού δίσκου. Τέλος, ευχαριστώ την Κατερίνα Χατζηχριστοδούλου για τη δροσερή παρουσία της στο «Μελτεμάκι».

Βιογραφικό

Γεννήθηκε στα Πάνω Λεύκαρα. Πολύ νωρίς παίρνει τα πρώτα μαθήματα βυζαντινής μουσικής, ενώ, τελειώνοντας το λύκειο, έρχεται στην Αθήνα, όπου σπουδάζει στη Νομική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Παράλληλα, παρακολουθεί μαθήματα κλασικής κιθάρας και φωνητικής στο Ελληνικό Ωδείο Αθηνών.

Ως ερμηνευτής έχει κατά καιρούς συνεργαστεί με πολλούς συνθέτες (μεταξύ των οποίων οι Γιώργος Χατζηνάσιος, Γιάννης Σπανός, Γιώργος Κοτσώνης και Μίμης Πλέσσας) και κυρίως με τον Μάριο Τόκα. Επίσης, έχει συνεργαστεί με πολλούς τραγουδιστές, όπως οι Μανώλης Μητσιάς, Γιώργος Νταλάρας, Δημήτρης Μητροπάνος, Πασχάλης Τερζής, Γλυκερία, Αντώνης Καλογιάννης, Κατερίνα Κούκα και άλλοι.

Έχει συμμετάσχει σε πολλές συναυλίες σε όλη την Ελλάδα, την Κύπρο και όπου υπάρχει ελληνικό στοιχείο (Αμερική, Αυστραλία, Ν. Αφρική, Ευρώπη). Ως βασικός συνεργάτης και φίλος του Μάριου Τόκα, έχει ερμηνεύσει το έργο του «Ψυχή τε και σώματι» ενώ έχει συνερμηνεύσει με τον Μανώλη Μητσιά το έργο του Μάριου Τόκα «Θεογεννήτωρ Μαρία». Ακόμα «Το Νησί του έρωτα» των Κυπρίων Α. Ορφανίδη και Σ. Χαραλαμπίδη, καθώς και το έργο του Βασίλη Χατζηλούκα «Της Φαμακούστας», σε ποίηση Στέφανου Ζυμπουλάκη. Επίσης, το έργο του Σάββα Σάββα «Ανακάλλημα», σε ποίηση Ευρυδίκης Παπαδοπουλου. Έχει συμμετάσχει ακόμα στα έργα του Μάριου Τόκα «Παρέα μ' έναν ήλιο» και «Αμμόχωστος Βασιλεύουσα».

ΕΠΙΣΗΣ / *Του* **ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Πολιτιστικός τουρισμός

Συνέχεια σήμερα στο θέμα των εισηγήσεων που διατυπώνονται στις βραβευθείσες εργασίες των Ελλαδιτών φοιτητών που έλαβαν μέρος στον 17ο Φοιτητικό Διαγωνισμό του Ομίλου Economia και του περιοδικού «Οικονομική Επιθεώρηση» με θέμα: «Οικονομία – Πολιτισμός – Πολιτιστική Επιχειρηματικότητα: Όταν η πολιτιστική δημιουργία συναντά την οικονομία της αγοράς», για τις οποίες θεωρώ ότι αφορούν άμεσα και την Κύπρο. Όπως στο θέμα «Ανάδειξη του Πολιτιστικού Αποθέματος και Πολιτιστικός Τουρισμός»: «Η υπάρχουσα κατάσταση περιγράφεται από την πλειονότητα των ιδιοκτητών μικρομεσαίων τουριστικών επιχειρήσεων να παρουσιάζουν έλλειψη κατάρτισης και ενημέρωσης, οπότε μια τέτοιου είδους ειδική ενημέρωση κρίνεται απαραίτητη. Προτείνονται μια σειρά από δράσεις που θα τονώσουν τον πολιτιστικό χαρακτήρα μιας περιοχής και θα μπορούν να τον μεταδώσουν με τη μορφή εμπειριών, δημιουργώντας συγκριτικό πλεονέκτημα: Α) Φεστιβάλ και πολιτιστικές εκδηλώσεις, Β) Πολιτιστικές Θεματικές Διαδρομές, Γ) Θεματικά Πάρκα, Δ) Σπονδυλωτά ξενοδοχεία στο πνεύμα των θεματικών πάρκων, Ε) Επέκταση των Θεματικών Ετών,

ΣΤ) Συνδυασμός του πολιτιστικού τουρισμού με άλλες μορφές εναλλακτικού τουρισμού, Ζ) Διασυνοριακές δράσεις και συνεργασίες σε θέματα πολιτισμού και πολιτιστικού τουρισμού, Η) Εστίαση στη Σύγχρονη Τέχνη, Θ) "Εξαγωγή" Τέχνης και Στήριξη νέων καλλιτεχνών στο εξωτερικό, Ι) Πολιτιστική εμπλοκή των τουριστικών επιχειρήσεων.

Επισημαίνεται η αναγκαιότητα επιστημονικών αναλύσεων με εκπόνηση ερευνών που θα βολιδοσκοπήσουν τις τάσεις της αγοράς και θα οριοθετήσουν τη θέση μας σε σχέση με τις άλλες χώρες. Στη συνέχεια, απαραίτητη κρίνεται η διερεύνηση συγκεκριμένων ενεργειών που θα λάβουν χώρα σε κάθε περιοχή, καθώς και μια ανάλυση κόστους-οφέλους. Τέλος, σημαντική κρίνεται η υποστήριξη της καινοτομίας μέσω think tank και σχετικών διαγωνισμών.

Για τη χρηματοδότηση των αναγκαίων υποδομών προτείνονται: αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων, φοροαπαλλαγές σε επιχειρήσεις-χορηγούς, λαϊκή βάση συμμετοχής των ντόπιων μικροεπιχειρηματιών με αντίστοιχες φοροαπαλλαγές, αφού π.χ. ένα καλό μουσείο ή ένας πολιτιστικός χώρος μπορεί να "αναστήσει" μια περιφερειακή περιοχή και να δημιουργεί έσοδα. Επίσης σημαντικός τομέας είναι η αξιοποίηση των σύγχρονων τεχνολογιών τόσο για τη διαφήμιση μέσω ιστότοπων κοινωνικής δικτύωσης, όσο και για τις εφαρμογές ολογραφικών αναπαραστάσεων στους αρχαιολογικούς χώρους και την ηλεκτρονική ξενάγηση σε αυτούς μέσω εφαρμογών στα έξυπνα κινητά τελευταίας τεχνολογίας, τη ζωντανή μετάδοση εκδηλώσεων στο διαδίκτυο και πολλά άλλα».

Σε άλλη εργασία αναπτύσσεται το θέμα «Προσβάσιμος τουρισμός και ανάπτυξη»: «Ο προσβάσιμος τουρισμός σχετίζεται, κατά βάση, με τα άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ). Άτομα τυφλά, άτομα σε αναπηρικό αμαξίδιο και γενικότερα με κινητικά προβλήματα, άτομα με προβλήματα ακοής, άτομα με κάθε είδους αναπηρία. Αναφέρεται στη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών τόσο σε κλάδους που συνδέονται άμεσα με τον τουρισμό όσο όμως και σε ευρύτερους. Σε τελική ανάλυση, από όποια πλευρά και αν ιδωθεί, σχετίζεται με τον πολιτισμό. Χαρακτηριστικό είναι το αποτέλεσμα έρευνας που πραγματοποιήθηκε στη Γερμανία και έδειξε ότι: Περίπου το 54% των ανθρώπων με αναπηρία στη Γερμανία, δηλαδή σε απόλυτους αριθμούς 3.640.000 άνθρωποι, ταξιδεύουν για λόγους τουρισμού/αναψυχής ανελλιπώς κάθε χρόνο, κάνοντας κατά μέσον όρο 1,3 ταξίδια/χρόνο, το οποίο σημαίνει 4.740.000 μετακινήσεις ετησίως. Από αυτές τις μετακινήσεις, το 41,2% γίνεται εντός συνόρων και έχει μέση διάρκεια 13,9 μέρες και το λοιπό 58,8% σε προορισμούς του εξωτερικού. Σε ό,τι αφορά το κόστος διακοπών, οι Γερμανοί με αναπηρία δαπανούν 15% περισσότερα χρήματα από τους μη αναπήρους συμπατριώτες τους. Τα ίδια περίπου ισχύουν σε όλη την Ευρώπη, όπως πιστοποιούν μικρότερης έκτασης έρευνες σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες».

Τέλος, προς επικύρωση της σημαντικότητας του θέματος «πολιτιστικός τουρισμός», ας παραθέσουμε τα στατιστικά στοιχεία που επικαλείται μια από τις εργασίες των φοιτητών: «Σύμφωνα με εκτίμηση του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, ο πολιτιστικός τουρισμός αναπτύσσεται με ρυθμό 15% τον χρόνο και το 37% όλων των διεθνών ταξιδιών περιλαμβάνει ένα πολιτιστικό στοιχείο. Αντιθέτως, ο μαζικός τουρισμός αναπτύσσεται με ρυθμό μόνον 8% τον χρόνο. Επιπλέον, σύμφωνα με έρευνες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το 30% των τουριστικών προορισμών επιλέγονται με βάση τα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς που διαθέτουν, ενώ, αν συμπεριλάβουμε τα φεστιβάλ και τις πολιτιστικές εκδηλώσεις, το ποσοστό φτάνει το 45 με 50% (Klein, 2001). Ενώ, σύμφωνα με άλλες έρευνες, η πολιτιστική κληρονομιά αποτελεί παράγοντα τουριστικής δραστηριότητας με ποσοστό μεγαλύτερο από 50% (Europa Nostra, 2006), (Bellini, 2007)».

Τα συμπεράσματα δικά σας...

Εκδηλώσεις - Κύπρος

Κυριακή 19.6
ΘΕΑΤΡΟ ΔΡΟΜΟΥ

Παγωμένη σκηνή

Η ανοιχτή πρόσκληση από το «Αόρατο Θέατρο» αναφέρει: «Όποιος κι αν είσαι, απ' όπου κι αν είσαι, όπου κι αν μένεις, ό,τι κι αν κάνεις, ό,τι κι αν πιστεύεις... μπορείς να λάβεις μέρος. Σκοπός μας να δημιουργήσουμε μια αυθόρμητη, μοναδική «παγωμένη σκηνή», ένα ξεχωριστό δρώμενο σε μια από τις πιο όμορφες γωνιές της Πάφου, έτσι ώστε να διεγείρουμε την προσοχή και το ενδιαφέρον των παρευρισκομένων, να προκαλέσουμε συναισθήματα χαράς και να προσφέρουμε μια πρωτόγνωρη εμπειρία στους συμπολίτες μας. 3-4 λεπτά δράσης και μετά η ζωή συνεχίζεται». Εμψυχωτής Mohammed Awwad. Σημείο συγκέντρωσης η Πλατεία Κάστρου στις 12:30 μ.μ. , Πάφος. Πληρ. 99542556

ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Χάρις Αλεξίου

Μετά την επιτυχία που γνώρισαν οι εμφανίσεις της το περσινό καλοκαίρι η Χάρις Αλεξίου έρχεται και πάλι στην Κύπρο για δύο μεγάλες συναυλίες, αμέσως μετά την περιοδεία της σε μεγάλες ευρωπαϊκές πόλεις, που πραγματοποιήθηκαν τον Μάιο και τις αρχές Ιουνίου. Συνοδευόμενη από ένα σύνολο σημαντικών μουσικών εκτελεστών, δίνει σήμερα συναυλία και ώρα 9:00 μ.μ. στο αρχαίο θέατρο Κουρίου, Λεμεσός. Πληρ. 70007656

ΦΕΣΤΙΒΑΛ

Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Μουσικής

Στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ημέρας Μουσικής διοργανώνεται Ευρωπαϊκό Φεστιβάλ Μουσικής, που περιλαμβάνει συναυλίες από τα γνωστά ελληνικά συγκροτήματα Stavento και Μέλισσες, την Κύπρια τραγουδίστρια Ήβη Αδάμου, τον γνωστό Γάλλο καλλιτέχνη GIL, το κυπριακό συγκρότημα Tat Tnabar, καθώς και την Ελληνίδα DJ Εύη Αδάμ και είναι αφιερωμένο στο «Ευρωπαϊκό Έτος Εθελοντισμού 2011», με το σύνθημα «Γίνε εθελοντής! Κάνε τη διαφορά». Στην παραλία των Φοινικούδων στη Λάρνακα από τις 8.00 μ.μ. μέχρι τα μεσάνυχτα.

«Νεανικό Φεστιβάλ»

Το Ανοικτό Σχολείο του Δήμου Λεμεσού διοργανώνει το «Νεανικό Φεστιβάλ Αγίου Ιωάννη και Αποστόλου Ανδρέα». Η εκδήλωση πραγματοποιείται σε συνεργασία με τους τοπικούς φορείς, το 5ο Δημοτικό Σχολείο, τον Σύνδεσμο Φίλων Καρδιοπαθών «Αλεξάνδρα» και το Λύκειο Αγίου Ιωάννη. Θα παρουσιαστούν τα μουσικά σχήματα «Jam Trio», «Affinity» και «Arrested Souls», καθώς και το Εργαστήρι Παραδοσιακού Χορού «Αλεξάνδρα». Επιπλέον, θα προβληθούν στο ευρύ κοινό τα προγράμματα του Ανοικτού Σχολείου του Δήμου Λεμεσού. Από ώρα 7 μ.μ. στο πάρκο του σινεμά «Βόλος». Είσοδος ελεύθερη. Πληρ. 99589774

Δευτέρα 20.6
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Απόλλωνας Γλύκας

Ο Αθηναίος εικαστικός Απόλλωνας Γλύκας στη σειρά έργων που φέρουν τον τίτλο «Η Βιτρίνα» εστιάζει την προσοχή του στην ίδια την έννοια της βιτρίνας και στο γεγονός ότι πίσω από τη βιτρίνα τα πράγματα «αλλάζουν», η ίδια η παρουσία της βιτρίνας τα διαφοροποιεί, ο διάφανος εγκλεισμός τους τα απομακρύνει από τα εγκόσμια και επιτρέπει ίσως να τα δούμε, αν όχι πιο καθαρά, σίγουρα με ένα άλλο μάτι. Εγκαίνια σήμερα 8:30 μ.μ. και διάρκεια μέχρι 30 Ιουνίου στον χώρο τέχνης «THE OFFICE» στην εντός των τειχών Λευκωσία. Πληρ. 99848495

Άννα Βασιλείου και Γιώργος Μαυρομμάτης

Οι εικαστικές διαδρομές δύο καλλιτεχνών τους οδηγούν στο «Σημείο Συνάντησης» για να εκφράσει ο κάθε ένας από αυτούς τις προσωπικές του αναζητήσεις και εξερευνήσεις, μέσα από μικρές κατασκευές ζωγραφικής και χαρακτικής, θέματα με αφετηρία τον άνθρωπο. Μέχρι 30 Ιουνίου στη νεοσύστατη γκαλερί Λύχνος, στη Λάρνακα.

Τρίτη 21.6
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Βασίλης Ιακωβίδης

Με σπουδές στη Θεσσαλονίκη και την Ακαδημία Καλών Τεχνών του Saint Etienne της Γαλλίας, ο Βασίλης Ιακωβίδης από την Πάφο, δημιουργεί, πειραματίζεται και μοιράζεται τις καλλιτεχνικές του
επινοήσεις που ευδοκιμούν στον χώρο του FlevaRes Project ως «οντότητες ανεξάρτητες και ταυτόχρονα αλληλοεξαρτώμενες», με μια «διάθεση για παιγνίδι μεταξύ κενού-γεμάτου, φωτός-σκιάς». Η εικαστική του εγκατάσταση ονομάζεται «Κενό-Γεμάτο» και παρουσιάζεται μέχρι τις 25 Ιουνίου στο Οίκημα «Βασιλιάς Νικοκλής», Νικόκλεια, Πάφος. Πληρ. 26432211

Τετάρτη 22.6
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

«Ε4 Κύπρου: Παθκιά τζαι ομορφκιά»
Η περιβαλλοντική, μη-κυβερνητική οργάνωση Φίλοι της Γης Κύπρου διοργανώνει έκθεση φωτογραφίας, με τίτλο «Ε4 Κύπρου: Παθκιά τζαι ομορφκιά». Η διοργάνωση της έκθεσης φωτογραφίας εντάσσεται στο πλαίσιο μιας νέας εκστρατείας δημόσιας ενημέρωσης και άσκησης πολιτικής πίεσης που προωθεί η περιβαλλοντική οργάνωση Φίλοι της Γης, η οποία αποσκοπεί στην κοινωνική ανάδειξη και περιβαλλοντική προστασία του Κυπριακού Τμήματος του Ευρωπαϊκού Μονοπατιού Ε4, συνολικού μήκους 580 χιλιομέτρων, από όπου προέρχονται και οι φωτογραφίες που θα παρουσιαστούν. Εγκαίνια σήμερα ώρα 8:00 μ.μ. και διάρκεια μέχρι τις 25 Ιουνίου στο Ίδρυμα Πανίκος Μαυρέλλης στη Λεμεσό. Πληρ. 25341572, 99687951

Παρασκευή 24.6
ΜΟΥΣΙΚΗ

Μπλε

Μια απ' τις καλύτερες live μπάντες της Ελλάδας που συνδυάζουν ποπ-ροκ στοιχεία με έντονες πινελιές από μπλουζ, funk και τζαζ, με την Τζώρτζια Κεφαλά στο τραγούδι, σε ένα πρόγραμμα, με το οποίο το ακροατήριο θα ταξιδέψει, απολαμβάνοντας, εκτός από δικές τους επιτυχίες, και διασκευές ξένων και αγαπημένων ροκ κομματιών. Ώρα 9:00 μ.μ. Aloft Music Bar, Αγία Νάπα, Αμμόχωστος. Πληρ. 99637831

Κίτρινα Ποδήλατα

Μετά την κυκλοφορία του νέου τους δίσκου +10, τα Κίτρινα Ποδήλατα επιστρέφουν στο φυσικό τους περιβάλλον, τις ζωντανές εμφανίσεις. Αν το album «+ 10» είναι η μουσική απεικόνιση μιας 10ετούς πορείας στη δισκογραφία, τότε η ζωντανή μεταφορά του στη σκηνή, θα πρέπει να δημιουργήσει χώρο για 10 χρόνων ξεχωριστές συνεργασίες, συναισθηματικά φορτισμένες μπαλάντες, αλλά και δυνατά ροκ τραγούδια. Ώρα 8:00 μ.μ. στο Σκαλί Αγλαντζιάς, Λευκωσία. Πληρ. 22462233

Σάββατο 25.6
ΠΑΙΔΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ

Παιδικά Θεατρικά Εργαστήρια

Τα Παιδικά Θεατρικά Εργαστήρια του Δήμου Στροβόλου παρουσιάζουν τα έργα: «Μια τρελή, τρελή πολυκατοικία» του Γιάννη Ξανθούλη σε διασκευή και σκηνοθεσία Ιωάννας Σιαφκάλη, από το Εργαστήρι για παιδιά ηλικίας 8-12 ετών και τα τρία μονόπρακτα: «Η γυναίκα του 2011», «Η πικρή αλήθεια» της Νελένας Παπαρίσβα και «Το ρεβεγιόν» της Λίτσας Μιτέλλα σε σκηνοθεσία Τάκη Χριστοφάκη, για παιδιά ηλικίας 13-18 ετών. Ώρα 6:30μμ, Δημοτικό Θέατρο Στροβόλου, Λευκωσία. Πληρ. 22313010

art@kathimerini.com.cy

Μη χάσετε

Τετάρτη 22.6
ΘΕΑΤΡΟ

Βάκχες

Με το μυστηριακό και αρχέγονο, μακρινό όσο και ο μύθος που το γέννησε, έργο του Ευριπίδη «Βάκχες», ο Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου υποδέχεται το καλοκαίρι. Από τις αρτιότερες και πολυσυζητημένες τραγωδίες του Ευριπίδη, οι «Βάκχες» ανεβαίνουν σε σκηνοθεσία Paolo Baiocco και σε μουσική Αλκίνοου Ιωαννίδη. Επίσημη πρώτη: ώρα 8:30 Τετάρτη 22 Ιουνίου και επόμενες παραστάσεις Πέμπτη 23, Παρασκευή 24 και Σάββατο 25 Ιουνίου στο Αμφιθέατρο Μακαρίου Γ΄. Πληρ. 22864300

Σάββατο 25.6
ΣΥΝΑΥΛΙΑ

Μητροπάνος, Μπάσης, Κότσιρας

Συναυλία με τίτλο «Τραγουδώ για την Αμμόχωστο» θα πραγματοποιηθεί με τη συμμετοχή των δημοφιλών καλλιτεχνών Δημήτρη Μητροπάνου, Γιάννη Κότσιρα και Δημήτρη Μπάση. Για άλλη μία φορά συναντιούνται δύο γενιές του ελληνικού τραγουδιού σε ένα πρόγραμμα με τις μεγαλύτερες επιτυχίες τους. Ώρα 9:00 μ.μ. Σάββατο 25 Ιουνίου, στο στάδιο «Αντώνης Παπαδόπουλος». Πληρ. 24821911

Εκδηλώσεις - Ελλάδα

Κυριακή 19.6
ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Ομαδική έκθεση καλλιτεχνών

Εως τις 15 Ιουλίου στην γκαλερί «Bernier/Eliades» η ομαδική έκθεση γλυπτικής και ζωγραφικής με έργα των ιστορικών καλλιτεχνών Tony Cragg, Γιάννη Κουνέλλη και William Kentridge, μέρος ενότητας έργων των Gilbert & George κ.ά. Επταχάλκου 11

ΜΟΥΣΙΚΗ

Τρεις σύγχρονες όπερες στη Λυρική

Η Πειραματική Σκηνή της Λυρικής παρουσιάζει στο θέατρο «Ολύμπια» τις σύγχρονες όπερες «Ποιος έκανε πιπί στο Μισισιπή» (Γιώργος Δούσης), «Το μυστικό βασίλειο» (Ερνστ Κρένεκ) και «Turing Opera» (Γουίλιαμ Αντωνίου). Εναρξη 8 μ.μ. Ακαδημίας 59-61

Δευτέρα 20.6
ΕΚΘΕΣΗ

Οι δύο πλευρές της Λίνας Μπέμπη

Στο Fotis Art Cafe στη Νάουσα Πάρου σε συνεργασία με τη Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης παρουσιάζεται η έκθεση της Λίνας Μπέμπη με τίτλο «both sides now», μια σειρά έργων που αναφέρονται στην υπαρξιακή πλευρά της ανθρώπινης κατάστασης. Πάρος

Τρίτη 21.6
ΜΟΥΣΙΚΗ

Δημοφιλή έργα από πέντε σύνολα

Εορτασμός της Παγκόσμιας Ημέρας Μουσικής στον κήπο του Μεγάρου όπου πέντε μουσικά σύνολα θα παρουσιάσουν εναλλάξ σε δύο σκηνές, τέσσερα ημίωρα προγράμματα με δημοφιλή έργα. Ώρα έναρξης 8 μ.μ. Είσοδος ελεύθερη. Βασ. Σοφίας και Κόκκαλη

Τετάρτη 22.6
ΧΟΡΟΣ

Εμβληματικό έργο της Μαγκύ Μαρέν

Το Φεστιβάλ Αθηνών, στον χώρο της Πειραιώς 260 φιλοξενεί τη Μαγκύ Μαρέν, μοναδική περίπτωση στο τοπίο του σύγχρονου γαλλικού χορού, τόσο για το εύρος της δημιουργικότητάς της όσο και για τη σπάνια αντοχή της στο πέρασμα του χρόνου. Το «May B» (1981) που θα δούμε αυτή την εβδομάδα είναι ένα εμβληματικό έργο που την καθιέρωσε διεθνώς, εμπνευσμένο από τον κόσμο του Μπέκετ όπου χωρίς αφήγηση, ούτε κείμενο, η Μαρέν επινοεί ένα χορογραφικό φρέσκο για το παράλογο της ανθρώπινης συνθήκης. Ώρα έναρξης 9 μ.μ. Πειραιώς 260

ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ

Εκθεση αφίσας του Δημ. Αρβανίτη

Ιστορικές αφίσες τζαζ και social design του Δημήτρη Θ. Αρβανίτη εκτίθενται στη Βασιλική του Αγίου Μάρκου στο Ηράκλειο. Φιλοτεχνήθηκαν για τις εμφανίσεις καλλιτεχνών της jazz στην Ελλάδα, για περιοδικά της τζαζ, ενώ περιλαμβάνονται και αφίσες που αφορούν κοινωνικά προβλήματα. Ηράκλειο Κρήτης

Πέμπτη 23.6
ΘΕΑΤΡΟ

«Δαίμονας» από τη Ρ. Πατεράκη

Τον «Δαίμονα/Sostenuto Assaii Cantabile» της Μαρίας Ευσταθιάδη ερμηνεύει στο «Από Μηχανής Θέατρο» η Ρούλα Πατεράκη στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Αθηνών (Θέατρο σε Α' Ενικό). Ώρα έναρξης 9 μ.μ. Ακαδήμου 13, Κεραμεικός

Επιμέλεια:
ΝΕΛΛΗ ΑΜΠΡΑΒΑΝΕΛ
abravanel@kathimerini.gr

Ματιές στον κόσμο

ΒΙΕΝΝΗ
ΕΚΘΕΣΗ
Liechtenstein Museum
www.liechtensteinmuseum.at

«Bruegel, Rubens, Jordaens». Είναι η πρώτη φορά που εκτίθεται στο σύνολό της η μεγάλη συλλογή έργων ευρωπαϊκού μπαρόκ του Γερμανού συλλέκτη Οττο Κρίστιαν Φασμπέντερ. Ο 82χρονος σήμερα Φασμπέντερ έχει παραχωρήσει από το 2007 τα έργα της Συλλογής Hohenbuchau (όπως είναι γνωστή από το όνομα του κτήματος της οικογένειας έξω από το Βισμπάντεν) ως μόνιμο δάνειο στο Μουσείο Λιχτενστάιν. Ανάμεσα στους πίνακες περιλαμβάνονται η εντυπωσιακή ελαιογραφία του Φρανς Σνύντερς «Νεκρή φύση με φρούτα, κυνήγι, λαχανικά και μια ζωντανή μαϊμού» (1635-40), το «Πορτρέτο ενός καπουτσίνου μοναχού» του Ρούμπενς (1655), το «Πορτρέτο του ντροπαλού μικρού κυνηγού», του Αλμπερτ Κάυπ, καθώς και έργα του Μπρύγκελ του Πρεσβύτερου, του Γιορντάενς και του Γιάκομπ φαν Ράουσνταλ. Ενα άλλο στοιχείο ενδιαφέρον της έκθεσης είναι η προέλευση των έργων, δύο από τα οποία ανήκαν στον Γεώργιο τον Δ΄ και στον Ταλεϋράνδο. Εως τις 20 Σεπτεμβρίου.

ΛΟΝΔΙΝΟ
ΘΕΑΤΡΟ
Royal Court Theatre
www.royalcourttheatre.com

«Chicken Soup With Barley». Το έργο του Αρνολντ Γουέσκερ, που πρωτοπαρουσιάστηκε το 1958, παρακολουθεί τη διαδρομή μιας εβραϊκής οικογένειας του Λονδίνου στη διάρκεια είκοσι χρόνων.

Κυρίαρχο πρόσωπο η μητέρα, η Σάρα, μια δυναμική, πολιτικοποιημένη γυναίκα που η αφοσίωσή της στην κομμουνιστική ιδεολογία παραμένει σταθερή παρά τις απογοητεύσεις που λυγίζουν τα άλλα μέλη της οικογένειας. Από τον αγώνα εναντίον των Αγγλων μελανοχιτώνων προπολεμικά και τη συμμετοχή στις Διεθνείς Ταξιαρχίες στην Ισπανία του εμφυλίου, μέχρι τα δύσκολα μεταπολεμικά χρόνια και, αργότερα, τη συντριβή της εξέγερσης στην Ουγγαρία, η Σάρα βιώνει τις αλλαγές στο κοινωνικό και πολιτικό τοπίο προσπαθώντας με πείσμα να διατηρήσει την αισιοδοξία της και να κρατήσει ενωμένη την οικογένειά της – τον αδύναμο, αποκαμωμένο σύζυγό της, τον ρομαντικό γιο της που βυθίζεται στην απογοήτευση, την κόρη της που απαρνιέται τη βιομηχανική κοινωνία σε όλες τις μορφές της. Στη νέα παραγωγή του έργου, του οποίου οι αιχμές αγγίζουν οδυνηρά σύγχρονους προβληματισμούς, η σκηνοθεσία δίνει έμφαση τόσο στις πολιτικές όσο και στις ανθρώπινες διαστάσεις του, ενώ οι ερμηνευτές (με επικεφαλής την εξαίρετη Σαμάνθα Σπάιρο στο ρόλο της Σάρας) έχουν αποσπάσει θερμούς επαίνους από την κριτική.

ΕΚΘΕΣΗ
Tate Modern
www.tate.org

«Miro». Η έκθεση κάνει μια αναδρομή στη μακρόχρονη δημιουργική πορεία του Καταλανού καλλιτέχνη, παρουσιάζοντας πάνω από 150 έργα του – πίνακες, γλυπτά, σχέδια, χαρακτικά. Κορυφαία φυσιογνωμία της νεωτερικής τέχνης και του σουρεαλιστικού κινήματος, ο Μιρό (1893-1983) χρησιμοποίησε τη γλώσσα των συμβόλων για να εκφράσει τα προσωπικά του οράματα (εδώ ο πίνακας «Νεκρή φύση με παλιό παπούτσι», 1937). Η έκθεση περιλαμβάνει πολλά από τα πιο γνωστά έργα του, επισημαίνοντας πως, πίσω από τη γοητευτική αθωότητα των εικόνων του, υπάρχει μια βαθύτερη έγνοια για τον κόσμο και την ανθρώπινη μοίρα. Αναδεικνύει επίσης τον Μιρό ως πολιτικά συνειδητό καλλιτέχνη, ιδιαίτερα σε έργα όπου εκφράζει την αλληλεγγύη του στους Δημοκρατικούς στη διάρκεια του Ισπανικού Εμφύλιου ή την ανησυχία και τη θλίψη του για τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Εως τις 11 Σεπτεμβρίου.

ΜΟΝΤΡΕΑΛ
ΦΕΣΤΙΒΑΛ ΤΖΑΖ
Festival International de Jazz de Montreal
www.montrealjazzfest.com

Το φεστιβάλ του Μοντρεάλ, το μεγαλύτερο φεστιβάλ τζαζ στον κόσμο, προσφέρει φέτος μια τεράστια ποικιλία μουσικών εκδηλώσεων που αγγίζουν τόσο την καθαρόαιμη τζαζ όσο και τη συνάντησή της με άλλα μουσικά είδη, όπως η ροκ, η ποπ και η φολκ μουσική. Στην πλειάδα των καλλιτεχνών που συμμετέχουν περιλαμβάνονται η Νταϊάνα Κραλ, ο Ρόμπερτ Πλαντ, ο Κένι Γουόρνερ, οι Pink Martini, η Μαντλέν Πεϊρού, ο Χιου Μακεσέλα, οι Gypsy Roma Urban Balkan Beats, ο Γιουσού Ν'Ντουρ, η Σαντέ, ο Ντον Μακλίν, η Ανζελίκ Κιτζό, ο Πάκο ντε Λουσία και ο Πίτερ Φράμπτον. Στο κινηματογραφικό αφιέρωμα, θα προβληθούν οι μουσικές ταινίες του Κάρλος Σάουρα («Κάρμεν», «Μάγος έρωτας», «Ματωμένος γάμος», «Tango», «Flamenco», κ.ά.). Το φεστιβάλ αρχίζει στις 25 Ιουνίου και θα διαρκέσει έως τις 4 Ιουλίου.

Ραούλ και Ζαν Ντυφύ

Ο Ραούλ Ντυφύ (1877-1955) και ο νεότερος αδελφός του, ο Ζαν (1888-1964), ακολούθησαν αμφότεροι τον δρόμο της ζωγραφικής και, παρότι ο Ραούλ έγινε πιο διάσημος, ο Ζαν αναδείχθηκε κι αυτός σε σημαντική προσωπικότητα της γαλλικής καλλιτεχνικής σκηνής (εδώ ο πίνακάς του «Μοντέλο στο ατελιέ»). Η έκθεση «Raoul et Jean Dufy: Complicite et rupture», στο παρισινό Μουσείο Μαρμοτάν-Μονέ (έως 26/6), ιχνηλατεί την παράλληλη πορεία τους, τις ομοιότητες στις θεματικές τους προτιμήσεις (θαλασσογραφίες, παράθυρα, ιπποδρομίες) και τις διαφορές τους (η χρωματική παλέτα, η ρευστότητα των γραμμών στον Ραούλ σε αντίθεση με τα γεωμετρικά σχήματα του Ζαν). Η στενή σχέση των δύο αδελφών διακόπηκε όταν, παρουσιάζοντας τον γιγαντιαίων διαστάσεων πίνακα «Η νεράιδα του Ηλεκτρισμού, 1937» -παραγγελία της γαλλικής ηλεκτρικής εταιρείας- ο Ραούλ παρέλειψε να αναφέρει τη συμβολή του αδελφού του στο έργο.

ΠΑΡΙΣΙ
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ
Cinematheque Francaise
www.cinematheque.fr

«Les 50 ans de la Semaine de la Critique». Το φετινό Φεστιβάλ Καννών μπορεί να έχει τελειώσει, αλλά η Γαλλική Ταινιοθήκη γιορτάζει τα 50 χρόνια του «παραρτήματος» του φεστιβάλ, της Εβδομάδας των Κριτικών, με μια ρετροσπεκτίβα των καλύτερων ταινιών που έχουν προβληθεί εκεί. Η «Semaine de la Critique» θεσπίστηκε για να δημιουργήσει έναν χώρο στο φεστιβάλ για τους ελπιδοφόρους νέους κινηματογραφιστές στην πρώτη ή τη δεύτερη προσπάθειά τους, και στο διάβα των χρόνων βοήθησε να ξεκινήσουν την καριέρα τους πολλοί σκηνοθέτες που έμελλε να γίνουν διάσημοι, ανάμεσά τους ο Μπερνάρντο Μπερτολούτσι, ο Κεν Λόουτς, ο Γονγκ Καργουάι. Ο κύκλος των προβολών περιλαμβάνει πολλές από τις σημαντικότερες ταινίες που παρουσιάστηκαν κατά καιρούς στην «Εβδομάδα κριτικής», ανάμεσά τους το ιστορικό αριστούργημα της Ντανιέλ Ουγιέ και του Ζαν-Μαρί Στράουμπ «Το Χρονικό της Μαγκνταλένα Μπαχ», το ντεμπούτο του Ζακ Οντιάρ «Regarde les hommes tomber», «Το πνεύμα της κυψέλης» του Βίκτορ Ερίθε, «Οι σύντροφοι» του Μάριν Κάρμιτς, «Amores Perros» του Αλεχάντρο Γκονζάλες Ινιαρίτου. Εως τις 31 Ιουλίου.

ΤΟΚΙΟ
ΕΚΘΕΣΗ
Εθνικό Μουσείο του Τόκιο
www.tnm.jp

«Βούδας: Η ιστορία του στα μάνγκα και στην Τέχνη».
Ο Τεζούκα Οσάμου (1928-1989) υπήρξε ένας από τους πιο φημισμένους δημιουργούς μάνγκα (των κόμικ που είναι τόσο δημοφιλή σε μικρούς και μεγάλους στην Ιαπωνία), με πιο αγαπητό ανάμεσα στα έργα του το «Κίμπα, το λευκό λιοντάρι». Σε ένα εγχείρημα που του πήρε δέκα χρόνια για να το ολοκληρώσει, ο Οζάμου δημιούργησε ένα μάνγκα οκτώ τόμων στο οποίο αφηγείται και ερμηνεύει τη ζωή του Βούδα (εδώ μια εικόνα από το έργο). Πρόσφατα άρχισε να προβάλλεται στην Ιαπωνία το πρώτο φιλμ κινουμένων σχεδίων που βασίζεται στο έργο του Οσάμου. Η έκθεση στο Εθνικό Μουσείο του Τόκιο παρουσιάζει πενήντα περίπου εικόνες από τα βιβλία, όπως τις ζωγράφισε αρχικά ο Οσάμου, μαζί με 20 αγάλματα του Σιντάρτα από διαφορετικές εποχές, προσφέροντας μια ενδιαφέρουσα περιήγηση στην παραδοσιακή και στη σύγχρονη αντίληψη για τον Βούδα. Εως τις 25 Ιουνίου.

Επιμέλεια: **ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΣΤΟΥΠΑΚΗ**

Ariane Labed, Χρύσανθος Πανάς, Ευγενία Νιάρχου, οι «νέοι Αργοναύτες», ανάμεσα σε γκαλερίστες, ηθοποιούς, διευθυντές μουσείων, «Ελλήνων στο πνεύμα».

Η γαλλική Vogue Ιουνίου - Ιουλίου 2011 είναι αφιερωμένη στην Ελλάδα, σε ένα τεύχος που θα μπορούσε να δώσει ιδέες για την επόμενη τουριστική καμπάνια. Με κοσμήματα Λαλαούνη και Ζολώτα...

Το γαλλικό «δώρο» στην Ελλάδα

Το καλοκαιρινό τεύχος της Vogue κυκλοφορεί με πολυσέλιδο αφιέρωμα-ύμνο σε ό,τι κάνει τη χώρα μοναδική

Της **ΣΑΝΤΥΣ ΤΣΑΝΤΑΚΗ**

«Λίγο παραπάνω από τρεις ώρες πτήση από το Παρίσι, η Ελλάδα είναι ο μπλε παράδεισος εκεί όπου ο ήλιος αποτελεί εθνικό πλούτο». Την ώρα που εμείς αγανακτούμε, οι Γάλλοι μας κάνουν ένα δώρο. Στο καλοκαιρινό τεύχος που κυκλοφορεί στη Γαλλία και στον υπόλοιπο κόσμο από τις 26 Μαΐου και το οποίο έχει αναλάβει η Εμανουέλ Αλτ, στη θέση της Καρίν Ρόιτφελντ, το «χτύπημα» στο μπλε εξώφυλλο τα λέει όλα: «Escale en Grece. Ses iles, ses mythes, ses heros, ses plaisirs».

Ενα διπλό τεύχος, Ιουνίου - Ιουλίου, γεμάτο Ελλάδα, ο τέλειος τουριστικός, ταξιδιωτικός, διαφημιστικός οδηγός, χωρίς ανταλλάγματα. Τη στιγμή που τα αντίστοιχα ελληνικά περιοδικά οργανώνουν υπερπαραγωγές στο εξωτερικό για editorials μόδας, η γαλλική έκδοση της Vogue τροφοδοτεί 202 σελίδες με Ελλάδα. Χωρίς καμία αναφορά σε εγχώριους σχεδιαστές μόδας, παρά μόνον σε κοσμηματοπώλες (Λαλαούνης, Ζολώτας, Φανουράκης, Ιλεάνα Μακρή), ξεφυλλίζεις το περιοδικό και νιώθεις περήφανος σαν Ελληνας σήμερα. Οχι για την αρχαία Ελλάδα, το αθάνατο ελληνικό πνεύμα και όλα τα κλισέ του παρελθόντος που τόσο μας βολεύουν, αλλά κυρίως την Ελλάδα του 2011, χωρίς την γκρίνια, τη μιζέρια, την αγανάκτηση, την ευκολία της ήττας.

Ποια είναι, λοιπόν, η Ελλάδα που βλέπουν σήμερα οι Γάλλοι, οι ξένοι, η Ελλάδα που κι εμείς οι ίδιοι έχουμε ξεχάσει; Μπλε παράδεισος, νησιά, μύθοι, απολαύσεις, Νότια Πελοπόννησος («προορισμός κρυμμένος και άγριος, σαν εναλλακτική στις καρτ-ποστάλ με τις Κυκλάδες»), νέα γενιά καλλιτεχνών, «Ελλήνων που κάνουν τη χώρα να κινείται». Μια Ιταλίδα, η Ιζαμπέλι Φοντάνα, γίνεται το κορίτσι του εξωφύλλου, η σύγχρονη «Ελληνίδα» θεά.

Διακοπές στην Ελλάδα για την Τζάκι Κένεντι.

Μπλε παράδεισος, νησιά, μύθοι, απολαύσεις, Νότια Πελοπόννησος, νέα γενιά καλλιτεχνών είναι η Ελλάδα για τους Γάλλους επισκέπτες

Η Εμανουέλ Αλτ μιλάει για «τη γοητεία των νησιών της Ελλάδας», «τις πλαζ με τη λευκή άμμο», «τα καλντερίμια με τις καυτές πέτρες», την Ακρόπολη, «την αστική πανίδα σε βρασμό» για να καταλήξει ότι «όλη αυτή η γοητεία ποτέ δεν διαψεύστηκε»... «Η άφιξη στα νησιά έχει πάντα χαρακτήρα γιορτής», συμπληρώνει η Ερση Σωτηροπούλου.

«Σταρ, δημιουργοί μόδας, καλλιτέχνες διαδίδουν την είδηση από στόμα σε στόμα και βιάζονται να ταξιδέψουν εκεί για να χαλαρώσουν», συνεχίζει η αρχισυντάκτρια του περιοδικού. «Η Vogue πήγε πολύ πριν από αυτούς». Για να μας προτείνει «μια βόλτα στους ανοξείδωτους μύθους. Το παρασκήνιο της Dolce Vita του τζετ σετ ή η συνάντηση με εκείνους που αφυπνίζουν τη νύχτα. Γκαλερίστες, βασιλιάδες της νύχτας, δημιουργοί, και ανάμεσα τους η νεαρή κωμικός, Ariane Labed, η οποία ετοιμάζεται να αφήσει την Αθήνα για το Λονδίνο. «Ξέρω ότι θα επιστρέψω», λέει η ηθοποιός. «Δεν μπορώ να ξεπεράσω ούτε το χάος της πόλης ούτε τη γαλήνη των νησιών. Μπορεί κανείς να απομακρυνθεί από την Ελλάδα, αλλά είναι αδύνατο να την εγκαταλείψεις». Στο αφιέρωμα στην Ελλάδα, βλέπουμε την Υδρα και το Hydra School Project. Μια σελίδα για την Τήνο. Ενα ξενοδοχείο στη Μονεμβασιά. «Profils Grecs» από τον Ζορμπά στην Αθηνά Ωνάση σε οχτώ σελίδες. «Grecotherapie» σε ελληνικά spa. «Ages d' or» για τους Ελληνες χρυσοχόους. Συνέντευξη με τη διευθύντρια μόδας του περιοδικού Pop, Isabelle Kountoure, με «μυστικές» διευθύνσεις για την Αθήνα και ερημικές παραλίες. Φωτογραφικό κολάζ για την Ελλάδα της περιόδου 1966 - 1975. Εξι σελίδες για τους «Νέους Αργοναύτες» (Ευγενία Νιάρχου, Ariane Labed, Ρεβέκκα Καμχή, Γιώργος Βαμβακίδης, Στάθης Παναγούλης, Σάντρα Μαρινοπούλου, Χρύσανθος Πανάς) και έξι επιπλέον για «την άλλη Ελλάδα» από την Ερση Σωτηροπούλου. «Στην τηλεόραση, το μπλα μπλα συνεχίζεται. Χαμηλώνω τον ήχο και τους κοιτώ να ανοιγοκλείνουν το στόμα».

www.peugeot.com.cy

NEO PEUGEOT 508
ΣΤΙΓΜΕΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ.

ΕΓΓΥΗΣΗ 5 ΧΡΟΝΙΑ
ΑΠΕΡΙΟΡΙΣΤΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΩΝ

Διατίθεται και σε
1.6 lt ΑΥΤΟΜΑΤΟ βενζίνης και πετρελαίου.

Καταναλώσεις Καυσίμων (Λίτρα ανά 100 km): εντός πόλεως 5.1 - 10.5 • εκτός πόλεως 4.0 - 5.3 • μεικτός κύκλος 4.4 - 7.1 • εκπομπές CO_2 115 - 164

Σε έναν κόσμο όπου όλα γίνονται αστραπιαία, ο χρόνος που μένει για τον εαυτό σου είναι πραγματική πολυτέλεια.
Νέο PEUGEOT 508. Στιγμές ποιότητας.

Διατίθεται σε βενζινοκίνητο: 1.6lt 120hp auto και 1.6lt Turbo 156hp manual και auto.
Πετρελαιοκίνητο: 1.6lt eHDi 112hp manual και auto, 2.0lt HDi 140hp manual, 2.0lt HDi 163hp manual και auto, 2.2lt HDi 204hp auto.

NEO PEUGEOT 508

PEUGEOT
MOTION & EMOTION

M.P.M eurocars
ΛΕΥΚΩΣΙΑ: 22742742 **ΛΕΜΕΣΟΣ:** 25391890 **ΛΑΡΝΑΚΑ:** 24636320 **ΠΑΦΟΣ:** 26221212 **ΠΑΡΑΛΙΜΝΙ:** 23828064

Οικουμενική κληρονομιά ο βρετανικός ιδεαλισμός

Η συνεισφορά του στην ηθική, κοινωνική και πολιτική σκέψη, μέσα από 17 μελέτες κορυφαίων ερευνητών από διάφορες χώρες

Πραγματοποιήθηκε πρόσφατα με μεγάλη επιτυχία στο κτήριο Συμβουλίου – Συγκλήτου «Αναστάσιος Γ. Λεβέντης», στην Πανεπιστημιούπολη, η πρώτη παγκόσμια παρουσίαση του βιβλίου Anglo-American Idealism: Thinkers and Ideas (Oxford: Peter Lang, 2010), το οποίο επιμελήθηκε η δρ Σταματούλα Παναγάκου (Πανεπιστήμιο Κύπρου), μαζί με τον καθηγητή James Connelly (University of Hull). Η έκδοση αποτελεί συμβολή στη διεθνή συζήτηση για τη φιλοσοφική αποτίμηση του βρετανικού ιδεαλισμού, ο οποίος αποτέλεσε ένα σημαντικό πνευματικό κίνημα που κυριάρχησε στη Βρετανία και στον αγγλόφωνο κόσμο κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα.

Μία σημαντική έκδοση που φιλοδοξεί να συμβάλει στη διεθνή αποτίμηση ενός από τα σημαντικότερα σύγχρονα πνευματικά κινήματα

Ο τόμος περιλαμβάνει δεκαεπτά μελέτες από κορυφαίους ερευνητές του βρετανικού ιδεαλισμού: F. H. Bradley, T. H. Green, Bernard Bosanquet, Lesley Armour, Josiah Royce, R. G. Collingwood, Michael Oakeshott, Edward Caird. Τα δοκίμια ασχολούνται με μια πλειάδα θεμάτων αποδεικνύοντας έτσι τον πλούτο του βρετανικού ιδεαλισμού. Μερικά από τα θέματα που απασχόλησαν τους συγγραφείς είναι τα εξής:

1. Ο μετασχηματισμός της λογικής θεωρίας των Green, Bosanquet & Bradley στο έργο των Moore και Russell.

2. Η θεωρία του Απολύτου στην κοσμολογία και μεταφυσική του Lesley Armour: το Απόλυτο ως λογικο-μεταφυσική έκφραση της διαλεκτικής ατομικότητας.

3. Το λογικό-μεταφυσικό ζήτημα της πολλαπλότητας μέσα στην ενότητα, και της διαφορετικότητας μέσα στην ταυτότητα. Εδώ εύκολα μπορεί να δει κανείς εφαρμογές της ανάλυσης σε σύγχρονα θέματα πολυπολιτισμικότητας.

4. Η σχέση ηθικής και θρησκείας στη φιλοσοφία του Bosanquet και η σημασία των απόψεών του για την ηθική ανάπτυξη του ατόμου, την πολιτική πραγμάτωση, και το δια-δογματικό θρησκευτικό διάλογο. Η έννοια της υπέρβασης και η σχέση της με την ολοκλήρωση της ατομικότητας.

5. Το ιδεαλιστικό όραμα κοινωνικής εργασίας και κοινωνικής πολιτικής που προάγει την ενδυνάμωση του ατόμου και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων του.

6. Η κοινωνική αναγνώριση των δικαιωμάτων ως συστατικό στοιχείο μιας ολοκληρωμένης, βιώσιμης, και λειτουργικής θεωρίας δικαιωμάτων.

Η επιμελήτρια του τόμου, δρ Σταματούλα Παναγάκου, ανάμεσα στον Πρύτανη του Πανεπιστημίου Κύπρου, Κωνσταντίνο Χριστοφίδη, και την Επίκουρη Καθηγήτρια, Καλλιόπη Αγαπίου-Ιωσηφίδου.

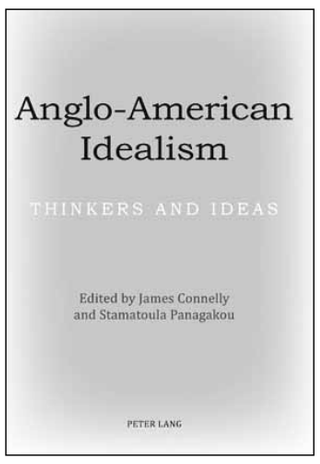

Ο τόμος φιλοξενεί δεκαεπτά μελέτες από κορυφαίους ερευνητές του βρετανικού ιδεαλισμού.

7. Διάφορες πτυχές της φιλοσοφίας του Collingwood: ηθική, φιλοσοφία της ιστορίας, αισθητική θεωρία, και κανονιστικά ζητήματα στην οντολογία της γνώσης.

8. Η κριτική ανάγνωση της φιλοσοφίας ως μία ερμηνευτική ενασχόληση με στόχο την κατανόηση ως αποκάλυψη νοήματος.

«Οι Connelly και Παναγάκου συντόνισαν μία διεθνή ομάδα διακεκριμένων φιλοσόφων και θεωρητικών από την Αμερική, τον Καναδά, τη Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο, την Αυστραλία, το Ισραήλ, και τη Γερμανία, και κατάφεραν να συγκεντρώσουν σε έναν τόμο δεκαεπτά μελέτες που αναδεικνύουν τη σημασία, την προσφορά, αλλά και την επικαιρότητα της σκέψης των Βρετανών ιδεαλιστών» ανέφερε ο πρύτανης Κ. Χριστοφίδης, παρουσιάζοντας την έκδοση. Όπως είπε, το βιβλίο είναι διεπιστημονικό με σκοπό να διευκολυνθεί η συνεργασία και ο διάλογος ανάμεσα σε διάφορους φιλοσοφικούς και ερευνητικούς τομείς.

Στην ομιλία της με θέμα «Η Φιλοσοφία των Αγγλο-Αμερικανών Ιδεαλιστών», η δρ Παναγάκου αναφέρθηκε στη συνεισφορά του βρετανικού ιδεαλισμού στην ηθική, κοινωνική και πολιτική σκέψη, και επεσήμανε τις βασικές αρχές του φιλοσοφικού αυτού κινήματος που κυριάρχησε στη Βρετανία και στον αγγλόφωνο κόσμο κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα. Αφού τόνισε το θαυμασμό των Βρετανών ιδεαλιστών για τον Πλάτωνα και τον Αριστοτέλη καθώς και την επίδραση της κλασικής φιλοσοφίας στη σκέψη τους, η δρ Παναγάκου σημείωσε ότι «η άρρηκτη σχέση ηθικής και πολιτικής, η φιλοσοφική θεμελίωση της πολιτικής πράξης και σκέψης, και η σύνδεση όλων των τομέων της εμπειρίας και του πνεύματος σε ένα οργανικό σύνολο διαφορετικότητας και ενότητας, είναι μερικά από τα στοιχεία της αγγλο-αμερικανικής φιλοσοφίας που καταδεικνύουν το δυναμισμό και την επικαιρότητά της».

Σημείο αναφοράς

Η εργασία των Παναγάκου και Connelly έτυχε ήδη θερμής υποδοχής στην Κύπρο, αλλά και διεθνώς. «Το βιβλίο αυτό καταδεικνύει ότι η μελέτη του αγγλο-αμερικανικού ιδεαλισμού είναι πάντα επίκαιρη και ακμάζουσα. Συγχαρητήρια στους επιμελητές του τόμου για την εξαιρετική δουλειά τους» σύμφωνα με τον Peter Nicholson (Reader Emeritus in Politics, University of York, Βρετανία). Ο δρ William Mander (Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης) σχολιάζει ότι «το βιβλίο μάς παρέχει την τελευταία λέξη στη έρευνα του βρετανικού ιδεαλισμού, και παράλληλα προάγει τον επιστημονικό διάλογο, ενώ ο Αναπληρωτής Καθηγητής Κυριάκος Δημητρίου (Πανεπιστήμιο Κύπρου), υπογραμμίζει ότι «σήμερα, σε μια εποχή ιδεολογικής, πολιτικής και οικονομικής κρίσης, και θρυμματισμένων ηθικών ιδεωδών, η ιδεαλιστική αντίληψη του κράτους μας προκαλεί να σκεφτούμε εκ νέου το ρόλο του κράτους στις σύγχρονες κοινωνίες».

Οι επιμελητές

Ο James Connelly είναι Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης και Διευθυντής του Ινστιτούτου Εφαρμοσμένης Ηθικής (Institute for Applied Research) στο Πανεπιστήμιο του Hull. Η πρόσφατη έρευνά του είναι μία μονογραφία με τίτλο Metaphysics, Method and Politics: The Political Philosophy of R.G. Collingwood (2003) και A Compa-nion to R. G. Colling-wo-od (2012).

Η δρ Σταματούλα Παναγάκου διδάσκει στο Τμήμα Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Είναι ιδρυτικό μέλος της Ομάδας Μελέτης Βρετανικού Ιδεαλισμού της Βρετανικής Εταιρείας Πολιτικής Επιστήμης. Έχει δημοσιεύσει άρθρα και μελέτες για την κοινωνική, πολιτική, ηθική και μεταφυσική σκέψη του Bernard Bosanquet με κορυφαία στιγμή την επιμέλεια ενός ειδικού αφιερώματος στην πολιτική φιλοσοφία των Βρετανών Ιδεαλιστών στο περιοδικό British Journal of Politics and International Relations (2005). Η επόμενη δραστηριότητά της είναι η διοργάνωση ενός διεθνούς συνεδρίου στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης το 2013 με θέμα «British Idealism and the Concept of the Self».

Πρώτα σε πωλήσεις

Αυτήν την εβδομάδα — Μελέτες, λευκώματα, βιογραφίες

		Εβδομάδες στη λίστα
1.	**Η Ελλάδα των κρίσεων, του σερ Βασ. Μαρκεζίνη (Λιβάνης).** Ενα «προσωπικό δοκίμιο», ένα είδος αυτοβιογραφίας αλλά και σκέψεων για την Ελλάδα της κρίσης.	5
2.	**Οι αιτίες της παρακμής στη σύγχρονη Ελλάδα, του Παναγιώτη Κονδύλη (Θεμέλιο).** Ερμηνείες και εξηγήσεις ενός μεγάλου Ελληνα στοχαστή.	7
3.	**Η Τράπεζα. Πώς η Goldman Sachs κυβερνά τον κόσμο, του Marc Roche, μετ. Αριστέα Κομνηνέλλη (Μεταίχμιο).** Μια τεκμηριωμένη έρευνα για έναν από τους κολοσσούς της παγκοσμιοποίησης.	17
4.	**Μεγαλώνοντας μέσα στην ελληνική οικογένεια, του Ματθαίου Γιωσαφάτ (Αρμός).** Πώς μπορούμε να προφυλάξουμε τα παιδιά από το ν' αναπτύξουν προβληματικές συμπεριφορές;	18
5.	**Η μοιραία πενταετία - Η πολιτική της αδράνειας 2004-2009, του Γιάννη Βούλγαρη (Πόλις).** Σχολιασμός μιας εποχής που αποδείχθηκε μοιραία για τη χώρα.	3
6.	**Πρώτα σαν τραγωδία και μετά σαν φάρσα, του Σλαβόι Σίζεκ (Scripta).** Ενα κάλεσμα στην Αριστερά να επανεφεύρει τον εαυτό της.	7
7.	**Αγανακτήστε, του Στεφάν Εσσέλ, μετ. Σώτη Τριανταφύλλου (Πατάκης).** Οδηγίες αντίδρασης και αγανάκτησης από έναν παλαίμαχο αντιστασιακό του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.	12
8.	**Νίτσε, 99 μαθήματα καθημερινής φιλοσοφίας, του Αλλαν Πέρσυ, μετ. Αγαθή Δημητρούκα (Πατάκης).** Αυτοβοήθεια σήμερα, με τον τρόπο του Νίτσε.	13
9.	**Μανιφέστο των ανήσυχων οικονομολόγων, συλλογικό, μετ. Σώτη Τριανταφύλλου (Πόλις).** Κρίση και χρέη στην Ευρώπη. Οι συγγραφείς καταγράφουν μύθους και προτείνουν μέτρα για την έξοδο.	9
10.	**Το Σύνταγμα και οι εχθροί του στη νεοελληνική ιστορία, του Νίκου Κ. Αλιβιζάτου (Πόλις).** «Η ιστορία μας είναι γεμάτη από πρωταγωνιστές και κομπάρσους που βλέπουν το Σύνταγμα περισσότερο ως αναγκαίο κακό παρά ως σύνολο δεσμευτικών κανόνων».	12

Ενα γοητευτικό μυθιστόρημα στην Πόλη, τις πρώτες δεκαετίες του 19ου αιώνα.

Αρθρα που σχολιάζουν τις πολιτικές πρακτικές από το 2004 ώς το 2009.

Αυτήν την εβδομάδα — Λογοτεχνία

		Εβδομάδες στη λίστα
1.	**Χωρίς χειροκρότημα, της Λένας Μαντά (Ψυχογιός).** Ενα κορίτσι από την επαρχία αναζητεί τη λάμψη της σόουμπιζ, βρίσκει τον έρωτα και πρέπει να πάρει μια μεγάλη απόφαση.	4
2.	**Το κοιμητήριο της Πράγας, του Ουμπέρτο Εκο, μετ. Εφη Καλλιφατίδη (Ψυχογιός).** Οι αντιθέσεις, οι ζυμώσεις και οι ακρότητες του 19ου αιώνα, σε μια διαδρομή ανάμεσα στο Παρίσι, το Παλέρμο και το Τορίνο.	9
3.	**Τι σου είναι η αγάπη τελικά, της Αλκυόνης Παπαδάκη (Καλέντης).** Δύο κορίτσια που οι δρόμοι τους χώρισαν χωρίς να το θελήσουν, κράτησαν ανέπαφη την αγάπη τους.	4
4.	**Αγιοι και δαίμονες - Εις ταν Πόλιν, του Γιάννη Καλπούζου (Μεταίχμιο).** Μυθοπλασία και πραγματικότητα στην Πόλη από το 1808 ώς το 1831. Με έρωτες, δυνατές φιλίες, πλούτη, φτώχεια, κρυπτοχριστιανούς και δεισιδαιμονίες.	4
5.	**Το φθινόπωρο της μάγισσας, της Καίτης Οικονόμου (Ψυχογιός).** Ο παράνομος καρπός ενός Μακεδόνα και μιας τσιγγάνας διαπιστώνει ότι έχει το χάρισμα της έκτης αίσθησης...	2
6.	**Η ηλικία της αβεβαιότητας, του Αντρέα Καμιλλέρι, μετ. Φωτεινή Ζερβού (Πατάκης).** Ο Μονταλμπάνο ερωτεύεται ενώ ήδη βρίσκεται στην τρίτη ηλικία...	3
7.	**Προφανώς η Πηνελόπη ήταν ηλίθια, της Λένας Διβάνη (Μελάνι).** Ηρωες κωμικών καταστάσεων που νομίζουν όμως ότι ζουν ένα δράμα.	3
8.	**Ου μπλέξεις, του Αρη Σφακιανάκη (Κέδρος).** Ερωτας την εποχή του Διαδικτύου. Οι παγίδες και η γοητεία της νέας εποχής...	2
9.	**Η άλωση της Κωνσταντίας, του Γιάννη Μακριδάκη (Εστία).** Η αποκάλυψη ενός οικογενειακού μυστικού και οι... πολιτικές του συνέπειες.	7
10.	**Ανεμώλια, του Ισίδωρου Ζουργού (Πατάκης).** Στη γλώσσα του Ομήρου, «ανεμώλια» είναι τα λόγια του ανέμου. Ενα βιβλίο για την ανδρική φιλία και τη φυγή.	9

Η ιστορία των ελληνικών συνταγμάτων και των μαχών για να πειστούν οι πολίτες για την αναγκαιότητα της ευνομίας.

Η φυγή, τα λόγια του ανέμου, η ανδρική φιλία, η δραπέτευση.

Η «Κ» προτείνει

Μυθιστόρημα για το πάθος και την οδύνη του έρωτα.

Ολέθριος έρωτας του Καμίλο Καστέλο Μπράνκο, μετ. Μαρία Παπαδήμα (Νεφέλη). Ο συγγραφέας έγραψε σε διάστημα 15 ημερών το μυθιστόρημά του, έγκλειστος στις φυλακές του Εφετείου του Πόρτο, τον Σεπτέμβριο του 1861. Και θεωρείται «το πιο δυνατό και πιο βαθύ μυθιστόρημα ερωτικού πάθους, που έχει γραφτεί ποτέ στην ιβηρική χερσόνησο». Μια «ιβηρική» εκδοχή του Ρωμαίου και της Ιουλιέτας, μια ιστορία αγάπης και πάθους, ένα μοναδικό σε ένταση συναισθημάτων ερωτικό τρίγωνο.

Τα στοιχεία αυτή την εβδομάδα έδωσαν τα βιβλιοπωλεία: **Αναγνώστης** (Πυρσινέλλα 11, Ιωάννινα), **Ελευθερουδάκης** (αλυσίδα), **Εστία** (Σόλωνος 60, Αθήνα), **Ευριπίδης** (Ανδρέα Παπανδρέου 11, Χαλάνδρι), **Ιανός** (Αθήνα, Θεσσαλονίκη), **Μικρός Κοραής** (Παπάγου 7 και Αριστοφάνους, Χαλάνδρι), **Οιωνός** (Κολοκοτρώνη 11, Λαμία), **Public** (αλυσίδα), **Παπασωτηρίου** (αλυσίδα), **Πάπυρος** (Απλωταριάς 42-44, Χίος), **Πολιτεία** (Ασκληπιού 1-3, Αθήνα), **Τσιοπελάκος** (Ασκληπιού 15, Τρίκαλα).

• Τα συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεία δίνουν αριθμό των αντιτύπων που πουλήθηκαν στη διάρκεια της περασμένης εβδομάδας.

Επιμέλεια: **ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ**

ΒΙΒΛΙΟΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η προσφορά της Κύπρου στον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο
Του Νίκου Μπατσικανή
εκδ. Βεργίνα, Αθήνα 2011

Στην ιστορική μελέτη τεκμηριώνεται η παρουσία 30.000 στρατευμένων Κυπρίων στα μέτωπα του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου (σε Ευρώπη, Μέση Ανατολή, Β. Αφρική) στο πλευρό των κατακτητών τους Άγγλων, καθώς και η μετάβαση 5.000 - 6.000 στην Ελλάδα, όπου πολέμησαν εναντίον Γερμανών και Ιταλών, δίπλα-δίπλα με τους Ελλαδίτες. Η μικρή Κύπρος θεωρείται ως η χώρα με τη μεγαλύτερη προσφορά στον αγώνα κατά του Άξονα. Πλήρης κατάλογος των νεκρών και αιχμαλώτων Κυπρίων. Μία άγνωστη πτυχή του Ελληνισμού την οποία όλοι πρέπει να γνωρίσουμε.

Νέες εκδόσεις

ΚΛΑΣΙΚΟΙ

ΑΝΤΟΝ ΤΣΕΧΩΦ
Η κυρία με το σκυλάκι
μετ. Εφη Κορομηλά
εκδ. Μελάνι
σελ. 56

Αριστοκράτισσα από την επαρχία, η κυρία με το σκυλάκι συναντά έναν Μοσχοβίτη φιλόλογο στη Γιάλτα. Ανάμεσα στους δύο παντρεμένους ξεκινά ένας δεσμός που μοιάζει προϊόν της ρομαντικής ατμόσφαιρας του παραθαλάσσιου θερέτρου. Η λογική επιβάλλει τη διάλυσή του με την επιστροφή τους στην πεζή πραγματικότητα. Ο Ντιμίτρη Γκούρωφ διαπιστώνει ωστόσο πως η γυναίκα αυτή έχει κάτι που δεν τον αφήνει να την ξεχάσει. Σε ένα από τα κλασικά διηγήματά του, ο Τσέχωφ δημιουργεί μιαν αξέχαστη ιστορία παθιασμένου έρωτα.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΜΕΧΜΕΤ ΜΟΥΡΑΤ ΣΟΜΕΡ
Δολοφονίες προφητών
μετ. Ιώ Τσοκώνα
εκδ. Πατάκη
σελ. 280

Στα κλαμπ και τα μπαρ της σκοτεινής πλευράς της Κωνσταντινούπολης βασιλεύει ο τρόμος

μετά από μια σειρά ειδεχθών εγκλημάτων με θύματα τραβεστί στα στενά δρομάκια της. Ο αφηγητής και αυτοσχέδιος ντετέκτιβ, ο γοητευτικός και καλλιεργημένος τραβεστί ήρωας που χάρισε τη διεθνή αναγνώριση στον συγγραφέα του, δεν διστάζει να πέσει στη φωτιά για να ανακαλύψει τον κατά συρροή δολοφόνο. Ο Μεχμέτ Μουράτ Σομέρ γεννήθηκε το 1959 στην Αγκυρα. Προτού ζωντανέψει τη νυχτερινή ζωή της Πόλης ως συγγραφέας, εργάστηκε ως αρχιτέκτονας, ως τραπεζικό στέλεχος και ως σύμβουλος στη διοίκηση επιχειρήσεων.

ΝΤΑΒΙΝΤ ΓΚΡΟΣΜΑΝ
Στο τέλος της γης
μετ. Λουίζα Μιζάν
εκδ. Καστανιώτη
σελ. 760

Οταν ο γιος της ο Οφερ συμμετέχει σε μια μεγάλη στρατιωτική επιχείρηση, η Ορα φεύγει από το σπίτι της για να μη βασανίζεται περιμένοντας τα κακά μαντάτα που είναι σίγουρη πως θα φτάσουν. Ταξιδεύοντας προς τη Γαλιλαία, σχεδόν απάγει τον Αβραμ, φίλο και εραστή της νιότης της, και επί μέρες περιπλανιέται στο Ισραήλ, κάνοντας το μόνο πράγμα που μπορεί για να προστατεύσει τον γιο της: μιλάει γι' αυτόν, βιώνοντας την ιστορία της ζωής του. Το «Στο τέλος της γης» είναι ένα από τα σημαντικότερα αντιπολεμικά έργα της εποχής μας, γραμμένο από έναν σπουδαίο συγγραφέα, ο οποίος, ενώ έγραφε αυτό το βιβλίο, έγινε τραγικό σύμβολο του καιρού μας καθώς ο γιος του Ούρι σκοτώθηκε το 2006 σε μάχες στα σύνορα Ισραήλ-Λιβάνου.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΩΣΤΑΣ Γ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Νερό
εκδ. Κέδρος
σελ. 130

Πού μπορεί να οδηγήσει μια αρρωστημένη φαντασίωση; Ποια είναι τα διαχωριστικά όρια ανάμεσα στην πνευματική ισορροπία και στην παράνοια; Και πώς αυτά τα όρια μετακινούνται δημιουργώντας απρόβλεπτες και οδυνηρές καταστάσεις; Μπορεί το νερό να υποσκάψει και να συμβάλει στη διασάλευση αυτής της ισορροπίας; Αν βρει πρόσφορο ψυχικό και πνευματικό έδαφος, τότε, αποκτώντας υπέρογκες διαστάσεις και υπερφυσικές ιδιότητες, οδηγεί τον μοναχικό και ανυπεράσπιστο άνθρωπο σε ανεξέλεγκτες καταστάσεις, πράξεις και αντιδράσεις. Και κυρίως τον φέρνει αντιμέτωπο με τον εαυτό του μετατρέποντάς τον σε έρμαιο του χρόνου και παθητικό ωτακουστή της ζωής του.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ
Η πονεμένη ρωμιοσύνη
επιμ. Βασίλης Μαλισιόβας
εκδ. Αγκυρα
σελ. 414

«Τα έθνη που ξαγοράζουνε κάθε ώρα της ζωής τους με αίμα και αγωνία, γράφει ο Φώτης Κόντογλου, πλουτίζουνται με πνευματικές χάρες που δεν τις γνωρίζουνε οι καλοπερασμένοι λαοί. Αυτοί απομένουνε φτωχοί από πνευματικούς θησαυρούς κι από ανθρωπιά, γιατί η καλοπέραση κάνει χοντροειδή τον μέσα άνθρωπο. Ενώ ο πόνος κατεργάζεται τους λαούς και τους καθαρίζει, όπως καθαρίζεται το χρυσάφι με φωτιά μέσα στο χωνευτήρι. Για τούτο η δυστυχισμένη Ρωμιοσύνη στολίστηκε με κάποια αμάραντα άνθη, που δεν τ' αξιωθήκανε οι μεγάλοι κι οι τρανοί της γης».

GRAPHIC NOVEL

ΑΡΘΟΥΡ ΚΟΝΑΝ ΝΤΟΪΛ
Το σκυλί των Μπάσκερβιλ
προσαρμογή: Ιαν Ετζιντον
εικον. Ι.Ν. Τζ. Κάλμπαρντ
μετ. Βάσια Τζανακάρη
εκδ. Μεταίχμιο
σελ. 144

Τι μπορεί να κάνει η ορθολογική επιστήμη για να βοηθήσει τον σερ Χένρι, τον νέο κληρονόμο του Πύργου των Μπάσκερβιλ να ξεφύγει από την προαιώνια κατάρα του σκύλου-φαντάσματος που σκότωσε τον θείο του; Γιατί οι υπηρέτες φέρονται τόσο παράξενα; Και ποια είναι η μυστηριώδης φιγούρα που είδε ο δικηγόρος Φράνκλαντ μέσα από το τηλεσκόπιό του; Γνωστός σεναριογράφος, ο Ιαν Ετζιντον συνεργάστηκε με τον αναγνωρισμένο σκηνοθέτη κινουμένων σχεδίων Ι.Ν.Τζ. Κάλμπαρντ για να δημιουργήσουν το δεύτερο μεγάλης έκτασης εικονογραφημένο μυθιστόρημά τους μετά «Το πορτραίτο του Ντόριαν Γκρέι».

ΜΕΛΕΤΗ

ΣΩΤΗΡΙΑ ΣΤΑΥΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
Περικλής Σφυρίδης
Ο πεζογράφος και η κριτική για το έργο του
εκδ. Βιβλιοπωλείον της Εστίας
σελ. 370 - 25 ευρώ

Πολύπλευρη πνευματική προσωπικότητα, ο Περικλής Σφυρίδης είναι πεζογράφος, ποιητής, κριτικός της λογοτεχνίας, τεχνοκριτικός και ανθολόγος. Στα τριάντα πέντε χρόνια της λογοτεχνικής πορείας του παρουσίασε έντεκα συλλογές διηγημάτων, δύο μυθιστορήματα και ένα αυτοσχόλιο της πνευματικής του πορείας. Η εργασία της Σωτηρίας Σταυρακοπούλου βασίζεται τόσο στο πεζογραφικό έργο του Περικλή Σφυρίδη το οποίο σχολιάζει όσο και στα κριτικά κείμενα και τις μελέτες, τεκμήρια της υποδοχής του έργου του.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ Ζ.Π.Χ.

«Κάθε αδικία με απασχολεί όπου κι αν συμβαίνει»

Η Ζεϊνέπ Τανμπάι, μεγάλη κυρία του τουρκικού χορού, μιλάει στην «Κ»

Η ομάδα χορού που ίδρυσε η Ζεϊνέπ Τανμπάι είναι η πρώτη επαγγελματική ομάδα μοντέρνου χορού στην Τουρκία με σπόνσορα και συμμετοχές σε πολλά διεθνή φεστιβάλ.

Συνέντευξη στη **ΣΑΝΤΡΑ ΒΟΥΛΓΑΡΗ**

Στη σκηνή πολύ απλά και απέριττα, χωρίς σκηνικά ή οποιαδήποτε χρήση τεχνολογίας, μια ομάδα χορευτών κινείται. Πότε μόνοι, πότε σε ζευγάρια ή ομαδικά σχήματα με τη συνοδεία παραδοσιακών κρουστών του Μπουρχάν Οτσάλ και μινιμαλιστικές μελωδίες του Φίλιπ Γκλας.

«Οταν παρακολουθούν οι θεατές μια παράσταση μου θέλω να αισθάνονται ότι μιλάω γι' αυτούς, δεν θέλω να βλέπουν τους χορευτές σαν κάποια εξωπραγματικά, απρόσιτα πλάσματα αλλά σαν απλούς ανθρώπους», επαναλαμβάνει συχνά σε συνεντεύξεις της η Ζεϊνέπ Τανμπάι, χορεύτρια, χορογράφος, δημιουργός της ομάδας και αναγνωρισμένη πλέον ως η μεγάλη κυρία του τουρκικού σύγχρονου χορού.

Αυτή είναι η ομορφιά της τέχνης που προτείνει, βαθιά ανθρώπινη και παράλληλα εστιασμένη στην κίνηση. Παρά την κινησιολογική πυκνότητα της δουλειάς της η Ζεϊνέπ Τανμπάι εκφράζει μέσα από τις χορογραφίες της, τις κοινωνικές της απόψεις αφού, παράλληλα με τη χορογραφική και διδακτική της πορεία, δραστηριοποιείται στην πολιτική, σαν ιδρυτικό μέλος του Σοσιαλιστικού Δημοκρατικού Κόμματος της Τουρκίας.

«Ο σύγχρονος χορός βρίσκεται σε εξέλιξη κυρίως στην Κωνσταντινούπολη. Η παιδεία είναι πολύ μέτρια και αναπτύσσεται αργά»

Συγκεκριμένα το έργο που έφερε στην Αθήνα έχει τίτλο «Araz» που σημαίνει σύμπτωμα και είναι επίσης το όνομα ενός χωριού στην ανατολική Τουρκία που έχει υποφέρει από τις εθνικές αντιπαραθέσεις. Η Τανμπάι θέλει όπως λέει μέσα από την παράσταση να μιλήσει «για την καταπίεση και για το πώς είναι να είσαι διαφορετικός μέσα σε μια κοινωνία που σε αντιμετωπίζει με επιφύλαξη». Με την «Κ» μίλησε λίγες μέρες πριν από την άφιξή της στην Αθήνα.

– Με ποιο τρόπο εκφράζετε τις πολιτικές απόψεις για την κοινωνική αδικία στη χώρα σας;

– Νομίζω ότι όλα μου τα έργα είναι πολιτικά και όλα αναφέρονται σε πολιτικά θέματα που αφορούν ολόκληρο τον κόσμο όχι μόνο τη δική μου χώρα. Κάθε αδικία με απασχολεί όπου κι αν συμβαίνει και δυστυχώς συμβαίνει παντού. Το «Araz» περιγράφει την κατάσταση του να είσαι «ο άλλος», ο άλλος που πολεμάει για τα δικαιώματά του, για την ταυτότητά του, ο άλλος που άφησε την πατρίδα του, έχασε τις ρίζες του, που σπρώχνεται στις κόκκινες γραμμές, στα όρια. Το «Araz» είναι ένα έργο για την επιβίωσή του. Αραζ είναι επίσης το παλιό όνομα ενός χωριού στη Βαν, ανατολική περιοχή της Τουρκίας στην οποία κάποτε κατοικούσαν Αρμένιοι. Σήμερα ονομάζεται Ozluce και ζουν Κούρδοι. Οι δύο πληθυσμοί είχαν πιεστεί να είναι οι «άλλοι» στη χώρα μου και οι ιστορίες τους είναι οι ίδιες όπως είναι για όλους τους «άλλους» του κόσμου.

– Πώς είναι τα πράγματα σήμερα στην Τουρκία όσον αφορά τις τέχνες;

– Η κατάσταση για την τέχνη γενικά είναι καλύτερα τώρα πια στην Τουρκία. Πρέπει όμως να εξαπλωθεί σε ολόκληρη τη χώρα και η κυβέρνηση πρέπει να αυξήσει τις επιχορηγήσεις. Οπως σε όλες τις χώρες του κόσμου ο χορός έρχεται πάντα τελευταίος και χρειάζεται μεγαλύτερη υποστήριξη από το κράτος αλλά και από ιδιωτικούς χορηγούς.

- Υπάρχουν όμως ομάδες σύγχρονου χορού στην Τουρκία;

– Ο σύγχρονος χορός βρίσκεται σε εξέλιξη κυρίως στην Κωνσταντινούπολη και λιγότερο στην Αγκυρα. Η παιδεία είναι πολύ μέτρια και αναπτύσσεται αργά. Εμείς σαν ομάδα είμαστε η πρώτη ομάδα σύγχρονου χορού ανεξάρτητη από το κράτος που μπόρεσε να συγκεντρώσει δέκα χορευτές οι οποίοι δουλεύουν σε σταθερή βάση.

Ζεϊνέπ Τανμπάι: χορεύτρια, χορογράφος και ιδρυτικό μέλος του Σοσιαλιστικού Δημοκρατικού Κόμματος της Τουρκίας.

«Γκουρού» στην Τουρκία

Η Ζεϊνέπ Τανμπάι ίδρυσε την ομάδα της το 2000 με την υποστήριξη της τράπεζας Akbank. Είναι η πρώτη επαγγελματική ομάδα μοντέρνου χορού στη χώρα αλλά και η πρώτη που πετυχαίνει να βρει σπόνσορα για τον χορό. Εχει συμμετάσχει σε πολλά φεστιβάλ, μεταξύ των οποίων το Διεθνές Φεστιβάλ Αγκυρας, το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού της Κωνσταντινούπολης, το Φεστιβάλ Θεάτρου της Κωνσταντινούπολης, το Φεστιβάλ του Τελ Αβίβ και το Now Stuttgart Festival, διεκδικώντας έτσι μια δυναμική παρουσία στο τοπίο του σύγχρονου χορού. Τελικά η Ζεϊνέπ Τανμπάι, που επέστρεψε στη χώρα της μετά από 16 χρόνια καριέρας στην Αμερική για να εμβολιάσει με τις εμπειρίες της την εγχώρια σκηνή, πέτυχε τον στόχο της: απέδειξε ότι η χορογραφική δημιουργία έχει έναν πόλο στην Τουρκία.

Να μη σας φοβίζει το Ισλάμ

– Ποια είναι η θέση της γυναίκας σήμερα και πόσο επηρεάζει η θρησκεία τις ζωές των νέων της χώρας;

– Η Τουρκία είναι μια χώρα της οποίας το 99% των κατοίκων είναι μουσουλμάνοι, όμως η χώρα κυβερνάται από ένα σύστημα μη θρησκευτικό. Ετσι δεν υπάρχει η επιρροή της αυστηρότητας του ισλάμ· σε γενικές γραμμές όμως στην ιδιωτική ζωή των φονταμενταλιστών μπορεί να υπάρχει. Τα δικαιώματα των γυναικών και η θέση τους αλλάζουν ανάλογα με την οικονομική τάξη και την παιδεία τους. Υπάρχουν γυναίκες που βρίσκονται σε σημαντικές θέσεις και γυναίκες που αντιμετωπίζονται ως κατώτεροι πολίτες.

Για τους νέους αλλά και για το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού η θρησκεία είναι περισσότερο παράδοση, όχι τόσο θρησκεία με την αυστηρή έννοια. Για παράδειγμα κάποιος πάει να προσευχηθεί κατά τη διάρκεια της μέρας και το βράδυ θα πιει το ρακί του.

Αυτό είναι κάτι συνηθισμένο, ενώ βεβαίως κάποιοι άλλοι είναι πιο αυστηροί με τη θρησκεία τους όπως συμβαίνει και με τους χριστιανούς. Νομίζω ότι ο κόσμος θα πρέπει να σταματήσει να φοβάται το ισλάμ και τους μουσουλμάνους. Είναι όσο θρησκευόμενοι είναι οι Χριστιανοί, οι Εβραίοι ή οποιοιδήποτε άλλοι μιας θρησκείας.

«Φόβος υπάρχει και στους μετανάστες»

Ο ηθοποιός Γιάννος Περλέγκας στέκεται απέναντι στον ρατσισμό χωρίς να αγνοεί τα συναισθήματα της κοινωνίας

Της **ΓΙΩΤΑΣ ΣΥΚΚΑ**

Ζει στην πλατεία Καραμανλάκη, λίγο πιο πάνω από την πλατεία Αμερικής, σε μια πολυκατοικία όπου το δικό του είναι το μοναδικό... ελληνικό! Μέχρι πριν από λίγο καιρό δεν αισθανόταν τόσα έντονα τον κίνδυνο απ' αυτή την πλευρά της οδού Πατησίων. Γιατί στην άλλη πλευρά, πάνω από τη λεωφόρο, αμέριμνα δεν κινείσαι ποτέ. Ο φόβος, όπως τον περιγράφει ο ηθοποιός Γιάννος Περλέγκας είναι μοιρασμένος και στους δυο. «Συναντώντας τους ξένους στην είσοδο της πολυκατοικίας ή στο ασανσέρ, διακρίνω τον φόβο τους να ανταποδώσουν την καλημέρα. Οι πιο κοινωνικοί χαμογελούν. Ομως τώρα, μετά από όσα συνέβησαν είναι πιο κουμπωμένοι. Αραίωσαν και από τις πλατείες. Ησυχοι ή επιθετικοί κλείστηκαν στα σπίτια τους. Φόβος υπάρχει και σε αυτούς».

Ενα τέτοιο φοβισμένο μετανάστη, 30χρονο όπως και ο ίδιος, υποδύθηκε στο έγο «Βρωμιά» του Ρόμπερτ Σνάιντερ. Πρωταγωνιστής ο Σαντ, ένας Αραβας που λιποτάκτησε από τη Βασόρα του Ιράκ γιατί δεν ήθελε να λάβει μέρος στον πόλεμο του Κόλπου. Πουλάει τριαντάφυλλα τα βράδια για να ζήσει, αλλά η προσπάθεια γίνεται όλο και πιο επικίνδυνη στην Αυστρία. Φοβάται μήπως του επιτεθούν, μήπως τον χαράξουν.

Ασφυξία

Μα ποιος από μας που φτάνει στις δύσκολες δικές μας περιοχές δεν έχει παρόμοιους φόβους για την άλλη πλευρά. Τα γνωρίζει όλα αυτά ο Γιάννος Περλέγκας και προβληματίζεται για τα όρια. «Προχθές πήγα να πάρω τη φίλη μου που κάνει πρόβες από κτίριο της οδού Σοφοκλέους, και οι μαυρούλες που κάνουν πεζοδρόμιο άρχισαν να χτυπούν με τις γροθιές τους τα τζάμια του αυτοκινήτου μου. Επιασα τον εαυτό μου να τρέχει να προλάβει το φανάρι. Κανείς δεν μπορεί να αρνηθεί την ασφυκτική πραγματικότητα».

ΝΙΚΟΣ ΚΟΚΚΑΛΙΑΣ

Ο Γιάννος Περλέγκας πρωταγωνιστεί στη «Βρωμιά» του Ρόμπερτ Σνάιντερ που θα δούμε σκηνοθετημένη από τον Βαγγέλη Θεοδωρόπουλο, σε εγκαταλειμμένο κτίριο της Πειραιώς 260. Ερμηνεύει έναν Αραβα μετανάστη, που λιποτάκτησε από τη Βασόρα του Ιράκ, γιατί δεν ήθελε να λάβει μέρος στον πόλεμο του Κόλπου.

Ασφυκτικά νιώθει και ο ήρωας που υποδύεται στον μονόλογο του Σνάιντερ. «Δεν είναι οικονομικός μετανάστης ούτε πολιτικός. Ο συγγραφέας τον τοποθετεί στην Αυστρία, αρχές της δεκαετίας του '90, την εποχή που υπήρξε ένα μεγάλο κύμα μετανάστευσης του αραβικού κόσμου προς τον δυτικό.

«Τους ενοχλεί η παραβατικότητα των ξένων, αλλά η δημοκρατική τους συνείδηση τους επιτρέπει να στοιβάζουν 20 άτομα σε ένα διαμέρισμα»

Εγραψε τη «Βρωμιά» το 1991 όταν υπήρξε μια έξαρση επιθέσεων νεοναζί σε σπίτια μεταναστών όπου τους σκότωναν, τους έδερναν, τους σημάδευαν. Ο Σαντ έχει σημασία ότι είναι λιποτάκτης όπως ότι έφτασε ώς τη Βιέννη γιατί υπήρξε μεγάλος θαυμαστής της δυτικής φιλοσοφίας. Αγάπησε τη χώρα για τον πολιτισμό της και πονάει περισσότερο γι' αυτό, τώρα που φοβάται. Κλεισμένος στο σπίτι, τρέμει να βγει έξω, και μέσα στην απομόνωσή του μιλάει, νοσταλγεί, ειρωνεύεται την πολιτισμένη δύση. Εξυπνος, φοβισμένος, κυκλοθυμικός, ανυπεράσπιστος, δεν αντέχει όσα ζει. «Είναι μόνος, στο περιθώριο, αλλά πολύ αξιοπρεπής».

Μεγάλο μέρος του κειμένου το είχε ξαναδουλέψει με τον Β. Θεοδωρόπουλο στο τρίτο έτος της σχολής. Ηταν βέβαια δέκα χρόνια πριν. Από τότε, παραδέχεται πως άλλαξαν πολλά. Οπως και η στάση μας για τους μετανάστες.

Προβληματίζεται ο Γ. Περλέγκας. Ο Σαντ έφτασε σε αυτή τη χώρα κι από αγάπη για τον πολιτισμό της. Δεν πρόκειται για έναν εξαθλιωμένο ζητιάνο που σου χτυπάει επίμονα το τζάμι του αυτοκινήτου σου να του δώσεις χρήματα. Αυτός μιλάει και για τα κουσούρια των συμπολιτών του». Κάποιοι μπορεί να ενοχληθούν. Το παραδέχεται. «Ολοι μας δείχνουμε έτοιμοι να διαπληκτιστούμε ανά πάσα στιγμή. Μια σπίθα αρκεί για να ανάψει ο θυμός μας».

Ο Γιάννος Περλέγκας στέκεται στους οργανωμένους ρατσιστές με τις ακροδεξιές συμπεριφορές που παίρνουν τον νόμο στα χέρια τους. «Θεωρώ επικίνδυνο ότι ο ΛΑΟΣ έχει 7,5% μόνο και μόνο από τις θέσεις του στο μεταναστευτικό ζήτημα, γιατί όλες οι άλλες ταυτίζονται με το ΠΑΣΟΚ. Αν υπολογίσουμε πόσο ανέβηκε η Χρυσή Αυγή, βλέπει κανείς πού οδηγούμαστε απ' αυτούς, οι οποίοι αναλαμβάνουν να καθαρίσουν τη «βρωμιά». Ενοχλούμαι όμως και από τη συμπεριφορά κάποιων από μας. Μεγαλοκυρίες της άλλοτε αστικής, απαξιωμένης σήμερα γειτονιάς μου, νοικιάζουν τα υπέροχα διαμερίσματα του '50 και του '60 με το κεφάλι. Τους ενοχλεί η παραβατικότητα των ξένων, αλλά η δημοκρατική τους συνείδηση τους επιτρέπει να στοιβάζουν 20 άτομα σε ένα διαμέρισμα. Κάθε μέρα στην πολυκατοικία μου συναντάω νέα πρόσωπα. Κι επειδή έχω καλή μνήμη, ξέρω ότι δεν τους έχω ξαναδεί. Ποιος ξέρει όμως τι συμβαίνει ακριβώς σ' αυτά τα σπίτια; Μπορεί να είναι από κέντρα διακίνησης μέχρι πορνεία. Μερίδιο ευθύνης έχουμε όλοι».

«Όλοι μας έχουμε μερίδιο ευθύνης»

Εντεκα χρόνια στο θέατρο, ο Γιάννος Περλέγκας έχει κάνει ξεχωριστές συνεργασίες και ρόλους διαφορετικούς μεταξύ τους. Μόνο το επάγγελμα γίνεται όλο και πιο ανασφαλές. «Είναι ωραίο αυτό που συμβαίνει δημιουργικά τα τελευταία χρόνια, αυτό που έφεραν οι ομάδες, ωστόσο η πραγματικότητα είναι άλλη. Η ανεργία χτύπησε κόκκινο, έφτασε στο 90%. Παρ' όλα αυτά οι σχολές αυξάνονται διαρκώς. Ξεπέρασαν τις 50 και κανείς δεν περιορίζει την αισχροκέρδεια ορισμένων. Για κάθε έτος παίρνουν 150 παιδιά τα οποία πληρώνουν 300-400 ευρώ τον μήνα ο καθένας τους, όταν όλοι γνωρίζουν πως τελειώνοντας ζήτημα είναι αν θα δουλέψουν οι δύο. Από τη φουρνιά μου στη σχολή του Εθνικού δουλεύουμε 3-4. Οι περισσότεροι είναι γραμματείς σε ιατρεία».

Είναι από τους τυχερούς. Επαιξε σε περισσότερα από 20 έργα κάνοντας αρχή με τον Λ. Βογιατζή, ο οποίος τον επέλεξε, μαθητή ακόμη, για το «Καθαροί πια». Εκτοτε αρνείται την τηλεόραση και καταφεύγει στη μουσική όποτε μπορεί. «Τα ρεμπέτικα είναι το καταφύγιό μου. Κόλλησα το μικρόβιο από τον πατέρα μου. Είχε πάθος με αυτά, ήταν συλλέκτης, γνώριζε πράγματα και ιστορίες. Ο ήχος τους είναι από τα πρώτα που θυμάμαι στο σπίτι». Ολοι πίστευαν ότι θα γίνει μουσικός. Αλλωστε πιάνο σπούδαζε χρόνια, πριν μάθει κιθάρα και μπουζούκι.

Ο πατέρας του, ο ηθοποιός Τίμος Περλέγκας, του έλεγε πάντα: «Μη γίνεις ηθοποιός». Δεν πρόλαβε να τον δει στη σκηνή. Ο Γιάννος μοιάζει προετοιμασμένος για τα κακά του χώρου. Και έχει πάντα στην άκρη του μυαλού του τα λόγια του Θανάση Βέγγου, όπως τα είπε σε οικογενειακό φίλο όταν έμαθε ότι «το παιδί του Τίμου έγινε ηθοποιός»: «Οχι, μη, θα πάρει πίκρες ο μικρός».

Χρωματιστός... κίνδυνος στα μαλλιά

Στροφή των εταιρειών καλλυντικών σε «πράσινες» βαφές που μειώνουν τις επιπτώσεις στην υγεία

Της **ΙΩΑΝΝΑΣ ΦΩΤΙΑΔΗ** *και* **ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΜΑΝΔΡΑΚΟΥ**

Κατηγορούνται για αλλεργίες, ακόμη και για καρκινογενέσεις, όμως η αλλαγή χρώματος στα μαλλιά παραμένει αγαπημένη συνήθεια των γυναικών. Τελευταία, πολλές εταιρείες καλλυντικών κάνουν στροφή σε βαφές με πιο ήπια σύσταση, χωρίς όμως να υπάρχει ακόμα πλαίσιο για την πιστοποίησή τους.

Περισσότερες από 6 στις 10 γυναίκες στην Ε.Ε. βάφουν τα μαλλιά τους 6 με 8 φορές το χρόνο. Η αγορά βαφών για μαλλιά στην Ε.Ε. σημείωσε το 2004 πωλήσεις ύψους 2,5 δισ. ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 8% των συνολικών πωλήσεων της ευρωπαϊκής βιομηχανίας καλλυντικών. Μπρος στα... κάλλη, τι είναι η χημεία λοιπόν; Οχι ακριβώς. Τα τελευταία χρόνια όλο και περισσότερες εταιρείες καλλυντικών κάνουν «πράσινη» στροφή, διαθέτοντας βαφές με βάση φυτικά συστατικά και πιο ήπια σύσταση. Ανάλογα με τη συνταγή τους, οι νέες γενιές βαφών συστήνονται ως φυτικές, φυσικές ή ακόμη και βιολογικές, όμως η ανάγνωση της ετικέτας θέλει προσοχή. Και αυτό γιατί δεν υπάρχει νομικό πλαίσιο για την πιστοποίηση των βιολογικών καλλυντικών υπό ένα ενιαίο ευρωπαϊκό πρότυπο.

Ομως, μπέρδεμα προκύπτει και με τις συμβατικές βαφές. Σχεδόν κάθε εταιρεία λανσάρει τη βαφή της ως πιο «αθώα» της προηγούμενης. Στην ονομασία επιμελώς εμπλέκουν τις λέξεις «φυσικό» -που επισήμως αναφέρεται στο χρώμα, χωρίς αυτό να διευκρινίζεται- και «φυτό» ή «φύση». Μια πιο προσεκτική μελέτη της συσκευασίας αποκαλύπτει ότι αυτό δεν ισχύει: αφενός αναγράφεται η αναγκαιότητα του τεστ ευαισθησίας, αφετέρου μια ματιά στα συστατικά αποδεικνύει ότι η χημική βαφή περιέχει ακόμα «ύποπτες» ουσίες. Οπως αναφέρει η χημικός μηχανικός Μαριλίζ Γκίκα, επικεφαλής της επιστημονικής ομάδας της Apivita, «100% φυτική βαφή δεν υπάρχει, πέραν της χένας».

Κάποτε, τις επιπτώσεις από τις βαφές μαλλιών απλώς τις υπέθεταν οι επιστήμονες, όμως στην πορεία συνέλεξαν σημαντικές αποδείξεις. «Η επικινδυνότητα των βαφών έγκειται στο ότι αυτές μέσω του δέρματος του τριχωτού της κεφαλής περνούν στο αίμα», εξηγεί στο ΟΙΚΟ ο χημικός Νίκος Κατσαρός, συνεργάτης του «Δημόκριτου». Πέρα από τις αλλεργίες, οι βαφές μαλλιών έχει βρεθεί ότι σχετίζονται με καρκινογένεση και με βλάβες του ανοσοποιητικού συστήματος. «Ερευνα της Ε.Ε. είχε καταλήξει στο ότι το 30% των κομμωτριών που εργάζονται πάνω από δέκα χρόνια με χημικές βαφές παρουσιάζουν αυξημένα ποσοστά καρκίνου του τραχήλου. Η επικινδυνότητα αφορά ακόμη περισσότερο τους επαγγελματίες που εισπνέουν τα χημικά συστατικά». Παράλληλα, διατυπώνονται επιφυλάξεις σχετικά με τη βαφή στη διάρκεια της εγκυμοσύνης, αφού επηρεάζεται και η υγεία του εμβρύου. «Η τοξικότητα των βαφών ενδέχεται να επιβαρύνει την αναπνοή του εμβρύου», εξηγεί γνωστός γυναικολόγος. «Συστήνω στις μέλλουσες μητέρες, μετά τη 13η εβδομάδα της κύησης, ελαφριά φυτική βαφή».

Οι νέες γενιές βαφών συστήνονται ως φυτικές, φυσικές ή ακόμη και βιολογικές, όμως η ανάγνωση της ετικέτας θέλει προσοχή.

Το 2006 η Ε.Ε. εξέδωσε οδηγία που καλούσε τις εταιρείες καλλυντικών να αφαιρέσουν από τις βαφές 22 ενεργά συστατικά, που έχουν κατηγορηθεί για καρκινογένεση. Παράλληλα, αξιολογήθηκαν 46 χημικές ουσίες βαφών, εκ των οποίων 27 αποδεικνύονται αλλεργιογόνοι. «Δεν υπάρχει, ωστόσο, έλεγχος στα συστατικά βαφών από τρίτες χώρες», λέει ο κ. Κατσαρός. «Ενδέχεται, ακόμα, μια χημική βαφή να προκαλέσει προβλήματα λόγω της μη καθαρότητας των χημικών ουσιών της, όταν για λόγους οικονομίας χρησιμοποιούνται προσμείξεις». Τέλος, αυτό που ανησυχεί, όπως αναφέρει ο Γιάννης Στεφανογιάννης, συγγραφέας - αρθρογράφος θεμάτων υγείας, «ακόμη και όταν κάποια ουσία απαγορευτεί, οι βιομηχανίες μπορούν να δημιουργήσουν αμέσως παρόμοιες ουσίες, με ίδια αποτελεσματικότητα και βλαπτικότητα...».

ΑΠΟ ΤΟ ΕΝΘΕΤΟ ΟΙΚΟ ΤΗΣ «Κ»

Οι 10 «ένοχες» ουσίες

Του **ΚΩΣΤΑ ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ**

Η μη κερδοσκοπική οργάνωση Environmental Working Group έχει δημιουργήσει μια βάση δεδομένων για τα καλλυντικά (Cosmetics Safety Database), όπου βαθμολογεί τα συστατικά τους ανάλογα με την επικινδυνότητα: με 0 βαθμολογείται η πιο ασφαλής και με 10 η πιο επιβλαβής ουσία. Οταν διαβάζουμε τις ετικέτες των βαφών, πρέπει να προσέχουμε για τις παρακάτω ουσίες....

1 Παραφαινυλενοδιαμίνη (PPD)

Πιθανώς αλλεργιογόνος ουσία, που μπορεί να προκαλέσει ερεθισμό, φαγούρα και αίσθηση καψίματος στο δέρμα. Ενοχοποιείται για την εμφάνιση λεμφώματος αλλά και νεοπλασιών στους μαστούς και στην ουροδόχο κύστη, με απαραίτητη προϋπόθεση την παρατεταμένη έκθεση (ο μεγαλύτερος κίνδυνος αφορά όσους εργάζονται σε κομμωτήρια). Στη λίστα επικινδυνότητας η PPD αξιολογείται με 8.

2 Ρεζορκίνη (Resorcinol)

Αξιολογείται με 8 στην κλίμακα επικινδυνότητας. Σύμφωνα με την Ε.Ε., δεν πρέπει να υπερβαίνει συγκεκριμένα όρια ασφαλείας, καθώς ερεθίζει τα μάτια και το δέρμα, ενώ είναι επικίνδυνη και για το περιβάλλον. Συνιστάται να αποφεύγεται, ειδικά από εγκύους.

3 Αμμωνία

Ερεθίζει το δέρμα και τα μάτια, μπορεί να προκαλέσει αναπνευστικά προβλήματα και άσθμα. Δεν φαίνεται να ενοχοποιείται για πιο μακροχρόνιες παρενέργειες και βαθμολογείται με 3 στον κατάλογο επικινδυνότητας.

4 Οξυζενέ

Εντονα διαβρωτικό υλικό. Στην Ιαπωνία έχει απαγορευτεί σε προϊόντα κοσμητολογίας, ενώ στον Καναδά έχει περιοριστεί σημαντικά η χρήση του από τη νομοθεσία. Ερευνες σε πειραματόζωα έχουν δείξει τοξική επίδραση στο νευρικό και το αναπνευστικό σύστημα, ακόμη και σε μικρές δόσεις, και βλάβες στο κυτταρικό DNA, μια ένδειξη για πιθανή καρκινογόνο δράση.

5 Βαρέα μέταλλα

Μπορούν να προκαλέσουν χρόνια κόπωση, διαταραχές στο κεντρικό νευρικό σύστημα και καρκίνο, όμως οι υγειονομικές υπηρεσίες υποστηρίζουν πως οι ποσότητες που χρησιμοποιούνται στις βαφές δεν αποτελούν πρόβλημα, όταν δεν ξεπερνούν τα καθορισμένα όρια ασφαλείας. Ο δυνητικός κίνδυνος προκύπτει από το ότι συσσωρεύονται στον ανθρώπινο οργανισμό, ο οποίος προσλαμβάνει βαρέα μέταλλα και από τις τροφές. Συνιστάται να αποφεύγονται από εγκύους, καθώς όλες αυτές οι ουσίες φαίνεται ότι περνούν στο έμβρυο μέσω του πλακούντα.

6 Παραβίνες (Parabens)

Σύμφωνα με μελέτη Αγγλων ερευνητών το 2004, ενδεχομένως οι παραβίνες να αυξάνουν την πιθανότητα εμφάνισης νεοπλασιών, κυρίως μάλιστα καρκίνου του μαστού στις γυναίκες. Αν και η μελέτη δεν επιβεβαιώθηκε από μεταγενέστερες έρευνες, επιστήμονες συμβουλεύουν τους καταναλωτές να μη χρησιμοποιούν προϊόντα με παραβίνες μέχρι να υπάρξουν τελεσίδικα συμπεράσματα.

7 MCI, MIT

(Methylchloroisotiazolinone, methylisotiazolinone)

Χρησιμοποιούνται ως συντηρητικά, αποτρέποντας την ανάπτυξη βακτηρίων στα καλλυντικά προϊόντα. Η νομοθεσία υποχρεώνει η περιεκτικότητα σε MCI και MIT να μην υπερβαίνει συγκεκριμένα όρια ασφαλείας, καθώς πρόκειται για ουσίες με αλλεργιογόνο δράση, οι οποίες ενδέχεται να προκαλέσουν ερεθισμό και κάψιμο στο δέρμα. Ερευνες σε ποντίκια έδειξαν πως η MIT μπορεί να εμποδίσει την ανάπτυξη των νευρικών κυττάρων.

8 SLS, SLES

Ενώσεις του νατρίου οι οποίες χρησιμοποιούνται για να δώσουν στη βαφή μορφή αφρού, ώστε να απλωθεί ομοιόμορφα στο δέρμα. Σε ανθρώπους με ευαίσθητο δέρμα μπορούν να προκαλέσουν ερεθισμό. Αν και ίχνη τους διαπερνούν τις ανώτερες στιβάδες του δέρματος, το σχολαστικό λούσιμο εξασφαλίζει ότι θα απομακρυνθούν στη μεγαλύτερη ποσότητά τους από την περιοχή του κεφαλιού.

9 Ορυκτέλαιο, παραφινέλαιο

Γνωστά μη αλλεργιογόνα, χρησιμοποιούνται συχνά σε καλλυντικές κρέμες και μεϊκάπ. Αρκετοί ειδικοί επισημαίνουν ότι κλείνουν τους πόρους εμποδίζοντας την αποβολή επιβλαβών ουσιών μέσω του ιδρώτα.

10 Σιλικονούχοι ενώσεις

Οι μη υδατοδιαλυτές θεωρούνται επιβλαβείς για την υγεία του μαλλιού, γιατί ξηραίνουν την τρίχα.

ΑΡΘΡΟ / *Του* **ΧΡΙΣΤΟΥ ΤΣΙΓΚΗ**

Η αξία της αιολικής ενέργειας

Ο Ευρωπαϊκός Σύνδεσμος Αιολικής Ενέργειας (EWEA), από το 2007 έχει καθιερώσει και συντονίζει στις 15 Ιουνίου την «Ευρωπαϊκή Ημέρα Ανέμου». Από το 2009 στις 15 Ιουνίου εορτάζεται η «Παγκόσμια Ημέρα Ανέμου». Στόχος της γιορτής αυτής είναι η ευαισθητοποίηση των αρμοδίων και του κοινού για την αιολική ενέργεια και τις δυνατότητες του ανέμου.

Η προώθηση της αιολικής ενέργειας σε ολόκληρη την Ευρώπη και τον κόσμο, ως μιας δημοφιλούς και αποτελεσματικής πηγής ενέργειας, η ενημέρωση, γιατί η αιολική ενέργεια είναι μία βασική λύση στην κλιματική αλλαγή και την ενεργειακή κρίση, και τέλος, η ενθάρρυνση των Ευρωπαίων πολιτών να απαιτήσουν τη χρήση πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας.

Η ιστορία των σύγχρονων εμπορικών ανεμογεννητριών ξεκινά στις αρχές της δεκαετίας του '80, συνεπεία της πετρελαϊκής κρίσης της προηγούμενης δεκαετίας. Σήμερα μπορούμε να αναφέρουμε κάποιους τεχνολογικούς δείκτες που αναδεικνύουν την εξέλιξη και την ποιοτική αναβάθμισή τους:

- Η διαθεσιμότητα των μεγάλων αιολικών πάρκων με «πιστοποιημένες» ανεμογεννήτριες μεσαίου μεγέθους (750-2000 KW) κυμαίνεται σε ετήσια βάση σταθερά στο 98%. Οι πρόσφατες μεγαλύτερες μηχανές προσεγγίζουν και αυτές το ίδιο μέγεθος.
- Μερικές από τις παλαιότερες ανεμογεννήτριες ήταν αρχικά θορυβώδεις, τόσο εξαιτίας του μηχανολογικού σχεδιασμού όσο και εξαιτίας της αεροδυναμικής τους. Σήμερα ο μηχανικός θόρυβος έχει πρακτικά απαλειφθεί, ενώ ο αεροδυναμικός έχει δραστικά μειωθεί.
- Οι ανεμογεννήτριες είναι πλέον εγκαταστάσεις υψηλού βαθμού απόδοσης με λιγότερο από 10% θερμικές απώλειες στο σύστημα μετάδοσης της ισχύος τους. Ο αεροδυναμικός βαθμός απόδοσης έχει αυξηθεί από 44% τη δεκαετία του '80, περίπου στο 50%.
- Παλαιότερα υπήρχε η εντύπωση ότι η αιολική διείσδυση σε αιολικά ηλεκτρικά συστήματα δεν θα μπορούσε να ξεπερνά το 10%, για λόγους ευστάθειας του συστήματος. Σήμερα η εικόνα είναι πολύ πιο σύνθετη, αφού παρατηρούνται τοπικές ενισχύσεις των δικτύων, με τη δυνατότητα των ανεμογεννητριών μεταβλητών στροφών να συνεισφέρουν στην ευστάθειά του. Διεισδύσεις της τάξης του 20% φαίνονται ήδη εφικτές για ένα τυπικό ηλεκτρικό δίκτυο.
- Το κόστος της αιολικής κιλοβατώρας έχει δραστικά μειωθεί τα τελευταία χρόνια. Αυτό οφείλεται στις τεχνολογικές βελτιώσεις, καθώς και στις οικονομίες κλίμακας που σχετίζονται με το μέγεθος της αγοράς.
- Οι οπτικές και γενικότερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ανεμογεννητριών, που παρότι είναι σαφώς μικρότερες από αυτές των συμβατικών σταθμών παραγωγής, απαιτούν ευαίσθητους χειρισμούς. Εντούτοις, η ευρωπαϊκή, τουλάχιστον, κοινή γνώμη είναι γενικότερα θετική προς την αιολική ενέργεια.

Τα πλεονεκτήματα της αιολικής ενέργειας σε σχέση με άλλες συμβατικές μορφές ενέργειες (καύσιμα) είναι τα εξής:

Η αιολική ενέργεια προστατεύει τον πλανήτη, καθώς αποφεύγονται οι εκπομπές των αερίων του θερμοκηπίου. Δεν επιβαρύνει το τοπικό περιβάλλον με επικίνδυνους ρύπους. Ενισχύει την ενεργειακή ανεξαρτησία και ασφάλεια. Δεν εμποδίζει τις γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες. Δεν καταστρέφει τα δάση, καθώς τα αιολικά πάρκα εγκαθίστανται σε ορεινές θέσεις με αραιή ή και καθόλου βλάστηση. Παρά τους φόβους περί του αντιθέτου, ενισχύει τον τουρισμό και αντικαθιστά τις ρυπογόνες μορφές ενέργειας, ενώ παράλληλα διαφυλάσσει το φυσικό περιβάλλον. Δεν δημιουργούνται αισθητικά προβλήματα και προσβολή του τοπίου από την παρουσία ανεμογεννητριών. Οι σύγχρονες ανεμογεννήτριες είναι σχεδόν αθόρυβες.

Η αιολική ενέργεια, θα φέρει έναν άνεμο αλλαγής στα ενεργειακά και περιβαλλοντικά δεδομένα της χώρας μας, ενώ παράλληλα θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την οικονομική ανάπτυξη περιοχών με καλό αιολικό δυναμικό, καθώς και τη διασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος.

Ο κ. Χρίστος Τσίγκης είναι γραμματέας του Συνδέσμου Αιολικής Ενέργειας Κύπρου

Πράσινη επένδυση από τον Όμιλο Φώτος Φωτιάδης

Εγκατάσταση συστήματος μείωσης και ανάκτησης ενέργειας

Στο πλαίσιο της εβδομάδας για την Παγκόσμια Ημέρα Περιβάλλοντος, ο Όμιλος Εταιρειών Φώτος Φωτιάδης, ανακοίνωσε μία νέα μεγάλη επένδυση πράσινης τεχνολογίας στην οποία προέβη στη μονάδα Ζυθοποιίας του στην περιοχή Ιδαλίου.

Με συνολική επένδυση ενός εκατομμυρίου ευρώ, εγκαταστάθηκε το σύστημα Stromboli – Energy Recovery System, το οποίο βασίζεται στην τεχνολογία Μείωσης και Ανάκτησης θερμικής ενέργειας. Συγκεκριμένα, το σύστημα επιτρέπει την ανάκτηση της θερμότητας από τους υδρατμούς που παράγονται στον ζυθοβραστήρα του ζυθοποιείου. Στη συνέχεια η επανακτώμενη ενέργεια αποθηκεύεται και επαναξιοποιείται στην επόμενη παρτίδα παραγωγής στο ίδιο στάδιο. Πιο απλά η θερμότητα «φορτίζεται» και «αποφορτίζεται» συνεχώς όπως ακριβώς γίνεται με μία επαναφορτιζόμενη μπαταρία. Επιπρόσθετα, η προαναφερόμενη τεχνολογία επιτρέπει τη μείωση της εξάτμισης υδρατμών σε 4% από τα 9% που ήταν προηγουμένως και χωρίς να επηρεάζεται η διεργασία βρασμού. Οι μέχρι τώρα μετρήσεις του συστήματος, αποδεικνύουν μία εξοικονόμηση θερμικής ενέργειας της τάξης του 60% και αυτό μεταφράζεται σε μία ετήσια μείωση της ρύπανσης της ατμόσφαιρας με περίπου 290.000 κιλά Διοξείδιο του Άνθρακα (CO_2). Αυτό αντιστοιχεί στη φύτευση 300 δέντρων και στη διατήρησή τους για τουλάχιστον εκατό. Υπάρχει επίσης μηδενική απελευθέρωση των οσμών από τον βρασμό στον περιβάλλοντα χώρο.

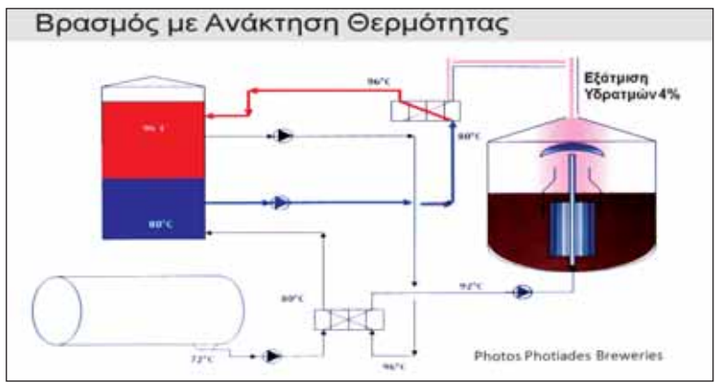

Η θερμότητα «φορτίζεται» και «αποφορτίζεται» συνεχώς όπως ακριβώς γίνεται με μία επαναφορτιζόμενη μπαταρία.

Ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας κ. Παύλος Φωτιάδης με συνεργάτες του και τον υπουργό Εμπορίου, κ. Αντώνη Πασχαλίδη.

Η επένδυση έχει εγκριθεί για επιχορήγηση από το σχέδιο επιχορηγήσεων του Υπουργείου Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού για μείωση κατανάλωσης ενέργειας. Ο υπουργός Εμπορίου Βιομηχανίας και Τουρισμού, κ. Αντώνης Πασχαλίδης, εξήρε τη σημασία της πρωτοβουλίας των επιχειρήσεων στην προσπάθεια μείωσης κατανάλωσης ενέργειας και ρύπων και έκλεισε με την ευχή η Φώτος Φωτιάδης να γίνει παράδειγμα προς μίμηση και από άλλες εταιρείες. «Όντας ένας από τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους της χώρας μας νιώθουμε πως έχουμε μία επιπρόσθετη ευθύνη να προστατεύσουμε το περιβάλλον και ενεργά να καλλιεργήσουμε την περιβαλλοντική συνείδηση λειτουργώντας και σαν παράδειγμα στην ευρύτερη επιχειρηματική κοινότητα» ανέφερε ο διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας κ. Παύλος Φωτιάδης.

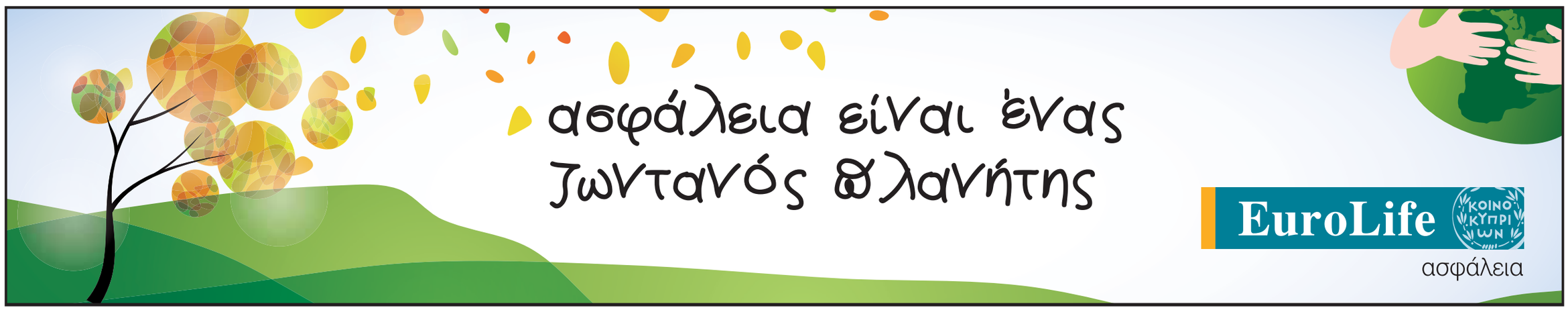

Οι κρίσεις εμπνέουν τους νέους δημιουργούς

Στο διεθνές φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους με σκηνοθέτες των Βαλκανίων

Το «Who's afraid of the Big Bad Crises?» είναι μια αφορμή για να δούμε την κρίση πέρα από τα στεγανά και να αντιληφθούμε τα πράγματα από μια άλλη οπτική γωνία. Σκηνή από την ταινία «And Tomorrow».

Του **ΗΛΙΑ ΜΑΓΚΛΙΝΗ**

«Ποιος φοβάται τον μεγάλο κακό λύκο;» Το τραγούδι που λάνσαρε η Ντίσνεϊ το 1933 για το παραμύθι «Τα τρία γουρουνάκια». Αυτές τις μέρες, μέσα από ένα κινηματογραφικό φεστιβάλ, το τραγούδι παραφράζεται: «Ποιος φοβάται τις μεγάλες κακές κρίσεις;». Οπως δηλώνει ο πληθυντικός, δεν πρόκειται μόνον για την οικονομική κρίση αλλά για κάθε είδους κρίση: προσωπική, αισθηματική, υπαρξιακή κ.ο.κ.

Οπως μας είπαν οι δύο διοργανώτριες του φεστιβάλ στην Αθήνα, η Βέρα Κρικόνη και η Βασιλική Μαλτάσογλου, «το BBB σκοπό έχει την κινητοποίηση των νέων στα Βαλκάνια και πέρα από αυτά, την ενίσχυση της δημιουργικότητάς τους και τη μεταξύ τους συνεργασία. Κάνουμε την κρίση πηγή έμπνευσης για τους νέους καλλιτέχνες των Βαλκανίων. Μια και το BBB είναι ένα θεματικό ετήσιο φεστιβάλ που ταξιδεύει από πόλη σε πόλη των Βαλκανίων, η ομάδα του ΜΚΟ BBB ήθελε να προκαλέσει τη δημιουργικότητα των σκεπτόμενων νέων τής περιοχής και να δει πώς αντιλαμβάνονται την κάθε μορφή κρίσης».

Η πρώτη επίσημη συνάντηση της ομάδας έγινε πέρσι το καλοκαίρι στην Κέα. Εκεί, «το ερώτημα για την κρίση ήταν διάχυτο αλλά όχι μονόπλευρο (οικονομικό). Οταν για τον Ελληνα η κρίση έχει κυρίως οικονομική μορφή, ενώ για ένα Βόσνιο κοινωνική, όσο πιο βαθιά μπαίνουμε στο ζήτημα βλέπουμε πως τα πρόσωπα είναι πολλά και διαχέονται σε όλες τις εκφάνσεις της καθημερινότητας. Σε αυτό τον καταιγισμό ιδεών ήρθε το ερώτημα: Ποιος φοβάται την οποιαδήποτε κρίση»;

Ευρύ πεδίο έκφρασης

Το κάλεσμα προς τους νέους δημιουργούς ξεκίνησε τον Νοέμβριο του 2010. «Η ανταπόκριση ήταν άμεση. Αυτό που συμπεράναμε ήταν ότι υπάρχουν πολλοί νέοι καλλιτέχνες που αναζητούν καλλιτεχνικούς θεσμούς για να παρουσιάσουν το έργο τους. Μεγάλο μέρος των ταινιών που λάβαμε έχουν προβληθεί και σε άλλα φεστιβάλ γενικού περιεχομένου. Οι νέοι αυτοί παραγωγοί ταινιών είχαν ήδη εμπνευστεί από την κρίση και θέλησαν να μοιραστούν τις ανησυχίες τους μαζί μας. Από την άλλη, δεν ήταν λίγοι αυτοί που εμπνεύστηκαν από το δικό μας κάλεσμα και δημιούργησαν ταινίες ειδικά για μας που ελπίζουμε να έχουν επιτυχία και σε άλλους θεσμούς.

Μιλώντας ως Ελληνες που η κρίση έχει γίνει άρρηκτο μέρος της καθημερινότητάς μας, συμπεραίνουμε ότι το "Who's afraid of the Big Bad Crises?" ήταν μια αφορμή για να δούμε την κρίση πέρα από τα στεγανά και να αντιληφθούμε τα πράγματα από μια άλλη οπτική γωνία πέρα και έξω από εμάς αλλά και βαθιά μέσα μας».

Η πλειοψηφία των ταινιών «κινείται στα πλαίσια έκφρασης υπαρξιακών ανησυχιών και χρησιμοποιούν όσο το δυνατόν ρεαλιστικότερα στοιχεία για να αποδώσουν τους προβληματισμούς τους. Πίσω από τις υπαρξιακές ανησυχίες που εκφράζονται, μπορεί το κοινό να αντιληφθεί την ανάγκη των νέων να διαμαρτυρηθούν και να καταγγείλουν τα κακώς κείμενα της εποχής. Δεν διστάζουν να παρουσιάσουν τη δική τους πραγματικότητα, χρησιμοποιώντας έντονα συναισθήματα με τρόπο που συχνά προκαλούν τον θεατή να αναρωτηθεί ή να μπει σε μια αντίστοιχη διαδικασία ενδοσκόπησης».

> *Πίσω από τις υπαρξιακές ανησυχίες που εκφράζονται, το κοινό αντιλαμβάνεται την ανάγκη των καλλιτεχνών να καταγγείλουν τα κακώς κείμενα της εποχής*

Μιλήσαμε με δύο Ελληνες δημιουργούς που συμμετέχουν στο φεστιβάλ. Ο Αναστάσιος Γιαπουντζής συμμετέχει με την ταινία «In Silence»: είναι η ιστορία ενός νέου άντρα, ο οποίος βυθισμένος στην απελπισία μετά τον πρόωρο θάνατο της γυναίκας του, επιθυμεί να αυτοκτονήσει. «Η ταινία διαδραματίζεται σε ένα είδος φουτουριστικής δυστοπίας», είπε ο σκηνοθέτης. «Ο ήρωας ζει και κινείται μέσα σε μια ανώνυμη πόλη, σε μια εποχή που οι τύχες των ανθρώπων ορίζονται από τις εταιρείες. Στην προκειμένη περίπτωση, η αυτοκτονία του ανθρώπου αυτού σημαίνει κέρδος για μια εταιρεία, η οποία μπαίνει δυναμικά στο δράμα της ζωής του. Είχα την ιδέα της ταινίας από το ευρύτερο αίσθημα απογοήτευσης που επικρατεί παντού γύρω μου. Φαντάστηκα μέχρι πού μπορεί να φτάσει, σε έναν ακραίο σίγουρα βαθμό, οι σχέσεις απρόσωπων εταιρειών και ανθρώπων. Ελπίζω να μην ισχύσει τίποτε απ' όλα αυτά»!

Ο Γιάννης Βουγιούκας συμμετέχει στο BBB με την ταινία «Ο Μάριος και το κοράκι». Είναι η ιστορία ενός πετυχημένου οικογενειάρχη ο οποίος τα έχει όλα, ο ίδιος όμως αισθάνεται ότι διαρκώς κάνει ένα βήμα στο κενό. «Ενα κοράκι που τον κουτσουλάει μια μέρα τον κάνει να κοιτάξει μέσα του και να δει κατά πρόσωπο το έλλειμμά του: είναι ένα έλλειμμα αγάπης». Κατά τον Γ. Βουγιούκα, δεν είναι τυχαίο που σε εποχή κρίσης έχει «ανθίσει» η νέα γενιά του ελληνικού κινηματογράφου.

«Κάνουμε την κρίση πηγή έμπνευσης για τους νέους καλλιτέχνες των Βαλκανίων», δηλώνουν οι διοργανωτές του Φεστιβάλ. Σκηνή από την ταινία «Trace».

«Ο Λάνθιμος και η Τσαγγάρη είναι οι πιο γνωστές περιπτώσεις, όμως είναι και άλλοι: οι Τζουμέρκας, Οικονομίδης, Αλέξης Αλεξίου, Πάνος Κούτρας, μικρομηκάδες όπως ο Γιώργος Ζώης, ο οποίος με το "Casus Belli" διακρίθηκε στη Βενετία. Η κρίση σε ωθεί προς έναν γόνιμο προβληματισμό διότι σε ξεβολεύει. Το ενδιαφέρον είναι ότι οι νέοι Ελληνες δημιουργοί δείχνουν πιο εξωστρεφείς και το συγκεκριμένο φεστιβάλ δεν είναι απλώς ένα ελληνικό φεστιβάλ με ξένες συμμετοχές, αλλά μια διεθνής διοργάνωση στην οποία συμμετέχουν νέοι Ελληνες δημιουργοί».

Ειδήσεις και ιδέες για στυλ από τη Suzy Menkes, την κριτικό μόδας της International Herald Tribune

Εμποροι σε αποστολή

Το πολυκατάστημα Selfridges θέλει να σώσει τους ωκεανούς, αλλά με στυλ

Το Selfridges ξεκίνησε το Project Ocean μέσα από τις βιτρίνες του με μια σειρά από εικαστικούς συνειρμούς. Επάνω, καπέλο αστακός του Φίλιπ Τρίσι, και κάτω, ένα T-shirt φτιαγμένο ειδικά για το πρότζεκτ

Της **SUZY MENKES**

ΛΟΝΔΙΝΟ. Υπάρχει κάτι απίθανο μέσα σε ένα πολυκατάστημα –έναν αληθινό ναό του καταναλωτισμού– που προωθεί τον σεβασμό στα πλάσματα της φύσης. Αλλά το «Project Ocean» στο Selfridges στο Λονδίνο είναι τόσο παράξενο, ζωντανό και φάνκι, ώστε ποτέ μέχρι τώρα ένας καλός σκοπός να μην είχε αφομοιωθεί τόσο εύκολα.

Τεράστιες φάλαινες προσφέρουν μια ροντέο ανάβαση, ενώ μπαλόνια σε σχήμα πλασμάτων της θάλασσας (βιοδιασπώμενα φυσικά) γεμίζουν το αίθριο. Εκτίθεται ακόμη και το καπέλο–αστακός που έφτιαξε ο Φίλιπ Τρίσι για τη Lady Gaga. Εξω, το πολυκατάστημα είναι φωτισμένο με ανοιχτό μπλε του ωκεανού και έχει μια ψηφιακή, διαδικτυακή βιτρίνα που προσελκύει τα πλήθη – εικονικό κολύμπι με τα «ψάρια» πίσω από το γυαλί, ενώ με μια δωρεά 3 λιρών δίνεται η δυνατότητα να ονομάσεις ένα από αυτά. Το σλόγκαν «Οχι άλλα ψάρια στη θάλασσα;» αποτυπώνεται σε T-shirt σχεδιασμένα για τον σκοπό της ευαισθητοποίησης από την ακτιβίστρια της μόδας Κάθριν Χάμνετ. Αλλα προϊόντα για πώληση συμπεριλαμβάνουν πάνινες τσάντες και ένα μπρασελέ με ψάρια από τον κοσμηματοπώλη Στίβεν Γουέμπστερ.

Η ψυχή του πρότζεκτ βρίσκεται στις προθήκες με τα ψάρια στο food hall στο Selfridges, εκεί όπου το κατάστημα, σε συνεργασία με διάσημους σεφ, ακολουθεί διεθνείς οδηγίες για την προστασία των ωκεανών από την υπεραλίευση.

«Ηρθε η στιγμή να κάνουμε πολλή φασαρία για καλό σκοπό. Σαν έμποροι είμαστε καλοί στο να πουλάμε πράγματα και καλοί στην επικοινωνία», είπε η Αλάνα Γουέστον, καλλιτεχνική διευθύντρια του καταστήματος και γόνος της οικογενειακής επιχείρησης.

Η ιστορία ξεκίνησε το 2009 στη διάσκεψη της Κοπεγχάγης για τις κλιματικές αλλαγές, όταν ο αδερφός της κ. Γουέστον, Γκάλεν, μίλησε με έναν παιδικό φίλο, τον Τζόναθαν Μπέλι από τη Zoological Society στο Λονδίνο, που έγινε συνέταιρος στο πρότζεκτ του καταστήματος. Το «Project Ocean» έχει επίσης αγκαλιαστεί από 22 Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που δίνουν έμφαση στο περιβάλλον. Ο κ. Μπέλι επικροτεί τον τρόπο με τον οποίο έδωσε πνοή το πολυκατάστημα στο πρότζεκτ. «Δεν έχω δει ποτέ να γίνεται κάτι τέτοιο σε τέτοιο βάθος, και όποιος έρχεται μπορεί να ενημερωθεί στη δική του γλώσσα», είπε, υπονοώντας και τις συνεργασίες τέχνης και επιστήμης και τη λίστα από προγραμματισμένες επιδείξεις μαγειρικής στο πολυκατάστημα. Η Zoological Society του Λονδίνου και το Selfridges έχουν επίσης δημιουργήσει ένα από κοινού μακροχρόνιο πρότζεκτ, μια περιοχή θαλάσσιας προστασίας 50 εκταρίων στις Φιλιππίνες, με στόχο την προστασία διαφορετικών ειδών ψαριών.

«Ηρθε η στιγμή να κάνουμε πολλή φασαρία για καλό σκοπό. Σαν έμποροι είμαστε καλοί στο να πουλάμε πράγματα και καλοί στην επικοινωνία».

Τα ψηλοτάκουνα πέδιλα της Tabitha Simmons.

Η αφύπνιση συνειδήσεων για την απειλή στα κοράλλια είναι ένα από τα θέματα του πρότζεκτ – 22 είδη ζωντανών κοραλλιών επιπλέουν στην έκθεση στο Ultralounge στο Selfridges, όπως και στην έκθεση μόδας του πολυκαταστήματος «Washed up». Με επιμελήτρια την Τζούντιθ Κλαρκ, η έκθεση δίνει σουρεαλιστική διάσταση σε ρούχα εμπνευσμένα από το νερό.

Η κ. Κλαρκ, που είναι συνηθισμένη να δουλεύει σε χώρους μουσείων και όχι σε κατάμεστα πολυκαταστήματα, έχει δημιουργήσει μια θαλασσινή γωνιά με κοράλλια, όπου παρουσιάζει μαγιό από τη βικτωριανή εποχή δίπλα σε σύγχρονα στυλ, από τον Χουσεΐν Σαλαγιάν μέχρι κομμάτια από τη συλλογή του Αλεξάντερ Μακουίν «Ατλαντίδα του Πλάτωνα».

«Δεν ήμουν σίγουρη τι να κάνω, οπότε πήγα στο ζωολογικό κήπο να δω το ενυδρείο», είπε η κ. Κλαρκ. Εκεί σκέφτηκε ότι «όλα κάτω από τον ωκεανό είναι αόρατα στο γυμνό μάτι».

Στο Livingetc Ιουλίου
Απογειώστε τους χώρους σας
και απολαύστε το καλοκαίρι!

Οδηγός αγοράς για να μετατρέψετε το κήπο σας σε καλοκαιρινή όαση. (σελ. 72-75)

Απογειώστε τους εξωτερικούς σας χώρους και χαλαρώστε. (σελ. 88-93)

Σπίτια γεμάτα φως

ΔΩΡΟ Στης Αθηνάς collection Barbeque

Σπίτι και καλή ζωή!
www.livingetc.com.cy